

Holy Bible

Aionian **Edition**®

Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
Uyghur Bible (pinyin script)
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®
Mukeddes Kalam (yöngi yezik)
Uyghur Bible (pinyin script)
New Testament

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024
Source text: eBible.org
Source version: 7/13/2024
Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0
Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Uyghur tili at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
- 05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Matta	1
Markus	35
Luka	57
Yuhanna	94
Rosullarning paaliyatliri	122
Rimliklaroqa	159
Korintliklaroqa 1	175
Korintliklaroqa 2	190
Galatyaliklaroqa	200
Əfəsusluklaroqa	206
Filippiliklaroqa	211
Kolossiliklərgə	215
Tesalonikaliklaroqa 1	219
Tesalonikaliklaroqa 2	223
Timotiyoqa 1	225
Timotiyoqa 2	230
Tituska	233
Filemonoqa	235
Ibraniylaroqa	236
Yakup	248
Petrus 1	252
Petrus 2	257
Yuhanna 1	260
Yuhanna 2	264
Yuhanna 3	265
Yəhuda	266
Wəhiy	268

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Əysa: — I Ata, ularni kəqürgin, qünki ular özining nemə qiliwatqanlığını bilməydu, — dedi.

[Ləxkərlər] qək taxlap, uning kiyimlərini bəlüxüwəldi.

Luka 23:34

Matta

1 Bu Ibrahımning oqli wə Dawutning oqli bolıan Əysa Məsihning nəsəbnamə kitabidur: — **2** Ibrahımdin İshak tərəldi, İshaktin Yakup tərəldi, Yakup Yəhuda wə uning aka-ukilirining atisi boldi; **3** Yəhudadin Tamar arkilik Pəraz wə Zərah tərəldi; Pərazdin Həzron tərəldi, Həzrondin Ram tərəldi, **4** Ramdin Amminadab tərəldi, Amminadabdin Nahxon tərəldi, Nahxondin Salmon tərəldi, **5** Salmondin Raħab arkilik Boaz tərəldi, Boazdin Rut arkilik Obəd tərəldi, Obədtin Yəssə tərəldi, **6** Yəssədin Dawut padixah tərəldi. Dawuttin Uriyaning ayali arkilik Sulayman tərəldi, **7** Sulaymandin Rəhoboam tərəldi, Rəhoboamdin Abiya tərəldi, Abiyadin Asa tərəldi, **8** Asadin Yəhoxafat tərəldi, Yəhoxafattin Yəhoram tərəldi, Yəhoramdin Uzziya tərəldi, **9** Uzziyadin Yotam tərəldi, Yotamdin Ahaz tərəldi, Ahazdin Həzəkıya tərəldi, **10** Həzəkıyadin Manassəh tərəldi, Manassəhdin Amon tərəldi, Amondin Yoxiya tərəldi; **11** Babilıya sürgün kılınıqanda Yoxiyadin Yəkoniyah wə uning aka-ukiliri tərəldi. **12** Babilıya sürgün bolıqandın keyin, Yəkoniyahdin Xealtıəl tərəldi, Xealtıəldin Zərubbabəl tərəldi, **13** Zərubbabəldin Abihud tərəldi, Abihuddin Eliakim tərəldi, Eliakımdin Azor tərəldi, **14** Azordin Zadok tərəldi, Zadoktin Akim tərəldi, Akımdin Əlihud tərəldi, **15** Əlihudtin Əliazar tərəldi, Əliazardin Mattan tərəldi, Mattandin Yakup tərəldi, **16** Yakuptin Məryəmning eri bolıan Yüsüp tərəldi; Məryəm arkilik Məsih ataloqan Əysa tuıuldi. **17** Xundak bolup, Ibrahımdin Dawutkıqə bolıan arilikta jəmiy on tət əwlad bolıan; Dawuttin Babilıya sürgün kılınıqıqə jəmiy on tət əwlad bolıan; wə Babilıya sürgün kılınıxtin Məsih kəlgüqə jəmiy on tət əwlad bolıan. **18** Əysa Məsihning dunyaıqə kelixi mundak boldi: — Uning anisi Məryəm Yüsüpkə yatlik boluxka wədə kılınıqanıdi; lekin tehi nikah kılınmayla, uning Mukəddəs Rohtin ھamilidar bolıanlıkı məlum boldi. **19** Lekin uning [bolıqısı] eri Yüsüp, durus kixi bolup, uni jəmiyət aldida hijalətkə kəlduruxni halimay, uningdin astirtin ajrixip

ketixni niyət kildi. **20** Əmma u muxu ixlarni oylap yürginidə, mana Pərwərdigarning bir pərixtsisi uning qüxidə kərünüp uningıqə: — Əy Dawutning oqli Yüsüp, ayaling Məryəmni əz əmringgə elixtin kərıkma; qünki uningda bolıan ھamilə Mukəddəs Rohtin kəlgən. **21** U bir oıul tuııqıdu, sən uning ismini Əysa dəp kıoyıqin; qünki u əz ھəlkini gunahlıridin kütqızıdu» — dedi. **22** Mana bularning ھəmmisi Pərwərdigarning pəyoıəmbər arkilik degənlirining əməlgə axuruluı üqün bolıan, demək: — **23** «Pak kız ھamilidar bolup bir oıul tuııqıdu; ular uning ismini Immanuel (mənisı «Huda biz bilən billə») dəp ataydu». **24** Yüsüp oıoyıqinip, Pərwərdigarning xu pərixtsisinin degini boyıqə kılıp, Məryəmni əmrigə aldı. **25** Lekin Məryəm boxanııqə u uningıqə yekınlaxmıdi. Bu Məryəmning tunjisi idi; Yüsüp uningıqə Əysa dəp isim kıoydi.

2 Əysa Һerod padixah ھəküm sürgən künlərdə Yəhudiyə əlkisinin Bəyt-Ləhəm yezisida dunyaıqə kəlgəndin keyin, mana bəzi danixmənlər məxriktin Yerusalemqə yetip kelip, puıralardın: **2** Yəhudiylarning [yengidin] tuııquloqan padixahı kəyərdə? Qünki biz uning yultuzining kətürülgənlikini kərduı. Xunga, uningıqə səjdə kılıqlı kəlduı, — deyixti. **3** Buni anglııqan Һerod padixah, xuningdək pütkül Yerusalemlə ھəlkımu alakzadilikkə qüxti. **4** U pütkül bax kaıınlar wə ھəlkning Təwrat ustazlırını qakırıp, uların «Məsih kəyərdə tuııquluxı kerək?» — dəp sorıdi. **5** Ular: «Yəhudiyədiki Bəyt-Ləhəm yezisida boluxı kerək, — qünki pəyoıəmbər arkilik xundak pütülgən: — **6** «I Yəhudiyə zeminidiki Bəyt-Ləhəm, Һəlkıng Yəhudiyə yetəkqilirining arisida əng kıqiki bolmaydu; Qünki səndin bir yetəkqi qıqıdu, U ھəlkim Israillarning baıkuıqısı bolıdu» — deyixti. **7** Buning bilən, Һerod danixmələrni məıpiy qakırtıp, yultuzning kaıan pəyda bolıanlıkını sürüxtürüp biliwaldi. **8** Andin: «Bərip balını sürüxtə kılıp tepinglar. Tapıan ھaman kaıtıp manga ھəwər kilinglar, mənmu uning aldııqə bərip səjdə kılıp keləy» — dəp, ularni Bəyt-Ləhəmgə yoloıa saldı. **9** Danixmənlər padixahning səzini angıap yoloıa qıqıti; wə

mana, ular xærktæ kærgeŋ hæliki yultuz ularning aldida yol baxlap mangdi wæ bala turoŋan yergæ kelip tohtidi. **10** Ular hæliki yultuzni kærgeŋidin intayin ƣattik xadlinixti **11** hæm øygæ kirip, balini anisi Mærýæm bilæn kærüp, yergæ yikilip uningøŋa sæjdæ ƣilixti. Andin, hæzinilirini eqip, altun, mæstiki, murmækki ƣatarlik sowøŋatlarni sunuxti. **12** Ularøŋa ƣüxida Hærodning yenioŋa barmaslik tooŋrisidiki wæhýy kælgænliki üqün, ular baxƣa yol bilæn øz yurtioŋa ƣaytixti. **13** Ular yoloŋa kætkændin keyin, Pærwærdigarning bir pærixtisi Yüsüpning ƣüxida kærünüp: Ornungdin tur! Bala wæ anisi ikkisini elip Misiroŋa ƣaq. Mæn sanga ukturoŋuqæ u yærdæ turoŋin. Qünki Hærod balini yökütxƣa izdæp kelidu — dedi. **14** Xuning bilæn u ornidin turup, xu keqila bala wæ anisi ikkisini elip Misiroŋa ƣarap yoloŋa ƣiƣti. **15** U Hærod ølgüqæ xu yærdæ turdi. Xundæk boldiki, Pærwærdigarning pæyoŋæmbær arkililik aldindin eytƣan: «Oŋlumni Misirdin Mæn ƣaƣkirdim» degæn sæzi æmælgæ axuruldi. **16** Hærod bolsa danixmænørdin aldanoŋanliƣini bilip, ƣattik øqæzæplændi. U danixmænørdin eniklioŋan waƣitƣa asasæn, adæmlærni æwætöp Bæyt-Læhæm yezisi wæ ætrapidiki ikki yax wæ uningdin tæwæn yaxtiki oŋul balilarning hæmmisini øltürguzdi. **17** Xu ƣaqoŋda Yæræmiya pæyoŋæmbær arkililik eytiloŋan munu sæz æmælgæ axuruldi: — **18** «Ramaŋ xæhæridæ bir sada, Aƣƣik yioŋa-zarning pioŋani anglinar, Bu Raŋiløning baliliri üqün kætürgæn aŋ-zarliri; Balilirining yok ƣiliwetilgini tüpæylidin, Tæsællini ƣobul ƣilmay pioŋan kætüridu». **19** Æmdi Hærod ølgændin keyin, Hudaning bir pærixtisi Misirda turoŋan Yüsüpning ƣüxida kærünüp uningøŋa: — **20** Ornungdin tur! Bala wæ anisini elip Israil zeminiøŋa ƣayt! Qünki balining jenini almaƣqi boløŋanlar øldi, — dedi. **21** Buning bilæn Yüsüp ornidin turup bala wæ anisini elip Israil zeminiøŋa ƣaytti. **22** U Arhelausning atisi Hærod padixaŋning ornioŋa tæhtkæ ølturup Yæhüdiyæ ølkisigæ hækümrænlik ƣiliwatƣinidin hæwær tepip, u yergæ ƣaytixtin ƣærƣti; wæ ƣüxida uningøŋa bir wæhýy kelip, Galiliyæ zeminiøŋa berip, **23** Nasaræt dæp atilidioŋan bir yezida ølturæƣlaxti. Xuning bilæn pæyoŋæmbærlær

arkililik: «U Nasarætlik dæp atilidu» deyilgini æmælgæ axuruldi.

3 Xu ƣaqoŋlarda, ƣemüldürgüqi Yæhya Yæhüdiyædiki ƣel-bayawanoŋa kelip **2** kixilærgæ: — Towa ƣilinglar! Qünki ærx padixaliki yekinxlixip ƣaldid! — dæp ƣakarlawƣa baxlidid. **3** Qünki [ƣemüldürgüqi Yæhya] bolsa ilgiri Yæxaya pæyoŋæmbær bexaritidæ kærsetkan kixining dæl øzi bolup: — «Bayawanda towlaydioŋan bir kixining: Ræbning yolini tæyyarlanglar, Uning ƣioŋir yollirini tüptüz ƣilinglar! — degæn awazi anglinidid». **4** Yæhya [pæyoŋæmbær] tægæ yungidin ƣilinoŋan ƣiyim ƣiygæn, beligæ kæn tasma baŋlioŋanidid. Yæydioŋini bolsa ƣekætkilær bilæn yawa hæwæ hæsilidid. **5** Æmdi Yerusalem xæhæri, pütün Yæhüdiyæ ølkisi wæ pütkül Iordan dærya wadisining ætrapidiki kixilær uning aldioŋa kelixip, **6** gunahliŋirini iƣrar ƣilixti wæ uning øzliŋirini Iordan dæryasida ƣemüldürüxini ƣobul ƣilixti. **7** Lekin Pæræsiy wæ Saduƣiy mæzhüpidikilærdin kæplirining uning ƣemüldürüxini ƣobul ƣiloŋili kælgænlikini kærgeŋidæ u ularøŋa: — Øy yilanlarning baliliri! Kim silærni [Hudaning] ƣüxüx aldida turoŋan øqæzipidin ƣeqinglar dæp agahlandurdi?! **8** Æmdi towioŋa layik mewini kæltürünglar! **9** Wæ øz iqinglarda: «Bizning atimiz bolsa Ibrahümdur!» dæp hiyal ƣilip yürmænglar; qünki Mæn xuni silærgæ eytip ƣoyayki, Huda Ibrahümoŋa muxu taxlardinmu pærzæntlærni apiridæ ƣilalaydu. **10** Palta allikaƣan dæræhlærning yiltizioŋa tænglæp ƣoyuldi; yaxxi mewæ bærmæydioŋan hæƣƣaysi dæræhlær kesilip otƣa taxlinidid. **11** Mæn dærwæƣæ silærni towa ƣilixinglar üqün suoŋa ƣemüldürimæn. Lekin mændin keyin kælgüqi zat mændin ƣudrætliktur. Mæn hætta uning kæxini kætürüxkimu layik æmæsmæn; u silærni Muƣæddæs Rohƣa hæm otƣa ƣemüldüridu. **12** Uning soruoŋuqi küriki ƣolida turidu; u øz haminini [topa-samandin] tæltæküs tazilaydu, sap buøŋdayni ambarøŋa yioŋidu, æmma topa-samanni øqmæs otta ƣøydürüwetidu, — dedi. **13** Xu waƣitda, Øysa Yæhyadin ƣemüldürülüxni ƣobul ƣilix üqün Galiliyæ ølkisidin Iordan dæryasi boyioŋa, uning yenioŋa kældi. **14** Biræƣ Yæhya ƣemüldürüxkæ unimay uni tosup: —

Əsli qəməldürülüşni mən səndin qəbul kılıxim kerək idi, birək sən mening aldimoğa kəpsənoğu? — dedi. **15** Lekin Əysa uningəja jawabən: — Həzirqə xuningəja yol kəyoğın; qünki həkəkəniylikning barlik [tələplirini] əməlgə axurux üqün, xundək kılıximizəja tooğra kelidu, — dedi. Xuning bilən, Yəhya uningəja yol kəydi. **16** Wə Əysa qəməldürülüş bolupla, sudin qıktı; u sudin qıqıxi bilən mana, ərxlər uningəja eqilip, Hudaning Rohi kəptər kiyapitidə ərxtin qüxüp, üstigə konuwatqanlıqini kərdi. **17** Wə mana, ərxtin bir awaz: — «Bu Mening səyümlük oqlum, Mən uningdin toluk hursənəmən!» — dəp anglandi.

4 Andin Əysa Rohning yetəkqilikidə Iblisning sinək-azduruxlirioğa yüzlinix üqün qəlbayawanoğa elip berildi. **2** U kirik keqəkündüz roza tutqandin keyin, uning kərsikə eqip kətkənidi. **3** Əmdi azduroqu uning yenioğa kelip uningəja: — Əgər sən rasttinla Hudaning Oqlı bolsang, muxu taxlarni nanoğa aylinixkə buyruoğın! — dedi. **4** Lekin u jawabən: — [Təwratta]: «Insan pəkət nan bilənla əməs, bəlki Hudaning aqzidin qıqқан hər bir səz bilənmu yaxaydu» dəp pütülgən, — dedi. **5** Andin Iblis uni mukəddəs xəhərgə elip berip, ibadəthanining əng egiz jayioğa turoğuzup uningəja: **6** — Hudaning Oqlı bolsang, əzüngni pəskə taxlap bakqın! Qünki [Təwratta]: «[Huda] Əz pərixtilirigə sening həkəkəngdə əmr kılıdu»; wə «putungning taxkə urulup kətməslikə üqün, ular seni kəlliridə kətürüp yüridu» dəp pütülgən — dedi. **7** Əysa uningəja: «Təwratta yənə, «Pərwərdigar Hudayingni sinioquqi bolma!» dəpmu pütülgən — dedi. **8** Andin, Iblis uni nahayiti egiz bir taoşkə qıqırıp, uningəja dunyadiki barlik padixahliklarni xərəpliri bilən kərsitip: **9** Yərgə yıqilip manga ibadət kilsang, bularning həmmisini sanga beriwetimən, — dedi. **10** Andin Əysa uningəja: — Yoqal, Xəytan! Qünki [Təwratta]: «Pərwərdigar Hudayingoğila ibadət kil, pəkət Uningla ibadət-hizmitidə bol!» dəp pütülgən, — dedi. **11** Buning bilən Iblis uni taxlap ketip kəldi, wə mana, pərixtilər kelip uning hizmitidə boldi. **12** Əmdi [Əysa] Yəhyaning tutqun kılinoğanlıqini anglap, Galiliyəgə yol

aldi. **13** U Nasarət yezisini taxlap, Zəbulun wə Naftali rayonidiki [Galiliyə] dengizi boyidiki Kəpərnağum xəhərigə kelip orunlaxti. **14** Xundək kılıp, Yəxaya pəyoğəmbər arkilik eytiloğan xu bexarət əməlgə axuruldi, demək: — **15** «Zəbulun zemini wə Naftali zemini, İordan dəryasining neriki tərripidiki «dengiz yoli» boyida, «Yat əlləning makani» boləjan Galiliyədə, **16** Kərangəjulukta yaxioğan həlkə parlak bir nurni kərdi; Yəni əlüm kələnggisining yurtida olturoquqlarəja, Dəl ularning üstigə nur qüxti». **17** Xu waqıttin baxlap, Əysa: «Towa kilinglar! Qünki ərx padixahlikə yekınlixip kəldi!» — dəp jar kılıxkə baxlidi. **18** [Bir küni], u Galiliyə dengizi boyida ketiwetip, ikki aka-uka, yəni Petrus dəpmu atiloğan Simon isimlik bir kixini wə uning inisi Andiriyasni kərdi. Ular belikqi bolup, dengizəja tor taxlawatatti; **19** u ularəja: — Mening kəynimdin menginglar — Mən silərnəni adəm tutquqi belikqi kılımən! — dedi. **20** Ular xuan belik torlirini taxlap, uningəja əğixip mangdi. **21** U xu yərdin etüp, ikkinqi bir aka-ukini, yəni Zəbədiyning oquqliri Yəqub wə inisi Yuğannani kərdi. Bu ikkisi kemidə atisi Zəbədiy bilən torlirini ongxawatatti. U ularnimu qakirdi. **22** Ular dərhəl kemini atisi bilən kaldurup uningəja əğixip mangdi. **23** Wə Əysa Galiliyəning həmmə yerini kezip, ularning sinagoglirida təlim berip, Hudaning padixahlikining hux həwirini jakarlaytti, həlkə arisida hərhil kesəllərnəni wə ajiz-meyiplarni saqaytti. **24** U tooğruluk həwər pütkül Suriyə əlkisigə tarkaldi; u yərdiki halayik hərhil bimarlarni, yəni hərtürlük kesəllər wə aqriksiləklarni həmdə jin qaplxanlarni, tutqaklik wə paləq kesiligə gıriptar boləjanlarni uning aldioğa elip kelixti; wə u ularni saqaytti. **25** Galiliyə, «on xəhər» rayoni, Yerusalem, Yəhudiyə wə İordan dəryasining u ketidin kəlgən top-top adəmlər uningəja əğixip mangdi.

5 Muxu top-top adəmlərnəni kərup u bir taoşkə qıktı; u u yərdə olturoğınida, muhlisliri uning yenioğa kəldi. **2** U aqzini eqip ularəja təlim berixkə baxlidi: — **3** Mubarək, roğta namrat boləjanlar! Qünki ərx padixahlikə ularəja təwədur. **4** Mubarək, piəjan qəkkənər! Qünki

ular tāsəlli tapidu. 5 Mubarək, yawax-məminlər! Qünki ular yər yüzigə mirashordur. 6 Mubarək, həkqaniylikka aq wə təxnalar! Qünki ular toluk toyunidu. 7 Mubarək, rəhimdillar! Qünki ular rəhim kəridu. 8 Mubarək, kəlbi pak boləjanlar! Qünki ular Hudani kəridu. 9 Mubarək, tinqlik tərəpdarleri! Qünki ular Hudaning pərzəntleri dəp atilidu. 10 Mubarək, həkqaniylik yolida ziyankəxlikkə uqriəjanlar! Qünki ərx padixahlikı ularəja təwədur. 11 Mubarək, mən üqün baxkılarning həkərat, ziyankəxlik wə hərtürlik təhmitigə uqrisanglar; 12 xad-huram bolup yayranglar! Qünki ərxlərdə katta in'am silər üqün saklanmakta; qünki silərdin ilgiriki pəyətəmbərlərgimu ular muxundak ziyankəxlikləri kiləjan. 13 Silər yər yüzidiki tuzdursilər. Həlbuki, əgər tuz əz təmini yəkatsa, uningəja kaytidin tuz təmini kəndəkmü kirgüzgili bolidu? U qəşdə, u həqnemigə yarimas bolup, taxlinip kixilərnin ayiəi astida dəsəlixitin baxka həq ixka yarimaydu. 14 Silər dunyaning nuridursilər. Taə üstigə selinəjan xəhər yoxurunalmaydu. 15 Həqkim qiraəni yekip koyup, üstigə sewətni kəmtürüp koymas, bəlki qiraədaning üstigə koyidu; buning bilən, u əy iqidiki həmmə adəmlərgə yorukluk beridu. 16 Xu tərəkidə, silər nurunglarni insanlar aldida xundak qəknitənglarki, ular yahxi əməllirənglarni kərup, ərxniki atənglarni uluqlisun. 17 Meni Təwrat kənanunini yaki pəyətəmbərlərnin yazəjanlirini bikar kiləjili kəldi, dəp oylap qəlmənglar. Mən ularni bikar kiləjili əməs, bəlki əməlgə axurəjili kəldim. 18 Qünki mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, asman-zemin yokimioquə, uningdə pütülgənlər əməlgə axurəlmioquə Təwratiki «yod» bir hərp, hətta birər qekitmu bikar kilinmaydu. 19 Xu səwəbtin, Təwrat kənanuning əkidilirigə, hətta uning əng kiqikliridin birini bikar kilip, wə baxkıləja xundak kilixni əgitidəjan həkim ərx padixahlikida əng kiqik həsəblinidu. Əmma əksiə, Təwrat kənanuni əkidilirigə əməl kiləjanlar wə baxkıləja xundak kilixni əgətküqilər bolsa ərx padixahlikida uluə həsəblinidu. 20 Qünki mən silərgə xuni eytip koyayki, həkqaniylikənglar Təwrat ustəzleri wə Pərisilərnin kəidin axmisa, ərx padixahlikəja

həqkaəjan kirəlməysilər. 21 Burunkıləja «Kətillik kilma, kətillik kiləjan həkəndak adəm sorəkkə tartilidu» dəp buyruloənlirini angliəansilər. 22 Birək mən əzüm xuni silərgə eytip koyayki, əz kərindeəja bikardin-bikar aqqiklənanlarning hərbirimu sorəkkə tartilidu. Əz kərindeəini «əhmək» dəp tilliəjan həkim aliy kəngəxmide sorəkkə tartilidu; əmma kərindeəilirini «təlwə» dəp həkəratligə həkim dozəhning otiəja layik bolidu. (Geenna g1067) 23 Xuning üqün, sən kurbəngəh aldioəja kelip [Hudəja] hədiyə atiməkqi boləningdə, kərindeəingning seningdin aərinəjan yeri bərliki yədinəja kəlsə, 24 hədiyəngni kurbəngəh aldioəja koyup turup, əwwal kərindeəing bilən yarixiwal, andin kelip hədiyəngni ata. 25 Əgər üstüngdin dəwa kilmakqi boləjan birsi bolsa, uning bilən birgə yolda boləningdə uning bilən tezdin yarixip, dost boləjin. Bolmisa, u seni sorəkkəja, sorəkkəja bolsa gundipayəja tapxuridu, sən zindəja solitiwətilisən. 26 Mən səngə xuni bərhək eytip koyayki, [kəzəngning] əng ahirki bir tiyininimu koymay təlimigüqə, xu yədin qikəlməysən. 27 Silər «Zina kilmənglar» dəp buyruloənlirini angliəansilər. 28 Birək mən əzüm xuni silərgə eytip koyayki, birər ayələja xəhwəniy niyə bilən kəriəjan kixi kənglidə u ayəl bilən allikəjan zina kiləjan bolidu. 29 Əgər əmdi ong kəzüng seni gunəhka əzdursa, uni oyup taxliwət. Qünki pütün bədinəngning dozəhka taxləninidin kərə, bədinəngdiki bir əzəyng yok kilinəjini kəp əwzəl. (Geenna g1067) 30 Əgər ong kolung seni gunəhka əzdursa, uni kesip taxliwət. Qünki pütün bədinəngning dozəhka taxləninidin kərə, bədinəngdiki bir əzəyng yok kilinəjini kəp əwzəl. (Geenna g1067) 31 Yəne: — «Kimdikim ayəlini talək kilsa, uningəja talək hetini bərsun» dəpmu buyruloəjan. 32 Birək mən əzüm xuni silərgə eytip koyayki, kimdikim əz ayəlining buzukluk kilmixidin baxka [həkəndak ixni bəhanə kilip] uni talək kilsa, əmdi uni zinaəja tutup bərgənlər bolidu; talək kilinəjan ayəlni əmrigə ələjan kiximu zina kiləjan bolidu. 33 Silər yəne burunkıləja «Kəsiməngdin yanma, Pərwədigəja kiləjan kəsimənggə əməl kil» dəp buyruloənlirini angliəansilər. 34 Birək mən əzüm xuni silərgə eytip koyayki, kət'iy

kəsəm kılmanglar; ərxni tiloşa elip kəsəm Atanglarning in'amioşa erixəlməysilər. 2 kılmanglar, qünki ərx Hudaning təhtidur; 35 yaki Xunga həyr-sahawət kıloşiningda, dawrang yərni tiloşa elip kəsəm kılmanglar, qünki yər salma. Sahtipəzlərļa sinagoglarda wə koqılarda yūzi Hudaning təhtipəridur. Yerusalemni tiloşa adəmlərning mahtixioşa erixix üqün xundak elipmu kəsəm kılmanglar, qünki u yər uluş padixahning xəhīridur. 36 Həttə öz bexinglarni kilidu. Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, padixahning xəhīridur. 36 Həttə öz bexinglarni tiloşa elipmu kəsəm kılmanglar, qünki silərning ular kəzligən in'amioşa erixkən bolidu. 3 Lekin sən, həyr-sahawət kıloşiningda ong qeqinglarning bir telinimu aq yaki kara rənggə kəlungning nemə kıliwatqinini sol kəlung əzgərtix kəlunglardin kəlməydu. 37 Pəqət bilmisun. 4 Xuning bilən həyr-sahawiting degininglar «Bolidu», «bolidu», yaki «Yak, yoxurun bolidu wə yoxurun ixlarni kərgūqi yak, bolmaydu» bolsun. Buningdin ziyadisi Atang sanga buni kayturidu. 5 Dua kıloşan rəzil boləşuqidin kelidu. 38 Silər «Kəzğə kəz, waktında, sahtipəzlərdək bolma; qünki ular qixka qix» dəp buyruloşinini anglioşansilər. 39 baxkilaroşa kəz-kəz kilix üqün sinagoglər Birək mən əzüm xuni silərgə eytip qoyayki, yaki tət koqa eoşizida turuwelip dua kılixka əski bilən təng bolmanglar. Kimdəkim ong amraktur. Mən silərgə xuni bərhək eytip mənəzginggə ursa, sol mənəzgingnimu tutup qoyayki, ular kəzligən in'amioşa erixkən bolidu. bər; 40 wə birsī üstüngdin dəwa kılip, 6 Lekin sən bolsang, dua kıloşan waktında, kənglikingni almakqi bolsa, qapiningnimu bər. Atangoşa dua kılinglar; wə yoxurun kərgūqi 41 Birsī sanga [yūk-takini yüdküzüp] ming Atang buni sanga kayturidu. 7 Dua-tilawət kədəm yol yürüxkə zorlisa, uning bilən ikki kıloşanda, [butpərəs] yat əlliklərdikidək kuruk ming kədəm mang. 42 Birsī səndin tilisə, gəplərni təkrralawərmənglar. Qünki ular uningəşa bər. Birsī səndin etnə-yerim kılamakqi degənlirimiz kəp bolsa [Huda] tiliginimizni bolsa, uningəşa boynungni toloşima. 43 Silər qəqum ijabət kilidu, dəp oylaydu. 8 Xunga dəp eytiloşanni anglioşan. 44 Birək mən əzüm silər ularni dorimanglar. Qünki Atanglar xuni silərgə eytip qoyayki, silərgə düxmənlilik silərning ehtiyajinglarni silər tiliməstin boləşanlarəşa mehīr-muhəbbət kərsitinglar, burunla bilidu. 9 Xuning üqün, mundak dua silərdin nəprətləngənlərgə yəhxilik kılinglar, kılinglar: — «I asmanlarda turoşuqi Atimiz, Sening naming mukəddəs dəp uluşlanoşay. silərgə ziyankəxlik kıloşanlarəşa dua kılinglar. 10 Padixahliking kəlgəy, Iradəng ərxətə ada 45 Xundak kıloşanda, ərxniki Atanglarning kilinoşandək yər yüzidimu ada kılinəşay. pərzəntliridin bolisilər. Qünki U kuyaxining bügünki nemimizni bügün bizgə bərgəysən. 12 Nurini yəhxilarəşimu wə yamanlarəşimu Bizgə kərzdar boləşanlarni kəqürginimizdək, qüxüridu, yamoşurnimu həkkaniylarəşimu, Sənmu kərzlirimizni kəqürğəysən. 13 Bizni həkkaniyətsizlərgimu yəşuduridu. 46 Əgər silər azduruluxlarəşa uqratkuzmioşaysən, Bəlki ezünglarəşa muhəbbət kərsətkənlərgila mehīr- bizni rəzil boləşuqidin kutuldurəşaysən». 14 Bəlki bizni rəzil boləşuqidin kutuldurəşaysən». 14 Qünki silər baxkilarning gunah-səwənliklirini ezünglarəşa muhəbbət kərsətsənglar, buning qandakmu kəqürsənglar, ərxniki Atanglarmu silərni xundak kıliwatmamdu? 47 Əgər silər kəqürsənglar, ərxniki Atanglarmu silərni pəqət kəringdaxliringlar bilənla salam-səhət kəqüridu. 15 Birək baxkilarning gunah- kılixsanglar, buning nemə pəziliti bar? Həttə səwənliklirini kəqürmisənglər, ərxniki yat əlliklərmu xundak kilidioşu! 48 Xunga, Atanglarmu gunah-səwənlikliringlarni ərxniki Atanglar mukəmməl boləşinidək, silərmu kəqürməydu. 16 Roza tutқан waktında, silərmu mukəmməl bolunglar. sahtipəzlərdək tatirəngəşu kıyapətkə kiriwalmanglar. Ular roza tutqinini kəz-kəz kilix üqün qiraylirini soloşun kıyapəttə kərsitidu. Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, ular kəzligən in'amioşa erixkən bolidu. 17 Əmdi sən,

6 Həzi bolunglarki, həyr-sahawətlik ixliringlarni baxkilarning aldida kəz-kəz kılmanglar. Bundak kılsanglar, ərxniki

roza tutqiningda, qaqliringni maylap, yüzüingni yuyup yür. **18** Xu qaoşda, roza tutqining insanlaroşa əməs, bəlki pəkət yoxurun turoşuqi Atangoşila kərünidu; wə yoxurun kərgüqi Atang uni sanga kayturidu. **19** Yər yüzidə əzüinglaroşa bayliqlarni toplimanglar. Qünki bu yərdə ya küyə yəp ketidu, ya dat basidu yaki oşrilar tam texip oşrilap ketidu. **20** Əksiqa, ərxta əzüinglaroşa bayliqlar toplanglar. U yərdə küyə yeməydu, dat basmaydu, oşrimu tam texip oşrilamaydu. **21** Qünki bayliqing kəyərdə bolsa, kəlbıngmu xu yərdə bolidu. **22** Təning qirişqi kəzdur. Xunga əgər kəzüing sap bolsa, pütün wujudung yorutulidu. **23** Lekin əgər kəzüing yaman bolsa pütün wujudung karangoşu bolidu. Əgər wujudungdiki «yorukluk» əməliyətə karangoşuluk bolsa, u karangoşuluk nemidegən kərkunqluk-hə! **24** Həqkim [birla waqıtta] ikki hojayinning kullukida bolmaydu. Qünki u yaki buni yaman kərüp, uni yahxi kərıdu; yaki buningoşa başlinip, uningoşa etibarsiz karaydu. [xuningoşa ohxax], silərnıng həm Hudaning, həm mal-dunyanıng kullukida boluxunglar mumkin əməs. **25** Xunga mən silərgə xuni eytip koyayki, həyatinglaroşa keraklik yemək-ıqmək yaki uqanglaroşa kiyıdıoşan kiyim-keqəkning oşemini kilmanglar. Həyatlik ozuqtin, tən kiyim-keqəkting əziz əməsmu? **26** Asmandiki uqar-kanatlaroşa karanglar! Ular terimaydu, ormaydu, ambarlaroşa yıoşmaydu, lekin ərxniki Atanglar ularnimu ozuklanduridu. Silər axu kuxlardın kəp əziz əməsmu? **27** Aranglarda kaysinglar oşəm-kəyoşu bilən əmrüinglarni birər saət uzartalaysilər? **28** Silərnıng kiyim-keqəkning oşemini kılıxinglarnıng nemə həjiti?! Daladiki nelupərlərnıng kandaq əsıdıoşanlıqıoşa karap bekinglar! Ular əmgəkmu kilmaydu, qak egirməydu; **29** lekin silərgə xuni eytayki, hətta Sulayman toluk xan-xərapətə turoşandımu unıng kiyınixi nilupərlərnıng bir güliqilikmu yok idi. **30** Əmdi Huda daladiki bügün eqılsa, ətisi kurup oqakka selındıoşan axu gül-giyahlarıni xunqə bezıgən yərdə, silərnıni tehımu kiyındürməsmu, əy ixənqi ajızlar! **31** Xunga «nemə yəymız», «nemə ıqımız», «nemə kiyımız?» dəp oşəm kilmanglar. **32** Qünki yat əldikilər mana xundak həmmə nərsıgə intılıdu, əmma ərxniki

Atanglar silərnıng bu həmmə nərsılgə mohtajliqinglarni bilıdu; **33** xundak ikən, həmmıdın əwwal Hudaning padıxahlıqi wə həkkanıyılıqıoşa intılinglar. U qaoşda, bularnıng həmmisi silərgə koxulup nesip bolıdu. **34** Xuning üqün, ətining oşemini kilmanglar. Ətining oşemi ətıgə kalsun. Hər künning dərdi xu künqə tuxluk bolıdu.

7 Baxkılarnıng üstıdın həküm kılıp yürmənglar. Xundakta [Hudaning] həkümıgə uqrimaysilər. **2** Qünki silər baxkılar üstıdın kandaq başa bilən həküm kılısanglar, [Hudamu] silərnıng üstınglardın xundak başa bilən həküm qıkırıdu. Silər baxkılarni kandaq əlqəm bilən əlqısənglar, [Hudamu] silərnıni xundak əlqəm bilən əlqəydu. **3** Əmdi nemə üqün buradırnıngning kəzıdiki kılını kərüp, əz kəzüingdiki limni baykıyalımsən?! **4** Sən kandaqmu buradırnıngoşa: «Keni, kəzüingdiki kılını elıwetəy!» deyələysən? Qünki mana, əzüingning kəzıdə lim turıdu!? **5** Əy sahtıpəz! Əwwal əzüingning kəzıdiki limni elıwət, andın enik kərüp, buradırnıngning kəzıdiki kılını elıwetələysən. **6** Mukəddəs nərsını itlaroşa bərmənglar, yaki ünqə-mərwayıtlırlınglarni tongguzlarnıng əldıoşa taxlap koymanglar. Bolmısa, ular bularni putlırida dəssəp, andın burulup silərnıni talaydu. **7** Tilənglar, silərgə ata kılınıdu; ızdənglar, tapısılər; ıxıknı qekınglar, eqılıdu. **8** Qünki hərбір tilıgüqi tilıgınıgə erıxıdu; ızdıgüqi ızdıgınıni tapıdu; ıxıknı qəkküqılərgə ıxık eqılıdu. **9** Aranglarda əz oşlı nan tələp kılısa, uningoşa tax berıdıoşanlar barmu?! **10** Yaki belik tələp kılısa, ıylan berıdıoşanlar barmu? **11** Əmdi silər rəzil turupmu əz pərzəntlırlınglaroşa yahxi ılıtıpatlarni berıxni bılgən yərdə, ərxniki Atanglar Əzıdın tilıgənlərgə yahxi nərsılərnı tehımu ılıtıpat kılmasmu? **12** Xunga hər ıxta baxkılarnıng əzüinglaroşa kandaq muamılə kılıxını ümıd kılısanglar, silərmu ularoşa xundak muamılə kılınglar; qünki Təwrat kanunı wə pəyoşəmbərlərnıng təlımatlırı mana xudur. **13** Tar dərwazıdın kiringlar. Qünki kixını həlakətkə elıp barıdıoşan dərwaza kəng bolup, yoli kəngtaxa wə daşdamdur, wə unıngdın kırıdıoşanlar kəptur. **14** Bırak həyatlıkka elıp

baridoqan dərwaza tar, yoli kıstang bolup, uni tapalaydioqanlarmu az. 15 Aldinglaroqa koy terisigə oriniwelip kəlgən, iqi yirtkuq qilberidək boloqan sahta pəyojəmbərlərdin həoxyar bolunglar. 16 Silər ularni mewiliridin tonuwalaysilər. Tikəndin üzümlər, qamojaktin ənjürlər alojili bolamdu? 17 Xuningoqa ohxax, hər yahxi dərəh yahxi mewə beridu, por dərəh naqar mewə beridu. 18 Yahxi dərəh naqar mewə bərməydu, por dərəh yahxi mewə bərməydu. 19 Yahxi mewə bərməydioqan hər bir dərəh kesilip otqa taxlinidu. 20 Xuningdək, muxundak kixilərnı mewiliridin tonuwalaysilər. 21 Manga «Rəbbim, Rəbbim» degənlərnıng həmmisila ərx padixahlikiqoqa kirəlməydu, bəlki ərxətə turojuqi Atamning iradisini ada qiloqanlarla kirəlydu. 22 Xu künidə nuroqun kixilər manga: «Rəbbim, Rəbbim, biz sening naming bilən wəhiy-bexarətlərnı yətküzduk, sening naming bilən jinlarnı qoqliduk wə naming bilən nuroqun məjizilərnı kərsəttuk» dəydu. 23 Həlbuki, u qaoqda mən ularoqa: «Silərnı əzəldin tonumaymən. Kəzümədin yəqilinglar, əy itaətsizlər!» dəp elan qilimən. 24 Əmđi hər biri bu səzlimni anglap əməl qiloqan bolsa, u əz əyini qoram tax üstigə saloqan pəm-parasətlık kixigə ohxaydu. 25 Yamoqur yiojip, kəlkün kelip, boran qikip soqsimu, u əy ərülmidi; qünki uning uli qoram taxning üstigə selinoqan. 26 Birək səzlimni anglap turup, əməl qilməydioqan hər biri əyini qumning üstigə kuroqan əhməkkə ohxaydu. 27 Yamoqur yaqkanda, kəlkün kəlgəndə, boran qikkanda xu əy ərülüp kətti; uning ərülüxi intayin dəhxətlik boldi! 28 Wə xundak boldiki, əysa bu səzlimni ahirlaxturoqandın keyin, bu top-top halayık uning təlimlirigə həyranuhəs boluxti. 29 Qünki uning təlimliri Təwrat ustazliriningkigə ohximaytti, bəlki tolimu nopuzluk idi.

8 U taodın qüxkəndə, top-top kixilər uningə əgixip mangdi. 2 Wə mana, mahaw kesili bar boləqan bir kixi uning aldioqa kelip, bəxini yərgə urup tizlinip: — Təksir, əgər halisingiz, meni kesilimdin pak kilalaysiz! — dedi. 3 Əysa uningə qolini təgküzüp turup: — Halaymən, pak boləqin! — dewidi, bu adəmnıng mahaw

kesili xuan pak bolup sakaydi. 4 Əysa uningə: — Həzir bu ixni həqkimgə eytma, bəlki udul berip kahinoqa əzünəni kərsitip, ular da bir guwahlik bolux üqün, Musa bu ixta əmr qiloqan hədiyə-kurbanlikni sunəqin, — dedi. 5 U Kəpərnaqum xəhriqə barəqanda, [rimlik] bir yüzbəxi uning aldioqa kelip, uningədin yelinip: 6 — Təksir, qakirim paləq bolup kelip, bək azablinip əydə yatidu, — dedi. 7 Mən berip uni sakaytip koyay, — dedi Əysa. 8 Yüzbəxi jawabən: — Təksir, torusumning astioqa kirixingizgə layik əməsmən. Pəkət bir əqizla səz qilip qoyingiz, qakirim sakiyip ketidu. 9 Qünki mənmu baxka birsining həqkuqi astidiki adəmmən, mening kol astimda ləxkərlirim bar. Birigə bar desəm baridu, birigə kəl desəm, kelidu. Qulumoqa bu ixni qil desəm, u xu ixni qilidu, — dedi. 10 Əysa bu gəplərnı anglap, həyran boldi. Əzi billə kəlgənlərgə: — Mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, bundak ixənəqni hətta Israillər arisidimu tapalmioqanidim. 11 Silərgə xuni eytayki, nuroqun kixilər künqikix wə künpetixtin kelip, ərx padixahlikiqda İbrahim, İshək wə Yaquplar bilən bir dastihanda olturidu. 12 Ləkin bu padixahliqning əz pərzəntliri bolsa, sirtta karəngəqulukqa taxlinip, u yərdə yioqazlar kətüridu, qixlirini ojuqurlitidu, — dedi. 13 Andin, Əysa yüzbəxiqoqa: — Əyünggə kayt, ixənginingdək sən üqün xundak qilinidu, dedi. Həliki qakarning kesili xu pəyttə sakaytildi. 14 Əysa Petrusning əyigə barəqanda, Petrusning keynanisining kizip orun tutup yetip qəloqinini kərđi. 15 U uning qolini tutiwidi, uning qizitmisı yandı. [Ayal] dərhal ornidin turup, əysani kütüxkə baxlıdi. 16 Kəq kirgəndə, kixilər jin qaplxəkən nuroqun adəmlərnı uning aldioqa elip kelixti. U bir əqiz səz bilənla jinlarnı həydiwətti wə barlik kesəllərnı sakaytti. 17 Buning bilən, Yəxaya pəyojəmbər arkilik yətküzülgən: «U əzi əşriq-siləklirimizni kətürđi, kesəllirimizni üstigə alđi» degən səz əməlgə axuruldi. 18 Əysa əzini oriwaləqan top-top kixilərnı kərüp, [muhlisliroqə] dengizning u ketioqa ətüp ketixni əmr qıldı. 19 Xu qaoqda, Təwrat ustazliridin biri kelip, uningə: — Ustaz, sən qəyərgə barsəng, mənmu səngə əgixip xu yərgə barimən, — dedi. 20 Əysa uningə: — Tülkilərnıng

o'ngkürliri, asmandiki quxlarning uwiliri bar; birak Insan'ooqlining bexini qoyuqadək yerimu yok, — dedi. 21 Muhlisiridin yanə biri uningoa: — Rəb, mening awwal berip atamni yərlikkə koyuxumoa ijazət bərgəysən, — dedi. 22 Birak əysa uningoa: — Manga əgəxkin, wə əlüklər öz əlüklirini yərlikkə koysun, — dedi. 23 U kemigə qüxti, muhlisirimu qüxüp billə mangdi. 24 Wə mana, dengiz üstidə kattik boran qikip kətti; xuning bilən dolqunlar kemidin halkip kemini o'pərk kiliwetəy dəp qaldı. Lekin u uhlawatatti. 25 Muhlislar kelip uni oyoqitip: — I ustaz, bizni kutulduroqaysən! Biz həlakət aldida turimiz — dedi. 26 — Nemixka qorkisilər, i ixənqi ajizlar! — dedi u wə ornidin turup, boran-qapqunoa wə dengizoa tənbiə beriwidi, həmmisi birdinla tinqidi. 27 Muhlislar intayin həyran bolup, bir-birigə: — Bu zadi qandaq adəmdu? Həтта boran-qapqunlar wə dengizmu uningoa boysunidikən-hə! — dəp ketixti. 28 Əysa dengizning u ketidiki Gadaralıqlarning yurtioə barəojinida, jin qaplxəqan ikki kixi gərliridin qikip uningoa aldioə kəldi. Ular xunqə wəlxiy idiki, həqkim bu yərdin etüxkə jür'ət qilalmaytti. 29 Uni kərgəndə ular: — I Hudaning Ooqli, sening biz bilən nemə karing! Sən waqit-saiti kəlməyla bizni kiyinjoili kəldingmu? — dəp towlidi. 30 Xu yərdin heli yirəqta qong bir top tongguz padisi otlap yürətti. 31 Jinlar əmdı uningoa: — Əgər sən bizni koşliwətməkqi bolsang, bizni tongguz padisi iqigə kirgüzüwətkəysən, — dəp yalwuxti. 32 U ularoa: — Qiqinglar! — dewidi, jinlar qikip, tongguzlarning tenigə kiriwaldi. Mana, pütkül tongguz padisi tik yərdin etilip qüxüp, sularda o'pərk boldi. 33 Lekin tongguz baqquqilar bədar qeqip, xəhərgə kirip, bu ixning bax-ahirini, jümlidin jin qaplxəqan kixilərnin kəqürmixlirini halayiqka eytip berixti. 34 Wə mana, pütün xəhərdikilər əysa bilən kərüxkili qixti. Ular uni kərgəndə, uning əzlrining xu rayonidin ayrilip ketixini etündi.

9 Xuning bilən u kemigə qüxüp dengizdin etüp, əzi turoəan xəhərgə kaytip kəldi. 2 Wə mana, kixilər zəmbilgə yatquzuloəan bir paləqni uning aldioə elip kəldi. Əysa ularning ixənqini kərüp həliki paləqkə: — Ooqlum, yürəklik bol,

gunahling kəqürüm qilindi, — dedi. 3 Andin mana, Təwrat ustazliridin bəziliri kənglidə: «Bu adəm kupurluk qiliwatidu!» dəp oylidi. 4 Ularning kənglidə nemə oylawatqanlikini bilgən əysa ularoa: — Nemə üqün kənglünglarda rəzil oylarda bolisilər? 5 «Gunahling kəqürüm qilindi» deyix asanmu yaki «Ornungdin tur, mang!» deyixmu? — dedi wə yanə ularoa: — 6 Əmma həzir silərnin Insan'ooqlining yər yüzidə gunahlarıni kəqürüm qilix həqkuqioə igə ikənlirini bilixinglar üqün, — u paləq kəsəlgə: — Ornungdin tur, orun-kərpəngni yioixturup əyünggə kayt, — dedi. 7 Həliki adəm ornidin turup əyigə kaytti. 8 Buni kərgən top-top adəmlər kərkuxup, insanlaroa bundak həqkuqni bərgən Hudani uluəlxati. 9 Əysa u yərdin qikip aldioə ketiwetip, baj yiojidoəan orunda olturoəan, Matta isimlik bir [bajgirni] kərdi. U uningoa: — Manga əgəxkin! — dedi. Wə Matta ornidin turup, uningoa əgəxti. 10 Wə xundak boldiki, əysa [Mattaning] əyidə mehman bolup dastihanda olturoəanda, nuroəun bajgilar wə gunahkarlarmu kirip, əysa wə uning muhlisirini bilən həmdastihan boldi. 11 Buni kərgən Pərisiylər uning muhlisirioəa: — Ustazinglar nemixka bajgir wə gunahkarlar bilən bir dastihanda yəp-iqip olturidu?! — dedi. 12 Bu gəpni anglioəan əysa: — Saəqlam adəmlər əməs, bəlki bimarlar tewipka mohtajdur. 13 Silər berip [muqəddəs yazmildardiki]: «Izdəydoəinim kurbanliklər əməs, bəlki rəhim-xəpkət» deyilgən xu səzning mənisini əgininglar; qünki mən həkqaniylarni əməs, bəlki gunahkarlarni qəqiroəili kəldim, dedi. 14 Xu waqitlarda, Yəhya [pəyoəəmbərnin] muhlisirini əysaning yenioəa kelip uningoa: — Nemixka biz wə Pərisiylər pat-pat roza tutimiz, lekin sizning muhlisiringiz tutmaydu? — dəp soraxti. 15 Əysa jawabən: — Toyi boluwatqan yigit tehi toyda həmdastihan olturoəan qəoəda, toy mehmanlıri həza tutup oltursa qandaq bolidu!? Əmma xu künlər keliduki, yigit ularidin elip ketilidu, ular xu kündə roza tutidu. 16 Həqkim kona kəngləkkə yengi rəhttin yamak salmaydu. Undak qilsa, yengi yamak [kirixip], kiyimni tartip yirtiwetidu. Nətijidə, yirtik tehimu yoəiqnap ketidu. 17 Xuningdək, həqkim

yengi xarabni kona tulumlaroşa qaçilimaydu. Əgər undak qilsa, [xarabning eqixi bilən] tulumlar yerilip ketidu-də, xarabmu təkülüp ketidu həm tulumlarmu kardin qıqıdu. Xuning üqün kixilər yengi xarabni yengi tulumlaroşa qaçılaydu; xundak qılqanda, hər ikkilisi saklinip kalıdu. **18** U [Yəhyaning muhlisliroşa] bu sözlərni kıliwatқан waqtıda, mana bir həkümdar kelip, uning aldişa bax urup: — Mening kızım hazırla əlup kətti; əmma siz berip uningəşə kolingizni təgküzüp qoysingiz, u tirilidu, dedi. **19** Əysa ornidin turup, muhlisliroşi bilən billə uning kəynidin mangdi. **20** Wə mana, yolda hun təwrəx kesiligə giriptar bolşınıoşa on ikki yil bolşan bir ayal Əysaning arqışidin kelip, uning tonining pexini silidi. **21** Qünki u iqidə «Uning tonini silisamla, qoqum saqıyıp ketimən» dəp oylişanıdi. **22** Əmma Əysa kəynigə burulup, uni kərüp: — Kızım, yürəklik bol, ixənqing seni saqaytti! dedi. Xuning bilən u ayal xu saəttə saqaydi. **23** Əmdi Əysa helikəşə həkümdarning eyigə kirgəndə, nəy qeliwatқан wə həza tutup waysawatқан kixilər topini kərüp, **24** ularoşa: — Qikıp ketinglar, bu kız əlmidi, bəlki uhlawatıdu, dedi. [Xuni anglap] kəpçilik uni məşirə kıldi. **25** Kixilər qikiriwetilgəndin keyin, u kızning yenioşa kirip, uning kəlini tutiwidi, kız ornidin turdi. **26** Bu toşrisidiki həwər pütün yurtta pur kətti. **27** Əysa u yərdin qikqanda, ikki qarışu uning kəynidin kelip: — I Dawutning oşli, bizgə rəhım kiləşaysız! — dəp nida kılixti. **28** U əygə kirgəndin keyin, xu ikki qarışu uning aldişa kəldi. Əysa ulardin: — Silər mening bu ixqə kadir ikənlikimgə ixinəmsilər? — dəp soridi. — I Rəbbim, ixinimiz, — dəp jawab bərdi ular. **29** U kəlini ularning kəzlırigə təgküzüp turup: — İxənqinglar boyiqə bolsun! dewidi, **30** Ularıning kəzlıri eqildi. Əysa ularoşa: Bu ixni həqkimgə eytmanglar! dəp kəttik tapilidi. **31** Lekin ular u yərdin qikıpla, uning nam-xəhritini pütkül yurtqə yeyiwətti. **32** Ular qikıp ketiwatqanda, kixilər jin qaplxқан bir gaqını uning aldişa elip kəldi. **33** Uningəşə qaplxқан jinning həyđilixi bilənla, helikəşə adəm zuwanəşə kəldi. Halayık intayin həyranuhəs bolup: — Bundak ix İsrailda zadi kərülüp baqmioşan, — deyixti. **34** Lekin Pərisiyələr: — U jinlarni

jinlarning əmirigə tayinip qoşlaydikən, deyixti. **35** Wə Əysa barlıq xəhər wə yeza-qixlaklarni kezip, ularning sinagoglırida təlim berip, ərx padixahlıqidiki hux həwərnı jakarlıdi wə hərhil kesəllərnı wə hərhil meyip-ajizlarnı saqaytti. **36** Lekin u top-top adəmlərnı kərüp ularoşa iq aşrıtti, qünki ular harlinip padiqisız qoy padiliridək panahsız idi. **37** Xuning bilən u muhlisliroşa: — Həsul dərwəqə kəp ikən, birak [həsul elix üqün] ixləyđioşanlar az ikən. **38** Xunga həsulning İgisidin, Əz həsulingni yioşiwelixqə ixləmqilərnı jiddiy əwətkəşən, dəp tilənglar, — dedi.

10 U on ikki muhlisini yenioşa qakirip, ularoşa napak rohlarnı qoşılax wə hərbir kesəllikni həm hərbir meyip-ajizni saqaytix həkükini bərdi. **2** On ikki rosulning isimliroşi təwəndikiqə: Awwal Petrus dəpmu atilidioşan Simon wə uning inisi Andiriyas, andin Zəbəđiyning oşli Yaqub wə uning inisi Yuhanna, **3** Filip wə Bartolomay, Tomas wə bajgir Matta, Alfayning oşli Yaqub wə Ləbbaus dəpmu atilidioşan Taday, **4** millətpərwər dəp ataloşan Simon wə keyin Əysaşa satqunluk kıloşan Yəhuda İxqariyot. **5** Əysa bu on ikkisini [həlkning arisioşa] mundak tapılax əwətti: — Yat əlliklərnıng yollirioşa qikmanglar, yaki Samariyəliklərnıng xəhərlirigimu kirmənglar, **6** bəlki tenigən qoy padiliri bolşan İsrail jəmətidikilər arisioşa beringlar. **7** Baroşan yeringlarda: «Ərx padixahlıqı yekinlixip kəldi!» dəp jakarlanglar. **8** Aşrıq-silaklarnı saqaytinglar, əlüklərnı tirildürünglar, mahaw kesəllirini saqaytinglar, jinlarnı həydiwetinglar. Silərgə xapaət halis berilgəndur, silərmu halis iltipət kılinglar. **9** Bəlwəoşinglaroşa altun, kümüx wə mis pullarnı başılax elip yürmənglar. **10** Səpər üqün birla yəktəktin baxqə nə hurjun, nə kəx, nə həsa eliwalmanglar. Qünki hizmətkər öz ix həqkını elixqə həqkılıqtur. **11** Hərəkəysi xəhər yaki yezişa baroşan waqtinglarda, aldi bilən xu yərdə kimning hərmətkəşə layık mətiwər ikənlikini soranglar; xundak kixini tapqanda, u yərdin kətküqə uning əyidila turunglar. **12** Birər əygə kirgininglarda, ularoşa salam beringlar. **13** Əgər u ailidikilər [hərmətkəşə] layık mətiwər kixilər bolsa, tiligən amanlıqinglar ularoşa

ijabət bolsun; əgər ular layiq bolmisa, tiligən amanliqinglar özünglaroşa kaytsun. **14** Silərni qobul kılmioşan, səzlinglarni anglimioşan kimdəkim bolsa, ularning eyidin yaki xu xəhərdin kətkiniglarda, ayioşinglardiki topini keşiwetinglar. **15** Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, kıyamət künidə Sodom wə Gomorra zeminidikilərninğalı xu xəhərdikilərninğakidin yenik bolidu. **16** Mana, mən silərni qoylarni bərilərninğ arisioşa əwətkəndək əwətimən. Xunga, yilandək səzgür, pahtəktək sap dillik bolunglar. **17** İnsanlardin pəhəs bolunglar; qünki ular silərni tutuwelip sot məhkimilirigə tapxurup beridu, sinagolirida qamqilaydu. **18** Ular wə xundakla yat əlliklər üqün bir guwahlik boluxqa, silər mening səwəbimdin əmirələr wə padixahlar aldioşa elip berilip sorakqa tartilisilər. **19** Ləkin ular silərni sorakqa tartқан wəktida, qandaқ jawab berix yaki nemə jawab berixtin ənsirəp kətmənglar. Qünki xu wəkti-saitidə eytix tegixlik səzlər silərgə təminlinidu. **20** Qünki səzligüqi özünglar əmas, bəli Atanglarning roşi silər arkilik səzlaydu. **21** Qerindax kerindixioşa, ata balisioşa hainlik qilip, əlümgə tutup beridu. Balilarmu ata-anisioşa qarxi qikip, ularni əlümgə məhkum kilduridu. **22** Xundakla silər mening namim tüpəylidin həmmə adəmninğ nəpritigə uqraysilər. Ləkin ahioşiqə bərdaxlik bərgənlər bolsa kutkuzulidu. **23** Ular silərgə bu xəhərdə ziyankəxlik kılsa, yənə bir xəhərgə keqip beringlar. Qünki mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, İnsan'oşli kaytip kəlgüqə silər Israilning barlik xəhərlirini arilax [wəzippinglar] tügiməydu. **24** Muhlis ustazidin, kul hojayinidin üstün turmaydu. **25** Muhlis ustazioşa ohxax bolsa, kul hojayinioşa ohxax bolsa razi bolsun. Ular əyning igisini «Bəlzibul» dəp tillioşan yərdə, uning eyidikilirini tehimu qattik haqarətliməmdü? **26** Xunga ulardin qorqmanglar; qünki heqkandaқ yepik qoyuloşan ix axkarilanmay qalmaydu, wə heqkandaқ məhpiy ix ayan bolmay qalmaydu. **27** Mening silərgə qarangoşuda eytidioşanlirimni yorukta eytiweringlar. Kuliqinglaroşa piqirlap eytiloşanlarni əgzilərdə jakarlanglar. **28** Tənni əltürsimu, ləkin adəmninğ jan-rohşini əltürəlməydioşanlardin qorqmanglar; əksişə,

tən wə jan-rohşini dozahta həlak kılixqa qadir boləuqidin qorqunglar. (Geenna g1067)
29 Ikki kuxkaqni bir tiyingə setiwəloşli bolidoşu? Ləkin ulardin birimu Atanglarsiz yərgə qüxməydu. **30** Əmma silər bolsanglar, hətta hər bir tal qeqinglarmu sanaloşandur. **31** Xunga, qorqmanglar. Silər nuroşunlioşan kuxkaqtinmu kımmətliktursilər! **32** Xunga, meni insanlarning aldidə etirap qiləşanlarning hər birini mənmu ərxteki Atamning aldidə etirap kılimən; **33** Birəқ insanlarning aldidə məndin tanoşanlarning hər biridin mənmu ərxteki Atam aldidə tanimən. **34** Mening dunyoşa keliximni tinqlik elip kelix üqündur, dəp oylap qalmanglar. Mən tinqlik əməs, bəli kıliqni yürgürüxkə kəldim. **35** Qünki mening kelixim «Oşulni atisioşa, kızni anisioşa, kelinni qeynanisioşa qarxi qikirix» üqün bolidu. **36** Xuning bilən «Adəmninğ düxmənliəri öz ailisidiki kixilər bolidu». **37** Ata-anisini məndinmu əziz kəridioşanlar manga munasip əməstur. Əz oşul-kizini məndinmu əziz kəridioşanlarmu manga munasip əməs. **38** Əzining krestini kətürüp, manga əgəxmigənlərmu manga munasip əməs. **39** Əz həyatini ayaydioşan kixi uningdin məhrum bolidu; mən üqün öz həyatidin məhrum boləşan kixi uningə erixidu. **40** Silərni qobul qiləşanlar menimu qobul qiləşan bolidu; meni qobul qiləşanlar bolsa meni əwətküqinimu qobul qiləşan bolidu. **41** Bir pəyoşəmbərni pəyoşəmbərlik salahiyitidə qobul qiləşan kixi pəyoşəmbərgə has boləşan in'əmoşa erixidu. Həkkəniy adəmnə u həkkəniy ikən dəp bilip qobul qiləşanlar həkkəniy adəmgə has boləşan in'əmoşa erixidu. **42** Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, mening bu xakiqilirimdin əng kişiki birini mening muhlisim dəp bilip uningə hətta pəqət birər qinə soşuқ su bərgən kiximu jəzmən əzigə layik in'amdin məhrum bolmaydu.

11 Əysə on ikki muhlisioşa bu ixlarni tapilap boləşandin keyin, əzimu xu yərdiki hər kəysi xəhərlərdə təlim berix wə [Hudaning kalamini] jakarlar üqün u yərdin kətti. **2** Zindanoşa soləşən Yəhya [pəyoşəmbər] Məsihninğ qiləşan əməllirini anglap, muhlislrini əwətip, ular arkilik

Əysadin: **3** «Kelixi muqərrər zat əzüngmu, yaki baxka birsini kütüximiz kerəkmu?» — dəp soridi. **4** Əysa ularoşa jawab berip mundak dedi: — Yəhyaning yenioşa kaytip berip, əz anglawatkanliringlarni wə kerüwatkanliringlarni bayan kilip — **5** Korlar kerələydişan wə tokurlar mangalaydişan boldi, mahaw kesili boloşanlar saşaytildi, gaslar angliyalaydişan boldi, elğənlərmu tiridürüldi wə kəmbəşəllərgə hux həwər jakarlandi» — dəp eytinglar **6** wə [uningoşa yənə]: «Məndin gumanlanmay putlixip kətmigən kixi bolsa bəhtliktur!» dəp qoyunglar, — dedi. **7** Ular kətkəndə, Əysa top-top adəmlərgə Yəhya toşuruluk səzləxkə baxlidi: — «Silər əsli [Yəhyani izdəp] qəlgə barəşinglərdə, zadi nemini kərgili bardinglar? Xamalda yəlpünüp turoşan qomuxnimu? **8** Yaki esil kiyingən bir ərbabnimu? Mana, esil kiyimlərni kiygənlər han ordiliridin tepiliduşu! **9** Əmdi silər nemə kərgili bardinglar? Bir pəyoşəmbərnimu? Durus, əmma mən xuni silərgə eytip qoyayki, [bu bolsa] pəyoşəmbərdinmu üstün bir boluquşdur. **10** Qünki [mukəddəs yazmilardiki]: — «Mana, yüz aldingoşa əlqimni əwətimən; U sening aldingda yolungni təyyarlaydu» — dəp pütülgən səz dəl uning toşrisida pütülgəndur. **11** Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, ayallardin tuşuləşanlar arisida qəməldürgüqi Yəhyadinmu uluşi turoşuzuləşini yok; əmma ərx padixahlikidiki əng kişik boləşinimu uningdin uluşi turidu. **12** Əmma qəməldürgüqi Yəhya otturoşa qışқан күnlərdin bügünki küngiqə, ərx padixahlikioşa kirix yoli xiddət bilən eqildi wə kixilər uni xiddət bilən tutuwalidu. **13** Qünki barlik pəyoşəmbərləning bexarət berix hizmiti, xundakla Təwrattiki yazmilər arşiklik bexarət yətküzülüş hizmiti Yəhya bilən ahirlixidu. **14** Wə əgər xu səzni qəbul kilalisanglar, «[kaytip] kelixi muqərrər boləşan Ilyas [pəyoşəmbər]» bolsa, [Yəhyaning] əzidur. **15** Anglişudək kuliki barlar buni anglisun! **16** Lekin bu dəwərdiki kixilərnə zadi kimlərgə ohxitay? Ular huddi rəstə-bazarlarda olturwelip, bir-birigə: **17** «Biz silərgə sunay qelip bərsəkmu, ussul oynimidinglar», «Matəm pədisigə qelip bərsəkmu, yioşa-zar kilmidinglar» dəp [kaxaydişan tuturuşsiz]

balilaroşa ohxaydu. **18** Qünki Yəhya kelip ziyapəttə olturmaytti, [xarab] iqməytti. Xuning bilən, ular: «Uningoşa jin qaplixiptu» deyxidu. **19** İnsan'ooşli bolsa kelip həm yəydu həm iqudu wə mana, ular: «Taza bir toymas wə bir məyhor ikən. U bajgırlar wə gunahkarlarning dosti» deyxidu. Lekin danalik bolsa əz pərzəntliri arşiklik durus dəp tonulidu». **20** Andin u əzi kəp məjizilərnə kərsətkən xəhərlərdə turuwatkanlarnə towa kilmioşanlikə üqün əyibləp, mundak dedi: — **21** Həlinglaroşa way, əy Qorazinliklar! Həlinglaroşa way, əy Bəyt-Saidaliklar! Qünki silərdə kərsitilgən məjizilər Tur wə Zidon xəhərliridə kərsitilgən bolsa, u yərlərdikilər heli burunla bəz kiyimigə yəginip, külgə milinip towa kıləşan bolatti. **22** Mən silərgə xuni eytip qoyayki, kiyamət күnidə Tur wə Zidondikilərnəng kəridioşini silərnəngkidin yenik bolidu. **23** Əy ərxkə kətürülgən Kəpərnəşumluklar! Silər təhtisaraşa qüşürüsilər. Qünki aranglarda yaritiləşan məjizilər Sodomda yaritiləşan bolsa, u xəhər bügüngiqə həlak bolmioşan bolatti. (Hadēs g86) **24** Əmma mən silərgə xuni eytip qoyayki, kiyamət күnidə Sodom zeminedikilərnəng kəridioşini silərnəngkidinmu yenik bolidu. **25** Xu waqıtlarda, Əysa bu ixlaroşa qarap mundak dedi: — Asman-zemin Iğisi i Ata! Sən bu [həşikətlərnə] danixməş wə əkilliklərdin yoxurup, səbiy balilaroşa axkariləşanlikəng üqün Sanga mədhıyilər okuyməş! **26** Bərhək, i Ata, nəziringdə bundak kılıx rawa idi. **27** Həmmə manga Atamdin təkdım kilindi; Oşulni Atidin baxka həqkim tonumaydu, wə Atinimu Oşul wə Oşul axkariləşni layik kərgən kixilərdin baxka həqkim tonumaydu. **28** Əy japəxlər wə eşir yük yükləngən həmminglar! Mening yenimoşa kelinglar, mən silərgə aramlik bəşəy. **29** Mening boyunturuşumni kiyip, məndin əşinglar; qünki mən məşin wə kəmtərmən; xundak kıləşanda, kəngliunglar aram tapidu. **30** Qünki mening boyunturuşumda bolux asan, mening artidişan yüküm yeniktur.

12 Xu qəşlarda bir xabat күni, Əysa buşəyşayliklərdin eşüp ketiwatatti. Qorsiki eqip kətkən muhlisliři baxaklarnə üzüp, yeyixkə

bolsa, mewisimu naqar bolidu; qünki hærkandak dæräh öz mewisidin bilinidu. **34** Əy yılanlarning pærzəntliri! Silər rəzil tursanglar, aqzınglardin kandaqmu yahxi söz qıqsun? Qünki adəmning kəlbidə nemə tolup taxқан bolsa eojızdin xu qıqıdu. **35** Yahxi adəm öz yahxi həzinisidin yahxi nərsilərnı qıqırıdu. Yaman adəm yaman həzinisidin yaman nərsilərnı qıqırıdu. **36** Mən silərgə xuni eytip qoyayki, insanlar kıləjan hər bir eojız quruk səzi üqün sorak küni hesab berıdu. **37** Qünki öz sezliring bilən ya həkkanıy ispatlinisən, ya sezliringlar bilən gunahkar dəp bekitilisən. **38** Xu qaşda bəzi Təwrat ustazliri wə Pərisiylər uningəja jawabən: Ustaz, səndin bir məjizilik alamət kərgümüz bar, — dedi. **39** Ləkin u ularəja mundak jawab bərdi: — Rəzil həm zinahor bu dəwr bir «alamət»ning kəristilixini istəp yürıdu. Bırak bu dəwrdikilərgə «Yunus pəyojəmbərdə kərülgən məjizilik alamət»tin baxқа heqkandak məjirilik alamət kərsitilməydu. **40** Qünki Yunus pəyojəmbər yoojan belikning qərsikida üq keqə-kündüz yatqandək, İnsan'oolımu ohxaxla üq keqə-kündüz yərnıng başırıda yatıdu. **41** Sorak küni Ninəwə xəhırdikilər bu dəwrdikilər bilən təng kəpup, bu dəwrdikilərnıng gunahlırini bekitıdu. Qünki ular Yunus [pəyojəmbər] jakarlıəjan həwərnı anglap, [yamanlıqıdin] towa kıləjan; wə mana, muxu yərdə Yunus [pəyojəmbər]dinmu uluş birsı turıdu! **42** Sorak küni «Jənubtiki ayal padıxah»mu bu dəwrdikilər bilən təng tirilip, ularning gunahlırini bekitıdu. Qünki u Sulaymanning dana sezlirini anglax üqün yər yüzining qetidin kəlgən; wə mana, hazır muxu yərdə Sulaymandinmu uluş birsı turıdu. **43** Napak roş birawning tenidin qıqırıwetilgəndin keyin, u kuroşak dalalarnı qərgiləp yürüp, birə aramgahni izdəydu, bırak tapalmaydu **44** wə: «Mən qıqқан makanımoja kaytay» dəydu. Xuning bilən kaytip kelip, xu makanıng yənila box turojanlıqini, xundakla pakız tazılanəjanlıqini wə rətləngənlikini baykaydu-də, **45** berip əzidinmu bəttər yəttə jinni baxlap kelıdu; ular kirip billə turıdu. Buning bilən həliki adəmning keyinki həli burunqidinmu tehımu yaman bolıdu. Bu rəzil dəwrdikilərnıng həlimu mana xundak bolıdu. **46**

U toplaxқан halayıqқа dawamlıq sezləwatqanda, mana, anisi bilən iniliri kelip, uning bilən sezləxməkqi bolup taxqırıda turuxtı. **47** Xuning bilən birəylən uningəja: — Anıngız wə iniliringız siz bilən sezlıximiz dəp taxqırıda turıdu, — dedi. **48** Ləkin u jawabən xu həwərnı yətküzgən kixidin: «Kim mening anam, kim mening inilirim?» — dəp sorıdi. **49** Andin u qəlini sozup muhlislrini kərsitip: — Mana mening anam, mana mening inilirim! **50** Qünki kim ərtiki Atamning iradisini ada kılsa, xu mening aka-inim, aqa-singlim wə anamdur, — dedi.

13 Xu küni əysa eydin qıqıp, dengiz boyıda olturatti. **2** Ətrapiəja top-top adəmlər olıxiwəloşaqқа, u bir kemigə qıqıp olturdi. Pütkül halayık bolsa dengiz boyıda turuxatti. **3** U ularəja təmsillər bilən nuroşun həkmətlərnı eytip berip, mundak dedi: — Mana, uruk qaqquqi uruk qaqkili [etizəja] qıqıptu. **4** Uruk qaqkanda uruklardin bəziliri qioşır yol üstigə qüxüptu, kuxlar kelip ularni yəp ketiptu. **5** Bəziliri texi kəp, topisi az yərlərgə qüxüptu. Tupriki qongkur bolmioşaqқа, tezla ünüp qıqıptu, **6** ləkin kün qıqıxi bilənla aptapta kəyüp, yiltizi bolmioşaqқа kurup ketiptu. **7** Bəziliri tikənlərnıng arisioja qüxüptu, tikənlər əsüp maysilarnı boşuwaptu. **8** Bəziliri bolsa yahxi tuprakқа qüxüptu. Ularınq bəziliri yüz həssə, bəziliri atmıx həssə, yənə bəziliri ottuz həssə həsul beriptu. **9** Kuliki barlar buni anglısun! **10** Muhlisliri kelip, uningdin: — Sən nemə üqün ularəja təmsillər arkilik təlim berisən? — dəp sorıdi. **11** U ularəja mundak jawab bərdi: — Silər ərx padıxahlıqining sirlirini bilıxkə muyəssər kılindinglar, ləkin ularəja nesip kılınmıdi. **12** Qünki kimdə bar bolsa, uningəja tehımu kəp berilıdu, uningda molqilik bolıdu; əmma kimdə yok bolsa, hətta uningda bar boləjanlırimu uningdin məhrum kılınıdu. **13** Ularəja təmsil bilən sezlıximning səwəbi xuki, ular qarısımu kərməydu, anglısımu tingximaydu həm həkikiy qüxənməydu. **14** Buning bilən Yəxaya pəyojəmbər eytkən bexarəttiki munu sezlər əməlgə axuruldi: — «Silər anglaxni anglaysilər, bırak qüxənməysilər; Qaraxni qaraysilər, bırak kərməysilər. **15** Qünki muxu həlkning yürikini may kaplap kətkən, Ular

angliqanda kulaklirini eoqir kiliwaloqan, Ular kœzlrini uhliqandœk yumuwaloqan; Undak bolmisidi, ular kœzliri bilœn kœrœp, Kuliki bilœn anglap, Kœngli bilœn qœxinip, Őz yolidin yanduruluxi bilœn, Mœn ularni saqaytqan bolattim. **16** Lekin, kœzlringlar bœhtliktur! Qœnki ular kœridu; kulikinglar bœhtliktur! Qœnki ular anglaydu. **17** Mœn silœrgœ xuni bœrhœk eytip qoyayki, burunki nuroqun pœyoqœmbœrlœr wœ hœkqaniy adœmlœr silœrning kœrgininglarni kœrœxkœ intizar boloqan bolsimu ularni kœrmigœn; silœrning angliqoninglarni anglaxkœ intizar boloqan bolsimu ularni anglimioqan. **18** Őmdi uruk qaqquqi toqrisidiki tœmsilning mœnisini anglanglar: **19** Őgœr biri [œrx] padixahlikining sœz-kalamini anglap turup qœxœnmisœ, Xœytan kelip uning kœngligœ qeqiloqan sœzni elip ketidu. Bu dœl qioqir yol œstigœ qeqiloqan uruklardur. **20** Taxlik yœrlœrgœ qeqiloqan uruklar bolsa, ular sœz-kalamni anglap, huxallik bilœn dœrhœl kobul qilœqanlarni kœrsitidu. **21** Hœlbuki, kœlbidœ hœq yiltiz bolmioqaqkœ, pœkœt wakitlik mœwjut bolup turidu; sœz-kalamning wœjœdin kiyinqilik yaki ziyœnkœxlikkœ uqriœqanda, ular xuan yoldin qœtnœp ketidu. **22** Tikœnlœrning arisioqœ qeqiloqini xundœk adœmlœrni kœrsœtkœnki, ular sœz-kalamni angliqini bilœn, lekin bu dunyaning œndixiliri wœ baylikning ezikœturuxi [kœlbidiki] sœz-kalamni boœuwetidu-dœ, ular hœsulsiz qœlidu. (œiœn g165) **23** Lekin yahxi yœrgœ qeqiloqan uruklar bolsa — sœz-kalamni anglap qœxœngœn adœmlœrni kœrsitidu. Bundœk adœmlœr hœsul beridu, birsi yœz hœssœ, birsi atmix hœssœ, yœnœ birsi ottuz hœssœ hœsul beridu. **24** U ularning aldida yœnœ bir tœmsilni bayan kildi: — œrx padixahlikœ huddi etizioqœ yahxi urukni qaqqœn bir adœmgœ ohxaydu. **25** Őmma kixilœr uyqœuoqœ qœmgœn qœoqœda, dœxmœni kelip buœqday arisioqœ kœrmœk uruklirini qeqiwetip, ketiptu. **26** Őmdi maysilar œsœp, baxœk qikœroqœnda, kœrmœkmu axkarlinixkœ baxlœptu. **27** Hojayingning qakarliri kelip uningœjœ: — «œpœndi, siz etizingizœjœ yahxi uruk qaqqœn œmœsmidingiz? Kœrmœklœr nœdin kelip qœldi?» dœptu. **28** Hojaying: «Buni bir dœxmœn qilœqan» — dœptu. Qakarlar uningdin: «Siz bizni berip ularni otiwetinglar

demœkqimu?» — dœp sorœptu. **29** «Yœk, » — dœptu hojaying, «undœk qilœqanda kœrmœklœrni yuloqanda, buœqdaylarnimu yuluwetixinglar mumkin. **30** Bu ikkisi orma wakœtioqœ billœ œssun, orma wakœtida, mœn ormiqilarœjœ: — Aldi bilœn kœrmœklœrni ayrip yioqip, bœoqlap kœydœrœxkœ qœyunglar, andin buœqdaylarni yioqip ambirimœjœ œkiringlar, dœymœn» — dœptu hojaying. **31** U ularœjœ yœnœ bir tœmsilni eytti: — œrx padixahlikœ huddi bir adœm kœlioqœ elip etizioqœ qaqqœn kiqœ urukioqœ ohxaydu. **32** Kiqœ uruki dœrwœkœ barlik uruklœrning iqidœ œng kiqœ bolsimu, u hœrkœndœk ziraœttin egiz œsœp, dœrœh bolidu, hœtœta asmandiki kuqlœrmu kelip uning xahlirida uwulaydu. **33** U ularœjœ yœnœ bir tœmsilni eytti: — œrx padixahlikœ huddi bir ayal kœlioqœ elip œq jawur unning arisioqœ yoxurup, taki pœtœn hemir boloqœqœ saqliœqan eqitkuœjœ ohxaydu. **34** Őysœ bu ixlœrning hœmmisœni tœmsillœr bilœn kœpœqilikkœ bayan kildi. U tœmsilsiz hœqœkœndœk tœlim bœrmœytti. **35** Buning bilœn pœyoqœmbœr œrkilik aldœn'œla eytilœqan munu sœzlœr œmœlgœ axuruldi: — «œoqœzimni tœmsil sœzlœx bilœn œqimœn, œlœm œpiridœ boloqœndœn beri yoxurunup kœlgœn ixlœrni elœn qilœmœn». **36** Xuningdin keyin, u kœpœqilikni yoloqœ seliwetip œygœ kirdi. Muhlisliri yenioqœ kelip uningdin: — Etizliktiki kœrmœk toqrisidiki tœmsilni bizgœ xœrhœp bœrsœng, — dœp œtœndi. **37** U œmdi ularœjœ jawab berip mundœk dedi: — Yahxi urukni qaqqœn kixi Insœn'œoqlidur. **38** Etizlik bolsa — dunyœ. Yahxi uruk bolsa [œrx] padixahlikining pœrzœntliridur, lekin kœrmœk rœzil boloqœqœning pœrzœntliridur. **39** Kœrmœk qaqqœn dœxmœn — Iblœstur. Orma œrux wakœti — zaman ahiridur. Ormiqilar — pœrixtilœrdur. (œiœn g165) **40** Kœrmœklœr yulunup, œttœ kœydœrœuwetilginidœk, zaman ahiridimu œnœ xundœk bolidu. (œiœn g165) **41** Insœn'œoqli pœrixtilirini œwœtip, ular insœnlœrni gunahkœ azduœoqœqœlœrning hœmmisœni, xundœklœ barlik itœœtsizlik qilœoqœqœlœrni œz padixahlikœdin xallœp qikœp, **42** humdœnning lawulœp turoqœn otioqœ taxlaydu. U yœrdœ yioqœ-zœrlœr kœtœrœulidœ, qixlœrini œuœqurlitidu. **43** U qœoqœda hœkœkœniylœr œtisœning padixahlikœida huddi kuyœxtœk julœlinidœ. Angliœudœk kuliki barlœr

buni anglisun! 44 — Ərx padixahlığı huddi etizda yoxuruloqan bir həzinigə ohxaydu. Uni tepiwaloquqi həzinini kaytidin yoxurup, həzinining xad-huramlığı iqidə bar-yokini setiwetip, xu etizni setiwaliidu. 45 Yənə kelip, ərx padixahlığı esil ünqə-mərwayitlarni izdigən sodigergə ohxaydu. 46 Sodigər nahayıti kımmət bahalıq bir mərwayitni tapqanda, kaytip berip bar-yokini setiwetip, u mərwayitni setiwaliidu. 47 — Yənə kelip, ərx padixahlığı dengizə taxlinip hərhil beliklarni tutidioqan torəya ohxaydu. 48 Tor toxqanda, [belikqilar] uni kıroqakqa tartip qikiridu. Andin olturup, yahxi beliklarni ilojiwelip, qaqilarəya qaqilap, ərziməslərnəni taxliwetidu. 49 Zaman ahirida xundak bolidu. Pərixitilər qikip, rəzil kixilərnəni həkkanıy kixilər arisidin ayriydu (aiōn q165) 50 wə humdaning lawuldap turoqan otioqə taxlaydu. U yərdə yioqə-zarlar kətürilidu, qixlirini ojuqurlitidu. 51 Əysa ulardin: — Bu ixlarning həmmisini qüxəndinglarmu? dəp soridi. Qüxənduk, — dəp jawab bərdi ular. 52 Andin u ularəya: — Xunga, ərx padixahlığining təlimigə muyəssər bolup muhlis boləyan hər bir Təwrat ustazi huddi həzinisidin yengı həm kona nərsilərnəni elip qikip tarkatkuqi əy hojayinioqə ohxaydu, — dedi. 53 Əysa bu təmsillərnəni səzləp boləyandın keyin, xundak boldiki, u yərdin ayrilip, 54 əz yurtioqə kətti wə əz yurtidiki sinagogta həlkqə təlim berixkə kirixti. Buni angliqan halayik intayin həyran boluxup: — Bu adəmning bunqiwala danalığı wə məjizə-karamətliri nədin kəlgəndu? 55 U pəkət heliki yaəsaqqining oqlı əməsmu? Uning anisining ismi Məryəm, Yəqub, Yüsüp, Simon wə Yəhudalar uning iniliri əməsmu? 56 Uning singillirining həmmisi bizning arimizdioqu? Xundak ikən, uningdiki bu ixlarning həmmisi zadi nədin kəlgəndu? — deyixətti. 57 Xuning bilən ular uningəya həsət-bizar bilən qaridi. Xunga Əysa ularəya mundak dedi: — Hərəkəndak pəyoqəmbər baxqa yərlərdə hərmətsiz qalmaydu, pəkət əz yurti wə əz əyidə hərmətkə sazawər bolmaydu. 58 Ularning iman-ixənqisizlikidin u u yərdə kəp məjizə kərsətmidi.

14 U qaqlarda, Hərod həkım Əysaning nam-xəhritidin həwər tepip, 2 hizmətkarlırigə: — Bu adəm qəmüldürgüqi Yəhya bolidu, u əlümdin tirilgən bolsa kerək. Xuning üqün muxu əlahidə kudrətlər uningda küqini kərsətməktə, — dedi. 3 Hərodning bundak deyixining səwəbi, u [əgəy] akisi Filipning ayali Hərodiyəning wəjidin Yəhyani tutqun kılip, zindanoqə taxliqanidi. 4 Qünki Yəhya Hərodqə [tənbiş berip]: «Bu ayalni tartiwelixing Təwrat qanunioqə hilaptur» dəp kəlgənidi. 5 Hərod [xu səwəbtin] Yəhyani əltürməkqi boləyan bolsimu, birək halayiktin kərkkanidi, qünki ular Yəhyani pəyoqəmbər, dəp bilətti. 6 Əmma Hərodning tuşuloqan küni təbrikləngəndə, ayali Hərodiyəning kızi otturioqə qikip ussul oynap bərdi. Bu Hərodqə bək yaqti; 7 xuning üqün u uningəya: — Hərnemə tilisəng xuni sanga bəyə, dəp kəsəm kıldi. 8 Ləkin kız kisining küxkürtüxi bilən: — Qəmüldürgüqi Yəhyaning kallisini elip, bir təhsigə qoyup əkəlsilə, — dedi. 9 Padixah buningəya həsrət qəkkən bolsimu, kəsəmliri tüşpəylidin wə dastihanda olturoqanlar wəjidin, [kallisini] elip kelinglar, dəp buyrudi. 10 U adəm əwətip, zindanda Yəhyaning kallisini aldurdi. 11 Xuning bilən kallisı bir təhsigə qoyulup, kızning aldioqə elip kelindi. Kız buni anisining aldioqə apardi. 12 [Yəhyaning] muhlisliri bolsa berip, jəsətni elip dəpnə kıldi; andin berip Əysaəya bu ixlarni həwər kıldi. 13 Əysa bu həwərnəni anglap, əzi yaloquz pinhan bir jayoqə ketəy dəp bir kemigə olturup u yərdin ayrildi. Halayik buning həwirini tapqanda, ətraptiki xəhərlərdin kelixip, uning kəynidin piyadə mangdi. 14 U [kıroqakqa] qikip kətkinidə, zor bir top adəmlərnəni kərwəwidi, ularəya iq aqrıtip, ularning aqrıqlirini saqaytti. 15 Kəq kirgəndə, muhlisliri uning yenioqə kelip: — Bu qəl bir jay ikən, waqıtmu bir yərgə berip qaldı. Halayikni yoloqə seliwətkən bolsang, andin ular kəntlərgə berip əzlırigə ozuk setiwalsun, — dedi. 16 Ləkin Əysa ularəya: — Ularning ketixining həjiti yok, əzünglar ularəya ozuk beringlar, — dedi. 17 Ləkin muhlislar: — Bizdə bəx nan bilən ikki danə beliktin baxqa həq nərsə yok, — deyixti. 18 U: — Ularni manga elip kelinglar, dedi. 19 U halayikni qəplükning üstidə olturuxqa buyruoqandin

keyin, bəx nan bilən ikki belikni qolıoşa elip, asmanoşa qarap [Hudaşa] təxəkkür eytti. Andin nanlarni oxtup muhlislirioşa bərdi, muhlisliri halayiqqa üləxtürüp bərdi. **20** Həmməylən yəp toyundi. [Muhlislar] exip qaloşan parqılarni lik on ikki sewətkə teriwaldi. **21** Ozuklanoşanlarning sani ayallar wə balilardin baxqa təhminən bəx ming kixi idi. **22** Arkidila, u muhlislirioşa: Əzüm bu halayiqni yoloşa seliwetimən, angəşuqə silər kemigə olturup, dengizning qarxi kiroşiqoşa etüp turunglar, dəp buyrudi. **23** Halayiqni yoloşa seliwətkəndin keyin, u dua kilix üqün əzi hilwət taşqa qikti. Kəq kirgəndimu u yərdə yaloşuz qaldı. **24** Bu qəşda, kemə kiroşaktin heli kəp qakirim yürgənidi, lekin xamal qarxi yənlixitin qikiwatqaqqa, kemə dolqunlar iqidə qaykılıp turatti. **25** Kəqə tətinqə jesək waktida, u dengizning üstidə mengip, muhlisliri tərəpkə kəldi. **26** Muhlislar uning dengizning üstidə mengip keliwatqanlıqini kərüp, alakzadə bolup: — Alwasti ikən! — dəp kərkup quқан selixti. **27** Lekin əysa dərhal ularoşa: — Yürəklik bolunglar, bu mən, kərkənglar! — dedi. **28** Petrus buningoşa jawabən: — I Rəb, bu sən bolsang, su üstidə mengip yeningoşa beriximoşa əmr kiləşsən, — dedi. **29** Kəl, — dedi u. Petrus kemidin qüxüp, su üstidə mengip, əysəşə qarap ketiwatatti; **30** lekin boranning kattik qikiwatqanlıqini kərüp kərkup, suşə qəküxkə baxlıdi: — Rəb, meni kutkuzuwaləşsən! — dəp warkiridi. **31** əysa dərhal qolini uzitip, uni tutuwaldi wə uningəşə: — Əy ixənqi əjiz bəndə, nemixkə guman kilding? — dedi. **32** Ular kemigə qikkənda, xamal tohtidi. **33** Kemidə olturoşanlar uning aldioşa kelip səjdə kılıp: — Bərək, sən Hudaning Ooşli ikənsən, — deyixti. **34** Ular dengizning qarxi tərıpigə etkəndə, Ginnisarət yurtida [kuruklukqa] qikti. **35** U yərdiki adəmlər uni tonup kəlip, ətraptiki barlık jaylarəşə həwər əwətti; xuning bilən kixilər barlık bimarlarni uning aldioşa elip kəldi; **36** ular uningdin bimarlarning heqbolmioşanda uning tonining pexigə bolsimu qolini təgküzüwelixioşa yol koyuxini etündi. Uningəşə qolini təgküzgənləring həmmisi səllimaza sakaydi.

15 Bu qəşda, Təwrat ustazliridin wə Pərisiylərdin bəziliri Yerusalemdin kelip əysaning aldioşa berip: **2** — Muhlisliring nemixkə ata-bowilirimizning ən'ənilirigə hiləplik kildidu? Qünki ular qollirini yumay tamak yəydikənoşu, — dedi. **3** Lekin u ularoşa mundak jawab bərdi: — Silərqu, silər nemixkə ən'ənimizni saklaymiz dəp Hudaning əmrigə hiləplik kilisilər? **4** Qünki Huda: «Ata-anangni hərmət kil» wə «Atisi yaki anisini həqarətligənlər əlümgə məhkum kilinsun» dəp əmr kiləşən. **5** Lekin silər: — Hərkəndak kixi «Atisi yaki anisioşa: — Mən silərgə yərdəm bərgüdək nərsiləni allikaşan [Hudaşa] atiwəttim — desila, **6** uning ata-anisioşa hərmət-wəpədarlık kilix məjburiyiti qalmaydu, — dəysilər. Buning bilən ən'ənənglarni dəp, Hudaning əmrini yokqa qikiriwəttinglar. **7** Əy sahtipəzlər! Yəxaya pəyoşəmbər bərgən muxu bəxarət toptooşra silər toşquruluk ikən: — **8** «Muxu həlk əşzida meni hərmətligini bilən, Biraq kəlbi məndin yirək. **9** Ular mənə bihudə ibadət kildidu. Ularning əgətkən təlimliri pəkət insanalardin qikkən pətəwalərlə, halas». **10** Andin u halayiqni yenioşa qakirip, ularoşa: — Kulak selinglar həm xuni qüxininglarki, **11** Insanni napak kildioşini əşzidin kiridioşini əməs, bəlki əşzidin qikidioşinidur, — dedi. **12** Keyin muhlisliri uning aldioşa kelip: — Sening bu səzüngni Pərisiylər anglap, uningdin bizar bolup rənşigənlərlə bildingmu? — dedi. **13** Lekin u mundak jawab kayturdi: — Ərtiki Atam tikmigən hərkəndak əşümlük yiltizidin yulunup taxlinidu. **14** Silər ularoşa pisənt kilmənglar; ular korlarəşə yol baxlaydioşan korlardur. Əgər kor korəşə yol baxlısa, hər ikkisi orioşa qüxüp ketidu. **15** Lekin Petrus uningəşə: — Baya eytkən təmsilni bizgə qüxəndürüp bərgəşsən, — dedi. **16** Lekin u: — Silərmu tehiqə qüxənşigə eriximidinglar?! — dedi. **17** Əşzioşa kirgən barlık nərsiləning axkəşən arkilik tərət bolup qikip ketidioşanlıqini tehi qüxənməmsilər? **18** Lekin əşzidin qikidioşini kəlbətin qikidu, insanni napak kildioşinimu xudur. **19** Qünki yaman oylar, kətillik, zinəhorluk, buzukqilik, oşrilik, yaloşan guwahlik wə təhmət kətarliklər kəlbətin qikidu. **20** Insanni napak kildioşanlar mana

xulardur; yuyulmish qollar bilan tamak yeyib insanni napak qilmaydu. 21 Əysa u yərdin qikiq, Tur wə Zidon xəhərlirining ətrapidiki yurtlarə bardi. 22 Mana, u qət yərlərdin kəlgən kənanıy bir ayal uning aldioqə kelip: — I Rəb! Dawutning oqlı, həlimə rəhım kıləqsız! Kızimə jin qəplixiwəlanikən, kıynılıp ketiwatidu! — dəp uningə nida kılıp zarlidi. 23 Ləkin u u ayalə bir əojızmı jawab bərmidi. Muhlisiri uning yenioqə kelip: — Bu ayalni yoloqə salsang! Qünki u kəynimizdin əgixip yalwurup nida kiliwatidu, — dedi. 24 Əmdi u jawab berip: — Mən pəkət yoldin tenigən koy padiliri boləjan Israil jəmätidikilərgə əwətəlgənmən, — dedi. 25 Əmma həlikı ayal uning aldioqə kelip səjdə kılıp: — Rəb, manga yərdəm kıləqsən! — dəp yalwurdi. 26 U uningə: — Balılarning nenini kiqik itlarə taxlap berix yahxi əməs, — dedi. 27 Ləkin həlikı ayal: — Durus, i Rəb, birək həttə itlarmı hojayinining dastihininin qüxkən uwəqlarnı yəydiyə, — dedi. 28 Xuning bilən Əysa uningə: — Əy hanım, ixənqing küqlük ikən! Tiliginədgək bolsun! — dedi. U ayalning kızı xuan səkiyip kətti. 29 Əysa u yərdin qikiq, Galiliyə dengizining boyidin etüp, təşqə qikiq olturdi. 30 Uning aldioqə top-top halayik yioqildi. Ular tokur, kəriqə, gaqə, qolək wə nuroqun baxkə hil kesəllərnimü elip kelip, uning ayioqı aldioqə koyuxti; u ularni səkaytti. 31 Xuning bilən halayik gaqılarning səzliyəlyəydiyəjan boləjanlikini, qoləklarning səkayəşinini, tokurlarning mangojanlikini wə kəriqularning kəridiyəjan boləjanlikini kərip, həyran boldi wə Israilning Hudasinı uluqlidi. 32 Andin Əysa muhlisirini yenioqə qakirip: — Bu halayikqə iqim əşriydu; qünki ular üq kündin beri yenimda boldi, yegüdək bir nərsisimü kəlmidi. Ular ni əylirigə aq kayturuxni halimaymən, yolda həlidin ketixi mumkin, — dedi. 33 Muhlislar uningə: — Bu qəldə bunqiwala adəmnı toyəquzəjdək kəp nanni nədin tapimiz? — deyixti. 34 Əysa uların: Kənqə neninglar bar? — dəp soridi. — Yəttə nan bilən birnəqə tal kiqik belik bar, — deyixti ular. 35 Buning bilən u halayikni yərdə olturuxkə buyrudi. 36 Andin, yəttə nan bilən beliklarnı kolioqə elip [Hudaqə] təxəkkür eytip, ularni

oxtup muhlisirioqə bərdi, muhlislar halayikqə üləxtürdi. 37 Həmməylən toyəqə yedi; andin [muhlislar] exip qəloqan pərqilarnı yioqip yəttə qong səwətni toxkuzdi. 38 Tamək yegənlərnıng sani balılar wə ayallardin baxkə tət ming kixi idi. 39 U halayikni yoloqə saləjandin keyin, kəmigə qüxüp, Magadan yurtining qət yərlirigə bardi.

16 Əmdi pərisiyələr bilən Saduqiylar uni sinax məksitidə yenioqə kelip, uningdin bizgə asmandin məjizilik bir əlamət kərsətsəng, dəp tələp kilixti. 2 Birək Əysa ularəqə mundək dedi: — Kəqkurun silər kizil xəpəkni kərgininglarda, «Həwa ətə oquq bolidu» dəysilər 3 wə ətigəndə: «Bügün boran qikiqı, qünki asmanın rənggi kizil həm tutuk», dəysilər. Asman rənggi-royini pərk etələysilər-yu, ləkin bu zamanda yüz beriwatqan əlamətlərnı pərk etəlməysilər! 4 Rəzil həm zinəhor bu dəwr «məjizilik bir əlamət»ning kəristilixini istəp yüridu. Birək bu [dəwrdikilərgə] «Yunus pəyoqəmbərdə kəriqəlgən məjizilik əlamət»din baxkə həqkəndək məjizilik əlamət kərsitilməydu. Andin u ularni taxlap qikiq kətti. 5 Muhlisiri [dengizning] u kətiqə etkinidə, nan eliwelixni untuəjanidi. 6 Əysa ularəqə: — Həşyar bolunglar, Pərisiyələr bilən Saduqiylarning eqitkusidin əhtiyat kilinglar, — dedi. 7 [Muhlislar] əzərə muləhizilixip: — Nan əkəlmigənləkimiz üqün buni dəwətsə kerək, — deyixti. 8 Əysa ularning nemə [deyixiwatqanlikini] bilip mundək dedi: — Əy ixənqi əjizlar! Nemə üqün nan əkəlmigənləkinglar toqrisidə muləhizə kilisilər? 9 Tehiqə qüxənmidinglarmı? Bəx nan bilən bəx ming kixining [toyəquzuləjanlikı], kənqə səwət ozuk yioqiwəlanlikinglar esinglardin qiktımu? 10 Yəttə nan bilən tət ming kixining [toyəquzuləjanlikı], yənə kənqə qong səwət ozuk yioqiwəlanlikinglarmı esinglardin qiktımu? 11 Silər kəndəkmü mening silərgə: «Pərisiyələr bilən Saduqiylarning eqitkusidin əhtiyat kilinglar» degininəng nan toqruşluk əməslikini qüxənməysilər? 12 Muhlislar xundila uning nandiki eqitkudin əməs, bəlkı Pərisiyələr bilən Saduqiylarning təlimidin əhtiyat kilişni eytkanlikini qüxinip yətti. 13 Əysa Kəşəriyə-

Filippi rayoniya kalgini, u muhlislaridin: Kixilər mən İnsan'ooqlini kim dəp bilidikən? — dəp soridi. **14** Muhlisleri: — Bəzilər seni qəməldürgüqi Yəhya, bəzilər İlyas [pəyojəmbər] wə yənə bəzilər Yərəmiya yaki baxqa pəyojəmbərlərdin biri dəp bilidikən, — dəp jawab bərdi. **15** U ulardin: — Əmdi silərqu? Silər meni kim dəp bilisilər? — dəp soridi. **16** Simon Petrus: — Sən Məsih, mənggüllük həyat Hudaning Ooqli ikənsən, — dəp jawab bərdi. **17** Əysa uningə: — Bəhtliksən, i Yunus ooqli Simon! Buni sanga ayan kiloquqi heq ət-kan igisi əməs, bəli əxtiki Atamdur. **18** Mən sanga xuni eytayki, sən bolsang Petrusdursən. Mən jamaitimni bu uyultax üstigə qurimən. Uning üstidin təhtisarəning dərwazilirimu əyalib keləlməydu. (**Hadēs 986**) **19** Ərx padixahlığının aqkuqlirini sanga tapxurimən; sən yər yüzidə nemini baqlisang ərxtimu baqlanəjan bolidu, sən yər yüzidə nemini koyup bərsəng, ərxtimu koyup berilgən bolidu, — dedi. **20** Bu sözlərni eytip bolup, u muhlislarəyə özining Məsih ikənlirini heqkimgə tinmasliqni tapilidi. **21** Xu wəktin baxlap, Əysa muhlislarəyə özining Yerusaleməyə ketixi, aqsəqəllər, bax kəhinlər wə Təwrat ustazliri tərpidin kəp azab-əqubət tartixi, əltürüluxi mukərrər boləjanliqini, xundəklə üqinqi küni tirildürüldiəjanliqini ayan kixixə baxlidi. **22** Xuning bilən Petrus uni bir qətkə tartip, uni əyibləp: — Ya Rəb, sanga rəhim kilinəy! Bəxingəyə bundəklə ixlər kət'iy qixməydu! — dedi. **23** Ləkin u burulup Petrusqə karəp: — Arqəməyə ət, Xəytan! Sən mənə putlikaxəngən, sening oyliəjanlirəng Hudaning ixliri əməs, insanning ixliridur, — dedi. **24** Andin Əysa muhlislarəyə mundaqlə dedi: Kimdəkim mənə əgixixni halisa, əzidin wəz keqip, əzining krestini kətürüp mənə əgəxsun! **25** Qünki əz jenini kətquzmaqə boləjan kixi qokum jenidin məhrum bolidu, ləkin mən üqün əz jenidin məhrum boləjan kixi uningəyə erixidu. **26** Qünki bir adəm pütün dunyaqəyə igə bolup jenidin məhrum qəlsa, buning nemə paydisi bolsun?! U nemisini jeniqəyə tegixsun?! **27** Qünki İnsan'ooqli Atisining xən-xəripi iqidə pərixtiliri bilən kelix əldidə turidu; wə u həmmə adəmnəng əz əməllirigə tuxluk jawab qayturidu. **28** Mən

silərgə xuni bərhəq eytip koyayki, bu yərdə turojanlarning arisidin əlümning təmini tetixtin burun jəzmən İnsan'ooqlininəz padixahlığı bilən kəlgənlikini kəridiəjanlar bardur.

17 Wə altə kündin keyin, Əysa Petrus, Yəqub wə Yəqubning inisi Yuhənnani ayrip elip, egiz bir taqqa qikti. **2** U yərdə uning siyaqi ularning kəz əldidilə əzgirip, yüzi kuyaxtək parlidi, kiyimliri nurdək ap'ək bolup qəknidi. **3** Wə manə, [muhlislarəyə] Musa wə İlyas [pəyojəmbərlər] uning bilən səzlixiwətkən halidə kərtüdi. **4** Xuning bilən Petrus Əysaqə: — I Rəb, bu yərdə boləjinimiz nemidəgən yaxhi! Halisang, birini sanga, birini Musaqəyə, yənə birini İlyəsqəyə atəp bu yərgə üq kəpə yasayli! — dedi. **5** Uning gəpi tögiməylə, manə nurluk bir bulut ularni kəpliwəldi. Manə, buluttin: «Bu Məning səyümlük Ooqlumdur, Mən uningdin hursənmən. Uningəyə kulaq səlignlər!» dēgən əwəz ənglandı. **6** Muhlislar buni əngləp əzliirini yərgə təxləp düm yetip wəhimigə qüxti. **7** Biraq Əysa kelip, ularəyə kolini təgküzüp: Qopunglar, kərkənglər, — dedi. **8** Ular bəxini kətürüp qəriwidə, Əysadin baxqa heqkimni kərmidi. **9** Taqdin qixüwətip, Əysa ularəyə: — İnsan'ooqli əlümdin tirildürülmigüqə, bu əlamət kərinüxni heqkimgə eytmənglər, — dəp tapilidi. **10** Andin muhlisleri uningdin: — Təwrat ustazliri nemə üqün: «İlyas [pəyojəmbər Məsih kelixtin] əwəllə qaytip kelixi kərek» dəyixidu? — dəp soraxti. **11** U ularəyə jawabən: — İlyas [pəyojəmbər] dərwəkə [Məsihtin] əwəllə kelidu, həmmə ixni ornəyəyə kəltüridu. **12** Əmma mən silərgə xuni eytip koyayki, İlyas əllikəqən kəldi, ləkin kixilər uni tonumidi, bəli uningəyə haləjanqə muəmilə kildi. Xuningəyə əhxəx, İnsan'ooqlimu ularning qolliridə azab qekix əldidə turidu, — dedi. **13** Xu qəqdə muhlislar uning qəməldürgüqi Yəhya toqrisidə səzləwətkənlikini qixəndi. **14** Ular haləyiknəng yeniqəyə bərojinidə, bir kixi uning əldiqəyə kelip, tizlinip: **15** Rəb, oqluməyə iqingni əqritqəysən! Qünki uning tutqəklək kesili bəz boləqəqə, zər azab qəkiwətidu; qünki u dəim otning yaki suning iqidə qixüp kətidu. **16** Uni muhlislarəyəyə elip kəlgənidim, səkəyətəlmidi,

— dedi. 17 Əysa javabən: — Əy etikadsız wə tətür dəwr, silər bilən qaqañoñiqə turay?! Mən silərgə yənə qaqañoñiqə səwr kılay? — Balini aldimoğa elip kelinglar — dedi. 18 Xuning bilən Əysa [jinoğa] tənbiħ beriwiđi, jin balidin qikip kətti, balimu xuan sakaydi. 19 Keyin, Əysa ayrim kəloğanda, muħlislar uning yenioğa kelip: — Biz nemə üqün jinni koşliwətmiduk? — dəp soraxti. 20 U ularoğa: — İxənqinglar bolmioğanliki üqün. Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, silərdə kiqa urukidək zərriqə ixənq bolsila, silər awu taşka: «Bu yərdin u yərgə kəq» desənglar, kəqidu; xundakla silərgə mumkin bolmaydioğan heq ix bolmaydu. 21 Birək, bundak jinlarni dua kılix wə roza tutux bilən bolmisa həydigili bolmaydu — dedi. 22 Ular Galiliyə əlkisidə aylinip yürginidə, Əysa ularoğa: — İnsan'ooli [satkunluktin] insanlarning kəlioğa tapxurulidu; 23 ular uni əltüridu, lekin üqinqi küni u tirilidu, — dedi. Buni anglap muħlislar eoñir oəm-kayoşoğa qəmüp kətti. 24 Andin ular Kəpərnaħum xəħirigə kəlginidə, [ibadəthana] «ikki drağma» [bejini] yioşkuqilar Petrusning yenioğa kelip: — Ustazinglar «ikki drağma»ni tələmdü? — dəp soridi. 25 Tələydu, — dedi Petrus. Lekin u eygə kirgixigila, tehi bir nemə deməstila Əysa uningdin: — Simon, seningqə bu dunyadiki padixahlar kimlərdin baj alidu? Əz pərzəntliridinmu, yaki yatlarınmu, — dəp soridi. 26 Petrus uningoğa: Yatların, — dewidi, Əysa uningoğa: — Undakta, pərzəntlər [bajdin] haliy bolidu. 27 Birək [baj yioşkuqilaroğa] putlikaxang bolmasliqimiz üqün, dengizoğa berip qarmakni taxla. Tutқан birinqi belikni elip, aqzini aqsang, tət drağmilik bir tənggə pul qikidu. Uni elip mən wə sən ikkimizning [beji] üqün ularoğa bər, — dedi.

18 Bu qaoğda, muħlislar Əysaning yenioğa kelip: Ərx padixahliqida kim əng uluş? — dəp soridi. 2 Əysa yenioğa kiqik bir balini qaqirip, uni otturida turoşuzup, mundak dedi: 3 — Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, əz yolungların yenip, kiqik balılardək səbiy bolmisanglar, ərx padixahliqioğa hərgiz kirəlməysilər. 4 Əmdi kim əzini bu kiqik balidək kiqik peil tutsa, u ərx padixahliqida

əng uluş bolidu. 5 Bundak kiqik bir balini mening namimda koşul kılsa, u meni koşul kıloğan bolidu. 6 Lekin manga etikad kıloğan bundak kiqiklərdin birini [ğunahğa] putlaxturoğan hərəkəndək adəmnı, u boynioğa yooşan tüğmən texi esiloğan həlda dengizning tegigə qəktürüwətilgini əwzəl bolatti. 7 İnsanni ğunahğa putlaxturidioğan ixlar tüpəylidin bu dunyadikiləarning həlioğa way! Putlaxturidioğan ixlar muqərrər bolidu; lekin xu putlaxturoşuqi adəmnıng həlioğa way! 8 Əğər əmdi kəlung yaki putung seni ğunahğa putlaxtursa, uni kesip taxliwət. Qünki ikki kəlung yaki ikki putung bər həlda dozahtiki otka taxlanoşiningdin kərə, qolak yaki tokur həlda həyatlikğa kirgining əwzəldur. (aiōnios ɢ166) 9 Əğər kəzüng seni ğunahğa putlaxtursa, uni oyup əzüngdin neri taxliwət. İkki kəzüng bər həlda dozahtiki otka taxlanoşiningdin kərə, birlə kəzüng bilən bolsimu həyatlikğa kirgining əwzəldur. (Geenna ɢ1067) 10 — Bu səbiy kiqikləarning heqbirigimu səl kəraxtin hezi bolunglar. Qünki xuni silərgə eytayki, ularning ərxteki pərixtiliri ərxteki Atamning jamalini hərdaim kərup turidu. 11 Qünki İnsan'ooli həlakətkə azoğanlarni kutkuzoşili kəldi. 12 Qandak kəraysilər? Birawning yüz tuyak kəyi bolup, uningdin biri ezip toptin qüxüp kəlsa, u toksan tokkuz koyni taşlaroğa koyup koyup, həliki azoğan koyni izdəydioşu? 13 Wə əğər uni tepiwalsa, mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, u koy üqün boloğan huxalliki azmioğan toksan tokkuziningkidin zor bolidu. 14 Xuningoğa ohxax, bu səbiy kiqikləarning hərəkəndikining həlakətkə ezip kəlix ərxteki Atangların iradisi əməstur. 15 — Əmdi əğər kərindixing sanga ziyan selip ğunah kılsa, uning yenioğa berip ikkinglar haliy qaoğda səwənlikini kərsitip koy. Kərindixing səzüngni anglisa, uni [ezixtin] kayturuwaloğan bolisən. 16 Lekin anglimisa, yənə bir-ikki [ğuwahqini] elip, uning yenioğa baroşin. Xundak kılip, həmmə ix ikki-üq ğuwahqining səzi bilən kılinsun. 17 Lekin əğər [kərindixing] ularning səzigimu kulak salmisa, əħwalni jamaətkə yətküzüp eytkin. Əğər u jamaəttikilərgə kulak salmisa, uni yat əllik yaki bajgir kətarida kəruglar. 18 Mən silərgə xuni

bərəkət eytip qoyayki, silər yər yüzidə nemini baqlisanglar, ərxtimu xu baqlanqan bolidu wə silər yər yüzidə nemini qoyup bərsənglar, ərxtimu qoyup berilgən bolidu. **19** Mən yənə xuni silərgə bərəkət eytip qoyayki, yər yüzidə aranglardin ikkisi əzliri tiligən bir ix toqruluk qəlbi bir bolup hərəkəndək nərsini tiləp dua qilsa, ərxtiki Atam ularning tilikini ijabət kilidu. **20** Qünki ikki yaki üqəylən mening namim bilən kəyərdə yiqilqan bolsa, mən xu yərdə ularning arisida bolimən. **21** Andin Petrus uning aldiqə kelip: — I Rəb, kərindiximning manga ziyan selip ətüzgən kanqə kətimlik gunahini kəqürüxüm kərək? Yəttə kətimmu? — dedi. **22** Əysa uningqə mundək dedi: — Mən sanga xuni eytip qoyayki, yəttə kətim əməs, yətmix həssə yəttə kətim! **23** Ərx padixahlıki qakarlıri bilən hesab-kitab kılmaqçı bolqan bir padixahqə ohxaydu. **24** Hesab-kitabni baxlıqinida, uningqə on ming talant pul kəzdar bolqan bir qakar kəltürülüptu. **25** Qakarning təliligüdək həq nərsisi bolmiqəqə, hojisi qakarning əzini, hotun bala-qəqisi wə bar-yokini setip, kərzini tələxini buyruptu. **26** Xunga qakar uning aldidə yərgə yikilip bax urup: «Hojam, manga kəngqilik kılqayla, mən pütün kərzimni qokum tələymən» dəp yalwuruptu. **27** Qakarning hojisi uningqə iq əqrıtıp, uni qoyup berip, kərzini kəqürüm kılıptu. **28** Ləkin qakar u yərdin qıqıp, əzigə yüz dinar kəzdar bolqan yənə bir qakar buradiri ni uqrıptu. Uni tutuwelip, boynini boqup turup: «Kərzni tələ!» dəptu. **29** Buning bilən bu qakar buradiri yərgə yikilip uningdin: «Manga kəngqilik kıl, kərzni qokum kayturimən» dəp yalwuruptu. **30** Ləkin u unimaptu wə: «Pütün kərzni təlimgüqə zindanda yatisən» dəp uni zindanoqə taxlıtıptu. **31** Bundək ixning yüz bərgənlikini kərgən baxqə qakarlar intayin azablinip hojisinin aldiqə berip, əhwalni baxtin-ahir səzləp beriptu. **32** Buning bilən hojisi həlikı qakarni qakırtıp: «Əy rəzil qakar! Manga yelinqanlıkinq üqün xunqə kəp kərzinqning həmmisini kəqürdüm. **33** Mən sanga iq əqrıtqinimdək, sənmu qakar buradiringgə iq əqrıtixingqə toqra kəlməmdu?!» dəptu. **34** Buning bilən hojisi qəzəpliniq uni pütün kərzini tələp bolqıqə

adəm kiynoquqı gundipaylarning qolida turuxqə tapxurup beriptu. **35** Xuningqə ohxax, əgər hər biringlar öz kərindaxlıringlarni qin dilinglardin kəqürmisənglar, ərxtiki Atammu silərgə ohxax muamilə kilidu.

19 Xundək boldiki, Əysa bu səzlərnı eytip bolqəndin keyin, Galiliyə əlkisidin ayrılıp, Yəhudiyə əlkisinin qət yərlirigə, yəni İordan dəryasının u kətidiki yurtlarqə bardı. **2** Top-top adəmlər uningqə əgixip kəlgən bolup, u ularni xu yərdila saqaytti. **3** Əmdi bəzi Pərisiylər uning yeniqə kelip uni kıltaqkə qüxürüx məksitidə uningdin: — Bir adəmning hərəkəndək səwəbtin ayalini qoyuwetixi Təwrat kanunioqə uyoqunmu? — dəp soridi. **4** Xuning bilən u jawabən mundək dedi: — [Təwratın] xuni oqumidinglarmu, muqəddəmdə insanlarni Yaratquqı ularni «Ər wə ayal kılıp yaratti» wə **5** «Xu səwəbtin ər kixi ata-anisidin ayrılıdu, ayali bilən birlixip ikkisi bir tən bolidu». **6** Xundək ikən, ər-ayal əmdi ikki tən əməs, bəlki bir tən bolidu. Xuning üqün, Huda qoxqanni insan ayrimisun. **7** Pərisiylər uningdin yənə: — Undəkta, Musa [pəyoqəmbər] nemə üqün [Təwrat kanunida] ər kixi öz ayalioqə talək hetini bərsila andin uni qoyuwetixkə bolidu, dəp buyruqan? — dəp soraxti. **8** U ularqə: — Tax yürəklikinglardin Musa [pəyoqəmbər] ayalliringlarni talək kılıxqə ruhsət kılqan; ləkin aləmning baxlimida bundək əməs idi. **9** Əmdi xuni silərgə eytip qoyayki, ayalini buzıqlıqtin baxqə birər səwəb bilən talək kılıp, baxqə birini əmrigə alqan hərəkəndək kixi zina kılqan bolidu. **10** Muhlislar uningqə: — Əgər ər bilən ayali otturisisidiki əhwal xundək bolsa, undəkta əylənməslik yahxi ikən, — dedi. **11** U ularqə: — Bu səzni həmmila adəm əməs, pəkət nesip kılınqanlarla qobul kılalaydu. **12** Qünki anisinin baliyatqusidin tuqma bəzi əqwatlar bar; wə insan tərıpidin ahta kılınqan bəzi əqwatlarmu bar; wə ərx padixahlıki üqün əzini əqwat kılqanlarmu bar. Bu səzni qobul kılalaydıqanlar qobul kılsun! — dedi. **13** Qolungni təgküzüp dua kılqaysən dəp, bəzilər kikiq balilirini uning aldiqə elip kəldi. Bırək muhlislar elip kəlgənlərnı əyiblıdı. **14** Əmma

Əysa: — Balilar mening aldimoğa költürülsun, ularni tosmanglar. Qünki ərx padixahlıqı dəl muxundaklaroğa təwədur, — dedi. **15** Wə köllirini ularoğa təgküzgəndin keyin, u u yərdin ayrıldı. **16** Mana, bir küni birsi uning aldioğa kelip: — Ustaz, mən qandaq yaxhi ixni kılsam, mənggülik hayatğa eriximən? — dəp soridi. **(aiōnios g166)**

17 U uningoğa: — Nemixğa məndin yaxhilik toqrisida soraysən? «Yaxhi boluquqilar» bolsa pəkət birila bar. Əmma hayatlikğa kirimən desəng, əmrlərgə əməl kıl, — dedi. **18** Kaysi əmrlərgə dəysən? — dəp soridi u. Əysa uningoğa: — «Kəatillik kılma, zina kılma, oqrilik kılma, yaloqan guwahlik bərmə, **19** ata-anangoğa hərmət kıl wə qoxnangni özüngni səygəndək səy» — dedi. **20** Yax yigit uningoğa: — Bularning həmmisigə əməl kılıp keliwatimən. Əmdi manga yənə nemə kəm? — dedi. **21** Əysa uningoğa: — Əgər mukəmməl boluxni halisəng, berip bar-yokungni setip, pulini kəmbəqəllərgə bərgin. Xuning bilən ərxətə həzinəng bolidu. Andin kelip manga əgəxkin, — dedi. **22** Yigit muxu səzni anglap, qayotuğa qəmüp u yərdin ketip kaldı. Qünki uning mal-mülki nahayiti kəp idi. **23** Əysa muhlisliroğa: — Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, baylarning ərx padixahlıqıoğa kirixi təsliktila bolidu. **24** Wə yənə xuni silərgə eytayki, təgining yingningin kəzidin ətüxi bay adəmning Hudaning padixahlıqıoğa kirixidin asandur! — dedi. **25** Muhlislar buni anglap intayin bək həyran boluxup: — Undaқта, kim nijatğa erixələydu? — dəp soraxtı. **26** Əmma Əysa ularoğa qarap: — Bu ix insan bilən wujudğa qıxixi mumkin əməs, lekin Hudağa nisbətən həmmə ix mumkin bolidu, — dedi. **27** Buning bilən Petrus uningoğa: — Mana, biz həmmidin waz keqip sanga əgəxtuk! Biz buning üçün nemigə eriximiz? — dəp soridi. **28** Əysa ularoğa mundak dedi: — Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, aləmdiki həmmə kaytidin yengilanətinida, İnsan'ooli xanlik təhtidə olturoqan waqtida, manga əgəxkən silər on ikki təhtə olturup, Israillarning on ikki kəbilisigə həküm qıqirisilər. **29** Mening namim dəp öylər, aka-uka, aqasingil qerindaxliri, ata-anisi, ayali, baliliri yaki yər-zeminlardin waz kəqkənlərninğ həmmisi ularoğa yüz həssə artuk erixidu wə mənggülik

hayatğa miras bolidu. **(aiōnios g166)** **30** Lekin xu qaqda nuroqun aldida turoqanlar arkiqoğa ətidu, nuroqun arkiqda turoqanlar aldioğa ətidu.

20 — Qünki ərx padixahlıqı bir yər igisigə ohxaydu. Igisi üzümzarlikida ixləxkə adəmlərnı yallax üçün tang səhərdə sirtğa qıqıptu. **2** U ixləmqilər bilən künlüki üçün bir kümüx dinardin berixkə kelixip, ularni üzümzarlikioğa əwətiptu. **3** Saət tokkuzlarda u yənə sirtğa qıqıp, bazarda bikar turoqan baxğa kixilərnı kəriüptu. **4** Ularoğa: «Silərmu üzümzarlikimoğa beringlar, həqkinglaroğa tegixlikini berimən» — dəptu. **5** Ular üzümzarlikğa beriptu. Qüxtə wə saət üqtimu u yənə qıqıp yənə xundak kiliptu. **6** Lekin [kəqkurun] saət bəxlərdə qıqkanda u yərdə turoqan yənə baxqılarnı kəriüp, ulardin: «Nemə üçün bu yərdə kün boyi bikar turisilər?» dəp soraptu. **7** Ular: «Bizni həqkim yallimidi» dəp jawab kayturuptu. U ularoğa: «Undaқта, silərmu üzümzarlikimoğa berip ixlənglar» — dəptu. **8** Kəq boləanda, üzümzarlik igisi oqojidarioğa: «Ixləmqilərnı qakirip, əng ahirida kəlgənlərdin baxlap əng əwwal kəlgənlərgiqə həmmisining ix həqkını bər» dəptu. **9** Əwwal kəqkurun saət bəxtə ixğa kəlgənlər kelip, hərbi bir kümüx dinardin eliptu. **10** Əng əwwal yallap kelingənlərninğ nəwiti kəlgəndə, ular: Tehimu kəp ix həqki alimizotu, dəp oylixiptu; birak ularmu bir kümüx dinardin eliptu. **11** Ular ix həqkını aloqini bilən yər igisidin aqrinip: **12** «Bu ahirda kəlgənlər pəkət bir saətlə ixlidi, birak siz ularni kün boyi japalik wə qattik issikni qəkkən bizlər bilən barawər həsəblidingizu, dəp oqudurixiptu. **13** Lekin [yər igisi] ularning birigə jawab kayturup: «Buradər, sanga nahəklilik qilənim yok! Sən bilən bir kümüx dinaroğa kelixmiganmiduk? **14** Həqkingni elip kaytip kətkin. Bu ahirda kəlgəngimu sanga ohxax bərgüm bar. **15** Özümningkini özüm bilgənqə ixlitix həqkuqum yokmu? Səhiy boləanlikimoğa kəzüng kiziriwatamdu? **16** Xundak kılıp «Aldida turoqanlar arkiqoğa ətidu, arkiqda turoqanlar aldioğa ətidu»; qünki qakiriloqanlar kəp, əmma tallanoqanlar az bolidu. **17** Əysa Yerusalemə qıqiwetip, yolda on ikki muhlisini bir qətkə

tartip, ularoqamundak dedi: **18** — Mana biz hozir Yerusalemoqam qikip ketiwatimiz. Insan'oqli bax kahinlar wa Tawrat ustazlirioqam tapxurulidu. Ular uni olumga mahkum kilidu **19** andin uni meshira kiliq, kamqilap wa krestlaxka yat alliklarga tapxuridu. Lekin u uqinqi kuni kayta tirilidu. **20** Xu qaqda, Zabadiyning oqullirining anisi ikki oqlini elip, Oysaning aldioqam kelip uningdin bir ixni talap kilmaqci bolup sajda kildi. **21** Nemə taliping bar? — dap soridi u. Ayal uningoa: — Xuni omr kiloyaysenki, sening padixahlikingda bu ikki oqlumdin biri ong yeningda, biri sol yeningda oltursun, — dedi. **22** Oysa ularoqam jawabən: — Silər nemə talap kiliwatqininglarni bilməywatisilər. Mən iqixkə təmxəlgən kədəhni iqələmsilər? Iqələymiz, — deyixti ular. **23** U ularoqam: — Silər həkikətənmə mening kədəhimdin ortaq iqisilər. Birəq ong yaki sol yenimda olturux nesiwisi mening ihtiyarimda əməs, bəki Atam kimlərgə təyyarlioqam bolsa, xularoqam nesip bolidu. **24** [Qaloqam] on muhlis buningdin həwər tapqanda, ikki kərindixidin hapa boldi. **25** Lekin Oysa ularni yenioqam qakirip, mundak dedi: — Silərgə məlumki, əllərdiki həkümranlar kol astidikidikilər üstidin buyrukwarzlik kiliq həkimiyyət yürgüzidu, wa ularning həkukdarliri ularni hojayinlarqə idarə kilidu. **26** Birəq silərnin aranglarda xundak bolmisun; bəki silərdin kim üstün boluxni halisa, silərnin hizmitinglarda bolsun; **27** wa kim aranglardikilərnin alinkisi boluxni halisa, silərnin kulunglar bolsun. **28** Insan'oqlimu dərəkə xu yolda kəpqilik hizmitimda bolsun deməy, bəki kəpqilikning hizmitida bolay wa jenimni pida kiliq bədiligə nuroqun adəmlərnin hərlikkə erixtürəy dap kəldi. **29** Ular Yeriho xəhiridin qikkanda, zor bir top adəmlər uningoa əgixip mangdi. **30** Wə mana, yol boyida olturoqam ikki əmə Oysaning u yərdin otüp ketiwatqinini anglap: — I Rəb, Dawutning oqli, bizgə rəhim kiloyaysən, — dap towlidi. **31** Kəpqilik ularni «Ün qikarmanglar!» dap əyibildi. Lekin, ular: — Ya Rəb, i Dawutning oqli, bizgə rəhim kiloyaysən! — dap tehimu kattik towlidi. **32** Oysa kədimini tohtitip, ularni qakirip: — Silər uqun nemə ix kiliq beriximni halisilər? — dap soridi. **33**

Ya Rəb, kəzlimiz eqilsun! — deyixti ular. **34** Oysa ularoqam iq aşritip, kolini ularning kəzligə təgküzüwidi, kəzliri xuan əsligə kelip kəridioqam boldi; ular dərhal uningoa əgixip mangdi.

21 Ular Yerusalemoqam yekinlixip, Zəytun teoqining etikidiki Bəyt-Faqi yezisioqam kəlginida, Oysa ikki muhlisioqam munularni tapilap aldin əwətti: **2** — Silər udulunglardiki yezioqam beringlar. Barsanglarla, baqlaklik bir exək wa uning yenidiki bir təhəyni kərisilər. Ular ni yexip aldimioqam yetiləp kelinglar. **3** Əgər birsi silərgə bir nemə desə, «Rəbning bularoqam həjiti qüxti» dənglar, u dərhal ularni koyup beridu. **4** Bu pütin wəkə pəyoqəmbər arkilik eytiloqam munu səzlərnin əməlgə axurux uqun boldi: — **5** «Zion kizioqam eytinglar: — Mana, Padixahing keliwatidu, Kəmtər-məmin bolup, minip bir exəkkə, Boyunturukluk exəkning təhiyigə, Keliwatidu yeningoa sening». **6** Əmdi heliki ikki muhlis berip Oysaning tapiloqinidək kildi. **7** Exək bilən təhəyni yetiləp kelip, üstigə yepinqa-qapanlirini saldi wa u üstigə mindi. **8** Əmdi top-top kixilər yepinqa-qapanlirini yoloqam payandaz kiliq saldi; yənə bir kismi dərəh xahlirini kesip yoloqam yayatti. **9** Aldida mangoqam wa kəynidin əgəxkən top-top halayik: — «Dawutning oqlioqam həsanna boloyay! Pərwədigarning namida kəlgüqigə mubərək bolsun! Ərxialada təxəkkür-həsannalar oqulsun!» — dap warkirixatti. **10** U Yerusalemoqam kirgəndə, pütkül xəhər lərzigə kəldi. Kixilər: — Bu zadi kimdu? — deyixatti. **11** Halayik: — Bu Galiliyə əlkisidiki Nasarətlük pəyoqəmbər Oysa, dap jawab berixatti. **12** Əmdi Oysa ibadəthana həyilirioqam kirip, u yərdə elim-setim kiliwatqanlarning həmmisini həydəp qikardi. Pul tegixküqilərnin xirilirini wa pahtək-kəptər satkuqilarning orunduklirini erüp, **13** ularoqam: — [Mukəddəs yazmilarda] [Hudaning]: «Mening əyüm dua-tilawəthana dap atilidu» dəgən səzi pütülgən; lekin silər uni bulangqilarning uwisioqam aylanduruwapsilər! — dedi. **14** İbadəthana həyilirida boləqanda qarioqam wa tokurlar uning aldioqam kəldi, u ularni sakaytti. **15** Lekin bax kahinlar bilən Tawrat ustazliri uning yaratqan məjizilirini kərup wa balilarning

ibadathanida: «Dawutning oʻrloqqa hosanna-təxəkkürlər boloyay!» dəp towloiqinini anglap oʻzəzəpləndi. 16 Ular uningoyə: — Bu balilarning nemə dəwatqanlikini anglawatamsən? — dəp soridi. U ularoyə: — Anglawatimən! Silər [mukəddəs yazmildardin] xuni oqup bəqmiojanki, «Əzünggə kiqik balilar wə bowaklarning tilliridin mədhiyə səzlirini mukəmməl kilding» dedi. 17 Andin u ulardin ayrilip, xəhərdin qiqip Bəyt-Aniya yezisioqə berip, xu yərdə qondi. 18 Əmdi səhərdə, xəhərgə kaytip ketiwatqanda, uning kərsiki aqkanidi. 19 U yol boyidiki bir tūp ənjür dərihini kərūp, uning yenioqə bardi. Lekin dərəhtin yopurmaktin baxqə heq nərsə tapalmay, uningoyə qarap: — Həzirdin baxlap səndin mənggū mewə bolmisun! — dewidi, ənjür dərihi xuan kurup kətti. (aiōn q165) 20 Muhlislar buni kərūp təəjūpliniq: — Ənjür dərihi nemanqə tezla kurup kətti! — dedi. 21 Əysa ularoyə jawab bərdi: — Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, əgər heq guman bolmay ixənqinglar bar bolsa, ənjür dərihidə boləqan ixlar bolupla qəlmay, bəlki silər həttə bu taqqa: «Bu yərdin kətürülüp dengizoyə taxlan!» desənglar, u xundək bolidu, dedi. 22 Dua qilip nemini tilisənglar, ixənqinglar bolsila, xularoyə erixisilər. 23 U ibadəthana həyiliriyoqə kirgəndin keyin, kixilərgə təlim beriwatqanda, bax kahinlar wə aqsakallar uning aldioqə kelip: — Sən kiliwatqan bu ixlarni kəysi həkukqə tayinip kiliwatisən? Sanga bu həkukni kim bərgən? — dəp soraxti. 24 Əysa ularoyə jawab berip: — Mən əwwal silərgə bir soal qoyay. Əgər silər jawab bərsənglar, mənmu bu ixlarni kəysi həkukqə tayinip kiliwatqanlikimni eytimən. 25 Yəhya yürgüzgən qəməldürüx nədin kəlgən? Ərxtinmu, yaki insandardinmu? — dəp soridi. Ular əzərə muləhizə qilixip: — Əgər «ərxtin kəlgən» desək, u bizgə: «Undəkta, silər nemə üçün uningoyə ixənmidinglar?» dəydu. 26 Əgər: «Insandardin kəlgən» desək, həlktin kərkimiz, qünki ular həmmisi Yəhyani pəyoyəmbər dəp bilidu — dəyixti. 27 Buning bilən, ular Əysaoqə: Bilməymiz, — dəp jawab berixti. — Undəkta, mənmu bu ixlarni kəysi həkukqə tayinip kiliwatqanlikimni eytməymən, — dedi u ularoyə. 28 Əmdi bu ixqə kəndək qaraysilər? Bir adəmning ikki oqlı bar ikən. U birinqi oqlining yenioqə

kelip: «Oqlum, bugin üzümzarlikimoyə berip ixligin» dəptu. 29 «Barməymən» dəptu u, lekin keyin puxayman qilip yənila beriptu. 30 U ikkinqi oqlining yenioqə kelip uningoyəmu xundək dəptu. U: «Hop əpəndim, baray» dəptu-yu, lekin barməptu. 31 Bu ikkiylənning kəyisisi atisining iradisini ada qiləqan bolidu? — Birinqi oqlı, — dəp jawab bərdi ular. Əysa ularoyə mundək dedi: — Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, bajgırlar bilən pəhixilər Hudaning padixəhlikoyə silərdin burun kirməktə. 32 Qünki gərqə Yəhya [pəyoyəmbər] silərgə həkkaniyət yolini ayan qiləqli kəlgən bolsimu, silər uningoyə ixənmidinglar; lekin bajgırlar bilən pəhixilər uningoyə ixəndi. Silər buni kərūp turup, həttə keyinki wəqıtlarda yolunglardin puxayman kilmay uningoyə ixənmidinglar. 33 Yənə bir təmsilni anglanglar: Bir yər igisi bir üzümzarlik bərpə qilip, ətrapini qitlaptu. U uningda bir xarəb kəlqiki qeziptu wə bir kəzət munari yasəptu. Andin u üzümzarlikni bəoqwənlərgə, ijarigə berip, əzi yəqə yurtqə ketiptu. 34 Üzüm pəsli yəqinlaxqanda, əzigə tegixlik həsulni eliwelix üçün kullirini bəoqwənlərdin yenioqə əwətiptu. 35 Lekin bəoqwənlər qullirini tutup, birini dumbaləptu, birini əltürüwetiptu, yənə birini qalma-kesək qiliptu. 36 U yənə bir kətim aldinkidinmu kəp kullirini əwətiptu, birək bəoqwənlər ularoyəmu ohxax muamilə qiliptu. 37 Ahirda, u «Oqlumnioqə hərmət qilar» dəp, oqlini əwətiptu. 38 Lekin bəoqwənlər oqlulni kərūp, əzərə: «Bu bolsa mirəshor; kelinglar, uni əltürüwetip mirəsini igiliwalaylı» dəyixiptu. 39 Xuning bilən ular uni tutup üzümzarlikning sirtioqə taxlap əltürüwetiptu. 40 Əmdi üzümzarlikning igisi kəlgəndə, xu bəoqwənlərdin kəndək qilar? 41 Ular uningoyə: — Bu rəzil adəmlərdin wəhxiylik bilən yəqitidu. Üzümzarlikni bolsa mewilirini əz wəqıtda əzigə tapxuridioqan bəxqə bəoqwənlərgə ijarigə beridu, — dəp jawab berixti. 42 Əysa ulardin soridi: — Mukəddəs yazmildardiki munu səzlərdin oqup bəqmioqanmusilər?: — «Tamqılar taxliwətkən tax bolsa, Burjək texi bolup tikləndi. Bu ix Pərwərdigardindur, Bu kəzimiz aldida kəramət bir ixtur». 43 Xu səwəbtin silərgə xuni eytip qoyayki, Hudaning padixəhlikə silərdin

tartiwelini, uning o'ziga muvopik mevilarni beridigan baxka bir alg'ata qilini. **44** Bu «tax»ga yiqilgan kixi par-par bolup ketidu; lekin bu tax harkimning ustiga qixsa, uni kukum-talkan kiliwetidu. **45** Bax kahinlar va P'arisylar uning eytkan tamsillirini anglap, ularni ozliriga karitip eytkanlikini qixxandi. **46** Uni tutux yolini izdig'an bolsimu, lekin halayik uni payo'qamb'ar d'ap kariso'q'q'ga, ularning qorxuxi.

22 O'ysa ular o'ziga yana tamsillar bilan mundak dedi: **2** O'rx padixahlik huddi o'z o'sli uqun toy ziyapitini tayyarlig'an bir padixahka ohxaydu. **3** U qakarlarini toy ziyapitiga taklip kilinolanlarni qakirixka awatiptu, lekin ular kelixka unimaptu. **4** U yana baxka qakarlarini awatip, ular o'ziga tapilap: «Qakirilolanlar o'ziga: — Mana, men ziyapitimni tayyar kilidim; mening torpaklirim, bordak mallirim soyuldi, hammam' narsa tayyar. Ziyapetka marham'at kiloyay, daydu, d'ap eytinglar, — d'aptu. **5** Biraq ular taklipini etibar o'ziga almay, biraq etizlik o'ziga ketsa, yana biri sodisio'ziga ketiptu. **6** Qalolanlari bolsa [padixahning] qakarlarini tutuwelip, horlap olturuwetiptu. **7** Padixah buni anglap kattik o'z'oz'linip, ask'arlarini qikirip, u katillarni yokitip, ularning xahiriga ot koyuwetiptu. **8** Andin u qakarlariga: «Toy ziyapiti tayyar boldi, lekin qakirilolanlar [me'hamanlikka] munasip kalmidi. **9** O'mdi siler aqa yollar o'ziga berip, udul kalg'an adamlarning hammisini toy ziyapitiga taklip kilinglar» d'aptu. **10** Buning bilan qakarlar yollar o'ziga qikip, yahxi bolsun, yaman bolsun, udul kalg'anlik adamlarning hammisini yoi'p ak'aptu. Toy soruni me'hamanlar bilan lik toluptu. **11** Padixah me'hamanlar bilan koruxkili kirg'anda, u yerd' ziyapet kiyimi kiyimg'an bir kixini koruptu. **12** Padixah uningdin: «Burad'ar, ziyapet kiyimi kiymay, bu yerg' qandak kirding?» d'ap soraptu, biraq u kixi jawab beralm'ay q'aptu. **13** Padixah qakarlariga: «Uni put-kolliridin ba'olap, texidiki karang'olukka aqikip taxlanglar! U yerd' ziyapet-zarlar keturulidu, qixlirini o'qurultidu» d'aptu. **14** Qunki qakirilolanlar kop, lekin tallanolanlar azdur. **15** Buning bilan P'arisylar

u yerdin qikip, qandak kilip uni o'z so'zi bilan tuzakka quxurux h'akkid' maslih'at'axti. **16** Ular muhlislarini Herodning tar'opdarlari bilan bill'aning yenio'ziga awatip: — Ustaz, silini samimiy ad'om, kixilerg' Hudaning yolini sadiklik bilan og'itip keliwatidu va adamlerg' k'at'iy yuz-hatira kilmay h'eqkimg' yan basmaydu, d'ap bilimiz. **17** Keni, qandak oylayla? [Rim imperatori] Kayserg' baj-selik tapxurux Tarwat kanunio'ziga uyotunmu-yok? — deyixti. **18** Lekin O'ysa ularning razil niyatini bilip: — O'z sahtip'azlar, meni nemixka sinimak'qisilar? **19** Keni, baj o'ziga tapxurulidigan bir tangg' manga k'ersitinglar, — dedi. Ular bir dinar pulini ak'aldi. **20** U ularning: — Buning ustidiki sur'at va nam-isim kimning? — d'ap soridi. **21** Kayserning, — d'ap jawab berdi ular. U ular o'ziga: — Undak bolsa, Kayserning h'akkini Kayserg', Hudaning h'akkini Hudaga tapxurunglar, — dedi. **22** Ular bu so'zni anglap, hayran bolup kelixti-d'ar, uning yenedin ketip kaldi. **23** Xu kuni, «Olg'anlar tirilm'aydu» daydig'an Saduqiylar uning aldio'ziga kelip q'istap soal koydi: **24** — Ustaz, Musa [payo'qamb'ar Tarwatta]: «Bir kixi parzentsiz olup ketsa, uning aka yaki inisi tul yonggisini amrig' elip, kerindixi uqun nasil kalduruxi lazim» d'ap tapilolan. **25** Burun arimizda yett' aka-uka bar idi. Qongi oylang'andin keyin olup k'atti. Parzant korimg'anliktin, ayalini ikkinqi kerindixining amrig' kaldurdi. **26** Biraq ikkinqisidiki ahwalmu uningkiga ohxax boldi, andin bu ix uqinqisid' taki yettinqi kerindaxkig' ohxax dawamlaxti. **27** Ahirda, u ayalmu olup k'atti. **28** O'mdi tirilix k'unid' bu ayal yett' aka-ukining kaysisining ayali bolidu? Qunki uni hammisi amrig' alo'lan-d'ar! **29** O'ysa ular o'ziga mundak jawab berdi: — Siler na muq'add'as yazmilarni na Hudaning kudritini bilmig'anlikinglar uqun azo'qansilar. **30** Qunki olumdin tirilg'anda insanlar oylanmaydu, erg' tag'maydu, balki Hudaning arxtiki parixtiliriga ohxax bolidu. **31** O'mdi olumdin tirilix masilisi h'akkid' Hudaning silerg' eytkan: **32** «Men Ibrahim, Ishaq va Yakuplarning Hudasi'durm'an!» deg'an xu so'zini okumidig'larmu? Huda oluklarning am'as, balki tiriklarning Hudasi'dur!». **33** Bu so'zni angliolan halk' uning talimidin hayranuh'as

kelixti. **34** Pərisiylər uning Saduqiylarning aʼozini tuwakliqlanlikini anglap, bir yərgə jəm boluxti. **35** Ularning arisidiki bir Təwrat-kanun ustazi uni sinax məksitidə uningdin: **36** — Ustaz, Təwrat kanunidiki əng muhim əmr kaysi? — dəp qıstap soridi. **37** U uningoja mundak dedi: — «Pərwərdigar Hudayingni pütün kəlbəng, pütün jening, pütün zehning bilən səygin» **38** — əng uluq, birinqi orunda turidiojan əmr mana xu. **39** Uningoja ohxaydiojan ikkinqi əmr bolsa «Koxnangni əzūngni səygəndək səy». **40** Pütün Təwrat kanuni wə pəyoqəmbərləning səzliri bu ikki əmrgə esilojan həlda mangidu. **41** Pərisiylər jəm bolup turojan wakitta, əysa ulardin: **42** — Məsih toqrisida kandaq oylawatisilər? U kimning oqli? — dəp soridi. Dawutning oqli, — deyixti ular. **43** U ularoja mundak dedi: Undakta, nemə üqün [Zəburda] Dawut uni Rohta «Rəbbim» dəp atap, — **44** «Pərwərdigar mening Rəbbimgə eyttiki: — «Mən sening dūxmənlirəngni ayioqing astida dəssətküqə, Ong yenimda olturojin!» — dəydu? **45** Dawut [Məsihni] xundak «Rəbbim» dəp atiojan tursa, əmdi u kandaqmu Dawutning oqli bolidu? **46** Wə heqkim uningoja jawaban bir eoizmu səz kəyturalmidi; xu kündin etibarən, heqkim uningdin soal soraxkimu petinalmidi.

23 Bu səzlərdin keyin, əysa top-top halayikqa wə muhlisliroja mundak dedi: **2** — Təwrat ustazliri wə Pərisiylər Musa pəyoqəmbərnəning [həküm qikirix] ornida olturojan bolidu. **3** Xunga, ularning silərgə eytkən həmmə səzlirogə kəngül koyup, degənlirini qilinglar. Lekin ularning qiləjanliridək qilmanglar; qünki ular əzliirining deginigə əzliiri əməl qilmaydu, **4** Bəlki ular kətürəlmigüdək eoijr yüklərnə baqlap adəmlərnəning zimmisigə artip koyidu. Əmma əzliiri bu yüklərnə kətürüxkə birmu barmikini midirlitixni huxyakmaydu. **5** Ular həmmə əməllirini insanlaroja kəz-kəz kilix üqünla kilidu; qünki ular «ayət kapliri»ni kəng kilip qigiwelip, tonlirining quqilirini uzun sanggilitip koyidu; **6** ular ziyapətlərdə tərdə, sinagoglarda aldinkı orunlarda olturuxqa, **7** bazarlarda kixilərnəning ularoja boləjan [uzun] salamlirioja wə əzliirini «Ustaz, ustaz» dəp ataxlirioja

amrak kelidu. **8** Birak silər bolsanglar «Ustaz» dəp atilixni qobul qilmanglar; qünki silərnəning yaloquz birla ustazinglar bar wə həmmənglar kerindaxtursilər. **9** Yər yuzidə heqkəndək kixini «Atam» demənglar, qünki pəkət birla Atanglar, yəni ərxətə Turojuqi bardur. **10** Silər «muəllim» dəp atilixnimu qobul qilmanglar, qünki pəkət birla muəllim, yəni Məsihning əzi bardur; **11** bəlki aranglarda əng mərtiwilik boləjan kixi silərnəning hizmitinglarda bolidu. **12** Əzini yukiri tutmaqci boləjini təwən qilinidu, əzini təwən tutkini yukiri qilinidu. **13** Birak həlinglaroja way, əy Təwrat ustazliri wə Pərisiylər, sahtipəzlər! Silər ərx padixahlikining ixikini insanlaroja taqap keliwatisilər! Ya əzūnglar kirməysilər, ya kirixni istigənlərnəning kirixigə yol koymaysilər. **14** Həlinglaroja way, əy Təwrat ustazliri wə Pərisiylər, sahtipəzlər! Silər tul ayallarning mal-dunyasini yəwatisilər, xundaktimu baxqilar aldida təkwardar kərünsək dəp, uzundin-uzun dua kilisilər. Xunga, silər tehimu eoijr jazaoja tartilisilər. **15** Həlinglaroja way, əy Təwrat ustazliri wə Pərisiylər, sahtipəzlər! Silər birla adəmnə etikadinglaroja kirgüzüx üqün, dengiz wə kuruklukni kezip qikisilər. Birak u kixi kirgüzülgəndin keyin, silər uni əzliirənglərdin ikki həssə bəttər boləjan dozahnəning pərzənti kilip yetixtürüp qikisilər. (Geenna g1067) **16** Həlinglaroja way, əy kərioju yolbaxqilar! Silər: «Hərkəndək kixi ibadəthana bilən kəsəm kilsa, heqnemisi yok, birak ibadəthanidiki altunni tiləja elip kəsəm kiləjanlar kəsəmidə turuxqa kərzdar bolidu» dəysilər. **17** Əy əhməklər, korlar! Altun uluqumu yaki altunni muqəddəs kiləjan ibadəthanimu? **18** Silər yənə: «Hərkim kurbangah bilən kəsəm kilsa, heqnemisi yok, birak kurbangah üstidiki hədiyəni tiləja elip kəsəm kiləjanlar kəsəmidə turuxqa kərzdar bolidu» dəysilər. **19** Əy korlar! Hədiyə uluqumu yaki hədiyini muqəddəs kiləjan kurbangahmu? **20** Xunga, kurbangahni tiləja elip kəsəm kiləjuqi bolsa həm kurbangah bilən həm uning üstidiki barlik nərsilər bilən kəsəm kiləjan bolidu. **21** Ibadəthanini tiləja elip kəsəm kiləjuqimu həm ibadəthanini, həm «ibadəthanida Turojuqi»ni tiləja elip kəsəm kiləjan bolidu. **22** Ərxni tiləja elip kəsəm kiləjuqi Hudaning təhti wə təhtə

olturoquqining nomi bilan kəsəm kılğan bolıdu. 23 Halinglaroşa way, əy Təwrat ustazlırı wə Pərisiyələr, sahtipəzlər! Qünki silər hətta yalpuz, arpibədiyan wə zirilərnıng ondin bir ülüxini əxrə kılıp Hudaşa ataysilər-yu, birək Təwrat kanunıning tehımu wəzinlik tərəpliri bolğan adalət, rəhımdillik wə sadıqlıknı etibarşa heq almaysilər. Awwal muxu ixlarnı orundıxınglar kerək, andın xu ixlarnımu ada kılmay koymaslıkınglar kerək. 24 Əy karioşu yolbaxqılar! Silər [qınənglərdiki] paxını süzüp eliwetısilər, lekin birer tögini pütün peti yutuwetısilər! 25 Halinglaroşa way, əy Təwrat ustazlırı wə Pərisiyələr, sahtipəzlər! Silər qınə-kaqılarnıng texinila yuyup pakizlıqıninglar bilən ularnıng iqi hərtürlük herislik wə ixrətpərəslıkkə toloğan. 26 Əy karioşu Pərisiy! Awwal qınə-kaqıning iqini pakla, xundakta texımu pak bolıdu! 27 Halinglaroşa way, əy Təwrat ustazlırı wə Pərisiyələr, sahtipəzlər! Silər akartıp koyuloğan, sirti qıraylık kərünıdıoğan lekin iqi ölüklərnıng ustıhanlırı wə hərhil napak nərsilərgə toloğan kəbrilərgə ohxaysilər. 28 Xuningdək texınglardın insanlarnıng aldıda həkkanıy adəmlərdək kərünısilər, lekin iqinglar sahtipəzlik wə itaətsizlik bilən toloğan. 29 Halinglaroşa way, əy Təwrat ustazlırı wə Pərisiyələr, sahtipəzlər! Qünki silər pəyoşəmbərlərnıng kəbrilırini yasap keliwetısilər, həkkanıylarnıng mazarlırıni bezəp keliwetısilər 30 wə silər: «Ata-bowilirimizning zamanıda yaxioğan bolsak iduk, ularnıng pəyoşəmbərlərnıng kənini təküxlirigə xerik bolmayttuk» — dəysilər. 31 Xunga silər öz səzünglar bilən əzünglarnıng pəyoşəmbərlərnı öltürgənlərnıng əwladlırı ikənlikınglaroşa guwahlık bərdınglar. 32 Undakta, ata-bowiliringlar baxlıoğan kilmixlırıni toluqlanglar! 33 Əy yılanlar! Zəhərlik yılanlarnıng nəsilıırı! Dozah jazasidin kandaqmu kütulalarsilər? (Geenna g1067) 34 Xunga mana, silərgə pəyoşəmbərlər, danıxmənlər wə alımlarnı əwətip turımən. Silər ularnıng bəzilırini krestləp öltürısilər, bəzilırini sinagogliringlarda dərrigə basisilər, xəhərdın xəhərgə koşılaysilər. 35 Xundak kılıp, həkkanıy Həbilning kan kərzidin tartıp taki silər ibadəthanıdiki muqəddəs jay bilən kurbangahning arilikıda

öltürgən Bərekiyanıng oşlı Zəkəriyanıng kan kərzıgiqə, həkkanıylarnıng yər yüzidə ekıtiloğan barlık kan kərzlırı bu dəwrning bexioşa qüxürülıdu. 36 Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, xu kilmixlarnıng jazasıning həmmisi muxu dəwrning bexioşa qüxıdu. 37 Əy Yerusalem, Yerusalem! Pəyoşəmbərlərnı öltürıdıoğan, əzigə əwətilgən əqlilərnı qalma-kesək kılıdıoğan xəhər! Mekiyan qüjilırini kanat astioşa yioşkandək pərzəntliringni kanqə ketim koynumoşa almakqi boldum, lekin silər unimidinglar! 38 Mana, əmdi əyünglar silərgə harabə bolup kalıdu! 39 Qünki mən xuni silərgə eytip koyayki, silər: «Pərwərdigarnıng namıda kəlgüqigə mubarək bolsun!» demigüqə, silər meni kaytidın heq kərəlməysilər.

24 Əysa ibadəthanıdın qıqıp, aldıoşa ketiwatqanda, muhlislırı yenioşa kelip uning dikkitini ibadəthana binalırıoşa tartmaqqi boldı. 2 U ularoşa: — Mana bularnıng həmmisini kərüwatamsilər? Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, bu yərdə bir tal taxmu tax üstidə kalmaydu, həmmisi qaldurulmay gumran kılınıdu, — dedi. 3 U Zəytun teşıda olturoşanda, muhlislırı astioşına uning yenioşa kelip: — Bizgə eytkınqu, bu degənliring kaqan yüz berıdu? Senıng [kaytip] kelixıng wə zamannıng ahırini kərsitıdıoğan kandaq alamət bolıdu? — dəp soraxtı. (aiōn g165) 4 Əysa ularoşa jawabən mundak dedi: — Həzi bolunglarki, heqkim silərnı azdurup kətmısun. 5 Qünki nuroşun kixilər menıng namımda kelip: «Məsih mən bolımən» dəp, kəp adəmlərnı azdırıdu. 6 Silər urux həwərlırı wə urux xəpilırini anglaysilər, bulardın alakzadə bolup kətmənglar; qünki bu ixlarnıng yüz berixi muqərrər. Lekin bular ahırət əməs. 7 Qünki bir millət yənə bir millət bilən uruxka qıqıdu, bir padıxahlık yənə bir padıxahlık bilən uruxka qıqıdu. Jay-jaylarda aqarqılık, wabalar wə yər təwrəxlər yüz berıdu. 8 Lekin bu ixlarnıng yüz berixi «tuşutnıng toloşıqıning baxlınixi» bolıdu, halas. 9 Andın kixilər silərnı tutup azab-oqubətkə selip, öltürıdu, menıng namım wəjıdın pütkül əllər silərdın nəprətlınıdu. 10 Xuning bilən nuroşunlar etıqadın tanıdu, bir-bırini tutup

beridu wə bir-birigə əqmənlik kılıdu. **11** Nuroqun sahta pəyojəmbərlər məydanə qikiq, nuroqun kixilərnı azduridu. **12** İtaətsizlik-rəzilliklərnıng kəpiyixi tüpəylidin, nuroqun kixilərdiki mehir-muhəbbət sowup ketidu. **13** Lekin ahiriqigə bərdaxlik bərgənlər kütquzulidu. **14** Barlik əllərgə agah-guwahlik bolsun üqün, [Hudaning] padixahlıki həkqidiki bu hux həwər pütkül dunyaəja jakarlinidu; andin zaman ahiri bolidu. **15** Daniyal pəyojəmbər kəyt kiləjan «wəyran kılıquci yirinqlik nomussizlik»ning mukəddəs jayda turojini kərginglarda (kitabhan bu səzning mənisini qüxəngəy), **16** Yəhudiyə əlkisidə turuwatqanlar taqlarəja kaqsun; **17** əgzidə turojan kixi əyidiki nərsə-kerəklirini əlqili qüxməyła [kaqsun]. **18** Etizlikta turojan kiximu qapini əlqili əyigə yanmisun. **19** U künlərdə hamilidar ayallar wə bala emitiwatqanlarınıng həlioja way! **20** Kaqidəjan waktinglarning kix yaki xabat küniyə toqra kelip qalmasliki üqün dua kilinglar. **21** Qünki u qəjdə dunya apiridə boləjandin muxu qəşiqə kərülüp baqmiojan həm kəlgüsidimu kərilməydiəjan dəhxətlik azab-oqubət bolidu. **22** U künlər azaytılma, həqkandəq ət igisi kutulalmaytti; lekin [Hudaning] Əz talliojanlıri üqün u künlər azaytilidu. **23** Əgər u qəjdə birsi silərgə: «Karanglar, bu yərdə Məsih bar!» yaki «[Məsih] ənə u yərdə!» desə, ixənmənglar. **24** Qünki sahta məsihlər wə sahta pəyojəmbərlər məydanə qikidu, kəltis məjizilik əlamətlər wə karamətlərnı kərsitidu; xuning bilən əgər mumkin bolidiəjan bolsa, yənə biri qaldurulidu; **41** ikki əyal tügmən bəxida turup un tartiwatqan bolidu; ulardin biri elip ketilidu, yənə biri qaldurulidu. **42** Xuning üqün, həoxyar bolunglar, qünki Rəbbinglarning kaytip kelidiəjan wakti-saitini bilməysilər. **43** Lekin xuni bilinglarki, əgər əy igisi oşrining keqisi kəysi jəsəktə kelidiəjanlıkini bilgən bolsa, səgak turup oşrining əyni təxip kirixigə hərgiz yol qoymaytti. **44** Xuningəja ohxax, silərnu təyyar turunglar. Qünki İnsan'əşli silər oylimiojan wakti-səəttə kaytip kelidu! **45** Hojayini əz əyidikilərgə məs'ul kiliq, ularəja əzək-tülüküni wakti-waktida təksim kiliq bərixə təyinligən ixənqlik wə pəmlik qakar kim bolidu? **46** Hojayin [əyigə] kaytkanda,

qakirining xundak қиливатқинining ўstigə kəlsə, bu qakarning bəhtidur! 47 Mən silərgə bərhək xuni eytip qoyayki, hojayin uni pütün igilikini baxқuruxқа koyidu. 48 Lekin mubada xu qakar rəzil bolup kənglidə: «Hojayinim hāyal bolup kalidu» dəp oylap, 49 baxқа qakar buradərlirini bozək kilixқа wə hāraqkəxlərgə həmrāh bolup yəp-iqixқа baxlisa, 50 xu qakarning hojayini kütülmigən bir küni, oylimioqan bir wakitta kaytip kelidu 51 wə uni kesip ikki parqə kilip, uning nesiwisini sahtipəzlər bilən ohxax təkirdə bekitidu. Xu yərdə yioqə-zarlar kətürülidu, qixlirini oquqlitidu.

25 U wakitta, ərx padixahlıki huddi kəllirioqə qiraolarni elip toyi boləqan yigitni qarxi elixқа qikқан on kız kəldaxқа ohxaydu. 2 Bu kızlarning bəxi pəmlık, bəxi bolsa pəmsiz. 3 Pəmsiz kızlar qiraolirini aləqan bolsimu, yenioqə may eliwalmaptu. 4 Pəmlık kızlar bolsa qiraoliri bilən billə kaqilirida maymu eliwaptu. 5 Yigit keqikip kəlgəqkə, ularning həmmisini uyku besip uhlap qaptu. 6 Yerim keqidə: «Mana, yigit kəldi, qarxi elixқа qikınglar!» degən awaz angliniptu. 7 Buning bilən bu kızlarning həmmisi ornidin turup qiraolirini pərləptu. 8 Pəmsiz kızlar pəmlık kızlarəqə: «Qiraolirimiz əqüp kaqəliwatidu, meyinglardin beringlarqu» dəptu. 9 Birək pəmlık kızlar: «Yək, bolmaydu! Bərsək, bizgimu həm silərgimu yətməsliki mumkin. Yahxisi, əzünglar [may] satқuqılarning yenioqə berip setiwelinglar!» dəptu. 10 Lekin ular may setiwəloqili ketiwatқanda, yigit kelip qaptu, təyyar bolup boləqan kızlar uning bilən birlıktə toy ziyapitigə kiriptu. 11 Ixik takiliptu. 12 Keyin kaqəqan kızlar kaytip kelip: «Ojəqam, ojəqam, ixikni eqiwətkəyla!» dəptu. 13 Birək u: «Silərgə bərhək eytayki, mən siləрни tonumaymən» dəp jawab beriptu. 14 Xuning üqün səgək bolunglar, qünki nə Insan'oolining kelidioqan künini nə saitini bilməysilər. 15 [Ərx padixahlıki] huddi yaқа yurtқа qikmaqqi bolup, əz qakarlırini qakirip dunyasini ularəqə tapxuroqan adəmgə ohxaydu. 16 U adəm hər bir qakarning kabiliyitigə qarap, birsigə bəx talant, birisigə ikki talant, yənə birsigə bir talant kümüx tənggə berip, yaқа yurtқа yol aptu. 16

Bəx talant tənggə aləqan qakar berip oқət kilip, yənə bəx talant tənggə payda tepiptu. 17 Xu yolda ikki talant tənggə aləqinimu yənə ikki talant tənggə payda aptu. 18 Lekin bir talant tənggə aləqini bolsa berip yəрни kolap, hojayini bərgən pulni kəmpüp yoxurup qoyuptu. 19 Əmdi uzun wakıt ətkəndin keyin, bu qakarlarning oqojisi kaytip kelip, ular bilən həsəblixiptu. 20 Bəx talant tənggə aləqini yənə bəx talant tənggini kəxup elip kelip: «Ojəqam, sili manga bəx talant tənggə tapxuroqandila. Qarsila, yənə bəx talant tənggə payda aldim» dəptu. 21 Hojayini uningəqə: Obdan boptu! Yahxi wə ixənqlik qakar ikənsən! Mən sanga həwalə kiləqan kiqikkinə ixta ixənqlik bolup qikqing, seni kəp ixlarəqə koyimən. Kəl, hojayiningning huxallıkiəqə ortək bol!» dəptu. 22 Ikki talant tənggə aləqinimu kelip: «Ojəqam, sili manga ikki talant tənggə tapxuroqandila. Qarsila, yənə ikki talant tənggə payda aldim» dəptu. 23 Hojayini uningəqə: «Obdan boptu! Yahxi wə ixənqlik qakar ikənsən! Mən sanga həwalə kiləqan kiqikkinə ixta ixənqlik bolup qikqing, seni kəp ixlarəqə koyimən. Kəl, hojayiningning huxallıkiəqə ortək bol!» dəptu. 24 Andin, bir talant tənggə aləqinimu kelip: «Ojəqam, silining qing adəm ikənliklırini biləttim, qünki əzliri terimioqan yərdin həsulni oruwalalayla, həmdə uruk qaqmioqan yərdinmu haman alila. 25 Xunga kərkup, silining bərgən bir talant tənggilirini yərgə kəmpüp yoxurup qoyəqanidim. Mana pullirini alsila» dəptu. 26 Oqojisi uningəqə: «Əy, rəzil, hurun qakar! Sən meni terimioqan yərdin oruwalidioqan, uruk qaqmioqan yərdin haman alidioqan adəm dəp bilip, 27 həq bolmioqanda pulumni jazanihorlarəqə amanət koyuxung kerək idioqu! Xundak kiləqan bolsang mən kaytip kəlgəndə pulumni əsümi bilən aləqan bolmamtim?! 28 Xunga, uning kəlidiki talant tənggini elip, on talant tənggə bar boləqanəqə beringlar! 29 Qünki kimdə bar bolsa, uningəqə tehimu kəp berilidu, uningda molqilik bolidu; əmma kimdə yok bolsa, hətta uningda bar boləqanlirimu uningdin məhrum kilinidu. 30 Bu yaramsiz qakarni texidiki qarangojulukқа aqikip taxlanglar! U yərdə yioqə-zarlar kətürülidu, qixlirini oquqlitidu» dəptu. 31 Insan'ooli əz

xan-xərip iqidə barlik pərixtiliri bilən billə kəlgində, xəraplik təhtidə olturidu. **32** Barlik əllər uning aldiə yiqilidu. Padiqi koylarni eqkilərdin ayriqinidək u ularni ayriydu; **33** u koylarni ong yenioə, eqkilərnə sol yenioə ayriydu. **34** Andin Padixah ong yenedikilərgə: «Əy Atam bəht ata kıləqanlar, kelinglar! Aləm apiridə boləqandin beri silər üçün təyyarlanəqan padixahliqkə waris bolup igə bolunglar! **35** Qünki aq kələqinimda silər manga yeməklik bərdinglar, ussuz kələqinimda ussuluk bərdinglar, musapir bolup yürginimdə öz əyünglərgə aldinglar, **36** yalingaq kələqinimda kiydürdüinglar, kesəl bolup kələqinimda həlimdin həwər aldinglar, zindanda yatqinimda yoqlap turdunqlar» — dəydu. **37** U qəşda, həkqaniy adəmlər uningə: «I Rəb, biz seni qaəan aq kərəp ozuk bərduk yaki ussuz kərəp ussuluk bərduk? **38** Seni qaəan musapir kərəp əyümizgə alduk yaki yalingaq kərəp kiygüzduk? **39** Sening qaəan kesəl boləqiningni yaki zindanda yatqiningni kərəp yoqlap barduk?» dəp soraydu. **40** Wə Padixah ularə: «Mən silərgə bərhək xuni eytayki, muxu kərinaxlirimdin əng kikiqidin birərsigə xularni kələqinimda, dəl manga kələqan boldunqlar» dəp jawab beridu. **41** Andin u sol yenedikilərgə: «Əy lənətilər, kəzümədin yoqilinglar! Xəytan bilən uning pərixtilirigə həzirəlanəqan mənəggü eqməs otka kiringlar! (aiōnios g166) **42** Qünki aq kələqinimda manga ozuk bərmidinglar, ussuz kələqinimda ussuluk bərmidinglar; **43** musapir bolup yürginimdə öz əyünglərgə almidinqlar, yalingaq kələqinimda kiydürmidinglar, kesəl boləqinimda wə zindanda yatqinimda yoqlimidinglar» dəydu. **44** U qəşda, ular: «I Rəb, seni qaəan aq, ussuz, musapir, yalingaq, kesəl yaki zindanda kərəp turup hizmitingdə bolmiduk?» dəydu. **45** Andin padixah ularə: «Mən silərgə bərhək xuni eytayki, muxulardın əng kikiqidin birərsigə xundak kilməqinimda mangimu kilməqan boldunqlar» dəp jawab beridu. **46** Buning bilən ular mənəggülük jazaə kirip ketidu, ləkin həkqaniylar bolsa mənəggülük həyatka kiridu. (aiōnios g166)

26 Əysa bu sözlərnə kılıp boləqandin keyin, muhlisliə: **2** — Silərgə məlumki, ikki kündin keyin «ətüp ketix həyti» bolidu, xu qəşda İnsan'əşli krestlinix üçün tutup berilidu, — dedi. **3** Bax kahinlar wə aqsakallar Kayafa isimlik bax kahinning sariyida jəm boluxti. **4** Ular Əysani kəndək kılıp hıylə-nəyrəng bilən tutup əltürix toqrisida məsliəət kılıxti. **5** Birak ular: — Bu ix həyt-ayəm künliri kılınmisun. Bolmisa, həlk arisida malimanqilik qıxixi mumkin, — deyixti. **6** Əmde Əysa Bəyt-Aniya yezisida, «Simon mahaw»ning əyidə boləqinida, **7** bir ayal uning yenioə kirdi. U aq kaxtexi xexidə nəhəyiti kimmətlük ətirni elip kəlgən bolup, Əysa dastihanda olturoqanda, ətirni uning bexioə kuydi. **8** Ləkin muhlislar buni kərəp hapa boluxup: — Zadi nemixka bundak israpqilik kılınıdu? **9** Qünki bu ətirni kəp pulə setip, pulini kəmbəşəllərgə sadiə kılisa bolattio! — deyixti. **10** Ləkin Əysa ularning kənglidikini bilip ularə: — Bu ayalning kənglini nemə dəp aqritisilər? Qünki u mən üçün yaxi bir ixni kildi. **11** Qünki kəmbəşəllər daim silərnə aranglarda bolidu, ləkin mening aranglarda boluxum silərgə daim nesip boliwərməydu! **12** Bu ayalning bu ətirni bədinimə kuyuxi mening dəpnə kılıniximə təyyar boluxum üçün boldi. **13** Mən silərgə bərhək xuni eytip kəyayki, bu hux həwər pütkül dunyaning kəyeridə jakarlansa, bu ayal əslinip, uning kələqan bu ix təriplinidu, — dedi. **14** Bu ixtin keyin, on ikkiyəndin Yəhuda İxkariyot isimlik biri bax kahinlarning aldiə berip: **15** — Uni tutup bərsəm, manga nemə berisilər? — dedi. Ular uning aldiə ottuz kümüx tənggə koydi. **16** Yəhuda xuningdin etibarən uni tutup berixkə muwapik pürsət izdəxkə baxlıdi. **17** Petir nən həytining birinqi küni, muhlislar Əysaning yenioə kelip: — Ətüp ketix həytining tamikini yeyixing üçün kəyərde təyyarliximizni halaysən? — dəp soridi. **18** U ularə: — Xəhərgə kirip palanqining əyigə berip uningə: «Ustaz: — Wakit-saitim yekinlixip kaldi, ətüp ketix həytini muhlislim bilən birliktə sening əyüngdə ətküzəy — dəydu» dəp eytinglar, — dedi. **19** Muhlislar Əysaning tapiloqinidək ətüp ketix həytining tamikini xu yərdə təyyarlıdi. **20** Kəqkurun, u on ikkiyənlə bilən

dastihanda olturdi. **21** Ular oʻziniyatida u: — Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, aranglardiki birəylən manga satkunluk qilidu, — dedi. **22** [Buni anglap] ular intayin kayoqoqa qemüp, bir-birləp uningdin: — Ya Rəb, mən əməstimən? — dəp soraxka baxlidi. **23** U jawabən: — Qolidiki nanni mən bilən təng tawakka tögürgən kixi, manga satkunluk qiləuqi xu bolidu. **24** Insan'ooqli dərwəkə [mukəddəs yazmilarda] əzi tooqrisida pütülginidək [əlümgə] ketidu; biraq Insan'ooqlining tutup berilixigə wasitiqi boləjan adəmnig həliəqa way! U adəm tuoqlimiojan bolsa yahxi bolatti! — dedi. **25** Uningəqa satkunluk qilidiojan Yəhuda: — Ustaz, mən əməstimən? — dəp soridi. U uningəqa: — Əzüng deding jumu, — dedi. **26** Ular oʻziniyatida, əysa bir nanni kəlioqa elip [Hudaəqa] təkəkür-həmdusana eytkəndin keyin, uni oxtup, muhlisliroqa üləxtürüp bərdi wə: —Elinglar, yənglar, bu mening tenim, — dedi. **27** Andin, kəlioqa jamni elip [Hudaəqa] təkəkür-həmdusana eytip, uni muhlisliroqa tutup: — Həmməylən buningdin iqinglar. **28** Bu mening nurojun adəmlərnig gunəhlirining kəqürüm kilinixi üqün təküldiojan, yengi əhdini tüzidiojan kənimdur. **29** Lekin mən xuni silərgə eytayki, Atamning padixəhlikida silər bilən birliktə yengidin xarəbtin iqmigüqə, üzüm telining xərbitinə hərgiz iqməymən, — dedi. **30** Ular mədhijə küyini eytkəndin keyin taləqa qikip, Zəytun teoqoqa karap ketixti. **31** Andin əysa ularəqa: — Bügün keqə silər həmminglar mening tūpəylimdin tanduruluq putlaxisilər, qünki [mukəddəs yazmilarda]: — «Mən padiqini uruwetimən, Padidiki koylar patiparak bolup tarkitiwetilidu» dəp pütülgən. **32** Lekin mən tirilgəndin keyin Galiliyagə silərdin burun barimən, — dedi. **33** Petrus uningəqa jawabən: — Həmməylən sening tūpəylingdin tanduruluq putlaxsimu, mən hərgiz putlaxmaymən, dedi. **34** əysa uningəqa: — Mən sanga bərhək xuni eytip koyayki, bügün keqə horaz qillaxtin burun, sən mənədin üq ketim tanisən, — dedi. **35** Petrus uningəqa: — Sən bilən billə əlüxüm kerək bolsimu, səndin hərgiz tanmaymən, — dedi. Qəlojan muhlislarning həmmisimu xundək deyixti. **36** Andin əysa ular bilən billə Getsimənə

degən yərgə kəldi. U muhlislarəqa: «Mən u yakka berip dua-tiləwət kilip kəlgüqə, muxu jayda olturup turunglar» dedi. **37** U Petrusni, xundəkla Zəbədiyning ikki ooqlini birgə elip mangdi wə kattik azablinip, kəngli tolimu pərixan boluxka bəkmə azablanmaqta. Silər bu yərdə kəlip, mən bilən birliktə oyoqə turunglar, — dewidi, **39** Wə səl nerirək berip, əzini yərgə etip düm yetip dua kilip: — I Atam, mumkin bolsa, bu kədəh mənədin ətüp kətsun! Lekin bu ix mən həliəandək əməs, sən həliəandək bolsun, — dedi. **40** U muhlislarning yenioqa kaytip kəlginidə, ularning uhlap kəlojanlikini kərup, Petruska: — Mən bilən billə birə sətəmu oyoqə turalmidinglar mu?! **41** Ezik turuluxtin saklinix üqün, oyoqə turup dua kilinglar. Roh pidakar bolsimu, lekin kixining ətliri əjizdur, — dedi. **42** U ikkinqi ketim berip, yənə dua kilip: — I Atam, əgər mən bu kədəhni iqmisəm u mənədin kətmisə, undəkta sening iradəng ada kilinsun, — dedi. **43** U ularning yenioqa [kaytip] kəlginidə, yənə uhlap kəlojanlikini kərdi, qünki ularning kəzliri uykuəqa ilinojanidi. **44** Xuning bilən u ularədin aytilip üqinqi ketim berip, yənə xu səzlər bilən dua kilidi. **45** Andin u muhlislarning yenioqa kəlip ularəqa: — Silər tehiqə uhləwatamsilər, tehiqə dəm eliəwatamsilər? Mana, wəkit-saiti yekinxlaxti; Insan'ooqli gunəhkarlarning kəlioqa tapxurulidu. **46** Qəpunglar, ketəyli; mana, manga satkunluk qilidiojan kixi yekinx kəldi! — dedi. **47** Uning səzi tehi tügiməyla, on ikkiyələndin biri boləjan Yəhuda kəldi; uning yenida bax kəhənlər wə həlk əksəkəlliri təripidin əwətilgən, kiliq-toqmaqlarni kətürgən zor bir top adəm bar idi. **48** Uningəqa satkunluk qiləuqi ular bilən alliburun ixarətni bekitip: «Mən kimni səysəm, u dəl xudur. Silər uni tutunglar» dəp kəlixkənidi. **49** U udul əysaning əldioqa berip: — Salam, ustaz! — dəp uni səyüp kətti. **50** əysa uningəqa: — Aəqinəm, nemə dəp kəlding? — dedi. Xuning bilən, həliki adəmlər yopuruluq kəlip, əysəqa kəp selip, uni tutkun kilidi. **51** Wə mana, əysaning yenidikiyələrdin birəylən kiliqini suoqurup, bax kəhənnig qəkirioqa uruwidi, uning kulikini xilip qüxürüwətti. **52** əysa uningəqa: — Kiliqingni kənioqa sal, kiliq kətürgənlər kiliq astida həlak

bolidu. **53** Yaki meni Atisioğa nida qılalmaydigan boldi, döp oylap qaldingmu?! Xundak kılsamla U manga xuan on ikki kışimdin artuq pərixte mangdurmamdu? **54** Biraq mən undak kılsam, muqəddəs yazmildiki bu ixlər muqərrər bolidu degən bexarətlər qandakmu əməlgə axurulsun? — dedi. **55** Xu pəyttə Əysa toplaxqan adəmlərgə qarap: — Bir karakqini tutidiqandək qiliq-toqmaklarni kətürüp meni tutkili kəpsiləruq? Mən hər küni ibadəthana həyilirida silər bilən billə olturup təlim berəttim, lekin silər u qaşda meni tutmidinqlar. **56** Lekin bu pütin ixlarning yüz berixi pəyojəmbərləning muqəddəs yazmilirida aldın eytkənlirining əməlgə axuruluxi üqün boldi, — dedi. Bu qaşda, muhlislarning həmmisi uni taxlap keqip ketixti. **57** Əmdi Əysani tutkun qilojanlar uni bax kaqin Kayafaning aldioğa elip berixti. Təwrat ustazliri bilən aqsakallarmu u yərdə jəm boluxqanidi. **58** Petrus uningə taki bax kaqinning sariyining [həylisioqə] yiraktin əgixip kelip, ixning aqiwetini kəruix üqün iqkirigə kirip, qarawullarning arisida olturdi. **59** Bax kaqinlar, aqsakallar wə pütin aliy kengəxmə əzaliri Əysani əlüm jazasioğa məhkum qilix üqün, yalojan guwah-ispət izdəytti. **60** Nuroqun yalojan guwahqilar otturioğa qikqan bolsimu, ular bulardin heqkəndək ispatka erixəlmidi. Ahirda, ikki yalojan guwahqi otturioğa qikqip: **61** — Bu adəm: «Mən Hudaning ibadəthanisini buzup taxlap, üq kün iqidə qayta qurup qikalaymən» degən, dedi. **62** Bax kaqin ornidin turup, uningə: — Qeni, jawab bərməmsən? Bular sening üstüngdin zadi qandək guwahliklarni beriwatidu? — dedi. **63** Lekin Əysa süküt qilip turiwərdi. Bax kaqin uningə: — [Mənggü] hayat boləuqi Huda bilən sening qəsəm qilixingni buyruymənkı, bizgə eyt, Hudaning Oqlı Məsih sənmu?» — dedi. **64** Əysa mundək jawab qayturdi: — Xundək, sening deginingdək. Lekin xunimu silərgə eytayki, buningdin keyin silər İnsan'oqlining Qadir Boləuqining ong yenida olturidiqinini wə kətkiki bulutlar üstidə kelidiqinini kərisilər. **65** Xuning bilən bax kaqin tonlirini yirtip taxlap: — U kupurluq qildi! Əmdi baxka hərəkəndək guwahqining nemə həjiti? Mana, əzünglar bu kupurluqni anglidinqlar! **66**

Buningə nemə dəysilər? — dedi. — U əlüm jazasioğa layıqtur! — döp jawab qayturuxti ular. **67** Buning bilən ular uning yüzigə tükürüp, uningə muxt atqili turdi. Bəziliri uni qaqtlap: **68** — Əy Məsih, pəyojəmbərqilik qilməmsən, eytp bakqina, seni kim urdi? — deyixti. **69** Əmdi Petrus sarayning taxkiriqi həylisida olturatti. Bir dedək uning yenioğa kelip: — Sən Galiliyəlik Əysa bilən birgə idingə, — dedi. **70** Lekin u həmməyləning aldida inkar qilip: — Sening nemə dəwatkanliqingni qüxənmidim! — dedi. **71** Andin u dalanoğa qikqanda, uni kərgən yənə bir dedək u yərdə turojanlarə: — Bu adəmmu Nasarətlik Əysa bilən birgə idi, — dedi. **72** U yənə inkar qilip: — Mən u adəmni tonumaymən! — döp qəsəm iqtı. **73** Bir'azdin keyin, u yərdə turojanlar Petrusning yenioğa kelip uningə: — Xübhisizki, sən ularning biri ikənsən, qünki tələppuzung seni pax qilidu, — deyixti. **74** [Petrus] qattik qarəaxlar bilən qəsəm qilip: — U adəmni zadi tonumaymən! — deyixigila horaz qillidi. **75** Petrus Əysaning: «Horaz qillaxtin burun, sən məndin üq qetim tanisən!» degən səzini esigə aldı. U taxkiriqə qikqip, qattik yioqəzar kətürdi.

27 Tang atqandila, pütin bax kaqinlar bilən həlk aqsakalliri Əysani əlümə məhkum qildurux üqün məslihetləxti. **2** Ular uni başlap apirip, waliy Pontius Pilatuska tapxurup bərdi. **3** Uningə satkunluq qilojan Yəhuda uning əlümə həküm qilinojanliqini kəruip, bu ixləroğa puxayman kildi wə bax kaqinlar bilən aqsakallarə ottuz kümüx tənggini qayturup berip: **4** — Mən bigunah bir janning qeni təkülüxə satkunluq qilip gunah ətküzdüm, — dedi. Buningə bizning nemə karimiz? Öz ixingni bil! — deyixti ular. **5** Yəhuda kümüx tənggiləni ibadəthanining iqigə qəriwətti wə u yərdin ketip, talağa qikqip, esilip əlüwaldi. **6** Bax kaqinlar kümüx tənggiləni yioqiwelip: — Bu hun təlümi boləjan [tənggilərdur], ularni ibadəthanining həzinsigə qoyux haram, — deyixti. **7** Ular əzara məslihetlixip, bu pullar bilən yaqa yurtluqləroğa yərlək bolsun döp, sapalqining bir parqə etizliqini setiwaldi. **8** Xunga bu yər həziroqə «qanliq etiz» döp

atilip kəlməktə. **9** Xu ix bilən Yərəmiya kənişə mən jawabkar əməsmən, buningəyə pəyğəmbər tərīpidin burun eytiləjan munu əzūnglar məs'ul bolunglar! — dedi. **25** Pütūn bexarət əməlgə axuruldi: — «İsrail həlkə həlkə jawabən: — Uning kəni bizning üstimizgə uning üqūn bahəlap bekitkən bahəsini, Yəni wə balilirimizning üstigə qūxsun! — deyixti. **26** ottuz kümūx tənggini ular elixti, **10** Wə Buning bilən Pilatus Barabbasni ularəyə qikīrip Pərwərdigar mənə kərsətkəndək, Sapalqining bərdi. Əysani bolsa kəttik kəmqilatqəndin keyin, etizini setiwelixkə həjləxti». **11** Əmđi Əysa krestləxkə [ləxkərlirigə] tapxurdi. **27** Andin waliyning aldiəyə turəyuzuldi. Waliy uningdin: waliyning ləxkərləri Əysani uning ordisiəyə elip — Sən Yəhūdiylarning padixahimu? — dəp kirip, pütūn ləxkərlər topini bu yərgə uning soridi. Eytqiningdək, — dedi Əysa. **12** Lekin ətrapiəyə yioydi. **28** Ular Əysani yalingaqlap, bax kəhīnlar wə aqsakallar uning üstidən ərz- uqisiəyə pərəng rənglik ton kiydūrixti. **29** xikayət kiləjanda, u bir eəyizmu jawab bərmidi. Tikənlik xəhqilarni eərūp bir təj yasap, bexiəyə **13** Buning bilən Pilatus uningəyə: — Ular- kiydūrdi wə ong kəliəyə bir kəmuxni tutquzdi. sening üstūngdin kīləjan xunqə kəp xikayətlirini Andin uning aldiəyə tizlinip: «Yaxiəyə, anglimaywatamsən? — dedi. **14** Birək u Yəhūdiylarning padixahil!» dəp mazək kīlixti. [Pilatuskə] jawabən [xikayətlərnig] birsigimu **30** Uningəyə tūktūrixti, kəmuxni elip uning jawab bərmidi. Waliy buningəyə intayin həyran bexiəyə uruxti. **31** Uni xundək mazək kīləjandin qaldı. **15** Hər kətimlik [ətūp ketix] həy- keyin, tonni saldurup, uqisiəyə eöz kiyimlirini waliyning halayik tələp kīləjan bir məhbusni kiydūrdi wə krestləx üqūn elip mengixti. ularəyə kəyup berix aditi bar idi. **16** Əyni wəqit- **32** Ular taxkiriəyə qikqinida, Kurini xəhīrilik [rimliklərnig] Barabbas isimlik atiki qikqən Simon isimlik bir kixini uqritip, uni tutup bir məhbusi [zindanda] idi. **17** Halayik jəm kelip Əysaning krestini uningəyə məjburiy boləjanda, Pilatus ulardın: — Kimni silərgə kətūrgūzdi. **33** Ular Golgota, yəni «Bax səngək» kəyup beriximni halaysilər? Barabbasnimu degən yərgə kəlgəndə, **34** [Əysaəyə] iqx üqūn yaki Məsih dəp ataləjan Əysanimu? — dəp kəkrə süyi arilaxturuləjan aqqik xarab bərdi; soridi **18** (qūnki u [bax kəhīn katarliklərnig] lekin u uni tetip bakqəndin keyin, iqliki həsəthorlukı tūpəylidin uni tutup bərgənlikini unimidi. **35** Ləxkərlər uni krestligəndin keyin, bilətti). **19** Pilatus «sorək təhti»də olturəjanda, qək taxlixip kiyimlirini eözərə bəlxūwəldi. **36** ayali uningəyə adəm əwətip: — U həkqəniy Andin u yərdə olturup uningəyə kəzətqilik kixining ixioyə arilaxmiojin. Qūnki tūnūgūn kəqə uning səwəbidin qūxūmdə kəp əzab qəktim, «Bu Əysa, Yəhūdiylarning padixahidur» dəp — dəp həwər yətkūzdi. **20** Lekin bax kəhīnlar yeziləjan xikayətnamə tahtiyini bekitti. **38** wə aqsakallar bolsa halayikni məqul kīlip, [Əysa] bilən təng ikki kəraqqimu krestkə Barabbasni kəyup berixni wə Əysani yəkitixni mihlanəjan bolup, biri ong tərīpidə, yənə tələp kīldurdi. **21** Waliy jawabən ulardın yənə: — biri sol tərīpidə idi. **39** Bu yərdin eőkənlər Silərgə bu ikkisining kəyisini kəyup beriximni baxlirini qaykixip, uni həkərətləp: **40** — Kəni, halaysilər? — dəp soridi. Barabbasni, — deyixti sən ibadəthanini buzup taxlap, üq kūn iqidə ular. **22** Pilatus əmđi: — Undək bolsa, Məsih kəy- kəytidin yasap qikidiəjan adəm, əmđi eözūngni dəp ataləjan Əysani kəndək bir tərəp kīlay? kūtquzə! Hudaning Oqlı bolsang, kresttin — dedi. Həmməylən: — U krestlənsun! — qūxūp bakqina! — deyixti. **41** Bax kəhīnlarmu, deyixti. **23** Pilatus: — Nemixkə? U zadı nemə Təwrat ustazliri wə aqsakallar bilən birgə uni yamanlik eőkūzūptu? — dəp soridi. Birək ular məshirə kīlip: **42** — Baxkīlarni kūtquzuptikən, tehimu kəttik warkirixip: U krestlənsun! — dəp eözini kūtquzalmaydu. U İsrailning padixahimix! turuwelixti. **24** Pilatus səzliwerixning bilhədə əmđi kresttin qūxūp baksunqu, andin uningəyə ikənlikini, bəlki buning ornioyə malimanqilik etikəd kīlimiz. **43** U Hudaəyə tayanəjan! Huda qikidiəjanlikini kərūp, su elip, kəpqlikning uni əzizlisə, həzir kūtquzup bakqay! Qūnki u: aldida kəlini yuəq: — Bu həkqəniy adəmning «Mən Hudaning Oqlı» degənidi, — deyixti. **44**

Uning bilən təng krestlängən qarəqilarmu uni xundəq həkəratləxti. **45** Əmdi künning altinqi saitidin tokkuzinqi saitigiqə pütkül zeminni qarəngölulək basti. **46** Tokkuzinqi saətlərdə Əysa yukiri awazda: «Eli, eli, ləma sawəktəni?» yəni «Hudayim, Hudayim, meni nemixkə taxliwəttinq?» dəp kəttik nida kildi. **47** U yərdə turojanlarning bəziliri buni anglap: Bu adəm Ilyas [pəyojəmbər]gə murajət kiliwatidu, — deyixti. **48** Ularning iqidin birəylən dərhal yügürüp berip bir parqə bulutni əkelip, uni aqqik xarəbkə qilap, qomuxning uqioja selip uningəja iquküzüp koydi. **49** Birək bəxkilar: — Tohta! Karəp bəkayli, Ilyas [pəyojəmbər] kelip uni kutkuzup qalərmikin? — deyixti. **50** Əysa yukiri awaz bilən yənə bir wərkiridi-də, rohini koyuwətti. **51** Wə mana, xu dəkikidə ibadəthanining [iqkiri] pərdisi yukiridin təwəngə ikki parqə bəlüp yirtildi. Yər-zemin təwrinip, taxlar yerilip, **52** Kəbrilər eqildi (U tirilgəndin keyin, [əlümdə] uhləwatqan nurojun mukəddəs bəndilərnin tənlimu tirildi; ular kəbrilərdin qikti wə mukəddəs xəhərgə kirip, u yərdə nurojun kixilərgə kəründi). **54** Əmdi Əysani kəzət kiliwatqan yüzbexi həmə yenidiki ləxkərlər yərnin təwrixini wə bəxkə yüz bərgən hədisilərnə kərüp, intayin qorquxup: — U həkikətən Hudaning Oqlə ikən! — deyixti. **55** U yərdə yənə bu ixləroja yirəktin karəp turojan nurojun ayallarmu bar idi. Ular əslidə Əysaning hizmitidə bolup, Galilyədin uningəja əgixip kəlgənidi. **56** Ularning arisida Magdallik Məryəm, Yakup bilən Yüsüpning anisi Məryəm, Zəbədiyning oqullirining anisimu bar idi. **57** Kəqkurun, Arimatyalik Yüsüp isimlik bir bay kəldi. Umu Əysaning muhlislriridin idi. **58** U Pilatusning aldioja berip, Əysaning jəsitini tələp kildi. Pilatus jəsətni uningəja tapxuruxkə əmr kildi. **59** Yüsüp jəsətni elip, pakiz kanəp rəht bilən orəp kəpənli **60** wə uni əzi üqün kiyada oydurojan yəngi kəbrisigə koydi. Andin kəbrining əozioja yoojan bir taxni domilitip koyup, ketip qəldi **61** (xu qəoqda Magdallik Məryəm bilən yənə bir Məryəmmu u yərdə, kəbrining udulida olturətti). **62** Əmdi ətisi, yəni «Təyyarləx küni» ətkəndin keyin, bəx kəhınlar bilən Pərisylər jəm boluxup Pilatusning aldioja

kelip: **63** — Janəbliri, həlikə əldəmqining həyat wəktidə: «Mən əlüp üqinqi küni tirilimən» degini esimizdə bar. **64** Xuning üqün, kəbri üqinqi künigiqə məhkəm qoojdilixi üqün əmr bərgəysiz. Undək qilinmisa, muhlislriri kelip jəsətni oqriləp ketip, andin həlkəkə: «U əlümdin tirildi» deyixi mumkin. Bundək əldəmqilik əldinqisidinu bəttər bolidu, — deyixti. **65** Pilatus ularəja: — Bir guruppa kəzətqi ləxkərnə silərgə tapxurdum. Kəbrini qurbinglarning yetixiqə məhkəm qoojdanglar, — dedi. **66** Xuning bilən ular [kəzətqi ləxkərlər] bilən billə berip, taxni pəqətləp, kəbrini muhəpizət əstioja koydi.

28 Xəbət küni ətüp, həptining birinqi küni tang atay degəndə, Magdallik Məryəm bilən yənə bir Məryəm kəbrini kərüxkə kəldi. **2** Wə mana, yərlər tuyukşiz kəttik təwrəp kətti; qünki Pərwərdigarning bir pərixtsi əsməndin qüxüp, [kəbrigə] berip, taxni bir qətkə domilitip, üstidə olturojanidi. **3** Pərixting kiyəpiti qəkməktək, kiyimliri kərdək əp'ək idi. **4** Kəzətqilər uningdin xunqə qorquxtiki, titrixip, əlüktək kətiplə qəldi. **5** Pərixte ayallarəja karəp: — Qorqmanglar! Silərnin krestlängən Əysani izdəwətkiniglərnə bilimən. **6** U bu yərdə əməs; u əzi eytkəndək tirildürüldi. Kəlinglar, Rəb yatqan jayni kərünglar; **7** andin dərhal berip uning muhlislririoja: «U əlümdin tirilip. Wə mana, u silərdin əwwəl Galilyəgə bəridikən, uni xu yərdə kəridikənsilər» dənglar. Mana mən bulərnə silərgə eytip bərdim, — dedi. **8** Xunga ayallar həmə qorqunq həmə zor huxəllik iqidə kəbridin dərhal ayrilip, uning muhlislririoja həwər bərixkə yügürüxti. **9** Ular muhlislririni həwərləndürüxkə mənəjojənda, mana Əysa ularning aldioja qikip: — Salam silərgə! — dedi. Ulərmu aldioja berip, uning putioja əsilip, uningəja səjdə kildi. **10** Andin Əysa ularəja: — Qorqmanglar! Berip qerindəxlririoja: Galilyəgə bəringlar, dəp ukturunglar, ular meni xu yərdə kəridu, — dedi. **11** Ayallar tēhi yoldə ketiwətkəndə, mana kəzətqilərnin bəziliri xəhərgə kirip, boləjan wəqələrnin həmmisi təozrisida bəx kəhınlarəja həwər kildi. **12** [Bəx kəhınlar] əksəkəllər bilən bir yərgə yioqilip məslihətəlxkəndin keyin, ləxkərlərgə bək kəp

pul berip: **13** — Silər: «Uning muhlisliri keqisi kelip, biz uhlawatqanda uning jəsitini oşqrilap əketiptu» — dənglar. **14** Əgər bu həwər waliyning kulikioja yetip qalsa, biz uni qayil kılıp silərni awariqiliktin saklaymiz — dedi. **15** Xundak kılıp, ləxkərlər pulni aldi wə əzlrigə tapılanoqandək kildi. Xuning bilən bu gəp bügüngiqə Yəhudiylar arisida tarkılıp kəlməktə. **16** On bir muhlis Galiliyəgə berip, əysa ularoja beqitkən taşka qikixti. **17** Ular uni kərginidə uningoja səjdə kılıxti; lekin bəziliri gumanlinip qaldı. **18** Əysa ularning yenioja kelip, mundak dedi: — Ərxtə wə yər yüzidə barlik həquk manga berildi. **19** Xuning üqün, berip pütkül əllərni [əzümgə] muhlis kılıp yetixtürünglar, xundakla ularni Ata, Oqul wə Mukəddəs Rohning namioja təwə kılıp qemüldürüp, **20** ularoja mən silərgə tapiliojan barlik əmrlərgə əməl kılıxni əgitinglar. Wə mana, mən zaman ahiriqiqə hər küni silər bilən billə bolimən. (aiōn g165)

Markus

1 Hudaning oʻqli Əysa Məsihning hux həwirining baxlinixi: **2** Yəxaya pəyoʻjəmbərnig yazmisida hatiriləngəndək: — «Mana, aldingda əlqimni əwətimən. U sening yolungni aldin'ala təyyarlaydu. **3** Anglanglar, dalada birsining towliqan awazini! U: «Pərwərdigarning yolini təyyarlanglar, Uning üqün qişir yollirini tüptüz kilinglar!» — dəydu». **4** Kixilərnə qəmüldürüx elip baridioqan Yəhya [pəyoʻjəmbər] qəl-bayawanda pəyda bolup, gunahlaroqə kəqürüm elip kelidioqan, towa kiliqni bildüridioqan [suoqə] «qəmüldürüx»ni jakarlawka baxlidi. **5** Pütün Yəhudiyə əlkisidikilər wə pütkül Yerusalem xəhiridikilər uning aldioqə qikip, gunahlirini ikrar kiliqni bilən uning təripidin İordan dəryasida qəmüldürüldi. **6** Yəhya bolsa tögə yungidin kilingoqan kiyim kiygən, beligə kən tasma başliqanidi; yeməkliki qekətkə bilən yawa hərə həsili idi. **7** U mundaq dəp jakarlaytti: — Məndin kudrətlik bolqan biri məndin keyin kelidu. Mən hətta engixip kəxlirining boşquqini yexixkimu layiq əməsmən! **8** Mən silərnə suoqila qəmüldürimən, lekin u silərnə Mukəddəs Rohka qəmüldüridu. **9** Xu künlərdə xundak boldiki, Əysa Galiliyə əlkisining Nasarət xəhiridin kelip, Yəhya təripidin İordan dəryasida qəmüldürüldi. **10** U sudin qikqandila, asmanlarning yerilip, Rohning kəptər kiyapitidə qüxüp, öz üstigə qonuwatqanlikini kərđi. **11** Xuning bilən asmanlardin: «Sən Mening səyümlük Ooqlum, Mən səndin toluq hursənmən!» degən bir awaz anglandi. **12** Wə Roh dərhal uni qəl-bayawanoqə süyləp qikardi. **13** U qəldə kirik kün turup, Xəytan təripidin sinilip turatti. U xu yərdə yawayı haywanlar bilən billə idi; xu künlərdə pərixtilər uning hizmitini kildi. **14** Əmdi Yəhya solanoqandin keyin, Əysa Galiliyə əlkisigə berip: «Waqit-saiti toxti, Hudaning padixahliki yeqinlaxti! Towa kilinglar, hux həwərgə ixininglar!» dəp Hudaning padixahlikining hux həwirini jakarlawka baxlidi. **16** [Xu künlərdə] u Galiliyə dengizi boyida ketiwetip, Simon

bilən inisi Andriyasni kərđi. Ular beliqqi bolup, dengizoqə tor taxlawatatti. **17** Əysa ularoqə: — Mening kəynimdin menginglar, mən silərnə adəm tutquqi beliqqi kilingmən! — dedi. **18** Ular xuan torlirini taxlap, uningoqə əgixip mangdi. **19** U xu yərdin bir'az ətüp Zəbədiyning oʻqli Yəqubni inisi Yuhanna bilən kərđi. Bu ikkisi kemidə turup torlirini ongxawatatti. **20** U xuan ularnimu qaqirdi. Ular atisi Zəbədiyni mədikarlar bilən billə kemidə kaldurup, əzliri uning bilən mangdi. **21** Ular KəpərNahum xəhiritigə kirdi. Xabat küni u udul sinagogka kirip, təlim berixkə baxlidi. **22** Halayik uning təlimigə həyranuhəs boluxti. Qünki uning təlimliri Təwrat ustazliriningkigə ohximaytti, bəlki tolimu nopuzluk idi. **23** Sinagoga napak roh qaplawqan bir adəm bar idi. U: **24** — I Nasarətlik Əysa, biz bilən karing bolmisun! Sən bizni yoqatqili kəldingmu? Mən sening kimlikingni bilimən, sən Hudaning Mukəddəs boluquqisən! — dəp towlaytti. **25** Lekin Əysa [jinoqə] tənbiş berip: — Aozingni yum, bu adəmdin qik! — dedi. **26** Napak roh həliki adəmning tenini tartixturup, kattik warkirioqiniqə uningdin qikip kətti. **27** Halayik həmmisi buningdin intayin həyran bolup, əzara oquloqula kiliqip: — Bu kəndak ix? Yengı bir təlimoq! Qünki u hoquk bilən hətta napak rohlaroqimu buyruk qilalaydikən, ularmu uning səzigə boysunidikən, — deyixti. **28** Buningdin uning xəhriti xu həman pütün Galiliyə əlkisining ətrapioqə pur kətti. **29** Ular sinagogdin qikipla, Yəqub wə Yuhanna bilən Simon wə Andriyasning əyigə bardı. **30** Əmma Simonning qeynanisi kizitma iqidə yetip qəloqanidi. Ular dərhal uning əhwalini [əysaoqə] eytti. **31** U ayalning kexioqə berip, qolidin tutup, yələp ərə turoquzdi. Uning kizitmisı dərhal yandi wə u ularni kütüxkə kirixti. **32** Kəqkurun kün patqanda, kixilər barliq aşriqlarni wə jin qaplawqanlarni uning aldioqə elip kelixti. **33** Pütün xəhərdikilər ixik aldioqə toplaxqanidi. **34** Xuning bilən u hər türlik kesəllərgə giritar bolqan nuroqun kixilərnə saqaytti wə nuroqun jinlarni kixilərdin həydiwətti. Lekin u jinlarning gəp kiliqka yol qoymidi, qünki ular uning kim ikənlikini biləxti. **35** Ətisi ətigən tang

tehi atmastinla, u ornidin turup, [xəhərdin] qikip, hilwət bir jayoqa berip dua-tilawət qildi. **36** Simon bilən uning həmrəhliri uni izdəp qikti. **37** Uni tapqanda: — Həmmə adəm seni izdixiwatidu! — deyixti. **38** U ularoqa: — Baxqa yərlərgə, ətraptiki yezilaroqimu səz-kalamni jakarlixim üçün barayli. Qünki mən dəl muxu ix üçün kelixim, — dedi. **39** Xundak qilip, u pütkül Galiliyə əlkisini aylinip, sinagoglirida səz-kalamni jakarlaytti həmdə jinlarni kixilərdin həydiwetətti. **40** Mahaw kesili bar bir kixi uning aldioqa kelip yelinip, tizlinip turup: — Əgər halisingiz, meni kesilimdin pak qilalaysiz! — dəp etündi. **41** Əysa iqi aərioqə qolini sozup uningə təgküzüp turup: — Halaymən, pak qilinəyin! — dewidi, **42** xu səz bilənla mahaw kesili dərhal bimardin ketip, u pak qilindi. **43** U uningə: — Həzir bu ixni heqkimgə eytma, bəlki udul berip [məs'ul] kaqinə qəzəngni kərsitip, kaqinlarda guwahlik bolux üçün, Musa bu kesəldin paklanəqləroqa əmr qiləqlən [qurbanliklarni] sunəyin, — dəp uni kattik aqahlandurup yoloqa saldi. **45** Birak u adəm qikip, bu ixni kəp yərlərdə jar selip, kəng yeyiwətti. Xuning bilən əysa heqkəndak xəhərgə oquq-axkara kirəlməy, bəlki xəhərlər sirtidiki hilwət jaylarda turuxka məjbur boldi; halayik hər tərəptin uning yenioqa toplixatti.

2 Birnəqqə kündin keyin u kaytidin Kəpənaqumə qirdi. U əydikən, degən həwər tarkiliwidi, **2** xunqə kəp adəm u yərgə yioqildiki, hətta ixik aldidimu put dəssigüdək yər qalmioqanidi. U ularoqa səz-kalam yətküzüwatətti. **3** Mana xu əsnada, birnəqqə adəm uning aldioqa bir paləqni elip kəldi; uni ulardin tətəi kətürüp əkəlgənidi. **4** Adəmning kəplükidin uningə yəqinlixalmay, ular uning üstidin əgzini təxip, təxiük aqkəndin keyin paləqni zəmbil bilən [əysaning aldioqa] qixürdi. **5** Əmdə əysa ularning ixənqini kərip paləqkə: — Balam, gunəhliring kəqürüm qilindi, — dedi. **6** Lekin u yərdə olturoqan bəzi Təwrat ustazliri kənglidə gumaney soallarni qoyup: **7** «Bu adəm nemə üçün mundak dəydu? U kupurluk qiliwatidioju! Hudadin baxqa kimmu gunəhlarni kəqürüm qilalisun?» deyixti. **8** Əysa

xuan roqida ularning kəngülliridə xundak gumaney soallarni qoyuwatqanlikini bilip yetip, ularoqa mundak dedi: — Silər kəngüldə nemixka xundak soallarni qoyisilər? **9** Muxu paləqkə: «Gunəhliring kəqürüm qilindi!» deyix asanmu, yaki «Ornungdin tur, zəmbil-kərpəngni yioqixturup mang!» deyix asanmu? **10** Əmma həzir siləning Insan'oşqlining yər yuzidə gunəhlarni kəqürüm qilix həkukioqa igə ikənlikini bilixinglar üçün, — U paləq kesəlgə: **11** — Sanga eytayki, ornungdin tur, zəmbil-kərpəngni yioqixturup əyüggə qayt! — dedi. **12** U dərhal ornidin dəs turup, zəmbil-kərpisini yioqixturdi wə həmməyləning kəz aldidə [əyding] qikip kətti. Həmməylən kattik həyran kəlip Hudani uluqlixip: — Muxundak ixni əzəldin kərip bakmioqaniduk, — deyixti. **13** U yənə dengiz boyioqa qarap mangdi. Kixilər topi uning ətrəpioqa olixiwaldi. U ularoqa təlim bərdi. **14** U yoldin etüp ketiwatqanda, baj alidioqan orunda olturoqan Alfayning oqli Lawiyini kərip, uningə: — Manga əgəxkin, — dedi. U ornidin turup, uningə əgəxti. **15** Wə xundak boldiki, u [Lawiyning] əyidə dastihanda olturoqanda, nuroqun bajgilar wə gunəhkarlar əysa wə uning muhlisliri bilən həmdastihan boldi. Bundak kixilər heli kəp idi, ularmu uningə əgəxkənidi. **16** Əmdə Təwrat ustazliri wə Pərisiyələr uning gunəhkarlar wə bajgilar bilən bir dastihanda olturoqanlikini kərip, muhlislirioqa: — U nemixka bajgir wə gunəhkarlar bilən bir dastihanda yəp-iqip olturidu?! — deyixti. **17** Buni angliqan əysa ularoqa: — Saqlam adəm əməs, bəlki bimarlar tewipka mohtajdur. Mən həkqaniylarni əməs, bəlki gunəhkarlarni qaqiroqili kəldim, — dedi. **18** Əmdə Yəhyaning muhlisliri bilən Pərisiyələr roza tutuwatətti. Bəzilər uning aldioqa kelip: — Nemixka Yəhyaning muhlisliri wə Pərisiyələning muhlisliri roza tutidu, lekin sening muhlisliring tutmaydu? — dəp soraxti. **19** Əysa jawabən mundak dedi: — Toyi boluwatqan yigit tehi toyda həmdastihan olturoqan qəoqda, mehqmanliri roza tutup oltursa qəndak bolidu!? Toyi boluwatqan yigit toyda bolsila, ular heqkəndak roza tutalmaydu. **20** Əmma xu künlər keliduki, yigit ulardin

elip ketilidu, ular xu kündə roza tutidu. **21** Həqkim kona kəngləkkə yengi rəhttin yamak salmaydu. Undak kilsa, yengi yamak [kirixip], kona kiyimni tartixturup yirtiwetidu. Nətijidə, yirtik tehimu yoojnap ketidu. **22** Həqkim yengi xarabni kona tulumlaroşa qaçilimaydu. Əgər undak kilsa, xarabning [eqixi bilən] tulumlar yerilip ketidu-də, xarabmu təkülüp ketidu həm tulumlarmu kardin qıqıdu. Xuning üqün yengi xarab yengi tulumlaroşa qaçilixi kerək. **23** Bir xabat küni xundak boldiki, u buoşdaylıqlardin etüp ketiwatatti. Uning muhlisliri yolda mengiwatqanda baxaqlarni üzüxkə baxlıdi. **24** Pərisiylər uningoşa: — Kara, ular nemixka xabat küni [Təwratta] qəkləngən ixni kılıdu? — deyixti. **25** U ularoşa: — [Padixah] Dawutning əzi wə həmrahliri həjətmən boləanda, yəni aq qaləanda nemə kıləanlığıni [mukəddəs yazmilardin] oqumioşanmusilər? **26** — Demək, Abiyatar bax kahin boləan waqtida, u Hudaning əyigə kirip, Hudaəşa ataləan, Təwratta pəkət kahinlarning yeyixigila bolidioşan nanlarni [sorap] yegən, xundakla həmrahlirioşimu bərgən? — dedi. **27** U ularoşa yənə: — İnsan xabat küni üqün əməs, xabat küni insan üqün yaritildi. **28** Xuning üqün, İnsan'ooli xabat küningmu İgisidur, — dedi.

3 U yənə sinagogka kirdi. Xu yərdə bir kəli yigiləp kətkən bir adəm bar idi. **2** [Pərisiylər] əysaning üstidin ərz kılayli dəp xabat künidə kesəl saqaytidioşan-saqaytmaydioşanlığını paylap yürətti. **3** Əysa kəli yigiləp kətkən adəmgə: — Ornungdin turup, otturioşa qıqkın! — dedi. **4** Andin, sinagodikilərdin: — Təwrat qanunioşa uyoşun boləini xabat küni yahxilik kılıxmu, yaki yamanlık kılıxmu? Janni kutkuzuxmu yaki həlak kılıxmu? — dəp soridi. Ləkin ular zuwan sürüxmididi. **5** U oşəzəp bilən ətrapioşa nəzər selip ularoşa kəz yügürtüp, ularning tax yürəklidən qayoşurdi. Andin u kesəlgə: — Qolungni uzat, — dedi. U kəlini uzitiwidi, kəli əsligə kəltürüldi. **6** Əmdi Pərisiylər dərhal sirtka qıqıp, uni qandak yokitix toşrisida Hərod [padixahning] tərəpdarlıri bilən məsliħət kılıxka baxlıdi. **7** Andin əysa muhlisliri bilən

billə u yərdin ayrilip dengiz boyioşa kətti; Galiliya əlkisidin qoşq bir top adəmlər uningoşa əgixip bardi; xundakla uning kıləan əməllirini angliəan həman, pütün Yəhudiya əlkisidin, Yerusalem xəhəridin, İdumiya əlkisidin, İordan dəryasining qarxi tərpidin, Tur wə Zidon xəhərlirining ətrapidiki jaylardin zor bir top adəmlərmu uning yenioşa kelixti. **9** U adəmlərnin kəplikidən əzini qıstap qoymisun dəp muhlislirioşa kikiq bir kəminin uningoşa yekın turuxini tapılıdi. **10** Qünki u nuroşun bimarlarni saqaytkini tüpəylidin hərkəndak waba-kesəlliklərgə giriptar boləanlarning həmmisi uningoşa [kolumni] bir təgküzüwəsam dəp qıstixip kelixkənidi. **11** Napak roşlar [qaplixiwəloşanlar] qaşanla uni kərsə, uning aldioşa yikilip: «Sən Hudaning Oşlisən!» dəp warkirixatti. **12** Ləkin u [napak roşlaroşa] əzining kim ikənlikini axkarilimaslıkka kattik tənbiħ berip aqahlandıuratti. **13** U taşka qıqıp, əzi halioşan kixiləni yenioşa qakirdi; ular uning yenioşa kelixti. **14** U uların on ikkisini əzi bilən billə boluxka, səz-kalamni jakarlawka, **15** kesəlləni saqaytix wə jinlarni həydəx həkukioşa igə boluxka tallap bekitti. **16** U [bekitkən on ikki kixi]: Simon (u uningoşa Petrus dəp isim qoyəan), **17** Zəbədiyning oşli Yakup wə uning inisi Yuhanna, (u ularni «Binni-Rəgaz», yəni «Güldürməmə oşulliri» dəpmu atioşan), **18** Andriyas, Filip, Bartolomay, Matta, Tomas, Alfayning oşli Yakup, Taday, millətpərwər dəp ataləan Simon **19** wə uningoşa satkunluk kıləan Yəhuda İxkariyotlardin ibarət. **20** U əygə qaytıp kəlgəndin keyin, u yərgə yənə xunqə nuroşun adəmlər toplandiki, ularning hətta oşzalanəudəkmə waqti qıqmidi. **21** [Əysaning] ailisidikilər buni anglap, uni tutup kelixkə berixti. Qünki ular uni «əşkini yokitiptu» degənidi. **22** Yerusalemdin qıxkən Təwrat ustazlıri bolsa: «Uningda Bəəlzibub bar», wə «U pəkət jinlarning əmirigə tayinip jinlarni koşliwetidikən», deyixətti. **23** Xuning üqün u [Təwrat ustazlırini] yenioşa qakirip, ularoşa təmsilləni ixlitip mundak dedi: — Xəytan Xəytanni qandakmu koşlisun? **24** Əgər padixahlik əz iqidin bəlünüp əzərə soşuxqan bolsa xu padixahlik put tirəp turalmaydu; **25**

xuningdək əgər bir ailə öz iqidin bəlinüüp əzara soquxsa xu ailə put tirəp turalmaydu. 26 Əgər Xəytan öz-əzigə qarxi qikiş bəlinüsa, u put tirəp turalmay, yoqalmay qalmaydu. 27 Heqkim küqtüggür birsining öyigə kirip, uning mal-mülkini bulap ketəlməydu — pəkət u xu küqtüggürni awwal baqilialisa andin öyini bulang-talang kılalaydu. 28 Xuni silərgə bərhək eytip koyayki, insan baliliri ötküzgən türlük gunahlırining həmmisini, xundakla ular kıləjan kupurluklırining həmmisini kəqürüxkə bolidu. 29 Birək kimdikim Mukəddəs Rohkə kupurluk kılisa, əbədil'əbədgiqə heq kəqürülməydu, bəlki mənggülik bir gunahning həkəmi astida turidu. (aiōn g165, aiōnios g166) 30 [Əysaning bu səzi] ularning «uningə napak roh qaplıxiptu» degini üqün [eytiləjanidi]. 31 Xu waqıtta uning anisi bilən iniliri kəldi. Ular sirtida turup, uni qakirixkə adəm kirgüzdi. 32 Bir top halayik uning ətrapida olturatti. Ular: — Mana, aningiz, iniliringiz sizni izdəp sirtta turidu, — deyixti. 33 Əysa ularəja jawabən: — Kim mening anam, kim mening inilirim? — dedi. 34 Andin, u əpqurişidə olturəjanlarəja qarap mundak dedi: Mana bular mening anam wə inilirim! 35 Qünki kimki Hudaning iradisini ada kılisa, xu mening akanim, aqa-singlim wə anamdur.

4 U yənə dengiz boyida [həlkəkə] təlim berixkə baxlıdi. Uning ətrapiəja zor bir top adəmlər olixiwəloəjaqqa, u bir kemigə qikiş dengizda olturdi; pütkül halayik bolsa dengiz kirojıkida turuxatti. 2 U ularəja təmsil bilən nurojun ixlarni əgətti. U təlim berip mundak dedi: 3 — Kulək selinglar! Uruk qaqkuqi uruk qaqkili [etizəja] qikiptu. 4 Uruk qaqkanda uruklardin bəziliri qiojir yol boyiəja qüxüptu, kuxlar kelip ularni yəp ketiptu. 5 Bəziliri tupriki az taxlik yərgə qüxüptu. Topisi qongqur bolmioəjanlıktin, tezla ünüp qikiptu, 6 lekin kün qikix bilənla aptapta keyüp, yiltizi bolmioəjaqqa kurup ketiptu. 7 Bəziliri tikənlərnin arisioəja qüxüptu, tikənlər əsüp maysilarni boəjuwelip, ular heq həsul bərməptu. 8 Bəziliri bolsa, yahxi tuprakəja qüxüptu. Ular əsüp awup qong boləjanida həsul beriptu. Ularning bəziliri ottuz həssə, bəziliri atmix həssə, yənə bəziliri

yüz həssə həsul beriptu. 9 — Angliəjudək kuliği barlar buni anglisun! — dedi u. 10 U uning ətrapidikilər həm on ikkiylən bilən yaləjuz kələjanida, ular uningdin təmsillər toəjruluk soraxti. 11 U ularəja mundak dedi: — Hudaning padixahlıqining sirini bilixkə silər nesip boldunglar. Lekin sirttikilərgə həmmə ix təmsillər bilən ukturulidu; 12 buning bilən: «Ular kəraxni kəraydu, birək kərməydu; Anglaxni anglaydu, birək qüxənməydu; Xundak bolmisidi, ular yolidin yanduruluxi bilən, Kəqürüm kilinatti» [degən səz əməlgə axurulidu]. 13 Andin u ularəja: — Silər muxu təmsilnimu qüxənmidinglarmu? Undakta, kəndakmu baxkə hərhil təmsillərnə qüxinələysilər? — dedi. 14 Uruk qaqkuqi səz-kalam qaqidu. 15 Üstigə səz-kalam qeqiləjan qiojir yol boyi xundak adəmlərnə kərsətkənkə, ular səz-kalamni anglioəjan həman Xəytan dərhal kelip ularning kəlbigə qeqiləjan səz-kalamni elip ketidu. 16 Buningəja ohxax, taxlik yərlərgə qeqiləjan uruklar bolsa, səz-kalamni anglioəjan həman huxallik bilən kəbul kıləjanlarni kərsitidu. 17 Həlbuki, kəlbidə heq yiltiz bolmioəjaqqa, pəkət waqitlik turidu; səz-kalamning wəjidin kiyinçilik yaqi ziyankəxlikkə uqriəjanida, ular xuan yoldin qətnəp ketidu. 18 Tikənlərnin arisioəja qeqiləjini xundak bəzi adəmlərnə kərsətkənkə, bu adəmlər səz-kalamni anglioəjini bilən, 19 lekin kəngligə bu dunyaning əndixiliri, baylıqlarning ezikturuxi wə baxkə nərsilərgə boləjan həwəslər kiriwelip, səz-kalamni boəjuwetidu-də, u heq həsul qikərməydu. (aiōn g165) 20 Lekin yahxi tuprakəja qeqiləjan uruklar bolsa — səz-kalamni anglixi bilən uni kəbul kıləjan adəmlərnə kərsitidu. Bundak adəmlər həsul beridu, birsi ottuz həssə, birsi atmix həssə, yənə birsi yüz həssə həsul beridu. 21 U ularəja yənə mundak dedi: — Qiraəj sewət yaqi kariwat astioəja koyulux üqün kəltürüləmdü? U qiraəjdanning üstigə koyulux üqün kəltürüləmdü? 22 Qünki yoxuruləjan heqəkəndak ix axkarılanmay kalmaydu, xuningdək hərəkəndak məhpiy ix yüz bərgəndin keyin ayan bolmay kalmaydu. 23 Angliəjudək kuliği barlar buni anglisun! 24 Angliəjanlıriningləroəja kəngül bəlunglar!

Qünki silər [baxkilaroʻja] qandak ʻlqəm bilən ʻlqisənglar, silərgimu xundak ʻlqəm bilən ʻlqəp berilidu, hətta uningdinmu kəp qoxup berilidu. **25** Qünki kimdə bar bolsa, uningəja tehimu kəp berilidu; əmma kimdə yok bolsa, hətta uningda bar boləjanlirimu uningdin məhrum kilinidu. **26** U yənə mundaq dedi: — Hudaning padixahlığı yənə birsining tupraqqa uruk qaqqiniəja ohxaydu: **27** u uhlaydu, orundin turidu, keqə-kündüzlər ətüwerip, uruk bih urup əsиду. Lekin qaqquqi qandak yol bilən esidojanlikini bilməydu. **28** Tupraq əzlükidin həsul beridu; uruk awwal bih uridu, keyin bax qikiridu, ahirda baxaklar toluk dan tutidu. **29** Dan pixkanda, [qaqquqi] dərhal orəjaq salidu, qünki həsul wahti kəlgən bolidu. **30** U yənə mundaq dedi: — Hudaning padixahlığını nemigə ohxitimiz? Yaki qandak bir təmsil bilən sürətləp berələymiz? **31** U goya bir tal qiqa uruqəja ohxaydu. U yərgə teriləjanda, gərgə yər yüzidiki barlik uruqlarining iqidə əng kiki bolsimu, **32** teriləjandin keyin, hərqandak ziraəttin egiz əsüp xundak qong xahlayduki, asmandiki kuxlarmu uning sayisigə qonidu. **33** U xuningəja ohxax halayik anglap qüxinəligüdək nurojun təmsillər bilən səz-kalamni yətküzdi. **34** Lekin təmsil kəltürməy turup ularəja həqkandak səz kilməytti. Lekin əz muhlisiləri bilən yaloquz qəloqinida, ularəja həmmini qüxəndürüp berətti. **35** Xu küni kəq kirgəndə, u ularəja: — Dengizning u ketioja ətəyli, — dedi. **36** Ular halayikni yoloja seliwətkəndin keyin, uni kemidə olturojan peti elip yürüp ketixti. Ular bilən billə mangojan baxqa kemilərmu bar idi. **37** Wə mana, əxəddiy kara kuyun qikip kətti; xuning bilən dolqunlar kemini urup, su həlqip kirip, kemigə toxay dəp qəlojanidi. **38** Lekin u kemining ayaq təripidə yastuqqa bax qoyup uyquəja kətkənidi. Ular uni oyoqitip: — I ustaz, həlak boluwətkinimizəja karing yokmu? — dedi. **39** U ornidin turup, boranəja tənbiə berip, dengizəja: «Tinqlan! Jim bol!» dewidi, boran tohtap, qongqur bir jimjitlik həküim sürdi. **40** — Nemixqa xunqə qorqisilər? Silərdə qandaksigə tehiqə ixəng bolmaydu? — dedi u ularəja. **41** Ularni intayin zor bir qorqunq basti, ular bir-birigə: — Bu adəm zadi

kimdu? Hətta xamal wə dengizmu uningəja itaət kəlidikən-hə! — dəp ketixti.

5 Ular dengizning u ketioja, Gadaraliklarning yurtioja yetip bardı. **2** U kemidin qüxüxi bilənla, napak roh qaplxəkən bir adəm gər əngküriridin qikip, uning aldioja kəldi. **3** U adəm əngkürələri makan kəlojan bolup, uni həqkim hətta zənjirlər bilənmu baqliyalməytti. **4** Qünki kəp ketim put-kolliri kixən-zənjirlər bilən baqlənojan bolsimu, u zənjirləni üzüwetip, kixənləni qəkiwətkənidi; həqkim uni boysunduralmiojanidi. **5** U keqə-kündüz mazarlikta wə taqlar arisida tohtawsiz warqirap-jarqirap yürətti, əz-əzini taxlar bilən kesip yarilandurətti. **6** Lekin u əysani yirəktin kəriip, uning aldioja yügürüp berip, səjdə kildi **7** wə qəttik awazda warqirap: — Həmmidin aliy Hudaning Oqlı əysa, sening mening bilən nemə karing! Huda həkqi, səndin ətünüp qalay, meni kiynima! — dedi **8** (qünki əysa uningəja: «Həy napak roh, uningdin qik!» degənidi). **9** U uningdin: — Isming nemə? — dəp soridi. — Ismim «koxun» — qünki sanimiz kəp, — dəp jawab bərdi u. **10** Wə u əysadin ularni bu yurttin həydiwətmigəysən, dəp kəp ətünüp yalwurdı. **11** Taq baqrıda qong bir top tongguz padisi otlap yürətti. **12** Jinlar uningəja: — Bizni muxu tongguzlarəja əwətkin, ularning iqigə kirip ketixkə yol qoyəjaysən, — dəp yalwuruxti. **13** əysa dərhal yol qoydi. Xuning bilən napak rohlar qikip, tongguzlarning tenigə kirixi bilənla, tongguzlar tik yərdin etilip qüxüp, dengizəja qərək boldi. Ular ikki mingəja yəkin idi. **14** Tongguz baqquqilar bolsa u yərdin qəqip, xəhər-yezilarda bu ixlarni pur kildi. Xu yərdikilər nemə ix yüz bərgənlikini kərgili qikixti. **15** Ular əysaning yenioja kəldi wə ilgiri jinlar qəplixiwəlojan həliki adəmnin kiyimləni kiyip, əs-hoxi jayida olturoqinini — yəni «koxun jinlar» qəpləxəkən xu adəmni kəriip, qorqup ketixti. **16** Bu wəkəni kərgənlər jinlar qəpləxəkən adəmdə nemə yüz bərgənlikini wə tongguzlarning aqiwitini həlkə bəyan kilip bərdi. **17** Buning bilən halayik əysəja: Yurtlirimizdin qikip kətkəysən, dəp yalwuruxkə bəxlidi. **18** U kemigə qikiwətkənda,

ilgiri jinlar qaplashkan heliki adəm uningdin: Mənmə sən bilən billə baray, dəp ətündi. **19** Lekin u buningoşa unimay: — Əz öydikiliring wə yurtdaxliringning yenioşa berip, ularoşa Pərwədigarning sanga xunqilik uluoş ixlarni kəlip bərgənlikini, Uning sanga rəhim-xəpəkət kərsətəkənlikini həwərləndürgin, — dedi. **20** U kaytip berip, əysaning əzigə qandaq uluoş ixlarni kəlioşanlikini «On xəhər rayoni»da jar kəlixkə baxlıdi. Buni anglioşanlarning həmmisi tolimu həyran kəlixiti. **21** Əysa kaytidin kəmə bilən dengizning u kətioşa ətəkəndə, zor bir top halayik uning yenioşa yioşildi; u dengiz boyida turatti. **22** Mana, məlum bir sinagogning qongı Yairus isimlik bir kixi kəldi. U uni kərişip ayioşoşa yikəlip: — Kiqik kizim ələy dəp kəldi. Berip uningoşa kəlliringizni təgküzip koysingiz, u sakiyip yaxioşay! — dəp kəttik yelindi. **24** Əysa uning bilən billə bardı. Zor bir top halayikmu olixip kəstaxkan həlda kəynidin mengixti. **25** Hun təwərx kesiligə giriptar boləşinişoşa on ikki yil boləşan bir ayal bar bolup, **26** u nuroşun tewiplarning kəlida kəp azab tartip, bar-yokəni həjləp tügətkən bolsimu, həqkəndəq ünümi bolmay, tehimu eoşirlixip kətkənidi. **27** Bu ayal əysa həkkidiki gəplərnı anglap, halayikning otturisidin kəstəlip kəlip, arka tərəptin uning tonini silidi. **28** Qünki u kənglidə: «Uning tonini silisamla sakaymay kəlməymən» dəp oylioşanidi. **29** Hun xuan tohtap, ayal kəsəl azabidin sakaytəlioşanlikini əz tenidə səzdi. **30** Əysa dərhal wujudidin kudrətning qikəkənlikini sezip, halayikning iqidə kəynigə burulup: — Kiyimimni silioşan kim? — dəp soridi. **31** Muhlisli uningoşa: — Halayikning əzişni kəstap mengiwatəkənlikini kərişip turukluk, yənə: «Meni silioşan kim?» dəp soraysənoşu? — deyixti. **32** Biraq əysa əzini silioşuqini təpiz üqün tēhiqə ətrəpioşa kərawatatti. **33** Əzidə nēmə ixning yüz bərgənlikini səzgən ayal kərkup-titrigən həlda kəlip uning aldioşa yikəldi wə uningoşa həkikiş əhwalni pütünləy eytti. **34** U uningoşa: — Kizim, ixənqing seni sakayttil! Tinq-hatirjəmliktə kayt! Kesilingning azabidin sakayəşin, — dedi. **35** U bu səzni kəliwatqanda, sinagogning qongining əyidin bəzilər kəlip uningoşa: Kizingiz əldi. Əmdi ustazni nemixkə

yənə awarə kəlisiz?! — deyixti. **36** Lekin əysa bu səzlərnı anglap dərhal sinagogning qongioşa: Kərkəmioşin! Pəkət ixənqtə bol! — dedi. **37** U pəkət Petrus, Yəqub wə Yəqubning inisi Yuhəna bilən yoloşa qikəti; baxkə həqkimning əzi bilən billə berixioşa yol koymidi. **38** U sinagogning qongining əyi aldioşa kəlgəndə, kiykəs-qukənni, halayikning kəttik nalə-pəryad wə aš-zar kətişgənlikini kərişip, **39** əygə kirip ularoşa: — Nemixkə kiykəs-qukən wə aš-zar kətişisilər? Bala əlməptu, uhlap kəptu, — dedi. **40** Ular uni məşirə kilixti; ləkin u həmməylənni təxkərioşa qikəriwetip, balining ata-anisini wə əz həmərahlırini elip, bala yatқан əygə kirdi. **41** U balining kəlini tutup, uningoşa: «Talita kumi» dedi. Bu səzning mənisı «Kizim, sanga eytimənki, ornungdin tur» degənlik idi. **42** Kiz dərhal ornidin turup mangdi (u on ikki yaxta idi). Ular bu ixkə mutlək həyran kəlixti. **43** U ularoşa bu ixni həqkimgə eytməslıknı kəttik tapildi, xundakla kizəşə yegüdək birnəmə berixni eytti.

6 U u yərdin kətip, əz yurtioşa kəldi. Uning muhlislırimu uningoşa əgixip bardı. **2** Xabat küni kəlgəndə, u sinagogda təlim berixkə kirixti. Təlimini anglioşanlardın kəp adəm intayın həyran boluxup: — Bu adəm bularoşa nədin erixkəndu? Uningoşa muxundəq danalıq kəndəq berilgən? Uning kəlida muxundəq məjizilər kəndəq yaritilidioşandu? **3** U heliki yaəşəqqi əməsmu, Məryəmning ooşli, xundakla Yəqub, Yosə, Yəhuda wə Simonlarning akisioşu? Uning singillirimu bu yərdə arimizda turuwatmamdu? — deyixti. Xuning bilən ular uningoşa həsət-bizarlık bilən kəridi. **4** Xuning bilən əysa ularoşa: — Hərkəndəq pəyəşəmbər baxkə yərlərdə hərmətsiz kəlməydu, pəkət əz yurti, əz uruk-tuoşkanlırı arisida wə əz əyidə hərmətkə sazawər bolməydu, — dedi. **5** Xuning bilən kəllirini birkanqə bimarning üstigə təgküzüp, ularni sakaytkəndin baxkə, xu yərdə u həqkəndəq məjizə yaritalmidi. **6** Wə u ularning iman-ixənqisizlikidin həyran kəldi. **7** Andin u ətrəptiki yeza-kəntlərnı aylinip təlim bərdi. U on ikkiylənni yenioşa qəkirdi wə [həlk arisioşa] ikki-ikkidin əwətixkə baxlıdi. U

ularoqa napak rohlarni haydax hokukini bardi; dedi. **23** Andin u kasesm kilip yane: — Məndin **8** wə ularoqa: — Səpərdə yeninglaroqa hasidin nemə tələp kilsang, hətta padixahlikimning baxka nərsə eliwalmanglar, nə hurjun nə nan eliwalmanglar, bəlwaoşka pulmu salmanglar, **24** Kiz sirtka qikip, anisidin: — Nemə tələp **9** putunglaroqa kəxləni kiyinglar, biraq ikki kilay? — dəp soriwidi, anisi: — Qemüldürgüqi Yəhyaning kallisini tələp kil, — dedi. **25** Kiz yane: — [Bir yurtka baroqinglarda], kimning dərhal padixahning aldioqa aldirap kirip: — eyigə [qobul kilinip] kirsanglar, u yurttin Qemüldürgüqi Yəhyaning kallisini hazirla bir kətüküqə xu eydila turunglar. **11** Qaysi yordikilər təhsigə qoyup əkilixlirini halaymən, — dedi. siləni qobul kilmisa, xundakla səzünglarni **26** Padixah buningoqa nahayiti həsrət qəkkən anglimisa, u yərdin kətkiniglarda, ularoqa bolsimu, kəsəmliri tüpəylidin wə dastihanda agah-guwah bolsun üqün ayioqinglardiki topini olturoqanlar wəjidin, uningoqa bərgən səzidin kəkiwetinglar! — dedi. **12** Xuning bilən ular yanoşusi kəlmidi. **27** Xunga padixah dərhal bir yoloqa qikip, kixiləni gunahlirioqa towa kilixka jallat əwətip, uning kallisini elip kelixni əmr jar selip ündidi. **13** Ular nuroşun jinlarni haydidi, kildi. Jallat zindanoqa berip Yəhyaning kallisini nuroşun bimarlarni zəytun meyi bilən məsih elip, **28** uni bir təhsigə qoyup, kizning aldioqa elip kilip saqaytti. **14** Uning nami məxhur boləjaqka, kelip uningoqa bərdi. Kiz uni anisioqa tapxurdi. **29** Bu ixni anglioşan Yəhyaning muhlisliri Hərod padixah uning həkkidə anglap: «Bu kelip, jəsətni elip ketip bir kəbrigə koydi. **30** adəm [qoşum] əlümdin tirilgən Qemüldürgüqi Qaytip kəlgən rosullar əysaning yenioqa yioşildi, Yəhyadur. Xuning üqün muxu alahidə kudrətlər nemə kiləqanliri həm nemə təlim bərgənliirini uningda küqini kərsitidu» dəytti. **15** Baxqilar: «U uningoqa məlum kilixti. **31** Ulyas [pəyoşəmbər]» desə, yane bəzilər: «Burunki kelip-ketiwatqanlar nəhayiti kəplikidin ularoqa tamaklinixkimu wakit qikimidi. Xunga u ularoqa: — Yürünglar, mən bilən hilwət bir jayoqa berip, birdəm aram elinglar, — dedi. **32** Buning bilən ular kemigə qixüp, hilwət bir qəl yərgə qarap mangdi. **33** Birak nuroşun kixilər ularning ketiawatqanlikini bayqap, ularni tonuweliwidi, ətraptiki barlik xəhərlərdin piyadə yoloqa qikip, yügürüp, ulardin burun u yərgə berip yioşilixti. **34** Əysa kemidin qixüp, zor bir top adəmni kərtüp, ularning padiqisiz koy padisidək boləjanlikioqa iq aşrittı. Xunga u ularoqa kəp ixlarni əgitixkə baxlidi. **35** Kəq kirip qaloşanda, muhlisliri uning yenioqa kelip: — Bu qəl bir jay ikən, kəq kirip kətti. **36** Halayikni yoloqa seliwətkən bolsang, ular ətraptiki kənt-kixlaklaroqa berip, əzlrigə nan setiwalsun; qünki ularda yegüdək nərsə yok, — dedi. **37** Lekin u ularoqa jawabən: — Ularoqa əzünglar ozuk beringlar, — dedi. Muhlislar uningdin: — Ikki yüz kümüx dinaroqa ularoqa nan əkelip ularni ozuklandıramduq? — dəp soridi. **38** Əysa ularoqa: — Qanqə neninglar bar? Berip qarap bekinglar, — dedi. Ular qarap baqqəndin keyin: — Bəxi bar ikən, yane ikki belikmu bar ikən, — deyixti. **39** U ularoqa kixiləni

top-top kilip yexil qiməndə olturozuxni buyrudi. **40** Halayik yuzdin, əlliktin səp-səp bolup olturuxti. **41** U bəx nan bilən ikki belikni kolioja elip, asmanoja qarap [Hudaoja] təxəkkür-mədhijə eytti, andin nanlarni oxtup, kəpçiliklə tutup berix üçün muhlisliroja berip turatti; ikki beliknimu həmməyləngə tərkitip bərdi. **42** Həmməylən yəp toyundi. **43** [Muhlislar] exip qalojan nan wə belik parqilirini liq on ikki sewətkə teriwaldi. **44** Nanlarni yegən ərləning sanila bəx mingqə idi. **45** Bu ixtin keyinla, u muhlisliroja özüm bu halayikni yoləja seliwetimən, angojiqə silər kemigə olturup, dengizning qarxi kirojigidiki Bəyt-Saida yezisioja ətüp turunglar, dəp buyrudi. **46** Ularni yoləja seliwətkəndin keyin, u dua-tilawət kilix üçün taorja qikti. **47** Kəq kirgəndə, kemə dengizning otturisiroja yətkənidi, u əzi yaləuz kuruqlukta idi. **48** U muhlislirojaning palakni küqəp uruwatqanlikini kərdi; qünki xamal tətür yənilixtə qikqanidi. Keqə tətinqi jesək waqtida, u dengizning üstidə mengip, muhlisliroja tərəkə kəldi wə ularning yenedin ətüp ketidiəndək qilatti. **49** Ləkin ular uning dengizning üstidə mengip keliwatqanlikini kərüp, uni alwasti ohxaydu, dəp oylap quqan selixti. **50** Qünki ularning həmmisi uni kərüp sarasimigə qüxti. Ləkin u dərhal ularəja: — Yürəklik bolunglar, bu mən, kərkənglar! — dedi. **51** U kemigə, ularning yenioja qikqandila, xamal tohtidi. Ular buningdin həxididən kətküdək dərjiddə kəttik həyran kəlixip, nemini oylaxni bilməytti; **52** qünki ular nan berix [məjizisini] tehiqə qüxənmişənidi, ularning kəlbi bihud hələttə turatti. **53** Ular dengizning qarxi tərripigə ətüp, Ginnisarət degən yurtta [kuruqlukqə] qikqip, kemini baəqlap koydi. **54** Ular kemidin qüxüxi bilənla, [halayik] uni dərhal tonuwelip, **55** ətraptiki həmmə jaylarəja yügürüxüp bardi wə «U palanqi yərgə qüxüptu» dəp anglixi bilənla, bimarlarni zəmbilgə selip, xu yərgə [uning aldiəja] elip berixti. **56** U məyli yeza, məyli xəhər yəki kixlaklarəja barsun, həlk əqrıklarni bazarlarəja elip qikqip yatquzatti; ular uningdin əqrıklar həq bolmişəndə sening yepinqangning pexigə bolsimu kolini

təgküzüwəlsək dəp ətündi. Uningəja kolini təgküzgənləring həmmisi saqaydi.

7 Bu qaojda, Pərisiylər wə Təwrat ustazliridin bəziliri Yerusalemdin kelip uning aldiəja yiojildi; **2** xu Pərisiylər wə Təwrat ustazliri uning muhlislirojaning bəzilirining tamakni kolini yumay, yəni «napak» həlda yəwatqanlikini kərüp, uningdin: — Muhlislirojaning nemixkə ata-bowilirimizning ən'ənilirigə riayə qilmay, bəlki yuyulmişə qolliri bilən tamak yəydu? — dəp soraxti (qünki Pərisiylər wə pütün Yəhudiylər ata-bowiliri tərripidin kaldurulojan ən'əninini qing tutqəqə, awwal kollirini əstayidillik bilən yumisa, tamak yeməydu. Xuningdək bazardin kaytip kəlgəndimu, ular qol yumay birnərsə yeməydu. Uningdin baxqə, piyalə-kədəh, das-qəgün wə mis qəqilər wə diwanlarni yuyux toqrisida tapxurulojan nurojunliəjan ən'ənilərdimu qing turidu). **6** U ularəja jawab berip mundaq dedi: — Yəxaya pəyojəmbər silər sahtipəzlər toqranlarda aldin'ala toptooqra bexarət bərgən! [uning] yazmisida pütülgəndək: — «Muxu həlk əozida Meni hərmətligini bilən, Birək kəlbi Məndin yirək; **7** Ular Manga bihudə ibadət kilidu. Ularning əgətkən təlimliri pəkət insanlardin qikqan pətiwalarla, halas». **8** Qünki silər Hudaning əmrini taxlap qoyup, insanlarning ən'ənisini qing tutiwəlidikənsilər — das-qəgün, piyalə-kədəhlərnəni yuyux wə xuningəja ohxap ketidiəjan nurojan baxqə ixlarni ən'əne kilip yürisilər. **9** U ularəja yənə mundaq dedi: — Silər əzliringlarning ən'ənisini qing tutimiz dəp Hudaning əmrini əqçillik bilən bir qətkə kayrip koydunglar! **10** Qünki Musa [pəyojəmbər]: «Ata-anangni hərmət qil» wə «Atisi yəki anisini həqarətligənlər olümgə məhkum qilinsun» dəp əmr qilojan. **11** Ləkin silər: — Birsə «Atisi yəki anisiəja: — Mən silərgə yərdəm bərgüdək nərsilərnəni alliqəjan «qurban kilip» Hudaəja atiwəttim — desila, **12** xu kixining ata-anisining həlidin həwər elixəja bolmaydu, dəp əgitisilər. **13** Xundaq kilip, silər [əwladliringlarəja] tapxurojan ən'ənənglərnəni dəp Hudaning əmrini yokqə qikqiruwəttinglar, wə xuningəja ohxap kəp ixlarni kilisilər. **14** Andin halayikni yənə yenioja qəqirip, ularəja:

— Həmminglar manga kulak selinglar wə xuni qüxininglarki, **15** insanning sirtidin iqiğə kiridioğan nərsilərnin heqkandiki uni napak kılmaydu, bəlki öz iqidin qikıdıoğan nərsilər bolsa, ular insanni napak kılıdu. **16** Angliouduək kuliki barlar buni anglisun! — dedi. **17** U halayıktin ayrılıp öygə kirgəndə, muhlisliri unıngdin bu təmsil həqkədə sorıdı. **18** U ularoğa: — Silərmu tehiqə qüxənməy yürüwatamsilər?! Sirttin insanning iqiğə kiridioğan hərəkandək nərsinıng uni napak kılalımaydıoğanlıkını tonup yətməywatmamsilər? **19** [Sirttin kirgən nərsə] insanning kəlbıgə əməs, axkəzınıoğa kirıdu, andin u yərdin tərət bolup taxlınidu, — dedi (u bu gəpni deyix bilən, həmmə yeməklıklərnı həlal kılıwətti). **20** U yənə səz kılıp mundək dedi: — Insanning iqidin qikıdıoğınıla, insanni napak kılıdu. **21** Qünki xular — yaman niyətlər, zinahorluk, jinsiy buzukluklar, katıllık, oşrılik, aqkəzlük, rəzıllıklər, aldəmquıllık, xəhwaniylik, həsəthorluk, til-ahənət, təkəbburluk wə həməqətliklər insanning iqidin, yəni unıng kəlbıdın qıqıdu **23** — bu rəzil ixlərnıng həmmisi insanning iqidin qıqıp, özini napak kılıdu. **24** U ornıdın turup u yərdin ayrılıp, Tur wə Zidon ətrapıdiki rayonlaroğa bardi wə bir öygə kirdi. Gərqə u buni heqkim bilmisun degən bolsımu, ləkin yoxurup qalalmıdı. **25** Dərwəkə, napak roh qapıaxkən kiqik bir kizning anisi unıng toşrısidiki həwərnı anglioğan həman yetip kelip, unıng ayioşioğa yikildi **26** (ayal Yunanlık bolup, Suriyə əlkisidiki Fənikiy millitidin idi). U unıngdin kizidin jinni həydiwetixni etündi. **27** Ləkin Əysa unıngoğa: — Aldi bilən balılar kərsikini toyoqzusun; qünki balılərnıng nenini kiqik itlaroğa taxlap berix toşıra əməs, — dedi. **28** Ləkin u buningoğa jawabən: — Durus, i Rəb, biraq hətta itlarımu üstəl astıda turup balılərdin qüxkən nan uwaklırını yəydiou, — dedi. **29** Əysa unıngoğa: — Sening muxu səzüng tüpəylidin yolungoğa kayt, jin kizingdin qıqıp kətti, — dedi. **30** Ayal öyigə kaytip kəlgəndə, mana kiz kariwatta yatattı, jin unıngdin qıqıp kətkənıdı. **31** Əysa yənə Tur wə Zidon xəhırinıng ətrapıdiki rayonlardın qıqıp, «On xəhər» rayoni otturısidin etüp, yənə Galiliyə dengizioğa kəldi. **32** Halayıq unıng aldioğa tili eşir, gas bir

adəmni elip kelip, unıng uqışioğa kolungni təgküziup koysang, dəp etünüxti. **33** U u adəmni halayıktin ayrip bir qətkə tartip, barmaklırını unıng kulaklırioğa tıkti, tükürüp, [barmikini] unıng tiliioğa təgküzdı. **34** Andin u asmanoğa karap uş tartip horsınoğandın keyin, u adəmgə: «Əffata» (mənisı «eqil») dedi. **35** U adəmning kulaklırı dərhal eqilip, tilımu eqilip rawan gəp kılixkə baxlıdı. **36** Əysa ularoğa buni heqkimgə eytməslikni tapılıdı. Ləkin ularoğa hərəkəngə tapılıoğan bolsımu, bu həwərnı yənıla xunqə kəng tarkitiwətti. **37** Halayıq [bu ixkə] mutlək həyran kəlixip: — U həmmə ixlərnı kaltis kılıdikən! Hətta gaslərnı anglyadioğan, gaqılərnı səzləydiogən kılıdikən, — deyixti.

8 Xu künlərdə, yənə zor bir top halayıq yioşıloğanıdı. Ulərnıng yegüdək heqnemisi bolmıoşaqkə, u muhlislirini yenioğa qakırip: **2** — Bu halayıqkə iqim aşrıydu. Qünki ular menıng yenımda turoşılı üq kün boldi, ularda yegüdək heqnərsımu qalımıdı. **3** Ulərnı öylirigə aq kərsək kaytursam, yolda halıdın ketixi mumkin. Qünki bəziliri yiraqın kəlgənıkən, — dedi. **4** Muhlisiri buningoğa jawabən: — Bundək hılwət bir jayda bu kixilərnı toyduroşudək nanni nədin tapkıli bolsun? — deyixti. **5** — Kəngə neninglar bar? — dəp sorıdı u. Yəttə, — deyixti ular. **6** Buning bilən u həlkni yərdə olturuxkə buyrudi. Andin yəttə nanni kəlioğa aldi wə [Hudaəğa] təxəkkür-mədhıyə eytip oxtup, kərpıqıkkə tutuxkə muhlislirioğa bərdi. Ular halayıqkə üləxtürüp bərdi. **7** [Muhlislar]da yənə birkəngə kiqik belıqımu bar ıdı. U Hudaəğa təxəkkür eytip ularni bərikətləp, muhlislirioğa üləxtürüp berixni eytti. **8** Halayıq toyoquqə yedi; ular exip qəloğan parqılərnı yəttə səwətkə terıwalıdı. **9** Yegənılər tət mıngqə kixi ıdı. U ularni yoloğa saldı, **10** andin muhlisliri bilən bıllə dərhal kemıgə qüxiup, Dalmanuta tərəplirigə bardi. **11** Pərisiyələr qıqıp, uni sinax məksitidə unıngdin bizgə asmandın bir məjizilik əlamət kərsətsəng, dəp tələp kılixip, unıng bilən munaziriləkkili turdı. **12** U iqidə bir uluq-kıqik tinip: — Bu dəwr nemıxkə bir «məjizilik əlamət»ni istəp yürıdu? Xuni silərgə bərhək eytip koyayki, bu dəwrgə heqkəndək məjizilik

alamət kərsitilməydu, — dedi. **13** Andin ulardin ayrilip, yənə kemigə qikip, dengizning u qetigə ötüp kətti. **14** Muhlislar nan elip kelixni untuğan bolup, kemidə bir tal nandin baxqa yəydiyini yok idi. **15** U ularni agahlandurup: — Ehtiyat kilinglar, Pərisiyəning eqitkusi wə Herodning eqitkusidin hezi bolunglar, — dedi. **16** Muhlislar ezara mulahizilixip: — Uning bundak deyixi nan əkəlməgənlilikimizdin bolsa kerək, — deyixti. **17** Əysa ularning nemə [deyixiwatqanlığını] bilip: — Nemixka nan yoklukı toqrisida mulahizə kilisilər? Silər tehiqə pəm-parasət yaki qüxəngigə igə bolmidinglarmu? Qəlbliringlar tehimu bihudlixip ketiwatamdu? **18** Kəzünglar turup kərməywatamsilər? Qulikinglar turup angliməywatamsilər? Esinglarda yokmu? **19** Bəx ming kixigə bəx nanni oxtuqinimda, parqilaroğa liq toloğan qanqə kikiq sewətni yiojwalinglar? — dedi. — On ikkini, — jawab bərdi ular. **20** — Yəttə nanni tət ming kixigə oxtuqinimda, parqilaroğa liq toloğan qanqə sewətni yiojwalinglar? — dedi u. — Yəttini, — jawab bərdi ular. **21** U ularoğa: — Undakta, kəndəksigə silər tehi qüxənməysilər? — dedi. **22** Ular Bəyt-Saida yezisioğa kəldi; halayik bir kor adəmnı uning aldioğa elip kelip, uningoğa kolungni təgküzüp koysang, dəp ötündi. **23** U kor adəmnıng qolidin tutup yezining sirtioğa yetiləp bardı; uning kəzlirogə tükürüp, üstigə qollirini təgküzüp: — Birər nərsə kəruwatamsən? — dəp soridi. **24** U bəxini kətürüp: — Kixilərnı kəruwatimən; ular huddi mengip yürüwatqan dərəhlərdək kəruñiwatidu, — dedi. **25** Andin u qaytidin qollirini u adəmnıng kəzlirogə təgküzdi. U kəzlirogə eqiwidi, kəzlirogə əsligə kelip, həmmə nərsini enik kərdi. **26** Əysa uni əyigə qayturup: — Yezioqimı kirmə, yaki yezidiki heqkimgə bu ixni ukturma, — dəp tapilidi. **27** Əysa muhlislirogə bilən qikip Qəysəriyə-Filippi rayoniogə qaraxliq kənt-yezilaroğa bardı. Yolda u muhlislirogə: — Kixilər meni kim dəydu? — dəp soridi. **28** Ular uningoğa: — Bəzilər seni Qəməldürgüqi Yəhya, bəzilər Ilyas [pəyoqəmbər] wə yənə bəzilər ilgeriki pəyoqəmbərlərdin biri dəp qaraydikən, — dəp jawab berixti. **29** U ulardin: — Əmdi silərqı, silər meni kim dəp bilisilər? — dəp soridi. Petrus jawabən: — Sən

Məsihdursən, — dedi. **30** U ularoğa əzi toqruqluk heqkimgə tinmasliqni jiddiy tapilidi. **31** Xuning bilən u Insan'ooqlining nuroqun azab-oqubət tartixi, aqsakallar, bax kahınlar wə Təwrat ustazlirogə tərpidin qətkə kəkilixi, əltürüluxi wə üq kündin keyin tirildürüluxi muqərrər ikənlikini [muhlislirogə] əgitixkə baxlidi. **32** U bu ixni oquq-axkara səzləp bərdi. Buning bilən Petrus uni bir qətkə tartip, uni əyibləxkə baxlidi. **33** Lekin u burulup muhlislirogə qarap, Petrusni əyibləp: — Arqamoğa öt, Xəytan! Sening oylıoqlırogə Hudaning ixliri əməs, insanning ixliridur, — dedi. **34** Andin muhlislirogə bilən halayiknimu qakirip bundak dedi: — Kimdəkim manga əgixixni niyət kilsa, əzidin keqip, əzining krestini kətürüp manga əgəxsun! **35** Qünki kimdəkim əz jenini kutqızay desə, qoqum uningdin məhrum bolidu; lekin kimdəkim mən üqün wə hux həwər üqün əz jenidin məhrum bolsa, uni kutqızidu. **36** Qünki bir adəm pütkül dunyaoğa igə bolup, jenidin məhrum qalsə, buning nemə paydisi bolsun?! **37** U nemisini jenioğa tegixsun?! **38** Qünki kimdəkim zinahor wə gunahkar bu dəwr aldida məndin wə mening səzlirogə nomus kilsa, Insan'ooqlimı atisining xan-xəripi iqidə muqəddəs pərixtilər bilən billə kəlginidə, uningdin nomus kilidu.

9 U ularoğa yənə: — Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, bu yərdə turoqanlarning arisidin əlümnıng təmini tetixtin burun jəzmən Hudaning padixahliqning küq-kudrət bilən kəlgənlikini kəridioqanlar bardur. **2** Wə altə kündin keyin, Əysa Petrus, Yəqub wə Yuhannani ayrip elip, egiz bir taoşka qikti. U yərdə uning siyaqi ularning kəz aldidila əzgirip, **3** kiyimlirogə yər yüzidiki heqbir aqartquqimı aqartalmıoqudək dərijidə parkirəp qardək ap'ək boldi. **4** Ularning kəz aldida Musa wə Ilyas [pəyoqəmbərlər] tuyuqsız kəründi; ular Əysa bilən səzlixiwatqanidi. **5** Petrus bu ixka jawabən Əysaoğa: — Ustaz, bu yərdə bolıqinimiz intayin yaxxi boldi! Birini sanga, birini Musaoğa, yənə birini Ilyaska atəp bu yərgə üq kəpə yasayli! — dedi **6** (qünki Petrus nemə deyixini bilməy qəloqanidi, qünki ular kərkunqka qəməp kətkənidi). **7** Tuyuqsız bir

parqə bulut ularni kapliwaldi wə buluttin: U: — Kiqikidin tartip xundak, 22 jin uni «Bu Mening səyümlük Ooqlumdur; uningə hālak kiliḡ üqün kəp ketim otqa wə suoğa kulak selinglar!» degən awaz anglandi. 8 Ular lappidə ətrapiğa qarixiwidi, lekin yənə aqriritip xapaət kילוaysən! — dedi. 23 Əysa heqkimni kərmidi, əz yenida pəkət Əysanila kərđi. 9 Ular taqđin qüxüwatqanda, Əysa ularğa, Insan'ooqli elümdin tirildürülmigüqə, kərgənlirini heqkimgə eytmasliqni əmr kiliḡ tapilidi. 10 Ular uning bu səzini kəngligə püküp, «elümdin tirilix» degənnin zadi nemə ikənliki kəlgənlikini kərüp, həliqi napak roḡqa tənbiḡ həkqđdə əzara mulahiziləxti. 11 Ular uningdin yənə: — Təwrat ustazliri nemə üqün: «Ilyas [pəyoəmbər Məsiḡ kelixtin] awwal kaytip kelixi kerək» deyixidu? — dəp soraxti. 12 U ularğa jawabən: — Ilyas [pəyoəmbər] dərəkə [Məsiḡtin] awwal kelidu, andin həmmə ixni ornioğa kəltüridu; əmdi nemixka mukəddəs yazmilarda Insan'ooqli kəp azab-oqubət qekidu wə hōrlinidu, dəp pütülgən? 13 Lekin mən silərgə xuni eytayki, Ilyas [pəyoəmbər] dərəkəkət kəldi wə dəl mukəddəs yazmilarda u həkqđdə pütülgəndək, kixilər uningə nemini halisa xundak kildi. 14 Ular muhislarning yenioğa kaytip barəqinida, zor bir top adəmlərnin ularning ətrapiğa olixiwaləlanliqini, birnəqə Təwrat ustazlirinin ular bilən munazirə kilixiwatqanliqini kərđi. 15 Uni kərgən pütün halayik intayin həyran boluxti wə yügürüp kelip uning bilən salamlaxti. 16 U ulardin: — Ular bilən nemə toqruluk munazirə kilixiwatisilər, — dəp soridi. 17 Halayiktin birəylən uningə: — Ustaz, mən ooqlumni sening aldingə elip kəldim, qünki uningə gaqa kילוuqi bir roḡ qaplixiwəlan. 18 Hər ketim roḡ uni qirmiwalisa, uni tartixturup yiktidu, xuning bilən balining aqzi kəpüklixip, qixliri kirixip ketidu; kaqxal bolup qalidu. Muhlislirindin jinni həydiwətkəysilər dəp tilidim, biraq ular kilalmidi, — dedi. 19 U jawabən: — Əy etikadsiz dər, silər bilən qaanojiqə turay?! Mən silərgə yənə qaanojiqə səwr kilay? — Balini aldimoğa elip kelinglar — dedi. 20 Ular balini uning aldioğa elip kəldi. Əysani kərux bilənla roḡ balining pütün bədinini tartixturuwətti. Bala yikilip, aqzidin kəpük qikqan peti yərdə yumilap kətti. 21 U balining atisidin: — Bu ix bexioğa kəlginigə kanqə uzun boldi? — dəp soridi.

əgəxkənlərdin bolmiojaqqa, uni tostuk, — dedi. **39** Lekin Əysa: — Uni tosmanglar. Qünki mening namim bilən bir məjizə yaratqan birsi arqidinla mening üstümdin yaman gəp kilixi mumkin əməs. **40** Qünki bizgə qarxi turmiojanlar bizni kolliojanlardur. **41** Qünki mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, Məsihkə mənsup bolojanlikinglar üqün, mening namimda silərgə hətta birər piyalə su bərgən kiximu əz in'amioja erixməy qalmaydu. **42** Lekin manga etiqađ kilojan bundađ kiqiklərdin birini gunahqqa putlaxturojan hərəkəndəđ adəmnı, u boynioja yoojan tügmən texi esilojan həlda dengizojə taxliwetiligini əwzəl bolatti. **43** Əgər əmdi qolung seni gunahqqa putlaxtursa, uni kesip taxliwət. Qünki ikki qolung bar həlda dozahqqa, yəni əqürülməs otqə kirginingdin kərə, qoləq həlda həyatlikqqa kirgining əwzəldur. (Geenna g1067) **44** Qünki dozahta xularnı [yəydiojan] kurt-kongoşuzlar əlməydu, yalkunluk ot əqməydu. **45** Əgər əmdi putung seni [gunahqqa] putlaxtursa, uni kesip taxliwət. Qünki ikki putung bar həlda dozahqqa, yəni əqürülməs otqə taxlanojiningdin kərə, tokur həlda həyatlikqqa kirgining əwzəl. (Geenna g1067) **46** Qünki dozahta xularnı [yəydiojan] kurt-kongoşuzlar əlməydu, yalkunluk ot əqməydu. **47** Əgər kəzüng seni [gunahqqa] putlaxtursa, uni oyup taxliwət. Ikki kəzüng bar həlda otluk dozahqqa taxlanojiningdin kərə, singar kəzlik bolup Hudaning padixahliqoja kirgining əwzəl. (Geenna g1067) **48** Qünki dozahta xularnı [yəydiojan] kurt-kongoşuzlar əlməydu, yalkunluk ot əqməydu. **49** Həmmə adəm ot bilən tuzlinidu wə hər bir qurbanlik tuz bilən tuzlinidu. **50** Tuz yahxi nərsidur. Həlbuki, əgər tuz əz tuzlukini yoqatsa, uningə qaytidin tuz təmini qandaqmı kirgüzgili bolidu? Əzünglarda tuz tepilsun wə bir-biringlar bilən inaklikta etünglar.

10 U u yərdin kəzoşilip, Yəhədiyə əlkisi tərəpliridin etüp, İordan dəryasining u kətidiki rayonlarəjimu bardı. Top-top adəmlər yənə uning ətrəpioja olixiwəlojanidı. U aditi boyiqə ularəja təlim berixkə baxlidı. **2** Bəzi Pərisiyələr uning yenioja kelip uni kiltəqqa qüxürüx məqsətidə uningdin: — Bir adəmnıng

ayalini taləq kilixi Təwrat kanunioja uyoşunmu? — dəp soridi. **3** Lekin u jawəbən: — Musa [pəyoşəmbər] silərgə nemə dəp buyruəjan? — dedi. **4** Ular: — Musa [pəyoşəmbər] kixining ayalini bir parqə taləq hetı yezipla taləq kilixioja ruhsət kiləjan, — deyixti. **5** Əysa ularəja: — Tax yürəklikinglərdin u silərgə bu əmrni pütəkən; **6** lekin Huda ələm apiridə boləjinida [insanlarnı] «Ər wə ayal kilişip yaratti». **7** «Xu səwəbtin ər kixi ata-anisidin ayrilidu, ayali bilən birləşip **8** ikkilisi bir tən bolidu». Xundəq ikən, ər-ayal əmdi ikki tən əməs, bəlkı bir tən bolidu. **9** Xuning üqün, Huda kəxkənnı insan ayrimisun, — dedi. **10** Ular əygə qaytip kelip kirgəndə, muhlisiri uningdin bu həktə soridi. **11** U ularəja: — Ayalini taləq kilişip, bəxkə birini əmrigə əlojan kixi ayalioja gunah kilişip zina kiləjan bolidu. **12** Erini koyuwetip, bəxkə ərgə təgkən ayalmı zina kiləjan bolidu, — dedi. **13** Qolungni təgküzgəysən dəp, kixilər kişik balilirini uning əldioja elip keliwatatti. Biraq muhlislar elip kəlgənlərnı əyiblidı. **14** Buni kərgən Əysa əqıqiklinip, muhlisliroja: Balılar əldioja kəlsun, ularni tosmanglar. Qünki Hudaning padixahliki dəl muxundəqləroja təwədur. **15** Mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, Hudaning padixahliğini səbiy balidək kəbul kilmisa, uningəja hərgiz kirəlməydu, — dedi. **16** Xuning bilən u balılarnı kuşiqioja elip, ularəja kəllirini təgküzüp bəht tilidi. **17** U yoloja qikkənda, birsi uning əldioja yügürüp kelip, uning əldida tizlinip uningdin: — İ yahxi ustaz, mən qandaq kilsam mənggülik həyatqə miraslik kilişimən? — dəp soridi. (aiōnios g166) **18** Lekin Əysa uningəja: — Məni nemixkə yahxi dəysən? Pəkət biridın, yəni Hudadin bəxkə həqkim yahxi əməstur. **19** Sən Təwratiki «Zina kılma, qatillik kılma, oşurilik kılma, yəlojan guwahlik bərmə, hiyanət kılma, atanəngni hərmət kıl» degən pərhiş-pərlərnı bilisən, — dedi. **20** U adəm jawəbən: — Ustaz, bulərnıng həmmisigə kişikimdin tartip əməl kilişip keliwatimən, — dedi. **21** Əysaning uningəja kərap muhəbbiti kəzoşəldı wə uningəja: — Səndə yənə bir ix kəm. Bərip pütün mal-mülkingni setip, pulini yoqsulləroja bərgin wə xundəq kilsəng, ərxtə həzinəng bolidu; əndin kelip krestni kətürüp mənə əgəxkin! — dedi. **22**

Lekin muxu sōzni anglap, uning qirayi tutulup, oqulliri Yaqub bilēn Yuhanna uning aldioja kayoqsoja qomūp u yerdin kōtti. Qūnki uning kelip: — Ustaz, sēndin nemā tilisak orundap mal-dunyasi nahayiti kōp idi. **23** Andin əysa qerisigə səpselip qarap, muhlislirioja: — Mal-dunyasi kōplərning Hudaning padixahlikioja kirixi nemidegən təsliktə bolidu-hə! — dedi. **24** Muhlislar uning sōzlrigə intayin həyran boluxti, lekin əysa ularoja yənə jawabən: — Balilirim, mal-mülökkə tayanonlar üqün Hudaning padixahlikioja kirix nemidegən təs-hə! **25** Təgingning yingnining kōzidin etūxi bay adəmning Hudaning padixahlikioja kirixidin asandur! — dedi. **26** Ular buni anglap intayin bək həyran boluxup, bir-biridin: Undakta, kim nijatka erixələydu? — dəp soraxti. **27** əysa ularoja qarap: — Bu ix insan bilēn wujudka qikixi mumkin əməs, lekin Huda üqün mumkin əməs bolmaydu; qūnki Hudaoja nisbətən həmmə ix mumkin bolidu, — dedi. **28** Buning bilēn Petrus uningoja: — Mana, biz bolsak, həmmi taxlap sanga əgəxtuk!? — degili turdi. **29** əysa uningoja jawabən mundaq dedi: — Mən silərgə bərħək xuni eytip koyayki, mən üqün wə hux həwər üqün eyi, aka-ukiliri, aqa-singilliri, atisi, anisi, ayali, baliliri yaki yər-zeminliridin waz kəqkənlərning həmmisi **30** bu zamanda bularning yüz həssisigə, yəni əy, aka-uka, aqa-singil, ana, balilar wə yər-zeminlaroja (ziyankəxlilər koxulojan halda) muyəssər bolmay qalmaydu wə kelidiojan zamandimu mənggūlūk hayatka erixməy qalmaydu. (aiōn **g165**, aiōnios **g166**) **31** Lekin xu qaojda nuroqun aldida turojanlar arkioja etidu, nuroqun arkida turojanlar aldioja etidu. **32** Ular Yerusalemoja qikidiojan yolda idi, əysa həmmi aldida ketiwatatti. [Muhlisliri] bək həyran idi həmdə uningoja əgəxkənlərmu kōrkunq iqidə ketiwatatti. əysa on ikkəylənni yənə əz yenioja tartip, ularoja əz bexioja qūxidiojanlirini ukturuxka baxlap: **33** — Mana biz hazır Yerusalemoja qikip ketiwatimiz. Insan'oqli bax kaħinlar wə Təwrat ustazlirioja tapxurulidu. Ular uni əlimgə məħkum kilidu wə yat əlliklərgə tapxuridu. **34** Ular bolsa uni məshirə kilip, kamqilap, uning üstigə təkūridu wə uni əltūridu. Lekin üq kūndin keyin u kayta tirilidu, — dedi. **35** Zəbādiyning oqulliri Yaqub bilēn Yuhanna uning aldioja kelip: — Ustaz, sēndin nemā tilisak orundap bərsəng, dəp etūnimiz, — deyixti. **36** U ularoja: — Silərgə nemā kilip beriximni halaysilər? — dedi. **37** — Sən xan-xəripingdə bolojiningda, birimizni ong yeningda, birimizni sol yeningda olturozujaysən, — deyixti ular. **38** əysa ularoja jawabən: — Nemə tələp kiləjanlikinglarni bilməywatisilər. Mən iqidiojan kədəħni iqələmsilər? Mən kōbul kilidiojan qemūldürūxni silərmu kōbul kilalamsilər? **39** — Kilalaymiz, — deyixti ular. əysa ularoja: — Dərwəkə, mən iqidiojan kədəħimni silərmu iqisilər wə mən kōbul kilidiojan qemūldürülūk bilən qemūldürülisilər. **40** Birak ong yaki sol yenimda olturuxka nesip bolux mening ilikimdə əməs; bəlki kimlərgə təyyarlanəjan bolsa, xularoja berilidu, — dedi. **41** Buningdin həwər tapkan [qalojan] on [muhlis] Yaqub bilēn Yuhannadin hapa boluxka baxlidi. **42** Lekin əysa ularni yenioja qakirip, mundaq dedi: — Silərgə məlumki, yat əllər üstidiki həkūmran dəp həsəblənanlar kōl astidiki həlk üstidin buyrukwalik kilip həkimiyət yürgüzidu, wə həqūqdarliri ularni hojayinlarqə idarə kilidu. **43** Birak silərnin aranglarda bundak ix bolmaydu; bəlki silərdin kim mərtiwilik boluxni halisa, u silərnin hizmitinglarda bolsun; **44** wə kim aranglarda birinqi boluxni istisə, u həmmə adəmning kuli bolsun. **45** Qūnki Insan'oqlimu dərwəkə xu yolda kōpqilik mening hizmitimdə bolsun deməy, bəlki kōpqilikning hizmitidə bolay wə jenimni pida kilix bədiligə nuroqun adəmlərnəni hərlükkə qikiray dəp kəldi. **46** Ular Yeriho xəħirigə kəldi. [əysa] muhlisliri wə zor bir top adəmlər bilən billə Yerihodin qikəjan wakitta, Timayning Bartimay isimlik karioju oqli yol boyida olturup, tiləmqilik kiliwatatti. **47** U «Nasarətlük əysa»ning u yərdə ikənlikini anglap: — I Dawutning oqli əysa, manga rəħim kiləjaysən! — dəp towlaxka baxlidi. **48** Nuroqun adəmlər uni «Ün qikarma» dəp əyiblidi. Lekin u: — I Dawutning oqli, manga rəħim kiləjaysən, — dəp tehimu ünlük towlidi. **49** əysa tohtap: Uni qakiringlar, — dedi. Xuning bilən ular kariojuni qakirip uningoja: — Yürəklik bol! Ornungdin tur, u seni qakiriwatidu! — deyixti. **50** U adəm

qapinini selip taxlap, ornidin das turup aysaning aldioja keldi. **51** Aysa jawabən uningdin: — Sən meni nemə kil dəysən? — dəp soridi. Qariou: — I igəm, qayta kəridiojan bolsam'idi! — dedi. **52** Aysa uningtoja: — Yolungtoja qaytsang bolidu, etikading seni saqaytti, — dewidi, u xuan kərəlaydiojan boldi wə yol boyi aysaqa əgixip mangdi.

11 Ular Yerusalemoja yekinxlip, Zəytun teoqining etikidiki Bəyt-Fagi wə Bəyt-Aniya yezilirioja yekin kəlginidə, u ikki muhlisioja aldin mangdurup ularoqa: — Silər udulunglardiki yezioja beringlar. Yezioja kiripla, adəm balisi minip bakmiojan, baqlaklik bir təhəyni kərisilər. Uni yexip bu yərgə yetiləp kelinglar. **3** Əgər birsi silərdin: «Nemixka bundak kəlisilər?» dəp sorap qalsa, «Rəbning buningtoja həjiti qüxti wə u həlila uni bu yərgə əwətip beridu» — dənglar, — dəp tapilidi. **4** Ular ketip aqa yol üstidiki əyning dərwazisi sirtida baqlaqlik turojan bir təhəyni kərdi. Ular tanini yəxti. **5** U yərdə turojanlardin bəzilər: — Təhəyni yexip nemə kəlisilər? — deyixti. **6** Muhlislar aysaning buyruoqinidək jawab bərdi, həliki kixilər ularoja yol qoydi. **7** Muhlislar təhəyni aysaning aldioja yetiləp kelip, üstigə öz yepinqa-qapanlirini taxlidi; u üstigə mindi. **8** Əmdi nurojun kixilər yepinqa-qapanlirini yoloja payandaz kəlip saldi; baxkəliri dərəhlərdin xah-xumbilarni kesip yoloja yaydi. **9** Aldida mangojan wə kəynidin əgəxkənlər: «Hosanna! Pərwədigarning namida kəlgüqigə mubarək bolsun! **10** Atimiz Dawutning kelidiojan padixahlikioja mubarək bolsun! Ərxialada təxəkkür-hosannalar oqulsun!» — dəp warqirixatti. **11** U Yerusalemoja berip ibadəthana həyililirioja kirdi; wə ətrapidiki həmmini kəzdin kəqürgəndin keyin, wəqit bir yərgə berip qalojaqqa, on ikkəylən bilən billə yənə Bəyt-Aniyaqa qikkti. **12** Ətisi, ular Bəyt-Aniyadin qikqanda, uning qorsiki eqip kətkənidi. **13** Yiraktiki yopurmaklik bir tüp ənjür dərihini bayqap, uningdin birər mewə tapalarmənmikin dəp yenioja bardi; lekin tüwigə kəlgəndə yopurmaktin baxka heq nərsə tapalmidi. Qünki bu ənjür pixidiojan pəsil əməs idi. **14** U dərəhka

söz kəlip: — Buningdin keyin mənggü heqkim səndin mewə yemigəy! — dedi. Muhlisirimu buni anglidi. **(aiōn g165)** **15** Ular Yerusalemoja kəldi; u ibadəthana həyililirioja kirip, u yərdə elim-setim kəliwatkanlarni həydəxkə baxlidi wə pul tegixkükülərnin xirəlirini, pahtək-kəptər satkuqularning orunduklirini erüwətti; **16** wə heqkimning heqkəndak mal-buyumlarni ibadəthana həyililiridin kətürüp etüxigə yol qoymidi. **17** U həlkəkə: — Muqəddəs yazmilarda: «Mening əyüm barlik əllər üqün dua-tilawəthana dəp atilidu» dəp pütülgən əməsmu? Lekin silər uni bulangqularning uwisioja aylanduruwəttinlar! — dəp təlim baxlidi. **18** Bax kahinlar wə Təwrat ustazliri buni anglap, uni yökətxning qarisini izdəxkə baxlidi; pütkül halayik uning təlimigə təəjjuplinip qalojaqqa, ular uningdin qorqatti. **19** Kəqkurun, u [muhlisliri] [bilən] xəhərnin sirtioja qikkip kətti. **20** Ətisi səhərdə, ular ənjür dərihinin yənidin etüp ketiwetip, dərəhning yiltizidin kərup kətkənlikini bayqaxti. **21** [Dərəhni həliti] esigə kəltürgən Petrus: — Ustaz, qara, sən qarəiojan ənjür dərihi kərup ketiptu! — dedi. **22** Aysa ularoja jawabən mundaq dedi: — Hudaning ixənqidə bolunglar. **23** Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, kimdəkim bu təşka: Bu yərdin kətürülüp dengiztoja taxlan!» desə wə xundakla kəlbidə heq guman kilməy, bəlkə eytkəninin əməlgə exixioja ixənq bar bolsa, u eytkən ix uning üqün əməlgə axidu. **24** Xu səwəbtin mən silərgə xuni eytimənki, dua bilən tiligən hər bir nərsə bolsa, xuningtoja erixtim, dəp ixininglar. Xunda, tiligeninglar əməlgə axidu. **25** Wə ornunglardin turup dua kəlojeninglarda, birərsigə oquminglar bolsa, uni kəqürunglar. Xuning bilən ərxteki Atanglarmu silərnin gunahlinglarni kəqürüm kəlidu. **26** Lekin silər baxkəlarni kəqürüm kilmisanglar, ərxteki Atanglarmu silərnin gunahlinglarni kəqürüm kilməydu. **27** Ular Yerusalemoja qaytidin kirdi. U ibadəthana həyililirida aylinip yürgəndə, bax kahinlar, Təwrat ustazliri wə aqsakallar uning yenioja kelip: **28** — Sən kəliwatkan bu ixlarni qaysi həqquqqa tayinip kəliwətsən? Sanga bu ixlarni kəlix həqquqini kim bərgən? — dəp soridi. **29** Aysa ularoja

jawabən: — Mənmu silərdin bir soal soray. Silər uningəja jawab bərsənglar, mənmu bu ixlarni kaysi hōkukqə tayinip kiliwatkanlikimni eytip berimən: **30** — Yəhya yürgüzgən qəməldürüx bolsa, ərxinmu, yaki insanlardinmu? Manga jawab bərsənglarqu! **31** Ular əzara mulahizə kilixip: — Əgər «ərxin kəlgən» desək, u bizgə: «Undakta, silər nemə üqün Yəhyaəja ixənmidinglar?» dəydu. **32** Əgər: «Insanlardin kəlgən» desək, ... bolmaydu! — deyixti (qünki barlik həlk Yəhyani pəyojəmbər dəp qariojaqqa, ular həlktin kōrkətti). **33** Buning bilən, ular əysəja: — Bilməymiz, — dəp jawab berixti. — Undakta, mənmu bu ixlarni kaysi hōkukqə tayinip kiliwatkanlikimni eytməymən, — dedi u ularəja.

12 Andin, u ularəja təmsillər bilən səzləxkə baxlidi: — Bir kixi bir üzümzarlik bərpə kilip, ətrapini qitlaptu; u bir xarab kəljiki keziptu wə bir kəzət munarini yasaptu. Andin u üzümzarlikni baəwənlərgə ijarigə berip, əzi yaqə yurtkə ketiptu. **2** Üzüm pəsli kəlgəndə, baəwənlərdin üzümzarliktiki mewilərdin [tegixlikini] əkelix üqün bir qulini ularning yenioja əwətiptu. **3** Lekin ular uni tutuwelip dumbalap, kuruk qol kayturuptu. **4** Hojayin yənə bir qulni ularning yenioja əwətiptu. Uni bolsa ular qalma-kesək kilip, bax-kəzini yerip, haqarətləp kayturuptu. **5** Hojayin yənə birsini əwətiptu. Lekin uni ular əltürüptu. U yənə tola qullarni əwətiptu, lekin ular bəzilirini dumbalap, bəzilirini əltürüptu. **6** Hojayinning yenida pəkət uning səyümlük bir oqlila qəlojaqqa, ular oqlumioju hərmət qilar dəp, u uni əng ahiri bolup baəwənləarning yenioja əwətiptu. **7** Lekin xu baəwənlər əzara: «Bu bolsa mirashor; kelinglar, uni əltürüwətyli, xuning bilən mirasi bizningki bolidu!» deyixiptu. **8** Xunga ular uni tutup əltürüp, üzümzarlikning sirtioja taxliwetiptu. **9** Əmdi üzümzarlikning hojayini kəndək kilidu? U əzi kelip baəwənlərnə əltüridu wə üzümzarlikni baxqilarəja beridu. **10** Əmdi silər mukəddəs yazmildin munu ayətni oqup bəkmiojanmusilər? — «Tamqilar taxliwətkən tax bolsa, Burjək texi bolup tikləndi. **11** Bu ix

Pərwərdigardindur, Kəzimiz aldidə karamət bir ixtur» **12** Ular uning bu təmsilni əzligə qəritip eytkanlikini qūxəndi; xunga ular uni tutux yolini izdəxti; həlbuki, halayiktin kōrkuxup, uni taxlap ketip qaldı. **13** Xuningdin keyin, ular birməqqə Pərisiy wə Hərodning tərəpdarlirini uni əz səzi bilən kiltakqə qūxürüx məksitidə uning aldioja əwətti. **14** Ular kelip uningəja: — Ustaz, silini səmimiy adəm, adəmlərgə kət'iy yüz-hatirə kilmaydu, həqkimgə yan basmaydu, bəki kixilərgə Hudaning yolini sadiklik bilən əgətip keliwatidu, dəp bilimiz. [Siliqə], [Rim imperatori] Kəysərgə baj-selik tapxurux Təwrat qanunioja uyəqunmu-yok? **15** Zadi baj tapxuramduq-tapxurmamduq? — deyixti. Lekin u ularning sahtipəzlikini bilip ularəja: — Nemixkə meni sinimakqisilər? Manga bir «dinar» pulni əkelinglar, mən kəriup bəqay, — dedi. **16** Ular pulni elip kəldi, u ulardin: — Buning üstidiki sürət wə nam-isim kimning? — dəp soridi. — Kəysəring, — deyixti ular. **17** Əysə ularəja jawabən: — [Undək bolsa], Kəysəring həkqini Kəysərgə, Hudaning həkqini Hudaəja tapxurunglar, — dedi. Xuning bilən ular uningəja intayin həyran kəlixti. **18** Andin «Əlgənlər tirilməydu» dəydiəjan Saduqiylar uning aldioja kelip qistap soal koydi: **19** — Ustaz, Musa [pəyojəmbər] Təwratda bizgə: «Bir kixi əliup ketip, ayali tul kelip, pərzənt kərmigən bolsa, uning aka yaki inisi tul qəlojan yənggisini əmrigə elip, qerindixi üqün nəsil qalduruxi lazim» dəp yazəjan. **20** Burun yəttə aka-uka bar idi. Qongi əylinip pərzənt qaldurməyla əldi. **21** İkkinqi qerindixi yənggisini əmrigə elip, umu pərzənt kərməy əldi. Üqinqisining əhwalimu uningigə ohxax boldi. **22** Xu tərəkidə yəttisi ohxaxla uni elip pərzənt kərməy kətti. Ahirda, u ayalmu aləmdin ətti. **23** Əmdi tirilix künidə ular tirilgəndə, bu ayal kəyisining ayali bolidu? Qünki yəttisining həmmisi uni hotunlukqə aləjan-də! — deyixti. **24** Əysə ularəja mundaq jawab bərdi: — Silər nə mukəddəs yazmilarni nə Hudaning kudritini bilmigənlikinglar səwəbidin muxundaq azəjan əməsmusilər? **25** Qünki əlümdin tirilgəndə insanlar əylənməydu, ərgə təgməydu, bəki ərxitiki pərixtilərgə ohxax bolidu. **26** Əmdi

olganlarning tirilixi məsilisi həkkidə [Təwratta],
 yəni Musaoğa qüxürülən kitabniki «tikənlik»
 wəkəsində, Hudaning uningə qandaq eytkinini,
 yəni: «Mən İbrahımning Hudasi, İshakning
 Hudasi wə Yakupning Hudasiurmən!» deginini
 okumidinglarmu? **27** U əlüklərninğ Hudasi
 əməs, bəlki tiriklərninğ Hudasiur! Xunga silər
 kattik ezip kətkənsilər! **28** Ularə qəyin kəlgən,
 munaziriləxkənlirini angliə qan wə Əysaning
 ularə qə yahxi jawab bərgənlirini kərgən bir
 Təwrat ustazi uningdin: — Pütün əmlərninğ
 iqidə əng muhimi kəysi? — dəp soridi. **29** Əysa
 mundak jawab bərdi: — Əng muhim əmr xuki,
 «Angliə qin, əy İsrail! Pərwərdigar Hudayimiz
 bolə qan Rəb birdur. **30** Pərwərdigar Hudayingni
 pütün kəlbinq, pütün jening, pütün zəhning
 wə pütün küqünğ bilən səygin». Mana bu əng
 muhim əmr. **31** Uningə qə ohxaydiə qan ikkinqi
 əmr bolsa: — «Koxnangni əzüngni səyğəndək
 səy». Heqkəndək əmr bulardin üstün turmaydu.
32 Təwrat ustazi uningə qə: — Toə qra eyttingiz,
 ustaz, həkəkət boyiqə səzlidinqiz; qünki U birdur,
 Uningdin baxqisi yoktur; **33** insanning Uni pütün
 kəlbi, pütün əqli, pütün jeni wə pütün küqi
 bilən səyüxi həm koxnisinimu ezini səyğəndək
 səyüxi barliq keydürmə qurbanliqlar həm baxqə
 qurbanliq-hədiyələrdinmu artuqtur. **34** Əysa
 uning əqilənilik bilən jawab bərginini kərip: —
 Sən Hudaning padixahlıqidin yirək əməssən, —
 dedi. Xuningdin keyin, heqkim uningdin soal
 soraxqə petinalmidi. **35** İbadəthana həyililirida
 təlim bərgəndə, əysa bularə qə jawabən mundak
 soalni otturiə qə koydi: Təwrat ustazlirining
 Məsihni «Dawutning oəqli» deginini kandaq
 qüxinisilər? **36** Qünki Dawut əzi Muqəddəs
 Rohta mundak degənoə qə: — «Pərwərdigar
 mening Rəbbimə eyttiki: — «Mən sening
 düxmənlirinqni təhtipəring kiləuqə, Mening
 ong yenimda olturoə qin!». **37** Dawut [Məsihni]
 xundak «Rəbbim» dəp atioə qan tursa, əmdi
 [Məsih] kandaqmu [Dawutning] oəqli bolidu?
 U yərdiki top-top həlk uning səzini hursənlik
 bilən anglyaytti. **38** U ularə qə təlim bərginidə
 mundak dedi: — Təwrat ustazliridin həyoə qan
 bolunglar. Ular uzun tonlarni kiyiwəloə qan
 həlda kerilip yürüxkə, bazarlarda kixilərninğ
 ularə qə bolə qan [uzun] salamliriə qə, **39**

sinagoglarda aldinqi orunlarda, ziyapətlərdə
 tərdə olturuxqə amrak kelidu. **40** Ular tul
 ayallarning barliq əy-besatlirini yəwəlidu wə
 kəz-kəz kilip yəloə qandin uzundin-uzun dualar
 kilidu. Ularning tartidiə qan jazasi tehimu əojir
 bolidu! **41** U ibadəthanidiki sədikə sandukining
 udulida olturup, uningə qə pullirini taxlawətkən
 halayiqkə qarap turatti. Nuroə qan baylar uningə qə
 heli kəp pul taxlaxti. **42** Namrat bir tul ayalmu
 kelip, tiyinning tətтин biri qimmitidiki ikki
 ləptonni taxlidi. **43** U muhlislrini yenioə qan
 qəkirip, ularə qə mundak dedi: — Mən silərgə
 bərhək xuni eytip koyayki, bu namrat tul
 ayalning ianə sandukioə qə taxliə qini baxqilarning
 həmmisining taxliə qanliridin kəptur. **44** Qünki
 baxqilar əzlrining exip taxqanliridin sədikə
 kildi; ləkin bu ayal namrat turupmu, əzining
 bar-yə qini — tirikqilik kilidiə qinining həmmisini
 sədikə kilip taxlidi.

13 U ibadəthanidin qikəwatqanda,
 muhlislrinin biri uningə qə: — Ustaz, kara,
 bu nemidə gən həyoə wətlək taxlar wə imarətlər-
 hə! — dedi. **2** Əysa uningə qə jawabən: — Sən
 bu həyoə wətlək imarətlərnə kərdünqmu? Bir
 tal taxmu tax üstidə qalmaydu, həmmisi
 qaldurulmay gumran kilinidu, — dedi. **3** U
 Zəytun təoə qida, yəni ibadəthanining udulida
 olturoə qanda, Petrus, Yakup, Yuhanna wə
 Andriyaslar uningdin astioə qina: **4** — Bizgə
 eytkinq, bu ixlar qə qan yüz beridu? Bu barliq
 wəkələrninğ yüz beridiə qanliqini kərsitidiə qan
 nemə alamət bolidu? — dəp soraxti. **5** Əysa
 ularə qə jawabən səz baxlap mundak dedi:
 — Həzi bolunglarki, heqkim silərnə azdurup
 kətmisun. **6** Qünki nuroə qan kixilər mening
 namimda kelip: «Mana əzüm xudurmən!»
 dəp, kəp adəmlərnə azduridu. **7** Silər urux
 həwərliri wə urux xəpilirini angliə qinqlarda,
 bulardin əlakzadə bolup kətmənglar; qünki
 bu ixlarning yüz berixi muqərrər. Ləkin bu
 zaman ahiri yetip kəlgənliki əməs. **8** Qünki bir
 millət yənə bir millət bilən uruxqə qikidi,
 bir padixahlıq yənə bir padixahlıq bilən uruxqə
 qikidi. Jay-jaylarda yər təwərxlər yüz beridu,
 əqarqiliklər wə qalaymıqanqiliklər bolidu.
 Mana bu ixlarning yüz berixi «tuə qutning

toloqining baxlinixi» bolidu, halas. 9 Silər bolsanglar, özünglaroqa pəhəs bolunglar; qünki kixilər silərni tutqun kılıp sot məhkimilirigə tapxurup beridu, sinagoglarda qamqilinisilər. Silər mening səwəbimdin əmirələr wə padixahlar aldioqa elip berilip, ular üqün bir guwahlik bolsun dəp sorakqa tartilisilər. 10 Lekin bulardin awwal hux həwər pütkül əllərgə jakarlinixi kerək. 11 Əmdi ular silərni apirip [sorakqa] tapxuroqanda, nemə deyix həkqidə nə əndixə nə mulahizə kılmanglar, bəlki xu waqit-saitidə silərgə kaysi gəp berilsə, xuni eytinglar; qünki səzligüqi silər əməs, Mukəddəs Rohtur. 12 Kərindax kərindixioqa, ata balisioqa hainlik kılıp əlümgə tutup beridu. Balilarmu ata-anisi bilən zitlixip, ularni əlümgə məhkum kılduridu. 13 Xundakla silər mening namim tüpəylidin həmmə adəmnig nəpřitigə uqraysilər, lekin ahıroqıqə bərdaxlik bərgənlər kütquzulidu. 14 «Wəyran kılıquqi yirginqlik nomussizlik»ning ezi turuxqa tegixlik bolmioqan yərdə turoqini kərgininglarda, (kitabhan bu səzning mənisini qüxəngəy) Yəhudiyə əlkisidə turuwatqanlar taoqlaroqa kaqsun. 15 Əgzidə turoqan kixi eyigə qüxməy yaki əyidiki birər nemini alojili iqigə kirməy [kaqsun]. 16 Etizlarda turuwatqan kixi bolsa qapınini alojili eyigə yanmisun. 17 U künlərdə həmilidar ayallar wə bala emitiwatqanlarning həlioqa way! 18 [Kaqidioqan] waqtinglarning kixka tooqra kelip kalmasliqi üqün dua kılinglar. 19 Qünki u qaoqda Huda yaratqan dunyaning apiridə kılinoqandin buyan muxu qaoqkıqə kərülüp baqmioqan həm kəlgüsidimu kərülməydioqan zor azab-oqubət bolidu. 20 Əgər Pərwərdigar u künlərnı azaytmisa, həqkandak ət igisi kutulalmaydu. Lekin U Əz tallioqanliri üqün u künlərnı azaytidu. 21 Əgər u qaoqda birsı silərgə: «Kəranglar, bu yərdə Məsih bar!» yaki «Kəranglar, u ənə u yərdə!» desə, ixənmənglar. 22 Qünki sahta məsihlər wə sahta pəyoqəmbərlər məydanioqa qikidu, məjizilik alamətlər wə karamətlərnı kərsitidu; xuning bilən əgər mumkin bolidioqan bolsa, ular hətta [Huda] tallioqanlarnı həm azduridu. 23 Xuning üqün, silər həoxyar bolunglar. Mana, mən bu ixlarning həmmisini silərgə aldin'ala ukturup koydum.

24 Əmdi xu künlərdə, xu azab-oqubət ətüp kətkən həman, kuyax kəriyidu, ay yoruklukini bərməydu, 25 yultuzlar asmandin təkülüp qüxidu, asmandiki küqlər ləzığə kelidu. 26 Andin kixilər İnsan'ooqlining uluoq küq-kudrət wə xan-xərap bilən bulutlar iqidə keliwatqanlikini kəridu. 27 U əz pərixtilirini əwətidu, ular uning tallioqanlirini dunyaning tət təripidin, zeminning qətliridin asmannig qətlirigiqə yioqıp jəm kılıdu. 28 — Ənjür dərihidin mundak təmsilni biliwəlinglar: — Uning xahliri kəkirip yopurmak qıkaroqanda, yazning yekınlap qaloqanlikini bilisilər. 29 Huddi xuningdək, [mən baya degənlirimmig] yüz beriwatqanlikini kərgininglarda, uning yekınlap qaloqanlikini, hətta ixik aldida turuwatqanlikini biliwəlinglar. 30 Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, bu alamətlərnig həmmisi əməlgə axurulmay turup, bu dəwr ətməydu. 31 Asman-zemin yokilidu, biraq mening səzlim hərgiz yokalmaydu. 32 Lekin xu küni yaki waqit-saiti tooqruluk həwərnı həqkim bilməydu — hətta nə ərtiki pərixtilərmu bilməydu, nə ooqul bilməydu, uni pəkət Atila bilidu. 33 Həoxyar bolunglar, səgək bolup dua kılinglar, qünki u waqit-səatning kaqan kelidioqanlikini bilməysilər. 34 Bu huddi yaqa yurtka qikmakqi bolioqan adəmnig əhwalioqa ohxaydu. Yoloqa qikidioqan qaoqda, u kullirioqa əz həqukini bəkitip, hər birigə əz wəzıpsini tapxuridu wə dərwaziwənnigmu səgək boluxini tapılaydu. 35 Xuningdək, silərmu səgək bolunglar; qünki əyning igisining [kaytip] kelidioqan waqtning — kəqkurunmu, tün yerimimu, horaz qillioqan waqitmu yaki səhər waqitmu — uni biləlməysilər; 36 u tuyuksiz kəlgəndə, silərnig uhlawatqininglarning üstigə qüxmısun! 37 Silərgə eytkinimni mən həmməyləngə eytimən: Səgək turunglar!

14 «Ətüp ketix» həyti wə «petir nan həyti»oqa ikki kün qaloqanidi. Bax kahınlar wə Təwrat ustazliri uni hiylə-nəyrəng bilən tutup əltürüxning qarısını izdəytti. 2 Qünki ular: — Bu ix həyt-ayəm künliri kılinmisun. Bolmisa, həlk arisida malımanqilik qikixi mumkin, — deyixətti. 3 Əmdi u Bəyt-Aniya yezisida, «Simon

mahaw»ning öyidə dastihanda olturoqanda, ak qaxtexas xixidə nahayiti kimmətlik sap sumbul ətirni kətürüp kəlgən bir ayal uning yenioqa kirdi. Ayal ak qaxtexas xexini qeqip, ətirni əysaning bexioqa kuydi. 4 Lekin bəzilər buningoqa hapa boluxup, bir-birigə: — Bu ətir nemə dəp xundak israp kilinidu? 5 Qünki bu ətirni üç yüz dinardin artuq puloqa satkili bolatti, puli kəmbəoqəllərgə sədikə kilinsa bolmamti! — deyixti. Ular ayaloqa xundak tapa-tənə kilojili turdi. 6 Lekin əysa ularoqa: — Uning ihtiyarioqa koyunglar, nemə dəp uning kənglini aqrītisilər? U mening üstümgə yahxi ix kildi. 7 Qünki kəmbəoqəllər daim aranglarda bolidu, halioqan waqitinglarda ularoqa həyr-sahawət kərsitələysilər; lekin mening aranglarda boluxum silərgə daim nesip boliwərməydu! 8 Ayal qamining yetixiqə kildi; u mening bədinimning dəpnə kilinixioqa aldin'ala təyyarlik kilip, uningoqa ətir-may kuyup koydi. 9 Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, bu hux həwər pütkül dunyaning kəyeridə jakarlansa, bu ayal əslinip, uning kilioqan bu ixi təriplinidu, — dedi. 10 Xu waqıtta, on ikkiyləndin biri bolioqan Yəhuda İxqariyot uni ularoqa tutup berix məksitidə bax kahinlarning aldioqa bardi. 11 Ular buni anglap huxal bolup kətti wə uningoqa pul berixkə wadə kilixti. Yəhuda uni tutup berixkə muwapik pursət izdəp yürətti. 12 Petir nan həytining birinqi küni, yəni ətup ketix həytining kurbanlik [kəzisi] soyulidioqan küni, muhlislar uningdin: — Ətup ketix həytining [tamikini] yeyixing üçün bizning kəyərgə berip təyyarliximizni halaysən? — dəp soridi. 13 U muhlisliridin ikkiylənni aldin mangoquzup ularoqa: — Xəhərgə kiringlar, u yərdə kozida su kətürüwalioqan bir ər kixi silərgə uqraydu. Uning kəynidin menginglar. 14 U adəm nəgə kirsə xu əyning igisigə: «Ustaz: Muhlisirim bilən ətup ketix həytining tamikini yəydiyioqan mehmanhana kəyərdə?— dəp sorawatidu» — dənglar. 15 U silərnə baxlap üstünki kəwəttiki rətləngən sərəmjanlaxturuloqan qong bir əoqiz əyni kərsitidu. Mana xu yərdə bizgə təyyarlik kilip turunglar, — dedi. 16 Muhlislar yoloqa qikip xəhərgə kirip, yolukqan ixlarning həmmisi u eytkandək boldi. Xu yərdə ular ətup ketix

həytining tamikini təyyarlaxti. 17 Kəq kirgəndə, u on ikkəylən bilən əygə kəldi. 18 Ular dastihanda olturup oqizalanoqanda əysa: — Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, aranglardiki birəylən, mən bilən billə oqizaliniwatqan birsi manga satkunluk kilidu, — dedi. 19 Ular [bu səzdin] kəyoqoqa qəməp, bir-birləp uningdin: — Mən əməstimən? — dəp soridi. Yənə birsi: — Mən əməstimən? — dedi. 20 Lekin u ularoqa: — [Xu kixi] on ikkəyləning biri, yəni kolidiki nanni mən bilən təng tawakqə təgürgüqi bolidu. 21 İnsan'ooqli dərwəkə əzi toqrīsida [muqəddəs yazmilarda] pütülgəndək aləmdin ketidu; birak İnsan'ooqlining tutup berilixigə wasitiqi bolioqan adəmning həlioqa way! U adəm tuqulmioqan bolsa uningoqa yahsi bolatti! — dedi. 22 Ular oqizaliniwatqanda, əysa bir nanni kəlioqa elip təxəkkür eytkəndin keyin, uni oxtup, muhlislirioqa üləxtürüp bərdi wə: — Elinglar, bu mening tenim, — dedi. 23 Andin u kəlioqa jamni elip [Hudaqə] təxəkkür eytkəndin keyin, uni muhlislirioqa sundi. Ularning həmmisi uningdin iqixti. 24 U ularoqa: — Bu mening kənim, nuroqun adəmlər üçün təkülidioqan, yengi əhdini tüzidioqan kənimdur. 25 Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, Hudaning padixahlikida yengidin xarəbtin iqidioqan kungiqə, üzüm telining xərbətini hərgiz iqməymən, — dedi. 26 Ular bir mədhiyə küyini eytkəndin keyin talaqə qikip, Zəytun təoqioqa qarap ketixti. 27 Andin əysa ularoqa: Silər həmminglar tandurulup putlixisilər, qünki [muqəddəs yazmilarda]: «Mən padiqini uruwetimən, Qoylar patiparak bolup tarkitiwetilidu» dəp pütülgən. 28 Lekin mən tirilgəndin keyin Galiliyəgə silərdin burun barimən, — dedi. 29 Lekin Petrus uningoqa: — Həmməylən tandurulup putlaxsimu, mən hərgiz putlaxmaymən, dedi. 30 əysa uningoqa: — Mən sanga bərhək xuni eytip koyayki, bügün, yəni bügün keqə horaz ikki kətim qillioqə, sən məndin üç kətim tanisən, — dedi. 31 Lekin Petrus tehimu kət'iylik bilən uningoqa: — Sən bilən billə əlidioqan ix kəək bolsimu, səndin hərgiz tanmaymən, — dedi. Qəloqan həmmisimu xundak deyixti. 32 Andin ular Getsimanə degən bir jayoqa kəldi. U

muhlislaroʻja: — Mən dua-tilawət kılıp kəlgüqə, bolup təlim berəttim, lekin silər u qaoʻda meni muxu yərdə olturup turunglar, dedi. **33** U Petrus, tutmidinglar. Lekin bu ixlarning yüz berixi Yakup wə Yuhannani birgə elip mangdi wə sür besip, roh-kəlbidə tolimu pərixan boluxka əməlgə axuruluxi üqün boldi, — dedi. **50** Bu baxlidi. **34** U ularoʻja: — Jenim əlidioʻandək bəkmə azablanmaqta. Silər bu yərdə kelip, Pəkət uqisioʻja kanap rəht yepinqakliwaloʻjan oyoʻjaq turunglar, — dedi. **35** U səl nerirək berip, əzini yərgə etip düm yatti wə mumkin bolsa, u dəkikining əz bexioʻja qüxməy etüp ketixi üqün dua kılıp: **36** — I Abba Ata, Sanga həmmə ix mumkindur; bu kədəhni məndin etküzüwətkəysən! Lekin bu ix mən halioʻandək əməs, sən halioʻandək bolsun, — dedi. **37** U [üqəylənni] yenioʻja kaytip kəlginidə, ularning uhlap qəloʻjanlikini kərip, Petruska: — Əy Simon, uhlawatamsən?! Bir saətmə oyəjaq turalmidingmu?! **38** Ezikturuluxtin saqlinix üqün, oyəjaq turup dua kilinglar. Roh pidakar bolsimu, lekin kixining ətliri ajizdur, — dedi. **39** Andin u yənə berip, ohxax səzlər bilən kaytidin dua kildi. **40** U ularning yenioʻja kaytip kəlginidə, ularning yənə uhlap qəloʻjanlikini kərdi, qünki ularning kəzliri uykuoʻja ilinoʻjanidi. Ular uningəja nemə deyixini bilməy kaldi. **41** U üqinqi kətim ularning yenioʻja kaytip ularoʻja: — Silər tehiqə uhlawatamsilər, tehiqə dəm eliwatamsilər? Əmdi boldi bəs! Wakit-saiti kəldi; mana, Insan’oʻqli gunahkarlarning qəlioʻja tapxuruldi! **42** Qopunglar, ketəyli; mana, manga satkənlük kiliديوʻjan kixi yekin kəldi! — dedi. **43** Wə xu dəkikidə, uning səzi tehi tügiməyla, mana, on ikkəyləndin biri boləjan Yəhuda kəldi; uning yenida bax kahinlar, Təwrat ustazliri wə aksakallar təripidin əwətilgən kiliq-toqmaklarni kətürgən zor bir top adəm bar idi. **44** Uningəja satkənlük kiliqoʻjuqi ular bilən alliburun ixarətni bekitip: «Mən kimni səysəm, u dəl xudur. Silər uni tutup, yalap elip ketinglar» dəp kelixkənidi. **45** U kelip udul [əysaning] aldioʻja berip: — Ustaz, ustaz! — dəp uni səyüp kətti. **46** Ular uningəja qol selip, uni tutkən kildi. **47** Wə uning yenida turoʻjanlardin birəylən kiliqini suqurup, bax kahinning qakirioʻja uruwidi, uning kulikini xilip qüxürüwətti. **48** Əysa jawabən ularoʻja: — Bir qarəqini tutidioʻandək kiliq-toqmaklarni kətürüp meni tutkili kəpsiləroʻju? **49** Mən hər küni ibadəthana həyililirida silər bilən billə

bera!» deyixti. Qarawullarmu uni xapilak bilən kaqatlidi. **66** Petrus sarayning təwənki həylisida turoqanda, bax kaħinning dedəkliridin biri kelip, **67** issinip olturoqan Petrusni kərüp, uningoqa tikilip qarap: — Sənmu Nasarətlik əysa bilən billə idingou, — dedi. **68** Lekin u tenip: — Sening nemə dəwatqanlığingni bilmidim həm qüxənmidim, — dedi-də, taxqirioqa, dərważining aywanioqa qikp turdi. Xu əsnada horaz bir qillidi. **69** Uni yənə kərgən həliki dedək yənə u yərdə turoqanlaroqa: — Bu ulardin biri, — degili turdi. **70** [Petrus] yənə inkar qildi. Bir'azdin keyin, u yərdə turoqanlar Petruska yənə: — Bərhək, sən ularning birisən. Qünki sənmu Galiliyəlik ikənsənou?! — deyixti. **71** Lekin u kattik qaroxlar bilən kəsəm kilip: — Silər dəwatqan həliki adəmni tonumaymən! — dedi. **72** Dəl xu qaotda horaz ikkinqi ketim qillidi. Petrus əysaning əzigə: «Horaz ikki ketim qillioquqə, sən məndin üq ketim tanisən» degən səzini esigə aldi; wə bularni oylap yioqlap kətti.

15 Ətisi tang etixi bilənla, bax kaħinlar aksakallar, Təwrat ustazliri wə pütkül aliy kengəxmidikilər bilən məsliħətlixip, əysani baolap apirip, [waliy] Pilatuska tapxurup bərdi. **2** Pilatus uningdin: — Sən Yəhudiylarning padixahimu? — dəp soridi. U jawabən: — Eytqiningdək, — dedi. **3** Bax kaħinlar uning üstidin kayta-kaytidin ərz-xikayətlərnə kilixti. **4** Pilatus uningdin yənə: — Jawab bərməmsən? Qara, ular üstüingdin xunqiwala xikayət kiliwatidu!? — dəp soridi. **5** Birək əysa yənila həq jawab bərmidi; Pilatus buningoqa intayin həyran qaldı. **6** Hər ketimlik [ətüp ketix] həytida, halayik kaysibir məħbusni tələp qilsa, waliy uni qoyup bəretti. **7** Əyni waqıtta, zindanda Barabbas isimlik bir məħbus bar idi. U əzi bilən billə topilang kətürgən həmdə topilangda katillik qiləqan nəqqəylən bilən təng solanoqanidi. **8** Halayik quqan-sürən selip waliydin burun həmixə ularoqa qiləqinidək yənə xundək kilixini tiləxti. **9** Pilatus ularoqa: — Silər Yəhudiylarning padixahini qoyup beriximni halamsilər? — dedi **10** (qünki u bax kaħinlarning həsəthorluğu tūpəylidin uni tutup bərgənlikini bilətti). **11** Lekin bax kaħinlar

halayikni: «Buning ornioqa, Barabbasni qoyup bər» dəp tələp kilixkə küxkürtti. **12** Pilatus jawabən ulardin yənə: — Undək bolsa, silər «Yəhudiylarning padixahı» dəp atioqan kixini kəndək bir tərəp qil dəwatisilər? — dedi. **13** — Ular yənə awazini kətürüp: — Uni krestligin! — dəp warkiraxatti. **14** Pilatus ularoqa: — Nemixkə? U nemə rəzillik ətküzüptu? — dedi. Birək ular tehimu oqaljirlixip: — Uni krestligin! — dəp warkiraxatti. **15** Xunga Pilatus, halayikni razi qilmaqci bolup, Barabbasni ularoqa qikp bərdi. əysani bolsa kamqilatqəndin keyin, krestləx üqün [ləxkərlirigə] tapxurdi. **16** Andin ləxkərlər əysani waliy ordisidiki səynaqa elip kirip, pütün ləxkərlər topini bu yərgə jəm boluxkə qakirdi. **17** Ular uning uqisioqa səsun rənglik ton kiydürüxti, andin ular tikənlik xahqilərdin toquqan bir tajni bexioqa kiygüzdi. **18** Andin uni mubarəkləp: «Yaxioqayla, i Yəhudiylarning padixahı!» deyixti. **19** Andin bexioqa qomux bilən hədəp urup, uningoqa qarap tükürüxti wə uning aldida tiz püküp, səjdə kilixti. **20** Ular uni xundək mazək qiləqəndin keyin, uningdin səsun tonni salduruwetip, uqisioqa əz kiyimlirini kiydürdi; andin ular uni krestləx üqün elip qikixti. **21** Kurini xəħiridin boləqan, Simon isimlik bir kixi yezidin kelip, u yərdin ətüp ketiwatatti (bu kixi Iskəndər bilən Rufusning atisi idi). [Ləxkərlər] uni tutup kelip, [əysaning] krestini uningoqa məjburiy kətürgüzdi. **22** Ular əysani Golgota (tərijimisi, «bax səngək») degən yərgə elip kəldi; **23** andin ular uningoqa iqix üqün murməkki arilaxturuloqan aqqik xarab bərdi; lekin u uni qobul qilmidi. **24** Ular uni krestligəndin keyin, kiyimlirini əzara bəlüxüwelix üqün, hərəkaysisining ülüxini bekitixkə hər bir kiyimning üstigə qək taxlidi. **25** Uni krestligən waqit künnig üqinqi saiti idi. **26** Uni əyibligən xikayətnamidə «Yəhudiylarning padixahı» dəp pütülənanidi. **27** Ular uning bilən təng ikki qarəqinimu krestlidi, biri ong təripidə, yənə biri sol təripidə idi. **28** Xundək kilip, muqəddəs yazmilərdiki: «U jinayətqilərnig katarida sanaldi» degən səz əməlgə axuruldi. **29** U yərdin ətkənlər baxlirini qaykixip, uni həqarətləp: — Uħuy, sən ibadəthanini buzup taxlap, üq kün iqidə

kaytidin yasap qikidiqan adəm, 30 əmdi özünгни kutkuzup kresttin qüxüp baqqinal — deyixti. 31 Bax kaqınlar bilən Təwrat ustazlırimu əzara xundak məshirə kılıp: — U baxkılarnı kutkuzuptikən, əzini kutkuzalmaydu. 32 İsrailning padixahı boləjan Məsih əmdi kresttin qüxüp baksunqu, xuni kərsəkla uningə etiqad kilmiz! — deyixti. Uning bilən təng krestləngənlərmu uni xundak haqarətləxti. 33 Əmdi [kunning] altinqi saiti kəlgəndə, pütkül zeminni qarəngəjuluk kaqlidi wə tokkuzinqi saitiqə dawam kildi. 34 Tokkuzinqi saəttə əysa yukiri awaz bilən: «Eloi, Eloi, lama xawaktani?», mənisi: — «Hudayim, Hudayim, meni nemixka taxliwəttinq?» dəp kaqtik nida kildi. 35 U yərdə turuwatqanlarning bəziliri buni anglap: — Mana, u İlyas pəyoqəmbərgə nida kiliwatidu, — deyixti. 36 Ulardın birəylən yügürüp berip, bir parqə bulutni aqqik xarabka qilap, komuxning uqiə qə selip uningə iqküzüp: — Tohtap turunglar! Karap baqayli, ilyas [pəyoqəmbər] uni qüxürgili kelərmikin? — dedi. 37 Əysa kaqtik warqiridi-də, roqini qoyuwətti. 38 Wə [xu əsnada] ibadəthanining iqkiri pərdisi yukiridin təwəngə ikki parqə bəlüp yirtildi. 39 Əmdi uning udulida turoqan yüzbəxi uning kəndak nida kılıp roqini qoyuwətkənlikini kərip: — Bu adəm haqqikətən Hudaning oqlı ikən! — dedi. 40 U yərdə yənə bu ixlarə qə yirəktin karap turuwatqan birnəqqə ayallarmu bar idi. Ularning arisida Magdallik Məryəm, kikiq Yakup bilən Yosəning anisi Məryəm wə Salomilar bar idi. 41 Ular əslidə əysa Galiliyə əlkisidə turoqan waqıtta uningə əgixip, uning hizmitidə boləjanlar idi; bulardın baxka uning bilən Yerusalemqə birgə kəlgən yənə nuroqun ayallarmu [uning əhwaliqə] karap turatti. 42 Kəqkurun kirip qəloqanda («təyyarlar küni», yəni xabat küningin əldinqi küni boləqəqka), 43 aliy kəngəxmingin tolimu mətiwər əzasi, Arimatiyalik Yüsüp bar idi. Umu Hudaning padixahlikini kütüwatqan bolup, jür'ət kılıp [waliy] Pilatusning əldiqə kirip, uningdin əysaning jəsitini berixni tələp kildi. 44 Pilatus əysaning əlliqəqan əlgənlikigə həyran boldi; u yüzbəxini qəqirip, uningdin əysaning əlginigə heli waqit boldimu, dəp soridi. 45 Yüz bəxidın

əhwəlni ukqəndın keyin, Yüsüpə jəsətni bərdi. 46 Yüsüp esil kanap rəht setiwəlip, jəsətni [kresttin] qüxürüp kanap rəhttə kəpənlidi wə uni kiyada oyuloqan bir kəbrigə qoydi; andın kəbrining əozioqə bir taxni domilitip qoydi. 47 Wə Magdallik Məryəm bilən Yosəning anisi Məryəm uning qoyuloqan yerini kəruwalidi.

16 Xabat küni ətuxi bilənlə, Magdallik Məryəm, Yakupning anisi Məryəm wə Salomilar berip əysaning jəsitigə süriux üqün huxpurəklilik buyumlarnı setiwaldi. 2 Həptning birinqi küni ular bək baldur, tang səhərdə ornidin turup, kün qikiqi bilən kəbrigə bardi. 3 Ular əzara: «Bizgə kəbrining əozidiki taxni kim domilitixip bəerə?» deyixti. 4 Ləkin ular baxlırini kətürüp qariwidi, taxning bir yanə qə domilitiwətilginini kərdi — əslidə u tax nəhayiti yoqan idi. 5 Ular kəbrigə kirgəndə, ong tərəptə olturoqan, aq ton kiygən, yax bir adəmnı kərdi, wə kaqtik dəkkə-dükkigə qüxti. 6 Ləkin u ularə qə: — Dəkkə-dükkigə qüxmənglar. Silər krestləngüqi Nasarətlilik əysanı izdəwətilə. U tiriildi, u bu yərdə əməs. Mana ular uni qoyəjan jay! 7 Ləkin beringlar, uning muhlisliroqə wə Petruska: «U Galiliyəgə silərdin əwwal baridikən; u silərgə eytkinidək, silər uni xu yərdə kəridikənsilər» dənglar, — dedi. 8 Ular kəbridin qikiqlə bədər qaqtı. Ularnı titrək bəsip həoxini yoqitay dəgənidi; bək kərkup kətkəqkə, həqkingə həqneqini eytmidi. 9 (note: *The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.*) Əysa həptning birinqi küni tang səhərdə tirilgəndin keyin, əwwal Magdallik Məryəmgə kəruindi. U əslidə uningdin yəttə jinni həydiwətkənidi. 10 Məryəm qikiq, matəm tutup yioqlixip turoqan, burun uning bilən billə boləjanlarə qə həwər bərdi. 11 Uning tirik ikənlikini wə Məryəmgə kəruingənlikini angliqəndə, ular ixənmidi. 12 Bu ixlardın keyin, u ularning iqidiki yezioqə ketiwatqan ikkiyləngə baxka siyaqta kəruindi. 13 Bularmu qəloqanlarning yenioqə qaytip, ularə qə həwər kəloqan bolsimu, ləkin ular bularəjimu ixənmidi. 14 Andın on birəylən dastihanda olturup oqizəliniwatqanda, u ularə qə kəruindi wə ularning etiqədsizliki wə tax yürəkliki üqün ularni tənbih berip əyiblidı; qünki ular

özining tirilginini kergänlergä ixänmigänidi. **15** U ularoğa mundaq dedi: — Pütkül jahanoğa berip, yaritiloquqlarning hər birigə hux həwəni jakarlanglar. **16** Etikaq kılıp, qəməldürüxnı qəbul kıləjanlar kutkuzulidu. Etikaq kılmiəjanlar bolsa gunahqa bekitilidu. **17** Etikaq kıləjanlarning izlirioğa muxundaq məjizilik alamətlər əgixip həmrəh bolidu: — ular Mening namim bilən jinlarnı həydiwetidu; ular yengı tillarda səzləydu, **18** ular yılanlarnı qollirida tutidu, hərқandaq zəhərlik nərsini iqsimu, ularoğa zərər yətküzməydu; qollirini bimarlaroğa təgküzüp koysa, kesəlliri saqiyip ketidu. **19** Xunga Rəb ularoğa bu səzlərnı kılıp boləandın keyin, asmanoğa kətürüldi, Hudaning ong yenida olturdi. **20** Muhlislar qikip, hər yərgə berip hux həwəni jakarlap yürdi. Rəb ular bilən təng ixləp, səz-kalamioğa həmrəh bolup əgəxkən məjizilik alamətlər bilən uningə ispat bərdi.

Luka

1 Gərqə nuroşun adəmlər arimizda mutlək ixnəqlik dəp qaraloşan ixlarni toplap yezixka kirixkən bolsimu, **2** (huddi səz-kalamoşa baxtin-ahir əz kezi bilən guwahqı boləşanlar, xundakla uni saklap yətküzgüqilərnəning bizgə amanət kıləşan bayanliridək), **3** mənmu barlik ixlarni baxtin təpsiliy təkxürüp eniklioşandin keyin, i hərmətlik Teofilus janabliri, siligə bu ixlarni tərtpi boyiqə yezixni layik taptim. **4** Buningdin məksət, sili qəbul kıləşan təlimlərnəning mutlək həkikət ikənlikigə jəzm kılıxliri üqündur. **5** Yəhədiyə əlkisigə pədxah boləşan Hərod səltənət kıləşan künliridə, «Abiya» kaşinlik nəwitidin bir kaşin bar bolup, ismi Zəkəriya idi. Uning ayalimu Hərunning əwladidin bolup, ismi Elizabit idi. **6** Ular ikkisi Hudaning alidida həkkanıy kixilər bolup, Pərwərdigarning pütin əmr-bəlgilimiliri boyiqə əyibsiz mangatti. **7** Əmma Elizabit tuşmas boləşaqqa, ular pərzənt kərmigənidi. Uning üstigə ular ikkisi helila yaxinip qaloşanidi. **8** U əz türkümidiki kaşinlar arisida [ibadəthanida] nəwətqilik wəzipisini Huda alidida ada kiliwatqanda, **9** [xu qəşdiki] kaşinlik aditi boyiqə, ular Pərwərdigarning «mukəddəs jay»ioşa kirip huxbuy selixka muyəssər boluxka qək taxlioşanda xundək boldiki, qək uningəşa qıkti. **10** Əmdi u huxbuy seliwatqan waqtida, jamaət taxşirida turup dua kiliwatattı. **11** Tuyuksiz Pərwərdigarning bir pərixtsi uningəşa huxbuygahning ong tərripidə kəründi. **12** Uni kərgən Zəkəriya həduqup qərkunqqa qəməp kətti. **13** Birək pərixte uningəşa: — Əy Zəkəriya, qərkmişin! Qünki tiliking ijabət kılindi, ayaling Elizabit sanga bir oşul tuşup beridu, sən uning ismini Yəhya qoyşin. **14** U sanga xad-huramlik elip kelidu, uning dunyaşə kelixi bilən nuroşun kixilər xadlinidu. **15** Qünki u Pərwərdigarning nəziridə uluş bolidu. U həqkandək hərəx-xarab iqməsliki kərək; hətta anisining qərsikidiki waqtidin tartıpmu Mukəddəs Rohka tolduruloşan bolidu. **16** U Israillərdin nuroşunlirini Pərwərdigar Hudasing yenioşa kayturidu. **17** U [Rəbning] alidida İliyas

pəyoşəmbərgə has boləşan roh wə küq-kudrətə bolup, atilərnəning kəblirini balilarəşa mayil kılıp, itaətsizləni həkkanıylərnəning aqılanilikigə kirgüzüp, Rəb üqün təyyarlanəşən bir həlkni həzir kılıx üqün uning alidida mangidu, — dedi. **18** Zəkəriya bolsa pərixtidin: Mənmu kərip qəloşan, ayalimmu heli yaxinip qəloşan tursa, bu ixni qandək jəzm kılalaymən? — dəp soridi. **19** Pərixte jawabən: — Mən Hudaning huzurida turoşuqı Jəbrailmən. Sanga səz kılıxka, bu hux həwərnə sanga yətküzixkə mən əwətildim. **20** Waqit-saiti kəlgəndə qəqum əməlgə axurulidoşan bu səzlimgə ixənmişliking tüşpəylidin, bu ixlər əməlgə axuruloşan küniqəşə mana sən tiling tutulup, zuwanəşa kələməysən, — dedi. **21** Əmdi jamaət Zəkəriyani kütüp turatti; ular u mukəddəs jayda nemə üqün bunqiwala həyal boldi, dəp həyran qəloşili turdi. **22** U qıkkanda ularəşa gəp kılalmidi; uning ularəşa kol ixarətlirini kılıxidən, xundakla zuwan sürəmişlikidin ular uning mukəddəs jayda birək əlamət kərünüşni kərgənlikini qüşinip yətti. **23** Xundək boldiki, uning [ibadəthanidiki] hizmət mudditi toxuxi bilənla, u əyigə kaytti. **24** Dərwəkə, birnəqqə kündin keyin uning ayali Elizabit həmilidar boldi; u bəx ayəşiqə tala-tüzgə qıqmay: **25** «Əmdi Pərwərdigar məning həliməşə nəzirini qüşürüp, məni halayik arisida nomuşka kəlixtin halas kılıp, manga bu künlərdə xunqilik xapaət kərsətti» — dedi. **26** [Elizabit həmilidar bolup] altə ay boləşanda, pərixte Jəbrail Huda tərripidin Galiliyə əlkisidiki Nasarət degən bir xəhərgə, pak bir qızning qəşioşa əwətildi. Qız bolsa Dawut [pədxahning] jəmətidin boləşən Yüşüp isimlik bir kixigə dəyixip qoyuloşanidi; qızning ismi bolsa Məryəm idi. **28** Jəbrail uning aldioşa kirip uningəşa: — Salam sanga, əy xəpəkətkə muyəssər boləşən qız! Pərwərdigar sanga yardur! — dedi. **29** U pərixtinə kərgəndə, uning səzidin bək həduqup kətti, kənglidə bundək salam səzi zadi nemini kərsitidoşandu, dəp oylap kəldi. **30** Pərixte uningəşa: — Əy Məryəm, qərkmişin. Sən Huda alidida xəpəkət tapqansən. **31** Mana, sən həmilidar bolup bir oşul tuşisən, sən uning ismini Əysa dəp qoyisən. **32** U uluş bolidu, Həmmidin Aliy Boləşuqining oşli dəp atilidu;

wə Pərwərdigar Huda uningōja atisi Dawutning təhtini ata kilidu. **33** U Yaqubning jəməti üstigə mənggü səltənət kilidu, uning padixahlığı tūgiməstur, — dedi. (aiōn g165) **34** Məryəm əmdi pərixtidin: — Mən tehi ər kixigə təgmigən tursam, bu ix kandaqmu mumkin bolsun? — dəp soridi. **35** Pərixte uningōja jawabən: — Muqəddəs Roh sening wujudungōja qūxidu wə Həmmidin Aliy Boloquqining kūq-kudriti sanga sayə bolup yekinlixidu. Xunga, səndin tuqulidioqan muqəddəs [pərxənt] Hudaning Oqli dəp atilidu. **36** Wə mana, tuqūqining Elizabitmu yaxinip qaloqan bolsimu, oqulōja həmilidar boldi; tuqmas deyilgūqining qorsak kətūrginigə hazir altə ay bolup qaldi. **37** Qūnki Huda bilən hēqkandaq ix mumkin bolmay qalmaydu, — dedi. **38** Məryəm: — Mana Pərwərdigarning dedikimən; manga sēzüng boyiqə bolsun, — dedi. Xuning bilən pərixte uning yenidin kətti. **39** Məryəm xu künlərdə ornidin qopup aldirap Yəhudiya taollik rayonidiki bir xəhərgə bardı. **40** U Zəkəriyaning eyigə kirip, Elizabitka salam bərdi. **41** Wə xundak boldiki, Elizabit Məryəmning salimini angliqandila, qorsikidiki bowak oynaklap kətti. Elizabit bolsa Muqəddəs Rohka toldurulup, yukiri awaz bilən təntənə kilip mundak dedi: — Kiz-ayallar iqidə bəhtliktursən, qorsikindiki mewimu bəhtliktur! **43** Manga xundak [xəpəp] nədin kəldikin, Rəbbimning anisi boluquqı meni yoklap kəldi! **44** Qūnki mana, saliming kulikimoqja kirgəndila, qorsikimdiki bowak sēyünüp oynaklap kətti. **45** İxəngən kız nəkədər bəhtliktur; qūnki uningōja Pərwərdigar tərpidin eytiloqan sēz jəzmən əməlgə axurulidu! **46** Məryəmmu hux bolup mundak dedi: — «Jenim Rəbni uluqlaydu, **47** rohim Kutkuzoquqim Hudadin xadlandi, **48** Qūnki U dedikining miskin həlioqja nəzər saldi; Qūnki mana, xundin baxlap barlik dəwrlər meni bəhtlik dəp ataydu; **49** Qūnki Qadir Boloquqı mən üqün uluq ixlarni əməlgə axurdi; Muqəddəstur Uning nami. **50** Uning rəhim-xəpkiti dəwrdin-dəwrgiqə Əzidin qorkidoqanlarning üstididur, **51** U biliki bilən kūq-kudritini namayan kildi, U təkəbburlarni kənglidiki niyət-hiyalliri iqidila tarmar kildi. **52** U küqlük həkūmdarlarni təhtidin qūxürdi,

Pekirlarni egiz kətürdi. **53** U aqlarni nazi-nemətlər bilən toyundurdi, Ləkin baylarni kuruk qol kayturdi. **55** U ata-bowilirimizōja eytkinidək, Yəni İbrahım həm uning nəsligə mənggü wədə kilōjinidək, U Əz rəhim-xəpkitini esidə tutup, Quli Israilōja yardəmgə kəldi». (aiōn g165) **56** Məryəm Elizabitning yenida üq ayqə turup, əz eyigə kaytti. **57** Elizabitning tuqutining ay-kūni toxup, bir oqul tuqdi. **58** Əmdi uning qolum-koxniliri wə uruk-tuqkanliri Pərwərdigarning uningōja kərsətkən mehır-xəpkitini xunqə ulōqaytkanlikini anglap, uning bilən təng xadlandi. **59** Wə xundak boldiki, bowak tuqulup səkkiz kün bolōqanda, halayik balining hətnisini kilōjili kəldi. Ular uningōja Zəkəriya dəp atisining ismini koymaqki boluxti. **60** Ləkin anisi jawabən: — Yaq! İsmi Yəhya atalsun — dedi. **61** Ular uningōja: — Birak uruk-jəmətingiz iqidə bundak isimdikilər yokku! — deyixti. **62** Xuning bilən ular balining atisidin pərxəntingizgə nemə isim koıuxni halaysiz, dəp ixarət bilən soraxti. **63** U bir parqə [mom] tahtayni əkilixni tələp kilip: «Uning ismi Yəhyadur» dəp yazdi. Həmməylən intayin həyran qelixti. **64** Xuan uning aozı eqildi, uning tili yexilip, zuwanōja kəldi wə xuning bilən Hudaoja təxəkkür-mədhijə eytti. **65** Ularning əpqürisidikilərnin həmmisini qorkunq basti; Yəhudiya taollik rayonlirida bu ixlarning həmmisi əl aozıda pur kətti. **66** Bu ixlardin həwər tapquqilarning həmmisi ularni kəngligə püküp: «Bu bala zadi kandaq adəm bolar?» deyixti. Qūnki Pərwərdigarning qoli dərwəkə uningōja yar idi. **67** Xu qaoqda balining atisi Zəkəriya Muqəddəs Rohka toldurulup, wəhiy-bexarətni yətküzüp, mundak dedi: — **68** «İsrailning Hudasi Pərwərdigarōja təxəkkür-mədhijə oqulsun! Qūnki U Əz həlkini yoklap, ularin həwər elip, bədəl tələp ularni hər kildi. **70** U kədimdin beri muqəddəs pəyoqəmbərlirining aozı arkilik wədə kilōjinidək, Quli bolōqan Dawutning jəməti iqidin biz üqün bir nijat mūnggüzini əstürüp turoquzdi; Bu zat bizni dūxmənlirimizdin wə bizni eq kəridioqanlarning kolidin kutkuzoquqı nijattur. (aiōn g165) **72** U xu yol bilən ata-bowilirimizōja iltipət əyləp, Muqəddəs əhdisini əməlgə axurux üqün, Yəni

atimiz Ibrahimoğa bolqan kəsimini esidə tutup, Bizni düxmənlerining qolidin azad qilip, Barlik künlirimizdə heqkimdin qorqmay, Öz aldida ihlasmənlik wə həkkanıylik bilən, Hizmətibaditidə bolidioqan kildi. **76** Əmdi sən, i balam, Həmmidin Aliy Boloquqining pəyoğəmbiri dəp atilisən; Qünki sən Rəbning yollirini təyyarlar üqün Uning aldida mangisən. **77** Wəzirəng uning həlkiğə gunəhlirining kəqürüm kilinixi arqilik bolidioqan nijatning həwirini bildürüxtür; **78** Qünki Hudayimizning iqi-baəridin uroqup qikqan xəpəktlər wəjidin, Qarangoluluk wə ölüm kəlanggisi iqidə olturoqanlarni yorutux üqün, Putlirimizni amanlik yolioğa baxlax üqün, Ərxin tang xəpiqi üstimizgə qüxüp yoklidi. **80** Bala bolsa əsüp, rohta küqləndürüldi. U Israil jamaitining aldida namayan kilinoquqə qəllərdə yaxap kəldi.

2 Əmdi xu künlərdə, [Rim imperatori] Kəysər Awoqustustin barlik həlktin baj elix üqün ularning royheti tizimlansun dəp pərman qüxti. **2** Tunji ketimlik bu nopuz tizimlax Kiriniyus Suriyə əlksisini idarə qilip turoqan waqtida elip beriloqanidi. **3** Xuning bilən həmmə adam nopuska tizimlinix üqün öz yurtlirioğa qaytix kerək boldi. **4** Yüsüpmu Dawut [padixahning] jəmətidin boləaqqa, xundakla uning biwasitə əwladi boləaqqa, Galiliyə əlksidiki Nasarət xəhirdin ayrilip, Yəhudiyə əlksidiki, Dawutning yurti Bəyt-Ləhəm degən xəhərgə kətti. **5** Nopuska tizimlinix üqün layiqi, boləqusi ayali Məryəmmu billə bardı. Məryəm hamilidar bolup, qorsiki helila yooqinap qəloqanidi. **6** Wə xundak boldiki, ular Bəyt-Ləhəmdə turoqan waqtida Məryəmning tuqutining ay-küni toxup qaldı. **7** Birak sarayda ularoğa orun bolmioqqa, Məryəm xu yərdə tunji oqulini tuoqkanda uni zakilap, eoqildiki okuroğa yatquzdi. **8** Xu yəring ətrapidiki bəzi padiqilar dalada turatti; ular keqiqə tünəp, padisioğa qaraytti. **9** Wə mana, Pərwədigarning bir pərixtsisi ularning aldida turatti; Pərwədigarning parlak xəripi ularning ətrapini yorutuwətti. Ular intayin bək qorqup kətti. **10** Birak pərixətə ularoğa: — Qorqmanglar! Qünki mana, pütün həlkkə huxallik bolidioqan

bir hux həwəni silərgə elan kilimən. **11** Qünki bügün Dawutning xəhridə silər üqün bir Qutkuzoquqi tuoquldi. U — Rəb Məsihdur! **12** [Uni] tepixinglar [üqün] xu alamət boliduki, bowakni zakilanoqan halda bir oqurda yatqan petidə tapisilər, — dedi. **13** Birdinla, pərixtning ətrapida zor bir top samawi qoxundikilər pəyda bolup, Hudani mədhıyləp: **14** «Ərxələda Hudağa xan-xəreplər boləy! Yər yüzidə bolsa u səyünidioqan bəndilirigə aram-hatirjəmlik bolsun!» deyixti. **15** Pərixtilər ulardin ayrilip asmanoğa qikqip ketiwidi, padiqilar bir-birigə: — Bəyt-Ləhəmgə yol elip, Pərwədigar bizgə ukturoqan, əməlgə axuroqan bu ixni kəriup kəlayli, — deyixti. **16** Xuning bilən ular aldirap xəhərgə berip, Məryəm bilən Yüsüpnı wə oqurda yatqan bowakni izdəp taptı. **17** Padiqilar [bowakni] kərgəndin keyin, əzlırigə uning həlkiğə eytiloqan səzləni kəng tarkitiwətti. **18** Buni angliqanlarning həmmisi padiqilarning degənlirigə intayin həyran kəlixti. **19** Məryəm bolsa bu ixlarning həmmisini kəngligə püküp, qongqur oylinip yürətti. **20** Padiqilar kərgən wə angliqanlirining həmmisi üqün Hudani uluoqlap, mədhıyə okuxqan peti qaytixti; barlik ixlar dəl ularoğa həwərləndürülgəndək bolup qikqanidi. **21** Bowakni hətnə kilix waqti, yəni səkkizinqi küni toxqanda, uningə əysa dəp isim qoyuldi. Pərixətə bu isimni u tehi anisinin baliyatqusida apiridə bolmayla qoyoqanidi. **22** Əmdi Musa [pəyoğəmbərgə] qüxürülgən qanun boyiqə Yüsüp bilən Məryəmning paklinix waqti toxqanda ular balini Pərwədigarə atəp tapxurux üqün Yerusalemoğa elip bardı **23** (Pərwədigarning Təwrat qanunida: «Barlik tunji oqul Pərwədigarə mukəddəs mənəsup atilixi kerək» dəp yeziloinidək) **24** wə xundakla Pərwədigarning Təwrat qanunida deyilgini boyiqə, bir jüp pahtək yaki ikki kəptər baqkisini qurbanlikqə sunux kerək idi. **25** Wə mana xu qəoqlarda, Yerusalemdə Simeon isimlik bir kixi turatti. U həm həkkanıy wə ihlasmən adəm bolup, «Israiloğa Təsəlli Bərgüqi»ni intizarlik bilən kütəkəndi. Mukəddəs Roh uning wujudioğa yar idi. **26** U Mukəddəs Rohın kəlgən wəhıyidin əzining Pərwədigarning Məsihini kərmigüqə ölüm kərməydioqanlikini

bilgənidi. 27 U Mukəddəs Rohning baxlisi bilən ibadəthanining [hoyliliriq]a kirdi; ata-anisi Təwratta bekitilgən adətni bejirix üqün bowak Əysani kətürüp kirgəndə, 28 Simeon bowakni kuqikioqə elip, Hudaqə təxəkkür-mədhijə oqup mundak dedi: — 29 «Əmdi, i Igəm, hazir sezüing boyiqə kulungning bu aləmdin hatirjəmlilik bilən ketixigə yol qoyqəysən; 30 Qünki öz kəzüm Sening nijatingni kərdi, 31 Uni barlik həlkələr aldida hazirliqənsən; 32 U əllərgə wəhijə bolidioqan nur, Wə həlking Israilning xan-xəripidur!» 33 Balining ata-anisi bala həkkidə eytiloqanliriqə intayin həyran kəlixti. 34 Simeon ularqə bəht tiləp, apisi Məryəmgə mundak dedi: — Mana! Bu bala Israildiki nuroqun kixilərnin yikilixi wə nuroqun kixilərnin kətürüluxi üqün təyinləndi, xundakla kixilər qarxi qikip həkarətləydiqan, [Hudaning] bexarətlilik alamiti bolidu. 35 Xuning bilən nuroqun kixilərnin kənglidiki qəzəzlixi axkariliduru — wə bir qiliqmu sening kənglünggə sanjilidu! 36 Xu yərdə Axir kəbilisidin boləqan Fanuilning kizi Anna isimlik heli yaxanoqan bir ayal pəyoqəmbərmu bar idi. U kiz waqtida ərgə təkəndin keyin uning bilən yəttə yil billə yaxap, 37 andin səksən tət yil tul turoqan idi. U ibadəthana hoyliliridin qikmay, keqə-kündüz roza tutuxlar wə dualar bilən Hudaqə ibadət kilatti. 38 U dəl xu pəyətə yetip kelip Pərwərdigarəqə təxəkkür eytti, həmdə Yerusalemda nijat-hərlükni kütüwatqan barlik halayiqqə bala toqrisida səz kildi. 39 [Yüsüp] bilən [Məryəm] Təwratta bekitilgən barlik ixlarni ada qiləqandin keyin, Galiliyəgə, əz xəhəri Nasarətkə qaytti. 40 Bala bolsa əsüp, dana-aqilanilik bilən tolup, rohta küqləndürüldi, Hudaning mehir-xəpkitimu uning üstidə idi. 41 Uning ata-anisi hər yili «ətüp ketix həyti»da Yerusalemqə baratti. 42 Əysa on ikki yaxqə kirgən yili, ular uni elip, həytnin aditi boyiqə yənə qikip bardı. 43 Həyt künlirini ötküzgəndin keyin, ular əyigə qarap ketiwatqanda, bala Əysa Yerusalemda qaldı. Ata-anisining bu ixtin həwiri yoq idi, 44 bəlki uni səpərdax-həmrahliri bilən billə keliwatidu, dəp oylap, bir kün yol yürdi. Andin ular uni uruq-tuoqanlari wə dost-buradərliri arisidin izdəxkə baxlidi; 45 izdəp

tapalmay, ular kəynigə yenip Yerusalemqə berip yənə izdidi. 46 Wə xundak boldiki, üqinqi küni ular uni ibadəthana hoylisida Təwrat ustazlirining arisida olturup, ularning təlimlirini anglawatqan həm ular din soal sorawatqanning üstidə tapti. 47 Uning səzlrini angliqanlarning həmmisi uning qüxənqisigə wə bərgən jawabliriqə intayin həyran kəlixti. 48 Ata-anisi uni kərup nahayiti həyranu həs boluxti, uning anisi uningqə: — Way balam! Nemixkə bizgə xundak muamilə kilding? Atang ikkimiz parakəndə bolup seni izdəp kəlduk! — dedi. 49 U ularqə: — Nemixkə meni izdidinglar? Əjəba, mening Atamning ixlirida boluxum kərəklilikmi bilməmtinlar? — dedi. 50 Ləkin ular uning ularqə eytkinini qüxənmidi. 51 Andin u ular bilən Nasarətkə qaytti wə ularning gəpigə izqil boysunatti. Ləkin anisi bu ixlarning həmmisini kəngligə püküp qoydi. 52 Xundak qilip, Əysa aqilanilik-danalıqta wə qaməttə yetilip, Huda wə kixilər aldida barəqanseri səyülməktə idi.

3 Rim imperatori Tiberius Qəysərnin səltənətinin on bəxinqi yili, Pontius Pilatus Yəhudiyə əlkisining walisı, Hərod han Galiliyə əlkisining həkimi, Hərod hanning inisi Filip han Ituriyə wə Trahonitis əlkisining həkimi, Lisanyas han Abiliniy əlkisining həkimi boləqanda, 2 Hannas həm Qayafa bax kahinlik kiliwatqanda, Hudaning səz-kalami qəldə yaxawatqan Zəkəriyaning oqlı Yəhyaqə kəldi. 3 U Iordan dəryasi wadisidiki barlik rayonlarni kəzip, kixilərgə gunahlarqə kəqürüm elip kelidioqan, towa kilixni bildüridioqan [suqə] «qəməldürüx»ni jakar laxni baxlidi. 4 Huddi Təwrattiki Yəxaya pəyoqəmbərnin səzliri hatiriləngən qisimda pütülgəndək: «Bayawanda towliqoqi bir kixining: Rəbning yolini təyyarlanglar, Uning yollirini tüz qilinglar! — degən awazi angləndi. 5 Barlik jiloqlar toldurulidu, Barlik taq-dənglər pəslitilidu; Əgri-toqay jaylar tüzlinidu, Ongəqul-dongəqul yərlər təxki yollar kilinidu. 6 Xundak qilip, barlik ət igiliri Hudaning nijatini kərələydiqan bolidu! — dəp towlaydu». 7 Yəhya əmdi aldioqə qəməldürüxni qəbul kilixkə qikqan

top-top halayikka: — Əy zəhərlik yılan baliliri! Kim silərni [Hudaning] qüxüx aldida turojan oşəzipidin qeqinglar dəp agahlandurdi?! 8 Əmdi towioşa layik mewilərni kəltüringlar! Wə əz iqinglarda: «Bizning atimiz bolsa İbrahımdur!» dəp hiyal əylimənglar; qünki mən xuni silərgə eytip koyayki, Huda İbrahımışa muxu taxlardinmu pərzəntlərni yaritip berələydu. 9 Palta allıkaşan dərəhlərnin yiltizioşa təngləp koyuldi; yahxi mewə bərməydişan hərəkəndə dərəhlər kesip otka taxlinidu!» — dedi. 10 [Uning ətrəpioşa] toplaxkan kixilər əmdi uningdin: — Undakta, biz kəndə kəliximiz kerək? — dəp soridi. 11 U jawabən: — İkki qur qapini bar kixi birini yok kixigə bərsun, yəydişini bar kiximu xundək kışun, — dedi. 12 Bəzi bajgirlarmu qəməldürüxnə qəbul kışilə uning aldişə kelip: — Ustaz, biz kəndə kəlimiz? — dəp soridi. 13 U ularışə: — Bəlgiləngəndin artuk baj almənglar, — dedi. 14 Andin bəzi ləxkərlərmu uningdin: — Bizqu, kəndə kəliximiz kerək? — dəp soraxti. U ularışə: — Baxkışlarning pulini zorəwanlik bilən eliwalmənglar, həkkingə yaləşandin xikəyət kışmənglar wə ix həkkinglarışə razi bolunglar, — dedi. 15 Əmdi hək təkəzzalikta bolup həmməylən kənglidə Yəhya toşruluk «Məsih muxu kiximidu?» dəp oylaxti. 16 Yəhya həmməyləngə jawabən: — Mən silərni dərəkə suşə qəməldürimən. Ləkin məndin kudrətlik boləjan birsi kelidu; mən hətta kəxlirining boşquşini yexiximu layik əməsmən! U silərni Mukəddəs Rohka həm otka qəməldüridu. 17 Uning soruşuqi kşiriki qolida turidu; u əz haminini topa-saməndin təltəküş tazilaydu, sap buşdayni ambarışə yioşidu, əmma topa-samənni əqməs otta kəydürüwetidu, — dedi. 18 Əmdi xundək kəp baxka nəsihətlər bilən Yəhya hux həwərnə həkəkə yətküzdi. 19 [Keyin], həkım Hərod [əgəy] akışining ayali Hərodıyənə [tərtiwələşanlikşə] tşpəylidin wə xuningdək uning barlik baxka rəzil kışmıxliri üqün Yəhya təripidin əyibləngən, 20 Hərod bu barlik rəzillikining üstigə yənə xuni kışdiki, Yəhyani zindənışə taxlidi. 21 Xundək boldiki, həmmə hək Yəhyadin qəməldürüxnə qəbul kışilə, U dua əşamu qəməldürüxnə qəbul kışdi. U dua kışliwatkənda, asmanlar yerilip, 22 Mukəddəs

Roh kəptər siyakida qüxşp uning üstigə kşndi. Xuning bilən asmandin: «Sən Məning səyşmlük Oşlum, Mən səndin toluk hursənmən!» degən bir əwaz ənglandi. 23 Əyşə əz [hizmitini] baxkışilə, ottuzışə kışirip qələşanidi. U (həkning nəziridə) Yüşşpning oşli idi; Yüşşp Helişning oşli, 24 Heliş Mattatning oşli, Mattat Lawişning oşli, Lawiş Məlkışning oşli, Məlkış Yannayning oşli, Yannay Yüşşpning oşli, 25 Yüşşp Mattatışaning oşli, Mattatışa Amosning oşli, Amos Nahşunning oşli, Nahşun Həşlining oşli, Həşli Naggayning oşli, 26 Naggay Mahətnin oşli, Mahət Mattatışaning oşli, Mattatışa Səməşning oşli, Səməş Yüşşpning oşli, Yüşşp Yudanin oşli, 27 Yuda Yoananning oşli, Yoanan Resəning oşli, Resə Zərubabəlnin oşli, Zərubabəl Salatışəlnin oşli, Salatışəl Nerişning oşli, 28 Neriş Məlkışning oşli, Məlkış Addin oşli, Addi Kşsamning oşli, Kşsam Elmədamning oşli, Elmədam Erning oşli, 29 Er Yosəning oşli, Yosə Əliəzərnin oşli, Əliəzər Yorimning oşli, Yorim Mattatning oşli, Mattat Lawişning oşli, 30 Lawiş Simeonning oşli, Simeon Yəhudaning oşli, Yəhşda Yüşşpning oşli, Yüşşp Yonanning oşli, Yonan Əliakşmning oşli, 31 Əliakşm Meleahning oşli, Meleah Mənnəning oşli, Mənnə Mattatning oşli, Mattat Natanning oşli, Natan Dawutning oşli, 32 Dawut Yəssəning oşli, Yəssə Obədnin oşli, Obəd Boazning oşli, Boaz Salmonning oşli, Salmon Nahşonning oşli, Nahşon Amminədnin oşli, 33 Amminədnə Arənnin oşli, Arənnə Həzronning oşli, Həzron Pəzəznin oşli, Pəzəz Yəhşdanin oşli, 34 Yəhşda Yəkupning oşli, Yəkup İshəkning oşli, İshək İbrahımnin oşli, İbrahım Tərahning oşli, Tərah Nahşorning oşli, 35 Nahşor Serugning oşli, Serug Raşşuning oşli, Raşşu Pələşning oşli, Pələş Ebərnin oşli, Ebər Xələşning oşli, 36 Xələş Kainanning oşli, Kainan Arpəxadning oşli, Arpəxad Xəmmning oşli, Xəm Nuşning oşli, Nuş Ləməhning oşli, 37 Ləməh Mətuxələşning oşli, Mətuxələş Hənohning oşli, Hənoh Yarədnin oşli, Yarəd Mahəlalilnin oşli, Mahəlalil Kənnin oşli, 38 Kənnə Enoxning oşli, Enox Sətnin oşli, Sə

Adəm'atining oqli, Adəm'ata bolsa, Hudaning oqli idi.

4 Andin Əysa Mukəddəs Rohqa tolup, Iordan daryasidin kaytip kelip, Roh tərripidin qel-bayawanoqa elip berildi. **2** U u yərdə kirik kün Iblis tərripidin sinaldi. U bu künlərdə heqnersə yemidi. Künlər ayaqlaxkanda, uning korsiği taza aqқанidi. **3** Əmdi Iblis uningoja: — Sən əgər Hudaning Oqli bolsang, muxu taxqa: «Nanoja aylan!» dəp buyruoşin — dedi. **4** Əysa uningoja jawabən: — [Təwratta]: «Insan pəkət nan bilənla əməs, bəlki Hudaning hər bir səzi bilənmu yaxaydu» dəp yeziloşan, — dedi. **5** Iblis yənə uni egiz bir taoşka baxlap qikiş, bir dəkişə iqidə dunyadiki barliş dələtlərni uningoja kərsətti. **6** Iblis uningoja: — Mən bu həkimiyətning həmmisini wə uningoja təwə barliş xanuxəwkətlərni sanga təkdim kilimən; qünki bular manga tapxuruloşan, mən uni kimgə berixni halisam, xuningoja berimən. **7** Əgər bax koyup manga səjdə kilsang, bularning həmmisi seningki bolidu, — dedi. **8** Əysa uningoja jawab berip: — [Təwratta]: «Pərwərdigar Hudayingoşila ibadət kil, pəkət Uningla kullukida bol!» dəp yeziloşan, — dedi. **9** Andin Iblis uni Yerusalemoja elip bardi wə uni ibadəthanining əng egiz jayoşo turuozup: — Hudaning Oqli bolsang, əzüngni pəskə taxlap başkin! **10** Qünki [Təwratta]: «[Huda] Əz pərixtilirigə seni koşoşdax həşkşidə əmr kilidu»; **11** wə, «Putungning taxqa urulup kətməsliki üqün, ular seni kollirida kətürüp yüridu» dəp yeziloşan, — dedi. **12** Əysa uningoja: — «[Təwratta]: «Pərwərdigar Hudayingni sinişuqi bolma!» dəpmu yeziloşan, — dedi. **13** Iblis barliş sinaxlarni ixlitip qikşandin keyin, uni waştinqə taxlap ketip kaldi. **14** Əysa Rohning küq-kudriti iqidə Galiliyə əlkisigə kaytip kaldi. Xuning bilən uning həwər-xəhriti ətraptiki hər bir yurtlaroşo tarkaldi. **15** U ularning sinagoglişida təlim bergili turdi wə ularning uluşoşlirioşo sazawər boldi. **16** U əzi bekiş qong kilinoşan yurti Nasarətkə kelip, xabat küni adəttikidə sinagogka kirdi wə xundakla [mukəddəs yazmilarni] oşuxka ərə turdi **17** wə Təwrattiki «Yəxaya» degən kişim uningoja tapxuruldi.

U oram yazmini eqip, munu səzlər yeziloşan yəşni tepip oşudi: **18** — «Pərwərdigarning Rohi mening wujudumda, Qünki U meni yokşullarəşo hux həwərlər yətküzüxkə məsilh kildi. Tutşunlarəşo azadlişni, Wə korlarəşo kərtüx xipasini jakarlaxqa, Ezilgənlərni halas kilişqa, Pərwərdigarning xapaət kərsitidoşan yilini jakarlaxqa meni əwətti». **20** U yazmini türüwetip, sinagog hizmətşisigə kayturup berip, olturdi. Sinagogta olturoşanlarning həmmisininə kəşliri uningoja tikilip turatti. **21** U kəşqiliklə: — Mana bu ayət bügün kulikişinglarəşo anglanoşinida əməlgə axurulmakta, — dedi. **22** Həmmisi uning yaxši gepini kilişip, uning aşzidin qikiwatşan xapaətliş səzlişigə həyran kelişip: — Bu Yüşüpnəng oqli əməşmu? — deyixti. **23** U ularəşo: — Xübşisizki, silər manga «əy tewip, awwal əzüngni saşayt!» degən təmsilni kəltürüp, «Həwər tapşinimizdək, Kəpərnahum xəşiridə nemə ixlar yüz bərgən bolsa, muxu yərdimu, əz yurtungdimu xularni kərsətməşən?» dəwəşisilər, — dedi. **24** — Biraş xuni silərgə bərhəş eytip koyayki, heşkandaş pəyoşəmbər əz yurti tərripidin koşul kilinoşan əməş. **25** Mən silərgə xu həşkəşni əşlitimənki, Ilyas [pəyoşəmbər]ning waştida, asman uda üq yil altə ay etilip, dəhşətliş bir kəşəşqiliş barliş zeminni bəşkanda, Israilda nuroşun tul ayallar bar idi; **26** biraş Ilyas ularning heşkəşisining kəşioşo əməş, bəlki Zidonning Zarəfat xəşiridiki bir tul ayalning kəşioşila əwətilgən. **27** Wə [xuningəşo oşxax], Elixə pəyoşəmbəşning waştida, Israilda mahaw kesilişigə giriştar boləşanlar nuroşun bolsimu, lekin Suriyəliş Naamandin bəşka, heşkəşisi saşaytiləşan əməş! — dedi. **28** Sinagogdikilər bu səzlərni anglap, həmmisi kəştik oşəşpləndi; **29** ornidin turuxup, uni xəşəşdin həydəş qikişip, xu xəşər jaylaxşan taoşning lewişə əşikiş, tik yardin taxliwətməşki boluxti. **30** Lekin u ularning arisidin bimalal etüp, əz yolişo qikiş kəşti. **31** U Galiliyə əlkisininə Kəpərnahum degən bir xəşirigə qüxti, u yərdə xabat künliridə həlşkə təlim berəşti. **32** Ular uning təlimigə həyran kelişti, qünki uning səzi tolimu nopuzluk idi. **33** Əmdi sinagogta napak jinning roşi qaplaxşan bir kixi bolup, [uningdiki jin] kəştik

awazda: **34** — Əy Nasarətlik Əysa, sening biz bilən nemə karing?! Bizni yokatqili kəldingmu? Mən sening kimlikingni bilimən, Hudaning Mukəddəs Boluqujisən! — dəp tovlaş kətti. **35** Lekin Əysa jinə tənbiş berip: — Aşzingni yum! Uningdin qik! — dewidi, jin həliqi adəmni halayik otturidida yikitiwetip, uningdin qikip kətti. Lekin uningə heq zərər yətküzmid. **36** Həmməylən buningdin qattik həyran boluxup, bir-birigə: — Bu zadi kəndak ix! U dərwekə həkuk wə kudrət bilən napak rohləroşə əmr kilsila, ular qikip ketidikən, — deyixti. **37** Xuning bilən uning həwər-xəhriti ətraptiki hər bir yurtlarəşə tarkaldi. **38** Əysa sinagogtin qikip, Simonning əyigə kirdi. Lekin Simonning keynanisi əşir təp kesili bolup qaləjanidi; ular Əysadin uning həjritidin qikixini ətündi. **39** U ayalning bexida turup, təkə tənbiş beriwidi, təp xuan uningdin kətti. U dərhal ornidin turup, ularni kütüxkə baxlidi. **40** Kün petixi bilənla, kixilər hərhil kesəllərgə giriptar boləjan yekinliri bolsila, ularni uning aldiəşə elip kelixti. U ularəşə bir-birləşə kolini təgküzüp, ularni saşaytti. **41** Kixilərgə qaplaşқан nuroşun jinlar ularin qikip: «Sən Hudaning Oşli!» dəp tovlaş ketətti. Lekin u ularəşə tənbiş berip, səz kilixioşə yol koymidi; qünki ular uning Məsih ikənlikini bilətti. **42** Kün qikixi bilən, u xəhərdin qikip, pinhan bir jayəşə kətti. Birak top-top halayik uni izdəp yürətti; ular uni tapkanda aldiəşə kelip, uni arimizda qalsun dəp ketixidin tosmakqi boluxti. **43** Lekin u ularəşə: — Hudaning padixəhlikining hux həwirini baxkə xəhər-yezilarəşimə yətküzüxüm kerək; qünki mən dəl bu ixkə əwətilgənmən, — dedi. **44** Xuning bilən u Galiliyədiki sinagoglarda təlim berip yüriwərdi.

5 Xundak boldiki, u Ginnisarət kəlining boyida turoşanda, halayik Hudaning səz-kalamini anglax üqün uning ətrəpioşə olixip kistilixip turatti. **2** U kəl boyida turoşan ikki kemini kərdi. Belikqilar bolsa kemidin qüxüp, [kəroşakta] torlirini yuyuxuwatatti. **3** U kemilərdin birigə, yəni Simonningkigə qikip, uningdin kemini kəroşaktin səl yirəklitixni iltimas kildi. Andin u kemidə olturup top-top halayikqə təlim bərdi.

4 Səzi tügigəndin keyin, u Simonəşə: — Kemini qongqurak yərgə həydəp berip, beliklarni tutuxkə torliringlarni selinglar, — dedi. **5** Simon uningəşə jawabən: — Ustaz, biz pütün keqiqə jəşə tartip heq nərsə tətalmiduk. Birak sening səzüng bilən torni salsam salay, dedi. **6** Ular xundak kiliwidi, nuroşun beliklar torəşə qüxti; tor səkülüxkə baxlidi. **7** Xuning bilən ular baxkə kemidiki xeriklirini yərdəmgə kelixkə ixarət kilixti. Ular kelip, [beliklarni] ikki kemigə lik qəqiliwidi, kemilər qəküp ketəşə dəp qald. **8** Simon Petrus bu ixni kərup, Əysaning tizliri aldidə yikilip: — Məndin yirəkləşkəşən, i Rəb! Qünki mən gunəhkərmən! — dedi. **9** Qünki bunqə kəp belik tutuloşanlikidin u wə uningəşə həmərah boləjanlirini həyranlik bəşkanidi. **10** Wə Simonning xerikliri — Zəbədiyning oşulliri Yəşup bilən Yuhənnamə həm xundak həyran qald. Əmdi Əysa Simonəşə: — Kərkəmiəşin, buningdin keyin sən adəm tutkuqi bolisən — dedi. **11** Ular kemilərnə kəroşakqə qikirip, həmmə nərsini taxlap qoyup, uningəşə əgixip mangdi. **12** Xundak boldiki, u xəhər-yezilarning biridə boləşanda, mana xu yərdə, pütün bədinini mahaw besip kətkən bir adəm bar idi; u Əysani kərupla uning ayioşəşə əzini etip uningdin: — Təksir, əgər sən halisang, meni saşaytip pak kiləşən! — dəp yəlwurdi. **13** Əysə kolini sozup uningəşə təgküzüp turup: — Halaymən, pakləşin! — dewidi, bu adəmning mahaw kesili dərhal uningdin kətti. **14** Əysə uningəşə: — Həzir bu ixni heqkimgə eytma, bəlki udul berip kəşinəşə əzüngni kərsitip, ulardə bir guwəhlik bolux üqün, Musa bu ixta əmr kiləşəndək əzüngning saşaytiləşining üqün bir [kurbanlikni] sunəşin, — dedi. **15** Lekin u toşrisidiki həwər tehimə tarkilip pur kətti; xuning bilən top-top həlk uning səzini anglax wə əz aşriq-kesəllirini saşaytixi üqün uning aldiəşə yioşilip kelətti. **16** Həlbuki, u pat-pat ularin qekinip qəllük yərlərgə berip dua kilatti. **17** Xu künlərnə biridə xundak boldiki, u təlim beriwətkəndə, yenidə Pərisiyəşə wə Təwrat əhlişiri olturatti. Ular Galiliyəşə Yəhudiyə əlkilirining hərəkəşə yəzə-kixlakliri wə Yerusəlemdin kəlgənidi. Pərwədigarning kesəllərnə saşaytix küq-kudriti uningəşə yar

boldi. **18** Xu pəyttə, mana birqanqə kixi zəmbilgə yatquzulojan bir paləqni kətürüp kəldi. Ular uni uning aldioja əkirixkə intilixti. **19** Birəq adəmləning tolilikidin kesəlni əkirixkə amal tapalmay, ular əgzigə elip qikiq, əgzidiki kaħixlarni eqip, kesəlni əyning iqigə zəmbildə yatqan ħalda halayikning otturisiqə, əysaning aldioja qüxürdi. **20** U ularning ixənqini kərüp [paləqkə]: — Buradər, gunahlıring kəqürüm kılındi! — dedi. **21** Təwrat ustazlıri bilən Pərisiyələr kəngülliridə: — Bundaq kupurluk səzligən bu adəm kimdur?! Hudadin baxqə gunahlarıni kəqürələydiqə kim bar? — dəp oylaxti. **22** Birəq əysa ularning kənglidə əyib izdəxlirini bilip yetip, jawabən: — Silər kənglünglarda nemixqə əyib izdəysilər? **23** «Gunahlıring kəqürüm kılındi!» deyix asanmu yaki «Ornungdin tur, mang!» deyixmu? **24** Əmma ħazir silərnin Insan'ooqlininq yər yüzidə gunahlarıni kəqürüm kiliq ħokuqioja igə ikənlikini bilixinglar üqün, — U paləq kesəlgə: — Sanga eytayki, ornungdin tur, ornungni yiojixturup əyüggə kayt! — dəp buyrudi. **25** ħeliki adəm dərħal ularning aldidə ornidin dəs turup, əzi yatqan zəmbilni elip, Hudani uluqliojiniqə əyigə kaytti. **26** ħəmməylənni dəħxətlik ħəyranlik basti; ular Hudani uluqlixip, kərkuqqa qəmgən ħalda: — Biz bügün tilsimat ixlarni kərdük! — deyixti. **27** Bu ixlardin keyin, u yoloja qikiq, Lawiy isimlik bir bajirni kərđi. U baj yiojidiqə orunda olturatti. U uningə: — Manga əgəxkin! — dedi. **28** U ornidin turup, ħəmmi taxlap, uningə əgəxti. **29** Lawiy əyidə uningə katta bir ziyapət bərđi. Ular bilən zor bir top bajgirlar wə baxqıllarmu xu yərdə ħəmdastihan boləjanidi. **30** Birəq Pərisiyələr wə ularning ekimidiki Təwrat ustazlıri oquduqunq uning muhlişliriqə: — Silər nemixqə bajgir wə gunahkarlar bilən bir dastihanda yəp-iqip olturisiyə?! — dəp aqrinixti. **31** Əysa ularəja jawabən: — Saqlam adəmlər əməs, bəlki kesəl adəmlər tewipqə moħtajdır. **32** Mən ħəqkanıylarni əməs, bəlki gunahkarlarıni towioja qaqirojili kəldim, — dedi. **33** Andin ular uningdin: — Nemixqə Yəħyaning muhlişliri daim roza tutup dua-tilawət kılıdu, Pərisiyələrninq muhlişlirimu

xundaq kılıdu, lekin sening muhlişliring yəp-iqip yüridiqul! — dəp soraxti. **34** U ularəja: — Toyi boluwatqan yigit toyda toy meħmanlıri bilən ħəmdastihan olturojan qaqda ularni roza tutquzalamsilər? **35** Əmma xu künlər keliduki, yigit ularđin elip ketilidu, ular xu künlərdə roza tutidu. **36** U ularəja bir təmsilmu kəltürdi: — ħeqkim yengi kəngləktin yirtip, uni kona kəngləkkə yamaq kılımaydu. Undaq kılısa, yengi kəngləknimu yirtqan bolidu, xundaqla yengidin alojan yamaqmu kona kəngləkkə mas kəlməydu. **37** Xuningdək, ħeqkim yengi xarabni kona tulumləroja qaqilimaydu. Undaq kılısa, yengi xarabning [kəpüxi bilən] tulumlar yerilidu-də, xarabmu təkülüp ketidu; tulumlarmu kərdin qikiqdu. **38** Xunga yengi xarab yengi tulumləroja qaqilinix kerək, xundaqta ikkilisi saqlinip qalıdu. **39** Uning üstigə, ħeqkim kona xarabtin keyin yengisini iqixni halimaydu, qünki u: «Boldi, konisi yahxi!» dəydu.

6 İkkinqi «muħim xabat küni», u buqdaylıqlardin etüp ketiwatatti. Uning muhlişliri baxaqlarni üzüwelip, alikiñidə uwulap yəwatatatti. **2** Lekin buni kərgən bəzi Pərisiyələr ularəja: — Silər nemixqə xabat küni Təwratta qəkləngən ixni kilişilər? — deyixti. **3** Əysa ularəja jawabən: — Silər ħəttə Dawut [pəyojəmbər] wə uning ħəmrəħlirining əq qəloqanda nemə kılıqanlikini [muqəddəs yazmıllardin] oqumiojanmusilər? **4** Demək, u Hudaning əyigə kirip, [Hudaqə] atalojan, [Təwratta] kaħinlardin baxqə ħərkəndaq adəmning yeyexi qəkləngən «təqdim nanlar»ni [sorap] elip yegən wə ħəmrəħliriqimü bərgən — dəp jawab bərđi. **5** Ahiridə u ularəja: — Insan'ooqli xabat küningimü igisiđur, — dedi. **6** Yənə bir xabat küni xundaq boldiki, u sinagogqə kirip təlim beriwatatti. Sinagogta onq kəli yigiləp kətkən bir adəm bar idi. **7** Əmdi Təwrat ustazlıri bilən Pərisiyələr uning üstidin ərz kılıqudək birər ixni izdəp tapaylı dəp, uning xabat künimü kesəl saqaytidiojan-saqaytmaydiqanlikini paylap yürüxətti. **8** Birəq əysa ularning kənglidikini bilip, kəli yigiləp kətkən adəmgə: — Ornungdin tur, otturiqə qikiqin! — dewidi, ħeliki adəm ornidin

kopup xu yərdə turdi. **9** Andin Əysa ularoşa: **24** — Lekin həlinglaroşa way, əy baylar! — Silərdin sorap bakayqu, Təwratka uyoşun Qünki silər allıkaqan rahət-paraşitinglaroşa bolojini xabat küni yaxilik kilixmu, yaki igə boldunglar! **25** Həlinglaroşa way, əy yamanlik kilixmu? Janni kutkuzuxmu yaki karni toyunoşanlar! Qünki silər aq qalisilər. janoşa zamin boluxmu? — dəp soridi. **10** Həlinglaroşa way, əy külüwatkanlar! Qünki həza Ətrapidikilərninğ həmmisigə nəzər saloşandin keyin, u həliki adəmgə: — Kəlungni uzat, — dedi. U xundak kilixi bilənla kəli əsligə kəltürülüp ikkinqi kəlişə ohxax boldi. **11** Lekin ular oşəzəptin həoxini yokitip, Əysaşa kəndak takəbil turux toşrisida məšlihətlixixkə baxlidi. **12** Xu künlərdə xundak boldiki, u dua kilixkə taoşka qikti wə u yərdə Hudaşa keqiqə dua kildi. **13** Tang atkənda, muhlislrini aldişa qakirip, ularning iqidin on ikkiylənni tallap, ularni rosul dəp atidi. **14** Ular: Simon (Əysa uni Petrus dəpmu atioşan) wə uning inisi Andiriyas; Yəqub wə Yuşanna, Filip wə Bartolomay, **15** Matta wə Tomas, Alfayning oşli Yəqub wə millətpərwəw dəp ataloşan Simon, **16** Yəqubning oşli Yəhuda wə keyin uningə satkənluk kiləşan Yəhuda İxkariyotlar idi. **17** Əysa [rosulliri] bilən taoşdin qixüp, bir tüzlənglikte turatti. Xu yərdə nuroşun muhlislrini həmdə pütkül Yəhudiyə əlksidin wə Yerusalemdin, Tur wə Zidon xəhərlirigə kəraydişan dengiz boyidiki yurtlardin top-top kixilər yioşilixti. Ular uning təlimlrini anglax wə kesəllirigə xipəlik izdəx üqün kəlgənidi. **18** Napak roşlardin azablanəşanlarmu xipəlik tepixti. **19** Bu top-top adəmlərninğ həmmisi kəllirini uningə təgküzüwəlixkə intilətti; qünki küq-kudrət uning wujudidin qikip ularning həmmisigə xipəlik beriwatatti. **20** Xuning bilən u bəxini kətürüp muhlislrinoşa kərap mundaq dedi: — «Mubarək, əy yoksullar! Qünki Hudaning padixəhlikə silərninğkidur. **21** Mubarək, əy həzir aq kəloşanlar! Qünki silər toluk toyunisilər. Mubarək, əy yioşlawatkanlar! Qünki külidişan bolisilər. **22** Kixilər İnsan'oşqlininğ wəjidin silərdin nəprətlənsə, siləni əzlriridin qətkə kəqşa, silərgə təhmət-həkərat kilsa, namlinğlarni rəzil dəp kəroşisa, silərgə mubarək! **23** Xu küni xadlinip təntənə kilip səkrənglar. Qünki mana, ərxte boləşan in'aminglar zordur. Qünki ularning ata-bowiliri [burunkı] pəyoşəmbərlərgimu ohxax ixlarni kiləşan. Baxkilarni gunəhka bəkitmənglar wə

silərnu gunahқа bekitilməysilər. Baxqılarni
kəqürüŋlar wə silərnu kəqürüm kılınisilər.
38 Beringlar wə silərgimu berilidu — həтта
qong əlqigüqkə lik qingdap, silkip toldurulup
üstidin texip qüxkidək dərijidə koynunglaroşa
təküp berilidu. Silər baxqıllaroşa kandaq əlqəm
bilən əlqəp bərsəŋlar, silərgimu xundak
əlqəm bilən əlqəp berilidu. 39 Andin u ularoşa
təmsil eytip mundak dedi: — Qarışu qarışuni
yetiləp mangalamdu? Undak kilsa, hər ikkisi
orəkkə qüxüp kətməmdu? 40 Muhlis ustazidin
üstün turmaydu; lekin takamullaxturuloşini
ustazioşa ohxax bolidu. 41 Əmdi nemə
üqün buradiringning kəzidiki kılni kərüp,
öz kəzüŋgdiki limni bayqiyalmaysən?! 42
Sən kandaqmu öz kəzüŋgdə turoşan limni
kərməy turup buradiringoşa: «Keni, kəzüŋgdiki
kılni eliwetəy!» deyələysən?! Əy sahtipəz!
Awwal əzüŋgning kəzidiki limni eliwət, andin
enik kərüp, buradiringning kəzidiki kılni
eliwetələysən. 43 Qünki heqkandaq yahxi dərəh
yaman mewə bərməydu, heqkandaq yaman
dərəhmu yahxi mewə bərməydu. 44 Hərqandaq
dərəhni bərgən mewisidin pərk ətkili bolidu.
Qünki tikəndin ənjürni üzgili bolmas, yantaktin
üzüm üzgili bolmas. 45 Yahxi adəm kəlbidiki
yahxilik həzinisidin yaxhilik qikiridu; rəzil
adəm kəlbidiki rəzillik həzinisidin rəzillikni
qikiridu. Qünki kəlb nemigə tolduruloşan
bolsa, eoşizdin xu qikidu. 46 — Silər nemixқа
meni «Rəb! Rəb!» dəysilər-yu, birak silərgə
eytqanlirimoşa əməl kilməysilər? 47 Əmisə,
mening aldimoşa kelip, səzlimni anglap əməl
kiloşan hərkimning kimgə ohxiolanlikini silərgə
kərsitip berəy. 48 U huddi qongqur kolap, ulini
qoram taxning üstigə selip ey saloşan kixigə
ohxaydu. Kəlkün kəlgəndə, su ekimi u oşning
üstigə zərb bilən uruloşini bilən, uni midir-sidir
kılalmidi, qünki u puhta selinoşan. 49 Lekin
səzlimni anglap turup, əməl kilməydişan kixi
bolsa, quruq yərnning üstigə ulsiz ey saloşan
kixigə ohxaydu. [Kəlkün] ekimi xu oşning
üstigə uruluxi bilən u ərülüp kətti; uning
ərüluxi intayin dəhxətlik boldi!

7 Əysa kəpçilikə bu səzlərnning həmmisini
kılıp boləndin keyin, Kəpərnahum xəhrişigə

[kayta] kirdi. 2 U yərdə məlum bir yüzbexining
ətiwarlik kuli eoşir kesəl bolup, səkratta yatattı.
3 Yüzbexi Əysaning həwirini anglap, birnəqqə
Yəhudiya aqsakalni uning yenioşa berip, uning
kelip kılını kutquzuxi üqün etünüxkə əwətti. 4
Ular Əysaning aldioşa kəlgəndə uningə: — Bu
ixni tiligüqi bolsa, tilikini ijabət kılıxingizoşa
həkiqətən ərzydişan adəm. 5 Qünki u bizning
[Yəhudiya] elimizni yahxi kəridu wə həтта
biz üqün bir sinagogmu selip bərdi, — dəp
jiddiy kiyapəttə etünüxti. 6 Əysa ular bilən
billə bardı. Birak əyigə az kəloşanda, yüzbexi
Əysaning aldioşa birnəqqə dostini əwətip
uningə mundak degüzdı: — «Təksir, əzlrini
awarə kilmisila, əzlrining torusumning astioşa
kelixlirigə ərziməymən. 7 Xunga əzümnimu
silining aldilirioşa berixқа layik həsablimidim.
Sili pəkət bir eoşiz söz kılıp koysila, kulum
saqiyip ketidu. 8 Qünki mənmu baxқа birsining
həkuqi astidiki adəmmən, kol astimdimu
ləxkərlirim bar. Birigə bar desəm baridu, birigə
kəl desəm, kelidu; kulumoşa bu ixni kıl desəm,
u xu ixni kılıdu». 9 Əysa bu gəpni anglap
[yüzbexioşa] təəjjübəndi. U burulup kəynigə
əgəxkən halayikқа: Dərwəqə, həтта Israildimu
bundak zor ixənqni tapalmioşanidim! — dedi.
10 Yüzbexi əwətkən kixilər kaytip baroşanda,
kesəl boləşan kulning səllimaza saqayolanlikini
kərdi. 11 Bu ixtin keyin u Nain degən bir
xəhərgə bardı. Uning muhlisliri wə yənə top-
top kixilər uningə əgixip mangdi. 12 U xəhər
kəwukioşa yekinlaxkanda, mana kixilər jinaza
kətürüp qikiwatqanidi. Əlgüqi anisining yəkkə-
yeganə ooşli idi, uning üstigə anisi tul ayal idi.
Xəhərdin qong bir top adəm ayaloşa həmrah
bolup qikqanidi. 13 Rəb uni kərüp, uningə
iqini əşritip: — Yiqlimioşin, — dedi. 14 Xuning
bilən u etüp, tawutқа kolini təgküziwidi, tawut
kətürgənlər tohtidi. U: — Yigit, sanga eytimən,
oyoşan! — dedi. 15 Əlgüqi bolsa ruslinip tik
olturdi wə gəp kılıxқа baxlıdi. [Əysa] uni anioşa
tapxurup bərdi. 16 Həmməylənni korqunq
besip, ular Hudani uluolap: — «Arimizda uluol
bir pəyoşəmbər turoşuzıldı!» wə «Huda Əz
həlkini yoklap kəldi!» — deyixti. 17 Uning
toşrisidiki bu həwər pütün Yəhudiya zemini
wə ətraptiki rayonlaroşa tarkilip kətti. 18

Yəhyaning muhlisliri əmdi bu barlik ixlarning həwirini uningəyə yətküzdi. Yəhya muhlisliridin ikkiylənni əzigə qəkirip, **19** Ularni Əysaning aldiəyə əwətip: «Kelixi mukərrər zat əzüngmu, yaki baxqə birsini kütüximiz kerəkmu?» yəki baxqə birsini kütüximiz kerəkmu?» dəp sorap kelixkə əwətti. **20** Ular Əysaning aldiəyə berip: — Qəməldürgüqi Yəhya bizni səndin: «Kelixi mukərrər zat əzüngmu, yaki baxqə birsini kütüximiz kerəkmu?» dəp sorap kelixkə yeningəyə əwətti — dedi. **21** Dəl xu wəqəttə [Əysa] əqrək-silək wə kesəl-wəba bəşkan wə yaman rohlar qəplaxkan nuroqun kixilərnə saqaytti wə nuroqun kəriqulərnə kəridiəqan qildi. **22** Xuning bilən u [Yəhyaning muhlisliriəyə]: — Silər qaytip berip, Yəhyaəyə əz angliəqan wə kərgənliəringlar toəqrulək həwər yətküzüp — «Korlar kəreləydiəqan wə tokurlar mangalaydiəqan boldi, mahaw kesili boləqanlar saqaytildi, gaslar angliyalaydiəqan boldi, əlgənərmu tirildürüldi wə kəmbəqəllərgə hux həwər jakarlandi» — dəp eytinglar. **23** [Uningəyə yənə]: «Məndin gumənlənməy putlixip kətmigən kixi bolsa bəhtliktur!» dəp qoyunglar, — dedi. **24** Yəhyaning əlqiliri kətkəndin keyin, u toəp-toəp adəmlərgə Yəhya toəqrulək səz eqip: — «Silər [burun Yəhyani izdəp] qəlgə barəqininglərdə, zadi nemini kərgili bardinglar? Xamaldə yəlpünüp turoqan kəmuxnimu? **25** Yaki esil kiyim kiygən bir ərbəbnimu? Mana, esil kiyimlərnə kiygən, əyx-ixrət iqidə yaxaydiəqanlar padixəhlərnəng ordiliridin tēpilduəqul! **26** Əmdi silər nemə kərgili bardinglar? Bir pəyəqəmbərnimu? Durus, əmma mən xuni silərgə eytip qoyayki, [bu bolsa] pəyəqəmbərdinmu üstün bir boləquqidur. **27** Qünki [mukəddəs yazmilərdiki]: — «Mana, yüz aldingəyə əlqimni əwətimən; U sening aldingdə yolungni təyyarlaydu» — dəp yeziləqan səz mənə dəl uning toəqrisidə yeziləqandur. **28** Qünki mən silərgə xuni eytip qoyayki, ayallərdin tuəquləqanlar arisidə Yəhyadinmu uluəqi yok; əmma Hudaning padixəhlikidiki əng kiqik boləqinimu uningdin uluəq turidu **29** (əmdi [Yəhyani] angliəqan puqrələr, hətta bəqirərlərmu Hudaning yolini toəqra dəp Yəhyaning qəməldürüxi bilən qəməldürülgənidi. **30** Ləkin Pərisiylər wə

Təwratxunaslar Yəhyaning qəməldürüxinə qəbul qilməy, Hudaning əzliərigə boləqan məksət-iradisini qətkə qəkqənanidi). **31** Ləkin bu zamənnəng kixilirini zadi kimlərgə əhxitay? Ular kimlərgə əhxaydu? **32** Ular huddi rəstə-bazarlərdə olturuwəlip, bir-birigə: «Biz silərgə sunay qəlip bərsəkmu, ussul oynimidinglar», «Matəm pədisigə qəlip bərsəkmu, yiqə-zar qilmidinglar» dəp [qəkqəydiəqan tuturuqsiz] baliləqəyə əhxaydu. **33** Qünki Qəməldürgüqi Yəhya kəlip ziyəpəttə olturməytti, [xarəb] iqməytti. Xuning bilən silər: «Uningəyə jin qəplixiptu» deyixisilər. **34** İnsan'əqli bolsa kəlip həm yəydu həm iqudu wə mənə silər: «Təzə bir toyməs wə məyhor ikən. U bəqirələr wə gunəhkarlərnəng dostidur» deyixisilər. **35** Ləkin danəlik bolsa əzining barlik pərzəntliəri ərkilik durus dəp tonulidu». **36** Pərisiylərdin biri uningdin əyümdə mēhman bolsingiz dəp ətündi. Əmdi u Pərisiyning əyigə kirip dastihandə olturdi. **37** Wə mənə, u xəhərdə buzək dəp tonuləqan bir əyal Əysaning bu Pərisiyning əyidə dastihandə olturoqanlıqini əngləp, ək qəxtəxidin yasəqəqan bir qutidə murməkki əlip kəldi. **38** U yiqəliəqan pēti uning kəynidə, putiqə yəqin turup, kəz yaxliəri qəlip, putlirini həl qiliwətti; əndin qəqliri bilən uning putlirini ertip kəzurtti həm putlirini tohtiməy səyüp, üstigə ətir sürdi. **39** Əmdi uni qəqirəqan Pərisiy bu ixni kərup, iqudə: «Bu adəm rəst pəyəqəmbər boləqan bolsa, əzigə tegiwətkən bu əyalning kim wə qəndək ikənlikini bilətti. Qünki u bir buzək!» dəp oylidi. **40** Xuning bilən Əysa uningəyə jəwəbən: — Simon, sənəyə dəydiəqan bir gəpim bər, — dedi. — Eyting, ustəz, — dedi Simon. **41** — Ikki adəm məlum bir kərz igisigə kərzdar ikən. Biri bəx yüz kümük dinəqəyə, yənə biri bolsa əllik kümük dinəqəyə kərzdar ikən. **42** Ləkin hər ikkisining kərzni qəyturoqili həcqrənsisi bolmioqəqə, kərz igisi mēhribənlək qəlip hər ikkisining kərzini kəqürüm qiptu. Seningqə, ulərnəng qəysisi uni bəkrək səyidu? — dəp soridi Əysa. **43** Simon jəwəbən: — Məningqə, [kərz] kəprək kəqürüm qəlinəqan kixi, — dedi. — Toəqra həküm qilding, — dedi Əysa. **44** Əndin həliki əyaləyə burulup, Simənoqə: — Bu əyalni kərdungmu? Mən əyunggə kirginim bilən, sən

putlirimni yuyuxka su bərmigəniding; lekin u kəz yexi bilən putlirimni yudi wə qeqi bilən ertip kurutti. **45** Sən meni salam berip səymiding; lekin u mən kirkəndin tartip putlirimni səyüxtin tohtimidi. **46** Sən beximəjimu may sürkimigəniding; birak u mening putliriməja murmakkini sürkəp koydi. **47** Xunga xuni sanga eytip koyayki, uning nuroqun gunəhliri kəqürüm kilindi. Qünki mana, uning kərsətkən mehİR-muhəbbiti qongkur əməsmu? Əmma kəqürümi az boləjanlarning mehİR-muhəbbətini kərsitiximu az bolidu, — dedi. **48** Andin u ayaloja: — Gunəhliring kəqürüm kilindi, — dedi. **49** Ular bilən həmdastihan olturojanlar kənglidə: «Kixilərnəng gunəhlirinimu kəqürüm kiləuqi bu adəm zadi kimdu?» deyixti. **50** Əysa həlikə ayaloja: — Etikəding seni kutkuzdi; aman-hatirjəmlik bilən kəytkin! — dedi.

8 Keyin, [Əysa] xu yurtlarni kezip, xəhərmu-xəhər, yezimu-yeza Hudaning padixəhlikining hux həwirini elan kilip jakarlidi; on ikkiylənmü uning bilən birgə bardı. **2** Uning bilən billə barəjanlardin yənə yaman rohlərdin wə aəriq-silaklardin sakəytiləjan bəzi ayallarmu bar idi; ularning arisida əzidin yəttə jin həyədəp qikiriləjan Məryəm (Magdallik dəp ataləjan), **3** Hərod [han]ning saray əojidari Huzaning ayali Yoanna, Suzanna wə baxka nuroqun ayallarmu bar idi. Bular əz mal-mülükliəri bilən u [wə uning muhlislrinəng] həjətliridən qikətti. **4** Qong bir top adəmlər yiojiləjanda, xundakla hərəkəysi xəhərlərdin kixilər uning yenioja kəlgəndə, u ularəja bir təmsil səzləp bərdi: **5** — «Uruk qəqkuqi uruk qəqkili [etizəja] qikiptu. Uruk qəqkənda, uruklardin bəziləri qiojir yol üstigə qüxüp, dəssilip ketiptu wə asmandiki uqar-kənatlar kelip ularni yəp ketiptu. **6** Baxka bəziləri taxlik yərgə qüxüptu. Yərdə nəmlik bolmiojaqka, ünüp qikkini bilən kurup ketiptu. **7** Baxka bəziləri tikənlərnəng arisioja qüxüptu, tikənlər maysilar bilən təng əsüp maysilarni boəuwəptu. **8** Baxka bəziləri bolsa yahxi tuprakka qüxüptu. Üngəndin keyin, yüz həssə həsul bəriptu». Bularni degəndin keyin u yukiri awaz bilən: — Angliəudək kuliki barlar buni

anglisun! dəp towliidi. **9** Keyin uning muhlislrini uningdin: — Bu təmsilning mənisi nəmə? — dəp soridi. **10** U ularəja mundak dedi: — Hudaning padixəhlikinəng sirlirini bilix silərgə nesip kilindi. Birak bu ixlar qəlojan baxkilarəja təmsillər bilənla eytilidu. Məksiti xuki, «Ular kərisimu kərməydu, anglisimu qüxənməydu». **11** Əmdi təmsilning mənisi mundak; — Uruk bolsa, Hudaning səz-kalamidur. **12** Qiojir yol boydikilər bolsa muxular: Ular səz-kalamni angləydu; lekin İblis kelip, ularning ixinip kutkuzuluxinəng əldini elixi üqün ularning kəlbidiki səzni elip ketidu. **13** Taxlik yərgə qüxkən uruklar səz-kalamni angliəjan həman huxallik bilən kəbul kiləjanlarəja təmsil kilinəjan. Ularda yiltiz bolmiojaqka, pəkət bir məhəl ixinip, andin sinək-müxküllük wəkti kəlgəndə, [etikədtin] teyilip ketidu. **14** Tikənlikkə qüxkən uruklar bolsa xundak adəmlərnəni kərsətkənkə, səzni angliəjan bolsimu, yoloja qikəndin keyin bu pəniy həyattiki əndixilər, bayliklar wə həlawətlərnəng ezikturuxliri bilən boəjulup, uruk pixmay həsul bərməydu. **15** Lekin yahxi tuprakka qeqiləjan uruklar bolsa — səz-kalamni angləp, səmimi wə yahxi kəlbi bilən uni tutidəjanlarni kərsitidu; bundak adəmlər səwrqənlük bilən həsul bəriidu. **16** Həqkim qiraəni yekip koyup üstigə idixni kəmtürüp kəymas yaki kariwat astioja turojuzmas, bəlki qiraədnəng üstigə koyidu; buning bilən əygə kirkənlər yoruklukni kəridu. **17** Qünki yoxurulojan həqkəndək ix axkarilanmay kəlməydu, wə həqkəndək məhpiy ix ayan bolmay, yoruklukka qikmay kəlməydu. **18** Xuning üqün, anglixinglərnəng kəndək ikənləngə kəngül koyunglar! Qünki kimdə bar bolsa, uningəja təhimu kəp bəriidu; əmma kimdə yok bolsa, həttə bar dəp həsabliəjini mu uningdin məhrum kilinidu. **19** Əmdi uning anisi wə iniliri uning bilən kərüxkili kəldi. Lekin adəm nuroqun boləjaqka, yenioja kələlmigənidi. **20** Xuning bilən birsini uningəja: — Aningiz wə iniliringiz siz bilən kərüximiz dəp, sirtta turidu, — dedi. **21** Lekin u jawabən: — Mening anam wə aka-uka kərinədxlirim bolsa Hudaning səzini angləp, uningəja əməl kiləjuqildur, dedi. **22** Wə xundək boldiki, xu künlərdin biri,

u muhlisliri bilən bir kemigə qüxüp, ularoşa: jinlar qıkkən həliki adəmning kiyim-keqəkni — Kəlning u ketioşa barayli, — dedi. Xuning kiyip, əs-hoxi jayida həlda Əysaning ayioşa bilən ular yoloşa qıkti. 23 Kəmə ketiwatqanda u aldida olturoşinini kərđi; ular kərķup ketixti. uyušoşa kətkənidi. Kəlgə tuyuksiz kəra boran kelip, kemigə su toxup ketip, ular həwptə kaldi. 24 Muhlislar kelip uni oyoşitip: — Ustaz, ustaz, tügixidioşan bolduk! — dedi. Lekin u ornidin turup, boranoşa wə dawaloşoşan dolqunlaroşa tənbiş bərđi; həmmisi tohtap, tinq boldi. 25 U muhlislirioşa kərap: — İxənqinglar nəgə kətti? — dedi. Ular həm kərķuxup, həm bəkmə həyran bolup, bir-birigə: — Bu adəm zadi kimdu, buyruk kilsa, hətta xamallar wə dolqunlarmu uningoşa boysunidikən-hə! — dər ketixti. 26 Xuning bilən ular Galiliyəning udulidiki Gerasalıklarning yurtioşa yetip bardı. 27 U kiroşakqə qıqixi bilənla, uzundin beri jinlar qaplxakən, xəhərdin kəlgən məlum adəm uning aldioşa kəldi. Bu adəm kiyim kiyməy, həq eydə turmay, gərlər arisida yaxaytti. 28 Lekin u Əysani kərüpla warkirap, uning ayioşioşa yikilip qəttik awaz bilən: — Həmmidin Aliy Hudaning Ooşli Əysa, sening mən bilən nemə karing! Səndin etünimənki, meni kiyinima! — dər towlap kətti. 29 Qünki Əysa napak roşning uningdin qıqixini buyruwatatti (qünki jin nuroşun kətim uni tutuwaləşanidi; u qaoşlarda kixilər uning put-kollirini kixən-zənjirlər bilən başlap uni kəmap kəyoşan bolsimu, u zənjirlərnı üzüp kəqip qıkkən wə jin tərıpidin qəl-bayawanlaroşa həydiwetilgənidi). 30 Əysa bu adəmdin: — İsming nemə? — dər sorıwıdı, u: — İsmim «Kəoxun», — dedi. Qünki nuroşun jinlar uning iqigə kirip qaplixıwaləşanidi. 31 Əmdi ular Əysadin əzlrini tegi yok həngəşa kətküzməslıknı etünüp yalwurđı. (Abyssos g12) 32 Xu yərdə taq başrıda qong bir top tongguz padısı ozuklinıwatatti. Jinlar Əysaoşa yalwurup, tongguzlarınıg tenıgə kirıxkə ıjazət berıxını etündı. U ularoşa ıjazət bərđı. 33 Jinlar xu adəmdin qıqip, tongguzlarınıg tenıgə kirıwaldı; xuning bilən pütkül tongguz padısı tik yarıdin etilip qüxüp, kəlgə oşərk boldı. 34 Tongguzlarıni bəkküqılarmu bu wəkəni kərüp u yərdin kəqip, xəhər-yezılarda bu həwərnı tarkətti. 35 Halayık zadi nemə ıx boləşanlıknı kərgılı qıkti; Əysaning aldıoşa kəlgəndə, xu yərdə əzıdin

jinlar qıkkən həliki adəmning kiyim-keqəkni — Kəlning u ketioşa barayli, — dedi. Xuning kiyip, əs-hoxi jayida həlda Əysaning ayioşa bilən ular yoloşa qıkti. 23 Kəmə ketiwatqanda u aldida olturoşinini kərđi; ular kərķup ketixti. 36 Bu wəkəni kərgənlərmu jinlar qaplxakən adəmning kəndək səkəytiləşinini kəppıllıkkə təswırləp bərđı. 37 Andin Gerasalıklarning ularning arısidin ketixını etünüxtı. Qünki dəhxətlik kərķunq ularni bəşkənidi. Xunga u kemigə qüxüp, kəytxıxkə yol aldı. 38 Əmma jinlar əzıdin qıqip kətkən həliki adəm uningoşa, Mən sən bilən billə ketəy, — dər yalwurđı. Lekin u uni yoloşa selip: 39 — Əyünggə kəytip berip, Hudaning sanga xunqə qong ıxlarnı kılıp bərgənlıknı yətküzgın, — dedi. U adəm kəytip berip, pütkül xəhərnı arılap, Əysaning əzıgə xunqə qong ıxlarnı kılıp bərgənlıknı elan kıldı. 40 Əysa kəytip kəlgınıdə, xundək boldıki, halayık uni huxallık bilən kərxı elıxtı; qünki həmməylən uning kəytip kelıxını kütüp turətti. 41 Wə mana, bir kixi, sinəgognıg qongı boləşan Yairus ısmılik kixımu Əysaning aldıoşa kelip ayioşioşa əzını etip, uning əyıgə berıxını etündı. 42 Qünki uning on ıkkı yaxlık yaləşuz kızı səkrəttə ıdı. Əysa u yərgə bəroşınıda, top-top kixilər uning ətrəşioşa zıq olıxıp uni kıştxətti. 43 Arısidə hun təwrəx kesılıgə gırıptər boləşınıoşa on ıkkı yıl boləşan bir əyal bər ıdı; u bər-yokını tewıpləroşa həjləp tügətkən bolsimu, həqkəysısidin xıpa tərpiəşanıknən. 44 U [Əysaning] arķısidin kelip, uning tonıning pəxını silıwıdı, xuan hun tohtıdı. 45 Əysa: — Məngə kol təgküzgən kim? — dər sorıdı. Həmməylən ınkər kıləşanda, Petrusmu wə uning bilən boləşanlarmu: — Ustaz, halayık top-top bolup tət ətrəşıngnı olıxıp, sənı kıştxıwatqən yərdə, sən «Məngə təgkən kim?», dər sorəşənəşu? — dedi. 46 Lekin Əysa: — Yə! Bırsı məngə təgđi; qünki wujudumdın kudrətning qıqip ketıwatqınıni səzdım, — dedi. 47 Həliki əyal əzıning yoxurup kəlalməydiəşanlıknı bilip, tıtrıgən həlda uning aldıoşa yıkıldı wə kəppıllık aldıda əzıning nemə səwəbtın Əysəşə kol təgküzgənlıknı, xundəklə xuan kəndək səkəyoşanlıknı eytti. 48 Əysa uningoşa: — Yürəklık bol, kızım, ıxənqing sənı səkəytti! Amən-hətirjəmlik bilən məngəşın! — dedi. 49 U səz kılıwatqanda, sinəgog qongıning

öyidin qıkkan birəylən kelip sinagog qongioja: — Kizingiz jan üzdi. Əmdi ustazni kayitmiojin, — dedi. **50** Lekin əysa buni anglap uningoja: — Korkmiojin! Pəkət ixənqtə bol, u sakıyıp ketidu, — dedi. **51** U eygə barojanda Petrus, Yuhanna, Yakup wə kizning ata-anisidin baxqa heqkimning ezi bilən billə eygə kirixigə ruhsət kilmidi. **52** U yərdikilər həmmisi kizoja matəm tutup yioja-zar kətürüwatatti. Lekin u: — Boldi, yiojlimanglar! Qünki kiz əlmidi, pəkət uhlap kaptu! — dedi. **53** Ular bolsa kizning allikaqan jan üzdi dəp bilgəqkə, uni məshirə kildi. **54** Lekin u ularni qikiriwetip, kizning kolidin tartip: — Balam, ornungdin tur, — dəp qakirdi. **55** [Kizning] rohi kaytip kelip, u dərhal ornidin turdi. U kizoja yegüdək birnemə berixni eytti. **56** Kizning ata-anisi intayin həyran kəlixti. Lekin u ularoja bu ixni heqkingə eytmaslikni tapilidi.

9 əysa on ikkiylənni qakirip, ularoja barlik jinlarni həydiwetix wə kesəlləni sakaytixqa kudrət wə hokuk bərdi. **2** Andin ularni Hudaning padixahlikini jar kilix wə kesəlləni sakaytixqa əwətti. **3** U ularoja: — Silər səpər üqün heq nərsə almanglar, nə hasa, nə hurjun, nə nan, nə pul eliwal manglar; birər artuk yəktəkmə eliwal manglar. **4** Wə kaysi eygə [kəbul kilinip] kirsənglar, u yurttin kətküqə xu eydə turunglar. **5** Əmdi kaysi yərdiki kixilər siləni kəbul kilmisa, u xəhərdin qikkininglarda ularoja agah-guwaḥ bolsun üqün ayiojinglardiki topinimu kəkiwetinglar! — dedi. **6** Muhlislar yoloja qikip, yeza-kixlaklarni arilap hux həwəni elan kilip, həmmə yərdə kesəlləni sakaytti. **7** Əmdi Hərod ḥakim uning barlik kiləjanliridin həwər tepip, kaymukup kaldi. Qünki bəzilər: «Mana Yəhya əlümdin tiriliptu!» desə, **8** yənə bəzilər: «Ilyas pəyojəmbər [kayta] pəyda boldi» wə yənə baxkilar: «Kədimki pəyojəmbərlərdin biri kaytidin tiriliptu!» dəytti. **9** Hərod: «Mən Yəhyaning kallisini aldurojanidim, əmdi mən muxu gəpini anglawatқан zat zadi kimdu?» — dedi. Xuning bilən u uni kərux pursitini izdidi. **10** Rosullar bolsa kaytip kelip, əzlrining kiləjan ixlirining həmmisini əysaoja məlum kildi. U ularni elip, hupiyənə ḥalda Bəyt-Saida

degən xəhərdiki hilwət bir yərgə kəldi. **11** Birak halayik buningdin həwər tepip uningoja əgixip kəldi. U ularni qarxi elip, ularoja Hudaning padixahlikə toqrisida səzlidi wə xipaoja mohtajlarni sakaytti. **12** Kün olturay degəndə, on ikkiylən uning aldioja kelip uningoja: — Halayikni yoloja salsang, ular ətraptiki yeza-kixlaklaroja wə etizlaroja berip kənojudək jaylar wə ozuk-tülük tapsun; qünki muxu yər qəllük ikən, — dedi. **13** Lekin u ularoja: — Ularoja əzünglar ozuk beringlar, — dedi. — Bizdə pəkət bəx nan bilən ikki beliktin baxqa nərsə yok. Bu barlik həlkə ozuk-tülük setiwelip kələmdük?! — deyixti ular. **14** Qünki xu yərdə yiojiləjan ərləningla sani bəx mingqə idi. U muhlislaroja: — Halayikni əlliktin-əlliktin bəliup olturozunglar, — dedi. **15** Ular uning deginiqə kilip həmməylənni olturozud. **16** əysa bəx nan bilən ikki belikni kəlioja elip, asmanoja qarap [Hudaoja] təxəkkür eytip bularni bərikətlidi. Andin ularni oxtup, halayikqa sunup berix üqün muhlisliroja bərdi. **17** Həmməylən yəp toyundi. Andin xulardin exip kəlojan parqilirini on ikki səwətkə yiojip kəqilidi. **18** Wə xundək boldiki, u əzi yalojuz dua kiliwatqanda, muhlisliroja yenida turatti. U ulardin: — Halayik meni kim dəydu? — dəp soridi. **19** Ular jawabən: — Bəzilər seni Qəməldürgüqi Yəhya, bəzilər Ilyas [pəyojəmbər], wə yənə bəzilər kədimki pəyojəmbərlərdin biri tiriliptu dəydu, — dedi. **20** U ulardin: — Silərqu? Silər meni kim dəp bilisilər? — dəp soridi. Petrus jawab berip: — Sən Hudaning Məsiḥidursən, — dedi. **21** U ularoja kattik jekiləp, bu ixni heqkingə tin manglar, dəp tapilidi. **22** — Qünki İnsan'ojlining nurojun azab-oqubət tartixi, aqsakallar, bax kaḥinlar wə Təwrat ustazliri tərripidin qətkə kəkilixi, əltürüluxi wə üq kündin keyin tirildürüluxi mukərrər, — dedi. **23** Andin u ularning həmmisigə mundaq dedi: — Kimdəkim manga əgixixni niyət kilsa, əzidin keqip, hər küni əzining krestini kətürüp manga əgəxsun! **24** Qünki kimdəkim əz həyatini kutkuzimən dəydikən, qokum uningdin məḥrum bolidu, lekin mən üqün əz həyatidin məḥrum boləjan kixi həyatini kutkuzidu. **25** Qünki bir adəm pütün dunyaoja igə bolup, əzini ḥalak kilsa yaki əzidin

məhrum qalsa, buning nemə paydisi bolsun?! 26 Qünki kimdəkim mändin wə mening sözlirimdin nomus qilsa, Insan'ooqli əzining xan-xəripi iqidə, uning Atisining wə muqəddəs pərixtilərnin xan-xəripi iqidə qayıtp kəlginidə uningdinmu nomus qilidu. 27 Lekin mən dərhəqikət silərgə xuni eytip koyayki, bu yərdə turojanlarning arisidin elümninğ təmini tetixtin burun jəzmən Hudaning padixahlıqini kəridiojanlar bardur. 28 Bu sözlərdin təhminən səkkiz kün keyin xundak boldiki, u Petrus, Yuhanna wə Yakupni elip, dua qilix üqün bir taşqa qıkti. 29 U dua qiliwatqinida, uning yüzining qiyapiti əzgərdi wə kiyimliri ap'ak bolup qakmaqəkək qaknidi. 30 Wə mana, ikki adəm pəyda bolup uning bilən səzlixixiwatqanidi; ular Musa wə İlyas [pəyojəmbərlər] idi. 31 Ular parlak jula iqidə ayan bolup, uning bilən Yerusalemda ada qilidiojan «dunyanin otüp ketix»i toşrisida səhbətləxti. 32 Əmđi Petrus wə uning həmrəhlirini heli ügüdək baskanidi; lekin ularning uyqusı toluq eqilojanda ular uning xan-xəripi wə uning bilən billə turojan ikki adəmzatni kərdi. 33 Wə xundak boldiki, bu ikkisi əysadin ayriliwatqanda, Petrus əzining nemini dəwatqanlikini bilmigan həlda əysaşa: — Ustaz, bu yərdə boləjinimiz intayin yaxhi boldi! Birini sanga, birini Musaşa, yənə birini İlyaska atap bu yərgə üq kəpə yasayli, — dedi. 34 Lekin u bu gəplərnı qiliwatqanda, bir parqə bulut pəyda bolup ularni qapliwaldi; ular bulut iqidə kirip qəlojinida qorquxup kətti. 35 Buluttin tuyuksiz bir awaz anglinip: — Bu Mening səyümlük Oşlumdur. Uningə qulaq selinglar! — dedi. 36 Awaz anglanojandin keyin, qarisa, əysa əzi yaloşuz qəlojanidi. Ular süküt qilip kelixti wə xu künlərdə əzli kərgən ixlərdin həqkaysisini həqkimgə eytmidi. 37 Ətisi, ular taşdin qüxkən waqtida, zor bir top kixilər uni qarxi aldi. 38 Mana, toşning arisidin birəylən warkirap: — Ustaz, otünüp qalay, oşluməşa iqingni aşıritip qarap koyəjaysən! Qünki u mening birla balam idi. 39 Mana, uni daim bir roh tutuwelip, u əziqila warkirap-jarkirap ketidiojan bolup qaldı; u uning bədinini tartixturup, aşzidin aq kəpük kəltürüwetidu. [Jin] uni daim degüdək qıynap, uningəşa həq aram bərməydu. 40 Mən muhlislingizdin roşni həydiwetixni otünüwidim, biraş ular undak qilalmidi, — dedi. 41 Əysa jawabən: — Əy etikadsiz wə tətür dəwr, silər bilən qaşanoşiqə turup, silərgə səwr qilay? — Oşlungni aldimoşa elip kəlgin — dedi. 42 Bala tehi yolda keliwatqanda, jin uni yikıtip, pütün bədinini tartixturdi. Əysa napak roşqa tənbiş berip, balini saşaytti wə uni atioşa kayturup bərdi. 43 Həmməylən Hudaning xəşəplik küq-qudritigə qin-qinioşa patmay təəjjüpləndi. Həmmisi əysaning qilojanlirioşa həyran qelixip turojanda, u muhlislirioşa mundaş eytti: 44 — Bu sözlərnı qulaqliringlarəşa obdan şingdüriş koyunglar. Qünki Insan'ooqli pat arida [satqunluktin] insanlarning qolioşa tapxurup berilidu, — dedi. 45 Biraş ular bu səzni qüxinəlmidi. Buning mənisı ular qüxinip yətmisun üqün ularin yoxurulojanidi. Ular uningdin bu səz toşruluk şoraxkimu petinalmidi. 46 Əmđi muhlislar arisida ularin kimning əng uluş bolidiojanliki toşruluk talax-tartix pəyda boldi. 47 Əmma əysa ularning kənglidiki oyların kəriş yetip, kişik bir balini elip yenida turoşuzup, 48 ularəşa: — Kim mening namimda bu kişik balini qəbul qilsa, meni qəbul qilojan bolidu wə kim meni qəbul qilsa, meni əwətküqini qəbul qilojan bolidu. Aranglarda əzini əng təwən tutqini bolsa uluş bolidu, — dedi. 49 Yuhanna jawabən uningəşa: — Ustaz, şening naming bilən jinlarnı həydəwatqan birşini kərdük. Lekin u biz bilən birgə sanga əgəxmigənliki tüpəylidin, uni toştuş, — dedi. 50 Lekin əysa uningəşa: — Uni toşmanglar. Qünki kim silərgə qarxi turmisa silərnı qoliojanlardındur, — dedi. 51 Wə xundak boldiki, uning asmanəşa elip ketilidiojan künlirining toşuxioşa az qəlojanda, u kət'iylik bilən yüzini Yerusaleməşa berixşə qaratti. 52 [Xuning üqün] u aldin əlqilərnı əwətti. Ular yoloşa qikip, uning kelixigə təyyarlik qilix üqün Samariyə əlksidiki bir yeşioşa kirdi. 53 Biraş u yüzini Yerusaleməşa qarətkanliki tüpəylidin yezidikilər əysanı qəbul qilmidi. 54 Uning muhlisliridin Yakup bilən Yuhanna bu ixni kəriş: — İ Rəb, ularni keydürüş yokitix üqün İliyas pəyojəmbərdək asmandin ot yeşixini qikiriximizni halamsən? — dedi. 55 Lekin u

burulup ularni əyibləp: «Silər kəndək rohtin boləjanlıqinglarni bilməydikənsilər» — dedi. 56 Andin ular baxқа bir yezioğa ətüp kətti. 57 Wə xundak boldiki, ular yolda ketiwatқanda, birsi uningə: — I Rəb, sən kəyərgə barma, mən sanga əgixip mangimən, — dedi. 58 Əysa uningə: — Tülkiləning əngkürliri, asmandiki kuxlarning uwiliri bar. Birak İnsan'ooqlining bexini kəyojudək yerimu yok, — dedi. 59 U yənə baxқа birsigə: — Manga əgəxin! — dedi. Lekin u: — Rəb, awwal berip atamni yərlikkə kəyojili ijazət bərgəysən, — dedi. 60 Lekin əysa uningə — Əlüklər əz əlüklirini kəmsun! Birak sən bolsang, berip Hudaning padixahlıqini jakarlioqin, — dedi. 61 Yənə birsi: — Əy Rəb, mən sanga əgiximən, lekin awwal əyümgə berip, əydikilirim bilən hoxliximioğa ijazət bərgəysən, — dedi. 62 — Kim қolida қoxning tutқuqini tutup turup kəynigə қarisa, u Hudaning padixahlıqioğa layiq əməstur, — dedi.

10 Bu ixlardin keyin, Rəb muhlislardin yənə yətmixini təyinləp, əzi barmaqi boləjan barlıq xəhər-yezilaroğa ikki-ikkidin əzidin burun əwətti. 2 U ularoğa mundak tapilidi: — Yioqlidioğan həsul dərwəқə kəp, lekin həsulni yioqquqi ixləmqilər az ikən. Xunga həsul İgisidin kəprək ixləmqiləрни Əz həsulungni yiojixқа əwətkəysən, dəp tilənglar. 3 Menginglar! Mən қozilarni bəriləning arisioğa əwətkəndək siləрни əwətimən. 4 Həmyan, hurjun wə kəxlər almanglar; yolda kixilər bilən salamlixixқа [tohtimanglar]. 5 Қaysi əygə kirsənglar, aldi bilən: «Muxu əydikilərgə aramliқ boləy!» dənglar. 6 U əydə «aramliқ igisi» bolsa, tiligən aramliқinglar xu əygə қonidu; əgər bolmisa, u aramliқ əztinglaroğa yanidu. 7 Andin қuxkən əydə turup yətkəlmənglar, xu əydikiləning bərginini yəp-iqinglar, qünki ixləmqi əz ix həққini elixқа həққliқtur. U əydin bu əygə yətkilip yürmənglar. 8 Silər қaysi xəhərgə kirsənglar, ular siləрни қobul қilsa, ular aldinglaroğa nemə қoysa xuni yənglar. 9 U yərdiki kesəlləрни saқaytip, ularoğa: «Hudaning padixahlıqı silərgə yekinlaxtil!» dənglar. 10 Birak silər қaysi xəhərgə kirsənglar, ular siləрни қobul қilmisa, ularning rəstə-

қoқilirioğa қiqip kəpқilikkə: 11 «Silərgə agah bolsun üqün hətta xəhiringlarning ayioqimizioğa қaplaққан topisinimu kəқip quxürüwetimiz! Həlbuki, xuni bilip қoyunglarki, Hudaning padixahlıqı silərgə [rasttinla] yekinlaxtil!» — dənglar. 12 Mən silərgə eytip қoyayki, xu күni hətta Sodom xəhiredikiləning kəridioqini bu xəhərdikiləningkidin yenik bolidu. 13 Həlinglaroğa way, əy қorazinliқlar! Həlinglaroğa way, əy Bəyt-Saidaliқlar! Qünki silərdə kərsitilgən məjizilər Tur wə Zidon xəhərliridə kərsitilgən bolsa, u yərlərdikilər heli burunla bəzгə yəginip, külгə milinip towa қiloğan bolatti. 14 Қiyamət күnidə Tur wə Zidondikiləning kəridioqini siləningkidin yenik bolidu. 15 Əy ərxkə kətürülgən Kəpərnaқumluқlar! Silər təhtisaraoğa quxürüsilə! (Hadēs 986) 16 [U muhlislirioğa yənə]: — Kimdəkim siləрни tingxisa, menimu tingxioğan bolidu; kimdəkim siləрни qətkə қaksa, menimu qətkə қakқан bolidu; kim meni qətkə қakқан bolsa, meni əwətküqinimu qətkə қakқан bolidu, — dedi. 17 Yətmix muhliş huxal-huramliқ iqidə қaytip kelip: — I Rəb! Hətta jinlarmu sening naming bilən bizgə boysunidikən! — dəp məlum қildi. 18 U ularoğa: — Mən Xəytanning asmandin қaqмақтək quxüp kətkənlikini kərgənmən. 19 Mana, mən silərgə yilan-қayanlarni dəssəp yanjixқа wə düxməning barlıq küq-қudritini besip taxlaққа həқуқ bərdim. Həqқақan həqқandak nərsə silərgə zərər yətküzəlməydu. 20 Lekin silər roқlarning silərgə boysunoğanliқı түpəylidin xadlanmanglar, bəlki naminglarning ərxlərdə pütülgənliқı түpəylidin xadlininglar, — dedi. 21 Xu wəқitта, əysa rohta huxallinip mundak dedi: «Asman-zemin İgisi i Ata! Sən bu həқiқətləрни danixmən wə əқilliklərdin yoxurup, səbiy balilaroğa axkarilioğanliқing üqün seni mədhüiyəymən! Bərhək, i Ata, nəziringdə bundak қilix rawa idi. 22 Həmmə manga Atamdin təқdim қilindi; Ooқulning kimlikini Atidin baxқа həqkim bilməydu, wə Atiningmu kimlikini Ooқul wə Ooқul axkarilaxni layiq kərgən kixilərdin baxқа həqkim bilməydu». 23 Andin u muhlislirioğa burulup, ularoğa astioqina: Silər kəruwatқан ixlarni kərgən kəzlər nəқədər bəhtliқtur! 24 Qünki mən silərgə xuni eytip

koyayki, nuroqun pəyojambərlər wə padixahlar silər kərgən ixlarni kəriüxkə intizar boləjini bilən ularni kərmigən; wə silər anglawatkan ixlarni anglaxkə intizar boləjini bilən, ularni anglap baqmiojan, — dedi. **25** Wə mana, Təwrat ustazliridin biri ornidin turup Əysani siniməqçi bolup: — Ustaz, mənggülik həyatka waris bolmaq üçün nemə ixni kəlixim kəmək? — dəp soridi. (aiōnios g166) **26** U jawabən: — Təwrat kanunida nemə pütülgən? Buningə əzüng kəndək kərayən? — dedi. **27** Həlikə kixi jawabən: — «Pərwərdigar Hudayingni pütün kəlbəng, pütün jening, pütün küqəng wə pütün zehning bilən səygin»; wə «Kəoxnangni əzüngni səyğəndək səy» — dedi. **28** Əysa uningə: — Toqra jawab bərding. Mana xundək kəlsəng həyat bolisən, — dedi. **29** Ləkin əzini həkkaney dəp ispatliməqçi bolup, Əysadin yənə sorap: — Əmdi «Mening kəoxnam» kimdur? — dedi. **30** Əysa jawabən mundək dedi: — Bir adəm Yerusalemdin Yeriho xəhərigə qüxüwetip, yolda kəraqqilarning kəliqə qüxüp kəptu. Kəraqqilar uning kiyim-kəqəklirini salduruwelip, uni yarilandurup, qala əlük həlda taxlap ketiptu. **31** Wə xundək boldiki, məlum bir kəhən xu yoldin qüxüwetip, həlikə adəmni kəriüp, yolning u qeti bilən mēngip ətəp ketiptu. **32** Xuningdək bir Lawiylik [rohaniy] bu yərgə kəlgəndə, yeniqə kelip kərap koyup, yolning u qeti bilən mēngip ətəp ketiptu. **33** Ləkin səpərdə boləjan bir Samariyəlik həlikə adəmning yeniqə kəlgəndə, uni kəriüplə iq əqritiptu. **34** wə aldiqə berip, jarəhətəligə may wə xarab kuyup, tēngip koyuptu. Andin uni əz uliqə mindürüp, bir sarayə elip berip, u yərdə həlidin həwər aptu. **35** Ətisi yolə qikkəndə, ikki kümüx dinarni elip saraywəngə berip: «Uningə kərap koyung, buningdin artuk qikim bolsa, kəytiximda sizgə tələymən» dəptu. **36** [Əmdi əysa həlikə ustazdin]: — Seningqə, bu üç adəm iqidə kəysisi kəraqqilarning kəliqə qüxkən həlikə kixigə [həkikiy] kəoxna boləjan? — dəp soridi. **37** — Uningə mehribanlik kərsətkən kixi, — dəp jawab bərdi u. Əysa uningə: — Undək bolsa, sən həm berip xuningə ohxax kəliqin, — dedi. **38** Wə xundək boldiki, u [muhlisli bilən billə] yolda ketiwetip, məlum

bir yeziqə kirdi. U yərdə Marta isimlik bir ayal uni əyigə qəkirip mehman kildi. **39** Martaning Məryəm isimlik bir singlisi bar idi. U Əysaning ayiqi aldidə olturup, uning səz-kalamini tingxiwatatti. **40** Əmdi mehmanlarni kütüx ixlirining kəplükidin kəngli bəlüniüp kətkən Marta Əysaning aldiqə kelip: — I Rəb, singlimning meni mehman kütəli yəloz taxlap koyəjiniqə kəring bolmamdu? Uni mēngə yərdəmləxkə buyruqin! — dedi. **41** Ləkin Əysa uningə jawabən: — Əy Marta, Marta, sən kəp ixlarning ojemini yəp awarə bolup yürüwətsən. **42** Biraq birlə ix zərürdur; wə Məryəm xuningdin əzigə nesiwə bolidəjan yaxxi ülüxni tallidi; bu hərgiz uningdin tartiwelinmaydu — dedi.

11 Əmdi xundək boldiki, u bir yərdə dua kəliwatatti; dua ayaqlaxkəndə, muhlisli ridin biri uningdin: — I Rəb, Yəhya əz muhlisli riqə əgətkinidək, sənmu bizgə dua kəlixni əgətsəng, — dedi. **2** U ularə mundək dedi: — Dua kəliqinqlarda, mundək dənglar: «I Ata, Sening nəming mukəddəs dəp uluqlanəy. Sening padixahlikəng kəlgəy. **3** Hər künlük nənimizni bizgə hər küni bərgəysən. **4** Bizgə kəzdar boləjan hər kimni kəqürginimizdək, Sənmu gunəhlirimizni kəqürgəysən. Bizni əzduruluxlarə uqrətkuzmiojəysən». **5** U səzini [dəwam kəlip] ularə mundək dedi: — Siləring iqinglərdin biringləring bir dosti bolup, yerim kəqidə uning kəxiqə berip: Əy dostum, mēngə üç nən ətnə bərgin; **6** qünki mēngə səpərdin bir dostum kəldi wə uning aldiqə koyəjundək bir nərsəm kəlməptu, desə, **7** u əyining iqidə turup: «Meni awarə kəlmioqin, ixik təkəklək, balilar orunda yənimda yatidu. Səngə elip bərxkə kəpəlməymən», dəyixi mēngin. **8** Silərgə xuni əytimənkə, gərqə u uning dosti bolux süpiti bilən bərxkə ornidin turmisimu, uning hijil bolmay kəyta-kəyta yəlwuruxi bilən u qəqum ornidin turup, kəngə lazim bolsa uningə beridu. **9** Xuning üçün mən silərgə əytəyki, tilənglar, silərgə ata kəlinidu; izdənglar, tapisilər. Ixikni qəkinglar, eqilidu. **10** Qünki hər bir tiligüqi tiliginigə erixidu; izdigüqi izdiginini tapidu; ixikni qəkküqilərgə ixik eqilidu. **11** Arənglarda ata boləjuqlar əz oqlu nən tələp kəlsə, uningə

tax beridojanlar barmu?! Yaki belik tälöp kilsa, yilan beridojanlar barmu? 12 Tuhum tälöp kilsa, qayan beridojanlar barmu? 13 Əmdi silər rəzil turup öz pərzəntliringlaroşa yahxi iltipatlarni berixni bilgən yərdə, ərxniki Ata Əzidin tiligənlərgə Muqəddəs Rohni tehimu ata kilmasmu? 14 Əmdi u bir kixidin «adəmni gaqa kילוqu» jinni həydiwətkəndə, xundak boldiki, jin uningdin qikkanda, gaqa zuwanoşa kəldi. Halayik buningoşa intayin həyran boluxti. 15 Birak ulardin baziliri: «U jinlarni jinlarning əmiri boləjan Bəəlzəbuləşa tayinip həydiwetidu» — dedi. 16 Wə baxqa bəzilər uni sinax məksitidə uningdin bizgə asmandin bir məjizilik alamət kərsətsəng, dəp tälöp kילוjili turdi. 17 Lekin u ularning nemə oylawatkanlikini bilip ularoşa mundak dedi: — Əz iqidin bəlünüp əzərə soquxkan hərəkəndak padixahlıq wəyran bolidu; wə hərəkəndak ailə əz iqidin bəlünüp əzərə soquxsa zawallıqqa yüz tutidu. 18 Xuningoşa ohxax, əgər Xəytan əz-əzigə qarxi qikkən bolsa, undakta, uning padixahlıqı kəndakmu put tirəp turalisun? Qünki silər meni, «Jinlarni Bəəlzəbuləşa tayinip həydiwədikən» dəysilər. 19 Əgər mən jinlarni Bəəlzəbuləşa tayinip koolisam, silərnin pərzəntliringlar kimgə tayinip jinlarni koolaydu?! Xunga ular silər toşruluk həküm qikarsun! 20 Lekin mən Hudaning barmıki bilən jinlarni koolisam, undakta Hudaning padixahlıqı üstinglaroşa qüxüp namayan boləjan bolidu. 21 Toluk korallanojan küqtünggür əz əyini koolədap turoşanda, uning mal-mülki aman qalidu; 22 lekin uningdin küqtünggür biri uning üstigə hujum kilip uni yəngsə, uning tayanəjan korallirini tartiwalidu wə mal-mülüklerini olja kilip əzidikilərgə təksim kilip beridu. 23 Mən tərəpkə [adəmlərnı] yioqmioşuqilar bolsa tozutuwətküqidur. 24 Napak roh birawning tenidin qikiriwetilixi bilən, u kuroşak jaylarni qərgiləp yürüp birə aramgahni izdəydu; birak tapalmioşandin keyin, «mən qikkən makanimoşa kaytay!» dəydu. 25 Xuning bilən kaytip kelip, xu makanining pakiz tazilanojanlikini wə rətləngənlilikini baykaydu-də, 26 berip əzidinmu bəttər yəttə rohni baxlap kelidu; ular kirip

billə turidu. Buning bilən həliki adəmnin keyinki həli burunkidinmu tehimu yaman bolidu. 27 Wə xundak boldiki, u bu gəplərnı kiliwatqanda, kəpçilik arisida bir ayal awazini kətürüp: — Seni kətürgən korsak wə emitkən əmqək bəhtliktur! — dedi. 28 Birak u jawabən: — Bəlki Hudaning səzini anglap, Uningoşa itaət kিলidojanlar bəhtliktur! — dedi. 29 Xu qəşda, top-tap adəmlər uning ətrapioşa olaxqanda, u mundak səzləxkə baxlidi: — Bu dəwr dərwəxə rəzil bir dəwrdu; u məjizilik bir alamətnin kəristilixni istəp yüridu. Birak buningoşa «Yunus pəyoşəmbərdə kəruşgən məjizilik alamət»tin baxqa həqkəndak ikkinçi bir alamət kərsitilməydu. 30 Qünki Yunus pəyoşəmbərnin əzi Ninəwə xəhridikilərgə alamət-karamət boləjinoşa ohxax, İnsan oşqlimu bu dəwrgə yənə xundak bolidu. 31 Kiyamət küni «Jənuhtin kəlgən ayal padixah»mu bu dəwrdikilər bilən təng tirilip, ularning gunahlırini bəkitidu. Qünki u Sulaymanning dana səzlırini anglax üqün yər yüzining qetidın kəlgən; wə mana, Sulaymandinmu uluş birsi muxu yərdə turidu. 32 Kiyamət küni Ninəwəlikilər bu dəwrdikilər bilən təng kopup, bu dəwrdikilərnin gunahlırini bəkitidu. Qünki Ninəwəlikilər Yunus pəyoşəmbər jakarlıəjan həwərnı anglap towa kילוəjan; wə mana, Yunus pəyoşəmbərdinmu uluş birsi muxu yərdə turidu! 33 Həqkim qiraəni yekip koyup, uni yoxurun jayda koymas, yaki üstigə səwətni kəmtürüp koymas, bəlki qiraədnin üstigə koyidu; buning bilən əygə kirgənlər yorukluqni kəridu. 34 Tənnin qiriəş kəzdur. Xunga əgər kəzüng sap bolsa, pütün wujudung yorutulidu. Lekin əgər kəzüng hunük bolsa pütün wujudung qarəşu bolidu. 35 Xuning üqün həzi boləjinki, wujudungdiki «yorukluq» qarəşuluk bolmisun! 36 Əmdi əgər barqə wujudung yoruk bolsa wə uning həq yeri qarəşu bolmisa, wujudung huddi qiraəş parlak nuri bilən seni yorutkəndək tamamən ayding bolidu. 37 Əysa səz kiliwatqanda, bir Pərisiy uni əyigə oşzaəşa təklip kildi. Xuning bilən u əygə kirip, dastihanda olturdi. 38 Lekin həliki Pərisiy uning tamaktın ilgiri kol yumioşinini kərup, intayin həyran boldi. 39 Lekin Rəb uningə:

— Əmdi silər əy Pərisiylər, qinə-qaqilarning texinila yuyup pakizliqininglar bilən iqinglar hərtürlük hərislik wə rəzillikkə toloqandur. **40** Əy nadanlar, texini Yaratquqi iqinimu yaratqan əməsmu?! **41** Əmdi öz iq-iqinglardin həyrhəhlik qilinglar wə mana, həmmə nərsə silərgə pakiz bolidu. **42** Həlinglaroşa way, əy Pərisiylər! Qünki silər hətta yalpuz bilən suzapning wə hərhil dora-dərmanlarning ondin birini əxrə kəlip Hudaşa ataysiləryu, birək adalət wə Hudaning muhəbbitini həq etibarəşa almay ketiwərisilər. Dərwəkə, awwal muxu ixlarni orundixinglar kerək, andin xu ixlarnimu ada kilmay koymasliqinglar kerək. **43** Həlinglaroşa way, əy pərisiylər! Qünki silər sinagoglarda aldinki orunlarda olturuxka, bazarlarda kixilərnin silərgə boləjan [hərmətlik] salamlirioşa amraksilər. **44** Silərgə way! Qünki silər huddi kixilər ketiwetip, üstigə dəssəp selipmu səzməy etüp kətkən gərlərgə ohxaysilər! — dedi. **45** Təwrat əhliliridin biri uningəşa: — Ustaz, bularni eytkining bizgimu həkarət boldi! — dedi. **46** U uningəşa mundaq jawab bərdi: — Silərgimu way, əy Təwrat əhliliri! Qünki silər kətürəlmigüdək eoşir yükləni adəmlərnin zimmisigə artip koysiləryu, əmma özinglar bu yükləni kətürüxkə birmu barmiqinglarni təgküzməysilər! **47** Silərgə way! Qünki pəyoşəmbərlərnin kəbrilirini yasap keliwətilər, lekin ata-bowiliringlar ularni oltürdi. **48** Xuning bilən silər ata-bowiliringlar kəloşanlirioşa razi boləjanliqinglarəşa guwahlik berisilər. Qünki ular pəyoşəmbərləni oltürdi wə silər ularning kəbrilirini yasaysilər. **49** Bu səwəbtinmu Hudaning danaliki dəyduki: «Mən ularəşa pəyoşəmbərlər wə rosullarni əwətimən wə bulardin bəzilirini ular oltüridu wə bəzilirini ziyankəhlik bilən koşliwetidu». **50** Xuning bilən dunya apiridə boləjandin buyanki barlik pəyoşəmbərlərnin təküləgan kən kəzrliri, yəni Həbilning təküləgan kənidin tartip taki [ibadəthanidiki] kurbangah bilən mukəddəs jay arilikidə kətl qilinoşan [kahin] Zəkəriyaning təküləgan kənişiqə barlik kən kəzrlər üqün muxu dəwrdikilərdin hesab elinidu. Mən silərgə bərhək xuni eytip koşayki, bularning həmmisi muxu dəwrdin elinidoşan

bolidu! **52** Həlinglarəşa way, əy Təwrat əhliliri! Qünki həkmət həzinisining aqquqini elip turup, özinglar uning iqigə kirmidinglar wə kirəy degənlərnimu kirgüzmidinglar. **53** U xu yərdin qikqəndin keyin, Təwrat ustazliri bilən Pərisiylər uning bilən kattik kərxilixip, uningəşa kəp ixlarni muzakirlixixkə kistidi **54** wə uning üstidin xikayət kəlixkə səzidin birər əyib tepiwəlixkə paylap yürətti.

12 Xu qəşlarda, minglioşan kixilər yioşilip, bir-birini dəssiwətküdək kəşa-kəştang boluxup kətkəndə, u awwal muhlisliroşa səz kəlip mundaq dedi: — Pərisiylərnin eqitkəsidin, yəni sahtipəzlikidin həşyar bolunglar. **2** Qünki yoxuruləjan həqkəndək ix axkarilanmay kəlməydu, wə həqkəndək məhpiy ix ayan bolmay kəlməydu. **3** Xunga silərnin kərangəşuda eytkənliringlar yorukta anglinidu; əşning iqkiridə hupiyənə piqirlaxkənliringlarmu əşzilərdə jakarlinidu. **4** Mən silər dostliriməşa xuni eytimənkə, tənni oltürüp, bəşka həq ix kəlaləydoşanlardin kərkəmgəlar. **5** Ləkin mən silərgə kimdin kərkəxunglar kərkəklirini kərsitip koşay: Oltürəşəndin keyin, dozahka taxlaxka həqqukluk boləşuqidin kərkənglar; bərhək silərgə eytay — Uningdin kərkənglar! (Geenna g1067) **6** Bəş kəşxək ikki tiyigə setilidoşu? Ləkin ularning həqbirimu Huda təripidin untulup kəloşini yok. **7** Ləkin hətta hər bir tal qeqinglarmu sanaləşandur. Xundaq ikən, kərkəmgəlar; silər nuroşunlioşan kəşxəqtin kimmətliksilər! **8** — Biraq mən silərgə xuni eytip koşayki, kim meni insanlarning aldidə etirap kəşsa, insan'ooşlimu uni Hudaning pərixtiliri aldidə etirap kəşlidu. **9** Biraq insanlarning aldidə meni tonumioşan kixi, Hudaning pərixtiliri aldidimu tonuləydu. **10** İnsan'ooşlioşa kərxə səz kəloşan hər kəndək kixi kəqürüməşə erixələydu; ləkin Mukəddəs Rohka kupurluk kəloşuqi bolsa kəqürüməşə erixəlməydu. **11** Ləkin kixilər siləni sinagogləşəşə yəki həkəmdarlar wə əməldarlarning aldioşa elip berip sorəşka tartkənda, «[Ərzgə] kəndək jawab bərsəm?» yəki «Nəmə dəsəm bolar?» dəp əndixə kəşmgəlar. **12** Qünki nəmə dəyix kərkəklirini xu wəkti-

saitida Mukaddas Roh silerga o'gitudi. **13** Kiyindürmäsümü?! **29** Xundak ikän, nemä yäymiz, Kөpқilik arisidin birsi uningöja: — Ustaz, nemä iqimiz dөp bax қaturmanglar, һeqnemidin akamoja [atimizdin] [қalojan] mirasni män ändixä қilmanglar. **30** Qünki һәрқaysi bilän täng ülixixkä buyruoajayla — dedi. **14** Lekin u uningöja jawabän: — Buradär, kim meni silärning üstünglaröja sotqi yaki üläxtürgüqi қildi? — dedi. **15** U көpқilikкә қарap: — Pөһäs bolup өзүnglärni һәрhil tamahorluқtin saқlanglar. Qünki insanning һayati uning mal-mülüklerini көplükigä baolıқ әmәstur, dedi. **16** Andin u ularöja mundak bir tämsilni eytip bärdi: — «Bir bayning yeri mol һosul beriptu. **17** U көnglidä «Қandak қilay? Qünki bunqiwala һosulni қoyojudak yerim yok» — dөp oylaptu. **18** Andun u: — «Mundak қilay: — Hazirki ambarlirimni quwuwetip, tehimu qongini yasap, barlıқ mähsulatlirim wә baxқа mal-mülüklerimni xu yergә yiojip saқlay! **19** Andin өз-өzümgә: «Әy jenim, yiojip saқliojan, көp yil yәtküdәк nemәtliring bar, rahәt iqidä yәp-iqip hux boloin!» däydiojan bolimän» dөp oylaptu. **20** Lekin Huda uningöja: «Әy әhmәk, бүgün keqila jening sändin täläp қilip elinidu; undaqta bu topliojining kimgә қalidu?» дәptu. **21** Hudaning aldida delәtmän bolmay, өзigә һәzinә yioqanning һali xundak bolar». **22** Andin u muhlisliroja mundak dedi: — Xuning üqün män silergә xuni eytip қoyayki, turmuxunglar toşruuluk, nemә yәrmiz yaki nemә kiyәrmiz, dөp әndixä қilmanglar. **23** Qünki һayatlıқ yemәkliktin, tän kiyim-keqәktin әzizdur. **24** Қuzojuqlaröja қaranglar! Ular terimaydu wә yiojmaydu, ularning ambar, iskilatirimu yok. Lekin Huda ularnimu ozuқlanduridu. Silär қuxlardin қanқilik әziz-һә! **25** Aranglarda қaysinglar oјәm-қayoju bilän өmrünglärni birәр saәt uzartalaysiler? **26** Әgәр xunқilik kiyikkinä ixmu қolunglardin көlmisә, nemә üqün қalojan ixlar toşrisida oјәm-әndixә қilisiler? **27** Nelupәrlärning қandak өsidiojanlıқioja қарap beқinglar! Ular әmgәkmu қilmaydu, қaqmu egirmәydu; lekin silergә xuni eytayki, һәтта Sulayman toluқ xan-xәрәptә turöjandimu uning kiyinixi nilupәrlәning bir güliqilikimu yok idi. **28** Әy ixәнqi әjizlar! Әmdi Huda daladiki бүgün eqilsa, әtisä қurup oqaqқа selinidiojan axu güli-қiyahlärni xunqә bezigән yәrdә, silärni tehimu

kiyindürmäsümü?! **29** Xundak ikän, nemä yäymiz, nemä iqimiz dөp bax қaturmanglar, һeqnemidin әndixä қilmanglar. **30** Qünki һәрқaysi әldikilär mana xundak һәmmә närsilergә intilidu. Biraq Atanglar silärning bu närsilergә mohtajlıқinglärni bilidu; **31** xundak ikän, Uning padixahlıқioja intilinglar wә u qaojda, bularning һәmmisi silergә қoxulup nesip bolidu. **32** Қorkmanglar, i kiyik pada! Qünki Atanglar padixahlıқni silergә ata қilixni hux көrdi. **33** Mal-mülkünglärni setip, [kәmbәoјәllәrgә] һәyrһahlıқ қilinglar. Özүnglaröja uprimaydiojan һәmyan, әrxlärdә һәrgiz түgәp көtmәydiojan bir һәzinә һazirlanglar; — xu yәrdә oşri yeqin көlmәydu, küyә yәp yokap көtmәydu. **34** Qünki baylıқinglar қәyәrdә bolsa, қәblinglärmu xu yәrdә bolidu. **35** Silär belingläрни qing baolap, qiraoliringläрни yandurup turunglar; **36** huddi hojayinining toy ziyapitidin қaytip kelixini күtüp turöjan қaqarlardәк, һәrdaim täyyar turunglar. Xuning bilän hojayin kelip ixikni қaqқanda, қaqarlar дәrhäl қiqip ixikni aқidiojan bolidu. **37** Hojayin қaytip көlgәndә, қaqarlırining oyoјaq, täyyar turöjanlıқini көrsә, bu қaqarlarning бәhtidur! Män silergә bәрһәк xuni eytip қoyayki, hojayin өzi belini baolap, ularni dastihanöja olturoquzup, ularning aldioja kelip xәhsән өzi ularni күtüwalidu! **38** Wә әgәр hojayin ikkinqi yaki üqinqi jesәktә көlsimu, қaqarlırining xundak oyoјaқlıқini көrsә, bu ularning бәhtidur! **39** Lekin xuni bilip қoyunglarki, әgәр өy igisi oşrining keqidә қaysi waқitta kelidiojanlıқini bilgән bolsa, u oyoјaq turup oşrining өygә texip kirixigә һәrgiz yol қoymaytti! **40** Xuning üqün silәrmu һәrdaim täyyar turunglar; qünki Insan'ooli silär oylimiojan waқit-sәәttә қaytip kelidu. **41** Petrus uningdin: — I Rәb, sän bu tämsilni bizgila қaritip eytingmu yaki һәmmәylәngә қaritipmu? — dөp soridi. **42** Rәb mundak dedi: — Hojayini өз өyidikilergә mäş'ul қilip, ularöja tegixlik bolöjan axlıқni waқti-waқtida täқsim қilip berixkä täyinläydiojan ixәнqıқ wә pәmlıқ oјojidar kim bolidu? **43** Hojayin өyigә қaytkanda, қaqirining xundak қiliwatқinining üstigә көlsә, bu қaqarning бәhtidur! **44** Män silergә bәрһәк xuni eytip қoyayki, hojayin

uni pütün igilikini baxkuruxka qoyidu. **45** Lekin mubada xu qakar kenglidə: «Hojayinim hayal bolup kalidu» dəp, baxka qakarlar wə dedəkləni bozək kilixka wə yəp-iqip, məst boluxka baxlisa, **46** Xu qakarning hojayini kütülmigən bir küni, oylimiojan bir waqıtta kaytip kelidu wə uni kesip ikki parqə kilip, uning nesiwisini etiқadsizlar bilən ohxax təkдirdə bekitidu. **47** Əmdi hojayinining iradisini bilip turup, təyyarlinip turmiojan wə hojayinining iradisi boyiqə kilmiojan qakar boluxioja tayak yəydu. **48** Biraқ hojayinining iradisini bilməy turup, tayak yeyixkə tegixlik ixlarni kiojan qakar azrak tayak yəydu. Kimgə kəp berilsə, uningdin tələp kilinidiojini kəp bolidu. Qünki adəmlər kimgə kəp amanət qoyojan bolsa, uningdin tələp kilidiojinimu kəp bolidu. **49** Mən yər yüzigə ot taxlap tutaxturuxka kəldim wə bu otning tutixixioja nəkədər təkəzzamən! **50** Lekin mən aldi bilən bir qəmuldürüx bilən qəmuldürülüxüm kerək wə bu qəmuldürülüxüm əməlgə axuruluqə intayin kijnilimən! **51** Silər meni yər yüzigə tinqlik elip kəldimikin, dəp oylap qaldinglarmu? Yak, mən xuni silərgə eytayki, tinqlik əməs, bəlünüx elip kəldim! **52** Qünki buningdin keyin, bir əydiki bəx kixi bəlünidu; üqi ikkisigə qarşi wə ikkisi üqigə qarxi bəlünidu. **53** Ata oşlijoja wə oşul atisioja, ana kizioja wə kiz anisioja, keynana kelinigə wə kelin keynanisioja qarxi turidu. **54** Əysa yənə toplaxқан adəmlərgə mundak dedi: — Silər künpetix tərəptin bulutning qiqқinini kərsənglar, dərhal «yamojur yaojidu» dəysilər, wə dərwəxə xundak bolidu. **55** Jənub tərəptin xamalning qiqқinini kərsənglar, «Həwa issiydu» dəysilər wə dərwəxə xundak bolidu. **56** Əy sahtipəzlər! Silər yər bilən kəkning rənggini pərək etələysilər-yu, qandaksigə bu zamanni pərək etəlməysilər?! **57** Əmdi nemixka kaysi ixlarning durus ikənlikigə əzünglar həküm kilip bakmaysilər?! **58** Qünki dəwagiring bilən birgə sotqi aldioja baroјiningda, uning bilən yolda ketiwatқiningda, uning bilən yarixip dost boluxka intilgin; bolmisa, u seni sotqioja, sotqi bolsa gundipayoja tapxuridu wə gundipay seni zindanoja taxlaydu. **59** Mən sanga xuni eytip koyayki, [kərzingning] əng ahirki bir

tiyininimu qoymay təlimigüqə, xu yərdin hərgiz qiqқalməysən.

13 Xu qaşda, birnəqqə adəm uningəja [waliy] Pilatusning bir қisim Galiliyəliklərninğ kenini təküp, ularning қanlirini ular қiliwatқан [ibadəthanidiki] қurbanliқning қanliri bilən arilaxturəjanliқini məlum қildi. **2** U ularəja jawabən mundak dedi: — Ularning bu azablarni tartқini üqün bu Galiliyəliklərni baxka Galiliyəliklərdin gunahı eoјir dəp қaramsilər? **3** Mən silərgə eytayki, undak əməs! Bəlki silər towa қilmisanglar, həmminglarmu ohxax aқiwəttə həlak bolisilər. **4** Siloam məhəllisidiki munar ərülüp qüxüp, on səkkiz kixini besip əltürüp qoyojan, silər ularni Yerusalemda turuwatқан baxқlardin kəbiһ, dəp қaramsilər? **5** Mən silərgə eytayki, undak əməs! Bəlki silər towa қilmisanglar, həmminglarmu ohxax aқiwəttə həlak bolisilər. **6** Andin u bu təmsilni səzləp bərdi: — Məlum bir kixining üzümzarliқida tikilgən bir түp ənjür dərihi bar ikən. U u dərəhtin mewə izdəp kəptu, lekin həq mewə tapalmaptu. **7** U başwəngə: «Қара, üq yildin beri bu ənjür dərihidin mewə izdəp keliwatimən, biraқ bir talmu mewə tapalmidim. Uni kesiwət! U nemə dəp yərni bikardin-bikar igiləp turidu?» dəptu. **8** Lekin başwən: «Hojayin, uningəja yənə bir yil təgmigəyła. Bu waқit iqidə uning tüwidiki topilarni boxtip, oşutlap bakay. **9** Əgər kələr yili mewə bərsə, yahxi hop! Biraқ bərmisə, kesiwətkəyła» dəptu başwən. **10** Bir xabat küni, u bir sinagogta təlim beriwatatti. **11** Mana xu yərdə on səkkiz yildin beri zəipləxtürgüqi bir jin tərəpidin tutulup, dəmqiyip ərə turalmaydiojan bir ayal bar idi. **12** Əysa uni kərgəndə, yenioja qaqirip: — Hanim, sən bu zəiplikingdin azad boldung! — dedi. **13** Andin u қolini uning uқisioja koyuwidi, ayal dərhal ruslinip tik turup, Hudani uluşliidi. **14** Biraқ sinagogning qoңgi Əysaning xabat küni kesəl saқaytқinidin oјəzəplinip, kəpқilikkə: — Adəmlər ix қilix kerək boləjan altə күn bar, xu күnlərdə kelip saқaytilinglar; lekin xabat күnidə undak қilmanglar, — dedi. **15** Xunga Rəb uningəja mundak jawab bərdi: — Əy sahtipəzlər! Hərbiringlar xabat küni torpaқ wə exikinglarni oқurdin yexip, suəjarəjili

baxlimamsilər?! **16** Əmdi Xəytan mana on səkkiz yil boşup kəlgən, İbrahimning bir kizi boləjan bu ayal dəl xabat künidə bu sirtmaqtin boxitilsa, bu xabat künining yarixiqi bolmamdu?! **17** U muxu səzni qilojanda, uningə qarxi qiqqanlar hijalətkə qaldi; birak halayik uning kilivatqan həmmə əjayib ixliridin xadlinip yayridi. **18** U səzini [dawamlaxturup] mundaq dedi: — Hudaning padixahliki nemigə ohxaydu? Mən uni nemigə ohxitay? **19** U goya bir tal qiqa urukioja ohxaydu; birsi uni elip ez beojida teriojanidi; u esip yoojan dərəh boldi; asmandiki uqar-qanatlari kelip uning xahlirida uwulidi. **20** U yənə: — Hudaning padixahlikini nemigə ohxitay? U huddi eqitkuoja ohxaydu; bir ayal uni kolioja elip, üq jawur unning arisioja yoxurup, taki pütün hemir boluqə saklidi, — dedi. **22** [Əysa] Yerusalemoja qarap səpirlini dawamlaxturup, besip ötkən hərəkəysi xəhər-yezilarda təlim berip mangdi. **23** Birəylən uningdin: — I təksir, kutkuzulidiojanlarning sani azmu? — dəp soridi. Əysa kəpquikkə mundaq jawab bardı: **24** — Silər tar ixiktin kirixkə kürəx qilinglar. Qünki mən silərgə xuni eytayki, nurojun adəmlər kirəy dəp izdənsimu, əmma kirəlməydu. **25** Əyning igisi ornidin turup ixikni təqiojandin keyin, silər taxkirida turup ixikni kəqip: «Rəb, bizgə aqkın!» dəp yalwuroqili turojininglarda, u silərgə jawabən: «Silərnin nəlilinglarni bilməymən» — dəydu. **26** Andin silər: «Biz sening aldingda yegən, iqkən, sənmu bizning koqilirimizda təlim bərgən» desənglar, **27** u yənə jawabən: «Silərnin nəlilinglarni bilməymən, məndin neri ketinlar, əy kəbihlik qiloqujilar!» dəydu. **28** Silər İbrahim, İshak, Yakup wə barlik pəyojəmbərlərnin Hudaning padixahliki iqidə ikənlikini, əzünqlarning sirtka taxliwetilgininlarni kərginlinglarda, yioja-zarlar kətürüldi, qixlar ojuqurlaydu. **29** U qaojda, kixilər məxriq bilən məoqribtin wə ximal bilən jənuhtin kelixip, Hudaning padixahlikida dastihanda olturidu. **30** Xuning bilən mana, xu qaojda aldida turojanlardin arqioja etidiojanlar, arqida turojanlardin aldioja etidiojanlar bar bolidu. **31** Dəl xu waqıtta birnəqqə Pərisiylər Əysaning aldioja kelip uningə: — Muxu yərdin qiqip əzünqni nerioja

al. Qünki Hərod seni öltürməqki, — dedi. **32** U ularə: — Berip xu tülkigə eytinglar: Mana mən jinlarni həydiwetip, bugin wə ətə xipa berəməni wə üqinqi küni takamullaxturulimən, dənglar. **33** Həlbuki, bugin wə ətə wə əgünlukkə mengip yürüxüm kerəktur; qünki həq pəyojəmbərnin öltürülüxi Yerusalemdin baxka həqkəndəq jayda mumkin bolmas. **34** Əy Yerusalem, Yerusalem! Pəyojəmbərlərnin öltüridiojan wə sanga əwətilgənlərnin qalmaqesək kilidiojan xəhər! Mən kanqə qetimplar mekiyan ez qüjilirini kanat astioja alojandək sening baliliringni koynumoja almaqki boldum, lekin silər halimidinglar. **35** Mana əyünqlar taxlinip wəyranə bolup kalidu; wə mən silərgə xuni eytip kojayki, silər «Pərwədigarning nami bilən kəlgüqigə mubərək boləy!» demigüqə, meni yənə kərləməsilər.

14 Wə xundaq boldiki, bir xabat küni u Pərisiylərdin boləjan bir həkümdarning əyigə oqizaəja bardı; əmdi ular uni paylap yürüwatatti. **2** Wə mana, u yərdə suluk ixixik kesiligə giriptar boləjan bir adəm bar idi. **3** Əysa Təwrat əhliliri wə Pərisiylərdin: — Xabat küni kesəl saqaytix Təwrat kanunioja uyoqnumu-yok? — dəp soridi. **4** Birak ular lam-jim demidi. U heliki kesəlgə kolini təgküzüp, saqaytip yoləja saldi. **5** Andin u ulardin yənə: — Aranglardin biringlarning mubada xabat künidə exiki ya kalisi kudukka qüxüp kətsə, uni dərhal tartip qikarmaydiojan zadi kim bar? — dəp soridi. **6** Wə ular uning bu səzilirigə həq jawab bərləmdi. **7** Əysa qakirilojan mehmanlarning əzilirigə tərđin orunlarni kəndəq talliojini kərup, ularəja mundaq bir təmsilni eytip bərdi: **8** — Birsi seni toy ziyapitigə təklip qilsa, tərđə olturmiojin. Bolmisa, səndin hərmətlirək birsi təklip kiliojan bolsa, **9** U qaojda seni wə uni qakirojan sahibhana kelip sanga: «Bu kixigə orun bərgəysiz» dəp qalsa, sən hijaləttə qelip pəgaəjoja qüxüp qalisən. **10** Lekin sən qakirilojanda, berip pəgaəjda olturojin. Xuning bilən seni qakirojan sahibhana kelip: «Əy dostum, yukirioja qiqing» deyixi mumkin wə xuning bilən sening bilən dastihanda olturojanlarning həmmisining aldida sanga

izzat bolidu. 11 Qünki hærkim özini üstün tutsa tōwən kīlinidu wə kimdækim özini tōwən tutsa üstün kīlinidu. 12 U özini mehmanōja qaqirojan saħibhaniōja mundak dedi: — Mehmanni tamakka yaki ziyapətkə qaqirojiningda, dost-buradər, kerindax, uruk-tuōjqan yaki bay kolum-koxnilirini qaqirmiojin. Qünki ularmu seni mehmanōja qaqirip, mərħəmitingni kayturuxi mumkin. 13 Xuning üqün ziyapət berəy desəng, ojerib-ojurwa, meyip-nakar, aqsak-qolak, kor-əmalarni qaqirojin 14 wə bəht-bərikət kərisən; qünki u kixilərnin yaxhilikini qayturuxning amali yoktur. Xuning bilən həkkanilarning kayta tirilgən künidə kīlojining əzünggə kayturulidu. 15 Uning bilən həmdastihan olturojanlardin biri bu səzlərni anglap, uningōja: — Hudaning padixahlikida ojalanoquqilar nemidegən bəhtlik-hə! — dedi. 16 Birak u uningōja jawabən mundak dedi: — Bir kixi katta ziyapətkə tutux kīlip, nurojun mehmanlarni qaqirip koyuptu. 17 Dastihan selinojan xu saəttə, qakirini əwətip, qakirilōjan mehmanlarōja: «Mərħəmət, həmma nərsə təyyar boldi!» dəp eytiptu. 18 Birak, mehmanlarning həmmisi barmaslikka bir-birləp əzrə-bahənə kərsətkili turuptu. Birinçisi uningōja: «Mən həlila bir parqə yər setiwalojanidim, berip kərüp kəlmisəm bolmaydu. Meni əpu kīlojayla, baralmaymən» dəptu. 19 Yənə biri: «Mən bəx koxluk əküz setiwaldim, hazır berip ularni sinap kərüxüm kerək. Meni əpu kīlojayla, baralmaymən» dəptu. 20 Yənə birsi: «Mən yengi əyləngən, xunga baralmaymən» dəptu. 21 Qakar kaytip kelip, bu ixlarni hojayinoja məlum kıptu. Hojayin oşəzəpləngən həlda qakirioja: «Dərħal xəhərning qong-kīqik koqiliriōja kirip, ojerib-ojurwa, meyip-nakar, aqsak-qolak wə kor-əmalarni muxu yərgə yiojip kəl» dəptu. 22 Andin qakar kaytip kelip: «Hojayin, əmr bərginindək ada kīlindi, wə yənə box orun bar!» dəptu. 23 Xuning bilən hojayin qakarōja: — «Əyüm mehmanlarōja tolux üqün yezilardiki qong-kīqik yollarni, məhəllilərnə arilap, udul kəlgən adiməngni zorlap elip kəlgin! 24 Qünki mən silərgə xuni eytayki, baxta qakirilōjan adəmlərnin

həqkaysisi dastihinimdin tetimaydu», dəptu. 25 Əmdi top-top adəmlər uningōja həmrəh bolup ketiwatatti. U burulup ularōja qarap mundak dedi: 26 — Manga əgəxkənlər [manga bolōjan səyüxliridin] əz atisi wə anisi, ayali wə baliliri, aka-ukiliri wə aqa-singilliri, hətta əz jenimü yaman kərmisə manga muhlis bolalmas. 27 Kimdækim əzining krestini yüdüp manga əgəxmisə u manga muhlis bolalmas. 28 Aranglardin birsi munar salmaqci bolsa, aldi bilən olturup bu quruluşni pütüküzgüdək hirajət əzümdə barmu-yok dəp hesab kılmasmu? 29 Undak kılmiōjanda, ulni selip pütüküzəlmisə, kərgənlərnin həmmisi mazak kīlip: «Bu adəm binani baxlap koyup pütüküzəlmidi» — deməy kalmaydu. 31 Yaki bir padixah yənə bir padixah bilən jəng kīlojili qıkşa aldi bilən olturup: — Mening üstümgə kelidōjan yigirmə ming kixilik koxun igisigə mən on ming əskirim bilən taqabil turalarmənmu? dəp mələqlər kərməmdü?! 32 Əgər u «Sokuxalmaymən» dəp oylisa, düxmən tehi yiraktiki qaojda əlqi əwətip, sulh xətlirini soraydu. 33 Xuningōja ohxax, silərdin kimdækim [kənglidə] əzining bar-yokı bilən hoxlaxmisa, manga muhlis bolalmas. 34 Tuz yaxhi nərsidur; həlbuki, tuz əz təmini yokətsa, uningōja kaytidin tuz təmini kəndakmu kirgüzgili bolidu? 35 U tuprakka ixlitixkə yaki oqutka arilaxturuxkimü yarimay, talaōja taxlinidu. Angliōjudək kuliki barlar buni anglisun!

15 Əmdi bajgırlar wə baxka gunahkarlarning həmmisi uning səzini anglaxka uning ətrəpioja olaxmaqta idi. 2 Ləkin Pərisiylər bilən Təwrat ustazlıri oşudungxup: — Bu adəm gunahkarlarni qarxi alidu wə ular bilən həmdastihan olturidu! — deyixti. 3 Xunga u ularōja munu təmsilni səzləp bərdi: 4 — Əgər aranglarda birəylənnin yüz tuyak koyi bolup, ulardin biri yitip kətsə, tokşan tokşuzini qəldə koyup koyup yitip kətkinini tapquqə izdiməsmü? 5 Uni tepiwalojanda, xadlanōjan həlda mürisigə artidu; 6 andin əyigə elip kelip, yar-buradərliri bilən kolum-koxnilirini qaqirip, ularōja: «Mən yitkən koyumni tepiwaldim, mening bilən təng xadlininglar!» dəydu. 7 Mən silərgə xuni eytayki, xuningōja ohxax,

towa қиливатқан бир гунаҳқар үқүн әрхтә зор хурсәнлик болиду; бу хурсәнлик towioja моһтај болмиојан тоқсан тоққуз һәққаниј кixидин болојан хурсәнликтин көп артуқтур. 8 — Yaki bir ayalning on күмүх dinari болуп, бир dinarni yokitip koysa, qiraoni yekip, taki uni tapquqa eyni süpürüp, zән koyup izdimasmu? 9 Uni tapqanda yar-buradәр, қolum-koxnlirini qaqirip, ularoja: «Mening bilән tәng xadlininglar, qünki mән yokitip koyoјan dinarimni tepiwaldim» — dәydu. 10 Mән silәrgә xuni eytayki, xuningoja ohxax towa қиливатқан бир гунаҳқар үқүн Hudaning pәrixtilirining arisida хурсәнлик болиду. 11 U sәzini dawam kilip mundaq dedi: — Mәlum bir adәmning ikki oqli bar ikән. 12 Kiqik oqli atisoja: «Әy ata, mal-mülükтин tegixlik ülүxümni һazirla manga bәrgin» dәp eytptu. Wә u өз mal-mülüklerini ikkisigә tәksim kilip beriptu. 13 Uzun әtmәyla, kiqik oqli bar-yokini yiojxturup, yirak bir yurtqa sәpәр kiliptu. U u yәrdә әyx-ixrәtlik iqidә turmux kәqürüp mal-dunyasini buzup-qeqiptu. 14 Dәl u bar-yokini sәrp kilip түgәtkән waқtida, u yurtta kattiq aqarqilik болup, u helila қisilqilqta қаptu. 15 Xuning bilән u berip, xu yurtning bir pukrasioja mәdikar болup yalliniptu; u uni etizliқioja qoxka beқixka әwәtiptu. 16 U һәтта korsikini qoxқilarning yemi болојan purqak posti bilән toyoјuzuxka tәkәzza boptu; lekin heqkim uningoja heqnәrsә bәrmәptu. 17 Ahir berip u һoxini tepip: «Atamning xunqә көp mәdikarlırining aldidin yemәk-iqmәk exiptexip turidu; lekin mән bolsam bu yәrdә aqliқtin әlәy dәp қaldim! 18 Ornumdin turup, atamning aldioja berip uningoja: Әy ata, mән әrxning aldidimu wә sening aldingimu gunah қildim. 19 Әmdi sening oqlung atilixka layiq әmәsmән. Meni mәdikarlıring süpitidә qobul қiloyasән! — dәymән» dәp oylaptu. 20 Xuning bilән ornidin turup atisining aldioja қaytip mengiptu. Lekin atisi yiraқtinla uni kәrüp uningoja iqi aqriritip, aldioja yügürüp qiqip, uning boynioja esilip uni sөyüp ketiptu. 21 Oqli: «Ata, mән әrxning aldidimu, sening aldingimu gunah қildim. Әmdi sening oqlung atilixka layiq әmәsmән» — dәptu. 22 Biraқ atisi qakarlırioja: «Dәrһal әng esil tonni әkelip uningoja kiydüringlar, қolioja

üzük selinglar, putlırioja ayaq kiydüringlar; 23 wә bordaq torpakni әkelip soyunglar; andin obdan yәp, rawurus tәbrikләyli! 24 Qünki mening bu oqlum әlgәnidi, tirildi, yitip kәtkәnidi, tepildi!» — dәptu. Andin ular tәbrikләxkili baxlaptu. 25 Әmdi qong oqli etioja kәtkәnikән. U қaytip keliwetip әygә yekin kәlgәndә nәoјmә-nawa bilән ussulning awazini anglaptu. 26 U qakarlardin birini qaqirip, uningdin nemә ix boluwatқinini soraptu. 27 Qakar uningoja: Ukang kәldi wә atang uni saқ-salamәt tepiwalojanlıki үқүн bordaq torpakni soydi» dәptu. 28 Lekin [qong oqli] hapa болup, әygә kirgili unimaptu. Wә atisi qiqip uning әygә kirixini әtünüptu. 29 Әmma u atisoja jawab berip: «Қara! Mән xunqә yildin beri қuldәk hizmitingdә boldum, әsla heqbir әmringdin qiqip baқmidim. Biraқ sән manga әl-aqinilirim bilән hux қiloјili heqқақан birәр oqlaқmu bәrmiding! 30 Lekin sening mal-mülüklingni pahixilәrgә һәjlәp түgәtkән bu oqlung қaytip kәlgәndә, sән uning үқүн bordaq torpakni soyupsән» — dәptu. 31 Biraқ atisi yәнә uningoja: «Әy oqlum, sән һәrdaim mening yenimdisән wә mening barlıқim seningkidur. 32 Әmdi tәbrikләp xadlinixka layiqtur; qünki bu sening ukang әlgәnidi, tirildi, yokilip kәtkәnidi, tepildi» — dәptu.

16 U muhlislırioja yәнә mundaq dedi: — Bir bayning bir oјoidari bar ikән. Birsı bayoja: «Bu oјojidaringiz mal-mülkingizni buzup qaқti» dәp xikayәt қiptu. 2 U oјojidarnı qaqirip, uningoja: «Mening sening tosqrangda angliojanlırim zadi қandaқ gәp? Oјojidarlıqingdiki һesab-kitabni eniқ tapxur; qünki mundin keyin sән oјojidar болmaysән» — dәptu. 3 Oјojidar әmdi өз iqidә: «Nemә қilay? Qünki hoјayinim meni oјojidarlıқtin mәһrum қilidu. Kәtmән qapay desәм unqilik maoјdur yok, tilәmqilik қilay desәм nomus қilimән. 4 Hә, taptim! Oјojidarlıқtin қaloјinimda kixilәrning meni әylirigә qarxi elixi үқүн, nemә қiliximni әmdi bildim» dәp 5 өз hoјayinioja kәrzdar болоjanlarnı birdin-birdin qaqirip kelip, birinqisidin: «Hoјayinimoja қanқilik kәrzingiz bar?» dәp soraptu. 6 Wә kәrzdar: «Yüz tung zәyrtun meyi» dәp jawab beriptu. Oјojidar

uningõja: «Mana, ḣesabat ḋaptiringizni elip, bu ẏarḋa olturup ̇ellik tungõja ̇zgartiweting!» ḋaptu. 7 Andin u ẏoṅa biriġ: «Sizqu, ̇anqilik ̇arz boldingiz?» ḋap soraptu. U: «Ẏuz k̇ura buõday» ḋap jawab beriptu. Oõojidar uningõja: «Ḣesabat ḋaptiringizni elip ṡakṡan k̇uriga ̇zgartiweting!» ḋaptu. 8 Xuning bil̇n uning hojayini ṡamimiyatsiz oõojidarning bu ixtiki ṗamlıkligi ũq̇un uningõja ̇ayil bolup mahtaptu. Q̇unki bu dunyaning ṗarżantliri ̇z ḋawriḋa nurning ṗarżantliridin ṗamliktur. (aiõn g165) 9 Ẇa ṁan silerġa xuni eytip ̇oyayki, «Naḣak dunyaõja ṫaẇa mal-dunya» aṙk̇ilik ̇żunglarõja dost tutunglar; xundak ̇k̇ilsanglar, mal-dunya karõja k̇alṁaydioõan bolõan [k̇unida] xu dostlar sil̇rni ̇ḃaḋiy makanlarõja ̇arxi alidu. (aiõnios g166) 10 Kimki k̇iq̇ikkiṅa ixta sadik bolsa, qong ixtimu sadik bolidu; ẇa kimki k̇iq̇ikkiṅa ixta ṡamimiyatsiz bolsa, qong ixtimu ṡamimiyatsiz bolidu. 11 Xunga ̇ġar «naḣak dunyaõja ṫaẇa bolõan mal-dunya»da sadik bolmisanglar, kim silerġa ḣak̇ik̇iy bayliklarni tapxursun? 12 Ẇa baẋk̇ilarning ṅarsilirida sadik bolmisanglar kim silerġa ̇żunglarning ṅarsisini ḃarsun? 13 Ḣeqkim ikki hojayinoõja ṫeng hizṁat ̇k̇ilalmaydu. Q̇unki u yaki buni yaman k̇eṙup, uni yahxi k̇eṙidu; yaki buningõja ̇żini ṗũṫunl̇ay beõixlap, uningõja etibarsiz ̇araydu. [Xuningõja ohxax], sil̇rningmu birla waõitta ḣam Hudaning, ḣam mal-dunyaning kulluõida boluxunglar mumkin ̇mas. 14 ̇ṁdi Ṗariysl̇ar (ular pulõja amrak idi) bularning ḣammisini anglap ̇ysani ṁashiṙa ̇k̇ilixti. 15 Ẇa u ularõja mundak dedi: — «Sil̇r ̇żunglarni aḋaml̇arning aldiḋa ḣak̇q̇aniy ̇k̇ilip k̇erṡatk̇uõidursil̇r; lekin Huda ̇al̇binglarni bilidu. Q̇unki aḋaml̇arning arisida ̇aḋirlinidioõini Hudaning ṅazirida yirginqliktur. 16 Ṫawrat ̇anuni ẇa ṗyõõamḃarl̇arning yazmiliri [q̇eṁulḋurġuõiqi] Ẏahyaõiq̇a ḣidaẏat bolup k̇aldi; xu waõittin baxlap Hudaning padixaḣlikining hux ḣawiri jakarlinip keliwatidu; [padixaḣlik̇qa] kirṁak̇qi bolõanlarning ḣarbiri uningõja ḃeṡup k̇iriwelixi keṙaktur. 17 Lekin asman bil̇n zeminning yok ̇iliwetilixi Ṫawratning bir qekiti bikar ̇k̇ilinixtin asandur. 18 — Ḣar kim ̇ż ayalini talak ̇k̇ilip baxqa birini alsa zina ̇k̇ilõan bolidu ẇa kimki ̇ż

eridin talak ̇k̇ilinoõanni alsa zina ̇k̇ilõan bolidu». 19 — Burun bir bay aḋam bar idi; u ṡoṡun ranglik ton ẇa kanap kiyiml̇rni kiyip, ḣark̇uni ̇yxi ẋrat iqida ṫanṫoṅa ̇k̇ilatti. 20 Ẇa ṗũṫun ̇żayini qaqa-jaḣarat besip k̇atk̇an Lazarus isimlik bir yoxsul bar idi; u bayning ḋawzasining aldioõja [ḣark̇uni] yaṫkuzup ̇oyulatti. 21 Uning dastihinidin q̇uẋup ̇alõan parqi-puratlardin ̇orṡik̇ini toyõuzõyuxqa ṫaxna idi. Ḣalbuki, itlar kelip uning yarilirini yalaytti. 22 ̇ṁdi xundak boldiki, yoxsul ̇eldi ẇa ṗarixtil̇ar uni Ibraḣimning ̇uõiq̇ioõja apardi. Bay ḣam ̇el̇up ḋorṅa ̇k̇ilindi; 23 ẇa ṫaḣtisarada ̇kattik ̇k̇iynilip, bexini k̇eṫuṙup, yiraktin Ibraḣimni ẇa uning ̇uõiq̇idiki Lazarusni k̇eṙup; (Haḋes g86) 24 «̇y ata Ibraḣim, manga ṙaḣim ̇k̇ilõayṡen! Lazarusni ̇aẇtk̇ayṡen, u barmik̇ining uõini suoõja ̇ilap, tilimoõja temitip sowuṫkay. Q̇unki ṁan bu ot yal̇kunida ̇kattik azabliniwatiṁen!» ḋap waṙkirap yalwurdi. 25 Lekin Ibraḣim mundak dedi: «̇y oõlum, ḣayat waõtingda ḣalaẇetni yaṫk̇uõq̇a k̇erginingni ẇa Lazarusning ḋard-bala tarṫk̇inini yadingõja k̇alṫurgin. Ḣazir u ṫaṡalli tapti, ̇amma ṡen azab tartiwatiṡen. 26 Ẇa bulardin baxqa, biz bil̇n sil̇rning arilikimizda yooõan bir ḣang bekitil̇ġandurki, bu ẏarḋin sil̇r ṫaṙṗka ̇ṫayli deġanl̇ar ̇ṫel̇ṁas ẇa andin biz ṫaṙṗka ̇timiz deġanl̇ar ̇ṫel̇ṁas». 27 ̇ṁdi bay ẏoṅa: «Undak̇ta, i ata, ṡanḋin [Lazarusni] atamning ̇yiġi ̇aẇṫixingni ̇ṫuniṁon. 28 Q̇unki mening ḃax aka-ukam bar; ularning bu azab-oõuḃatlik yerġa k̇alṁṡliki ũq̇un [Lazarus] ularni ̇kattik agaḣlandurup ̇oyusun» — dedi. 29 Birak Ibraḣim jawab berip uningõja: «Ularda Musa ẇa [baxqa] ṗyõõamḃarl̇arning [agaḣ-guwaõlik̇i] bar; ular xularni anglisun» — dedi. 30 Lekin u: «Yak, i Ibraḣim ata, ̇ġar ̇lġanl̇arḋin biri tirilip ularning aldioõja barsa, ular towa ̇k̇ilidu» — dedi. 31 ̇mma Ibraḣim uningõja: «̇ġar ular Musa ẇa [baxqa] ṗyõõamḃarl̇arning [guwaõlik̇ini] anglimisa, ḣatta ̇lġanl̇arḋin ḃirsi tirilsimu, ular ẏonila ixinixni ṙat ̇k̇ilidu» — dedi.

17 U muhlisliroõja mundak dedi: — Insanni putlaxturidioõan ixlar bolmay ̇almaydu; lekin xu putlaxturux wasiṫiq̇isi bolõan aḋamning ḣalioõja way! 2 Bundak aḋamning bu

kiqik balilardin birini [gunahqa] putlaxturojan bolsa, boynioja tügmän texi esilojan halda dengizoja taxliwetilgini əwzəl bolatti. 3 «Hudaning padixahliki kaçan kelidu?» dəp özünglaroja aqah bolunglar! Əgər kərindixing gunah kılojan bolsa, uningoja tənbiñ-nəsihət kılöjin. U towa kılsa uni əpu kılöjin. 4 Mubada u bir kün iqidə sanga yəttə mərtiwə gunah kılsa wə yəttə mərtiwə yeningoja kelip: Towa kıldim, desə, uni yənila əpu kılöjin. 5 Xuning bilən rosullar Rəbgə: İxənq-etikadimizni axurojin, — deyixti. 6 Wə Rəb ularoja mundak dedi: — Silərdə kığa urukidək zərriqə ixənq bolsa idi, silər awu üjmə dərihiqə: «Yiltizingdin komurulup, dengizoja kəqüp tikil!» desənglar, u sözünglarni anglap kəqətti. 7 Lekin aranglardin kimning yər həydəyidojan yaki mal bəkididojan bir kuli bolsa wə u etizliktin kaytip kəlgəndə, uningoja: «Tezrək kelip dastihanda olturojin», dəyidojanlar barmu? 8 U bəlki uningoja: «Mening tamikimni təyyar kıl, mən yəp-iqip boləjuqə belingni başlap meni kütkin, andin əzüng yəp-iqkin, deməsmu? 9 Kul əmr kılinojinidək kılöjini üqün hojayin uningoja rəhmət eytamdu? Meningqə, eytmaydu. 10 Xuningoja ohxax, silərmu əzünglaroja əmr kılinojanning həmmisini ada kılöjininglardin keyin: Biz əzmişə kullarmiz; biz pəkət tegixlik burjimizni ada kılduk, halas», dəyidojan bolisilər. 11 Wə xundak boldiki, u Yerusalemoja qikqip ketiwatqanda, Samariyə bilən Galiliyəning otturisdin etüp, 12 bir kəntkə kirginidə mahaw kesiligə gıriptar boləjan on adəm uningoja uqrap, yıraқта tohtap, 13 awazlirini kətürtüp: Əy əysa, ustaz, bizgə rəhim kıləjaysən, dəp etüdi. 14 Ularni kərgəndə u ularoja: Berip əzünglarni kahınlaroja kərsitinglar, dedi. Wə xundak boldiki, ular yolda ketiwatqanda, [mahawdin] paklandi. 15 Ulardin birəylən əzining sakəyojinini kərgəndə yukiri awaz bilən Hudani uluqlap, kəynigə burulup, kaytti. 16 U kelip əysaning ayiojəja yikilip düm yetip təkəkür eytti. U Samariyəlik idi. 17 Əysa bu ixka karap: Pak kılinojanlar on kixi əməsmidi? Qəlojan tokkuzəylən kəni? 18 Bu yat əllik musapirdin baxka, Hudaəja həmdusana okuəjili heqkim kaytip kəlməptioju?! — dedi. 19 Andin u həliki adəmgə: — «Ornungdin tur, yolungəja mangəjin! Etikading seni sakəytti!» — dedi. 20 [Bir küni] Pərisiylər uningdin: «Hudaning padixahliki kaçan kelidu?» dəp soriojanda u ularoja jawab berip mundak dedi: — Hudaning padixahlikining kelixini kəz bilən kərgili bolmas; 21 kixilər: «Qaranglar, u mana bu yərdə!» yaki «U yərdə!» deyəlməydu. Qünki mana, Hudaning padixahliki aranglardidur. 22 Keyin u muhlislorioja yənə mundak dedi: — «Xundak künlər keliduki, silər İnsan'oojlining künliridin birər künini bolsimu kərxkə təxna bolisilər, lekin kərxməysilər. 23 Xu qəqda kixilər silərgə: «Mana u bu yərdə!» wə yaki «Mana u u yərdə!» dəydu; silər nə barmanglar nə ularning kəynidin yügürmənglar. 24 Qünki goya asmanın bir qetidən qakmaq qəqip yənə bir qetigiqə yorutidojandək, İnsan'oojlining əz künidə həm xundak bolidu. 25 Lekin u awwal kəp azab-okubətlərnə tartixi bu dəwrdikilər tərpidin qətkə kəqilixi mukərrərdur. 26 Wə Nuñ [pəyojəmbərnəng] künliridə kəndək boləjan bolsa, İnsan'oojlining künliridə həm xundak bolidu. 27 Taki Nuñ kemigə kirip olturojan kungiqə, kixilər yəp-iqip, əylinip wə yatlık bolup keliwatқанidi; andin topan kelip həmmisini həlak kıldı. 28 Həm yənə, Lutning künliridə kəndək boləjan bolsa xundak bolidu — kixilər yəp-iqip, soda-setik kılıp, terikqilik kılatti wə əylərnə salatti. 29 Lekin Lut Sodom xəhiridən qikқан küni, asmanın ot bilən günggürt yeəjip, [bu xəhərdikilərnəng] həmmisini həlak kıldı. 30 Əmdi İnsan'oojli axkara bolidojan kündə ənə xundak bolidu. 31 Xu küni, hərkim əgzidə turup, nərsə-kərxkliri əyidə bolsimu, əlojili qüxmusun; wə xuningəja ohxax kimki etizlikta bolsa [əyigə] heq yanmisun. 32 Lutning əyalini yadinglarəja kəltürünglar! 33 Kimki əz həyatini kutkuzmaqçı bolsa, uningdin məhrum bolidu, lekin əz həyatidin məhrum boləjan kixi uningəja erixidu. 34 Silərgə xuni eytayki, u kəqidə ikki adəm bir orunda yatidu; ulardin biri elip ketilidu, yənə biri qaldurulidu. 35 Ikki əyal yarəjunqak bexida turup un tartiwatқан bolidu; ulardin biri elip ketilidu, yənə biri qaldurulidu». 37 Wə ular uningəja jawabən: Əy Rəb, bu ixlar kəyərdə yüz beridu? — dəp soridi. U ularəja:

Jasət qaysi yərdə bolsa, quzoqunlar xu yərgə toplixidu!

18 Wə u ularoşa, boxaxmay, hərdaim dua kilip turux kerəkliki toşrisida bir təmsil kəltürüp mundaq dedi: **2** — «Məlum xəhərdə bir sotqi bar ikən. U Hudadinmu qorqmaydikən, adəmlərgimu pərwa qılmaydikən. **3** Xu xəhərdə bir tul ayal bar ikən wə u daim sotqining aldioşa kelip: «Əyibkardin həkkinmi elip bərgin» dəp tələp kilidikən. **4** U heli waqitқиə uni rət kıptu; biraq keyin kənglidə: Hudadinmu qorqmaymən, adəmlərgimu pərwa qılmaymən, **5** lekin bu tul hotun meni awarə kilip ketiwatidu, uning manga qaplixiwelip meni həlimdin kətküzüwətməsliki üqün hərhalda uning dəwayini sorap koyay!» — dəp oylaptu». **6** Rəb: Qaranglar, adalətsiz bu sotqining nemə degənlirigə! **7** U xundaq kiləjan yərdə, Huda Əzigə keqə-kündüz nida kiliwatқан talləjan bəndilirigə kəndaq kilar? Gərqə Huda Əz bəndilirigə həmdərd bolux bilən birgə [rəzillikkə] uzunoқиə səwr-taqət kılsimu, ahirida bəndilirining dərdigə yətməsmu? **8** Mən silərgə eytayki: U ularning dərdigə yetip nahayiti tezla həkkinni elip beridu! Lekin İnsan'oqli kəlgəndə yər yüzidə iman-ixənq tapalamdu? — dedi. **9** U əzlrini həkkanıy dəp karap, baxqilarni kəzigə ilmaydiojan bəzilərgə karitip, mundaq bir təmsilni eytti: **10** — Ikki adəm dua kiləjili ibadəthaniəşa beriptu. Biri Pərisiy, yənə biri bajgir ikən. **11** Pərisiy ərə turup əz-əzigə mundaq dua kiliptu: — «Əy Huda, mening baxқа adəmlərdək bulangqi, adalətsiz, zinahor wə hətta bu bajgirdək bolmioqinim üqün sanga xükür! **12** Hər həptidə ikki kətim roza tutimən wə tapқанlirimning ondin bir ülüxini sədikə kilimən». **13** Biraq heliki bajgir yirakta turup bəxini kətürüp asmanəşa qaraxqimu petinalmay məydisigə urup turup: «Əy Huda, mən muxu gunahkarəşa rəhim kiləjaysən!» — dəptu. **14** Mən silərgə xuni eytayki, bu ikkiyləndin [Pərisiy] əməs, bəlkə [bajgir] kəqürümgə erixip əyigə kaytiptu. Qünki hərkim əzini üstün tutsa təwən kilinar, lekin kimki əzini təwən tutsa üstün kətürülər. **15** Əmdi qolini təgküzsun dəp, kixilər kiqik balilirininim uning aldioşa elip kələtti. Lekin buni

kərgən muhlislar ularni əyiblidə. **16** Əmma Əysa balilarni yenioşa qaqirip: Kiqik balilarni aldiməşa kəlgili koyunglar, ularni tosuxmanglar. Qünki Hudaning padixahlıqi dəl muxundaklardin tərkib tapқandur. **17** Mən silərgə bərhəq xuni eytip koyayki: Kimki Hudaning padixahlıqini səbiy balidək qəbul kılmisa, uningəşa hərgiz kirəlməydu, — dedi. **18** Məlum bir həkümdar Əysadin: I yahxi ustaz, mənggüllük həyatқа waris bolmaq üqün nemə ixni kilixim kerək, — dəp soridi. (aiōnios g166) **19** Lekin Əysa: Meni nemə üqün yahxi dəysən? Yahxi boləuqi pəqət birlə, yəni Hudadur. **20** Əmrlərnə bilisən: — «Zina qılma, katillik qılma, oşrılık qılma, yaləjan guwahlik bərmə, atangni wə anangni hərmət qil» — dedi. **21** — Bularning həmmisigə kiqikimdin tartip əməl kilip keliwatimən, — dedi u. **22** Əysa buni anglap uningəşa: — Səndə yənə bir ix kəm. Pütkül mal-mülkingni setip, pulini yoqsullarəşa üləxtürüp bərgin wə xundaq kılsang, ərxte həzinəng bolidu; andin kelip manga əgəxkin! — dedi. **23** Əmma u bu gəpni anglap tolimu kayəuəşa qəməp kətti; qünki u nahayiti bay idi. **24** Tolimu kayəuəşa qəməp kətkənlikini kərgən Əysa: — Mal-dunyasi kəplərnəng Hudaning padixahlıqioşa kirixi nemidegən təshə! **25** Təgining yingnining kəzidin etüxi bay adəmnəng Hudaning padixahlıqioşa kirixidin asandur! — dedi. **26** Buni angliojanlar: — Undaq bolsa, kim nijatқа erixəlisun? — deyixti. **27** Əmma u jawabən: — İnsanlarəşa mumkin bolmiojan ixlar Hudaəşa mumkindur — dedi. **28** Əmdi Petrus: — Mana, biz bar-yokimizni taxlap sanga əgəxtuk!? — dedi. **29** U ularəşa: — Mən silərgə bərhəq xuni eytayki, Hudaning padixahlıqi üqün əy-waq ya atanisi ya kərinəxliri ya ayali ya baliliridin waz kəqkənlərnəng hərbi **30** bu zamanda bularəşa kəp həssiləp muyəssər bolidu wə kelidiojan zamandimu mənggüllük həyatқа erixməy qalmaydu. — dedi. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Andin u on ikkəylənnə əz yenioşa elip ularəşa mundaq dedi: — Mana, biz hazır Yerusaleməşa qıkiwatimiz wə pəyətəmbərlərnəng İnsan'oqli toşrisida pütkənlirininəng həmmisi [xu yərdə] əməlgə axurulidu. **32** Qünki u yat əllərnəng kəlioşa tapxurulidu wə ular uni məshirə kilip,

harlaydu, uning üstigə tüküridu; **33** ular uni kamqilioqandin keyin oltürüwetidu; wə u üqinqi küni qayta tirilidu, — dedi. **34** Birak ular bu sözlərdin heqnemini qüxənmidi. Bu sözning mənsi uların yoxurulğan bolup, uning nemə eytkinini biləlməy qaldı. **35** Wə xundak ix boldiki, u Yeriho xəhriyə yekınlaxkanda, bir kor kixi yolning boyida olturup tiləmqilik kıliwatatti. **36** U köpqilikning ötöp ketiwatqanlığını anglap: — Nemə ix bolğandu? — dəp soridi. **37** Hək uningə: — Nasarətlik Əysa bu yərdin ötöp ketiwatidu, — dəp həwər bərdi. **38** — I Dawutning oqli Əysa, manga rəhim kıloqaysən! — dəp warkirap kətti u. **39** Wə Əysaning aldida mengiwatqanlar uni: — Xük oltur! dəp əyiblaxti. Birak u: — I Dawutning oqli, manga rəhim kıloqaysən! — dəp tehimu kattik warkiridi. **40** Əysa kədimini tohtitip, uni aldioğa baxlap kelixni buyrudi. Kariqə uningə yekın kəlgəndə u uningdin: **41** — Sən meni nemə kılip bər, dəysən? — dəp soridi. — I Rəbbim, qayta kəridioğan bolsam'idi! — dedi u. **42** Əysa uningə: — Kəridioğan bolqin! Etikəding seni sakaytti, — dedi. **43** Wə uning kəzi xuan eqildi; u Əysaqə əgixip, yol boyi Hudani uluqlap mangdi. Wə barlıq halayikmu buni kərip Hudaqə mədhıyə okudi.

19 U Yeriho xəhriyə kirip uningdin ötöp ketiwatatti. **2** Mana xu yərdə Zakay isimlik bir kixi bar idi. U «bax bajgir» bolup, intayin bay idi. **3** U Əysaning qandak adəm ikənlikini kərxəkə pursət izdəwatatti, lekin boyi pakar boləqəqə, həlkning tolilikidin uni kərxəlməytti. **4** Xunga u aldi tərəpkə yügürüp berip, uni kərx üqün bir tüp üjmə dərihigə yamixip qıkti; qünki Əysa u yol bilən etətti. **5** Wə Əysa u yərgə kəlgəndə yukiriqə qarap uni kərip uningə: — Zakay, qapsan qüxkin! Qünki mən bügün sening öyügdə kənuşum kəxək, — dedi. **6** U aldirap qüxüp, huxallik bilən uni [əyidə] mehmən kıldi. **7** Bu ixni kərgən halayikning həmmisi: U gənəhkar kixiningkidə kənoqili kirip kətti! — dəp oqotuldixip kətti. **8** Lekin Zakay ornidin turup Rəbgə: — I Rəbbim, mana, mülkümning yerimini yoxsullarqə berimən; əgər birawni yaləqandin xikayət kılip uningdin birnemə

ündürüwaləqan bolsam birigə tətni qayturimən, — dedi. **9** Buning bilən Əysa uningə [qarap]: — Bügün nijat bu öygə kirdi. Qünki bu kixi həm İbrahımning oqlidur! **10** Qünki İnsan'oqli ezip kətkənləni izdəp kutkuzəqili kəldi, — dedi. **11** Halayik bu sözləni tingxəwatqanda u yənə söz kılip bir təmsilni kəxup eytti. Qünki u Yerusalemə yekınlaxqanidi wə ular: «Hudaning padixahlıki dərhəl namayan bolidioqu!» — dəp oylaxqanidi. **12** Xunga u mundaq dedi: Bir əksəngək padixahlıq təhtigə erixip kelix üqün yirək bir yurtqə qarap yoloğa qıkiptu. **13** [Awwal] u özining on kulini qakirip, ularqə on tillani üləxtürüp berip: «Mən kaytip kəlgüqə [buning bilən] oqət kılinglar» — dəptu. **14** Birak öz yurt pukraliri uningə əq boləqəqə, kəynidin əqliləni əwətip: «Bu kixining üstimizgə padixahlıq boluxini halimaymiz!» dəptu. **15** Wə u padixahlıq mənsipigə erixip kaytip kəlgəndə xundak boldiki, hər birining tijarət bilən kanqə payda tapqinini bilməkqi bolup, pulini tapxuroğan həliki kullirini öz aldioğa qakirtiptu. **16** Wə awwalkisi kelip: «I hojam, sili bərgən tilla on tilla payda kıldi» dəptu. **17** «Yaraysən, əy yahxi kul! Sən kiqikkinə ixta ixənqlik kıqkanlıqing üqün on xəhərgə həkim bolqin» — dəptu hojayin uningə. **18** İkkinqisi kelip: «I hojam, sili bərgən tilla bəx tilla payda kıldi» dəptu. **19** Hojayin uningə həm: «Sən həm bəx xəhərgə həkim bolqin» dəptu. **20** Lekin yənə birsi kelip: «I hojam, mana sili bərgən tilla! Buni yəqlikqə qigip bir jayda kəyup saklidim. **21** Qünki sili kattik adəm ikənla, sili amanət kılmiəqliridin payda ündürüp, əzli terimiəqliridin həsul yioqla. Xuning üqün silidin korqtum» dəptu. **22** Əmma [hojayini] uningə: «Əy əski kul, sanga öz əozıngdin qıqkan səzlıring boyiqə həküm kılay. Sən mening amanət kılmay ündürüwalidioğan, terimay turup yioqiwalidioğan kattik adəm ikənlikimni bilip turup, **23** nemə üqün mening pulumni həziniqilərgə amanət kəymiding? Mən kaytip kəlgəndə, uni əsümi bilən almasmidim?» — dəptu. **24** Andin u yenidikilərgə: «Uningdiki tillani elip on tilla tapkan kuləqə beringlar!» dəp buyruptu. **25** Ular uningə: «I hoja, uning on tillasi tursa!» — dəptikən, **26** [hojayin yənə

mundaq dəptu]: «— Qünki mən silərgə xuni eytayki, kimdə bar bolsa, uningəja tehimu kəp berilidu; əmma kimdə yok bolsa, hətta uningda bar boləjanlirimu uningdin məhrum qilinidu. 27 Əmdi üstigə padixah bolup həküm sürüxümni halimiojan düxmənlirimni bolsa, ularni kəltürüp, mening aldimda kətl qilinglar». 28 U bu ixlarni eytkəndin keyin, Yerusalemoja qixixka aldioja qarap mangdi. 29 Wə xundak boldiki, u Zəytun teojining etikidiki Bəyt-Fagi wə Bəyt-Aniya yezilirioja yəkin kəlgində, ikki muhlisioja munularni tapilap aldin əwətti: 30 — Silər uduluglardiki yeziəja beringlar. U yərgə kiripla heq adəm balisi minip bəkmiojan, baəqləklik bir təhəyni kərisilər. Uni yexip bu yərgə yetiləp kelinglar. 31 Əgər birsi silərdin: «Nemixka buni yexisilər?» dəp sorap qalsa, silər uningəja: «Rəbning buningəja həjiti qüxti» — dənglar. 32 Xuning bilən əwətilgənlər beriwidi, ix dəl u ularəja eytkəndək boldi. 33 Ular təhəyni yexiwatqanda, uning igiliri ulardin: — Təhəyni nemixka yexisilər? — dəp soridi. 34 Ular: — Rəbning uningəja həjiti qüxti, — dedi. 35 Ular uni əysaning aldioja yetiləp kəldi; wə yepinqa-qapanlirini təhəyning üstigə selip, əysani yələp üstigə mindürdi. 36 U ketip barəjinida, həlkələr yepinqa-qapanlirini yoloja payandaz kilip saldi. 37 Wə u Zəytun teojidin qüxüx yolioja yəkinlaxkinida, pütkül muhlislar jamaiti xadlinip, əz kəzi bilən kərgən kudrətlik məjizilər üqün awazini kətürüp: «Pərwədigarning namida kəlgən padixah mubarəktur! Asmanlarda tinq-inəklik tikləngəy, ərxələda xan-xərap ayan boləjay!» dəp towlixip Hudaəja mədhijə okuxka baxlidi. 39 Ləkin topning iqidə bəzi Pərisiylər uningəja: — Əy ustaz, muhlislingingəja [muxu gəpliri üqün] tənbiə bər! — deyixti. 40 Birək u ularəja jawabən: — Silərgə xuni eytayki, bular jim turəjan bolsa, hətta bu taxlarmu qukan selixkan bolatti, — dedi. 41 Əmdi u xəhərgə yəkinlixip uni kərup, uning üqün yiojlap mundaq dedi: 42 — [I Yerusalemlə] Sən bügün, bu kününgdə, tinq-amanliqing üqün nemə kerək boləjinini bilsəng idi! Kaxki, bu ixlər həzir kəzliringdin yoxurundur. 43 Qünki xundak künlər bexingəja keliduki,

düxmənliring ətrapingni kaxa-istihkam bilən kərxap seni kəmap tət tərəptin kistaydu. 44 Ular seni wə [sepiling]ning iqingdiki baliliringni yər bilən yəksən kilip, hətta taxni taxning üstidimu kəldurməydu; qünki [Huda]ning seni yokliəjan pəytini bilip yətmiding. 45 Wə u ibadəthana həyililirioja kirip, u yərdə elimsetim kiliwatkanlarni həydəp qixirip, 46 ularəja: — Mukəddəs yazmilarda: «Mening əyüm dua-tilawəthana bolidu» dəp pütülgən bolsimu, ləkin silər uni «bulangqilarning uwisi» kiliwaldinglar! — dedi. 47 Xu wəqitlarda u hərküni ibadəthanida təlim bəretti. Bax kəhinlər, Təwrat ustazliri wə yurt qongliri uni yokitixka amal izdidi. 48 Ləkin ular kəndək kəl selixni bilməytti, qünki barlik həlk uning səzini tingax üqün uningəja kəttik yepixkanidi.

20 Wə xu künlərdin bir küni u ibadəthanining həyililirida həlkəkə təlim bərip hux həwərnə elan kiliwatqanda, bax kəhinlər wə Təwrat ustazliri bilən əksəkəllər uning aldioja kelip uningdin: 2 — Bizgə eytkin: Sən kiliwatқан bu ixlarni kəysi həqukka əsasən kiliwatisən? Səngə bu həqukni kim bərgən? — dəp soridi. 3 U ularəja jawab bərip: — Mənmə silərdin bir ixni soray; silər mənə eytip beringlarqu, 4 — Yəhya yürgüzgən qəməldürüx ərxinmu, yəki insənlərdinmu? — dəp soridi. 5 Ular əzərə muləhizə kilixip: — Əgər «ərxin kəlgən» desək, u bizgə: «Undəkta, silər nemə üqün [Yəhyaəja] ixənmidinglar?» dəydu. 6 Əgər: «Insənlərdin kəlgən» desək, bu barlik halayik bizni qəlməkəsək kilip əltüridu. Qünki ular Yəhyaning pəyotəmbər ikənlilikigə ixəndürülgən, — deyixti. 7 Wə ular: — [Uning] [həqukning] kəyərđin kəlgənlikini bilməymiz, — dəp jawab bərixti. 8 Əysə ularəja: — Undəkta, mənmu bu ixlarni kəysi həqukka əsasən kiliwatқанliqimni eytməymən, — dedi. 9 U halayikka mənə təmsilni səzləxkə baxlidi: — «Bir kixi bir üzümzarlik bərpə kilip, uni bəəwənlərgə izarigə bərip, əzi yəkə yurtka bərip u yərdə uzun wəqit turuptu. 10 Üzümlərnə yiojidiojan məzgil kəlgəndə bəəwənlərnəning üzümzarliktiki mēwidin uningəja bərixkə kulliridin birini ularining yenioja əwətiptu. Ləkin bəəwənlər uni urup-dumbalap kuruq

kol yanduruwetiptu. 11 U yənə baxқа bir kulni əwətiptu. Lekin ular unimu dumbalap, harlap, yənə quruk kol kayturuwetiptu. 12 U yənə üqinqisini əwətiptu; ular unimu urup yarilandurup, talaqa həydəp qikiriwetiptu. 13 [Ahirda] üzümzarliqning hojayini: «Kandak kilsam bolar? Seyümlük oolumni əwətəy; ular uni kərsə, heq bolmiqanda uning hərmitini kilar?» dəptu. 14 Birak baqəwənlər uning oolini kərüp bir-biri bilən məslihətlixip: «Bu bolsa mirashor; kelinglar, uni jayliwetəyli, andin miras bizningki bolidu» deyixiptu. 15 Xuning bilən ular uni üzümzarliqning sirtioqa aqikip öltürüwetiptu. Əmdi bundak əhwalda üzümzarliqning hojayini ularni qandak kilidu? 16 U kelip u baqəwənlərni yoqitip üzümzarliqni baxqilaroqa tapxuridu». Halayik buni anglap: — Bundak ixlar hərgiz bolmisun! — deyixti. 17 Lekin u ularoqa kəzlrini tikip mundak dedi: — Undak bolsa, muqəddəs yazmilarda «Tamqilar taxliwətkən tax bolsa, Burjək texi bolup tikləndi» dəp yeziloqan səz zadi nemini kərsitidu? 18 Bu «tax»қа yikiloqan kixi parəparə bolup ketidu; lekin bu tax hərkinning üstigə qüxsə, uni kukum-talkan kiliwetidu. 19 Bax kaħinlar wə Təwrat ustazliri uning bu təmsili əzlrigə qaritip eytkanliqini bilip xu haman uningə kol selix yolini izdidi; lekin ular halayiktin qorquxti. 20 Xunga ular uning kəynidin marap, uni [Rim] waliyisining həkümranliqida sorakqa tartixқа tapxurux üqün birnəqqə adəmlərni setiwelip, soqunup kirixkə əwətti. Ular səmimiy kiyapətkə kiriwelip, uning səzidin yoquk izdəp yürətti. 21 Ular uningə mundak soal koydi: — Əy ustaz, silini durus səz kilidioqan wə durus təlim beridioqan, heqқandak adəmnin yüz-hatirisini [kət'iy] kilmaydioqan, bəlki Hudaning yolini sadiklik bilən əgitip keliwatқан adəm dəp bilimiz. 22 [Rim imperatori] Kəysərgə baj-selik tapxurux Təwrat kanunioqa uyoqunmu-yok?». 23 Əmma u ularning hiylisini kərüp yetip ularoqa: — Nemixқа meni sinimakqisilər? 24 Manga bir kümüx dinar kərsitinglar. Buning üstidiki sürət wə nam-isim kimning? — dedi. Ular uningə: Kəysərninngki, — dedi. 25 Wə u ularoqa: — Undak bolsa, Kəysərninng həqқini Kəysərgə,

Hudaning həqқini Hudaqa tapxurunglar, — dedi. 26 Ular halayiqning aldida uning səzlriridin uni tutuwaloqudək heqқandak yoquk tapalmidi. Ular uning bu jawabioqa həyranuħəs bolup, zuwani tutuldi. 27 Wə «əlgənlər tirilməydu» dəp inkar kilidioqan Saduqiylarning bəziliri uning aldioqa kelip soal koyup mundak dedi: 28 — Ustaz, Musa [pəyoqəmbər Təwrat] bizgə: «Ayali bar, əmma pərzənt kərmigən kixi əlüp kətsə, əlgüqining aka yaki inisi tul qaloqan yənggisini əmrigə elip, qerindixi üqün nəsil qalduruxi kərək» — dəp yazoqan. 29 Əmdi yəttə aka-uka bar idi. Qongi əyləngəndin keyin pərzənt kərməy ələmdin ətти. 30 Ikkinqi qerindixi ayalini əmrigə elip, pərzənt kərməy ələmdin ətти. 31 Andin üqinqisi uni aldi; xundak kilip, yəttisi uni əmrigə elip pərzənt kərməy əldi. 32 Həmmisidin keyin ayalmu əldi. 33 Əmdi tirilix күnidə bu ayal ularning qəysisiningki bolar? Qünki yəttisi uni hotunluqқа aloqan-də?! 34 Əysa ularoqa mundak jawab bərdi: — Bu ələmnin pərzəntliri əylinidu, yatliq bolidu. (aiōn g165) 35 Lekin u ələmdin nesiwə boluxқа, xundakla əlüklərdin tirilixkə layik sanaloqanlar əylənməydu, yatliq bolmaydu. (aiōn g165) 36 Qünki ular yənə əlməydu, pərixtilərgə ohxax bolidu; «ələmdin tirilixtin tuoquloqan pərzəntlər» boloaqқа, ular Hudaning oqulliridur. 37 Əmdi əlgənlərnin tirildürülxini hətta Musa [pəyoqəmbər] əzimu ayan kilioqan; qünki [Təwrat] «tikənlük» dəgən wəqəning hatirisidə u Pərwərdigarni: «Ibraħimning Hudasi, İshakning Hudasi wə Yakupning Hudasi» dəp bayan kilioqan. 38 U əlüklərnin Hudasi əməs, bəlki tiriklərnin Hudasi; qünki uningə nisbətən həmməylən tiriktur! 39 Xuning bilən Təwrat ustazliridin birqanqisi baħa berip: — Ustaz, yahxi eyttinng, — dedi. 40 Qünki ularin heqқim yənə uningdin soal soraxқа jür'ət kilalmidi. 41 Əmdi u ularoqa soal koydi: — Kixilər Məsiħni qandaksigə Dawutning oqli dəydu? 42 Qünki Dawut əzi Zəburda: Pərwərdigar mening Rəbbimgə eyttiki: — «Mən sening duxmənliringni təhtipərinng kiləuqə, Mening ong yenimda olturoqin!» — dəgənoqu? 44 Əmma Dawut uni «Rəbbim» dəp qaqiroqan yərdə, undakta u qandakmu uning oqli bolidu? 45 Wə barliq halayik kulak selip

anglawatqanda, u muhlisliroqja mundak dedi: — 46 — Təwrat ustazliridin hoxyar bolunglar. Ular uzun tonlarni kiyiwaloqan halda oqadiyip yürüxkə, bazarlarda kixilərnin ularoqja boloqan salamlirioqja, sinagoglarda aldinki orunlarda, ziyapətlərdimu tərde olturuxkə amrak kelidu. 47 Ular tul ayallarning barliq əy-besatlirini yəwalidu wə kəz-kəz kilip yaloqandin uzundin-uzun dualar kilidu. Ularning tartidioqan jazasi tehimu eoqir bolidu!

21 U bexini kətürüp qariwidi, baylarning əz sədikilirini [ibadəthanidiki] ianə sanduqioqja taxliqinini kərđi. 2 U yənə sanduqkə ikki tiyinni taxlawatqan bir namrat tul ayalnimu kərđi. 3 Xuning bilən u: — Mən silərgə bərħək xuni eytip qoyayki, bu namrat tul ayalning taxliqini həmməylənninğkidin kəptur. 4 Qünki ularning həmmisi əzlrining axqanliridin ianə kilip, Hudaqja atioqan sadikiərgə qoxup taxlidi; ləkin bu ayal namratliqioqja qarimay, əzining tirikqilik kilidioqinining həmmisini ianə kilip taxlidi. 5 Wə bəzilər ibadəthanining nəpis taxlar wə Hudaqja sunuloqan hədiyələr bilən kəndəq bezəlgənliki toqrisida səzlixiwatatti. U: 6 — Silər kərüwatqan bu barliq nərsilərgə nisbətən, xu künlər keliduki, hətta bir tal taxmu tax üstidə qaldurulmay, həmmisi gumran kilinidu, — dedi. 7 Ular uningdin: — Ustaz, bu degənling qəqan yüz beridu? Bu ixlarning yüz beridioqanlıqini ayan kilidioqan kəndəq əlamət bolidu? — dəp soridi. 8 U mundak dedi: — Azdurulup ketixtin həzi bolunglar. Qünki tola kixilər mening namimni setip: «Mana əzüm xudurmən!» wə «Axu wəqit yəqinlaxti!» dəydu. Xunga ularning kəynigə kirmənglar. 9 Silər urux wə topilənglarning həwirini anglioqan wəqtinglərdimu wəħimigə qüxmənglar; qünki bu ixlarning əwwal yüz berixi muqərrər. Ləkin bular, zaman ahiri yetip kəldi, degənlik əməs. 10 Andin u yənə mundak dedi: — Bir millət yənə bir millət bilən uruxkə qikidu, bir padixəhlik yənə bir padixəhlik bilən uruxkə qikidu. 11 Jay-jaylarda xiddətlik yər təwrəxlər, əqarqiliqlər wə wəbalar bolidu, [yər yüzidə] wəħxətlər wə əsmənda həywətlik əlamətlər kərünidu. 12 Biraq bu hər bir wəqələr

yüz berixtin ilgiri, kixilər silərgə qol selip tutqun kilidu wə silərgə ziyənkəxlik kilip, silərni sinagoglarning sorəqlirioqja tapxuridu, zindanlaroqja taxlaydu; ular mening namim tūpəylidin silərni padixəh wə həkūmdarlarıninğ aldioqja elip baridu, 13 wə buning bilən [ularning əldidə] guwəhlik berix pürsitinglar qikidu. 14 Uning qünin əzrgə kəndəq əwəb berix toqrisida əldin'ə həq oylanmasliqkə qəlbinqlarda qət'iy niyət kilinglar. 15 Qünki mən silərgə barliq dūxmənlinglar rəddiyə wə rət qiləlmioqjə dəq pasəhətlik til wə danixmənlilik ətə qilimən. 16 Həttə ətə-ətə, əkə-əkə, uruq-tuqşən wə yər-burədərliringlərmu silərgə hənlilik kilip tutup beridu wə ular əranglərdiki bəziliringlərninğ əltüridu. 17 Silər mening namim tūpəylidin həmmə ədəmning nəpřitigə uqraqsilər. 18 Həlbuki, bexinqlərdiki bir tal qəqmu hələk bolmaydu! 19 Səwr-qidəmlilik boləqininqlarda, jeningləroqja igə bolələysilər. 20 — Ləkin Yərəsələmninğ [dūxmən] qoxunliri təripidin qorxiwəlinəqanlıqini kərgininqlarda, uning wəyran bolux wəqti yəqinlixip qəptu, dəp bilinglar. 21 U qəoqda Yəħudiyə əlkisidə turuwatqanlar təoqləroqja qəqsun, xəhər iqidə turuwatqanlar uningdin qikqip kətsun, yezilərdə turuwatqanlar xəhərgə kirmisun. 22 Qünki xu qəoq «intikəmə jəzasini tartidioqan künlər»dur; xuning bilən [muqəddəs yazmılərdə] barliq pütülgənlər əməlgə əxurulidu. 23 Əmđi xu künlərdə həmilidə ayallar wə bələ əmitidioqanlarıninğ həlioqja wəy! Qünki bu zemində eoqir qisqilik bolidu wə [ərxətiki] oqəzəp bu həlkning bexioqja qüxidu; 24 Ular qiliqning bisidə yikitilidu wə tutqun qilinip, barliq əllərgə elip ketilidu; «yət əllərninğ wəqti» toxquqə, Yərəsələm yət əllərninğ əyəoq əstidə qəlidu. 25 — Quyax, əy, yultuzlərdimu əlamətlər bolidu; yər yüzidiki əllər ərisidə dengiz-oqyanlarıninğ güldürlixidin wə dölqunlarıninğ dəwəloqxliridin parəkəndiqilik bolidu. 26 Ədəmlər qorqup, yər yüzigə kelidioqan əpətlərni wəħimə iqidə kütüp əs-hoxini yəqitidu; qünki əsməndiki küqlər ləzrigə kelidu. 27 Andin kixilər İnsan'əoqlininq küq-qudrət wə uluq xən-xəpəp bilən bir bulut iqidə kəliwətkənliqini kərđu. 28 Ləkin bu əlamətlər kərünüxkə

baxliqanda, kəddinglarni ruslap bexinglarni kətürünglar, qünki bu silərni azad kilixtiki nijat yekinlaxti, degənliktur. **29** U ularoşa mundak bir təmsilni sezləp bərdi: — Ənjür dərihi wə baxka barlik dərəhlərgə qaranglar. **30** Ularning yengidin bihlanoşanda ularoşa qarap, özünglar yazning yetip kelixigə az qalojanlikini bilisilər. **31** Xuningdək, baya deyilgən alamətlərnin yüz beriwatqanlikini kərginilarda, Hudaning padixahlikining yekin qalojanlikini bilinglar. **32** Mən silərgə bərhək xuni eytip qoyayki, bu alamətlərnin həmmisi əməlgə axurulmay turup, bu dəwr ötməydu. **33** Asman-zemin yokilidu, birak mening sezlirim hərgiz yokalmaydu. **34** — Lekin özünglaroşa agah bolunglarki, kəngülliringlar əyx-ixrət, məyhorluk wə tirikqilikning oşəm-əndixiliri bilən bihudlaxmisun, xu küni üstünglaroşa tuyuksiz qüxmisan. **35** Qünki u goya tuzaktək barlik yər yüzidə hər bir turuwatqanlarning bexioşa qüxidu. **36** Xunga həkəndak wakitlarda hoxyar bolunglar, yüz berix aldida turuwatqan bu ixlardın özünglarni kaqurup Insan'oşli aldida hazir bolup turuxka layik hesablinix üqün hərdaim dua kilinglar, — dedi. **37** Əmdi u kündüzliri ibadəthanida təlim berətti, ahxamliri xəhərdin qikip, keqini Zəytun teşəp dəp atalojan taşda ötküzətti. **38** Wə barlik həlk uning təlimini angliqili tang səhərdə ibadəthanioşa kirip, uning yenioşa kelətti.

22 Əmdi petir nan həyti («ötüp ketix həyti» dəpmu atilidu) yekinlixip qalojanidi. **2** Bax kaşinlar wə Təwrat ustazliri uni əlümgə məhkum kilixka amal izdəp yürətti; qünki ular həlktin kərkətti. **3** Xu pəyttə on ikkiyləndin biri bolojan, İxkarıyot dəp atalojan Yəhudaning kəngligə Xəytan kirdi. **4** U berip bax kaşinlar wə ibadəthana pasiban bəgliri bilən əysani qandak kiliş ularoşa tutup berix üstidə məsləhətləxti. **5** Ular intayin hux bolup, Yəhudaşoşa pul berixkə kelixti. **6** Yəhuda maşul bolup, uni halayiktin ayrim qaloşanda ularoşa tutup berixkə muwapik pürsət izdəkə kirixti. **7** Əmdi petir nan həytining [birinqi] küni yetip kəlgənidi. Xu küni «ötüp ketix həyti»oşa atap qurbanlik [koşa] soyulatti. **8** Xuning bilən əysa Petrus bilən

Yuhannaşoşa: — Berip bizgə ötüş ketix həytining [koşisini] birgə yegili təyyarlanglar, — dəp ularni əwətti. **9** — Kəyərdə təyyarliximizni halaysən? — dəp soridi ular. **10** U ularoşa mundak dedi: — Xəhərgə kirsənglar, mana u yərdə kozida su kətürüwalojan bir əş kixi silərgə uşraydu. Uning kəynidin mengip u kirgən əygə kiringlar. **11** Wə əy igisigə: «Ustaz: — Muhlisirim bilən ötüş ketix həytining tamikini yəydişan məşmanhana əy kəyərdə? — dəp sorawatidu» dənglar. **12** U silərni baxlap üstünki kəwəttiki rətləngən sərəmjanlaxturulojan qong bir əşiz əyni kərsitidu. Mana xu yərdə təyyarlik kiliş turunglar. **13** Xuning bilən ikkisi beriwidi, həmmə işlar uning eytkinidək bolup qikti. Ular xu yərdə ötüş ketix həytining tamikini təyyarlaxti. **14** Əmdi wakti-saiti kəlgəndə, əysa dastihanda olturdi; on ikki rosul uning bilən billə olturuxti. **15** Andin u ularoşa: — Mən azab qekixtin ilgiri, silər bilən ötüş ketix həytining bu tamikioşa həmdastihanda boluxka tolimu intizar bolup kəlgənidi. **16** Qünki silərgə eytayki, bu həyt ziyapitining [əşmiyiti] Hudaning padixahlikida əməlgə axurulmıoşuqə, mən bununğdin kayta yeməymən, — dedi. **17** Andin u bir jamni kəlioşa elip, təxəkkür eytti wə muhlisliroşa: — Buni elip aranglarda təksim kiliş [iqinglar]. **18** Qünki xuni eytayki, mündin keyin Hudaning padixahlikə kəlmigüqə, hərgiz üzüm xərbitidin kət'iy iqməymən, — dedi. **19** Andin u bir tal nanni kəlioşa elip, Hudaşoşa təxəkkür eytti wə uni oxtup, ularoşa üləxtürüp berip: — Bu mening silər üqün pida bolidioşan tenimdur. Meni əsləp turux üqün bununğdin yənglar, — dedi. **20** U xuningdək tamaştin keyinki jamni kəlioşa elip mundak dedi: — Bu jamdiki xarab mening silər üqün təkülidioşan kənimda bolojan yengı əşdidur. **21** Lekin mana, meni tutup bərgüqining kəli mening bilən bir dastihandidur. **22** Wə Insan'oşli dərəkə əzi toşrisida bekitilgəndək [aləmdin] ketidu; birak Insan'oşlining tutup berilixigə wasitiqi bolojan adəmninğ həlioşa way! **23** Andin muhlislar bir-biridin: — Arimizda zadi kim muxundak işni kiliş mumkin? — dəp munazirigə qüxüp ketixti. **24** Əmdi ularning arisida kəşsimiz əng uluş saniliximiz kərek

degən talax-tartix pəyda boldi. **25** U ularoşa mundak dedi: — Əllərdiki padixahlar kəl astidiki həlk üstidin buyrukəwazlik kəlip idarə kəlidu, ularning üstidiki həkukədarlırı «həlkərwə» dəp atilidu. **26** Birək silər xundək bolmanglar; bəlki aranglardiki əng mərtiwilikini əzini əng kiqikidək həsablusun wə yetəkqi boləjanlar [həmməyləngə] hizmətkardək bolsun. **27** Kim mərtiwilik, dastihanda olturoşanmu yaki dastihandiki kütüküqimu? Dastihanda olturoşini əməsmu? Birək mən bolsam aranglarda hizmitinglarda boləuqi kütüküqidəkturmən. **28** Silər bolsanglar, beximəşa sinaklar kəlgəndə baxtin-ahir mən bilən billə həmrəh boləjansilər. **29** Wə huddi Atam manga padixahlik həkukə bekitkəndək, mən silərgimu xundək bekitimən. **30** Xuning bilən silər mening padixahlikimda mən bilən bir dastihanda yəp-iqisilər wə təhtlərdə olturup, İsrailning on ikki kəbilisi üstidin həküm qikirisilər. **31** Rəb yənə [Petruska]: — «Əy Simon, Simon! Mana, Xəytan həmminglarni huddi buşday taskioşandək taskap sinaxni tiligən. **32** Ləkin etikəding yökimisun dəp sanga dua kəldim. Əmdi sən towa kəlip tüz yoləşa kəytəndin keyin, kəringdaxliringni mustəhkəmligin» — dedi. **33** — I Rəb, — dedi Petrus, — Mən sən bilən billə zindanoşa taxlinip, billə əlümgə berixka təyyarmən! **34** U uningəşa: — I Petrus, sanga eytayki, bəgün horaz qillioşuqə, sən «Uni tonumaymən» dəp məndin üq kətim tanisən, dedi. **35** Andin, u ulardin: — Silərnəni həmyansiz, hurjunsiz wə kəxsiz [səpərgə] əwətkinimdə silərnəning birər nərsənglar kəm bolup kəloşanmu? — dəp soridi. Ular: — Yak, dedi. **36** Xuning bilən u ularoşa: — Ləkin hazır hər kimning həmyani bolsa, uni alsun; xundək həm hurjuni bolsa, uni alsun wə bir kimning kəliqi bolmisa, qapinini setip birdin kəlip alsun. **37** Qünki mən silərgə xuni eytayki, [mukəddəs yazmilarda]: «U jinayətqilər kətarida sanilidu» dəp pütülgən səz məndə qoşum əməlgə axurulidu. Qünki mening toşramdiki barlik ixlar toluk əməlgə axmay kəlmaydu — dedi. **38** — I Rəb, kərioşin, bu yərdə ikki kəliq bar ikən, dedi ular. — Boldi, yetidu! — dedi u ularoşa. **39** Andin u qikip, aditi boyiqə Zəytun

teşioşa yol aldı; uning muhlisiri uningəşa əgixip bardı. **40** U yərgə yetip barəşanda u ularoşa: — Azdurulmaslikinglar üqün dua kəlinglar, — dedi. **41** Andin, ulardin bir tax etimiqə nerirək berip, tizlinip turup: **42** — I Ata, halisang, bu kədəhni məndin elip kətkəysən. Ləkin mening əməs, bəlki Səning iradəng ada kəlinsun — dəp dua kəldi; **43** wə asmandin bir pərixta uningəşa kərinüp uni kuwwətləndürdi. **44** U kattik əzabta toloşinip tehimu iklaslik bilən dua kəliwərdi. Buning bilən uning tərliri yərgə təkülgən kən tamqilirdək qixüxkə baxlıdi. **45** Andin duasinəni tügutip, ornidin turup, muhlislrining yenioşa kəldi. Ularning oşəmgə qəküp həlsizlinip mügdəp kəloşanlikini kərwədi, ularoşa: **46** — Uhləp kəloşaninglar nemisi? Azduruluxtin saklinix üqün qəşup dua kəlinglar, — dedi. **47** Uning səzi tehi əyoşlaxmastingla, bir toş adəmlər pəyda boldi. Ularni baxləp kəlgüqi on ikkəyləndin biri boləjan Yəhuda degən kixi idi; u əyşəşa [salam berip] səygili kəxioşa bardı. **48** Əyşə uningəşa: — Əy Yəhuda, bir səyux bilən İnsan'ooşlini tutup bəərəşənmu? — dedi. **49** Wə əyşəning ətrapidikilər nemə ix yüz bəridioşanlikini bilip yetip: — I Rəb, kəliq bilən uraylimu? — dedi. **50** Wə ulardin biri [kəliqini kətürüp], bax kəşinning qəkirioşa urup, ong kəlikini xiliwətti. **51** Birək əyşə buningəşa jawəbən: — Boldi, tohtal! — dedi; u kəlini uzitip kəlikioşa təgküzüp, uni sakəytti. **52** Əyşə əzini tutkəli kəlgən bax kəşinlər, pasiban bəgliri wə əksəkəlləroşa kəşap: — Bir kəşəqini tutidioşandək kəliq-təkəmlərnəni kətürüp kəpsiləroşu? **53** Mukəddəs ibadəthanida hər kəni silər bilən billə idim, silər kəl salmidinglar. Hazır bu silərgə təwə boləjan wəkt-səəttur wə kəşəngəşlukning həküm sürüxidur — dedi. **54** Ular əyşəni tutuwəlip, bax kəşinning əyigə elip kəlixti. Petrus yirəktin əgixip mangdi. **55** Əmdi ular həyolinəning otturisida ot yəkəp qərisidə [issinip] olturoşanda, Petrus ularning arisioşa kərip olturdi. **56** Andin otning nurida uning olturoşinini kərgən bir dedək uningəşa tikəlip kəşap turup: — Bu adəmmu əyşə bilən billə idi, — dedi. **57** Ləkin u tenip: — Əy hotun, uni tonumaymən! — dedi. **58** Andin uzun ətməy, yənə birəylən uni kərip:

— Sənmu ulardın ikənsən, — dedi. Lakin Petrus: — Əy buradər, undağ əməsmən! — dedi. **59** Andın bir saətgə ötkəndə baxka birəylən: — Dərħəqikət, bu həm uning bilən billə idi; qünki umu Galiliyəliktur, — dəp qing turuwaldi. **60** Lakin Petrus: — Həy buradər, nemə dəwatqiningni bilməymən! — dedi. Wə uning sezi ayaoğlaxmastinla, horaz qillidi. **61** Əmdi Rəb kəynigə burulup, Petruska tikilip qarap qoydi. Xuning bilən Petrus Rəbning sezinı, yəni: «Bügün horaz qillaxtin ilgiri sən məndin üq kətim tanisən» degənlikini yadıoğə kəltürdi. **62** Wə u taxkırıoğə qikip qattik yioğlap kətti. **63** Əmdi Əysani tutup turuwatqanlar uni məshirə kılıxka wə sawap-dumbilaxka baxlidi; **64** uning kəzlrini tengip uningdin: — Seni uroğan kimdu? Kəni, bexarət bərgin! — dəp soraxti **65** wə uningə buningdin baxka yənə nuroğun həkarətləni yoğdurdı. **66** Tang atkanda, həlk əksəqalliri, yəni bax kağınlar wə Təwrat ustazliri yioğlixti. Ular uni əz kengəxmısigə elip berip **67** uningdin: — Eytə, sən Məsiħmu? — dəp soraxti. U ularəğə jawabən: — Siləgə eytsammu, kət'iy ixənməysilə. **68** Silərdin birər soal sorısam, həq jawab bərməysilə. **69** Lakin bu waqıtın baxlap İnsan'ooğli Həmmigə Qadirning ong yenida olturidu, — dedi. **70** — Undağta, sən Hudaning Ooğli ikənsən-də? — deyixti ular. U: — Degininglərdək mən xudurmən! — dəp jawab bərdi. **71** Xuning bilən ular: — Əmdi baxka guwahqılıqning bizgə nemə həjiti? Qünki əzimiz uning əz əoğzidin qikqinini angliduk! — deyixti.

23 Andın [kengəxmıdikilərnıng] həmmisi ornıdın turuxup, uni [waliy] Pilatusning aldioğə elip berixti. **2** U yərdə ular uning üstidin xikayət kılıp: — Əzini Məsiħ, yəni padıxah dəp atıwelip, həlkimizni əzdurup wə qutritip, Qəysəgə baj-selıq tapxuruxni tosqan bu adəmnı bayqap uni tuttuk, — deyixti. **3** Pilatus uningdin: — Sən Yəhudiylərnıng padıxahımusən? — dəp sorıdi. U: — Eytqiningdək, — dəp jawab bərdi. **4** Andın Pilatus bax kağınlar bilən kəpqlıkkə: — Bu adəmdın birər xikayət kıləğudək ixni tapalmıdım, — dedi. **5** Lakin ular tehımu kət'iy həlda: — U Galiliyədın tartıp takı bu yərgıqə, pütkül Yəhudiyədimu təlim berix bilən həlkni

qutritidu. **6** Pilatus «Galiliyə» degən seznı anglap: — Bu xiki Galiliyəlikmu? — dəp sorıdi **7** wə uning Hərod [hanning] idarə kıləğan əlkıdın kəlgənlikidin həwər tepip, uni Hərodqə yollap bərdi (u künlərdə Hərodmu Yerusalemıda idi). **8** Hərod Əysani kərgəndə intayın huxal boldı. Qünki u uzundın berı uningəğə dair kəp ixlarnı anglap, uningdin bir məjizə kəruğ ümidıdə bolup, uni kəruğ pırsıtını izdəwatattı. **9** U Əysadın kəp soallarnı sorıdi, lakin u Hərodqə bir əoğızmu jawab bərmıdi. **10** Bax kağınlar wə Təwrat ustazliri yekın turup uning üstidin hə dəp ərz-xikayət kılıwatattı. **11** Hərod han wə uning ləxkərliri uni harlap məshirə kılıxip, uningəğə xahənə ton-kiyim kiydürüp, uni yənə Pilatusning aldioğə qayturup yollıdi. **12** Mana xu kündın baxlap, Pilatus bilən Hərod dost bolup qaldı; qünki ilgiri ular arısıda adawət boləğanıdi. **13** Waliy Pilatus bax kağınlarnı, [Yəhudiy] həkümədarlarnı wə halayıkni yioğip, **14** ularəğə: — Silər bu adəmnıng üstidin «Həlkni əzdurıdu wə qutritidu» dəp xikayət kılıp uni aldiməğə tartıp kəldinglar. Mana, mən silərnıng aldinglarda uni soraq kıləğınım bilən, uningdin silər xikayət kıləğan jinayətlərdın birinimu tapalmıdım. **15** Hərodmu tapmıdi; qünki mən silərnı uning aldioğə əwəttim. Mana, uningdə əlümgə layık həqqandək jinayət yoğ ikən. **16** Xunga mən uni jazalap, andın qoyup berımən, — dedi **17** (uning hər kətimlik [ətüp ketix] həyıtıda, [Yəhudiy] [məğbuslardın] birini ularəğə qoyup berix məjburiyiti bar idi). **18** Lakin kəpqlık tənglə quқан selixip: — Buni yoğkıting! Bizgə Barabbasni qoyup bering! — deyixti **19** (Barabbas bolsa xəhərdə topıləğ kətürğənlıki wə qatillık kıləğanlıkı üqün zıdanəğə taxlanəğan məğbus idi). **20** Xuning bilən Pilatus Əysani qoyup berixni halap, kəpqlıkkə yənə səz kıləğli turdı. **21** Lakin ular jawabən yənə quқан selixip: — Krestlugin, uni krestlugin! — dəp warkıraxti. **22** [Pilatus] üqinqi kətim ularəğə: — Nemıxka? U zadı nemə yamanlık kıləğan? Mən uningdin əlümgə layık həq jinayət tapalmıdım. Xuning üqün mən uni jazalap, qoyup berımən, — dedi. **23** Birək ular yənıla hə dəp quқан selixip: «U krestlənsun!» dəp tələp kılıp qing turuwaldi. Ularnıng həmədə bax kağınlarnıng quқанliri ahır

küçlük keldi. 24 Pilatus ularning tælipi boyiqæ ada kîlinsun dæp hækûm qikardi. 25 Wæ ularning tiliginini, yæni topilang kêtürüx wæ katillik üqün zindanoqæ taxlanoqanni koyup berip, æysani ularning hahixioqæ tapxurup bærdi. 26 Wæ ular uni elip ketiwatkanda, yolda Kurini xæhirilik Simon isimlik bir kixi sæhradin keliwatatti; ular uni tutuwelip, krestni uningõqæ kêtürgüzüp, æysaning kaynidin mangdurdî. 27 æysaning kaynidæ zor bir top hæk, xundakla uningõqæ eqinip yioqæ-zar kêtürüxiwatkan ayallarmu ægixip keliwatatti. 28 Lekin æysa kaynigæ burulup ularõqæ: — æy Yerusalemning kizliri! Mæn üqün yioçlimanglar, bækli özünglar wæ baliliringlar üqün yioçlanglar! 29 Qünki silærgæ xundak eoçir künlær keliduki, kixilær: «Tuõmaslar, bala kêtürmigæn qorsaklar wæ emitmigæn æmqæklær bæhtliktur!» — deyixidu. 30 Xu qaoqda kixilær taõqlaroqæ: «Üstimizgæ ærül!», dænglükærgæ: «üstimizni yap!» dæp nida kilixidu. 31 Qünki adæmlær yapyexil dæræhkæ xundak ixlarni kioçan yærdæ, qurup kætkæn dæræhkæ nemæ ixlær bolar?! — dedi. 32 Ikki jinayætqimu elümgæ mæhkum kionoçili uning bilæn tæng elip kelingænidi. 33 Wæ ular «bax sængæk» dæp ataloçan jayoqæ kælgændæ, u yærdæ uni wæ yænæ ikki jinayætqini, birini uning ong yenida wæ yænæ birini sol yenida krestkæ tartti. 34 æysa: — I Ata, ularni kæqürgin, qünki ular özining nemæ kiliwatkanlikini bilmæydu, — dedi. [Læxkærlær] qæk taxlap, uning kiyimlirini bælüxüwaldi. 35 Halayik qarap turatti, Yæhudiy hækümdarlarmu yenida turup uningõqæ dimioçini keqip mæshiræ kilip: Baxqilarni kutkuzuptikæn! ægær u rasttin Hudaning Mæsihi, Uning talliwaloçini bolsa, ezini kutkuzup baksun! — deyixti. 36 Læxkærlærmu uni mæshiræ kilixip, yenioqæ berip uningõqæ sirkæ tænglær: 37 — ægær sæn Yæhudiylarning Padixaçi bolsang, özüngni kutkuzup baç! — deyixti. 38 Uning üstidiki [tahtayoqæ] grekqæ, latinqæ wæ ibraniiyqæ hærlær bilæn: «Bu kixi Yæhudiylarning Padixaçidur» dæp yezip qoyuloçanidi. 39 Uning bilæn billæ krestkæ tartiloçan ikki jinayætqining biri uni haqarætler: — Sæn Mæsih æmæsmiding? æmdi özüngnimu, biznimu kutkuzæ! — dedi. 40 Biræk yænæ biri uning gepigæ tænbilh berip: Sæn özüng ohxax hækümnig tegidæ turup

Hudadin qorqmamsæn? 41 Bizning jazaliniximiz hæçlik, qünki öz kilmixlirimizning tegixlik jazasini tarttuk; lekin bu kixi hæçkandak natoõra ix kilmioçanoqu! — dæp jawab bærdi. 42 Andin, u æysaoqæ: — I Ræb, padixahliqig bilæn kælginingdæ, meni yad kioçin, — dedi. 43 æysa uningõqæ: — Bærhæk, mæn sangæ eytayki, bügün sæn mæn bilæn billæ jænnettæ bolisæn, — dedi. 44 Hæzir altinqi sæt bolup, pütün zeminni tokkuzinqi sætqiqæ qarangoçuluk basti. 45 Kuyax nurini bærmidi wæ ibadæthanining pærdisi tosattin otturisdin yirtilip ikki parqæ bolup kætti. 46 æysa kättik awaz bilæn nida kioçandin keyin: — I Ata! Rohimni qolungõqæ tapxurdum, — dedi-dæ, tiniki tohtap, jan üzdi. 47 U yærdæ turoçan yüzbeçi yüz bærgæn ixlarni kærüp: — Bu adæm hæçkætæn durus adæm ikæn! — dæp Hudani uluõlidi. 48 Wæ bu mænzirini kærüxkæ yioçiloçan barlik hæç yüz bærgæn ixlarni kærüp kækraçkirigæ urup øylirigæ kaytixti. 49 Wæ uni tonuydioçan barlik kixilær wæ Galiliyædin uningõqæ ægixip kælgæn ayallar yirækta turup, bu wækælgæ qarap turdi. 50 Wæ mana xu yærdæ kengæxmidikilærdin Yüsüp isimlik biri bar idi. U øzi akkængül wæ adil adæm bolup, ularning mæslühætigæ wæ kioçinioqæ qoxulmioçanidi. øzi Yæhudiyæ ølkisidiki Arimatiya degæn bir xæhærdin bolup, Hudaning padixahlikini tælmürüp kütætti. 52 U øzi Pilatusning aldioqæ berip æysaning jæsitiini berixni tælær kildi; 53 Wæ uni kresttin qüxürüp kanap bilæn kepænlep, qoram taxtin oyup yasaloçan, hæçkim qoyulmioçan bir kæbrigæ dæpnæ kildi. 54 Bu «tæyyarlik küni» bolup, xabat küni yekinxixip qaloçanidi. 55 Wæ uning bilæn Galiliyædin kælgæn ayallar [Yüsüpçæ] ægixip, kæbrini wæ uning jæsätining qandak qoyuloçinini kærdi. 56 Andin yenip berip ætirler wæ hux puraklik buyumlarni tæyyar kildi wæ [Tæwrattiki] æmr boyiqæ xabat küni aram elixti.

24 æmdi hæptining birinqi künidæ tang yuray dæp qaloçanda, ayallar øzliri tæyyarlioçan ætirlerni elip, kæbrigæ kældi. 2 Ular kæbrining aozidiki taxning domilitiwetilgænlikini kærdi; 3 wæ kæbrigæ kirip qariwidi, Ræb æysaning jæsiti yok turatti. 4 Wæ xundak boldiki, ular buningdin patiparæk bolup turoçanda, mana,

nur qaknap turidioqan kiyimlarni kiygən ikki 5
 zat ularning yenida tuyuksiz pəyda boldi. 5
 Ayallar kattik wəhimgə qūxūp, yūzlrini yərgə
 yekixti. Ikki zat ularoq: — Nemə ūqūn tirik
 boluqūqini elgənlərnig arisidin izdəysilər? 6 U
 bu yərdə əməs, bəlki u tirildi! U tehi Galiliyədə
 turoqan waktida, uning silərgə nemini eytkinini,
 yəni: «Insan’oqlining gunahkar adəmlərnig
 kəliqə tapxuruluq, krestlinip, ūqinqi kūni
 kayta tirilixi mukərrərdur» degənlirini əsləp
 bekinglar! — dedi. 8 Wə ular uning [dəl] xundak
 deginini esigə elixti; 9 wə kəbridin kaytip, bu
 ixlarning həmmisini on birəyləngə, xundakla
 kaləqan muhlislarning həmmisigə yətkūzdi.
 10 Rosullaroq bu ixlarni yətkūzgūqiləp bolsa
 Magdallik Məryəm, Yoanna wə Yakupning anisi
 Məryəm həmdə ular bilən billə boləqan baxqa
 ayallar idi. 11 Lekin [ayallarning bu eytkənlirini]
 ularoq əpsanidək bilindi, ular ularning səzlrigə
 ixənmididi. 12 Birak Petrus ornidin turup,
 kəbrigə yūgūrūp bardidi. U engixip kəbrə iqigə
 kəriwidi, yaləqoz kanap kəpənlikning tilim-
 tilim parqilirini kəriup, yūz bərgən ixlaroq
 təəjjūplinip əygə kaytip kattidi. 13 Wə mana, xu
 kūndə ularidin ikkiylən Yerusalemdin on bir
 qakirim yirakliktiki Emayus degən kəntkə ketip
 barattidi. 14 Ular yūz bərgən barlik ixlar toqrusida
 səzlixip ketiwatattidi. 15 Wə xundak boldiki,
 ular səzlixip-mulahizilixip ketiwatkəndə, mana
 əysa əzi ularoq yekinlixip kelip, ular bilən
 billə mangdi; 16 lekin ularning kəzlrini uni
 tonuxtin tutuldi. 17 U ulardin: — Ketiwetip
 nemə ixlar toqruluk munazirə qilixiwatisilər?
 — dəp sorididi. Ular kayəqulək qiyapəttə tohtap,
 18 ulardin Kliyopas isimlik biri jawab berip:
 — Yerusalemdə turupmu, muxu kūnlərdə xu
 yərdə yūz bərgən wəkələrdin birdinbir həwər
 tapmioqan musapir sən ohximamsən?! — dedi.
 19 Wə u ulardin: — Nemə wəkələr boldidi? —
 dəp sorididi. «Nasarətlik əysaqə munasiwətlik
 wəkələr!» — dedi ular, — «U əzi Hudaning
 aldidimu, barlik həkning aldidimu əməldə
 wə səzdə kudrətlik bir pəyoqəmbər bolup, 20
 bax kahinlar wə həkūmdarlimiz uni əlūm
 həkūmigə tapxurup, krestlətti. 21 Biz əslidə uni
 Israiloqə həmjəmət bolup azad kilidioqan zat
 ikən, dəp ūmid qiləqaniduk. Lekin ixlar xundak
 boldi, həzir bu wəkələr yūz bərginigə ūqinqi
 kūn boldidi; 22 yənə kelip, arimizdiki birnəqqə
 ayal həmə bizni həng-təng kaldurowətti. Qūnki
 ular būgūn tang səhərdə kəbrigə beriptikən,
 23 uning jəsitini tapalmay kaytip kelip: «Bizgə
 birnəqqə pərixtə qəyibanə kəriunūxtə ayan
 bolup, «U tirik!» dedi» dəp eytiptu. 24 Buning
 bilən arimizdin birnəqqəylən kəbrigə berip,
 əhwalning dəl ayallarning eytkinidək ikənlikini
 baykəptu. Lekin uni ularmu kərməptu». 25
 əysa ularoq: — Əy nadanlar, pəyoqəmbərlərnig
 eytkənlirining həmmisigə ixinixkə kəlbi gallar!
 26 Məsihning əzigə has xan-xəripigə kirixtin
 burun, muxu jəpə-muxəkətlərnə bexidin
 ətkūzūxi mukərrər əməsmidi? — dedi. 27
 Andin pūtūn Təwrat-Zəburdin, Musa wə baxqa
 barlik pəyoqəmbərlərnig yazmiliridin baxlap
 u əzi həkqidə əldin pūtūlgənlirini ularoq
 xərh berip qūxəndūrdidi. 28 Ular baridioqan
 kəntkə yekinlaxkəndə, u yirəkrək bir yərgə
 baridioqandək turattidi. 29 Lekin ular uni
 tutuwelip: — Kəq kirip kalidi, həlila kūn
 olturidu. Biz bilən billə kəonup kaləqin, — dəp
 ətūndidi. Xuning bilən u ular bilən kəonqili
 əygə kirdidi. 30 Wə xundak boldiki, u ular
 bilən dastihanda olturoqəndə, nanni kəliqə
 elip, Hudaqə təkəkūr eytti, andin nanni
 oxtup ularoq tutti. 31 Ularning kəzlrini xuan
 eqilip, uni tonudi; xuning bilən u ularning
 aldidin qəyib boldidi. 32 Ular bir-birigə: — U
 yolda biz bilən paranglixip, bizgə mukəddəs
 yazmilaroqə xərh bərgəndə, yūrək-baqrimiz
 goya ottək yanmidimu?! — deyixti. 33 Wə
 ular xu həman turup Yerusalemoqə kaytip
 kəlidi. Ular ikkisi on birəylən bilən ularning
 həməraqlirining bir yərgə yioqilip turoqinining
 ūstigila qūxti, ular: «Rəb rasttin tirilip-tu. U
 Simonəqə kəriunūptu!» deyixiwatattidi. 35 Xuning
 bilən ular ikkiylənmu yolda yūz bərgən ixlarni
 wə u nanni oxtuwatkəndə uning əzlrigə kəndək
 tonuloqinini kəpqiqlikə səzləp bərdidi. 36 Wə
 ular bu ixlar ūstidə səzlixiwatkəndə, [əysa] əzi
 tosattin ularning otturidida pəyda bolup: —
 Silərgə aman-hatirjəmlik boləqay! — dedi. 37
 Ular birər roqni uqrattukmu nemə, dəp hiyal
 qilip, əlakzadə boluxup wəhimgə qūxti. 38
 U ularoqə: — Nemigə xunqə əlakzadə bolup

kættinglar? Nemixka qalbinglarda xak-guman qikip turidu? **39** Qollirimõja wə putlirimõja karap bekinglar! Mening özüm ikənlikimni bilinglar! Meni tutup kərunglar, rohning at bilən səngiki yok, lekin məndə barliqini kərisilər, — dedi. **40** Wə xundak degəq ularõja put-qolini kərsətti. **41** Ular huxluktin [kəzligə] ixəngüsi kəlməy həyranuhəs turojinida u ulardin: — Siləning bu yərdə yegüdək nərsənglar barmu? — dəp soridi. **42** Ular bir parqə belik kawipi wə bir parqə həsəl kənikini uningõja sunuwidi, **43** u elip ularning aldidə yedi. **44** Andin u ularõja: — Mana bu mən silər bilən bolõjan waqtimda silərgə eytkan: «Musa hatiriləgən Təwrat kanuni, pəyqəmbərləning yazmiliri wə Zəburda mening toqramda pütülgəning həmmisi qoqum əməlgə axurulmay qalmaydu» degən səzlim əməsmu? — dedi. **45** Xuning bilən u mukəddəs yazmilarni qüxinixi üqün ularning zəhinlirini aqti **46** wə ularõja mundak dedi: — [Mukəddəs yazmilarda] xundak aldin pütülgənki wə xu ix Məsihning əzigə toqra kəldiki, u azab qekip, üqinqi künidə əlgənlər arisidin tirilidu, **47** andin uning nami bilən «Towa qilinglar, gunahlarınəgə kəqürümigə muyəssər bolunglar» degən həwər Yerusalemdin baxlap barlik əllərgə jakarlinidu. **48** Silər əmdi bu ixlarõja guwahqিদursilər. **49** Wə mana, mən Atamning wədə qilojinini wujudunglarõja əwətimən. Lekin silər yukiridin qüxidiõjan küq-kudrət bilən kiygüzülgüqə, xəhərdə kütüp turunglar». **50** Wə u ularni Bəyt-Aniya yezisiõiqə baxlap bardi wə qollirini kətürüp ularni bərikətlidi. **51** Wə xundak boldiki, ularni bərikətligəndə u ulardin ayrilip asmanõja kətürüldi. **52** Ular uningõja səjdə kilixti wə zor huxal-huramliq iqidə Yerusalemoja qaytip kelip, **53** hərdəim ibadəthanida turup Hudaõja xükür-sana oquxup turdi.

Yuhanna

1 Mukəddəmdə «Kalam» bar idi; Kalam Huda bilən billə idi həm Kalam Huda idi. **2** U mukəddəmdə Huda bilən billə idi. **3** U arkilik barlik məwjudatlar yaritildi wə barlik yaritilojanlarning heq biri uningsiz yaritilojan əməs. **4** Uningda həyatlik bar idi wə xu həyatlik insanlarəja nur elip kəldi. **5** Wə nur qarangojulukta parlaydu wə qarangojuluk bolsa nurni heq besip qüxəligən əməs. **6** Bir adəm Hudadin kəldi. Uning ismi Yəhya idi. **7** U guwahlik berix üqün, yəni həmmə insan əzi arkilik ixəndürilsun, dəp nuroja guwahqi boluxka kəlgənidi. **8** [Yəhyaning] əzi xu nur əməs, bəli pəkət xu nuroja guwahlik berixkə kəlgənidi. **9** Həkiqiy nur, yəni pütkül insanni yortuquqi nur dunyaəja keliwatkanidi. **10** U dunyada boləjan wə dunya u arkilik barlikka kəltürülgən bolsimu, lekin dunya uni tonumidi. **11** U əziningkilərgə kəlgən bolsimu, birək uni öz həlki kəbul kilmidi. **12** Xundaktimu, u əzini kəbul kiləjanlar, yəni öz namioja etiqad kiləjanlarning həmmisigə Hudaning pərzənti bolux həkükini ata kildi. **13** Uni kəbul kiləjan muxular ya kəndin, ya ətlərdin, ya insan iradisidin əməs, bəli Hudadin tərəlgən bolidu. **14** Kalam insan boldi həm arimizda makanlaxti wə biz uning xan-xəripigə kariduk; u xan-xərap bolsa, Atining yenidin kəlgən, mehir-xəpəkət wə həkiqətə toləjan birdinbir yeganə Oqliningkidur. **15** (Yəhya uningəja guwahlik berip: — Mana, mən [silərgə]: «Məndin keyin kəlgüqi məndin üstündur, qünki u mən dunyaəja kelixtin burunla boləjanidi» deginim dəl muxu kixidur! — dəp jar kildi) **16** Qünki həmmimiz uningdiki tolup taxkanlardin iltipət üstigə iltipət alduk. **17** Qünki Təwrat kanuni Musa [pəyojəmbər] arkilik yətküzülgənidi; lekin mehir-xəpəkət wə həkiqət əysə Məsih arkilik yətküzüldi. **18** Hudani heqkim kərup bəkkən əməs; birək Atining kuqikida turojuqi, yəni birdinbir Oqul Uni ayan kildi. **19** Yerusalemdiki Yəhudiylar Yəhyadin «Sən kimsən?» dəp sürüxtə kilixka kahinlar bilən Lawiylarni uning yenioja əwətkəndə, uning ularəja jawabən bərgən guwahliki mundək idi:

20 U etirap kilip, heq ikkilənməy: — «Mən Məsih əməsmən» — dəp enik etirap kildi. **21** Ular uningdin: — Undəkta əzüng kim bolisən? Ilyas [pəyojəmbər] musən? — dəp soridi. — Yak, mən u əməsmən, — dedi u. — Əmisə, sən həliki pəyojəmbərmusən? — dəp soridi ular. U yənə: — Yak! — dedi. **22** Xunga ular uningdin: — Undəkta, sən zadi kim bolisən? Bizni əwətkənlərgə jawab beriximiz üqün, [bizgə eytkin], əzüng toojruluk nemə dəysən? — dəp soridi. **23** Yəhya mundək jawab bərdi: — Yəxaya pəyojəmbər burun eytkəndək, qəldə «Rəbning yolini tüz kilinglar» dəp towaydiojan awazdurmən! **24** Əmdi [Yerusalemdin] əwətilgənlər Pərisiylərdin idi. Ular yənə Yəhyadin: — Sən ya Məsih, ya Ilyas yaki həliki pəyojəmbər bolmisəng, nemə dəp kixilərnə suəja qəməldürisən? — dəp soridi. **26** Yəhya ularəja mundək dəp jawab bərdi: — Mən kixilərnə suəjila qəməldürimən, lekin aranglarda turojuqi silər tonumiojan birsi bar; **27** u məndin keyin kəlgüqi bolup, mən həttə uning kəxining boəkuqini yexixkimu layik əməsmən! **28** Bu ixlar İordan dəryasining xəkəy kətidiki Bəyt-Aniya yezisida, yəni Yəhya pəyojəmbər kixilərnə [suəja] qəməldürüwatkan yərdə yüz bərgənidi. **29** Ətisi, Yəhya əysaning əzigə karap keliwatkanlikini kərup mundək dedi: — Mana, pütkül dunyaning gunəhlirini elip taxlaydiojan Hudaning kəzisi! **30** Mana, mən [silərgə]: «Məndin keyin kəlgüqi birsi bar, u məndin üstündur, qünki u mən dunyada boluxtin burunla boləjanidi» deginim dəl muxu kixidur! **31** Mən burun uni bilmisəmmu, lekin uni İsrailəja ayan bolsun dəp, kixilərnə suəja qəməldürgili kəldim. **32** Yəhya yənə guwahlik berip mundək dedi: — Mən Rohning pahtək həlitidə asmandin qüxüp, uning üstigə kənojanlikini kərdüm. **33** Mən əslidə uni bilmigənidi; lekin mən kixilərnə suəja qəməldürüxkə əwətküqi mangə: «Sən Rohning qüxüp, kimning üstigə kənojanlikini kərsəng, u kixilərnə Mukəddəs Rohka qəməldürgüqi bolidu!» degənidi. **34** Mən dərwəkə xu ixni kərdüm, xunga uning həkiqətən Hudaning Oqli ikənlikigə guwahlik bərdim! **35** Ətisi, Yəhya ikki muhlisi bilən yənə xu yərdə turatti. **36** U [u yərdin] mengip kətiwatkan əysani kərup: —

Karanglar! Hudaning kozisi! — dedi. **37** Uning bu sözünü angliyan ikki muhlis əysanəng kəynidin mengixti. **38** Əysa kəynigə burulup, ularning əgixip keliwatqinini kərüp ularidin: — Nemə izdəysilər? — dəp soridi. Ular: — Rabbi (bu [ibraniyə səz bolup], «ustaz» degən mənədə), kəyərdə turisən? — dedi. **39** — Berip kərünglar, — dedi u. Xuning bilən, ular berip uning kəyərdə turidioanlığını kərđi wə u küni uning bilən billə turdi (bu waqit xu künning oninqi saiti idi). **40** Yəhya [pəyəməbərning] yukiriki sözünü anglap, əysanəng kəynidin mangoan ikkiylənning biri Simon Petrusning inisi Andriyas idi. **41** Andriyas awwal öz akisi Simonni tepip, uningə: — Biz «Məsih»ni taptuq! — dedi («Məsih» ibraniyə səz bolup, grek tilida «Hristos» dəp tərijimə kilinidu) **42** wə akisini əysanəng aldiəə elip bardı. Əysa uningə qarap: Sən Yunusning oqli Simon; buningdin keyin «Kifas» dəp atilisən, — dedi (məni «tax»tur). **43** Ətisi, əysa Galiliyə əlkisigə yol almakqi idi. U Filipni tepip, uningə: — Manga əgixip mang! — dedi **44** (Filip Bəyt-Saidaləq bolup, Andriyas bilən Petrusning yurtdixi idi). **45** Filip Nataniyəlni tepip, uningə: — Musa pəyəməbər Təwratta wə baxqə pəyəməbərlermu [yazmilirida] bexarət kilip yazəan zatni taptuq. U bolsa Yüsüpning oqli Nasarətlik əysa ikən! — dedi. **46** Birəq Nataniyəl: — Nasarət degən jaydin yaxhi birnemə qıqamdu?! — dedi. Kelip kərüp baq! — dedi Filip. **47** Əysa Nataniyəlning əzining aldiəə keliwatqanlığını kərüp, u toqruluk; — Mana, iqidə kilqə hiylə-mikrisi yok həkəkiyə bir Israillik! — dedi. **48** Nataniyəl: — Meni kəyerimdin bilding? — dəp soridi. Əysa uningəə jawab berip: — Filip seni qəkirixtin awwal, sening ənjür dərihining tüwidə olturoanlığingni kərgənidim, — dedi. **49** Nataniyəl jawabən: — Ustaz, sən Hudaning Oqli, Israillning Padixahisən! — dedi. **50** Əysa uningəə jawabən: — Seni ənjür dərihining tüwidə kərgənlikimni eytqanlığim üqün ixiniwatamsən? Buningdinmu qong ixlarni kərisən! — dedi **51** wə yənə: — Bərhək, bərhək silərgə eytip qoyayki, silər asmanlar eqilip, Hudaning pərixtilirining Insan'oqlining üstidin qıqıq-qüxüp yüridioanlığını kərisilər! — dedi.

2 Üqinqi küni, Galiliyədiki Kana yezisida bir toy boldı. Əysanəng anisi [Məryəm] u yərdə idi **2** həm əysa wə uning muhlisirimu toyəə təklip kilinoanidi. **3** Toyda xarab tügəp qəlojanda, əysanəng anisi uningə: — Ularning xarabliri tügəp qəptu, — dedi. **4** Əysa uningə: — Hanim, mening sən bilən nemə karim? Mening waqti-saitim tehi kəlmidi, — dedi. **5** Anisi qakarlarə: — U silərgə nemə kil desə, xuni qilinglar, — dedi. **6** Əmdi xu yərdə Yəhudiylarning təharət aditi boyiqə ixlitilidioan, hər birigə ikki-üq tungdin su sioqidioan altə tax küp qoyuloanidi. **7** Əysa qakarlarə: — Küplərgə su toldurunglar, — dedi. Ular küplərnə aozioqəə tolduruxti. **8** Andin u ularəəə yənə: — Əmdi buningdin usup toy baxquroquqəə beringlar, — dedi. Ular uni apirip bərdi. **9** Toy baxquroquqəə xarabqə aylanduruloan sudin tetip kərgəndə (u uning kəyərdin kəltürülğənlikini bilmidi, əmma buni su toxuəan qakarlar bilətti) toy baxquroquqəə toyi boluwatqan yigitni qəkirip, **10** uningə: — Hər bir [toy kiləuqı] yaxhi xarabni toyning bexida kuyidu, andin mehmanlar qənoquqəə iqkəndin keyin, naqirini kuyidu. Əjəbə, sən yaxhi xarabni muxu qəşkiqə saqlapsən! — dedi. **11** Bu bolsa, əysa kərsətkən məjizilik alamətlərnəng dəsləpkisi bolup, Galiliyəning Kana yezisida kərsətilğənidi. Buning bilən u əzining xan-xəripini ayan kildi, wə uning muhlisiliri uningəə etiqad kildi. **12** Bu ixtin keyin u, anisi, iniliri wə muhlisiliri bilən Kəpərnaqum xəhriqə qüxüp, u yərdə birnəqəə küni turdi. **13** Yəhudiylarning «ətüp ketix heyti»əəə yekin qəlojanda, əysa Yerusaleməəəə bardı. **14** U ibadəthana [həylilirida] kala, qoy wə kəptər-pahtək satquqılarni həm u yərdə olturoan pul tegixküqılərnə kərđi. **15** U tanidin qamqə yasap, ularning həmmisini qoy-kaliliri bilən qoxup ibadəthanidin həyədəp qıqardi. Pul tegixküqılərnəng pullirini qeqip, xirəlirini örüwətti **16** wə pahtək-kəptər satquqılarə: — Bu nərsilərni bu yərdin elip ketix! Atamning əyini soda-setik əyi kilixiwalma! — dedi. **17** Buni kərgən muhlisiliri [Zəburda] mundak pütülginini esigə elixti: «Sening [muqəddəs] əyünggə boləan otluk muhəbbitim əzümni quloqıwaldı!». **18** Xuning bilən Yəhudiylar u

ixlaroʻja inkas bildürüp uningdin: — Bundak ixlarni qiloljanikansən, keni, bizgə nemə mejjizilik alamətni kərsitip berisən?! — dəp soridi. **19** Əysa ularoʻja jawab berip: — Uxbu ibadəthanini quwuwətsənglar, mən üq kün iqidə uni yengiwaxtin kurup qikimən, — dedi. **20** Xuning bilən bu Yəhudiylar yənə uningə: — Bu ibadəthanini yasawatkili haziroʻjiqə kirik altə yil boləjan tursa, sən uni qandaksigə üq kündila kurup qikalaysən?! — dedi. **21** Həlbuki, uning «ibadəthana» degini uning öz tenini kərsətkənidi. **22** Xunga, u ölümədin tirilgəndin keyin, muhlisliri uning bu deginini esigə aldi wə xundakla muqəddəs yazmildardiki bu həqtiki bexarətkə həmdə Əysaning eytkən səzigə ixəndi. **23** Ətüp ketix heytida, nuroʻjun kixilər uning Yerusalemda kərsətkən mejjizilik alamətlərnə kərgən bolup, uning namioʻja etiqad qilixti. **24** Lekin Əysa pütkül insanlarning [kəlbining] qandak ikənlikini bilgəqkə, əzini ularoʻja tapxurmaytti. **25** Insan tooʻruluk həqkimning uningə guwahlik berixining həjiti yoq idi; qünki u insanlarning kəlbidə nemə bar ikənlikini əzi bilətti.

3 Yəhudiylar [kəngəxmisining] Pərisiylərdin boləjan Nikodim isimlik bir yolbaxqisi bar idi. **2** Bu adəm bir keqisi Əysaning aldioʻja kelip: — Ustaz, sening Hudadin kəlgən təlim bərgüqi ikənlikingni bilimiz. Qünki Huda uning bilən billə bolmisa, həqkimning sən kərsətkən bu mejjizilik alamətlərnə kərsitixi kət'iy mumkin əməs, — dedi. **3** Əysa uningə jawabən: — Bərhək, bərhək, mən sanga xuni eytip qoyayki, həqkim yukiridin tuoʻjulmioʻjiqə, Hudaning padixahlikini kəralməs! — dedi. **4** Nikodim: — Adəm kəriqinida qandakmu kaytidin tuoʻjulsun? Anisining kərsikioʻja kayta kirip tuoʻjuluxi mumkinmu?! — dəp soridi. **5** Əysa mundak jawab bərdi: — Bərhək, bərhək, mən sanga xuni eytip qoyayki, həm sudin, həm Rohtin tuoʻjulmioʻjiqə, həqkim Hudaning padixahlikioʻja kirəlməs! **6** Əttin tuoʻjuləjan bolsa əttur; rohtin tuoʻjuləjan bolsa rohtur. **7** Sanga: «Yukiridin tuoʻjuluxunglar kerək» deginimə həyran qalma. **8** Xamal halioʻjan tərəpkə sokidu, sən uning awazini anglaysən, lekin kəyərdin

kelip, kəyərgə baridioʻjinini bilməysən. Rohtin tuoʻjuləjan hər birimu xundaktur. **9** Nikodim yənə jawabən Əysaə: — Bu ixlar qandakmu mumkin bolar? — dedi. **10** Əysa uningə jawabən mundak dedi: — «Sən Israilning əlimasi turup, bunimu bilməmsən? **11** Bərhək, bərhək, mən sanga xuni eytip qoyayki, biz bilginimizni eytimiz wə kərginimizgə guwahlik berimiz, lekin silər bizning guwahlikimizni qəbul qilmaysilər. **12** Silərgə zemindiki ixlarni eytsam ixənmigən yərdə, ərxteki ixlarni eytsam qandakmu ixinisilə? **13** Əzi ərxətə bolup, ərxetin qüxküqidin, yəni Insan'oolidid baxkə həqkim ərxkə qikmidi. **14** Musa qəldə [tuq] yilanni kətürgəndək, Insan'oolimu ohxaxla xundak egiz kətürülüxi kerək. **15** Xundak boləjanda, uningə etiqad qiləjanlarning həmmisi həlak bolmay, mənggülik həyatqə erixəlaydu». (aiōnios q166) **16** Qünki Huda dunyadiki insanlarni xu kədər səyiduki, Əzining birdinbir yegənə Ooʻjlini pida boluxkə bərdi. Məksiti, uningə etiqad qiləjan hər birining həlak bolmay, mənggülik həyatqə erixixi üqündur. (aiōnios q166) **17** Huda Ooʻjlini dunyadiki insanlarni gunahkə bekitix üqün əməs, bəlki ularning u arkilik kutkuzuluxi üqün dunyaə əwətti. **18** Kimki uningə etiqad qiləjuqi bolsa, gunahkə bekitilməydu; lekin etiqad qilmioʻjuqi bolsa allikaqan gunahkə bekitilgəndur; qünki u Hudaning yəkkə-yegənə Ooʻjlining namioʻja etiqad qilmioʻjan. **19** Wə gunahkə bekitix səwəbi mana xuki, nur dunyaə kəlgən bolsimu, insanlar nurni əməs, bəlki qarəngəjulukni yahxi kərdi; qünki ularning əməlliri rəzil idi. **20** Qünki rəzillik qiləjuqi hər biri nurni yaman kərup wə əzining qiləjan-ətkənlirining axkara kilinmasliqi üqün nuroʻja kəlməydu; **21** lekin həkikətni yürgüzgüqi bolsa, əməllirini Hudaə tayinip qiləjanliqi ayan bolsun dəp, nuroʻja kelidu. **22** Bu ixlardın keyin, Əysa muhlisliri bilən Yəhudiyə zeminiə bardi; u u yərdə ular bilən billə turup, kixilərnə qəmüldürdi. **23** Xu qaoʻjda Yəhya [pəyoʻjəmbərmu] Salim yezisining yenidiki Aynon degən yərdə kixilərnə qəmüldürüwatatti. Qünki u yərnəng süyi mol idi. Kixilər uning aldioʻja kelixip, qəmüldürüxni qəbul qilixatti **24** (qünki xu qaoʻjda Yəhya tehi

zindanoğa taxlanmıoğanidi). 25 [xu waqıtlarda] Yəhyaning muhlisliri bir Yəhudi y kixi bilən taħarət kaidiliri toqrisida bəs-munazirə kılıxip kaldi. 26 Andin muhlislar Yəhyaning yenioğa kelip: — Ustaz, İordan dəryasining u kətida sən bilən birgə bolıoğan, özıng [təripləp] guwahlik bərgən həliki kixi mana hazır əzi kixiləni qəməldürüwatidu, wə həmmə adəm uning yenioğa ketixiwatidu, — dedi. 27 Yəhya mundak jawab bərdi: — Əgər uningoğa ərxtin ata kılınmıoğan bolsa, insan heqnersigə igə bolalmaydu. 28 Mening silərgə: «Mən Məsih əməs, pəkət uning aldida əwətilgənmən» deginimgə özınglar guwahqisilər. 29 Kelinqəknı əmrigə aloquı yigittur; koldixi yigitning awazini kütidu; koldax uning awazini anglap, kəlbidə tolimu hursən bolidu. Xuningoğa ohxax, məndimu hursənlik toluq taxidu. 30 Uning yüksilixi, mening ajzlixixim muqərrərdur. 31 Üstündin kəlgüqi həmmidin üstındur. Zemindin kəlgüqi zeminoğa təwə bolup zemindiki ixlarnı səzləydu. Ərxtin kəlgüqi həmmidin üstındur; 32 əzining [ərxtxə] kərgən wə angliıoğanliri bolsa, u bular toqırluq guwahlik beridu; biraq heqkim uning guwahlikini qəbul kilmaydu. 33 [Həlbuki], kimki uning guwahlikini qəbul kılıoğan bolsa, Hudaning həq ikənlikigimu məhürini başqan bolidu. 34 Qünki Huda əwətkini Hudaning səzlırini səzləydu; qünki Huda Rohni [uningoğa] əlqəm bilən kəmləp bərməs. 35 Ata Ooşulni səyidu wə həmmə ixlarnı uning kılıoğa tapxuroğandur. 36 Ooşuloğa etikad kılıoquqi mənnggülik həyatqa igidur. Lekin Ooşuloğa itaət kilmıoquqi həyatni heq kərməydu, bəlki Hudaning oğəziqi xundaklarıning üstidə turidu.

(aiōnios g166)

4 Əmdi Pərisiylərnıng «əysaning muhlis kılıp qəməldürgənliri Yəhyaningkidin kəp ikən» degən həwərnı angliıoğanini Rəb uqkəndin keyin 2 (əməliyəttə əysa əzi əməs, muhlisliri qəməldürətti) 3 u Yəhudi y əlkisidin qikip yənə Galiliyəgə kətti. 4 Əmdi u yol üstidə Samariyə əlkisidin ətüxi kerək idi. 5 Xuning bilən u Yəqub əz ooşli Yüsüpkə bərgən yərgə yekın bolıoğan Samariyəning Siħar degən bir xəħirigə kaldi. 6 Xu yərdə «Yəqubning kuduki» bar idi.

əysa səpiridə qarqıoğanidin kudukning kexioğa kelip olturdi. Bu təħminən altinqı səət idi. 7 əysaning muhlisliri yeməklik setiwelix üqün xəħərgə kirip kətkənidi. Xu qaoqda, Samariyəlik bir ayal su aloşili kaldi. əysa uningoğa: — Manga iqkili su bərgin, — dedi. 9 Ayal uningdin: — Əzingiz Yəhudi y tursingiz, məndək Samariyəlik bir ayaldin kəndaklarqə iqkili su tələp kılıp kaldingiz? — dəp soridi (qünki Yəhudiylar Samariyəliklər bilən heqkəndək bardı-kaldi kilmaytti). 10 əysa uningoğa jawabən: — Əgər sən Hudaning sowoşitining nemiliki wə səndin su sorioquqining kim ikənlikini bilsəngidi, undakta sən uningdin tiləyting wə u sanga həyatlik süyini bəretti. 11 Ayal uningdin: — Təksir, su tartkudək heqnersingiz bolmisa, uning üstigə kuduk qongkur tursa, həyatlik süyini nədin alisiz? 12 Əjəba, bu kudukni bizgə [miras] kalduroğan atimiz Yəqubtin uluoşmusiz? Bu kuduktin əzi, ooşulliri wə mal-waranlırimu su iqkən — dedi. 13 əysa uningoğa jawabən: — Bu suni iqkən hərkim yənə ussaydu. 14 Əmma mən beridoğan suni iqküqi hərkim mənnggügə ussimaydoğan bolidu wə bəlki mən uningoğa beridoğan su uning iqidə uni mənnggülik həyatlikqə elip bəridoğan, uroşup qikidoğan bir bulak bolidu, — dedi. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Ayal: — Təksir, manga bu sudin bərgəysizki, mən yənə ussimaydoğan wə muxu yərgə su tartkili ikkinqi kəlgüqi bolmaydoğan bolay! — dedi. 16 əysa: — Bərip eringni bu yərgə qakirip kəlgin, — dedi. 17 — Erim yok, — dəp jawab bərdi ayal. — Erim yok dəp, rast eyting. 18 Qünki bəx ərgə təgding wə hazır səndə bolıoğanı sening ering əməs. Buni tooşra eyting! — dedi əysa. 19 Ayal uningoğa: — Təksir, əmdi kərdümki, siz əslidə pəyoqəmbər ikənsiz! 20 Ata-bowilirimiz bu taoqda ibadət kılıp kəlgən, lekin silər [Yəhudiylar] «İbadətnı Yerusalemda kılıx kerək!» dəwalisiləroqu? — dedi. 21 əysa uningoğa mundak dedi: — Hanim, manga ixəngin, xundak bir waqti-saiti keliduki, silərnıng Atioğa ibadət kılıxinglar üqün nə bu taoqda yaqi nə Yerusalemda boluxunglarıning həjiti kəlmaydu. 22 Silər ibadət kılıoğaninglarnı bilməysilər; biraq biz kimgə ibadət kılıoğanimizni bilimiz. Qünki nijat-kutkuzulux Yəhudiylar arkilik bolidu. 23

Lekin xundak bir vaqt kelidu — wə xundakla hazir keldiki, həkikiy ibadət qilouqilar Atioja roh wə həkikət bilən ibadət kilidu. Ata Özigə ənə xundak həkikiy ibadət qilouqilarni izdiməktə. **24** Huda rohtur wə uningoja ibadət qilouqilar roh wə həkikət bilən Uningoja ibadət kilixi kerəktur. **25** Ayal uningoja: — Məsihning, yəni «Hristos» degənni kelidionlikini bilimən. U kəlgəndə, bizgə həmmə ixlarni eytip beridu — dedi. **26** Əysa uningoja: — Sən bilən səzlixiwatquqi mən dəl xudurmən! — dedi. **27** Xu qaojda uning muhlisiri kaytip kəldi. Ular uning bir ayal bilən səzlixiwatkanlikioja hang-tang kelixti; lekin heqkaysisi uningdin: «Uningdin nemə izdəysən?» yaki «Nemixka uning bilən səzlixisən?» dəpmu sorimidi. **28** Xuning bilən ayal kozisini taxlap koyup, xəhərgə kaytip berip, kixilərgə: **29** — Yürüglar, hayatimda qiləjanlirimning həmmisini manga eytip bərgən bir kixini kərip kelinglar. Əjəba, Məsih xumidu? — dedi. **30** Buning bilən halayik xəhərdin qikip, Əysaning aldioja kelixti. **31** Xu arilikta muhlisiri uningoja: — Ustaz, bir nərsə yəwəlsangqu? — dəp ötünixti. **32** Lekin u ularoja: — Mening silər bilməydiyən bir yeməlikim bar, — dedi. **33** Muhlislar bir-birigə: — Əjəba, birsi uningoja yegili bir nərsə əkelip bərgənmidu? — deyixti. **34** Əysa ularoja mundak dedi: — Mening yeməlikim — meni əwətküqining iradisini əməlgə axurux wə uning [manga tapxurojan] hizmitini tamamlaxtur. **35** — Silər: «Həsol yeoxixka yənə tət ay kaldi» dəwatmamsilər? Mana, silərgə eytayki, bexinglarni kəturüp etizlaroja karanglar, ziraətlər sarəyiyip oruxka təyyar boldi! **36** Wə ormiqi ix həkikini alidu wə məngüglük hayatka toplənojan həsolni yiojdu, xuning bilən terioquqi bilən ormiqi təng xadlinidu. (aiōnios g166) **37** Qünki bu ixta «biri teriydu, yənə biri yiojdu» degən səz əməlgə axurulidu. **38** Mən siləni özüglar əmgək singdürmigən həsolni yiojixka əwəttim; baxkilar əmgək kildi wə silər ularning əmgikining mewisini elixka nesip boldunglar. **39** Xu xəhərdiki nurojun Samariyəliklər həliki ayalning: «U hayatimda qiləjanlirimning həmmisini manga eytip bərdi» degən guwahlik səzini anglap, Əysəoja etikad

kildi. **40** Xunga, ular uning aldioja kelip, uning əzli bilən billə turuxini ötünixkili turdi; xuning bilən u u yərdə ikki kün turdi. **41** Uning səz-kalami arkilik tehimu kəp adəm uningoja etikad kildi. **42** Ular ayaloja: — Bizning etikad kiliximiz əmdi sening səzlingir səwəbidin əməs, qünki əzimiz uni angliduk wə bildukki, dunyaning Kutquzoquqi dəl xu kixidur! — deyixti. **43** Bu ikki kündin keyin u xu yərdin qikip Galiliyəgə karap mangdi **44** (qünki Əysa əzi: «Heqbir pəyəəmbərnin öz yurtida izziti yoxtur» dəp guwahlik bərgənidi). **45** Xuning bilən u Galiliyəgə kəlgində, Galiliyəliklər uning [ətüp ketix] heytida Yerusalemda qiləjan əməllirining həmmisini kərgəqkə, uni karxi elixti (qünki ularmu heytkə qikkənidi). **46** Əmdi Əysa bu kətim Galiliyədiki Kana yezisioja yənə bardi (u dəl xu yərdə suni xarabka ayləndurojanidi). [Xu künlərdə], Kəpərnahum xəhiridə oqlı kesəl bolup yatқан bir orda əməldari bar idi. **47** U Əysaning Yəhudiyədin Galiliyəgə kəlgənlikini anglap, uning aldioja bardi wə: — [Əyümgə] qüxüp, səkratta yatқан oqlumni sakaytip bərgəyla! — dəp tohtimay iltija kildi. **48** Xuning bilən, Əysa uningoja: — Silər [Galiliyəliklər] məjizilik əlamətlər wə karamətləni kərmigüqə, heq etikad kilməsilər! — dedi. **49** Orda əməldari Əysəoja: — Təksir, balam əlməstə qüxkəyla! — dedi. **50** Əysa uningoja: — Barəjin, oqlung hayat kaldi! — dedi. Həliki adəm Əysaning eytkən səzigə ixinip, əyigə karap mangdi. **51** Yolda ketip barəjinida, uning kulliri aldioja qikip, baliliri hayat, dəp ukturdi. **52** Əməldar ulardin oqlining kaysi səəttin baxlap yahxilini xka yüzləngənlikini soriwidi, ular: — Tünügün yəttinqi səəttə kizitmisi yandi, — deyixti. **53** Balining atisi buning dəl Əysaning əzigə: «Oqlung hayat kaldi!» degən səət ikənlikini bilip yətti. Xuning bilən əzi pütkül ailisidikilər bilən billə etikad kilixti. **54** Bu Əysaning Yəhudiyədin Galiliyəgə kəlgəndin keyinki kərsətkən ikkinqi məjizilik əlamiti idi.

5 Bu ixlərdin keyin, Yəhudiyələrnin bir heyti yetip kəldi wə Əysa Yerusalemoja qikti. **2** Yerusalemdiki «Koy dərwəzisi»ning yenida

ibraniiy tilida «Bəyt-Əsda» dəp atilidigan bir kəlqək bolup, uning ətrapida bəx pexaywan bar idi. **3** Bu pexaywanlar astida bir top bimarlar, yəni karioju, tokur wə paləqlər yetixatti. Ular u yərdə yetip kəlqəkning süyining qaykilixini kütətti. **4** Qünki bir pərixte məlum wəqitlarda kəlqəkkə qüxüp suni urojutidikən; su urojuşanda kəlqəkkə birinçi bolup qüxkən kixi özini bəşkan həkəndə kəsəldin saqiyidikən. **5** Əmdi u yərdə ottuz səkkiz yildin beri aqriq azabi tartқан bir bimar bar idi. **6** Əysa bu adəmnin xu yərdə yatқinini kərdi wə uning uzundin xu hələttə ikənlikini bilip, uningdin: — Saqiyixni halamsən? — dəp soridi. **7** Bimar uningə jawabən: — Təksir, su qayqaloşanda meni suşə qüxüridigan adimim yok, Mən qüxəy degüqə, baxқilar mening aldimda qüxüwalidu, — dedi. **8** Əysa uningə: — Ornungdin tur, orun-kərpəngni yiojixturup mangojin! — dedi. **9** Həliki adəm xuan saqiyip, orun-kərpisini yiojixturup kətürüp mangdi. Xu küni xabat küni idi. **10** Xunga [bəzi] Yəhudiyalar saqayşan kixigə: — Bügün xabat küni tursa, orun-kərpəngni kətürüx [Təwratta] sanga mən'i kilinoşan! — dedi. **11** Lekin u ularəşə jawabən: — Meni saqaytқан kixi əzi manga: «Orun-kərpəngni yiojixturup mangojin» degənidi! — dedi. **12** Ular uningdin: — Əmdi sanga: «Orun-kərpəngni yiojixturup mangojin» degən kixi kim ikən? — dəp soraxti. **13** Birək saqayşan adəm uning kim ikənlikini bilməytti. Qünki u yərdə adəm kəp boluşanlıқtin, Əysa özini daldioşə elip, astioşina ketip qaldi. **14** Bu ixlardin keyin Əysa həliki adəmnii ibadəthanida tepip uningə: — Mana, saqayding. Əmdi qayta gunah sadir қilma, bexingəşə tehimu eoşir külpət qüxüp qalmisun! — dedi. **15** Həliki adəm Yəhudiyalarınin qexioşə berip, özini saqaytқан Əysa ikənlikini uқturdi. **16** Əysa bu ixlarni xabat küni қiloşanlıқi üqün, Yəhudiyalar uningəşə ziyankəxlik қilixқə baxlidi. **17** Lekin Əysa ularəşə: — Atam ta həziroşiqə tohtimastin ix қilip kəlməktə, mənmu ixləymən! — dedi. **18** Xu səwəbtin Yəhudiyalar uni öltürüxkə tehimu urunatti; qünki u xabat күnininin қaidisini buzupla қalmastin, yənə Hudani «Atam» dəp qaqirip, özini Hudaşəşə barawər қiloşanidi. **19** Xunga Əysa ularəşə

jawabən mundak dedi: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip қoyayki, Oşul əzlüküdin həqnemə қilalmaydu, bəliki pəқət Atining nemə қilawatқanlıқini kərip, andin xu ixni қilidu. Ata nemə ix қilsa, Oşulmu xu ixni ohxaxla қilidu. **20** Qünki Ata Oşulni səyidu wə Əzining қilidigan barliқ ixlirini uningəşə ayan қilidu həm silərnii həyran қalduruxқə bulardin tehimu zor wə uluş ixlarni uningəşə ayan қilidu. **21** Qünki əlgənlərnii Ata қandak tirildürüp, ularəşə həyatliқ ata қiloşan bolsa, Oşulmu xuningəşə ohxax əzi halioşan kixilərgə həyatliқ ata қilidu. **22** Xuningdək, Ata Əzi həqқimning üstidin həküim қikarmaydu, bəliki barliқ həküim ixlirini Oşuləşə tapxuroşan. **23** Buningdin məksət, — insanlarning həmmisi Atioşə hərmət қiloşandək, Oşuləşəşə ohxaxla hərmət қilixi üqündur. Kimki Oşulni hərmətlimisə, uni əwətküqi Atinimu hərmətlimigənlərdin bolidu. **24** — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip қoyayki, səzümnii anglap, meni əwətküqigə ixəngən həkim mənggülik həyatқə erixkən bolidu; u adəm soraqқə tartilmaydu, bəliki əlümdin həyatliққə ətkən bolidu. (aiōnios q166) **25** — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip қoyayki, əlüklərnin Hudaning Oşulining awazini anglaydigan wəqit-saiti yetip kəlməktə, xundakla həzir kəldiki, anglioşanlar həyatliққə igə bolidu. **26** Qünki Ata Əzidə қandak həyatliққə igə bolsa, Oşuləşəşə əzidə xundak həyatliққə igə boluxni ata қildi **27** wə yənə uningəşə sorak қilix həқuқinimu bərdi, qünki u Insan'oşlidur. **28** Buningəşə təəjjüp қilmanglar; qünki barliқ gərdə yatқанlar uning awazini anglaydigan wəqit kelidu **29** wə ular xuan yərlikliqidin қikixidu, yahxilik қiloşanlar həyatқə tirilidu, yamanliқ қiloşanlar soraqқə tartilixқə tirilidu. **30** Mən əzlükümdin həqnemə қilalmaymən, pəқət [Atamdin] anglioşinim boyiqə həküim қilimən; wə mening həküimüm həққaniydu, qünki mening izdiginim əzümnin iradisii əməs, bəliki meni əwətküqininin iradisini əməlgə axuruxtur. **31** — Əgər əzüm üqün əzüm guwahliқ bərsəm guwahliқim həқikət həsablanmaydu. **32** Lekin mən üqün guwahliқ beridigan baxқə birsi bar. Uning manga beridigan guwahliқininin rastliқini bilimən. **33** Silər Yəhyaşəşə əli

əwətkinsonlarda, u həqiqətə guwahlik bərgən 34 ([əməliyətə], mangan insanning guwahlikini qəbul kəliximning keriki yok; mening [Yəhya toqruluk] xundaq eytiwəkinim pəkətla siləning kətquzuluxunglar üqündur). 35 [Yəhya] bolsa keyüp nur qeqip turojan bir qiraq idi wə silər uning yorukida bir məzgil xadlinixka razi boldunglar. 36 Lekin Yəhyaning mən üqün bərgən guwahlikidinmu uluq bir guwahlik bar. U bolsimu, ata mangan ada kəlixka tapxurojan əməllər, yəni mən kəliwatқан əməllər, bular mening toqramda Atining meni əwətkiniga guwahlik beridu. 37 Wə meni əwətkən Ata Əzimu mən üqün guwahlik bərgəndur. Silər həqqaqan uning awazini anglimidinglar, kiyapitini kərmidinglar 38 wə uning səkalamı siləning iqinglardin orun almidi; qünki Uning əwətkini bolsa, uningəja ixənməysilər. 39 Mukəddəs yazmilarni kətirkeñip oqup olturisilər; qünki ulardin mənggülik həyatka igə bolduk, dəp karaysilər. Dəl bu yazmilar mən üqün guwahlik bərgüqidur. (aiōnios q166) 40 Xundaqtimu silər yənıla həyatlikka erixix üqün mening yenimoja kelixni halimaysilər. 41 Mən insanlarning mahtixini qəbul kəilmaymən; 42 lekin mən siləni biliməñki, iqinglarda Hudaning muhəbbiti yok. 43 Mən Atamning nami bilən kəlgənmən, əmma silər meni qəbul kəilmaysilər. Həlbuki, baxka birsi öz nami bilən kəlsə, silər uni qəbul kəlisilər. 44 Silər bir-biringlardin izzət-xəhrət qəbul kəlisilər-yu, yeganə Hudadin kəlgən izzət-xəhrətə intilmisənglər, undaқта silər kandaqmu etikad kəlalaysilər?! 45 Birak meni üstimizdin Atioja xikayət kəlidu, dəp oylimanglar. Üstünglardin xikayət kəloquqi mən əməs, bəlki silər ümid baqliojan Musa [pəyojəmbərdur]. 46 Qünki əgər silər rasttin Musa [pəyojəmbərgə] ixəngən bolsanglar, mangimu ixəngən bolattinglar. Qünki u [mukəddəs yazmilarda] mən toqruluk pütəkəndur. 47 Lekin uning pütəkənliriga ixənmisənglar, mening səzlimigə kandaqmu ixinisilər?!

6 Bu ixlardin keyin, Əysa Galiliyə dengizi (Tiberiyas dengizi dəpmu atilidu)ning u kətioja ətti. 2 Zor bir top halayik u kesəlləni

sakaytқан məjizilik alamətlirini kərdi wə uning kəynidin əgixip mangdi. 3 Əysa taqka qikip, u yərdə muhlisliri bilən billə olturdi. 4 U qaoqda Yəhudiylarning həyti, yəni «ətüp ketix həyti»oja az qəlojan waqit idi. 5 Əysa bəxini kətürüp, zor bir top halayikning əzining aldioja kəliwatқанlikini kərüp, Filiptin: — Bularəja yəydiojanəja nanni nədin alimiz? — dəp soridi. 6 (lekin u bu səzni Filipni sinax üqün eytkənidi). Qünki u əzining nemə kəlidiojanlikini bilətti). 7 Filip jawaban: — Ikki yüz dinarəja nan alsakmu, hər biriga kiqikinə bir qixləmdin yeyixkimu yətməydu! 8 Muhlislardan biri, yəni Simon Petrusning inisi Andriyas Əysəja: 9 — Bu yərdə kiqik bir oqul bala bar, uningda bəx arpa nan bilən ikki kiqik belik bar. Lekin xunqə kəp həlkkə bu nemə bolidu?! — dedi. 10 Əysa: — Kəpqilikni olturozuzunglar, — dedi (u yərdə ot-qəp mol əskənidi). Xuning bilən ər kixilər olturdi; ularning sani bəx mingqə bar idi. 11 Əysa nanlarni qəlioja elip, [Hudaəja] təxəkkür eytkəndin keyin, olturojanlarəja üləxtürüp bərdi. Beliklarnimu xundaq kildi; kəpqilik haliojanqə yedi. 12 Həmməylən yəp toyunoqanda, u muhlislirioja: — Axқан pərqilarni yiojinglar, həq nərsə zayə bolmisun, — dedi. 13 Xuning bilən ular bəx arpa nenidin yəp axқан pərqilirini on ikki sewətkə toldurup yiojiwaldi. 14 Əmdi halayik Əysaning kərsətkən bu məjizilik alamitini kərüp: «Dunyaəja kelixi mukərrər boləjan pəyojəmbər həqiqətən muxu ikən!» deyixti. 15 Xuning bilən Əysa ularning kelip əzini padixah boluxka zorlimaqqi boləjanlikini bilip, ulardin ayrilip, kaytidin taqka yaloquz qikip kətti. 16 Kəqkurun, Əysaning muhlisliri dengiz boyioja qüxüxti. 17 Ular bir kemigə olturup, dengizning u kətidiki Kəpərnaħum xəhirigə karap yol elixti (karangoju qüxüp kətkənidi wə Əysa tehioq ularning yenioja kəlmigənidi). 18 Kəttik boran qikip, dengiz dolkunlap kətürülüwatatti. 19 Muhlislar palak urup on-on bir qəkirimqə mangəjanda, Əysaning dengizning üstidə mengip kemigə yəkinlixiwatқанlikini kərüp, kərkuxup kətti. 20 Lekin u ularəja: — Bu mən, kərkəmgənglar! — dedi. 21 Xuni anglap ular uni kemigə qikiriwəlojusi kəldi; u kemigə qikipla,

kemə dərhal ular baridoqan yərgə yetip bardi. 22 Ətisi dengizning u tərripidə qaloqan halayiq [aldinki küni] u yərdə Əysaning muhlisliri qikkən kemidin baxqa kemining yoklukini, Əysaning muhlisliri xu kemigə qikkanda, Əysaning ular billə qikmiqanlikini, bəlki muhlislrining əzlrilə kətkənlikini kərgənidi. 23 Həlbuki, birnəqqə kemə-qolwəq Tiberiyas xəhəridin Rəb təxəkkür eytkəndin keyin həlq nan yegən yərgə yəkin kelip tohtidi. 24 Xuning bilən halayiq Əysaning wə muhlislrining u yərdə yoklukini kəruqlə, kemilərgə olturup, Əysani izdigili Kəpərnəhəm xəhərigə mangdi. 25 Ular uni dengizning u tərripidə tepip uningə: — Ustaz, bu yərgə qaqan kəlding? — dəp soraxti. 26 Əysa ularəqə jawabən: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, silər meni məjizilik alamətlərnə kərgənlikinglar üqün əməs, bəlki nanlardin yəp toyunəqninglar üqün izdəysilər. 27 Buzulup ketidoqan pəniy ozuklukqə əməs, bəlki mənngü həyatlikqə bəkiy kalidoqan ozuklukqə intilip ixlənglar; buni Insan'ooqli silərgə beridu; qünki uni Ata, yəni Huda Əzi məhürləp təstiklioqan, — dedi. (aiōnios g166) 28 Xuning bilən ular uningdin: — Nemigə intilip ixlisək andin Hudaning ix-hizmitidə ixligən bolimiz? — dəp soraxti. 29 Əysa ularəqə jawab berip: — Hudaning ix-hizmiti dəl xuki, U əwətkinigə etikəd kilixinglardur, — dedi. 30 Xuning bilən ular yənə: — Undəq bolsa sən bizni kəruip əzünggə ixəndürgüdək qandəq məjizilik alamət yaritisən? Zadi nemə ix kilip berisən? 31 Ata-bowilirimiz qəldə yürgəndə, [Zəburda]: «U ularəqə ərxтин qüxürülgən nan təkdīm kildi» dəp pütülgəndəq, «manna»ni yegən — deyixti. 32 Əysa ularəqə mundəq dedi: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, silərgə asmandin qüxkən nanni bərgüqi Musa əməs, bəlki mening Atamdur; U [həzirmu] silərgə asmandin qüxkən həkikiy nanni beriwatidu. 33 Qünki Hudaning neni bolsa pütkül dunyaəqə həyatlik ata kilidoqan, ərxтин qüxküqidur. 34 — Təksir, həmixə bizgə xu nanni berip turəqaysən! — deyixti ular. 35 Əysa ularəqə mundəq dedi: — Həyatlik neni əzümdurmən! Mening yenimoqə kəlgən hərkim həqqaqan aq qəlməydu, mənqə etikəd kiləqan hərkim həqqaqan ussiməydu. 36

Lekin silərgə eytkinimdəq, silər meni kərgən bolsanglarmu, etikəd kilməywətisilər. 37 Ata mənqə tapxuroqanlarning hərbiy yenimoqə kelidu wə mening yenimoqə kəlgənlərdin həqkəyisini hərgiz taxliwətməymən. 38 Qünki əz iradəmni əməs, bəlki meni əwətküqining iradisini əməlgə axurux üqün ərxтин qüxtüm. 39 Meni əwətküqining iradisi bolsa dəl xuki, uning mənqə tapxuroqanliridin həqqbirini yittürməy, bəlki ahirki küni ularning həmmisini tirildürüxümdin ibarət. 40 Qünki mening Atamning iradisi xuki, Ooqləqə kəz tikip qarap, uningəqə etikəd kiləqanlarning hərbirini mənngüklük həyatqə erixtürüxtur; wə mən ahirki küni ularni tirildürimən. (aiōnios g166) 41 Əmdə Yəhudiylar Əysaning: «Ərxтин qüxkən nan əzümdurmən!» degini üqün uningəqə narazi bolup oqotuldixixqə baxlidi: 42 — «Bu Yüsüpning ooqli Əysa əməsmu? Atisinimu, anisinimu tonuydoqan tursəq, yənə qandəqlərqə: — «Ərxтин qüxtüm!» desun?» — deyixətti ular. 43 Əysa jawabən ularəqə mundəq dedi: — [Mening tooqramda] əzərə oqotuldaxmanglar. 44 Meni əwətkən Ata Əzi kixilərnəq qəlbini tartkuzmisa, həqkim mening yenimoqə keləlməydu; mening yenimoqə kəlgən hərbirini ahirki küni tirildürimən. 45 Pəyoqəmbərlərnəq yazmilirida: «Ularınq həmmisigə Huda tərripidin əgətilidu» dəp pütülgəndur. Xunga, Atining [səzini] tingxiəqan wə uningdin əgəngən hərbiy mening yenimoqə kelidu. 46 Birəq bu birəkim Atini kərgən degənlik əməs; pəkət Hudaning yenidin kəlgüqi bolsa, u Atini kərgəndur. 47 Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, mənqə etikəd kiləqəq mənngüklük həyatqə igidur. (aiōnios g166) 48 Həyatlik neni əzümdurmən. 49 Ata-bowiliringlar qəllərdə «manna» yegini bilən yənəldi. 50 Lekin mənqə, ərxтин qüxkən nan dəl xundəqki, birsi uningdin yegən bolsa əlməydu. 51 Ərxтин qüxkən həyatlik neni əzümdurmən; kimdəkim bu mandin yesə, əbədil'əbədgicə yaxaydu. Mən beridoqan xu nan bolsa mening ət-tenimdur, pütkül dunyadikilər həyatqə igə bolsun dəp, mən uni atiməqimən. (aiōn g165) 52 Bu səz bilən Yəhudiylar əzərə talax-tartix kilixiqə baxlap: — Bu adəm bizning yeyiximizgə əzining ət-tenini

kandak berəlisun?! — deyixətti. **53** Xunga Əysa ularoşa mundak dedi: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, silər İnsan'ooqlining ət-tenini yemigüqə wə kənini iqmigüqə, silərdə həyatlik bolmaydu. **54** Ət-tenimni yegüqi wə kənimni iqtüqi mənggülik həyatka erixkən bolidu wə mən uni ahırki küni tirildürimən. **(aiōnios g166)** **55** Qünki ət-tenim həkikij ozukluk, kənim bolsa həkikij iqimliktur. **56** Ət-tenimni yegüqi wə kənimni iqtüqi məndə yaxaydu wə mənmu uningda yaxaymən. **57** Həyat Ata meni əwətkən wə mən Atining boləanlikidin yaxawatkinimdək, meni yegüqi kixi həm mening wasitəm bilən yaxaydu. **58** Mana bu ərxtin qüxkən nandur. Bu nan ata-bowiliringlar yegən «[manna]»dək əməs; qünki ular «[manna]»ni yeyixi bilən əldi; birak bu nanni istemal qiləuqi bolsa mənggü yaxaydu! **(aiōn g165)** **59** Bu sözlərnə u Kəpərnaħumdiki sinagogda təlim bərginidə eytkənidə. **60** Xuning bilən uning muhlislrinin nuroqunliri buni angliəanda: — Bu təlim bək eəjir ikən! Buni kim anglap kətürəlisun? — deyixti. **61** Birak əz iqidə muhlislrining bu toərisida oəotuldaxkinini bilgən Əysa ularoşa: — Bu səzüm silərnə taydurdimu? **62** Əmdi mubada İnsan'ooqlining əslə kəlgən jayə kətürüləwatkinini kərsənglar, kəndak bolar?! **63** [Insanə] həyatlik bərgüqi — Roħtur. Insanning ətliri bolsa həqkəndak payda bərməydu. Mən silərgə eytkən səzlim bolsa həm roħtur wə həm həyatliktur. **64** Lekin aranglardin etikad kilmioəan bəzilər bar, — dedi (qünki Əysa etikad kilmioəanlarning wə əzigə satkənlik kildioəanning kim ikənlikini baxtila bilətti). **65** Xuning bilən u mundak dedi: — Mən xu səwəbtin silərgə xuni eyttimki, Atamdin ata kəlinmisa, həqkim mening yenimoəa kəlməydu! **66** Xu wakittin tartip muhlislrinin heli kəpi qekinip qikip, uning bilən yənə mənəyioəan boldi. **67** Xunga Əysa on ikkiyəndin: — Silərmu, həm [məndin] ketixni halamsilə? — dəp soridi. **68** Simon Petrus uningə jawab kəlip: — I Rəb, biz kimning yenioəa kətəttük? Mənggü həyatlik səzliri səndilidur! **(aiōnios g166)** **69** Wə xuningə ixəndük wə xuni bilip yəttükki, sən Hudaning Muqəddəs Boləuqisidursən! — dedi. **70** Əysa ularəşa jawabən: — Mən silər on ikkinglarni

tallidim əməsmu, birak aranglarda birsi iblistur! — dedi **71** (uning bu degini İxkariyotluk Simonning oəqli Yəħudani kərsətkənidə, qünki Yəħuda on ikkiyənning biri boləjini bilən, keyin əzigə satkənlik kildidu).

7 Bu ixlardin keyin, Əysa Galiliyədə aylinip yürdi. U Yəħudiyədə aylinip yürüxnə halimaytti, qünki [xu yərdiki] Yəħudiylar uningə kəst kilməqə idi. **2** Bu qəoəda, Yəħudiylarning «kəpilər həyti»əa az qəlanidi. **3** Xunga Əysaning iniliri uningə: — Muxu yərdin ayrilip Yəħudiyəgə bəroəin, xuning bilən muhlislriningmu [kəramət] əməllirini kəraləydu! **4** Qünki əzini həlk-ələmgə tonutmaqə boləan həqkim yoxurun jayda ix kilməydu. Bu əməllərnə kiliwatkanikənsən, əzüngni dunyaəa kərsət! — deyixti. **5** Qünki uning inilirimu uningə etikad kilmioəanidi. **6** Xunga Əysa ularəşa: — Mening wakəit-saitim tehi kəlmidi. Lekin silərgə nisbətən hərwakəit munasiptur. **7** Bu dunyadiki kixilər silərgə hərgiz əq bolmaydu; lekin meni əq kəridu. Qünki mən ularning kilmixlirini rəzil dəp guwahlik beriwatimən. **8** Silər bu həytka beriweringlar. Mən bu həytka barməymən, qünki mening wakəit-saitim tehi yetip kəlmidi, — dedi. **9** Əysa bu sözlərnə kəlip, Galiliyədə qaldı. **10** Əysaning iniliri həytka qikkəndin keyin, u əzimu uningə bardi. Əmma axkara əməs, yoxurun bardi. **11** Həytta Yəħudiylar uni izdəp: «U kəyərdidur?» dəp sorawatatti. **12** Kixilər arisida uning toərisida kəp oəuləqə boldi. Bəzilər uni: «Yəxi adəm!» desə, yənə bəzilər: «Yək, u halayikni azduruwatidu!» deyixti. **13** Birak Yəħudiy [qongliridin] qorqup, həqkim oəuk-axkarə uning gəpini kilməytti. **14** Həytning yerimi ətkəndə, Əysa ibadəthana həyolirioəa kirip həlkə təlim bərixkə baxlıdi. **15** Yəħudiylar: — Bu adəm həqkəndak təlim almioəan turukluk, uning kəndakmu munqə kəp bilimi bolsun? — dəp həng-təng kəlixti. **16** Əysa ularəşa: — Bu təlimlər mening əməs, bəlkə meni əwətküqiningkidur. **17** Uning iradisigə əməl kəlixkə əz iradisini bəoəliəan hərkim bu təlim toəruluk — uning Hudadin kəlgənlikini yəki əzlükümdin eytiwatkanlikimni bilidu. **18** Əz əldioəa səzligən

kixi öz xan-xəripini izdäydu, lekin özini əwətküqining xan-xəripini izdäydiöjan kixi hək-sadiktur, uningda həkkanıysizlik yoktur. **19** Musa [pəyojəmbər] silərgə Təwrat qanunini tapxurojan əməsmu? Lekin heqkaysinglar bu kanunoja əməl kılmaywatisilər! Nemixka meni eltürməkqi bolisilər? — dedi. **20** Kəpqulik: — Sanga jin qaplixiptu! Seni eltürməkqi bolöjan kim ikən? — deyixti. **21** Əysa ularöja mundak jawab bərdi: — Mən bir karamətni yaritixim bilən həmminglar haŋg-tang kelixtinglar. **22** — Əmdi Musa [pəyojəmbər] silərgə hətnə kilix toqruluk əmr qaldurojan (əməliyəttə bolsa hətnə kilix Musa pəyojəmbərdin əməs, atabowilardin qalojan), xunga silər xabat küniyə [toqra kelip qalsimu] xu künidə adəmning hətnisini kiliwərisilər. **23** Əmdi Təwrat qanunioja hiləplik kilinmisun dəp xabat künidə adəm hətnə kilinöjan yərdə, mən xabat künidə bir adəmni səllimaza saqaytsam, silər nemə dəp manga aqqiklisilər? **24** Sirtki kıyapətkə qarap həküm kılmanglar, bəlki həkkanıy həküm kılinglar! **25** U waqıtta Yerusalemlıqlarning bəziliri: — [Qonglar] eltürməkqi bolöjan kixi bu əməsmidi? **26** Axkara səzləwətsimu, uningöja qarxi heq nərsə demidiöju! Dərwəqə, aqsakallarning uning Məsih ikənlikini bilip yətkənmu? **27** Həlbuki, bu adəmning kəyərdin kəlgənlikini biz enik bilimiz. Lekin Məsih kəlgəndə, uning kəyərdin kəlgənlikini heqkim bilməstiöju, — deyixti. **28** Xunga Əysa ibadəthana həyylisida təlim beriwetip, yukiri awaz bilən mundak dedi: — Silər meni tonuymiz həmədə mening kəyərdin kəlgənlikimnimu bilimiz, [dəwəwətsilər]?! Birak mən əzlükümdin əməs, mən meni əwətküqidin [kəldim], U həkqtur; birak silər Uni tonumaysilər. **29** Mən Uni tonuymən. Qünki mən Uning yenidin kəldim, meni U əwətti. **30** Xunga ular uni tutux yolini izdəytti, lekin heqkim uningöja qol salmidi; qünki uning waqıt-saiti tehi yetip kəlmiganidi. **31** Lekin halayik arisidiki nuroqun kixilər uningöja etikađ kildi. Ular: «Məsih kəlgəndə bu kixi kərsətkən məjizilik əlamətlərdin artuq [məjizə] yaritalarmu?!» deyixti. **32** Pərisiylər halayikning u toqruluk öjuölə boluwatқан bilən bax kaħinlar uni tutux üqün birnəqqa qarawullarni əwətti. **33** Xuning bilən Əysa: — Yənə bir'az waqıt silər bilən billə bolimən, andin meni əwətküqining yenioja ketimən. **34** Meni izdəysilər, lekin tapalmaysilər. Mən baridiöjan yərgə baralmaysilər, — dedi. **35** Buning bilən, Yəhudiylar bir-birigə: — U biz tapalmiojudək kəyərlərgə barar? Greklər arisidiki tarqaq Yəhudiylar muħajirlarning yenioja berip, greklaröja təlim bəramdiöjandı? **36** «Meni izdəysilər, lekin tapalmaysilər. Mən baridiöjan yərgə baralmaysilər» degini nemisidu? — deyixti. **37** Həytning ahirki həm əng katta küni, Əysa ornidin turup, yukiri awaz bilən: — Kimdəkim ussisa, mening yenimöja kelip iqsun! **38** Manga etikađ kilöjuqi kixining huđdi muqəddəs yazmilarda eytilinidək, iq-baqrudin həyatlik süyining dəryaliri ekıp qikiđu! — dəp jakarlidi **39** (u bu səzni özigə etikađ kilöjanlaröja ata kilinidiöjan Muqəddəs Rohka karita eytkanidi. [Hudaning] Rohi tehi heqkimə ata kilinmiöjanmıdi, qünki Əysa tehi xan-xəripigə kirmigənidi). **40** Halayik iqidə bəzilər bu səzni anglap: — [Kəlix muqərrər bolöjan] pəyojəmbər həkikəttən muxu ikən! — deyixti. **41** Bəzilər: «Bu Məsih ikən!» deyixətti. Yənə bəzilər bolsa: «Yağ, Məsih Galiliyədin kələttimu? **42** Muqəddəs yazmilarda, Məsih [padixah] Dawutning nəslidin həm Dawutning yurti Bəyt-Ləhəm yezisidin kelidu, deyilmigənmiđi?» — deyixti. **43** Buning bilən, halayik uning wəjidin ikkigə bəlinüp kətti. **44** Bəziliri uni tutayli degən bolsimu, lekin heqkim uningöja qol salmidi. **45** Qarawullar [ibadəthanidin] bax kaħinlar bilən Pərisiylərnıng yenioja kaytip kəlgəndə, ular qarawullaröja: — Nemə üqün uni tutup kəlmidinglar? — dəp soraxti. **46** Qarawullar: — Heqkim heqqaqan bu adəmdək səzligən əməs! — dəp jawab berixti. **47** Pərisiylər ularöja jawabən: — Silərmu əzduulduŋlarmu? **48** Aqsakallardin yaki Pərisiylərdin uningöja etikađ kilöjanlar bolöjanmu?! **49** Lekin Təwrat qanunini bilməydiöjan bu qüprəndilər lənətkə qalidu! — deyixti. **50** Ularning arisidin biri, yəni burun əhxamda Əysaning əldioja kəlgən Nikodim ularöja: **51** — Təwrat qanunimiz əwwal kixining nemə kilöjini əzidin anglap bilməy

turup, uningorja hokum qikiramdu! 52 Ular jawab kilip: — Sannu Galiliyadinmu? [Mukaddas yazmilarni] kor, ketirkinip okup bak, Galiliyadin heqkandak payojambor qikmaydu! — dedi. 53 Xuning bilan [ularning] harbiri oz oyiga kattii.

8 aysa bolsa Zaytun teoioja qikip kattii. 2 etisi saharda, u yone ibadathana hoylilirioja kirdi wa halayikning hammisi uning yenioja kelixkanidi. U olturup, ularoja talim berixka baxlidi. 3 [Xu qaoida], Tawrat ustazliri bilan Parisiylar zina kilip tutulup qalojan bir ayalni uning aldioja elip kelixti. Ular ayalni otturioja qikipir, 4 uningdin: — Ustaz, bu ayal dal zina ustida tutuwelindi. 5 Musa [payojambor] Tawrat kanunida bizga muxundak ayallarni qalma-kesak kilip olturixni amr qilojan. Emdi sanqa, uni kandak kilix kerak? — dep soraxti. 6 Emdi ularning bundak deyixtiki niyiti, uni tuzakka quxurup, uning ustidin arz qiloduk birer bahana izdex idi. Emma aysa engixip, barmiki bilan yerga bir nemilarni yazojili turdi. 7 Ular xu soalni tohtimay sorawatatti, u ruslinip ularoja: — Aranglardiki kim gunahsiz bolsa, [bu] [ayaloja] birinji taxni atsuni! — dedi. 8 Andin u yone engixip, yerga yezixni dawamlaxturdi. 9 Ular bu sezni anglap, aldi bilan yaxanojanliri, andin qalojanliri bir-birlap [hammisi] u yerdin qikip ketixti. Ahirida aysa otturida ora turojan heliki ayal bilan yaloqiz kaldii. 10 aysa ruslinip turup, xu ayaldin baxka heqkimni kormigan bolup, uningdin: Hanim, sanga heliki xikayat qilojanlar keni? Seni gunahka bekitidiojan heqkim qikmidimu? — dep soriwidi, 11 — Hazratliri, heqkim qikmidi, — dedi ayal. aysa: — Manmu seni gunahka bekitmaymen. Barojin, buningdin keyin yone gunah kilmiojin! — dedi. 12 Xunga aysa yone kerpilikka sez kilip: — Dunyaning nuri ozumdurmən. Manga agaxkanlar qarangojulukta mangmaydu, aksiq hayatlik nurioga erixidu, — dedi. 13 Parisiylar: — San ozungga ozung guwahlik beriwatisən. Xunga sening guwahliking rast hesablanmaydu, — deyixti. 14 aysa ularoja jawabən mundak dedi: — Hetta mən ozumga guwahlik barsəmmu, guwahlikim haktur, qunki mən ozumning kayerdin kalganlikimni

wa kayerga baridiojanlikimni bilimən. Lekin silər kayerdin kalganlikimni wa kayerga baridiojanlikimni bilməysilər. 15 Silər ət igilirining olqimi boyiqə hokum kilisilər. Biraq mən heqkimning ustiga hokum kilmaymən. 16 Mən hokum kilsammu, hokumüm həkikiydur; qunki mən yaloqiz əməs, bəlki meni əwətkən Ata [bu ixta] mən bilən billidur. 17 Silərgə təwə bolojan Tawrat kanunida: «Ikki adəmnin guwahlikii bolsa rast hesablanidu» dep pütülgəndur. 18 Rast, mən ozüm toqramda ozüm guwahlik berimən, wa meni əwətkən Atimu mening toqramda guwahlik beridu. 19 Ular uningdin: — Atang kayərdə? — dep soraxti. aysa ularoja jawab berip: — Silər ya meni tonumaysilər, ya Atamni tonumaysilər; meni tonuojan bolsanglar, Atamnimu tonuyttunglar, — dedi. 20 aysa bu sözlərni ibadathanida talim bərginidə, sədikə sanduqining aldida turup eytkanidi. Biraq heqkim uni tutmidi, qunki uning wakit-saiti tehi yetip kəlmigənidi. 21 Xuning bilən u ularoja yonə: Mən bu yerdin ketimən; silər meni izdəysilər, lekin oz gunahinglar iqidə əlisilər. Mən ketidiojan yergə silər baralmaysilər, — dedi. 22 Buning bilən Yəhudiyilar: — U: «Mən ketidiojan yergə silər baralmaysilər» dəydu. Bu uning ezini oltürüwalimən deginimidi? — deyixti. 23 aysa ularoja: — Silər təwəndindursilər, mən yukiridindurmən. Silər bu dunyadindursilər, mən bu dunyadin əməsmən. 24 Xuning üqün silərgə: «Gunahlinglar iqidə əlisilər» dedim. Qunki silər mening «[Əzəldin] Bar Boləjuqi» ikənlikimə ixənmisənglar, gunahlinglar iqidə əlisilər, — dedi. 25 Sən zadi kim? — dep soraxti ular. aysa ularoja: — Baxta silərgə nemə degən bolsam, mən xu. 26 Ozümning silərinin toqranglarda wa üstünglərdin hokum kilidiojan nurojun səzlim bar; lekin meni əwətküqi haktur wa mən Uningdin nemini angliojan bolsa, bularnila dunyadikilərgə ukturup eytimən, — dedi. 27 Ular uning ozlirigə eytkanlirinin Ata toqruluk ikənlikini quxinəlmidi. 28 Xunga aysa mundak dedi: Silər Insan'oolini kətürgəndin keyin, mening «[Əzəldin] Bar Boləjuqi» ikənlikimni bilisilər wa xundakla heq

ixni eʼzlükümdin kilmioʻanlikimni, pəʼkət Atining manga oʻgətkininila səzligənlikimnimu bilisilər. 29 Meni əwətəküqi mən bilən billidur, U meni əsla yaloʻuz koymidi, qünki mən həmixə Uni hursən kiliديوan ixlarni kili mən. 30 Əysa bu səzlərni kiliwatқан qaoʻning əzida, nuroʻun kixilər uningoa etikad kildi. 31 Əysa əzigə etikad kioʻan Yəhudiylaroa: — Əgər mening səz-kalamimdin qikmay tursanglar, mening həkikiy muhlisirim boləan bolisilər, 32 wə həkikiətni bilisilər wə həkikiət silərni azadlikka erixtüridu, — dedi. 33 Ular jawabən: — Biz Ibrahımning nəslimiz, — heqqaqan heqkimning kullukida bolmiduk. Sən kandaqsigə: Azadlikka erixsilər, dəysən? — dedi. 34 Əysa ularoa jawab berip: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, gunah sadir kioʻan kixi gunahning kulidur. 35 Kul ailida mənggü turmaydu, lekin oʻoqul mənggü turidu. (aiōn g165) 36 Xuning üqün Ooqul silərni azad kilsa, həkikiy azad bolisilər. 37 Siləning Ibrahımning nəslı ikənlikinglarni bilimən. Birak meni əltürməkqi boluwatisilər, qünki mening səzüm iqinglardin orun almidi. 38 Mən Atamning yenida kərgənlimni eytiwatimən; silər bolsanglar əz atanglardin kərgənlinglarni kiliwatisilər! 39 Ular jawab berip: — Bizning atimiz Ibrahımdur, — dedi. Əysa ularoa: — Əgər Ibrahımning pərzəntliri bolsanglar, Ibrahımning əməllirini kioʻan bolattinglar! 40 Birak hazir əksiqa meni, yəni Hudadin anglioʻan həkikiətni silərgə yətküzgən adəmni əltürükə kəstləysilər. Ibrahım undak ixni kilmioʻan. 41 Silər əz atanglarning kioʻinini kiliwatisilər! — dedi. — Biz haramdin boləan əməsmiz! Bizning pəʼkət birla atimiz bar, U bolsa Hudadur! — deyixti ular. 42 Əysa ularoa: — Atanglar Huda boləan bolsa, meni səygən bolattinglar; qünki mən Hudaning baʻoʻridin qikip, bu yərgə kəldim. Mən eʼzlükümdin kəlgən əməsmən, bəlki Uning təripidin əwətilgənmən. 43 Səzlimni nemixka qüxənməysilər? Enikki, mening səz-kalamim kulikinglaroa kirməywatidu! 44 Silər atanglar Iblistin boləansilər wə uning arzu-həwəslirigə əməl kilixni halaysilər. U ələm apirida boləandin tartip katil idi wə uningda həkikiət bolmioʻaqqa, həkikiəttə turmioʻan. U yaloʻan səzligəndə, əz təbiitidin səzləydu,

qünki u yaloʻanqi wə xundakla yaloʻanqilikning atisidur. 45 Lekin mən həkikiətni səzliginim üqün, manga ixənməysilər. 46 Kaʻsinglar meni gunahı bar dəp dəlilliyələysilər, kəni? Həkikiətni səzlisəm, nemə üqün manga ixənməysilər? 47 Hudadin boləan kixi Hudaning səzlrini anglaydu; silər ularni angliməysilər, qünki silər Hudadin boləan əməssilər! 48 Yəhudiylar uningoa jawabən: — Əjəba, bizning seni: «Samarıyəklik həm jin qarplaxқан adəm»sən deginimiz tooʻra əməsmu? — deyixti. 49 Əysa jawabən: — Manga jin qarplaxқini yok, bəlki mən Atamni hərmət kilimən; lekin silər manga hərmətsizlik kiliwatisilər. 50 Mən əz xan-xəripimni izdiməymən; lekin buni izdigüqi həm [uning üstidin] həküm kioʻuqi Birsı bar. 51 Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, mening səz-kalamimni tutidioʻan kixi əbədil'əbəd əlüm kərməydu. (aiōn g165) 52 Xuning bilən Yəhudiylar uningoa: — Sanga dərwəkə jin qarplaxқанlikini əmdi bilduk! Həttə [həzriti] Ibrahım wə pəyoʻəmbərlərmu əlgən tursa, sən kandaqsigə: «Mening səz-kalamimni tutidioʻan kixi əbədil'əbəd əlüm tetimaydu» dəysən? (aiōn g165) 53 Əjəba, sən atimiz Ibrahımdin uluoʻmusən? U əldi, pəyoʻəmbərlər həm əldi!? Sən əzüngni kim kilməqsən? 54 Əysa jawabən mundak dedi: — Əgər mən əzümni uluoʻlisam, undakta uluoʻlukum heqnersə hesablanmaytti. Birak meni uluoʻliquoʻi — silər «U bizning Hudayimiz» dəp ataydioʻan Atamning Əzidur. 55 Silər Uni tonumidinglar, lekin mən Uni tonuymən. Uni tonuməymən desəm, silərdək yaloʻanqi bolattim; birak mən Uni tonuymən wə Uning səz-kalamini tutimən. 56 Atanglar Ibrahım mening künümni kəridioʻanlikidin yayrap-yaxnidi həm dərwəkə uni əldin'ala kərip xadlandi. 57 — Sən tehi əllik yaxka kirməy turup, Ibrahımni kərdüngmu? — deyixti ular. 58 Əysa ularoa: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, Ibrahım tuoʻqulmastila, mən Bar Boləuqidurmən! — dedi. 59 Buning bilən ular uni qalma-kesək kioʻjili kollirioʻa yərdin tax əldi; lekin Əysa ularoa kərümməy, ularning otturisidin ətöp ibadəthanidin qikip kətti.

9 Wə u yolda ketiwetip, tuşma qariou bir adəmni kərđi. **2** Muhlisiri uningdin: — Ustaz, kim gunah kılıp uning qariou tuşuloinioja səwəb bolojan? U özimu ya ata-anisimu? — dəp soraxti. **3** Əysa mundak jawab bərđi: — Əzi yaki ata-anisining gunah sadir kılıjanlıkıdin əməs, bəlki Hudaning Əz əməlliri uningda ayan kılınsun dəp xundak bolojan. **4** Kunning yorukıda, meni Əwətküqining əməllirini ada kılıxim kerək. Kəq kirsə, xu qaşda heqkim ix kılılmaydu. **5** Mən dunyada turojan waqtimda, dunyaning nuri özümdurmən. **6** Bu sözlərni kılıojandin keyin, u yərgə tükürüp, tükürüktin lay kılıp, layni həliki adəmning kəzlırigə sürüp koydı **7** wə uningojə: «Siloam kəlqiki»gə berip yuyuwətkin» dedi («Siloam» [ibraniyqə söz bolup], «əwətilgən» degən mənini bildüridu). Xuning bilən həliki adəm berip yuyuwidi, kəzi kəridiojan bolup qaytıp kəldi. **8** Qoxniliri wə u ilgiri tiləmqilik kılıojinida uni kərgənlər: — Bu olturup tiləmqilik kılıdiojan həliki adəm əməsmu? — deyixip kətti. **9** Bəzilər: «Həə, xu ikən» desə, yənə bəzilər: «Yaq, u əməs, lekin uningojə ohxaydikən» deyixti. Biraq u əzi: — Mən dəl xu kixi bolimən! — dedi. **10** — Undakta kəzlıring kəndak eqildi? — dəp soraxti ular. **11** U jawabən mundak dedi: — Əysa isimlik bir kixi [tükürükidin] lay kılıp kəzlıringə sürüp koyuwidi, manga: «Siloam kəlqikigə berip yuyuwətkin» degənidi. Mən berip yuyuwidim, kərələydiöjan boldum. **12** — U hazır kəyərdə? — dəp soraxti ular. — Bilməymən, — dedi u. **13** Halayik ilgiri qariou bolojan bu adəmni Pərisiylərnin aldioja elip berixti **14** (əslidə Əysa lay kılıp bu adəmning kəzlırini aqқан күн dəl xabat күни idi). **15** Xuning bilən Pərisiylər qaytidin bu adəmdin kəndak kərələydiöjan bolojinini soriwidi, u ularojə: — U kəzlıringə lay [sürüp] koydi, mən yuyuwidim wə mana, kərələydiöjan boldum! — dedi. **16** Xuning bilən Pərisiylərdin bəziliri: — U adəm Hudaning yenidin kəlgən əməs, qünki u xabat күnini tutmaydu, — deyixti. Yənə bəziliri: — U gunahkar adəm bolsa, kəndaklarqə bundak məjizilik alamətlərni yaritalaytti? — deyixti. Buning bilən ularning arisida bəlünux pəyda boldi. **17** Ular qariou adəmdin yənə: — U kəzlıringni eqiptu, əmdi sən u toşruluk nemə dəysən? — dəp soraxti. U: — U bir pəyojəmbər ikən, — dedi. **18** Yəhudiylər kərələydiöjan kılınojan kixining ata-anisini tepip kəlmigüqə, burun uning qariou ikənlikigə wə hazır kərələydiöjan kılınojanlikioja ixənməytti. Xunga ular uning ata-anisini qaqirtip, **19** ularđin: — Bu silərnin oşlunglarmu? Tuşma qariou, dəwatattinglar? Əmdi hazır kəndaklarqə kərələydiöjan bolup qaldı? — dəp soraxti. **20** Ata-anisi ularojə: — Uning bizning oşlimiz ikənliki, xundakla tuşuluxidinla qariou ikənlikini bilimiz; **21** lekin hazır kəndaklarqə kərələydiöjan bolup qaljanlikini, kəzlırini kim aqқанlikini bilməymiz. U qong adəm tursa, [buni] əzidin soranglar, u əzi dəp bərsun, — dəp jawab bərđi. **22** Ata-anisining xundak deyixi Yəhudiylərdin qorққанliki üqün idi; qünki Yəhudiylər kimdəkim Əysani Məsih dəp etirap qılsa, u sinagog jamaitidin koşlap qikirilsun dəp qarar kılıojanidi. **23** Xu səwəbtin uning ata-anisi: «U qong adəm tursa, [buni] əzidin soranglar» degənidi. **24** Pərisiylər əslidə qariou bolojan adəmni yənə qaqirip uningojə: — Hudəojə xan-xəpəp berip [kəsəm kıl]! Biz bu adəmning gunahkar ikənlikini bilimiz, — deyixti. **25** U mundak jawab bərđi: — U gunahkarmu, əməsmu, bilməymən. Biraq mən xu birlə ixni bilimənki, qariou idim, hazır kərələydiöjan boldum. **26** Ular uningdin yənə bir kətim: — U seni kəndak kıldı? Kəzlıringni kəndak aqti? — dəp soraxti. **27** U jawabən: — Silərgə allıqəqan eyttim, biraq kulak salmidinglar. Silər nemə dəp qaytidin angłaxni halap qaldinglar? Silərmu uning muhlisiri bolay dəwatamsilərlər?! — dedi. **28** Buning bilən, ular uni kattik tillap: — Sən həliqining muhlisi! Biz bolsaq Musa [pəyojəmbərnin] muhlisirimiz. **29** Hudaning Musəojə səzligənlikini bilimiz; lekin bu nemining bolsa kəyərdin kəlgənlikinimu bilməymiz, — deyixti. **30** Həliki adəm ularojə mundak jawab qayturdi: — Ajayip ixku bu! Gərqə silər uning kəyərdin kəlgənlikini bilmigininglar bilən, u mening kəzlırimni aqti. **31** Biz bilimizki, Huda gunahkarlarınin tiləklirini anglimaydu; biraq Əzigə ihlasmən bolup iradisigə əməl kılıjuqılarningkini anglyaydu. **32**

Dunya apiridə boləqandin tartip, birərsining tuoqma qarəquning kəzini aqkanlikini anglap bakkan əməs. (aion g165) 33 Əgər bu adəm Hudadin kəlmigən bolsa, heqnemə kılalmioqan bolatti. 34 Ular uni: — Sən tüptin gunah iqidə tuoquloqan turukluk, bizgə təlim bərməqkimusən? — Yahxi padiqi əzumdurmən. Yahxi padiqi qoylar deyixip, uni [sinagogtin] qoqlap qikiriwetixti. 35 Əysa ularning uni [sinagogtin] qoqlap qiqarəqanlikini anglap, uni izdəp tepip: Sən, Hudaning Oqlioqə etiqad kılamsən? — dəp soridi. 36 U jawabən: — Təksir, u kim? Mən uningəqə etiqad kıləy, — dedi. 37 — Sən həm uni kərdüng həm mana, hazır sən bilən səzlixiwatқан dəl xuning əzi, — dedi Əysa uningəqə. 38 Həliki adəm: — I Rəb, etiqad kılimən! — dəp, uningəqə səjdə kildi. 39 — Mən korlarni kəridioqan bolsun, kəridioqanlarni kor bolsun dəp bu dunyaqə həküm qikirixқа kəldim, — dedi Əysa. 40 Uning yenidiki bəzi Pərisiyələr bu səzlərnə anglap uningdin: — Bizmu kormu? — dəp soraxti. 41 Əysa ularqə: — Kor boləqan bolsanglar, gunahinglar bolmaytti; lekin silər hazır «kəriwatimiz» degininglar üqün silərgə gunah həsəbliniweridu, — dedi.

10 Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, koy qotinioqə ixiktin kirməy, baxқа yərdin yamixip kirgən kixi oqri wə qarəqdidur. 2 Ixiktin kiridioqan kixi bolsa qoylarning padiqisidur. 3 Ixik baqar uningəqə ixikni eqip beridu wə qoylar uning awazini anglap tonuydu; u əz qoylirining isimlirini bir-birləp qakirip ularni sirtқа baxlap qikidi. 4 U qoylirining həmmisini sirtқа qikirip bolup, ularning aldida mangidu, qoylarmu uning kəynidin əgixip mengixidu; qünki ular uning awazini tonuydu. 5 Lekin ular yat adəmning kəynidin mangmaydu, bəlki uningdin qəqidu; qünki ular yatlarınə awazini tonumaydu. 6 Əysa bu təmsilni ularqə səzləp bərgini bilən, lekin ular uning əzlrigə nemə dəwatқанlikini heq quxənmidi. 7 Xunga Əysa ularqə yənə mundaқ dedi: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, qoylarning ixiki əzumdurmən. 8 Məndin ilgiri kəlgənlərnə həmmisi oqri wə qarəqdidur, lekin qoylar ularqə kuləқ salmidi. 9 Ixik əzumdurmən.

Mən arkilik kirgini qutқuzulidu həm kirip-qikip, ot-qəplərnə tepip yeyləydu. 10 Oqri bolsa pəqət oqriləx, əltürüx wə buzux üqünlə kelidu. Mən bolsam ularni həyatlikқа erixsun wə xu həyatlikə mol bolsun dəp kəldim. 11 üqün əz jenini pida kildi. 12 Lekin mədikar undəқ kilmaydu. U bəlki nə qoylarning igisi nə padiqisi bolmioqəqқа, bərnəning kəlgini nə kərsə, qoylarni taxlap qəqidu wə bərə kelip qoylarni titip tiripirən kiliwetidu. 13 Əmdi mədikar bolsa pəqət həqқini dəp ixləp, qoylarqə kəngül bəlməy bədər qəqidu. 14 Yahxi padiqi əzumdurmən. Ata meni tonioqinidəқ mən atini tonuoqinimdəқ, mən əzümningkilərnə tonuymən wə əzümningkilərmu meni tonuydu; qoylar üqün jenim pida. 16 Bu qotandin bolmioqan baxқа qoylirimmu bar. Ular nimu elip baxlixim kerəқ wə ularmu awazimni anglaydu; xuning bilən bir pada bolidu, xundəқlə ularning bir padiqisi bolidu. 17 Ata meni xu səwəbtin səyiduki, mən jenimni kayturuwelixim üqün uni pida kilmən. 18 Jenimni heqkim məndin alalmaydu, mən uni əz ihtiyarim bilən pida kilmən. Mən uni pida kiliхқа həquklukmən wə xundəқlə uni kayturuwelixkimu həquklukmən; bu əmrni Atamdin tapxuruwaləqanmən. 19 Bu səzlər tūpəylidin Yəhudiylar arisida yənə bəlüniх pəyda boldi. 20 Ulardın kəp adəmlər: — Uningəqə jin qaplixiptu, u jəylüwatidu, nemə üqün uning səzigə kuləқ saləqudəksilər? — deyixti. 21 Yənə bəzilər bolsa: — Jin qaplxəқan adəmning səzlrini bundəқ bolmaydu. Jin qandəқmu qarəqularning kəzlrini aqalisun?! — deyixti. 22 Kix pəsli bolup, Yerusalemde «Qayta beəqixləx həyti» ətküzülüwatatti. 23 Əysa ibadəthanidiki «Sulaymanning pexaywini»da aylinip yürətti. 24 Yəhudiylar uning ətrəpioqə olixiwelip: — Bizni qəqanəqəqə tit-tit kiliр tutuklukқа kəldurməqқisən? Əgər Məsih bolsang, bizgə oquқini eyt, — deyixti. 25 Əysa mundaқ jawab bərdi: — Mən silərgə eyttim, lekin ixənməysilər. Atamning nami bilən kiloqan əməllirimning əzi mənə guwahlik beridu. 26 Birəқ mən silərgə eytkinimdəқ, silər etiqad kilmidinglar, qünki mening qoylirimdin əməsilər. 27 Mening

koʻylirim mening awazimni angʻlaydu, mən ularni tonuymən wə ular manga əgixidu. **28** Mən ularoʻja mənggülik hayət ata kili-mən; ular əsla həlak bolmaydu. Həqkim ularni kolumdin tartiwalalmaydu. (aiōn g165, aiōnios g166)

29 Ularni manga təkdīm kiloʻjan atam həmmidin üstündür wə həqkim ularni atamning kolidin tartiwalalmaydu. **30** Mən wə Ata [əslidinla] birdürmiz. **31** Buning bilən Yəhudiylar yənə uni qalma-kesək kilixmaqʻi bolup, yərdin koʻllirioʻja tax elixti. **32** Əysa ularoʻja: — Atamdin kəlgən nuroʻjun yahxi əməllərni silərgə kərsəttim. Bu əməllərnin kəysisi üqün meni qalma-kesək kilmaqʻisilər? — dedi. **33** — Seni yahxi bir əməl üqün əməs, bəki kupurluk kiloʻjining üqün qalma-kesək kilimiz. Qünki sən bir insan turukluk, əzünɡni Huda kilip kərsəttin! — dedi Yəhudiylar jawabən. **34** Əysa ularoʻja mundak jawab bərdi: — Silərgə təwə muqəddəs kənun-da «Mən eyttim, silər iləhərsilər» dəp pütülgən əməsmu? **35** Huda əz səz-kalamini yətküzgənlərni «iləhəlar» dəp atioʻjan yərdə (wə muqəddəs yazmilarda eytiloʻjini hərgiz küqtin qəlmaydu) **36** nemə üqün Ata Əzigə has-muqəddəs kilip panij dunyoʻja əwətkən zat «Mən Hudaning Ooʻlimən» desə, u toʻoʻruluk «kupurluk kilding!» dəysilər? **37** Əgər Atamning əməllirini kilmisam, manga ixənmənglar. **38** Birək kil-sam, manga ixənmigən hələttim, əməllərnin əz-lirigə ixininglar. Buning bilən Atining mən-də ikənlikini, meningmu Atida ikənlikimni hək dəp bilip etiqad kilidioʻjan bolisilər. **39** Buning bilən ular yənə uni tutmaqʻi boldi, birək u ularning koʻlliridin kutulup, u yərdin kətti. **40** Andin u yənə Iordan dəryasining u kətioʻja, yəni Yəhya [pəyoʻəmbər] dəslipidə adəmlərni qəmtüldürgən jayoʻja berip, u yərdə turdi. **41** Nuroʻjun kixilər uning yenioʻja kəldi. Ular: — Yəhya həq məjizilik alamət kərsətmigən, lekin uning bu adəm toʻoʻrisida barlik eytkənliri rast ikən! — deyixti. **42** Xuning bilən nuroʻjunliqan kixilər bu yərdə uning-oʻja etiqad kil-di.

11 Lazarus degən bir adəm kesəl bolup kəloʻjanidi. U Məryəm wə hədisi Marta turoʻjan, Bəyt-Aniya degən kənttə turatti **2** (bu

Məryəm bolsa, Rəbgə huxbuy mayni sürkigən, putlirini əz qaqliri bilən ertip kurutqan həliki Məryəm idi; kesəl bolup yatqan Lazarus uning inisi idi). **3** Lazarusning hədiliri Əysaoʻja həwərqə əwətip: «I Rəb, mana sən səygən [dostung] kesəl bolup qəldi» dəp yətküzdi. **4** Lekin Əysa buni ang-lap: — Bu kesəldin öli-p kətməydu, bəki bu arki-lik Hudaning Ooʻji uluʻjlinip, Hudaning xan-xəripi ayan kəlinidu — dedi. **5** Əysa Marta, singlisi wə Lazarusni tolimu səyət-ti. **6** Xunga u Lazarusning kesəl ikənlikini anglioʻjan bolsimu, əzi turuwatqan jayda yənə ikki kün turdi. **7** Andin keyin u muhlisli-rioʻja: — Yəhudiyəgə kəyta barayli! — dedi. **8** Muhlisli-ri uning-oʻja: — Ustaz, yekindila [u yərdiki] Yəhudiylar seni qalma-kesək kilmaqʻi bol-oʻjan tursa, yənə u yərgə kəyta baramsən? — deyixti. **9** Əysa mundak dedi: — Kündüz-də on ikki saət bar əməsmu? Kündüzi yol mang-oʻjan kixi putlaxmas, qünki u bu dunyaning yorukini kəridu. **10** Lekin kəqisi yol mang-oʻjan kixi putlixar, qünki uningda yorukluk yoʻktur. **11** Bu səzlərni eytkəndin keyin, u: — Dostimiz Lazarus uhlap qəldi; mən uni uykusidin oyoʻjatqili barimən, — dəp koxup koydi. **12** Xunga muhlislar uning-oʻja: — I Rəb, uhlioʻjan bolsa, yahxi bolup qəlidu, — dedi. **13** Həlbuki, Əysa Lazarusning ölümi toʻoʻruluk eytkənid, lekin ular u dəm elixtiki uyku-ni dəwətidu, dəp oylaxti. **14** Xunga Əysa ularoʻja oquqini eytip: — Lazarus öldi, — dedi. **15** — Birək silərni dəp, silərnin etiqad kilixinglar üqün, [uning kəxida] bolmioʻjanlikimoʻja huxalmən. Əmdi uning yenioʻja barayli, — dedi. **16** «Koxkezək» dəp atilidioʻjan Tomas baxkə muhlisdaxli-rioʻja: — Bizmu uning bilən billə barayli həm uning bilən billə ələyli, — dedi. **17** Əysa muhlisli-ri bilən Bəyt-Aniyaoʻja baroʻjanda, Lazarusning yərlikkə kəyuloʻjini-oʻja allikəqan tət kün bol-oʻjanliki uning-oʻja məlum boldi. **18** Bəyt-Aniya Yerusalem-oʻja yekin bolup, uningdin altə qəkirimqə yirəklitkə idi, **19** xuning bilən nuroʻjun Yəhudiylar Marta bilən Məryəmgə inisi toʻoʻrisida təsəlli bərgili ularning yenioʻja kəlgənidi. **20** Marta əmdi Əysaning keliwatqini ang-lapla, uning aldioʻja qiktə. Lekin Məryəm bolsa əyidə olturup qəldi. **21** Marta əmdi Əysaoʻja: — I Rəb, bu yərdə bol-oʻjan bolsang, inim

oʻlmigʻan bolatti. 22 Heliham Hudadin nemini tilisang, Uning sanga xuni beridioxanlikini bilimən, — dedi. 23 — Ining kayta tirilidu, — dedi əysa. 24 Marta: — Ahirkı künidə, yənə tirilix künidə uning jəzmən tirilidioxanlikini bilimən, — dedi. 25 Əysa uningoxa: — Tirilix wə hayatlik mən özümdurmən; manga etikad kılouqi kixi əlsimu, hayat bolidu; 26 wə hayat turup, manga etikad kılouqi əbədil'əbəd əlməs; buningoxa ixinəmsən? (aion g165) 27 U uningoxa: — Ixinimən, i Rəb; sening dunyoxa kelixi mukərrər boloxan Məsih, Hudaning Ooqli ikənlikinggə ixinimən. 28 Buni dəp bolup, u berip singlisi Məryəmni astioxina qakirip: — Ustaz kəldi, seni qakiriwatidu, — dedi. 29 Məryəm buni anglap, dərhal ornidin turup, uning aldioxə bardi 30 (xu pəyttə əysa tehi yeziqə kirmigʻan bolup, Marta uning aldioxə mengip, uqrixip qaloxan yərdə idi). 31 Əmđi [Məryəmgə] təsəlli beriwatqan, eydə uning bilən olturoqan Yəhudiylar uning aldirap koxup sirtka qikip kətkinini kəriip, uni kəbrigə berip xu yərdə yioqə-zar kıləjili kətti, dəp oylap, uning kəynidin mengixti. 32 Məryəm əmđi əysa bar yərgə baroxanda uni kəriip, ayioqioxə əzini etip: — I Rəb, bu yərdə boloxan bolsang, inim oʻlmigʻan bolatti! — dedi. 33 Əysa Məryəmnıng yioqə-zar kıləjini, xundakla uning bilən billə kəlgən Yəhudiylar həkning yioqə-zar kılixkinini kərgəndə, rohida kattik piqoxan qekip, kəngli tolimu biaram boldi wə: 34 — Uni kəyərgə koydunglar? — dəp soridi. — I Rəb, kelip kərgin, — deyixti ular. 35 Əysa kəz yexi kildi. 36 Yəhudiylar hək: — Qaranglar, u uni kanqilik səygən! — deyixti. 37 Wə ularđin bəziliri: — Karioxuning kəzini aqkan bu kixi kesəl adəmnı əlümđin saklap qalalmasıđi? — deyixti. 38 Əysa iqidə yənə kattik piqoxan qekip, kəbrining aldioxə bardi. Kəbri bir oxar idi; uning kirix aoxioqə qong bir tax koyukluk idi. 39 Əysa: — Taxni eliwetinglar! — dedi. 40 Əysa uningoxa: — Mən sanga: «Etikad kilsang, Hudaning xan-xəripini kərisən» degənidimoqu! — dedi. 41 Buning bilən halayik taxni eliwətti. Əysa kəzlrini asmanoxa tikip mundak dua kildi: — I Ata, tilikimni anglioxining

uning kəyərđilikini bilsə, məlum kilixi toqruluk pərman qikərojanidi.

12 Ətöp ketix həytidin altə kün ilgiri, əysa əzi əlümdin tirildürgən Lazarus turuwatқан jay — Bəyt-Aniyaşa kəldi. **2** Xu wəjidin ular u yərdə uningə ziyapət bərdi. Marta mehmanlarni kütüwatatti; Lazarus bolsa əysa bilən həmdastihan boləjanlarning biri idi. **3** Məryəm əmdi nahəyiti kimmət bahəlik sap sumbul ətirdin bir kədaқ əkilip, əysaning putlirişə kuydi andin qaqliri bilən putlirini ertip kurutti. Ətirning hux puriki əyni bir aldi. **4** Ləkin uning muhlislrirdin biri, yəni uningə pat arida satқunluқ kilişuqi, Simonning oşli Yəhuda İxkariyot: **5** — Nemixқа bu [kimmət bahəlik] ətir kəmbəşəllərgə sədikə kiliş berilixkə üq yüz dinarşə setilmidi? — dedi **6** (u bu səzni kəmbəşəlləarning şemini yegənliki üqün əməs, bəliki oşri boləjanliki üqün degənidi; qünki u [muhlislarning ortaq] həmyanini saklişuqi bolup, daim uningə selinşininidin oşriliwalatti). **7** Əmdi əysa: — Ayalni əz ihtiyarşə koyşin! Qünki u buni mening dəpnə künüm üqün təyyarlik kiliş saklişandur; **8** qünki kəmbəşəllər həmixə silər bilən billə bolidu, ləkin mən həmixə silər bilən billə bolmaymən, — dedi. **9** Zor bir top Yəhudiylar uning xu yərdə ikənlikidin həwər tepip, xu yərgə kəldi. Ularning keliş qaloz əysani dəpla əməs, yənə u əlümdin tirildürgən Lazarusnimu kərix üqün idi. **10** Ləkin bax kaşinlar bolsa Lazarusnimu əltürüxni məslihətləşkənidi; **11** Qünki uning səwəbidin nuroşun Yəhudiylar əzlrirdin qekinip əysaşə etikad kiliwatatti. **12** Ətisi, «[ətöp ketix] həyti»ni ətküzixkə kəlgən zor bir top halayik əysaning Yerusalemə keliwatқанlikini anglap, **13** kollirişə horma xahlirini tutuxқан haldə uni qarxi əlşli qikixti wə: «Təxəkkür-hosanna! Pərwədigarning namida kəlgüqi, İsrailning padixahşə mubarək boləy!» dəp warkiraxti. **14** əysa bir təhəyni tepip, uningə mindi; huddi [mukəddəs yazmilarda] mundak pütülgəndək: — **15** «Korқma, i Zion kizi! Mana, Padixahşing əxək təhiyigə minip keliwatidu!». **16** Əyni qaşda uning muhlisli bu ixlarni qüxənməytti,

ləkin əysa xan-xərpət uluşlanşandin keyin, bu səzləring uning toqruluk pütülgənlikini, xundakla bu ixlarning dərwəxə uningdə xundak yüz bərgənlikini esigə kəltürdi. **17** Əmdi u Lazarusni kəbridin qakirip tirildürgən qaşda uning bilən billə boləjan halayik bolsa, bu ixқа guwahlik beriwatatti. **18** əysa yaratқан bu məjzilik əlamətnimu anglişaqқа, uni qarxi elixқа xu bir top adəmlər qikixқанidi. **19** Pərisiylər bolsa bir-birigə: — Qaranglar, [barlik] kilişininglar bikar kətti! Mana əmdi pütkül jaşan uningə əxəxməktə! — deyixti. **20** Ətöp ketix həytida ibadət kilişli kəlgənlər arisida birnəqqə greklarmu bar idi. **21** Bular əmdi Galiliyəning Bəyt-Saida yezisidin boləjan Filipning yenişə kelip: — Əpəndim, biz əysa bilən kərixəsək, — dəp tələp kilişti. **22** Filip berip buni Andriyaska eytti. Andin Andriyas wə Filip ikkisi əysaşə məlum kildi. **23** Ləkin əysa ularşə jawabən mundak dedi: — «İnsan'əşlining xan-xərpət uluşlinidişan wəkit-saiti yetip kəldi. **24** Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, buşday deni tupraq iqigə qüxüp əlmigüqə, əzi yənila yəloşuz qalidu; ləkin əlsə, mol həsul beridu. **25** Kimdəkim əz həyatini ayisa uningdin məhrum bolidu; ləkin bu dunyada əz həyatidin nəprətlənsə, uni mənggülik həyatlikқа sakliyalaydu. (aiōnios q166) **26** Kimdəkim hizmitimdə boluxni halisa, mənə əgəxsun. Mən kəyərđə bolsam, mening hizmətqimmu xu yərdə bolidu. Kəmdəkim mening hizmitimdə bolsa, Ata uningə izzət kilişdu. **27** Həzir jenim kattik əzəbliniwatidu. Mən nemə deyixim kərak? «Ata, meni bu səttin kutқuzşin!» dəymu? Ləkin mən dəl muxu wəkit-səət üqün kəldim. **28** Ata, namingə xan-xərpət kəltürgin!». Xuan, əsmandin bir əwəz anglinip: — Uningə xan-xərpət kəltürdüm wə yənə uningə xan-xərpət kəltürimən!» — deyildi. **29** Buni anglişan xu yərdə turoşan halayik: — Həwa güldürlidi, — deyixti. Yənə bəzilər bolsa: — Bir pərixətə uningə gəp kildi, — deyixti. **30** əysa bolsa jawabən: — Bu əwəz meni dəp əməs, siləni dəp qüxti. **31** Əmdi dunyaning üstigə həküm qikirilix wəkti kəldi; həzir bu dunyaning həkümədarining taxkirişə koşlinix wəkti kəldi. **32** Wə mən bolsam, yəring üstidin

kötürülginimdə, pütkül insanlarni özümgə jəlp kilip tartimən, — dedi **33** (uning buni degini özining kandaq ölüm bilən əlidiqanlikini kərsətkini idi). **34** Halayik buningoşa jawabən uningdin: — Biz muqəddəs kanundin Məsihning əbədigiqə qalidiqinini angliqan; sən kandaqsigə «Insan'ooqli kötürülüxi kerək» dəysən?! Bu kandaqmu «Insan'ooqli» bolsun? — dəp soridi. **(aiōn g165)** **35** Xunga Əysa ularoşa: — Nurning aranglarda bolidiqan waqti uzun bolmaydu. Xunga karangoşulukning siləni besiwalməsligi üçün, nur bar waqtida [uningda] menginglar; karangoşulukta mangoşan kixi özining kəyergə ketiwatqanlikini bilməydu. **36** Nur aranglarda bar waqtta, uningoşa ixininglar; buning bilən nurning pərzəntliri bolisilər, — dedi. Əysa bu sözləni kəloşandin keyin, ulardın ayrilip yoxurunuwaldi. **37** Gərqə u ularning kəz aldida xunqə tola məjizilik alamət kərsətkən bolsimu, ular tehi uningoşa etiqađ kilmidi. **38** Xuning bilən Yəxaya pəyoşəmbərnin yazmisida aldin'ala kərsitilgən bexarət dəl əməlgə axurdi: «I Pərwərdigar, bizning yətküzgən həwirimizgə kimmu ixəngən? Həm «Pərwərdigarning biliki» Boləuqi kimgimu ayan kilinoşan?» **39** Halayikning etiqađ kilmioşininin səwəbi dəl xuki (huddi Yəxaya pəyoşəmbər yənə aldin'ala eytkəndək): «[Pərwərdigar] ularning kəzlrini kor, Qəlbini tax kildi; Məksət, ularning kəzlrininin kəriip, Qəlbining qūxinip, [Gunaqliridin] yenixining aldin elix üqündur; Bolmisa, Mən ularni saqaytkan bolattim, — [dəydu Pərwərdigar]». **41** Bu sözləni Yəxaya [pəyoşəmbər] [Məsihning] xan-xəripini kəriip uningoşa qarita aldin'ala səz kəloşinida eytkanidi. **42** Wəhalənki, gərqə hətta Yəhədiy aqsakalliridinmu nuroşunliqan adəmlər uningoşa etiqađ kəloşan bolsimu, ular Pərisiyələr wəjiddin kərkup, əzlrininin sinagogtin koşlap qikiriwetilməsligi üçün uni etirap kilmidi. **43** Buning səwəbi, ular insanlardın kelidiqan izzət-xəhrətni Hudadin kelidiqan izzət-xəhrəttin yahxi kəretti. **44** Biraq Əysa yukiri awaz bilən mundaq dedi: — Manga etiqađ kəloşuqi mangila əməs, bəlki meni əwətküqigə etiqađ kəloşuqidur. **45** Kimki meni kərgüqi bolsa, meni əwətküqini kərgüqi bolidu. **46** Mən manga

etiqađ kəloşuqilar karangoşulukta kəlmisun dəp, nur süpitidə dunyaoşa kəldim. **47** Birsı səzlrिमni anglap, ularni tutmisa, uni sorakka tartmaymən; qünki mən dunyadikiləni sorakka tartkili əməs, bəlki dunyadikiləni kutkuzojili kəldim. **48** Biraq meni qətkə kəkkuqini, xundakla səzlrिमni qəbul kilmioşanni bolsa, uni sorakka tartkuqi birsı bar. U bolsimu, mən eytkən səz-kalamimdur. U ahirkı küni uni sorakka tartidu. **49** Qünki mən əzlikümdin səzliginim yok, bəlki meni əwətkən Ata mening nemini deyixim wə kandaq səzlixim kəreklikigə əmr bərgən. **50** Uning əmrininin mənggülik həyatlik ikənlikini bilimən. Xunga nemini səzlisəm, Ata manga buyruşuinidək səzləymən. **(aiōnios g166)**

13 Ətəp ketix həytidin ilgiri, Əysa bu dunyadin ayrilip, Atinin yenioşa baridiqan waqt-səatning yetip kəlgənlikini bildi wə xuning üçün bu dunyadiki əz adəmlirigə kərsitip kəlgən məhir-muhəbbitini ahiroşiqə toluq kərsitip turdi. **2** Əmdi kəqlik tamak yeyiliwatkanidi; İblis alliburun Simonning ooqli Yəhuda İxkariyotning kəngligə Əysaoşa satkunluk kilix wəswəsisini saləqanidi. **3** Əysa Atinin hər ixni uning kəlioşa tapxuroşininin, wə özining Hudaning yenidin kelip, Hudaning yenioşa kəytidioşanlikini bilgəqkə, **4** dastihandin turup, ton-kənglikini yexip, bir lənggə bilən belini başlidi. **5** Andin jawuroşa su kuyup, muhlislarning putlirini yuyuxka wə beligə başliqan lənggə bilən sürtip kurutuxka baxlidi. **6** Nəwət Simon Petruska kəlgəndə, Petrus uningoşa: — I Rəb, putumni sən yusang kandaq boləşini?! — dedi. **7** Əysa uningoşa: — Nəmə kiliwatqinimni həzir bilməysən, lekin keyin bilisən, — dedi. **8** Petrus: — Sən mening putumni yusang hərgiz bolmaydu! — dedi. Əysa uningoşa jawabən: — Seni yumisam, mening bilən təng nesiwəng bolmaydu, — dedi. **(aiōn g165)** **9** Simon Petrus: — I Rəb, undakta pəkət putlirimmila əməs, kəllirimmimu, bəximnimu yuəşaysən! — dedi. **10** Əysa uningoşa: — Bədinu yuyulup, tamamən pakiz boləşan adəm pəkət putlirini yusila kəyta yuyunuxining həjiti bolmaydu. Silər pakiz, lekin həmminglar əməs, — dedi **11** (qünki u əzini kimning tutup beridiqanlikini bilətti;

xuning üqün u «Həmminglarla pakiz əməs» degənidi). 12 Xuning bilən u ularning putlirini yuyup boləqandin keyin, ton-kənglikini kiyip, yənə dastihanoja olturup ularəja mundək dedi: — Silərgə nemə kıləjinimni uktunglarmu? 13 Silər meni «Ustaz» wə «Rəb» dəysilər wə rast eytisilər, mən xundəkturmən. 14 Əgər mən Rəb wə ustazinglar turukluk, putliringlarni yuəjanikənmən, silərmu bir-biringlarning putlirini yuyuxunglar kerək. 15 Mən silərgə kıləqandək silərninimni həm xundək kıləxinglar üqün bu ülginə kəldurdum. 16 Bərək, bərək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, kıl hojayinidin üstün turmaydu, əlqimu əzini əwətküqidin üstün turmaydu. 17 Bu ixlarni bilgənəkənsilər, xundək kıləsanglar bəhtlikisilər! 18 Mən bularni həmminglarəja karitip eytmidim. Mən tallioqanlirimni bilimən, ləkin [mukəddəs yazmılarda] əldin pütülgən: «Mən bilən həmdastihan bolup nənimni yegənmu manga put attı!» degən bu söz əməlgə axurulmay qəlməydu. 19 Mən bu ix yüz berixtin əwwal uni silərgə eytip qoyayki, u ixlər yüz bərgəndə mening «Bar Boləquqı» ikənlikimgə ixinisilər. 20 Bərək, bərək, silərgə xuni eytip qoyayki, kimki mən əwətkən hərəkəndək birsini kəbul kıləqan bolsa, meni kəbul kıləqan bolidu; wə meni kəbul kıləquqilar meni əwətküqini kəbul kıləqan bolidu. 21 Əysa bu sözlərnə eytkəndin keyin, rohta kəttik pıəqan qekip, mundək guwahlik bərdi: — Bərək, bərək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, aranglarda birəylən manga satkənlik kılidu! 22 Muhlislar kimni dəwatqanlikini biləlməy, bir-birigə karaxti. 23 Əmdi dastihanda muhlislrinin biri əysaning məydisigə yəlinip yatqanidi; u bolsa «Əysa səyidioqan muhlis» idi. 24 Simon Petrus uningdin [əysaning] kimni dəwatqinini sorap bəqixini ixarət kildi. 25 Xuning bilən u əysaning məydisigə yəlinip turup uningdin: — I Rəb, u kimdur? — dəp soridi. 26 Əysa jawab berip: — Bu bir qıxləm nanni axkə təgürüp kimgə sunsam, xudur, — dedi. Xuning bilən u bir qıxləm nanni [axkə] təgürüp, Simonning oşli Yəhuda İxkariyotkə sundi. 27 Yəhuda nanni eliwidi, Xəytan uning iqiğə kirdi. — Kılidiəjiningni qapsan kıl, — dedi əysa

uningəja. 28 (Əmdi dastihanda olturoqanlarning həqkəysisi uning [Yəhudaəja] bu sözlərnə nemə üqün deginini bilmidi. 29 Yəhuda ularning ortək həmyanini tutqini üqün, bəzilər əysa uningəja: «Bizgə kerəklik həytlik nərsilərnə elip kəl» yaki «Kəmbəəjəllərgə birər nərsə bər» dəwatsa kerək, dəp oylaxti). 30 Yəhuda bu bir qıxləm nanni eliplə taxkiriəja qikip kətti (bu qəə keqə idi). 31 Yəhuda taxkiriəja qikip kətkəndin keyin, əysa mundək dedi: — Əmdi İnsan'əşli uluəlinidioqan wəqit-səət yetip kəldi wə Huda u arkilik uluəlinidü. 32 Wə əgər Huda uningdə uluəlansa, Hudamu Əzidə uni uluəlaydu, xundək dərhəl uni uluəlaydu. 33 Balilirim, silər bilən billə bolidioqan yənə azəjina wəqtim kəldi. Silər meni izdəysilər, ləkin mening Yəhudiyələrəja: «Mən baridioqan yərgə silər baralməysilər» dəp eytkinimdək, buni silərgimü eytimən. 34 Silərgə yəngi bir əmr tapxurimənki, «bir-biringlarni səyüinglar». Silərnə səyginimdək, silərmu bir-biringlarni səyüinglar. 35 Aranglarda bir-biringlarəja məhir-muhəbbitinglar bolsa, həmmə adəm silərnin mening muhlislrinim ikənlikinglarni bilidu. 36 Simon Petrus uningdin: — I Rəb, kəyərgə barisən? — dəp soridi. Əysa jawabən: — Mən ketidioqan yərgə həzirəq əgixip baralməysən, ləkin keyin manga əgixip barisən, — dedi. 37 Petrus uningəja: — I Rəb, nemə üqün həzir sening kəyningdin əgixip baralməymən? Sən üqün jənimni pida kıləy! — dedi. 38 Əysa jawabən mundək dedi: — Mən üqün rasttinlə jəningni pida kıləmsən? Bərək, bərək, sanga eytip qoyayki, horaz qillioquqə, sən məndin üq qətim tanisən!

14 Kənglünglarni parəkəndə kıləmgəlar!

Hudaəja ixinisilər, mangimü ixininglar.

2 Atamning əyidə nuroqun makanlar bar. Bolmioqan bolsa, buni silərgə eytkən bolattim; qünki mən hərbinglarəja orun təyyarlaş üqün xu yərgə ketip barimən. 3 Mən silərgə orun təyyarlıəjili baridioqanikənmən, qəqum kaytip kəlip, silərnə əzümgə alimən; xuning bilən, mən kəyərdə bolsam, silərmu xu yərdə bolisilər. 4 Silər mening kəyərgə ketidioqanlikimni wə u yərgə baridioqan yolni bilisilər. 5

Tomas uningõja: — I Rəb, sening kəyergə ketidioqanliqingni bilməymiz. Xundak ikən, yolni qandak bilimiz? — dedi. 6 Əysa uningõja: (Yəhuda Ixkariyot əməs) uningdin: — I Rəb, sən — Yol, həqiqət wə həyatlik özümdurmən. Meningsiz heqkim Atining yenioja baralmaydu. 7 Əgər meni tonuqan bolsanglar, Atamnimu tonuqan bolattinglar. Həzirdin baxlap uni tonudunglar həm uni kərdünglar, — dedi. 8 — I Rəb, Atini bizgə kərsitip qoysangla, xu kupaya, — dedi Filip. 9 Əysa uningõja mundak dedi: — «I Filip, silər bilən birgə bolojinimoja xunqə wəqit boldi, meni tehiqə tonumidingmu? Meni kərgən kixi Atini kərgən bolidu. Xundak turukluk, sən nemixka yənə: «Bizgə Atini kərsətkəysən» dəysən? 10 Mən Atida, Ata məndə ikənlikigə ixənməmsən? Silərgə eytkən səzirimni əzlükümdin eytkinim yok; bəlki məndə turuwatqan Ata Əz əməllirini kiliwatidu. 11 Mening Atida bolojanliqimoja, Atining məndə bolojanliqioja ixininglar. Yaki heqbolmiojanda, mening kilojan əməllirimdin manga ixininglar. 12 Bərək, bərək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, manga ixəngən kixi mening kiliwatqan əməllirimni kilalaydu; wə bulardinmu tehimu uluq əməllərni kilidu, qünki mən Atining yenioja [qaytip] ketimən. 13 Wə Atining Oqulda uluqlinixi üqün, hərnemini mening namim bilən tilisənglar, xularni ijabət kilimən. 14 Mening namim bilən hərəkandak nərsini tilisənglar, mən silərgə xuni ijabət kilimən». 15 — «Meni səysənglar, əmrlirimgə əməl kilisilər. 16 Mənmü Atidin tiləymən wə U silərgə baxka bir Yardəmqi ata kilidu. U silər bilən əbədgiqə birgə bolidu. (aiōn g165) 17 U bolsimu Həqiqətning Rohidur. Uni bu dunyadikilər qəbul kilalmaydu, qünki Uni nə kərməydu, nə tonumaydu. Birak silər Uni tonuysilər, qünki U silər bilən billə turuwatidu həm silərdə makan kilidu. 18 Mən silərni yetim qaldurmaymən, yeninglarõja yənə qaytip kelimən. 19 Azõjina wəqittin keyin, bu dunya meni kərməydu, lekin silər kərişilər. Mən həyat bolojanlikim üqün, silərmü həyat bolisilər. 20 Xu kündə mening Atamda bolojanlikim, silərnin məndə bolojanliqinglar wə mənmu həm silərdə bolojanlikimni bilisilər. 21 Kim əmrlirimgə igə bolup ularni tutsa, meni səygiqi xu bolidu. Meni

səygiqini Atammü səyidu, mənmu uni səyimən wə özümni uningõja ayan kilimən». 22 Yəhuda uningdin: — I Rəb, sən əzüngni bu dunyadikilərgə ayan kilmay, bizgila ayan kilixing qandak ix? — dəp soridi. 23 Əysa uningõja jawabən mundak dedi: — «Birkim meni səysə, səzümni tutidu; Atammü uni səyidu wə [Atam] bilən ikkimiz uning yenioja berip, uning bilən billə makan kilimiz. 24 Meni səyməydiojan kixi səzirimni tutmaydu; wə silər anglawatqan bu səz bolsa mening əməs, bəlki meni əwətkən Atiningkidur. 25 Mən silər bilən billə boluwatqan qəoqimda, bularni silərgə eyttim. 26 Lekin Ata mening namim bilən əwətidiojan Yardəmqi, yəni Muqəddəs Roh silərgə həmmini əgitudu həm mening silərgə eytkən həmmə səzirimni esinglarõja kəltüridu. 27 Silərgə hatirjəmlilik qaldurimən, əz hatirjəmlikimni silərgə berimən; mening silərgə bərginim bu dunyadikilərnin bərginidək əməstur. Kənglünglarni parakəndə kilmanglar wə jür'ətsiz bolmanglar. 28 Silər mening: «Mən [silərdin] ayrilip ketimən, keyin yeninglarõja yənə qaytip kelimən» deginimni anglidinglar. Meni səygən bolsanglar, Atining yenioja ketidiojanlikim üqün hursən bolattinglar. Qünki Ata məndin uluqdur. 29 Silərnin bu ixlər yüz bərginidə ixinixinglar üqün bu [ixlar] yüz berixtin awwal silərgə eyttim. 30 Mundin keyin silər bilən kəp səzləxməymən; qünki bu dunyaning həkümdari kelix aldida turidu wə məndin kirgüdək heq yoquk tapalmaydu. 31 Lekin bu dunyaning adəmlirining mening Atini səyidiojanlikimni bilixi üqün Ata manga nemə əmr kilojan bolsa, mən dəl xuni əməlgə axurimən. Turunglar, bu jaydin ketəyli».

15 — «Həqiqiy üzüm teli» özümdurmən, Atam bolsa baqwəndur. 2 Baqwən məndiki mēwə bərməydiojan hər bir xahni kesip taxlaydu. Mēwə bərgənlirini bolsa tehimu kəp mēwə bərsun dəp, pak kilip putap turidu. 3 Əmdi silər mən silərgə yətküzgən səzüm arkilik alliburun pak boldunglar. 4 Silər məndə izqil turunglar, mənmu silərdə izqil turimən. Xah taldə turmay, əzi mēwə bərləməydiojinidək, silərmü məndə izqil turmisanglar, mēwə

berəlməysilər. 5 «Üzüm teli» əzumdurmən, silər bolsanglar xahliridursilər. Kim məndə izqil tursa, mənmu xundakla uningda turojinimda, u kəp mewə beridu. Qünki mənəsis heqnemini qilalməysilər. 6 Birsı məndə turmisa, u [kerəksiz] xahtək taxlinip, kurup ketidu. Bundak xahlar yiojip kelinip otka taxlinidu. 7 Silər məndə izqil tursanglar wə səzlim silərdə izqil tursa, nemini tələp qilsanglar, silərgə xu ijabət bolidu. 8 Silərning kəp mewi berixinglar, xundakla mening muhlisirim ikənlikinglarnı ispatlixinglar bilən xan-xərəp Atamoja kəltürülıdu. 9 Atam meni səyginidək, mənmu silərnı səydüm; mening mehir-muhəbbitimdə izqil turunglar. 10 Əgər əmrlirimni tutsanglar, huddi mən Atamning əmrlirini tutkan wə həmixə uning mehir-muhəbbitidə turojinimdək, silərmu həmixə mening mehir-muhəbbitimdə turisilər. 11 Mening huxallikim silərdə bolsun wə xuningdək huxallikinglar tolup taxsun dəp, mən bularnı silərgə eyttim. 12 Mening əmrim xuki, mən silərnı səyginimdək, silərmu bir-biringlarnı səyunglar. 13 İnsanlarning öz dostliri üçün jenini pida qilixtin qongkur mehir-muhəbbiti yoxtur. 14 Silərgə buyruojan əmrlirimni ada qilsanglar, mening dostlirim bolisilər. 15 Əmdi mundin keyin mən silərnı «kul» dəp atimaymən. Qünki kul hojayinining nemə qiliwatqinini bilməydu. Uning ornioja silərnı «dost» dəp atidim, qünki Atamdin angliojanlirimning həmmisini silərgə yətküzdüm. 16 Silər meni talliojininglar yok, əksiqə mən silərnı tallidim wə silərnı berip mewə bərsun həmdə mewiliringlar daim saklansun, mening namim bilən Atidin nemə tilisənglar, u silərgə bərsun dəp silərnı tiklidim. 17 Silərgə xuni əmr qilimənki, bir-biringlarnı səyunglar. 18 Bu dunyadikilər silərdin nəprətlənsə, silərdin awwal məndin nəprətləngənlikini bilinglar. 19 Silərmu bu dunyadikilərdin boləjan bolsanglar, bu dunyadikilər silərnı özimizningki dəp, səygen bolatti. Bırək silər bu dunyadin bolmiojaqka, bəlki mən silərnı bu dunyadin ayrip talliojanlikim üçün, əmdi bu dunyadikilər silərdin nəprətlinidu. 20 Mən silərgə eytkən səzni esinglarda tutunglar: «Kul

hojayinidin üstün turmaydu». Ular manga ziyankəlik qilojan bolsa, silərgimu ziyankəlik qilidu. Mening səzümni tutkan bolsa, ular silərningkinimu tutidu. 21 Bırək mening namim tüpəylidin ular silərgimu xu ixlarning həmmisini qilidu, qünki ular meni əwətküqini tonumaydu. 22 Əgər mən kelip ularəja səz qilmiojan bolsam, ularda gunah yok dəp hesablinatti. Ləkin hazır gunahı üçün ularning heq bahənisı yoxtur. 23 Kimdəkim məndin nəprətlənsə Atamdinmu nəprətləngən bolidu. 24 Mən ularning arisida baxka heqkim qilip bəkmiojan əməllərnı qilmiojan bolsam, ularda gunah yok dəp hesablinatti. Ləkin ular hazır [əməllirimni] kərgən turukluk, yənıla həm məndin həm Atamdin nəprətləndi. 25 Ləkin bu ixlər ularəja təwə boləjan Təwrat qanunida: «Heqkandək səwəbsizlə məndin nəprətləndi» dəp pütülgən səz əməlgə axuruluxı üçün xundək yüz bərdi. 26 Ləkin mən silərgə Atining yenidin əwətidiojan Yardəmqi, yəni Atining yenidin qikküqi Həqikətning Rohı kəlgəndə, U manga guwahlik beridu. 27 Silərmu manga guwahlik berisilər, qünki silər baxtin tartip mən bilən billə boldunglar.

16 Silərning putlixip kətməslıkinglar üçün bularnı silərgə eyttim. 2 Ular silərnı sinagoglarning jamaətliridin qoojlap qikiriwetidu; həmdə xundək bir wəkit-səət keliduki, silərnı öltürgüqi özini Hudaəja hizmət qiliwatimən, dəp hesablaydu. 3 Ular bularnı ya Atini, ya meni tonumiojanlıqi üçün qilidu. 4 Ləkin mən bu ixlarnı silərgə eyttimki, wəkit-səiti kəlgəndə, mən xundək aldin'ala eytkinimni esinglarəja kəltürələysilər. 5 — Mən baxta bularnı silərgə eytmidim, qünki mən silər bilən billə idim. Ləkin əmdi meni əwətküqining yenioja qaytip ketimən. Xundək turukluk, aranglardin heqkim məndin: «Nəgə ketisən?» dəp sorimaywatidu. 6 Əksiqə, silərgə bularnı eytkinim üçün, qəlbınglar qayojuəja qemüp kətti. 7 Əmma mən silərgə həqikətnı eytip qoyayki, mening ketixim silərgə paydiliktur. Qünki əgər kətmisəm, Yardəmqi silərgə kəlməydu. Əmma kətsəm, Uni silərgə əwətimən. 8 U kəlgəndə, bu

dunyadikilerga gunah toʻgʻrisida, haʻkkaniiylik toʻgʻrisida va ahirət sorikı toʻgʻrisida haʻkikatni bilgüzüdu. **9** U ularni gunah toʻgʻrisida bilgüzüdu, qünki ular manga etikađ kilmidi. **10** Ular ni haʻkkaniiylik toʻgʻrisida [bilgüzüdu], qünki Atamning yenioʻa qaytip barimən va silər meni yənə kərəlməysilər. **11** Ular ni ahirət sorikı toʻgʻrisida [bilgüzüdu], qünki bu dunyaning həkümdari üstigə həküm qikırildi. **12** Silərgə eytidoʻan yənə kəp səzlim bar idi; lekin silər ular ni hazirə kətürəlməysilər. **13** Lekin U, yəni Haʻkikatning Rohı kəlgəndə, U silər ni barlik haʻkikatka baxlap baridu. Qünki U əzlükidin səzliməydu, bəlkı nemini anglioʻan bolsa, xuni səzləydu və kəlgüsida bolidoʻan ixlardin silərgə həwər beridu. **14** U meni uluʻlaydu; qünki U məndə bar boləʻanni tapxuruwelip, silərgə jakarlaydu. **15** Atida bar boləʻanning həmmisi hən meningkidur; mana xuning üqün mən: «U məndə bar boləʻanni tapxuruwelip, silərgə jakarlaydu» dəp eyttim. **16** Az waqittin keyin, meni kərməysilər; və yənə birʻaz waqit ətkəndin keyin, meni qayta kərisilər, qünki mən Atamning yenioʻa ketimən». **17** Xunga muhlislarning bəziliri bir-birigə: — Bizlərgə: — «Az waqittin keyin, meni kərməysilər; yənə birʻaz waqit ətkəndin keyin, meni qayta kərisilər» və yənə «Qünki mən Atamning yenioʻa ketimən» degini nemə deginidu? **18** «Az waqittin keyin» degən səzining mənisi nemə? Uning nemilər ni dəwatqanlirini bilmiduk, — deyixidu. **19** Əysa ularning əzidin nemini sorimaqçı boləʻinini bilip ularəʻa mundak dedi: — «Mening «Az waqittin keyin, meni kərməysilər; yənə birʻaz waqit ətkəndin keyin, meni kərisilər» deginimning mənisini bir-biringlardin sorawatamsilər? **20** Bərhaʻk, bərhaʻk, mən silərgə xuni eytip qoyayki, silər yioʻa-zar kətürüsilər, lekin bu dunyadikilər huxal boluxup ketidu; silər kayəʻurüsilər, lekin kayəʻuliringlar xadliqka aylinidu. **21** Ayal xixi tuəʻutta azablinidu, qünki uning waqit-saiti yetip kəlgən; lekin bowiki tuəʻulup boləʻandin keyin, bir pərzəntning dunyaəʻa kəlgənlikining xadliki bilən tartqan azabini untup ketidu. **22** Xuningəʻa ohxax, silər mu hazir azabliniwatisilər, lekin mən silər bilən

qayta kərüximən, kəlbinger xadlinidu və xadliqnglarni heqkim silərdin tartiwalalmaydu. **23** Xu kündə silər məndin heqnərsə sorimaysilər. Bərhaʻk, bərhaʻk, mən silərgə xuni eytip qoyayki, mening namim bilən Atidin nemini tilisənglar, u xuni silərgə beridu. **24** Hazirəʻiqə mening namim bilən heqnemə tilimidinglar. Əm di tilənglar, erixisilər, buning bilən xadliqnglar tolup taxidu! **25** Silərgə bularni təmsillər bilən eytip bərdim. Birak xundaq bir waqit keliduki, u qaoʻda silərgə yənə təmsillər bilən səzliməymən, Ata toʻgʻruluk silərgə oquk eytimən. **26** Xu küni tiləkliringlarni mening namim bilən iltija kilisilər. Mən silər üqün Atidin tələp kilimən, dəp eytməymən; **27** qünki Ata əzimu silər ni səyidu; qünki silər meni səyisilər və mening Hudaning yenidin kəlgənlikimə ixəndinglar. **28** Mən Atining yenidin qikip bu dunyaəʻa kəldim; əm di mən yənə bu dunyadin ketip Atining yenioʻa barimən». **29** Muhlisiri: — Mana sən hazir oquk eytiwatisən, təmsil kəltürüp səzlimiding! **30** Biz sening həmmi ni bilginingni, xundaqla heqkimning səndin soal sorixining həjiti yoklugini əm di bilip yəttuk. Xuningdin sening Hudaning yenidin kəlgənlikimə ixənduk, — deyixti. **31** Əysa jawabən ularəʻa: — Hazir ixəndinglarmu? **32** Mana, xundaq waqit-saiti kəlay dəp kəldi, xundaqla kelip kəldiki, həmminglar meni yaloʻuz taxlap hərbinglar öz yolliringlarəʻa tarkilip ketisilər. Birak mən yaloʻuz əməsmən, qünki Ata mən bilən billidur. **33** Siləring məndə hatirjəmlikkə igə boluxunglar üqün bularni silərgə eyttim. Bu dunyada turup azab-okubət tartisilər, əmma oʻayrətlik bolunglar! Mən bu dunya üstidin oʻəlibə kildim!

17 Əysa bu səzlər ni qiloʻandin keyin, kəzlini ərxkə tikip, mundak dua kildi: — I Ata, waqit-saət yetip kəldi; Sən Ooʻlungni uluʻlatkuzəʻaysən; buning bilən Ooʻlungmu Seni uluʻlatkuzidü; **2** yəni, uning Sən uningəʻa tapxuruʻan insanlarəʻa mənggülik həyat ata kilixi üqün, uningəʻa pütkül ət igiliridin üstün həkük ata qiloʻaningdək, uni uluʻlatkuzəʻaysən. (aiōnios g166) **3** Mənggülik həyat xuki, birdinbir haʻkikiy Huda — Seni

wə Sən əwətkən Əysa Məsihni tonuxtın ibarəttur. (aiōnios g166) 4 Mən Sening əməl kılıxim üçün tapxuroqan ixingni orundixim bilən Seni yər yüzidə uluqlatqızdım. 5 I Ata, Sening ələm apiridə boluxtın burun mən Əzüngning yeningda igə bolqan xan-xərəp bilən meni Əzüngning yeningda uluqlatqızuqaysən. 6 Sən bu dunyadin manga tallap bərgən adəmlərgə Sening namingni ayan qıldim. Ular Seningki idi, Sən ularni manga bərding wə ular Sening səz-kalamingni tutup kəldi. 7 Ular hazır Sən manga bərgən həmmə nərsiləring Seningdin kəlgənlikini bildi. 8 Qünki Sən manga tapxuroqan səzləni ularoqa yətküzdüm; ularmu bularni qəbul kildi, xuning bilən Səndin qıqkınımnı həkikətən bilip yətti həmdə Sening meni əwətkənlikinggimu ixəndi. 9 Bularoqa dua qilimən; bu dunyadiki adəmlərgə əməs, bəlki Sən manga bərgən adəmlərgə dua qilimən; qünki ular Seningkidur. 10 Mening barlıqim Seningkidur wə Sening barlıqing bolsa meningkidur wə mən ularda xərəp taptim. 11 Mən əmdi bu dunyada turıwərməymən; lekin ular bu dunyada qaldı wə mən Sening yeningoqa ketiwatimən. I muqəddəs Ata, Sən manga bərgən naming arqılıq ularni saqlıojinki, biz ikkimiz bir bolojinimizdək, ularmu bir bolqay. 12 Mən ular bilən billə bolqan waqtimda, Sən manga bərgən naming bilən ularni saqlıdim həm koşdidim; wə muqəddəs yazmılardiki bexarətning əməlgə axuruluxi yolida, ularning iqidin halakətkə has bolqan kixidin baxqa birimu yoqalmıdi. 13 Mana əmdi sening yeningoqa barımən. Mening xadlıqim ularda tolup taxsun dəp, bu səzləni dunyadiki waqtimda səzlidim. 14 Mən ularoqa səz-kalamingni tapxurdım. Mən bu dunyadin bolmiojınımdək, ularmu bu dunyadin bolmiojını üçün, bu dunyaning adəmliri ulardin nəprətlınıdu. 15 Ular ni bu dunyadin ayrıwətkəysən dəp tiləməymən, bəlki ularni rəzil boluquqıdin saqlıoqaysən, dəp tiləymən. 16 Mən bu dunyadin bolmiojınımdək, ularmu bu dunyadin əməstur. 17 Ular ni həkikət arqılıq Əzünggə muqəddəs qilip atıoquzqaysən, qünki səz-kalaming həkikəttur. 18 Sən meni dunyaoqa əwətkinıngdək, mənmu ularni dunyaoqa əwəttim. 19 Ular mu həkikəttə

muqəddəs qiliniq Əzünggə atalsun dəp, əzümnı Sanga has ataymən. 20 Mən yaloquz ular üçünlə əməs, yənə ularning səzi arqılıq manga etıqad kılıdioqanlar üçünmu dua qilimən. 21 Ularning həmmisi bir bolqay; i Ata, Sən məndə, mən Səndə bolqandək, ularmu Bizdə bir bolqay; xundək bolqanda, bu dunyadikilər meni Sening əwətkənlikinggə ixınıdu. 22 Sən manga ata qıloqan xan-xərəpni ularoqa ata qıldimki, biz ikkimiz bir bolqandək, ularmu bir bolqay; 23 yəni mən ularda, sən məndə bolup, ular birlıktə kamil qilinoqay. Xu arqılıq bu dunyadikilər meni əwətkənlikingni həm meni səygingındək ularnımu səygenlikingni bilıdu. 24 I Ata, Sən manga bərgənlingningni həmmisining mən bolqan yərdə mən bilən birgə boluxini, xundəkla mening xan-xəripimni, yəni Sən ələm apiridə boluxtın burun meni səygenliking üçün, manga bərgən xan-xərəpni ularning kəruxini halaymən. 25 I həkkanıy Ata, bu dunyadikilər seni tonumiqan, əmma mən Seni tonuymən wə bularmu meni Sening əwətkənlikingni bildi. 26 Wə mən Sening namingni ularoqa ayan qıldim wə yənə dawamlıq ayan qilimən. Xuning bilən, Sening manga kərsətkən mehir-muhabbiting ularda bolıdu wə mənmu ularda bolay.

18 Əysa bularni eytkəndin keyin, muhlisiri bilən billə taxkırıoqa qıqıp Kidron jıloşisining u ketioqa ətıti. U yərdə bir baqqə bar idi. Əysa bilən muhlisiri u baqqıgə kirdi. 2 Uningoqa satkunluq kılıdioqan Yəhudamu u yərnı bilətti, qünki Əysa muhlisiri bilən pat-pat u yərdə yıojilip olturatti. 3 Xuning bilən Yəhuda bir top Rim ləxkərliri bilən bax kaşınlar həm Pərisiyələr əwətkən qarawullarnı baxlap bu yərgə kəldi. Ularning kollirida panus, məx'əl wə qorallar bar idi. 4 Əysa bexioqa qüxıdioqanlarıning həmmisini bilip, ularning aldioqa qıqıp: — Kimni izdəysilər? — dəp sorıdi. 5 Nasarətlık Əysanı, — dəp jawab berixti ular. Əysa ularoqa: — Mana mən bolımən, — dedi. (Uningoqa satkunluq qıloqan Yəhudamu ularning arisida turatti). 6 Əysa: «Mana mən bolımən» dewıdi, ular arqısoqa yenip yərgə yikilixti. 7 Xuning bilən Əysa ulardin yənə bir kətim: — Kimni izdəysilər? — dəp sorıdi. — Nasarətlık

Əysani, — deyixti ular. **8** Əysa: — Silərgə uning yaman ikənlikini kəpçilikning aldida eyttimoju, mən xu bolimən. Əgər izdigininglar kərsətkin. Əmma eytkanlirim durus bolsa, meni mən bolsam, bularni kətkili koyunglar, — dedi. nemə üqün urisən? — dedi Əysa uningoja. **24**

9 Buning bilən özining: «[Ata], Sən manga Buning bilən Annas uni başlaqlıq peti bax kaşın bərgənlərdin heqkaysisini yittürmidim» degən Kayafəoja yollidi. **25** Simon Petrus [otning] aldida issinip turuwatqanidi. [Yenidikilər]: —

Sənmu uning muhlislrinin əməsmiding? — deyixti. — Yak, əməsmən, — dəp tandi Petrus.

26 U yərdə bax kaşının qakarlrinin, Petrus kulikini kesip taxlıqan kixigə tuşqan birsi bar idi. U Petruska: — Başqıdə seni uning bilən billə kərgənimoju?! — dedi. **27** Petrus yənə tandi. Dəl xu qaşda horaz qillidi. **28** Andin ular Əysani Kayafəaning yenidin rimlik waliyning ordişioja elip kəldi (xu qaşda tang atqanidi). Uni elip kəlgən [Yəhudiylar] bolsa özimizni napak kilip bulojımaylı dəp, ordioja kirmidi. Bolmisa etüp ketix heytingin dastihininin oşızalinalmaytti.

29 Xunga [waliy] Pilatus sirtka qıqıp, ularning aldioja berip ularoja: — Bu adəmninğ üstidin nemə ərz kilisilər? — dəp soridi. **30** Ular: — Bu adəm jinayətqi bolmisa, uni sizgə tapxurmiojan bolattuk, — dəp jawab berixti. **31** — Uni özünqlar elip ketip, öz kanununglar boyiqə həküm qıqiringlar! — dedi Pilatus ularoja. Yəhudiylar: — Bizning heqkimni ölümgə məhkum kilix həkükimiz yok tursa, — deyixti. **32** Bu ixlar Əysaning əzi kəndək ölüm bilən əlüdişini toşrisidiki aldın eytkan bexarətlik səzining əməlgə axuruluxi üqün yüz bərdi. **33** Andin Pilatus yənə ordişioja kirip, Əysani qakirtip, uningdin: — Sən Yəhudiylarning padixahımu? — dəp soridi. **34** Əysa uningoja: — Bu soalni özünğ sorawataməsən, yaki baxkılar mən toşruluk sanga xundək eytkanmu? — dedi. **35** — Mən bir Yəhudiymu?! Seni manga tapxurojanlar öz həlkinq wə bax kaşınlaroju! Nemə [jinayət] etküzgeniding? — dedi Pilatus. **36** Əysa jawabən: — Mening padixahlıkim bu dunyaoja təwə əməstur. Əgər bu dunyaoja təwə bolojan bolsa, hizmətqilirim mening Yəhudiylaroja tapxurulmaslikim üqün jəng kiliwatkan bolatti. Həlbuki, mening padixahlıkim bu yərgə təwə əməstur, — dedi. **37** Xunga Pilatus uningoja: — Undəkta, sən padixahımu? Əysa jawabən: — Xundək, eytkiningdək, padixahmən. dedi. **23** — Əgər yaman səz kilojan bolsam, Mən xuningoja tuşulojanmən, wə xuningoja

dunyoşa kəldim: — həqiqətə guvahlıq berixim üqündin ibarəttur. Həqiqətə təwə boləjan hər bir kixi bolsa mening awazimoşa kulak salidu, — dedi. **38** Pilatus uningdin: — «Həqiqət» degən nemə? — dəp soridi. Pilatus muxularni dəp, yənə taxkiriəja, Yəhudiylarning aldioja qikip ularəja: — Mən uningdin heqkandak jinayət tapalmidim. **39** Ləkin hər yili etüp ketix heytida silər üqün [məhbəslərdin] birni qoyup berix kaidəm bar. Xunga bu «Yəhudiylarning padixahı»ni siləgə qoyup beriximni halamsilər? — dedi. **40** Ularning həmmisi jawab berip: — Bu adəmni əməs, Barabbasni qoyup bering! — dəp kiyqas-sürən selixti (Barabbas bolsa bir qarəqci idi).

19 Xuning bilən, Pilatus əysani elip berip kəm qilatti. **2** Ləxkərlər tikənlik xahlarni erüp, bir taj yasap, uning bexioja kiydürüxti wə uningoja [xahanə] səsün rənglik bir ton kiydürüp, **3** uning aldioja kelip: — Yaxioşayla, i Yəhudiylarning «padixahı!» — dəp məshirə kixixip, uning yüzigə kayta-kayta kaqat saldi. **4** Pilatus bolsa yənə ordisdin qikip, halayikqə: — Mana! Uningdin heqkandak jinayət tapalmiojanlikimni bilixinglar üqün, uni silərnin aldinglarəja elip qiktim, — dedi. **5** Buning bilən əysa bexioja tikənlik taj wə uqisioja səsün ton kiygüzülgən halda taxkiriəja elip qikildi. Pilatus ularəja: — Qaranglar, u adəmgə! — dedi. **6** Bax kahinlar wə qarawullar uni kərüp: — Uni krestləng, krestləng! — dəp warkiraxti. Pilatus ularəja: — Uni elip berip ezüinglar krestlənglar! Qünki mən uningdin heqkandak jinayət tapalmidim! — dedi. **7** Yəhudiylar uningoja jawabən: — Bizdə xundak bir kanun bar. Xu kanunimizəja əsasən u ölümgə məhkum kilinixi kerək, qünki u əzini Hudaning Oşli dəp atiwaldi. **8** Pilatus bu səzni anglap tehimu kərqup, **9** yənə ordisioja kirip, əysadin: — Sən zadi kəyərdin kəlgən? — dəp soridi. Ləkin əysa uningoja jawab bərmidi. **10** Xunga Pilatus uningoja: — Sən manga gəp kilməmsən? Seni qoyup berixkə həkukum barlikini, xundakla krestləxkimu həkukum barlikini bilməmsən? — dedi. **11** əysa jawabən: — Səngə ərxin berilmigən bolsa, mening üstümdin heqkandak həkukung

bolmiojan bolatti. Xuning üqün meni səngə tapxurup bərgən adəmning gunahı tehimu eşjurdur, — dedi. **12** Xu qəşdin tartip, Pilatus uni qoyuwetixkə əmal izdəytti. Ləkin Yəhudiylar warkirixip: — Bu adəmni qoyuwətsingiz, siz Kəysərnin dosti bolmiojan bolisiz! Əzini padixah degən hər bir kixi Kəysərgə qarxi qikqan bolidu! — dəp quqan selixti. **13** Pilatus bu səzlərnin anglap, əysani taxkiriəja qikardi wə «tax tahtaylıq həyola» dəp ataləjan, ibraniy tilida «Gabbata» dəp ataləjan yərdə «sorak təhti»gə olturdi **14** (u wəqit etüp ketix heytingin təyyarlıq küninining altinqi saiti ətrapida idi). Pilatus Yəhudiylarəja: Mana bu silərnin padixahinglardur! — dedi. **15** Ləkin ular warkirixip: — Yəkiting, yəkiting, uni krestləng! — dedi. Pilatus ularəja: — Meni padixahinglarni krestligin, dəmsilər? — dedi. Bax kahinlar jawabən: — Kəysərdin baxkə heqkandak padixahimiz yoktur! — dəp [towlaxti]. Buning bilən Pilatus uni krestləxkə ularəja tapxurup bərdi. **16** [Ləxkərlər] əysani elip mangdi. U öz krestini yüdüp, «Bax səngək jayi» (ibraniy tilida «Golgota») degən yərgə bardı. **18** Ular uni xu yərdə yənə ikki kixi bilən təng krestkə tartti; bu təripidə birsi, u təripidə birsi wə əysa ularning otturisida krestkə tartildi. **19** Pilatus tahtioja elan yezip krestkə bekitip koydi. Uningəja: — «Nasərətlik əysa — Yəhudiylarning padixahı» dəp yeziləjanidi. **20** əysa krestlinidiojan yər xəhərgə yekın boləjaqkə, nuroşun Yəhudiylar tahtidiki səzlərnin okudi. Tahtidiki səzlər ibraniyqə, latinqə wə grekqə yezikta yeziləjanidi. **21** Xunga Yəhudiylarning bax kahinliri Pilatusqə: — «Yəhudiylarning padixahı» dəp yazmang, bəlki «U əzini mən Yəhudiylarning padixahı, degən» dəp yezing, — deyixti. **22** Birək Pilatus jawabən: — Yazidiojanni yezip boldum! — dedi. **23** Ləxkərlər əysani krestligəndin keyin, uning kiyimlirini elip, təkə bəlüp, hər bir ləxkər bir ülüxtin elixti; ular həm iqidiki uzun kəngləknimu elixti; ləkin bu kənglək tikilmigən, üstidin ayioşiojqə bir pütün tokulojanidi. **24** Xuning üqün ləxkərlər bir-birigə: — Buni yirtmayli, bəlki qək tartixayli, kimgə qiksa xu alsun, — deyixti. Bu ixlar muqəddəs

yazmilardiki munu soʻzlər əmālgə axurulux üqün yüz bərdi: — «Ular mening kiyimlirimni əz arisida üləxti, Mening kənglikimgə erixix üqün qək taxlaxti». Dər wə kə, lə x kərlər xundək kılıxti. 25 Əysaning krestining yenida anisi, anisinin singlisi, Klopasning ayali Məryəm wə Magdallik Məryəmlər turatti. 26 Əysa anisi bilən ezi səyidiqan muhlisining birgə turoqanlikini kərüp, anisiqə: — I hanim, mana sening oqilung! — dedi. 27 Andin u bu muhlisqə: — Mana sening anang! — dedi. Xundin etibarən, u muhlis uni ezining əyidə turoquzdi. 28 Andin Əysa həmmə ixlarning tamam bolqinini bilip (muqəddəs yazmilardiki bexarət əmālgə axurulux üqün): — Ussap kəttim! — dedi. 29 U yərdə sirkə xarab bilən toldurulqan bir koza bar idi. Ular bir parqə bulutni sirkə xarabqə qılap, bir lepəkgül qolliqə baqlap, əysaning əqziqə təngliidi. 30 Əysa sirkə xarabni iqkəndin keyin: — Tamam boldi! — dedi. 31 U küni [ətüp ketix heytinging] təyyarlik küni bolqə qə kə, krestlängənləning jəsətlirini xabat künidə kresttə kəldururmaslik üqün (xabat küni «uluq kün» həsəblənoqə qə) Yəhudiylar Pilatustin krestlängənləning putlirini qəkip andin jəsətlirini kresttin tezrək qüxürüwetixni tələp kildi. 32 Xuning bilən lə x kərlər berip Əysa bilən billə krestlängən birinqi andin ikkinqi adəmnig putlirini qakti. 33 Lekin Əysaqə kəlgəndə, uning allıqə qə olgənlirini kərđi, xuning bilən uning putini qəkmidi. 34 Əmma lə x kərlərdin biri uning biqiniqə nəyzini sanjiwidi, xuan qan wə su ekip qıkti. 35 Buni kərgüqi silərnig ixinixinglar üqün guwahlik beridu; kərgüqining guwahliqi həktur, u ezining eytqanlirini hək dəp bilidu. 36 Bu ixlarning həmmisi muqəddəs yazmilarda: «Uning bir tal səngikimu sundurulmaydu» wə yənə bir bexarəttə: «Ular əzliri sanjiqan adəmgə qaraydu» dəp aldın eytilə qanlarni əmālgə axurux üqün yüz bərdi. 38 Bu ixlərdin keyin, Arimatiyalik Yüsüp Pilatustin Əysaning jəsitini elip ketixni tələp kildi (Yüsüp Əysaning muhlisiliridin idi, lekin Yəhudiylərdin kərkqini üqün buni məhpiy tutatti); Pilatus ruhsət bərđi, xuning bilən Yüsüp berip Əysaning jəsitini elip kətti. 39 Burun bir keqisi Əysaning yeniqə

kəlgən həliqi Nikodimmu murməkki bilən səbrə arilaxturulqan huqbuy dora-dərmandin yüz jingqə elip, [uning] [bilən billə] kəldi. 40 İkkiylən Əysaning jəsitini Yəhudiylərnig dəpnə kılıx aditi boyiqə dora-dərmanlarni qeqip, kanap rəhtlər bilən orap kəpənlidi. 41 Əysa krestlängən yərdə bir baq bolup, baqning iqidə tehi həqkim yərlənmigən yengi bir box yərlig bar idi. 42 Bu Yəhudiylərnig heytinging təyyarlik küni bolqə qə kə, həm bu yərlig yeqin jayda bolqanliqi üqün, ular əysani xu yərlikkə koydi.

20 Həptening birinqi küni tang səhər, Magdallik Məryəm kəbrigə bardi wə kəbrining əqzidiki taxning eliwetilgənlirini kərđi. 2 Xunga u yügürqiniqə kelip Simon Petrus wə Əysa səyqən həliqi muhlisning yeniqə kelip, ularqə: — Ular Rəbni kəbridin yetkiwetiptu, uni kəyergə koyqinini bilmiduk! — dedi. 3 Petrus bilən həliqi muhlis taxqiriqə qıkip, kəbrigə qarap yol aldi. 4 İkkiylən təng yügürüp mangdi, lekin həliqi muhlis Petrustin tez yügürüp, kəbrigə birinqi bolup yetip bardi. 5 U engixip iqigə qarap, kanap kəpənlərnig u yərdə yeyiklik turoqanlikini kərđi, lekin iqkirigə kirmidi. 6 Uningqə əqixip kəlgən Simon Petrus yetip kelip, kəbrigə kirdi wə u yərdə yeyiklik turoqan kanap kəpənlərnig, 7 xundəklə Əysaning bexiqə oralqan yaqlıknimu kərđi. Yaqlıq kəpənlər bilən bir yərdə əməs, bəlki ayrim yərdə yөгəklig turatti. 8 Andin kəbrigə əwwal kəlgən həliqi muhlisimu kəbrigə kirip, əhwalni kərüp ixəndi 9 (qünki ular uning əlümđin qayta tirilixining muqərrərliqi həkqkidə muqəddəs yazmilardiki bexarətni tehiqə qüxənməytti). 10 Xuning bilən ikkiylən əz turaləqliriqə qaytixti. 11 Əmma Məryəm bolsa kəbrining sirtida turup yiqəlawatatti. U yiqəlap turup kəbrining iqigə engixip qarawidi, 12 mana ək kiyim kiyqən ikki pərixətə turatti; ularning biri Əysaning jəsiti koyulqan yərnig bax təripidə, yənə biri əyaq təripidə olturatti. 13 Ular Məryəmdin: — Hanim, nemixqə yiqəlaysən? — dəp soridi. — Rəbbimni elip ketiptu, uni nəgə koyqanlikini biləlməywatimən, — dedi u ularqə. 14 U xu səzlərnig kılıpla, kəynigə buruluwidi, Əysaning xu yərdə turoqanlikini

kørdi. Lekin u uning Əysa ikənlikini bilmidi. **15** Əysa uningdin — Hanim, nemixka yioʻlaysən, kimni izdəysən? — dəp soridi. Məryəm uni baqʻwən xu, dəp oylap: — Təksir, əgər uni siz xu yərdin yetkiwətəkən bolsingiz, kəyergə koyoʻjanliqingizni eytip bərgəysiz. Mən uni elip ketimən, — dedi. **16** Məryəm! — dedi Əysa uningə. Məryəm burulupla, ibranij tilida: — Rabboni! — dedi (bu səz «ustaz» degən mənida). **17** Əysa uningə: — Manga esilmioʻjin! Qūnki mən tehi atamning yenioʻja qikmidim. Berip kərindaxlirimə: Meni «Silərninmu Atanglarning, yəni mening Atamning, silərnin Hudainglarning, yəni mening Hudaingning yenioʻja qikimən!» dəydu, — dəp yətküzgin, dedi. **18** Xuning bilən Magdallik Məryəm muhlislarning yenioʻja berip, ularə: «Rəbni kərdüm!» dedi wə xundaqla Əysa əzigə eytkən u səzlərnə ularə yətküzdi. **19** Xu küni kəqtə, yəni həptining birinji küni kəqtə, Yəhudiylardın kərkəkanliki üqün muhlislar yioʻjiləjan əyde ixiklirini hım taqiwaləjanidi; xu wakıtta, Əysa kelip ularning otturidə [kərunüp], ərə turəjan haldə ularə: — Silərgə aman-hatirjəmlik boləy! — dedi. **20** Buni dəp, kollirini wə biqinini ularə kərsətti. Xuning bilən muhlislar Rəbni kərginidin xadlandi. **21** Xunga Əysa ularə yənə: — Silərgə aman-hatirjəmlik boləy! Ata meni əwətkinidək, mənmu silərnə əwətimən, — dedi. **22** Bu səzni eytkəndin keyin, u ularning üstigə bir püwləp: — Muqəddəs Rohni kəbul qilinglar. **23** Kimning gunəhlirini kəqürsənglar, uning gunəhi kəqürüm qilinidu; kimning gunəhlirini tutuwəsanglar, xuning gunəhi tutuwəlinidu! — dedi. **24** Əmma on ikkiyləning biri, yəni «kəxkezək» dəp ataləjan Tomas Əysa kəlgəndə ularning yenidə əməs idi. **25** Xunga baxkə muhlislar uningə: — Biz Rəbni kərdük! — deyixti. Lekin Tomas ularə: — Uning kolliridə mihlarning izini kərmigüqə, mihlarning izioʻja əz barmiqimni wə biqinioʻja əz kolumni tikip bəkmioʻjuqə, hərgiz ixənməymən, — dedi. **26** Səkkiz kündin keyin, muhlislar yənə xu əy iqidə jəm boləjanda, Tomasmu ular bilən billə idi. Ixiklər taqəklilik tursimu, Əysa kelip ularning arisidə turup: — Silərgə aman-hatirjəmlik boləy! — dedi. **27** Andin u

Tomaska: — Barmiqingni bu yərgə təgküzüp, kollirimə qara. Qolungni uzitip, biqinimə tikip, gumanda bolmay, ixəngüqi boləjin! — dedi. **28** Tomas uningə: — Mening Rəbbim həm mening Hudaingmən! — dəp jawab bərdi. **29** Əysa uningə: — Meni kərgənliking üqün ixənding. Kərməy turup ixəngüqilər bəhtliktur! — dedi. **30** Əysa muhlislrining aldidə bu kitabta hatirilənmigən baxkə nuroʻjun məjizilik alamətlərnimu kərsətti. **31** Lekin muxular silərnə Əysaning Məsih, xundaqla Hudaning Oʻqli ikənlikigə ixənsun həm bu arkilik [uningə] etikəd qilip, uning nami arkilik həyatlikkə erixsun, dəp yezildi.

21 Bu ixlardin keyin, Əysa Tiberiyas dengizining boyidə muhlislriloʻja yənə bir kətim kəruindi. Uning bu kətimki kərunüxi mundaq boldi: **2** Simon Petrus, «kəxkezək» dəp ataləjan Tomas, Galiliyədiki Kanalik Nataniyəl, Zəbədiyning oʻqulliri wə baxkə ikki muhlis billə idi. **3** Simon Petrus: Mən belik tutkili barimən, — dedi. Kəpqlik: Bizmu sən bilən billə barimiz, — deyixti. Ular taxqirioʻja qikip, kemigə olturdi, lekin xu bir kəqə həqənrəsə tutsalidi. **4** Tang atay deginidə, Əysa kiroʻjaqta turatti, biraq muhlislar uning Əysa ikənlikini bilmidi. **5** Xunga Əysa: — Balilar, silərdə yegüdək bir nərsə yokku? — dəp soridi. — Yok, — dəp jawab bərdi ular. **6** Əysa ularə — Torni kemining ong təripigə taxlanglar, xundaq qilsanglar tutisilə, — dedi. Xuning bilən ular torni [xu yakka] taxlap, xundaq kəp belik tuttiki, hətta torni tartip qikiralmay qaldi. **7** Əysa səygən muhlis Petruskə: — Bu Rəbku! — dedi. Simon Petrus uning Əysa ikənlikini anglap, tonini əzigə yəgəp (qünki [belining asti] yalingaq idi) əzini dengizə taxlidi. **8** Kiroʻjaqtin anqə yiraq əməs bolup, təhminən ikki yüz gəz yiraqlikta boləjaqkə, kaləjan muhlislar belik bilən toləjan torni tartip kikiq kemisi bilən kiroʻjaqkə kəldi. **9** Ular kiroʻjaqkə qikqanda, xahardin yekiləjan, üstidə belik koyukluk gülhanni wə nanni kərđi. **10** Əysa: — Əmdi tutqan belikinglardin əkelinglar, — dedi. **11** Simon Petrus [kemigə] qikip, torni kiroʻjaqkə tartip qikardi. Tor qong beliklar bilən toləjan bolup, jəmiy bir yüz əllik üq belik

bar idi. Belik xunqə kəp boləjini bilən, tor yirtilmiojanidi. **12** Əysa: — Kelinglar, naxta kilinglar, — dedi. Muhlislarning iqidin heqkim uningdin: — Sən kim bolisən? — dəp soraxça petinalmidi. Qünki ular uning Rəb ikənlikini bildi. **13** Əysa nanni əkilip ularoşa bərđi həm beliklərimu xundak qildi. **14** Mana bu əysaning əlgəndin keyin tirilip, əzini muhlisliroşa üqinqi ketim ayan kilişi idi. **15** Ular naxta kילוəndin keyin, Əysa Simon Petrustin: — Yunusning oşli Simon, sən meni bulardinmu qongqur səyəmsən? — dəp soridi. — Xundak Rəb, mening seni səyidiojanlikimni sən bilisən! — dedi Petrus. Əysa uningoşa: Undakta, kózilirimni otlitip bak! — dedi. **16** U ikkinqi ketim yənə uningdin: — Yunusning oşli Simon, meni səyəmsən? — dəp soridi. Petrus yənə: — Xundak, Rəb, mening seni səyidiojanlikimni bilisən, — dedi. Əysa uningoşa: — Undakta, koylirimni bak, — dedi. **17** Üqinqi ketim uningdin yənə: — Yunusning oşli Simon, meni səyəmsən? — dəp soridi. Petrus əysaning üqinqi ketim əzidin: «Meni səyəmsən?» dəp soriojanlikioşa kəngli yerim bolup: — Rəb, sən həmmi bilisən, seni səyidiojanlikimni bilisən, — dedi. Əysa uningoşa: — Undakta, koylirimni otlat. **18** Bərħək, bərħək, sanga xuni eytip koyayki, yax waktingda belingni əzüng başlap, kəyərgə baray desəng xu yərgə mangatting; lekin yaxanoşanda, kolliringni uzitisən wə baxça birsi seni başlap, sən halimaydioşan yərgə elip ketidu, — dedi. **19** Əysa bu səzni Petrusning kandaş əlüx arkilik Hudaşa xan-xəşəp kəltüridiojanlikini enik bildürüş üqün eytti. Andin, uningoşa yənə: — Manga əgəşküqi boləjin, — dedi. **20** Petrus kəynigə burulup, əysa səyidioşan muhlisning əgixip keliwatkanlikini kərđi (bu muhlis kəqlik tamaşta əysaning kuşiqioşa yəlinip: «I Rəb, seni tutup beridioşan kimdu?» dəp sorioşan muhlis idi). **21** Petrus uni kəşüp, əysadin: — I Rəb, bu adəm keyin kandaş bolar? — dəp soridi. **22** Əysa uningoşa: — Əgər mən kayta kəlgüqə uning turup kəlixini halisammu, sening buning bilən nemə karing?! Manga əgəşküqi boləjin, — dedi. **23** Buning bilən kəşindaxlar arisida «Həliqi muhlis əlməydu» degən gəş tarkəldi. Lekin Əysa Petruska: «U əlməydu» demigənidi, bəli pəkət:

«Əgər mən kayta kəlgüqə uning turup kəlixini halisammu, sening buning bilən nemə karing?!» degənidi. **24** Bu ixlaroşa guwahlik bərgüqi həmdə bu ixlarni hatiriligüqi ənə xu muhlistur. Uning guwahlikining həşikət ikənlikini bilimiz. **25** Əysa bulardin baxça nuroşun ixlarnimu kילוəjanidi; əgər ularning həmmisi bir-birləş yeziloşan bolsa, meningqə yeziloşan kitablar pütkül ələmning əzigə sioşmaytti!

Rosullarning paaliyatliri

1 I [hərmətlik] Teofilos, mən dəslep yazoğan bayan Əysa əzi tallioğan rosullarğa Muqəddəs Roh arķilik əmrlərni tapxurup asmanoğa kətürülgən küngüqə boloğan uning barlik əməlliri həm barlik təlim berixlirining baxlanmisi tooqrisida idi. **3** U azab-oqubətlərni tartqandın keyin, ularğa kəp ispatlar bilən əzining tirik ikonlikini kərsətkən; u ularğa kirik kün iqidə kərüngən bolup, Hudaning padixahliqoğa ait ixlar tooqruluk səzləp bərgən; **4** wə ular bilən jəm kilinonda mundak əmr kildi: — «Yerusalemđin ayrılmay, silər məndin anglioğan, Atining wədisini kütünglar. **5** Qünki Yəhya suda qəməldürgən, lekin silər bolsanglar kəp künlər etməy Muqəddəs Rohta qəməldürüsilər». **6** Rosullar [uning bilən] jəm kilinonda, uningdin: — I Rəb, sən muxu wəqıtta Israilning padixahlikini əsligə kəltürməqimusən? — dəp soraxqa baxlıdı. **7** U ularğa mundak dedi: — Ata Əz hokukioğa asasən bekitkən wəqıt-pəytlərni silərnin bilix nesiwənglar yok. **8** Birak Muqəddəs Roh üstünglarğa qıxkəndə silər küq-kudrətkə igə bolisilər, Yerusalem, pütün Yəhudiya wə Samariya boyiqə həm jahanning qətlirigiqə manga guwahqi bolisilər. **9** U bu səzlərni kilip bolup, ular qarap turoğanda kətürüldi, bir parqə bulut uni arioğa aldi-də, u ularning nəziridin oğayib boldi. **10** U asmanoğa kətürülgəndə, ular kəzlririni kəkkə tikip qaraxqanda, mana tuyuksiz ularning yenida aq kiyim kiygən ikki adəm pəyda bolup: **11** — Əy Galiliyaliklər, nemixqa erə turoğininglarqə asmanoğa qarap kaldinglar? Silər silərdin ayrilip ərxkə kətürülgən xu Əysaning asmanoğa kəndak kətürülginini kərgən bolsanglar, yənə xu halda qaytip kelidu, — dedi. **12** Andin ular Yerusalemoğa yekın, uningdin bir qakirimqə yiraqliktiki Zəytun teođidin Yerusalemoğa qaytip kəldi. **13** Ular xəhərgə kirip, əzliri turuwatqan əyning üstünki kəwitidiki bir əygə qikti. Xu yərdə Petrus, Yuhanna, Yəqub, Andiriyas, Filip, Tomas, Bartolomay, Matta, Alfayning ooqli Yəqub,

«millətpərwə» Simon wə [yənə bir] Yəqubning ooqli Yəhuda bar idi. **14** Bular bir jan bir dil bolup üzüldürməy berilip dua-tilawət kilixti; bu ixta bir yərgə jəm boləqanlardın birqanqə ayal, jümlidin Əysaning anisi Məryəm həmdə Əysaning inilirimu bar idi. **15** Xu künlərnin biridə, Petrus kərindaxlar otturısında erə turup (jəm boluxqanlar bir yüz yigirmigə yekın idi) mundak dedi: **16** — Kərindaxlar, Əysani tutqanlarğa yol baxliouqi boloğan Yəhuda həkkidə Muqəddəs Rohning burun Dawut arķilik əldin eytkən muqəddəs yazmildiki səzliri əməlgə exixi muqərrər idi. **17** Qünki [Yəhuda]mu arimizdin biri həsablanoğan wə [Hudaning] bu hizmitidin nesiwisi bar idi **18** (u kiləqan kəbihlikning in'amidin erixkən puloğa bir parqə yər setiwəloğanidi, u xu yərdə bexiqilap yikilip, üqəy-kəri qiwulup kətti; **19** bu ix pütkül Yerusalemdikilərgə məlum bolup, ular u yərnə əz tili bilən «Həqəldəma» dəp ataxti. Buning mənisə «qan təkülgən yər» degənluktur) **20** Qünki Zəburda [Yəhuda] [karitiloğan] munu səzlər pütülgən: — «Uning turalousi qəlgə aylansun, Uningda həq turoquqi bolmisun!» Wə: — «Uning yetəqilək ornioğa baxqa birsi qixsun!» **21** Xuning üqün, Rəb Əysaning tirilgənlikigə biz bilən təng guwahlik berixi üqün, bir kixini talliximiz kerək. Bu kixi Əysa arimizda yürgən künlərdə, Yəhya [pəyoğəmbər]din qəməldürüxnə kəbul kiləqan kündin baxlap taki asmanoğa kətürülgən küngiqə biz bilən baxtin-ahir billə boloğan kixilərdin boluxi kerək, — dedi. **23** Xuning bilən ular Yüsüp (yənə Barsabas dəpmu ataloğan, yənə bir ismi Yustus) bilən Mattiyas degən ikki kixini bekitip, mundak dua kilixti: **24** — Sən, i həmmə adəmnin qəlbini bilgüqi Pərwədigar! Yəhuda teyilip bu hizmət wə rosulluqtin məhrum bolup əzigə has boloğan yərgə kətti. Əmdi u taxlap qoyoğan hizmət wə rosulluqning nesiwisigə igə boluxqa bu ikkiyləndin qaysisini tallioğanlikinini kərsətkəysən! **26** Andin ular bu ikki kixigə qək taxliwidi, qək Mattiyaska qikti. Xuning bilən u on bir rosul bilən bir qatardin orun aloğan həsabləndi.

2 Əmdi «orma həyt» künnin wəqıtı-saiti toxqanda, bularning həmmisi Yerusalemə

bir yergə jəm boləqanidi. **2** Asmandin tuyuksiz küqlük xamal soqqandək bir awaz anglinip, ular olturuwatқан өyni bir aldi. **3** Ot yalkunidek tillar ularəja kərünüp, ularning hər birining üstigə tarkilip kondi. **4** Ularning həmmisi Mukəddəs Rohқа toldurulup, Roh ularəja sez ata kilixi bilən ular naməlum tillarda səziligi turdi. **5** U qaşda, asman astidiki barlık əllərdin kəlgən nuroşun ihlasmən Yəhüdiy ərlərmu Yerusalemda turuwatқанidi. **6** Əmdi [etikadqilarning] bu awazi anglinip, top-top adəmlər xu yergə jəm boluxti həmdə [etikadqilarning] əzliri turuxluk jaydiki tillarda səzlixiwatқанlikini anglap, tengirқаp kəlixti. **7** Ular həyran bolup təəjjüplinip: — Qaranglar, səzlixiwatқанlarning həmmisi Galiliyəliklərəju? **8** Qandaklarqə ularning bizning ana yurtimizdiki tillirimizda səzlixiwatқанlikini anglawatқandimiz? **9** Arimizda Partiyalar, Medialar, Elamlar, xundakla Mesopotamiyə, Yəhüdiyə, Kapadokiya, Pontus, Asiya, **10** Frigiyə həm Pamfiliyə, Misir, Liwiyəning Kurinigə yekin jayliridin kəlgənlər, xuningdək muxu yərdə musapir bolup turuwatқан Rim xəhəridin kəlgənlər — Yəhüdiylar bolsun, Təwrat etikadiəja kirgənlər bolsun, Kretlar wə Ərəblər bolsun, həmmimiz ularning Hudaning kiləjan uluş əməllirini bizning ana tillirimizda səzləwatқанlikini anglawatimiz! — deyixti. **12** Ular hang-tang kəlip alaqzadilik bilən bir-birigə: — Bu zadi kandaq ixtu? — deyixti. **13** Əmma bəzilər: — Bular yengi xarab bilən obdanla məst bolup qaptu! — dəp məshirə kilixti. **14** Əmma Petrus qaləjan on birəylən bilən ornidin turup, awazini kətürüp kərpilikə mundaq dedi: — Əy Yəhüdiyədikilər wə Yerusalemda barlık turuwatқанlar! Bu ix silərgə məlum boləjayki, səzlimgə kulak selinglar! **15** Bular silər oyliəjandək məst əməs, qünki hazır pəkət ətigən saət tokkuz boldi. **16** Əməliyəttə bu dəl Yoel pəyoşəmbər arkilik aldin eytiləjan xu ixtur: **17** — «Huda mundaq dedi: «Mən ahirkı künlərdə Əz Rohimni barlık ət igiliri üstigə kuyimən; Silərləning oşul-qizliringlar wəhiylik bexarət yətküzidu, Silərləning yigitliringlar şayibanə əlamət kərünüxləni kəridu; Silərləning keriliringlar əlamət qüxləni kəridu; **18** Bərħək, xu künlərdə kullirim üstigimu, dedəklirim üstigimu Rohimni kuyimən, ular bexarət yətküzidu. **19** Mən yukirida asmanlarda karamət ixlar, təwəndə, zeminda məjjizilik əlamətləni, Qan, ot, is-tütək tüwrükilirini kərsitimən. **20** Rəbning uluş həm karamət-xərpəlik küni bolmioşuqə, Kuyax qarangoşulukқа, Ay qanəja aylandurulidu. **21** Həm xu qaşda xundak əməlgə axuruliduki, Rəbning namini qakirip nida qiləjanlarning həmmisi kutkuzulidu». **22** Əy Israillar, muxu səzləni anglanglar. Nasarətlik Əysa bolsa, Huda aranglarda u arkilik kərsətkən kudrətlik əməllər, karamətlər wə məjjizilik əlamətlər bilən silərgə təstikliəjan bir zat — bu ixlar həmminglarəja məlum — **23** u kixi Hudaning bekittən məksiti wə aldin'ala bilixi boyiqə satқunlukқа uqrap tutup berilgəndin keyin, silər uni Təwrat qanunisiz yürgən adəmlərləning qoli arkilik krestləp əltürgüzdünglar. **24** Lekin Huda uni əlümləning azablarining ilkidin azad qilip qayta tirildürdi. Qünki əlümləning uni tutқun qilixi hərgiz mumkin əməs. **25** Dawut [Zəburda] u toşruluk mundaq aldin eytkən: «Mən Pərwərdigarni hərdəim kəz aldimda kərüp keliwatimən; U ong yenimda boləjaqқа, Mən hərgiz təwrənməymən. **26** Xunga mening kəlbim huxallandi, Mening tilim xadlinip yayridi; Mening tenim ümid-arzu iqidə turidu; **27** Qünki Sən jenimni təhtisarada qaldurmaysən, Xundakla Səning Mukəddəs Boləjuqungəja qirixləni kərgüzməysən. (Hadēs g86) **28** Sən mənə həyat yollirini kərsətkənsən; Huzurung bilən meni xad-huramlikқа tolup taxkuzisən». **29** Kərindaxlar, mən atimiz [padixah] Dawut toşruluk həq ikkilənməy xuni eytimənki, u əldi wə uning kəbrisi bügünki küngiqə arimizda bar. **30** Əmdi u pəyoşəmbər bolup, Hudaning uning təhtigə olturuxқа öz puxtidin birəyləni turəjuşuxқа kəşəm bilən wədə bərgənlikini bilətti. **31** U Məşihning [əlgəndin keyin] tirildürüldiəjini aldin'ala kərüp yətkən wə bu munasiwət bilən Məşihning təhtisarada qaldurulmaydiəjini wə tenining qiriməydiəjini tiləja ələjan. (Hadēs g86) **32** Huda dəl bu Əysani əlümdin tirildürdi, wə həmmimiz bu ixning guwahqilirimiz. **33** U Hudaning ong yenida xan-xərpə iqidə

olturoq uzulup, xundakla Ata wədə qilōjan **3** Bir küni ibadəthanida dua qilinidōjan wakitta, yəni qüxtin keyin saət üqtə, hām anglawatqanliringlarni təküp [bizlārgə] Petrus bilən Yuhannamu ibadəthaniōja qikīp qüxürdi. **34** Qünki Dawut əzi ərxkə qikqan barōjanidi. **2** Xu pəyttə bir tuōjma tokur əmäs; lekin u munu səzlərnı [Zəburda] eytkan: adəmmu bu yərgə elip keliniwatqanidi. Hər — «Pərwərdigar mening Rəbbimgə eyttiki: küni, kixilər uni ibadəthaniōja kirgənlərdin — «Mən sening düxmənliringni təhtipəring sədikə tilisun dəp, ibadəthanidiki «Güzəl qilmioquqə, Mening ong yenimda olturojn!»».

36 Xuning üqün, pütkül Israil jəmətidikilər xuni Yuhannaning ibadəthaniōja kirip ketiwatqinini kət'iy bilsunki, Huda silər krestligən däl uxbu kərüp, ulardın sədikə tilidi. **4** Petrus bilən Əysani hām Rəb hām Məsih kilip tiklidi!». **37** Bu Yuhanna uningōja nəzirini saldi. Petrus səzlər angliōjanlarning yürikigə sanjilōjandək uningōja: — Bizgə qara! — dedi. **5** U ulardın kattik təgkən bolup ular Petrus wə baxkə bir nərsə kütüp, kəzlrini üzməy qarap rosullardın: — I kərindaxlar, undakta biz nemə turatti. **6** Birək Petrus uningōja: — Məndə kiliximiz kərək? — dəp soraxti. **38** Petrus altun yaki kümüx yok; lekin qolumda barini ularōja: — Towa qilinglar, hər biringlar Əysa sanga berəy. Nasarətlük Əysa Məsihning nami Məsihning namida gunəhliringlarning kəqürüm bilən, ornungdin turup mang! — dewidi, kilinixi üqün qəməldürüxnı kəbul qilinglar wə **7** uni ong qolidin tartip, yələp turoquzdi. xundək kilsanglar Hudaning iltipati bolōjan U adəmnıng put wə oxuk beōjixliri xuan Muqəddəs Roh silərgə ata qilinidu. **39** Qünki küqləndürülüp, **8** ornidin dəs turup mengixkə bu wədə silərgə wə silərnıng baliliringlarōja, baxlidi. U mengip wə səkrəp, Hudaōja mədhiyə yirakta turuwatqanlarning həmmisigə, yəni oquōjan haldə ular bilən billə ibadəthana Pərwərdigar Hudayimiz əzigə qakirojanlarning hōylisioja kirdi. **9** Barlik halayik uning mengip həmmisigə ata qilinidu. **40** Petrus yənə Hudaōja mədhiyə oquōjanlikini kərüp **10** uning nuroqun baxkə səzlər bilən ularni agəhləndurup ibadəthanidiki «güzəl dərwaza» aldida sədikə ularōja: — Silər əzünglarnı bu iplas dəwrđin tiləp olturidōjan hēlikı adəm ikənlikini tonup, kutkuzunglar! — dəp jekilidi. **41** Xuning bilən uningdə yüz bərginigə həyranuhas bolup uning səzini kəbul qilōjanlar qəməldürülüxti. dang kətip kəlixti. **11** [Sakəyōjan kixi] Petrus bilən Yuhannaōja qing esilip turuwalōjanda, Xu küni [jamaətkə] koxulojanlar üq mingqə həyran boluxkən barlik hēlk ularning yenioja kixi idi. **42** Ular əzlrini izqil haldə rosullarning [ibadəthanidiki] «Sulayman pexaywini» degən təlimigə, [etikədqilarning] birlik-həmdəmlikigə, yərgə yügürüp kəlixti. **12** Bu əhwalni kərgən nanni oxtuxkə wə dualarōja beōjixlidi. **43** Wə Petrus halayikqə mundək dedi: — I Israillar! Bu kərkunq ularning hər birining üstigə qüxti wə ixkə nemanqə həyran bolisilər? Biz huddi əz rosullarning wasitisi bilən nuroqun karamətlər kük-kudritimiz yaki ihlasmənlükimizgə tayinip wə məjzilik əlamətlər yüz bərdi. **44** Pütün bu adəmnı mangduroqandək bizgə nemanqə etikədqilar dawamlik jəm bolup billə yaxap, tikilip qaraysilər? **13** Əməliyəttə bolsa, ata barlikini ortək tutuxti. **45** Ular mal-mülüklirini bowilirimizning Hudasi, yəni İbrahım, İshək setip, pulini hər kimning ehtiyajioja qarap wə Yakupning Hudasi Əz hizmətkari bolōjan həmmisigə təksim kilixatti. **46** Ular hər küni Əysani xan-xərap bilən uluōliōjan. Birək silər ibadəthana hōylisioja bir niyəttə jəm boluxatti, bolsanglar uni [rimliklarōja] tutup bərdinglar; əy-əylərdə huxal-huramlik wə ək kəngüllük andin [wəliy] Pilatus uni qoyup berixni həküm bilən ortək əjzəlinixip, nanni oxtup yeyixip, kilōjandin keyin, silər Pilatusning aldida **47** Hudaōja mədhiyə oquxatti; ular pütkül uningdin tenip rət kilixtinglar. **14** Mana silər halayikning izzitigə sazawər boldi. Rəb hər küni Muqəddəs wə Həkkəniy Bolōquqidin tenip, uni kutkuzuluwatqanlarnı jamaətkə koxatti. rət kilip [Pilatusin] uning ornioja bir kətilni qoyup berixni tələp kildinglar. **15** Xundək kilip,

hayatlikni barlikka Kältürgüqini öltürdünglar! Birak Huda uni ölümündin tirildürdi, biz mana buningoşa guwahqidurmiz. 16 Mana uning namioşa qilöjan etikad arkilik, uning nami siler körüwatkan wə tonuydiojan bu adamgə dərman kirgüzdi; uning arkilik bolöjan etikad u kixini köz aldinglarda səllimaza sak-salamət kildi. 17 Əmdi kerindaxlar, silerning wə xuningdək silerning baxliqliringlarningmu bu ixni oşəpləttə qilöjanlikinglarni bilimən. 18 Lekin Huda barlik pəyoşəmbərlerning aozji bilən aldin'ala jakarliojanlirini, yəni uning Məsihning azab-okubət tartidiojanlikini xu yol bilən əməlgə axurdi. 19 Xuning üqün gunahinglarning eqürüwetilixi üqün hazir towa kilip yolliringlardin burulunglar! Xundak qilöjanda, insanlarning jenini yengilanduridiojan pəsilkünlär Pərwədigarning huzuridin qikip kelidu 20 wə u siler üqün aldin tiklängən Məsih, yəni Əysani qexinglaroşa kaytidin əwətidu. 21 Hazirqə bolsa, Hudaning dəsləptiki zamanlardin tartip muqəddəs pəyoşəmbərlirining aozji bilən eytkinidək, həmmə məwjudatlar yengilinidiojan waqit kəlmigüqə, ərxlər uni qəbul kilip, uningöşa makan bolidu. (aiōn g165) 22 Musa dərwekə mundak degənidi: — «Pərwədigar Hudayinglar ez kerindaxliringlar arisidin manga ohxax bir pəyoşəmbər turozuidu. Uning silərgə eytkan barlik səzilirini anglap, uningöşa toluq itaət kilixinglar kerək! 23 Qünki bu pəyoşəmbərnin səzini anglimaydiojanlarning hər biri həlkə qataridin üzüp taxlinidu». 24 Dərwekə, Samuil [pəyoşəmbər] wə uningdin keyin kelip bexarətlərnə yətküzgən pəyoşəmbərlerning həmmisi bu künlär toşrisida aldin eytkan. 25 Siler bu pəyoşəmbərlerning pərzəntlirisiler wə Huda ata-bowanglar bilən tüzgən əhdining pərzəntliridursiler — bu əhdə boyiqə Huda İbrahimoşa: «Sening nəslin arkilik yər yuzidiki barlik ailə-jəmətlərgə bəht-bərikət ata kilinidu» dəp wədə bərgən. 26 Xunga Huda hər biringlarni ez rəzillikliringlardin kayturup, silərgə bəht-bərikət ata kilix üqün, hizmətkari Əysani turozuzup, uni awwal silərgə əwəttili.

4 Petrus bilən Yuħanna halayikğa gəp kiliwatqanda, kaħinlar, ibadəthana

karawullirining baxliki wə Saduqiylar ularning yenioşa kelip qaldi. 2 Ular [rosullarning] halayikğa təlim berixi, jümlidin «Əysaning wasitisi bilən əlgənlər tirildürüldü» dəp jakarlioqini üqün intayin əsəbiyləxti. 3 Ular ularni tutqun kilip, ətisigiqə türmigə solap koydi, qünki kəq kirip qalojanidi. 4 Lekin jar kilinojan səz-kalamni angliojanlarning kəpi etikad kildi; xuning bilən etikad qilöjan ərlərnin sanila bəx mingöşa yətti. 5 Ətisi, [Yəħudiyilarning kengəxmisidiki] baxliklar, aqsakallar wə Təwrat ustazliri Yerusalemde toplandi. 6 Ularning arisida bax kaħin Annas, Kayafas, Yuħanna, Iskəndər wə bax kaħinning baxka jəmətidikilər bar idi. 7 Ular [Petrus bilən Yuħannani] arisioşa turozuzup: — Siler bu ixni kaysi küq-qudrətkə tayinip yaki kimning nami bilən kildinglar? — dəp soridi. 8 Petrus Muqəddəs Rohka toldurulojan həlda ularoşa mundak dedi: Həlkəning həkümranliri wə İsrailning aqsakalliri! 9 Əgər biz bügün bu tokur adamgə kərsətkən yahxi əməl həm uning kəndak sakaytilojanliki səwəblik sorakka tartilojan bolsak, 10 siler wə pütkül İsrail həlki xuni bilsunki, siler krestligən, əmma Huda ölümündin tirildürgən Nasarətlük Əysa Məsihning nami bilən, uning [küq-qudriti] arkilik bu kixi muxu yərdə aldinglarda pütünləy sak-salamət turidu! 11 Bu [Əysa] bolsa, [muqəddəs yazmilarda] [pütülgəndək], dəl siler tamqilar etibarsiz dəp taxliwətkən, birak burjak texi bolup tiklängən taxtur. 12 Uningdin baxka heqkimdə nijatlik yok, qünki pütkül asman astida insanlar arisioşa təkdin kilinojan, əysadin baxka bizni kutkuzidiojan heqkəndak bir nam yoktur. 13 Petrus bilən Yuħannaning bu jürisini kərgən həkümranlar ularning okumiojan adəttiki adəmlərdin ikənlikini bilip, həyran boluxti; ularning burun Əysa bilən billə bolöjanlikinimu bildi. 14 Uning üstigə, sakayojan həliki adəmnin ularning yenida turuwatqanlikini körüp, ular heqkəndak gəp yanduralmidu. 15 Xuning bilən həkümranlar ularni kengəxmidin qikixka buyrudi. Andin bir-biri bilən məsiləhtəlixip: 16 — Bularni kəndak kilimiz? Qünki ularning wasitisi bilən heli kərunərlük məjizilik bir aləmət yüz bərgənliki

pütkül Yerusalemdikilərgə ayan boldi wə biz uni inkar kilixkə amalsizmiz. **17** Ləkin bu ixning həlk iqidə tehimu kəng yeyilip kətməsliki üqün, ularoşa bundin keyin bu adəmning namida heqkimgə heqnemə deməslikkə aghatəhdit salayli! — deyxiti. **18** Xuning bilən ularni qakirtip, bundin keyin əysaning namida heq səzliməslik yaki təlim bərməslikni kət'iy buyrudi. **19** Ləkin Petrus bilən Yuhanna: — Hudaning aldida silərgə itaət kilix toqrimu yaki Hudaşimu, buningoşa özünqlar bir nemə dənglar! **20** Əmma biz bolsak, kərgən wə anglioanlirimizni eytmay turalmaymiz! — dəp jawab bərdi. **21** [Həkümranlar] bolsa halayiktin qorqup, ularni jazalaxkə layik səwəb tapalmay, ularoşa tehimu təhdit selip, qoyup bərdi. Qünki halayik boləjan wəkə tüpəylidin Hudani uluqlioşanidi. **22** Qünki bu saqaytilix məjizilik alamiti kərsitilgən kixining yexi kiriktin axkanıdi. **23** Ular qoyup berilgəndin keyin, öz həmrəhlirining yenioşa kaytip kelip, bax kaşınlar wə aqşakallarning kילוan səzlrini baxtin-ahir kəpçilikkə ukturdi. **24** Ular buni anglioşanda, awazini bir niyət bir dil bilən Hudaşoşa kətürüp mundak nida kildi: — I Igimiz, Sən asman-zemin, dengiz-okyanlarni wə ulardiki barlik məwjudatlarni yaratқан Hudadursən. **25** Sən Mukəddəs Roh bilən hizmətkaring boləjan Dawutning aozji arkilik mundak degənoşu: «Əllər nemixkə quқан salidu? Nemə üqün bikardin-bikar suyikəst oylaydu? **26** Dunyadiki padixahlar səp tartip, əməldarlar yioşilixip, Pərwərdigar wə Uning Məsihi bilən qarxilixkə jəm boluxti». **27** — Qünki dər wəkə dəl bu xəhərdə Hərod həm Pontius Pilatus, yat əlliklər həm Israil həlkliiri birlixip, Sən məsihligən mukəddəs hizmətkaring əysaşa qarxi qikip toplanoşanidi, **28** xuning bilən küq-kudriting wə iradəng boyiqə Sən burunla nemining əməlgə axuruluxini bekitkən bolsang, ular xularni kילוan. **29** Əmdi i Pərwərdigar, ularning seliwatқан təhditlirini kərgəysən, kulliringni səz-kalamingni toluk yürəklik bilən səzləp yətküzidioşan kילוaşaysən; **30** kesəllərnə saqaytixkə qolungni uzitip, mukəddəs hizmətkaring əysaning namida məjizilik alamətlər wə karamətlərnə yaratқaysən. **31**

Ularning duasi ayaşılaxkənda, ular turoşan yər təwrinip kətti. Ular həmmisi Mukəddəs Rohkə toldurulup, Hudaning səz-kalamini yürəklik səzləp yətküzüxkə baxlıdi. **32** Top-top etikaşılqılar bir jan-bir dil, bir məksəttə idi. Heqkim əzigə təəlluk pul-melini «özümning» deməytti, bəlkə həmmisigə ortak idi. **33** Rosullar zor küq-qudrət bilən Rəb əysaning tirilgənlikigə guwahlik berətti. Hudaning zor meşri-xəpkiti ularning həmmisining üstigə kəndi. **34** Ularning arisidikilərnə heqnemigə həjiti qüxməytti. Qünki yər-zemin, əy-jay igidarlıri boləjanlar ularni setip, pulini elip kelip **35** rosullarning ayioşi aldioşa qoyatti; andin hərkimning ehtiyəşoşa qarap təksim kilinatti. **36** Ularning iqidə Lawiy kəbilisidin boləjan, Sıprusta tuşuloşan Yüsüp isimlik birsi bar idi (rosullar uni Barnabas, yəni «Riəbətəndürgüqi oşul bala» dəp atioşan); **37** uningmu bir parqə etizi bar idi; u xu yolda uni setip, pulini elip rosullarning ayioşi aldioşa tapxurdi.

5 Əmdi Ananiyas isimlik yənə bir adəmmu ayali Safira bilən bir parqə yerini satti. **2** Ananiyas pulning bir kışimini əzigə qaldurdi, yəni bir kışimini elip kelip, rosullarning ayioşi aldioşa qoydi. Ayalimu buningdin toluk həwərdar idi. **3** Biraş Petrus uningə: — Ananiyas, nemixkə kəlbəngni Xəytanning ilkişə tapxurup, Mukəddəs Rohkə yaloşan eytip, yər satқан pulning bir kışimini əzünggə qaldurdung? **4** Yər setilmioşanda, seningki əməsmidi? Setiloşandin keyin, pulmu əz ihtiyaringda bolmamti? Xundak turukluk, nemixkə kəlbəngdə bu ixni niyət kilding? Sən insanlarəşa əməs, bəlkə Hudaşoşa yaloşan eyting! — dedi. **5** Ananiyas bu səzlərnə anglioşan həman yikilip jan üzdi. Bu ixni anglioşuilarni kəttik qorқunq basti. **6** Əmdi yax yigitlər ornidin turup jəsətni kəpənəp, sirtkə apirip dəpnə kildi. **7** Təhminən üq səəttin keyin, [Ananiyasning] ayali kirip kəldi; biraş u boləjan wəkədin həwərsiz idi. **8** Petrus uningdin: — Manga eytkin, silər yərnə muxu puləşa sattinglərmu? — dəp soridi. — Xundak, muxunqilik puləşa sattuk, — dəp jawab bərdi u. **9** Petrus: — Silər nemə üqün Mukəddəs Rohni sinaxkə til biriktürdünglar?

Kara, eringni dəpnə qilip kəlgənlərnin putliri həm qarawullarning baxliki wə bax kaħinlar: ixik tüwidə turidu, ular senimu əketidu! — «Əmdi bu ix zadi qandək bolup ketər?» dedi. **10** Umu xuan uning ayaqliri aldioƣa deyixip alakzadilikke qəmdi. **25** Dəl xu qaoƣda, yikilip, jan bərdi. Həliki yax yigitlər kirip, bir kixi kirip: — Qaranglar, silər zindanoƣa uning elgənlikini kərdi; ular unimu elip berip kamioƣan adəmlər ibadəthana həyolisida turup erining yenioƣa dəpnə kildi. **11** Pütün jamaətni, halayikƣa təlim beriwatidioƣu! — dəp həwər xundakla bu ixni anglioƣanlarning hər birini kildi. **26** Buning bilən, həliki qarawullar baxliki kattik qorƣunƣ basti. **12** Rosullarning qoli siphəlririni baxlap berip, [rosullarni] elip kəldi. Birəƣ ular halayik bizni qalma-kesək qilixi arƣilik həlk iqidə nuroƣun məjizilik alamətlər wə karamətlər kərsitildi. (Barlik [etikədqilər] mumkin dəp qorƣup, ularoƣa zorluƣ ixlətmidi. bir niyəttə bolup ibadəthanidiki «Sulayman **27** Ular [rosullarni] elip kəlgəndin keyin, ularni pexaywini»da daim jəm bolatti. **13** Birəƣ baxƣa kengəxmidikilər aldida turoƣuzdi. Bax kaħin kixilər ularoƣa qoxuluƣƣa jür'ət kilalmaytti; ularni sorəƣ qilip: **28** — Biz əsli silərnə əmma halayik ularni intayin hərmətləytti. bu namda kixilərgə təlim bərmənglar, dəp **14** Xundəktimu, etikəd qiloƣuqilər baroƣanseri kattik aƣahlandıroƣaniduk. Ləkin mana, silər kəpiyip, həm ərlər həm ayallar top-top yənə xu təliminglar bilən pütkül Yerusalemnə bolup Rəbgə qoxuloƣili turdi). **15** Xuning qaplıdinglar həmdə bu kixining qan kərzini bilən kixilər həttə Petrus ötöp ketiwatƣanda bizgə artmaqçi boluwatisilər! — dedi. **29** Həqbolmioƣanda uning sayisi bolsimu üstigə Ləkin Petrus wə [baxƣa] rosullar jawab berip qüxsun dəp, kesəllərnə qoƣilaroƣa elip qikiƣ mundəƣ dedi: — Insanə oƣa əməs, Hudaə oƣa kərpə wə zəmbillərgə yatƣuzup qoyatti. **16** itaət qilix kerək! **30** Silər tutup yaəƣaqƣa Yənə top-top kixilər Yerusalemə ətrapidiki esip əltürgən əysani, ata-bowimizning Hudasi xəhər-yezilərdin kesəllərnə wə napək roħlar tirildürdi. **31** Huda İsrail həlkini towa qilixƣa wə qaplixiwəloƣan kixilərnə elip kələtti. Ularning gunəhlirining kəqürülixikə muyəssər qilix üqün, həmmisi səkiyip kaytixatti. **17** Bax kaħin wə uni uluəƣlar Yetəƣqi həm Kutƣuzoƣuqi süpitidə uning tərəpdərliri, yəni Saduƣiy məzhəpidikilər Əzining ong yenioƣa kətürüp olturoƣuzdi. **32** kəzoƣilip bu ixlarə oƣazəplinip, **18** rosullarni Biz bu ixlarə guwahqilərmiz; xundakla Huda tutƣun qilip, qaməƣhanioƣa qamidi. **19** Ləkin Əzigə itaət qiloƣuqilarə oƣa ata qiloƣan Muƣəddəs xu keqə, Rəbning bir pərixtsisi qaməƣhanining Rohmu bu ixlarə guwahqidir. **33** Ular bu dərwezilirini eqip, rosullarni elip qikiƣ, səzlərnə anglap qəlbigə sanjiləndək bolup ularə oƣa: **20** — Silər ibadəthana həyolisioƣa [rosullarni] əltürüxkə məsliħətləxti. **34** Ləkin kirip, halayikƣa bu həyatlik toərisidiki həmmə kengəxmə iqidə pütün həlkning hərmətigə səzlərnə jakarlanglar — dəp tapilidi. **21** Rosullar sazawər boləƣan Pərisiy məzhəpidiki Gamaliyəl isimlik bir Təwrat əlimasi bar idi. U ornidin bu səzni anglap, tang atƣanda ibadəthana turup: — Ular ni birdəm sirtƣa qikiƣirip turunglar, həyolisioƣa kirip, kixilərgə təlim bərixkə baxlidi. — dəp buyrudi. **35** Andin u [kengəxmidikilərgə] Bax kaħin wə uning tərəpdərliri kəlgəndə, mundaƣ dedi: — Əy İsrailar, silər bu kixilərnə aliy kengəxmidikilər wə İsrailarning barlik bir tərəp qilixta əzünglarə oƣa əħtiyat qilinglar! əqsəqəllirini jəm boluxƣa qəƣirdi. Andin **36** İlgiri, həliki Təwdas isimlik əzini qong tutup [rosullarni] elip kəlsun dəp qaməƣhanioƣa otturioƣa qikƣanidi. Uningə oƣa təħminən tət yüz adəm əwətti. **22** Ləkin siphərlər zindanoƣa yetip barə oƣanda, rosullarning u yərdə yokluƣini əgəxkūqiliri tarkilip ketip, uning ixə yokƣa bayƣap kaytip berip, kengəxmidikilərgə: **23** — Biz barsəƣ, zindan məħkəm takəƣlik turuptu, qikti. **37** Andin keyin nopus tizimlax künliridə, qarawullarmu dərweziliridə kəzəttə turuptu. Galiliyəlik Yəħudamu bax kətürüp qikiƣ, bir Ləkin dərwezilərnə eqip qarisəƣ, iqidə birmu top kixini toplap əzigə əgəxtürgən. Umu adəm yok! — dəp məlumat bərdi. **24** Bu yəƣitilip, barlik əgəxkūqilirimu tarkitiwətilgən. **38** Əmdi silərgə nəsiħitim xuki: Bu kixilər həwərnə anglioƣan ibadəthanidiki [məs'ul] kaħin

bilən karinglar bolmisun! Ularni ihtiyariyoja qoyup beringlar. Qünki əgər bu ekim yaki bu ix pəkət insandin kəlgən bolsa, jəzmən yokka qikidu. **39** Lekin əgər Hudadin bolsa, silər ularni yokitalmaysilər! Həttə özünqlar Hudaəja hujum kילוjuqilar bolup qikisilər! **40** Aliy kengəxmidikikilər nəsihətni qəbul kildi; ular rosullarni qəqirtip kirip, ularni kəmquilitip, ularəja hərgiz Əysaning namida səzliməslikni agahlandırdi. Andin ularni qoyup bərdi. **41** Rosullar əmdi kengəxmining otturisidin qikip, əzlining mubarak nam üçün horluk azabi qekixkə layik kərülgənlikidin xadlandi. **42** Ular yənila hər küni ibadəthana həyolisida wə əymu-əy berip təlim berixtin wə «Əysa – Məsihdur!» degən hux həwərnə jakarlastin heq tohtimidi.

6 Xu künlərdə, muhlislarning sani barəjanseri kəpiyip, grekqə səzləydiəjan Yəhudiylar yərlik ibraniy kərindaxlarəja: — Kündilik ozuk-tülük təksim kilinixta arimizdiki tul ayallar etibarəja elinmidi, dəp narazilik bildürüxti. **2** Xunga, on ikkiylən pütkül muhlislarni qakirip yiojip, ularəja mundak dedi: — Bizning Hudaning səz-kalamini yətküzüx hizmitini taxlap qoyup, ozuk-tülük təksim kilix bilən bolup ketiximiz toəra bolmaydu. **3** Xuning üçün, i kərindaxlar, aranglardiki nam-abruyi bar, Muqəddəs Rohka wə danalikka tolojan yəttə kixini iləjap tallanglar, wə biz ularni bu ixka məs'ul kilimiz. **4** Biz bolsak, əzimizni dua kilix wə səz-kalamning hizmitidə boluxka beəjixlaymiz. **5** Bu məslihət halayikning həmmisini hux kildi. Xuning bilən ular iman-ixənqə wə rohka tolojan Istipan isimlik bir adəmnə tallidi, wə yənə Filip, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas həmdə burun Təwrat etikadiəja kirgən Antakyalik Nikolasni tallap, **6** ularni rosullarning aldiəja elip qikti. Rosullar ularning [bu hizmətni kilixi üçün] kollirini ularning üstigə təgküzüp turup, dua kilixti. **7** Wə Hudaning səz-kalami dawamlilik tarkaldi; Yerusalemdiki muhlislarning sanimu barəjanseri zor dərjidə kəpəydi. Nuroqun kahinlarmu [Məsih] etikadiəja itaət kilixka kirixiwatatti. **8** Wə Istipan [Hudaning] mehir-xəpkiti wə küq-kudritigə tolojan bolup, həlk

iqidə karamətlər wə zor məjizilik alamətlərnə kərsətti. **9** Birak «Kulluktin qikқан hərlər» dəp atalojan sinagogtiki bəzilər, yəni Kurini wə Iskəndəriyə xəhərliri wə Kilikiyə həm Asiya əlkilliridin kəlgən bəzi [Yəhudiylar] Istipanəja qarxi qikip, uning bilən munazirə kilixka baxlidi. **10** Lekin ular u səz kילוqanda uningda boləjan danalik wə rohka takabil turuxka amalsiz qaldi. **11** Buning bilən ular bəzi adəmlərnəning aəjzini maylap: — Biz bu adəmnəning Musa wə Hudaəja karita kupurluk səzligənlikini angliduk, — degənni ularning aəjziəja saldi. **12** Ular muxundak kilip halayikni, aksakallarni wə Təwrat ustazlirini kutratti; andin Istipanning aldini tosüp uni tutqun kilip, aliy kengəxmigə elip bardi. **13** Ular sahta guwahqilarni otturiəja qikirip mundak degüzdi: — Bu adəmnə bu muqəddəs jayəja wə Təwrat kanuniəja qarxi səzlərnə kilixtin tohtimaydu. **14** Qünki biz uning həliki Nasarətlilik Əysa toərluk: «U bu jayni wəyran kilidu wə Musa pəyəəmbər bizgə tapxurojan ən'əniwi kaidə-yosunlirimizni əzgərtidu!» degənlikini angliduk. **15** Kengəxmidə olturojanlarning həmmisi Istipanəja kəz tikip kariəjində, uning qirayining pərixtingkidək parkirak ikənlikini kərdi.

7 Bax kahin Istipandin: — Bularning eytkanliri rastmu? — dəp soridi. **2** Istipan mundak jawab bərdi: — Kərindaxlar wə ata-bowilar, səzümgə kulak selinglar! Atimiz İbrahim tehi Mesopotamiyə rayonida turuwatkanda, yəni Həran xəhərigə kəqüp makanlixixtin ilgiri, xan-xərpəning İgisi Huda uningəja ayan bolup: **3** «Sən əz yurtung wə uruk-jəmətingdin ayrilip qikip, Mən sanga kərsitidiəjan zeminiəja barəjin» degəndi. **4** Buning bilən u Kaldiylərnəning zemini taxlap, Həran xəhərigə berip olturaqlaxti. Atisi əlgəndin keyin, Huda uni bu zeminiəja, yəni silər hazır turuwatqan zeminiəja yətkəp kəldi. **5** U wakitta, [Huda] uningəja bu zemindin miras bərmidi, həttə uningka təwə put koyəjudəkmə bir yər bərmigəndi. Gərqə u tehiqə pərzənt kərmigən bolsimu, [Huda] bu zeminni uningəja wə uning nəsligə igiliki bolux üçün berixkə wədə kildi. **6**

Andin Huda uning o'ya mundak dedi: «Sening nāsilliring yaqa yurtta musapir bolup turidu, xu yurttikilar ularni kul kilip tot yuz yil horlaydu. 7 Birak ularni kullukqa saloanalni jazalayman», dedi Huda, «wə uningdin keyin, [nāsilliring] u yərdin qikip, bu yərdə Mening ibadət-hizmitimda bolidu». 8 Keyin Huda Ibrahim bilən bəlgisi hətnə boloan əhdini tüzgən, xuning bilən Ishak uningdin tərəldi; [Ibrahim] uni sakkizinqi kuni hətnə kildi; xundak kilip Ishaktin Yakup [tərəldi], Yakuptin on ikki «kəbilə atisi» [tərəldi]. 9 Keyin, «kəbilə atiliri» inisi Yūsüpkə həsət kilip, uni Misiroja kullukqa setiwətti. Lekin Huda uning bilən billə bolup, 10 uni barlik jəbir-japalardin kutkuzup, uni Misir padixahı Pirəwnning nəziridə iltipatkə igə kilip, uning o'ya danixmənlik ata kildi. Padixah uni Misiroja bax wəzir, ordisioja bax o'ojidar kildi. 11 Keyin, eo'ir aqarqilik pütkül Misir wə Kanaan yərlirini besip, zor kiyinqilik boldi. Atabowilirimiz ozuk-tülük tapalmidi. 12 Yakup əmdi Misirdə axlik barlikni anglijoan bolup, [o'ojullirini], yəni atabowilirimizni u yərgə birinqi ketim əwətti. 13 Ikkinqi ketim baroanda, Yūsüp akilirioja əzini axkarilidi. Xuning bilən Yūsüpnin jəmətidikilar Pirəwn padixahka məlum boldi. 14 Andin Yūsüp atisi Yakupning aldisioja həwər yətküzüp, uni pütün ailə-jəməti bilən, jəmiy yətmix bəx kixini Misiroja əzigə qaqirdi. 15 Xuning bilən Yakup Misiroja qüxti wə xu yərdə əldi; keyin [uningdin boloan] ata-bowilirimizni xu yərdə əldi. 16 Ularning jəsətliri keyin Xəkəm xəhorigə kayturulup, Ibrahim burun Hamorning o'ojulliridin məlum puloja setiwəlojan, Xəkəmdiki bir yərlikkə koyuldi. 17 Lekin Huda Ibrahim o'ya əsli kiljoan wədingin waqti yekinxlaxkanda, Misirdə turuwatqan [Israil] həlkinin nopusi heli kəpəygənidi. 18 U waqitta, Yūsüptin həwiri bolmiojan yengi bir padixah Misirdə təhtkə qikti. 19 Bu padixah kowmimioja hiylə-mikirlər bilən muamilə kilip, atabowilirimizni ezip horlidi, hətta ularni əz bowaklirini hayət kaldurmaslikı üqün taxliwetixkə məjbur kildi. 20 Musa mana xu qa'ojlarda tu'ojlojanidi. U Hudaning aldidə alahidə yekimlik bala bolup, atisining əyidə üq ay bekildi. 21 Keyin

u sirtka koyup koyuloanda, Pirəwnning kizi uni [sudin] elip, əz o'ojli kilip qong kildi. 22 Musa Misirliklarning barlik bilim-həkmiti bilən tərbiyilinip, səzdə wə əməldə intayin kabiliyətlik adəm bolup qikti. 23 Lekin uning tu'ojlojioja kirik yil toxkanda, əz kerinxdliri boljoan Israillarning həlioja yetix niyitigə kəldi. 24 U ulardin birining uwal kilinip bozək kiliniwatqanlikni kərup, uni ko'ojdap, harlanojan kixi üqün intikam elip harliojuqi Misirlikni əltürdi. 25 Qünki u əz kerinxdlirini: — Huda mening kolum arkilik bizgə kutkuzux yolini aqkan dəp qüxinidioju, dəp oyljojanidi. Lekin ular buni qüxənmidi. 26 Ətisi, Musa ularning arisidiki bir urux-jədəlni kərup, arisioja kirip yaxturməkqi bolup: Silər kerinx turup, nemixka bir-biringlaroja yolsizlik kiliwatisilər? — dedi. 27 Birak kerinxini yolsiz bozək kiljoan kixi uni qətkə ittiriwetip: — Kim seni bizgə bax həm sorakqi bolsun dəptu?! 28 Menimu tünügünki Misirlikni əltürgəndək əltürməkqimusən? — dedi. 29 Musa bu səzni anglap korqup, Misirdin keqip Midiyan zemini oja berip, u yərdə musapir bolup turup qaldi. U xu yərdə ikki o'ojul pərzənt kərđi. 30 Kirik yil toxkandin keyin, Sinay te'ojining yenidiki qəldə, kəyüwatqan bir qatqallikning ot yalkunida bir pərixte uning o'ya kəründi. 31 Bu o'ojibanə kərünüxnı kərgən Musa uning o'ya intayin həyran bolup qaldi; buning kəndak ix ikənlikini biləy dəp yekinxrak baroanda Pərwədigarning awazi anglinip: 32 «Mən sening atabowiliringning Hudasi, yəni Ibrahim, Ishak wə Yakupning Hudasi durmən» dedi. Musa korqunqta titrəp, qaraxkimu jür'ət kilalmidi. 33 Pərwədigar uning o'ya yənə: — Ayiojingni seliwət; qünki sən turuwatqan yar mukəddəstur. 34 Mən dər'həkiqət Misirdə turuwatqan həlkimning harliniwatqanlikni kərdüm, ularning nalə-pəryadlirini anglidim. Xunga mən ularni elip qikkili qüxtüm. Əmdi baro'in, mən seni Misiroja əwəyə!» dedi. 35 Mana heliki kixilər: «Kim seni bizgə bax həm sorakqi bolsun dəptu!?» dəp rət kiljoan dəl muxu Musani, Huda uning o'ya qatqallikta kəringən pərixtinin kolı bilən Israillaroja həm bax həm kutkuzojuqi boluxka

əwətti. 36 Ənə xu Musa həlkəyə yetəkçilik kılıp, ularni [Misirdin] qıqardı həmdə Misir zeminida, Kızıl dengizning boyida wə kırık yilni etküzgən qəldə karamətləрни wə məjizilik alamətləрни kərsətti. 37 Ənə xu Musa əzi Israilləroja: «Huda kərindaxlırlınglar arisidin manga ohxax bir pəyojəmbəрни tikləydu» degənidi. 38 Qəl-bayawandiki jamaətkə həmrah boləjan, Sinay teoqida əzigə səz kıləjan pərixə bilən billə boləjan, ata-bowilirimiz bilən billə boləjan həmrah dəl ənə xu idi; həyatlık bəhx yətküzidiəjan wəhiyləрни bizgə yətküzüz üqün kəbul kıləjuqi boləjan dəl ənə xu idi; 39 xundak bolsimu, ata-bowilirimiz uningəja itaət kılıxni halimay, uni qətkə kəkıp, kənglidə Misiroja kəytixni arzu kildi; 40 xunga ular Hərunəja: — «Bizgə yol baxlaydiəjan ilahləрни yasap bərgin! Qünki bizni Misir zeminidin elip qıqқан həlikə Musaning nemə bolup kətkənlikini biləlmiduk» dedi. 41 Xuning bilən xu künlərdə ular mozay xəklidə bir but yasap, bu məbudkə atap kurbanlık sundi. Xundak kılıp ular əz kolliri bilən yasəjan bir nərsini huxal-huramlık bilən təbrikləxə kirixti. 42 Lekin Huda ulardin yüzini ərüp, ularni asmandiki yultuz kəxunlirioja qəkunuxkə koyup bərdi. Xuning bilən pəyojəmbərləning muqəddəs yazmisida pütülgədək, [Huda ularni mundak əyiblid]: — «Silər qəl-bayawanda boləjan kırık yil jəryanida kıləjan kurbanlık-hədiyələрни həkikətən Manga elip kəlgənmusilər, i Israil jəməti? 43 Bərək, silər qəkunux üqün yasəjan məbudlar, yəni «Molok»ning qədiri həm butung boləjan «Rəmfan»ning yultuz bəlgisini kətürüp mangdinglar; əmdi Mən siləрни əsir kılıp Babildin yiraqkə sürgün kıldurimən». 44 Ata-bowilirimiz qəldin kəzgən waktida, «həküm-guwaqlıq» qədiri ularning otturisida tikləngənidi; u dəl Musaəja səz-kalam Yətküzgüqining buyruojinidək, kərsitilgən ərək boyiqə yasələjanidi. 45 Xu ibadət qədirini ata-bowilirimiz ilgidirikələrdinmu igidarqılıqəja tapxurup, Yəxuaning yətkəqilikidə, Huda ularning aldidila kəoqləjan əlləning zeminlirini besiwələjinida, uni bu yərgə elip kəlgən; qədir xundakla [padixah] Dawutning zamaniojqə turojan. 46 Dawut Hudaning xapaitigə erixip, Yakupning Hudasi üqün bir muqim makan selixkə ijazət soriojan. 47 Birək keyin, [Huda] üqün ibadəthana saləjan [Dawut əməs], əməliyəttə Sulayman boldi. 48 Həlbuki, Həmmidin Aliy Boləjuqi insanning kolliri bilən yasəjan makanlarda turmaydu; huddi pəyojəmbər mundak deginidək: — 49 «Asmanlar Mening təhtim, Zemin bolsa ayaqliriməja təhtipərdur, Əmdi Manga kəndək əy-imarət yasimakqisilər? Manga kəndək yər aramgah bolalaydu? 50 Bularning həmmisini Mening kolum yaratқан əməmidid?» 51 — Əy, boyni kəttik, yüriki wə kuliki hətnisiz boləjanlar! Silər Muqəddəs Roq bilən daim kərxilixisilər; silər ata-bowiliringlar nemə kıləjan bolsa, xuni ohxax kılıwatisilər! 52 Pəyojəmbərlərdin zadi kəyisioja ata-bowiliringlar ziyənkəxlik kılıp bəkmiojan? Xundak kılıp ular «Həkkanıy Boləjuqi»ning kelidiəjanlikini aldin jakarliojuqləрни əltürüxkən. Əmdi u əzi həzir kəlgəndə, silər uningəja satkunluk kıləjuqi wə kətil bolup qıqtinglar, 53 I silər Təwrat kənanunini pərixtiləning əmri-tapiliojanliri bilən tapxuruwelip turup, uningəja əməl kilmiojuqlar!» 54 [Istipanning] bu səzlrini angliojan [aliy kəngəxmidikilər] yürikigə [hənjər] sanjiləndək bolup, uningəja qixlirini ojuqurlatti. 55 Lekin u bolsa Muqəddəs Roqkə toləjan, kəzlrini kəkkə tikip, Hudaning julasini, xundakla uning ong yenida əysaning turojanlikini kərup, 56 — Kəranglar! Asmanlar eqilip, İnsan'əoqlining Hudaning ong yenida turojanlikini kəruwatimən! — dedi. 57 Ular buningəja kuləklirini kolliri bilən etiwelip, awazini kəttik kətürüp wərkirixip birlikdə uningəja yopurulup keliwidi, 58 uni xəhərnig sirtioja ittirip qıqirip, qalma-kesək kılıxkə baxlidi. [Uni ərz kıləjan] guwaqlar [uni qalma-kesək kılıxtin əwwal] qapanlirini Saul isimlik bir yaxning puti aldidə koyup koyuxti. 59 Ular Istipanni qalma-kesək kıləjinida u: — I Rəb əysə, mening roqimni kəbul kıləjəysən! — dəp nida kildi. 60 Andin u tizlinip turup kəttik awaz bilən: — I Rəb, bu gunəhning hesabini ulardin əlmiojəysən, — dedi. U bu səzni kılıp bolupla jan üzüp uhlap kətti.

8 Istipanning oltürülüxini Saulmu qollaytti. Xu künden baxlap, Yerusalemdiki jamaetka karitilojan dəhxətlik ziyankəxlik kəzoqaldi. Rosullardin baxka barlik jamaettikilər Yəhudiya wə Samariyəning hərqaysi yurtlirioja tarkilip ketixti. **2** Bəzi ihlasmən kixilər Istipanni dəpnə kilip, uningoja kattik yioja-zarlarni kətürüxti. **3** Lekin Saul jamaetka wəyranlıq selip, əymu-ey ahturup, ər-ayaloja karimay ularni sərəp qikişip zindanoja taxlidi. **4** Əmdi tarkilip kətkənlər tarkalojan yurtlarda kezip səz-kalamning hux həwirini jakarlidi. **5** Ularning iqidin Filip bolsa Samariyəning məlum bir xəhriyə berip, yərlik kixilərgə Məsihiñi jakarlidi. **6** Top-top kixilər uni anglap həmdə u kərsətkən məjizilik aləmətləri kərip, bir jan bir dili bilən uning səzliyərgə kulak saldi. **7** Qünki napak rohlar bolsa, qaplixiwəlojan kixilərdin kattik warkiriojiniyə qikişip kətti. Nurojun paləq, tokurlarmu səkaytildi; **8** zor xad-huramlik xu xəhərini kaplidi. **9** U xəhərdə əslı jadugər-sehırgərlik bilən xuəulliniwatқан Simon isimlik bir adəm bar idi; u xu yol bilən pütkül Samariyədikilərini hang-tang kaldurup, ezini kaltis zat kərsətməki bolup kəlgəniđi. **10** Pekirdin tartip ambalojiyə ularning həmmisi uningoja ihlas kilip karaytti wə «Hudaning uluə küq-kudriti mana xu!» deyixətti. **11** Halayik uningoja xundak ihlas kilixi uning uzundin beri jadugər-sehırgərliki bilən ularni hang-tang kaldurup kəlgənliki tüpəylidin idi. **12** Lekin əmdi Filip Hudaning padixahlıki wə əysa Məsihiñning nami toşrisidiki hux həwərini jakarliojinida ular uning səzliyərgə ixəndi wə ərlər bolsun, ayallar bolsun qəmüldürüxnı kəbul kildi. **13** Simon əzimu ixəndi. U qəmüldürülgən bolup, həmıxə Filipning yenida yürdi həmdə [Filip] kərsitiwatқан məjizilik aləmətlər wə kudrətlik ixlaroja karap, intayin həyrən boldi. **14** Yerusalemdiki rosullar Samariyəliklərnıng Hudaning səzini kəbul kiləjanlikiñi anglap, Petrus bilən Yuhannani ularoja əwətti; **15** Petrus bilən Yəhəndürüp bərmisə, mən kəndəkimu qūxinələymən?! — dəp, Filipni hərwisioja qikişip yenida olturuxka ətündi. **16** Qünki Mukəddəs Roh tehi ularning heqkaysisioja qūxmıgənidi; ular pəkət Rəb əysaning nami bilən qəmüldürülgənidi. **17** Petrus bilən Yuhanna ularning üstigə kolini təgküzüxi bilən, Mukəddəs Roh ularoja ata kilindi. **18** Lekin Simon Mukəddəs Rohning rosullarning kolini təgküzüp koyuxi bilən ata kiliojanlikiñi kərip, ularoja pul təngləp: **19** — Bu küq-kudrəttin mangimu beringlarki, mənmu hərkimning üstigə kollirimni təgküzəsəm, uningoja Mukəddəs Roh ata kilinsun, — dedi. **20** Lekin Petrus uningoja mundak jawab bərdi: — Hudaning bu iltipatini puloja setiwəlojili bolidu, dəp oyliojining üqün, pulung sən bilən təng həlakətkə barsun! **21** Sening bu ixta heq həssəng yaki nesiwəng yoxtur! Qünki sening niyiting Huda aldida durus əməs! **22** Xunga, bu rəzillikingdin towa kilip, Rəbtin, mumkin bolsa kənglümdiki bu niyitim kəqürüm kiliojay, dəp ətün! **23** Qünki sening aqqıq həsətkə tolup, həkəqaniysizlikning asaritida ikənliking manga məlum. **24** Simon ularoja: — Mən üqün Rəbdin ətününglarki, silər eytkən ixlardin heqbi beximioja kəlmıgəy! — dedi. **25** Petrus bilən Yuhanna yənə xu yərdə agah-guwahlık berip Rəbning səz-kalamini yətküzgəndin keyin, Samariyəning nurojun yeza-kəntliyərgə berip hux həwər yətküzgəq, Yerusəlemoja kaytip kətti. **26** Xu wəkıtta, Hudaning bir pərixtsisi Filipka: — Ornungdin turup jənobka karap Yerusəlemdin Gaza xəhriyərgə mangiojan yol bilən mang! — dedi (xu yol qəldiki yoldur). **27** Xunga Filip ornidin turup yoloja qikişti. Wə mana, yolda Efiopiya ayal padixahı Kanasning bir əmədari, pütkül həziniyə məs'ul Efiopiya əqwat wəzir turatti. U Yerusəlemoja Hudaoja ibadət kiliojili barəjanidi; hazir kaytix yolida əzining jəng hərwisida olturup, Yəxaya pəyoşəmbərnıng yazmisini oquwatatti. **29** Roh Filipka: — Bu hərwinıng yenioja berip uningoja yəkinləxkin, — dedi. **30** Filip yügürüp berip, [wəzırning] Yəxaya pəyoşəmbərnıng yazmisidin oquwatқанlırini anglap, unıngdin: — Oquwatқıñıgizni qūxiniwatamsiz? — dəp soridi. **31** Wəzir uningoja: — Biri manga qūxəndürüp bərmisə, mən kəndəkimu qūxinələymən?! — dəp, Filipni hərwisioja qikişip yenida olturuxka ətündi. **32** U oquwatқан yazma kismi bolsa: «U goya boşuzləxka yetiləp mengilojan koydək boşuzləxka elip mengildi, Kırkıojuqi aldida ün-tinsiz yatқан kozidək, u

zadila eʻojiz aqmid. **33** U horlinidu, u hək soraktin məhrum boldi, Əmdi uning əwladini kimmu bayan kılalisun?! Qünki həyati yər yüzidin elip ketildi». **34** Aəwat Filiptin: — Dəp bərsingiz, pəyətəmbərnin bu səzi kimgə karitip eytiləjan? Əzigimu yaki baxqə birsigimu? — dəp soridi. **35** Filip aəzini eqip xu yazminin xu kışmidin baxlap, uningə əysa toərisidiki hux həwərnı jakarlap bərdi. **36** Ular yolda ketiwetip, su bar bir yərgə kəlgəndə, aəwat: — Mana bu yərdə su bar ikən. [Muxu yərdila] qəməldürülxümgə kəndəq tosaləju bar? — dedi. **38** U hərəwini tohtitixni buyrudi. Filip wə aəwat ikkisi billə suəja qüxüp, uni qəməldürdi. **39** Ular sudin qıkkəndə, Rəbning Rohi Filipni kətürüp elip kətti. Aəwat uni kəyətə kərmidi, əmma u xədlinip yolini dawamlaxturdi. **40** Filip bolsa Axdod xəhiridə pəyda boldi; u xu yurtni kezip, xu yərdin Kəysəriyə xəhəriyə kəlgüqə boləjan həmmə xəhərlərdə hux həwər jakarlıdi.

9 Əmma [xu qəəqlar] Saul hər nəpəsidə Rəbning muhlisliroja tehiqə izqil kiroqinlik təhditliri seliwatqan pəyt idi. U Bax kəhinning aldiəja bərip, **2** Dəməxk xəhiridiki sinagolarəja təwsiyə hetı yezip bərixni soridi. Xundəq boləjəndə, u Dəməxktə [Məsilh] yolidikilərdin birərsini, məyli ər bolsun, ayal bolsun tepiwəlsila, baəlap tutqun kılıp, Yerusalemoja elip kelixkə ruhsət bolatti. **3** Saul yoloja qıkip, Dəməxk xəhəriyə yekınlaxkəndə, tuyuksiz asmandin küqlük bir nur qüxüp, uning ətrapini yorutuwətti. **4** U yərgə yikildi wə əzigə: — Saul, Saul! Manga nemixqə ziyənkəxlik kılısən? — degən bir əwazni anglidi. **5** — I Rəb, sən kimsən? — dəp soridi u. Əwaz: — Mən sən ziyənkəxlik kılıwatqan əysadurmən. **6** Ornungdin tur, xəhərgə kir, nemə kılıxinin kerəkliki sənə eytip bərilidu» — dedi. **7** Uning bilən billə mangəjan adəmlər əwazni anglisimu, həkimmni kərəlmigəqkə, xu yərdə ün qıqırılmay turupla kəldi. **8** Saul yərdin turup, kəzlinini eqip kəridi, ləkin hək nərsini kərəlmidi. Həmrəhliri uni kolidin yetiləp Dəməxkqə elip kirdi. **9** U üq küngiqə kəzi kərməs bolup nə yemidi nə iqmid. **10** Dəməxktə Ananiyas isimlik məlum bir muhlis bar idi. Rəb uningəja bir əyayibənə

kərinüxtə kərinüp uni: — Ananiyas! — dəp qakirdi. — Mana mən, i Rəb, — dəp jawab bərdi u. **11** Rəb uningəja: — Sən dərhal «Tüz» dəp ataləjan koqioja bərip, Yəhudaning əyidin Tarsusluq Saul isimlik birini sorap tap; qünki mana, u dua-tilawət kılıwatidu. **12** U dua kılıwatqinida, əyayibənə kərinüxtə Ananiyas isimlik bir kixinin kelip, kəzini kəridəjan kılıx üqün üstigə qolını təgküzgənlikini kərdi, — dedi. **13** Ananiyas: — I Rəb, mən bu adəmnin həwirini nurojun kixilərdin anglidim, u Yerusalemdiki muqəddəs bəndiliringgə xunqə kəp ziyənzəhmət yətküzgən! **14** Həzir u muxu yərdə namingəja nida kıləjanlarning həmmisini tutup baəjax üqün bax kəhinlardin həkuk aptu — dedi. **15** Ləkin Rəb uningəja: — Bariwər! Qünki u namimni əllərnin wə ularning padixəhlirininin hək Israillarning aldidə ayan kılıx üqün əzümgə aləhidə talləjan bir əswəbtur. **16** Qünki mən uningəja namim üqün kənzilə abaz-əqubətlərnı tartixinin muqərrər ikənlikini ayan kilmən, — dedi. **17** Buning bilən Ananiyas bərip, xu əyigə kirdi; u kəllirini Saulning üstigə təgküzüp uningəja: — Kəridəx Saul, Rəb, yəni bu yərgə keliwatqan yolungdə sənə kəringən əysa, kəzliningni kərələydiəjan bolsun dəp wə sənning Muqəddəs Rohqə tolduruluxung üqün mənı xəhsən əzi əwətti, — dewidi, **18** Saulning kəzlinidin huddi belik kəzirikidəq boləjan bir nərsilər qüxüp, kəzlini eqilip kərələydiəjan boldi. U ornidin turup, qəməldürüxni kəbul kildi. **19** U əjizaləjanın keyin, kuwəwətlinip maəjdurəja kirdi. **20** [Saul] Dəməxktiki muhlislarning yenidə birnəqəqə kün turdi wə wəqitni ətküzməy sinagolarəja kirip, «U kixi Hudaning Oqlidur» dəp əysani jakarlawqə baxlıdi. **21** Uni angləjanlar səzlinidin intayin həyran boluxup: — Bu adəm Yerusalemdə bu naməja nida kılıjuqılarnı kəttik wəyran kılıəjan həliki adəm əməsmu? Bu yərgimü muxundəqlərnı baəlap bax kəhinləroja tutup bərix məksitidə kəlgənmidu? — deyixti. **22** Ləkin Saulning kəyil kılıx küqi barəjənsəri exip, əysanınin Məsilh ikənlikini ispatlap Dəməxktiki Yəhudilərnı parəkəndiqilikqə qəməldürdi. **23** Kəp künlərdin keyin, Yəhudiləy Saulni yəqətməqkə kəst kilməqəki boldi. **24** Ləkin Saul ularning

suyikastidin hawar tapti; uni tutup oltürük üqün ular keqə-kündüz xəhərnin qowuklirida paylap yürdi. **25** Lekin muhlislar bir küni keqidə uni qong sewətkə olturozuzup, sepil [kamaridin] qüxürdi. **26** Saul Yerusalemoğa yetip berip, u yərdiki muhlislaroğa qoxulmaqçı boldi, lekin ularning həmmisi uning muhlis ikənlikigə ixənməy, uningdin qorqti. **27** Birak Barnabas uni elip berip, rosullar bilən kərtixtürdi. U ularoğa Saulning Dəməxkning yolida Rəbni kəndək kərgənlikini, Rəbningmu uningoğa gəp kəloqanlikini qüxəndürdi wə uning Dəməxktə əysaning namida kəndək jür'ətlik bilən səkalam yətküzgənlikini ukturdi. **28** Buning bilən, Saul Yerusalemda rosullar bilən billə oquq-axkarə yürüp, yürəklik həlda Rəbning namida səkalam yətküzətti. **29** U yənə grekqə səzlixidioqan Yəhudiylar bilənmə səzlixip munaziriliqətti; nətijisi, ular uningoğa kəst kəlməqçı boldi. **30** Kəringdaxlar bu ixtin hawar tepip, uni Kəysəriyə xəhirigə elip berip, andin u yərdin Tarsus degən xəhərgə yoloğa saldi. **31** U qaşqda, pütkül Yəhudiya, Galiliyə wə Samariyədiki jamaətlər [bir məzgil] tinqlikqə erixip, [etikadta] kuruldi; Rəbning qorqunqida mēngip, Mukəddəs Rohning rişəbət-təsəllisi bilən ularning sanlirimu barəjanseri kəpəyməktə idi. **32** Xu wəqitlarda xundək boldiki, Petrus hərəkəysi jaylarni arilap yürəgəndə, Lidda xəhiridiki mukəddəs bəndilərnimə yoxlaxqə qüxti. **33** U yərdə u əneyas isimlik bir adəmnə uqrattı. Bu adəm paləq bolup, orun tutup yətkili səkkiz yil boləjanikən. **34** Petrus uningoğa: — əneyas, əysa, yəni Məsih boləquçi seni saqaytidu. Ornungdin turup, palisingni yioşixtur! — dedi. U dərhal ornidin turdi. **35** [əneyasni] kərgən Lidda xəhiridiki wə Xaron rayonidiki lərnin həmmisi towa kəlip Rəbgə başlandı. **36** Yoppa xəhiridə bolsa Tabita isimlik bir ayal muhlis bar idi (uning ismi grekqidə «Dorkas» idi). U hərdəim yaxhi əməllər wə həyr-sahawətlik ixlaroğa berilətti. **37** Xu künlərdə xundək boldiki, u kesəl bolup, olup kətti. Kixilər jəsətni yuyup, üstünki kəwəttiki bir əygə yətkuzup koydi. **38** Yoppa xəhiri Lidda xəhirigə yəkin boləqəqə, Yoppadiki muhlislar Petrusning Liddada ikənlikini anglap,

uning aldioğa ikki adəm əwətti. Ular: «Həyal bolməy yənimizə kəlsəng!» — dəp yelindi. **39** Petrus ornidin turup ular bilən billə Yoppəoğa bardı. Yoppəoğa yetip kəlix bilən ular uni üstünki kəwəttiki əygə bəxlap qıkti. Barlik tul ayallar Petrusning ətrəpioğa olixip, yioğazər kəlixip uningə Dorkasning ular bilən billə boləqan wəktidə əzlrigə tikip bərgən kənglək-kiyimlirini kərsitixti. **40** Lekin Petrus həmməyləni qikiriwətip, tizlinip olturup dua kildi. Andin u jəsətkə qarap: — Tabita, ornungdin tur! — dedi. Tabita kəzini eqip, Petrusni kərup, ornidə olturdi. **41** Petrus uningə qolini uzitip uni yələp turozudı wə mukəddəs bəndilər bilən tul ayallarni qəkirip, Dorkasni ularoğa tirik tapxurup bərdi. **42** Bu hawar pütkül Yoppəoğa tarkilip, nuroqun kixilər Rəbgə etikəd kildi. **43** Xundək boldiki, Petrus Yoppada Simon isimlik bir kənginəg əyidə uzun künlər turdi.

10 Kəysəriyə xəhiridə Korniliy isimlik bir adəm bolup, u [Rim] qoxunidiki «İtaliyəliklər» kisming yüzbəxi idi. **2** U ihlasmən adəm bolup, əzi wə pütkül əyidikiliri Hudadin qorqattı. U mərdlik bilən namratlarəğa həyr-sahawət kəlip, daim Hudaəğa dua-tilawət kəlattı. **3** Bir küni qüxtin keyin saət üqlərdə, u oşayibənə bir kərinüxtə Hudaning bir pərixtisining əzining yenioğa kəlgənlikini oquq kərdi. Pərixətə uni: — Korniliy! — dəp qəkirdi. **4** Korniliy uningə kəzlrini tikip kəttik qəqüp: — Təksir, nəmə ix? — dəp soridi. Pərixətə uningə: — Səning dualiring wə həyr-sahawətlik ixliring Huda aldioğa əslətmə kurbanliktək berip yətti. **5** Əmdi sən Yoppəoğa adəm əwətip, Petrus dəpmə atilidioqan Simon isimlik adəmnə qəkirtip kəl. **6** U Simon isimlik bir kənginəg əyidə mēhman bolup turuwatidu. Simonning əyi dengiz boyida, — dedi. **7** Uningə səzligən pərixətə kətkəndin keyin, Korniliy əydiki hizmətqilərdin ikkini wə daim yenidə turup hizmət kəloquqilər iqidiki ihlasmən bir ləxkərnə qəkirdi. **8** Barlik ixlarni qüxəndürgəndin keyin, ularni Yoppəoğa əwətti. **9** Ətisi ular səpər kəlip xəhərgə yəkinlaxqəndə, qüx wəkti bolup, Petrus dua kəlix üqün əgzigə qıkti. **10** Uning qorsiqi eqip ketip, bir nərsə wəy dedi. Birak ular oşizə təyyarlawatqəndə,

oʻqayibana bir alamət Petrusni oruwaldi. **11** U asman eqilip, tət burjikidin baʼqlanʼoan haldada yər yūzigə qūxūrūlūwatkan kəng dastihandək bir nərsini kərđi. **12** Dastihanda hərhil tət putluk haywanlar, yər beoʻjirliuqular, asmandiki uqar-kanatlarmu bar idi. **13** Uningoʻja bir awaz anglandi: — «Ornungdin tur, Petrus, ulardin soyup ya!» **14** — Yak, Rəb, hərgiz bolmaydu! Mən heqqaqan heqkandək napak yaki haram nərsini yegən əməsmən! — dedi Petrus. **15** Awaz ikkinqi kətim kelip uningoʻja: — Huda halal dəp pakliʼoanni sən haram demə! — deyildi. **16** Bu ix üq kətim yüz berip, andin dastihandək bolʼoan xu nərsə dərhal asmanoʻja elip qikip ketildi. **17** Petrus kərgən oʻqayibana alamətning mənisi toʻpʻrisida kaymukup turoʻanda, mana Korniliy əwətkən kixilər Simonning əyini tepip, dərwaza aldida turatti. **18** Ular birsini qakirip, uningdin Petrus dəpmu atilidoʻan Simon degən birsu bu yərdə turamdu? — dəp soridi. **19** Petrus tehiqə xu oʻqayibana alamətning mənisi üstidə oyliniwatqanda, Roh uningoʻja: — Mana, seni üq adəm izdəp kəldi. **20** Ornungdin tur, pəskə qūx, heq ikkilənməy ular bilən billə baroʻin. Qūnki ularni əwətkūqi Mən! — dedi. **21** Petrus pəskə qūxūp, həliki adəmlərgə: — Silər izdigən kixi mana mən bolimən. Bu yərgə kelix səwəbinglar nemikin? — dedi. **22** Ular jawabən: — Həkkəniy bir adəm, Hudadin kərkidoʻan, xundakla pūtkül Yəhudiyl həlki təripligən Korniliy isimlik rimlik yüzbexi mukəddəs bir pərixta təripidin sizni əyigə qakirtip, sizdin səz-kalam anglaxka əmr kilinoʻan! — dedi. **23** Xunga Petrus ularni əygə təkliq kilip, kondurup mehman kildi. Ətisi ornidin turup u ular bilən billə yoloʻja qikti. Yoppadiki kərindaxlardan bəziliri ularoʻja həmrəh bolup mangdi. **24** Ikkinqi kuni, ular Kəysəriyəgə yetip bardi. Əmdi Korniliy tuʻoqanliri wə yekin yar-buradərlirini əyigə qakirip, Petruslarni təkəzarlik bilən kütup turatti. **25** Petrus əygə kirgəndə, Korniliy aldioʻja qikip, ayioʻjoʻja əzini etip səjdə kildi. **26** Lekin Petrus [dərhal] uni yələp turoʻuzup: — Ornungdin turoʻin! Mənmu bir insan, halas! — dedi. **27** U Korniliy bilən gəp kiləoʻja əygə kiriwidi, əyning iqigə yioʻjiloʻan top-top adəmlərnə kərđi. **28** U ularoʻja: — Silərgə məlumki, biz Yəhudiylarning yat əlliklərdin birsu bilən bardi-kəldi kilixi yaki əylirigə kirixi Təwrat kanun-əkidilirimizgə hilap. Lekin Huda manga heqkandək adəmni napak yaki haram deməslikim kəraklikini ayan kildi. **29** Xuning üqün silər adəm əwətip meni qakiroʻanda, heq rət kilmay aldinglaroʻja kəldim. Əmdi soray, meni nemə dəp qakirdinglar? — dedi. **30** Korniliy mundək dedi: — Tət kunning aldida bügünki muxu waqitkiqə roza tutkanidim; saət üqlərdə mən əydə dua kiliwatattim. Tuyuksiz kiyimliridin nur qaknap turidoʻan bir adəm aldimda pəyda bolup ərə turdi: **31** «Korniliy! Duaying ijabət kilindi wə həyr-sahawətlilik ixliring Huda aldioʻja əslətmə kurbanliktək yətti. **32** Xunga Yoppəoʻja adəm əwətip, Petrus dəpmu atilidoʻan Simon isimlik adəmni qakirtip kəl. U dengiz boyida olturakluk Simon isimlik bir kənqining əyidə mehman bolup turuwatidu» dedi. **33** Xuning üqün, dərhal əzlrini qakirip kelixkə adəm əwətkənidim. Əzliri külbəmgə kelip yahxi kildila! Əmdi biz həmməylən Huda əzlrigə əmr kiləoʻan barlik səzlərnə anglax üqün Hudaning aldida hazir turuwatimiz. **34** Petrus aʻozini eqip mundək dedi: — Bərhək, mən Hudani heqkandək adəmgə yüz-hatirə kilmaydu, dəp qūxinip yəttim; bəlki hər əldin boləoʻanlar iqidə Uningdin kərkidoʻan wə həkkəniyət yürgüzidoʻan kixi bolsila, Uning aldida məkbuldur. **36** Huda Israil həlkiqə yətküzgən səz-kalam, yəni Əysə Məsilh arkilik (u pūtkül məwjudalaroʻja Rəbdur) inak-jatirjəmlilik jakarlanəoʻan hux həwər silərgə məlumə; **37** Silərnəngmu Yəhəya [pəyoʻəmbər] qəməldürüx qakirikini yətküzgəndin tartip, Galiliyədin baxlap pūtkül Yəhudiyə zeminlirida Nasarətlilik Əysə toʻoʻruluk guwahliktin — yəni Hudaning kəndək kilip uni Mukəddəs Roh wə küq-kudrət bilən məsihliqənliki, xuning bilən u həmmə yərnə kezip, yahxi əməllərnə kilip, Iblisning ilkidə boləoʻanlarning həmmisini sakaytkanlikidin həwiringlar bardur. Qūnki Huda uning bilən billə idi. **39** Bizmu uning həmə Yəhudiylarning zeminida həmə Yerusalemda kiləoʻan pūtkün əməllirining guwahqiliri. Ular uni yəoʻjaqka esixi bilənmə oltürdi. **40** Biraq üqünqi kuni, Huda uni kayta tirildürüp namayan

kildi. Birak hamma kixilerga emas, pakæt Huda Özi aldi bilən talliojan guwahqilar, yəni u ölümün tirilgəndin keyin uning bilən həmdastihan bolojan bizlarning arimizda namayan kildi. 42 U bizgə həlqkə hux həwər yətküzüxnı wə özining Huda tərıpıdn tiriklər wə əlgənlərnıng soraqısı kılınıp təyınləngüqi ikənlıknı jakarlanxnı əmr kildi. 43 Barlık pəyojəmbərlər unıngə guwahlık berıduki, hərkm unıngə etıqad kıləjan bolsa unıng namı arklılk gınahlırı kəqürüm kılınıdu. 44 Petrus tehi bu səzlərnı kılıwatqanda, Mukəddəs Roh tehi bu səzlərnı kılıwatqanda, Mukəddəs Roh səz-kalamnı anglawatqan hamma kixigə qüxtı. 45 Petrus bilən billə kəlgən hətnılık boləjan ixəngüqılərnıng hərбірı Mukəddəs Rohnıng yat əllərdıkilərgımu ata kılınıp təkülgənlıknı kərüp bək həyran boluxtı. 46 Qünki ularnıng [karamət namələum] tillarda səzlıxıp Hudanı uluşlıojanlıknı anglıdı. Xunga Petrus: 47 — Muxu kixilər bizgə ohxax Mukəddəs Rohnı kəbul kıləjuqi boləjan bolsa, kım ularnıng suəja qəmüldürüxnı kəbul kılıxını tosalısun?! — dedi. 48 Xuning bilən u ularnıng Rəbning namıda qəmüldürülüxnı buyrudi. Andın ular Petrusnıng ular bilən bırnəqqə kün turuxını etüdnı.

11 Rosullar wə pütkül Yəhüdiyədiki baxka kerındaxlar [yat] əllıklərnıngmu Hudanınıng səz-kalamını kəbul kıləjanlıknı anglıdı. 2 Xunga, Petrus Yerusalemoja kaytqanda, hətnılık boləjan [ixəngüqılər] unı əyibkə buyrup: 3 — Sən hətnə kılınmıojan adəmlərnıng əyıda mehman bolup, ular bilən həmdastihan boldung?! — dedi. 4 Birak Petrus pütün ixnı baxtı-ahırıojıqə ularəja bı-bırləp qüxəndürüp 5 mundaq dedi: — Yoppa xəhırıda dua kılıwatqınımda, ojayıbanə kərünüx menı orıwelıp, bı alamətnı kərdüm. Kəng dastıhandək bı nərsə tət burjıkidın başlanəjan həlda asmandın qüxüp, menıng yenımda tohtıdı. 6 Unıngəja kəz tıkip qarısam, ıqıda hərhl tət putluk həywanlar, yawayı həywanatlar, yər beşırılıəjuqılar, asmandıki uqar-kənatlarmu bar ikən. 7 Andın: «Ornungdın tur Petrus, ulardın soyup yə!» degən bı awaznı anglıdım. 8 Mən: «Yak Rəb, hərgız bolmaydu! Mən həqkaqan hərəkəndək napak

yakı haram nərsını əşzımoja əlojan əməsmən!» dedım. 9 Birak manga yənə: «Huda həlal dəp paklıəjan nərsını sən haram demə!» degən awaz anglandı. 10 Bu ix üq kətim xundak təkrrarlınıp, ahır bularnıng həmmısı asmanoja kaytıdn tartıp ketıldı. 11 Mana dəl xu qəşda, Kəysəriyədn menı qakırıxka əwətilgən üq kixi mən turojan əyning əldıəja kəldı. 12 Mukəddəs Roh menı həq ikkılənməy ular bilən billə berıxka buyrudi. Muxu altə kerındaxmu mən bilən billə bardı. [Kəysəriyəgə yetıp kelıp], həlıkı adəmnıng əyigə kırduq. 13 Bu kixi bizgə özınıng əyıda payda bolup turojan bı pərixtnı kəndək kərgənlıknı eyttı. Pərixte unıngəja: «sən Yoppəja adəm əwətip, Petrus dəpmu atıldıəjan Sımın isımlık bı adəmnı qakırtıp kəl, 14 u sanga senı wə pütkül əılənggə nıjatlık yətküzıdıəjan bı həwərnı eytıp berıdu» degənıkən. 15 Mən gəpnı baxlıəjınımda, Mukəddəs Roh huddı baxta bıznıng üstımızgə qüxknıdək, ularəjımu qüxtı. 16 Xu qəşda, Rəbning səz-kalamını, yənı: «Yəhya kixılərnı suəja qəmüldürgən, ləkn sılər bolsanglar Mukəddəs Rohka qəmüldürülısılər» degınını esıngə əldım. 17 Xunga, əgər Huda əmdı muxularəja bız Rəb əysa Məsıhka etıqad kıləjınımızdn keyın bızgə bərgən ılıpatka ohxax ılıpat ata kıləjan bolsa, Hudanı tosaləjudək mən zadı kım ıdım? 18 Ular bu səzlərnı anglıəjanda, əyıbləxtın tohtap, Hudaəja mədhıyə okup: — Bərhək, Huda əllərgımu həyatlıkka elıp barıdıəjan towa kılıxnı nesıp kılıptu! — deyıxtı. 19 U qəşda, İstıpannıng ıxı bilən zıyankəxlıkkə uqrap hərəkaysı jaylarəja tarkılıp kətkənlər Fənıkiyə rayonı, Sıprus arılı wə Antakya xəhırı katarlık jaylarəjıqə yetıp berıp, bu jaylarda səz-kalamnı pakət Yəhüdıylarəjıla yətküzəttı. 20 Ləkn ulardın Sıprus arılı wə Kurını xəhırıdn kəlgən bəzilər Antakya xəhırıgə barəjanda, Rəb əysanınıng hux həwırını Greklərgımu yətküzdı. 21 Rəbning kəlı ular bilən billə bolup, tolımu nuroqun kixilər ıxınıp towa kılıp Rəbgə başlandı. 22 Bu həwər Yerusalemdıki jamaətnıng kulıkəjoja yetıp kəldı. Xuning bilən ular Barnabasnı Antakyaəjıqə arılıp etüxkə əwəttı. 23 Barnabas yetıp berıp, Hudanınıng mehir-xəpkıtını kərüp, huxal boldı. U ularnıng həmmısını jan-dıldın kət'ıyılık bilən

Rəbgə qing baqolinixka rıqəbətəndürdi. **24** Qüinki u Mukəddəs Rohka wə iman-ixənqə toldurulan bolup, yahxi bir adəm idi. Xuning bilən zor bir top adəmlər Rəbgə koxuldi. **25** Xuning bilən Barnabas Tarsus xəhırıgə Saulni izdəp bardı. **26** Uni tepip Antakyaşa elip kəldi; xundak boldiki, ikkiylən jamaət bilən billə sak bir yil yiqilip, nuroqun adəmgə təlim bərdi. Muhlisrlarning «Hristianlar» dəp tunji atilixi Antakyadin baxlandi. **27** U künlərdə bəzi pəyoqəmbərlər Yerusalemdin Antakyaşa qüxüp kəldi. **28** Bular din Agabus isimlik birəylən otturişa qikip, Rohning wəhiyini yətküzüp, qattik bir aqarqilikning pütkül dunyani basidojanlikini aldin eytti (bu aqarqilik dər wəxə «Klawdiyus Kəysər» həküm sürgən wəqıtta yüz bərdi). **29** Buning bilən [Antakyadiki] muhlislarning hər biri öz kurbioşa qarap pul yiqip, Yəhudiyədə turuwatқан qerindaxlarşa yardəm berixni qarap kildi. **30** Ular bu qararni ada kilip, ianini Barnabas wə Saulning qoli arkilik [Yəhudiyədiki jamaət] aqsakallirioşa yətküzüp bərdi.

12 Xu qaoqlarda, Herod padixah jamaəttikilərdin bəzilirigə ziyankəxlik kilmaqçı bolup ularşa qol saldi. **2** U Yuhannaning akisi Yakupni qiliqlap oltürdi. **3** Özining bu qilojan ixining Yəhudiylarşa yakqanlikini kərip, u Petrusnimu tutqun kildurudi (xu qaoşda «petir nan heyti» məzgili idi). **4** Petrusni tutqandin keyin, uni zindanoşa taxlap, tət ləxkər bir guruppa qilinojan tət qarawul topioşa tapxurdi. Pasha heyttin keyin, Herod uni halayik aldida sorak kilmaqçı idi. **5** Xunga Petrus zindanda tutup kəlini. Lekin jamaət Hudaşa jan-dil bilən uning üqün dua qilixiwatatti. **6** Əmdi Herod uni elip qikip sot qilixning aldinqi keqisi, Petrus ikki zənjir bilən baqlaklik peti, ikki qarawulning otturisida uhlawatatti; ixikning sirtidimu birnəqqə qarawul zindanni kəzət qilawatatti. **7** Wə tuyuksiz Rəbning bir pərixtsisi kərinüp, bir nur kamerni yorutti. Pərixətə Petrusning biqinioşa noqup: — Tez tur! — dəp oyoşatti. Uning qolliridiki zənjir xu haman boxap qüxüp kətti. **8** Pərixətə uningşa: — Belingni baqliwal!

Kəxingnimu kiy! — dedi. Petrus uning deginini kildi. Andin u: — Qapiningni yepinqaklap kəynimdin mang! — dedi. **9** Petrus uningşa əgixip [kamerdin] qikti. Birak u pərixting wasitisi bilən boluwatқан bu ixlarning rastlikini bilməy, bəliki bir oşayibanə kərinüp kəruptimən, dəp oylawatatti. **10** Ular birinqi wə ikkinqi kəzəttin oşup, zindanning xəhərgə qikidojan təmür dər wəzasioşa baroşanda, dər wəza ular üqün əzlikidin eqilip kətti. Ular qikip, bir koqidin oşkəndə, pərixətə tuyuksiz uning yenidin kətti. **11** Xu qaoşda, Petrus esigə kelip, öz-əzigə: «Dər wəxə əmdi Rəb Öz pərixtsisini əwətip, meni Herodning qolidin wə Yəhudiylar həkuning kütənlirining həmmisidin kutquzuptu, dəp bildim» — dedi. **12** Həqiqiy əhwalni qüxinip yətkəndə, u Markus dəpmu atilidojan Yuhannaning anisi Məryəmnin əyigə bardı. U yərdə nuroqun kixilər yiqilip dua-tilawət qilawatatti. **13** U dər wəzining ixikini qakqanda, Roda isimlik bir dedək awazni anglap qikti. **14** U Petrusning awazini tonup, huxallikidin ixikni eqixqimu ülgürməy yügürüp kelip, həmməyləngə: — Petrus dər wəza aldida turidu! — dəp həwər kildi. **15** Lekin ular: — Sarang bolup qaldingou! — deyixti. Birak u: — Rast xundak, dəp turuwaldi. Ular: — U uning pərixtsisi bolsa kərək! — deyixti. **16** Birak Petrus dər wəzini qəkiwərdi. Ular qikip dər wəzini eqip, uning əzini kərgəndə həmməylən hang-tang boluxti. **17** Petrus ularşa ün qikar maslikka qol ixariti qilip, ularşa Rəbning əzini zindandin qandak elip qikqanlikini eytip bərdi. Andin keyin, u: — Bu həwərnə Yakupka wə qerindaxlarşa yətküzüp qoyunglar, — dəp, əzi u yərdin baxka yərgə kətti. **18** Tang atqanda, qarawullar Petrus zadi nemə boldi dəp sarisimigə qüxti. **19** Herod uni izdəp uning iz-derikini tapalmioşaqka, qarawullarni sorak qilip, ularni əlümgə məhkum qilixni buyrudi. Bu ixtin keyin, u Yəhudiyədin qüxüp Kəysəriyə xəhırıgə berip xu yərdə turdi. **20** Əslidə Herod [han] bilən Tur wə Zidondikilər arisida qattik jedəl bar idi. Həlbuki, Tur wə Zidondikilər birlixip, Herodning aldioşa kəldi. Uning bilən yarixiwelix üqün ular aldi bilən hanning Bilastus isimlik xəhsiy oşojidarini

ezlirigə yar-yөлək boluxka qayil kıloqanidi. Qünki bu yurttikilər axliqni hanning ilkidiki jaylardin alatti. **21** Bəlgiləngən kərüxüx künidə Herod xahənə tonlirini kiyip, sorak təhtidə olturup, ularoşa nutuq sözlidi. **22** Anglioşan həlk: — Bu adəmning awazi əməs, bəlki bir ilahning awazidur! — dəp warqiraxti. **23** Xuan Pərwərdigarning bir pərixitsi hannı urdi; qünki u xan-xərəpni Hudaşa beoşixlimidi. Nətijidə, u kurtka yəm bolup öldi. **24** Əmma Hudaning səz-kalami dawamlıq bərk urup kəngəydi. **25** Barnabas bilən Saul Yerusalemda ianilirini tapxurux hizmitini ada kıloqandin keyin, Antakyaşa kaytip kətti. Ular Markus dəpmu atilidoşan Yuhannani billə elip bardı.

13 Antakyađiki jamaət iqidə bəzi pəyoşəmbərlər wə təlim bərgüqilər bar idi. Ular Barnabas, «Kara» dəpmu atilidoşan Ximeon, Kurinilik Lukius, Herod han bilən billə qong boləşan Manaən wə Saullar idi. **2** Ular Rəbning ibaditidə bolup roza tutuwatқан bir məzgildə, Muqəddəs Roh ularoşa: — Barnabas bilən Saulni Mən ularni kilixka qaqiroşan hizmət üqün Manga ayrip koyunglar, — dedi. **3** Xuning bilən, ular yənə roza tutup dua kıləşandin keyin, ikkiyləning üstigə kollirini təgküzüp uzitip koydi. **4** Ular Muqəddəs Roh təripidin əwətəlgən bolup, Səlyukiyə xəhirigə berip, u yərdin kemigə qikip Sıprus arilioşa qarap yoloşa qikti. **5** Salamis xəhirigə yetip kelip, ular Yəhudiylarning sinagoglirida Hudaning səz-kalamini yətküzüxkə baxlıdi. Yuhanna ularning yardəmqisi idi. **6** Ular pütün aralni arilap qikip, Pafos xəhirigə kəldi. Ular u yərdə Baryəxua isimlik bir kixi bilən uqrixip kaldi. U şəhərgər bolup, sahta pəyoşəmbər boləşan bir Yəhüdiy idi. **7** U kixi bu [aralning] rimlik waliyisi Sergiyus Pawlusning həmrəhi idi. Waliy uqumuxluk bir kixi bolup, Barnabas bilən Saulni qakirtip, Hudaning səz-kalamini anglimaqqi boldi. **8** Ləkin həliki şəhərgər (uning grekqə ismi Əlimas bolup, «şəhərgər» degən mənida) ularoşa qarxi qikip, waliyning rayini etiqədtin kayturuxni urunmaqta idi. **9** Biraq Muqəddəs Rohka tolduruloşan Saul (yənə «Pawlus» dəpmu atilidu) həliki şəhərgərgə tikilip qarap **10**

uningoşa: — Əy, kəlbəng hərhil hiyiləgərlik wə aldamqilik bilən toləşan İblisning oşli, həmma həkkanıylikning düxmini! Pərwərdigarning tüz yollirini burmilaxni zadi tohtatmamsən?! **11** Əmdi Rəbning kəli üstünggə qüxti! Kəzliring kor bolup, bir məzgil künning yorukini kərəlməysən! — dedi. Xuan, bir hil tuman wə qarangoşuluk uni basti. U yolni silaxturup, kixilərdin meni qolumdin yetilənglar, dəp iltija kılatti. **12** Yüz bərgən ixni kərgən waliy Rəbning təlimigə kattik həyran bolup, Uningoşa etiqəđ kildi. **13** Pawlus bilən uning həmrəhliri kemigə qikip, Pafostin Pamfiliyə əlkisidiki Pərgə xəhirigə bardı. U yərdə Yuhanna ularin ayirilip Yerusalemoşa kaytti. **14** Pawluslar bolsa Pərgə xəhiridin qikip, dawamlıq mengip Pisidiyə rayonidiki Antakya xəhirigə berip, xabat küni sinagogka kirdi. **15** Təwrat kişimliridin wə pəyoşəmbərləning yazmiliridin oquloşandin keyin, sinagogning qongliri ularni qakirtip: — Kerindaxlar, əgər halayıqka birər nəsihət səzünglar bolsa, eytinglar, — dedi. **16** Pawlus ornidin turup, qol ixiriti kılıp, halayıqka mundaq dedi: — Əy Israillar wə Hudadin qorqқанlar, kulak selinglar! **17** Bu Israil həlkining Hudasi ata-bowilirimizni tallidi; ular Misirdə musapir bolup yaxioşan wəqitlarda ularni uluq kildi, Əzining egiz kətürgən biliki bilən ularni Misirdin kutkuzup qikti. **18** U qəldə ularoşa təhminən kirik yil oşəmhərluk kildi **19** andin Qanaan zeminidiki yəttə əlni yokitip, ularning zeminlirini ularoşa miras kılıp bərdi. **20** Bu ixlaroşa aldi-kəyni bolup təhminən tət yüz əllik yil kətti. Keyin, taki Samuil pəyoşəmbər otturoşa qikqıqə, u ularoşa batur həkimlarni tikləp bərdi. **21** Andin ular bizgə bir padixahni bərsikən, dəp [Samuil pəyoşəmbərdin] tilidi. Xuning bilən Huda ularoşa Binyamin kəbilisidin Kix isimlik adəmning oşli Saulni tikləp bərdi. U kirik yil həküm sürdi. **22** Biraq [Huda] Saulni səltənətidin qüxürüp, ularoşa Dawutni padixah kılıp turoşuzup bərdi. Huda uning həkkidə guwahlik berip: «Kənglümdikidək bir adəmni, yəni Yəssəning oşli Dawutni taptim. U Mening toluq iradəmgə əməl kılıdu», — dedi. **23** Əzi wədə kıləşandək Huda bu adəmning nəslidin Israil həlkigə bir Kutkuzoşuqi tikləp bərdi — u

bolsa Əysaning əzidur! 24 U həkning otturisiya qıqıxtin alwwal, Yəhya [pəyoəmbər] qıqıp, barlıq İsrail həkini towa kılıxni [bildüridioqan] qemüldürüxni qobul kılinglar, dəp jakarlidi. 25 Yəhya [pəyoəmbər] wəzipini tamamlıoqanda, halayıqqa mundak degənidi: «Silər meni kim dəp bilisilər? Mən silər kütkən zat əməsmən. Biraq mana, məndin keyin birsi kelidu, mən hətta uning ayaq kəxlirini yexixkimu layik əməsmən!» 26 Əy qerindaxlar, İbrahımning jəmətining nəsiliri wə aranglardiki Hudadin qorqkanlar, bu niyatlıkning sez-kalami silərgə əwətildi! 27 Yerusalemda turuwatqanlar wə ularning həkimliri [Əysani] tonumay, uning üstidin gunahkar dəp həküm qıqarəjini bilən, hər xabat küni okulidioqan pəyoəmbərlərnin aldin eytkan səzlrini əməlgə axurdi. 28 Gərqə ular uningdin ölüm jazasioqə həküm kılıxqa tegixlik birər gunah tapalmıoqan bolsimu, waliy Pilatustin yənıla uni ölümgə məhkum kılıxni etündi. 29 Ular [bu] [ixlarni kılıp] mukəddəs yazmilarda uning həkqidə aldin pütülgənlərnin həmmisini [əzliri bilmigən həlda] əməlgə axuroqandin keyin, uning jəsitiini kresttin qıxürüp, bir kəbrigə koydi. 30 Lekin Huda uni ölümün tirildürdi! 31 Tirilgəndin keyin, u burun əzi bilən Galiliyədin Yerusalemoqə əgixip kəlgənlərgə kəp künlər iqidə [nəqqə ketim] kərünüp turdi. Bu kixilər hazır [İsrail] həkigə uning guwahqiliri boluwatidu. 32 Bizmu ata-bowilirimizə qilinoqan wədinin hux həwirini silərgə hazır jakarlaymiz — Huda Əysani [arimizda] tikləp, bu wədini ularning əwladliri boləqan bizlərgə əməlgə axurdi. Bu həktə Zəburning ikkinqi küyidə aldin'ala mundak pütülgən: «Sən Mening Ooqlum, Əzüm seni bögünki künidə tuoqdurdum». 34 Əmdilikte Hudaning Əysaoqə qirixni kayta kərgüzməy ölümün tirildüridioqanlıq həkqidə u [mukəddəs yazmilarda] mundak aldin eytkan: «Dawutqa wədə qiloqan mehir-xəpətlərnini silərgə ata qilimən!» 35 Xunga yənə bu həktə yənə bir ayəttə: — «[I Huda], Sening mukəddəs Boləquungə tenining qirixini kərgüzməysən». 36 Qünki Dawut dərwəxə Hudaning iradisi boyiqə əz dəwri üçün hizmət kılıp, əz ata-bowiliriə qoxulup ölümde

uhlap uning teni qirip kətkənidi. 37 Lekin Huda ölümün tirildürgüqi bolsa qirixni heq kərmidi. 38 Əmdi xunga silər xuni bilixinglar kərəkki, i qerindaxlar, hazır gunahlardin kəqürüm qilinix yoli dəl xu kixi arkilik silərgə jakarliniwatidu. 39 Musa pəyoəmbərgə qıxürülgən Təwrat qanuni bilən silər halas bolalmaywatqan ixlardin uningə etikad qiloquqilar u arkilik halas qilinip həkqaniy qilinidu! 40 Xunga, pəyoəmbərlər aldin eytkan xu balayi'apət bexinglarə qıxməsliki üçün ehtiyat qilinglar! — 41 «Qaranglar, i mazak qiloquqilar, həyranuhas bolup halak bolunglar! Qünki silərnin künliringlarda bir ix qilimənki, Uni birsi silərgə elan qilsimu silər xu ixqa hərgiz ixənməysilər!» 42 Pawlus bilən Barnabas sinagogdin qikiwatqanda, jamaət ularə kelərki xabat küni bu ixlar həkqidə yənə səzləxni yelindi. 43 Sinagotiki jamaət tarkaloqanda, nuroqun Yəhudiylar wə Hudadin qorqkan Təwratqa etikad qiloqan Yəhudiy əməslərmu Pawlus bilən Barnabaska əgəxti. Ikkisi ularə sez qilip, ularni Hudaning mehir-xəpətidə qing turuxqa dəwət kildi. 44 Keyinki xabat küni, pütün xəhər həkigə degüdək Hudaning sez-kalamini angliqili kelixti. 45 Biraq bundak top-top adəmlərnin kərgan Yəhudiylar həsətkə qəmüp, Pawlusning səzlrigə qarxi tətür gəp qilip, uningə təhmət kildi. 46 Əmdi Pawlus bilən Barnabas tehimu yürəklik həlda mundak dedi: — Hudaning sez-kalamini aldi bilən silər [Yəhudiy həkigə] yətküzix kərək idi. Lekin silər uni qətkə kəqip əzünglarni mənggülik həyatqa layik kərmigəndin keyin, mana biz [silərdin] burulup əllərgə yüzlinimiz! (aiōnios g166) 47 Qünki Pərwərdigar [mukəddəs yazmilarda] bizgə mundak buyruoqan: — «Mən Seni [yat] əllərgə nur boluxqa, Yər yüzining qət-yəqiliriəqə niyatlık boluxung üçün Seni atidim». 48 Əllərdikilər bu səzni anglap, huxal boluxup Rəbning sez-kalamini uluoqlaxti; mənggülik həyatqa erixixkə bekitilgənlərnin həmmisi etikad kildi. (aiōnios g166) 49 Xundak qilip, Rəbning sez-kalami pütkül zeminə tarkaldi. 50 Biraq Yəhudiylar Hudadin qorqkan yuqiri təbiqilik ayallarni həm xəhər mətiwərlirini kütritip, Pawlus bilən Barnabaska ziyənkəxlik

kiloquzup, ular ikkisini öz yurtliridin qoqrlap qikardi. 51 Əmma Pawlus bilən Barnabas ularoqa qarap ayaqliridiki topini keqixturuwetip, Konya xəhirigə qarap mangdi. 52 [Antakyadiki] muhlislar bolsa huxallikqqa həmdə Mukəddəs Roħqa tolduruldi.

14 Konya xəhiridə xundak boldiki, Pawlus bilən Barnabas Yəhudiylarning sinagogioqa kirkəndə, jamaətkə xundak səzlidiki, nətijidə Yəhudiylar wə Greklərdinmu nuroqan kixilər etiqađ kildi 2 (ħalbukı, ixənmıgən Yəhudiylar [yat] əllikləning kəngüllirini zəhərləp, ularni kərindaxlaroqa karxi turuxqa kutratti). 3 Xunga [Pawlus bilən Barnabas] u yərdə heli uzun turup, Rəbgə tayinip yürəklik ħalda [hux həwərnı] jakarlıdi; Rəb ularning kolliri bilən mejjizilik əlamətlər wə karamətlərnı kərsitip öz meħir-xəpkitining səz-kalamioqa guwahlik bərdi. 4 Buning bilən xəhər həlki ikkiğə bəlünüp ketip, bəziliri Yəhudiylar tərəptə, bəziliri bolsa rosullar tərəptə turdi. 5 Ahirda, bir kisiim yat əlliklər bilən Yəhudiylar arisida (öz baxlıqliri bilən birliktə) rosullarnı kiynap, qalma-kesək kilix kutrakculuqi bax kətürdi. 6 Lekin ular bu itxin həwər tepip, xu yərdin keqip Likawunya rayonidiki Listra wə Dərbə xəhərliri həmdə ətraptiki yurtlaroqa qarap mangdi. Ular xu yərlərdə hux həwərnı dawamlik jakarlawərdi. 8 Xu qaşda, Listra xəhiridə putlirida maşdurı yok, heq mengip bakmioqan bir tuşma paləq olturatti. 9 Pawlus səz kilıwatqanda, bu adəm uningə qulaq selip olturatti. Pawlus uningə kəz tikip uning saqaytilixioqa ixənqi barlıqini kərüp yetip, 10 yukiri awaz bilən: — Ornungdin dəs tur! — dedi. Həliqi adəm xuan ornidin dəs turup mengixqa baxlıdi. 11 Lekin Pawlusning bu ixini kərgən top-top adəmlər Likawunya tili bilən: — İlahlar insan kiypitigə kirip arimizə quxuqtu! — dəp warkirixip kətti. 12 Ular Barnabasni «İlah Zeus» dəp ataxti wə Pawlusni səzləxtə baxlamqi boləqqa uni «İlah Hərmis» dəp ataxti. 13 Xəhərnıng sirtida «Zeus İlah»ning buthanisi bar idi. Xu [buthanidiki] kaħin xəhər dərwasioqa əküz wə gül qəmbirəklərnı elip kelip, həlki bilən billə rosullarəqa atap kurbanlik kilmaqci boldi.

14 Lekin rosullar Barnabas bilən Pawlus bu ixni anglap, kiym-keqəklirini yirtkən ħalda, kəpqlikning arisioqa yügürüp kirip, warkirap mundak dedi: 15 — Halayik, bu ixlarnı nemə dəp kilıwatisilər?! Biz silərgə ohxax həssiyattiki insanlarmız! Biz silərgə bu ərziməs nərsilərnı taxlap, asman-zemin, dengiz-okyan wə ulardiki barlik məhluklarnı Yaratquci ħayat Hudaşila ibadət kilixinglər kerək dəp jakarlawatimiz! 16 Burunqi dəwrlərdə, u ħərəkaysi əllərnı öz yollirida mengixqa yol qoyqan. 17 Xundak bolsimu, U Özini ispatlaydıqan guwahlikni kaldurmioqan əməs. Qünki U həmixə silərgə xapaət kərsitip, yamoqurnı öz waqtida ərxtin yaşdurup mol ħəsul ata kilip, ax-tamak bilən silərnı toyoquzup, kəblinglarnı huxallikqqa qəmdürüp kəldi. 18 Həttə ular bu səzlərnı kiləqan bolsimu, halayikning ularəqa atap kurbanlik kilixini aralanı tosuwaldi. 19 Lekin Antakya wə Konya xəhərliridin bəzi Yəhudiylar kelip, kixilərnı əzlırigə qayil kilixi bilən, həlki Pawlusni qalma-kesək kildi, andin uni əldi dəp qarap, xəhər sirtioqa sərəp aqıqip taxlıwətti. 20 Lekin muhlislar uning ətrapiəqa olaxqanda, Pawlus ornidin turup, xəhərgə kaytip kirdi. Ətisi, u Barnabas bilən billə Dərbə xəhirigə kətti. 21 Əmdi ular Dərbə xəhiridə hux həwər jakarlap, nuroqan adəmlərnı [Məşihgə] muhlis boluxqa kirküzgəndin keyin, ikkiylən Listra, Konya wə Antakya xəhərlirigə kaytip bardı. 22 Ular u yərlərdə muhlislarınıng kəlbirini küqəytip, ularni etiqađta qing turuxqa rişətləndürüp, xundakla: — Biz Hudaning padıxahlıqioqa kirixtə nuroqan japa-muxəkkətlərnı bəximızdin ətküzüximiz muqərrər bolıdu, — dəp nəsihət kildi. 23 Ular yənə ħərəkaysi jamaət iqidə aqsakallarnı tallap bəlgiləp, dua kilix wə roza tutux arkilik ularni əzlıri etiqađ başlıqan Rəbgə tapxurdi. 24 İkkiylən Pisidiyə rayonidin ətüp Pamfiliyə əlkisigə kəldi. 25 Ular Pərgə xəhiridə səz-kalamni yətküzgəndin keyin, Attalya xəhirigə bardı. 26 Andin u yərdin kemigə qıqip, [Suriyədiki] Antakyaəqa qarap kətti. Ular əslidə xu yərdə əzlıri ħəzir tamamliqan bu wəzipini ada kilixqa [jamaəttikilər tərıpidin] Hudaning meħri-xəpkitigə tapxuruləqanıdi. 27 Kaytip kəlgəndə, ular jamaətnı bir yərgə jəm

kiloqanda, ularoq Hudaning ezliri arkilik kiloqan barlik omallirini, xundakla Hudaning kandak kilip allergo etikadning bir ixikini aqkanlikini sozlep bardi. 28 Ular u yerdə muhlislar bilən billə uzun mæzgil turdi.

15 Xu qaoqlarda bəzilər Yəhudiya əlkisidin kelip, [Antakyadiki] kerindaxlaroq: — Silər Musa [pəyoqəmbərgə] tapxuruloqan yosun boyiqə hətnə kilinixni qobul kilmisanglar, kutquzulmaysilər! — dəp təlim berixkə baxlidi. 2 Bu ix tooqrisida qong majira qikkən bolup, Pawlus bilən Barnabas ikkiylən xu kixilər bilən kəskin munazirə kilixkəndin keyin, [kerindaxlar] Pawlusni, Barnabasni, xundakla ularning arisidin birnəqqəylənni bu məsilə tooqrisida rosullar wə aqsakallar bilən kəriuxkə Yerusalemoqə barsun dəp bekitgən. 3 Xundak kilip ular jamaət təripidin yoloqə selinip, səpiridə Fənikiyə rayoni wə Samariya əlkisini besip eṭip, baroqanla yeridə əlləringmu towa kilip [etikad] yoloqə kirgənlikini təpsiliy sozlidi. Bu həwər barlik kerindaxlarni zor xadliqqa qemgüzdi. 4 Pawluslar Yerusalemoqə kəlginidə, ular jamaəttikilər, rosullar wə aqsakallar təripidin qarxi elinip, kəpquikkə Hudaning ezliri arkilik barlik kiloqan omallirini bayan kilip bardi. 5 Ləkin Pərisiyə məzhəpidikilərdin etikad yoloqə kirgən bəzilər ornidin turuxup: — Muxu [yat əlliklərn] hətnə kilix kerək, xundakla ularoqə Musaoqə qüxürülgən Təwrat qanuniyoqə əməl kilixi kerəklikini jekiləx kerək! — dedi. 6 Xunga rosullar bilən aqsakallar bu məsiləni muzakirə kilix üçün jəm boluxti. 7 Uzun səhbətlixixtin keyin, Petrus ornidin turup mundak dedi: — Kerindaxlar, dəsləptiki künlərdə Hudaning iqinglərdin meni tallap mening aozim arkilik hux həwərdiki səz-kalamni yat əlliklərgə anglitip ularning etikad kilixida wasitə kilixkə bekitkənlikidin həwiringlar bar. 8 Wə insanlarning kəlbini bilgüqi Huda Muqəddəs Rəhni bizgə ata kiloqinidək, ularoqimu ata kildi. 9 Xundak kilip, Huda ularni biz bilən heqkəndak pərkləndürməy, ularning kəlbirini etikad arkilik pak kildi. 10 [Əhwal mana xundak ikən], əmdi silər nemə üçün əzimiz wə ata-bowilirimizmu kətürəlmigən bir boyunturukni

muhlislarning boynioqə artmaqci bolup, Hudani sinimakqi bolisilər?! 11 Əmdilikdə, biz bolsak Rəb Əysaning mehİR-xəpkitigə tayinin ularoqə ohxax kutquzulimiz, dəp ixinimiz. 12 [Bu səzdin keyin], Barnabas bilən Pawlus qikip, Huda ezliri arkilik yat əlliklərnning arisida kərsətkən barlik məjizilik alamətlərnə wə karamətlərnə bayan kilip bardi; kəpquilik ularoqə kulak selip süküttə turdi. 13 Ularning səzi tügigəndin keyin, Yaqup mundak dedi: — Kerindaxlar, manga kulak selinglar! 14 Bayatin Ximeon Hudaning yat əlliklərnimu baxtinla xapaət bilən yoqlap, ularning arisidin Əz nami üçün bir həlk qikiridiloqanlikini qüxəndürüp eṭti. 15 Pəyoqəmbərlərnning eytkanlirimu buningoqə uyoqun kelidu, huddi [muqəddəs yazmilarda] munu səzlər pütülgəndək: — 16 — ««Muxu ixlərdin keyin, Mən kaytip kelip, Dawutning yikiloqan qedirini yengibaxtin qurup tikləymən, Uning harabiliklirini qayta bina kilip, əsligə kəltürimən. 18 Xundak kilip, jahəndiki baxkə insanlarmu, yəni Mening namim bilən ataloqan barlik əllər Meni izdəp tapidu» dəydu bu ixlarni əməlgə Axuroquqi wə xundakla ularni əzəldin ayan kilip kəlgən Pərwərdigar!» (aiṭn q165) 19 — Xuning üçün hulasəm xuki, yat əlliklər arisidin towa kilip Hudaqə etikad baqliloqanlaroqə awarə-eoqirquilik selip qoymaslikimiz kerək; 20 pəkət ularoqə: «Butlaroqə atilip buloqanoloqan nərsilərnə yeyixtin, jinsiy buzukluktin, qanni wə booqup soyuloqan həywanlarning gəxliridinmu yeyixtin neri bolunglar» dəp tapilap, bir parqə hət yazayli. 21 Qünki qədimki dəwrlərdin tartip hər xəhərdə xabat künidə sinagoglarda Musa [pəyoqəmbər]ning eytkanliri oqulup, uning kərsətmiliri eṭitilip kəlgən. 22 Xuning bilən rosullar, aqsakallar, xundakla Yerusalemdiki pütkül jamaəttikilər əz arisidin birnəqqə adəmnə tallap, ularni Pawlus wə Barnabas bilən billə Antakyaqə əwətxni layik kərdi. Əslidə kerindaxlar iqidə baxlamqi bololoqan Yəhuda (Barsabas dəpmu atilidu) bilən Silaslar buningoqə tallandi. 23 Hət bolsa ularoqə tapxuruldi, uningda mundak yeziloqanidi: — «I Antakya, Suriya wə Kilikiyədə turuwatqan yat əllik kerindaxlar, — [Yerusalemdiki] kerindaxliringlərdin, rosullar

bilən aqsaqallardin silərgə salam! 24 Arimizdin bəzi kixilər qikqip yeninglaroşa berip, sözliri bilən silərnı biaramlikka selip kenglünglarnı parakəndə kılıp qoyoşanlikini anglıduk. Lekin biz ularoşa heqkəndək səz-əmr kılmıduk. 25 Xu səwəbtin, biz bu ixta oylirimiz bir yərdin qikqəndin keyin, arimizdin tallanoşan birnəqqəylənnı səyümlük Barnabas wə Pawlusimiz bilən billə yeninglaroşa əwətxni qarar kılduk. 26 Bu ikkiylən Rəbbimiz Əysa Məsihning nami üqün həyatini hətərgə təwəkkül kıləşan kixilərdur. 27 Xunga biz Yəhuda bilən Silasni yazoşanlirimizni silərgə əz əşzi bilənmü səzləp bərsun dəp, yeninglaroşa əwəttuk. 28 Gəpning poskallisoşa kəlsək, Mukəddəs Rohka, xundakla bizlərgimü xu layik kəringənkı, təwəndiki zərür boləşan ixlərdin sirt, silərgə heqkəndək baxka ixni yükliməslıkmiz kerək: 29 — Butlaroşa ataləşan nərsilərdin, qənnı wə boşup soyuləşan həywanlarning gəxliridin yeyixtin wə jinsiy buzukluktin neri bolux — silər muxu birnəqqə ixtin saklansanglar, yaxhi kıləşan bolisilər. Aman-hatırjəm bolunglar!» 30 Xundək kılıp, ular [qerindaxlar] tərıpidin yoloşa selinip, Antakyaşa bardi. U yərdə pütün jamaəttikilərnı yioşip, hətnı ularoşa tapxurdi. 31 Ular hətnı oqup, uningdin boləşan rıqəbət-təsəllidin zor xadlandı. 32 Yəhuda wə Silaslar əzlırimü pəyoşəmbərlərdin bolup, qerindaxlarnı nuroşun səz-nəsilətlər bilən rıqəbətəndürüp, ularnı kuwwətəndürdi. 33 [Yəhuda wə Silaslar] u yərdə bir məzgilni ətküzgəndin keyin, Antakyaşadiکی qerindaxlarning səpirigə amanlik tiligən həlda uzitixi bilən, ular əzlırini əwətkən [Yerusalemdikilərnıng] qexioşa kaytti. 34 Lekin Pawlus wə Barnabas Antakyaşada qelip, baxka nuroşun qerindaxlarning həmkarlikida təlim berip Rəbning səz-kalamidiki hux həwirini jakarlap turdi. 36 Lekin yənə birnəqqə künlərdin keyin Pawlus Barnabaska: Biz burun Rəbning səz-kalamini yətküzgən həmmə xəhər-yezilaroşa berip, qerindaxlarning yenioşa berip, həlini sorap kələyli, — dedi. 37 Barnabas bolsa Yuhanna (Markusmu deyilidu)ni billə elip barmakqi boləşanidi. 38 Birək Pawlus aldinkı qetim Pamfiliyə əlkisidə ulərdin ayrılıp

kətkən, Rəbning hizmitidə ular bilən billə [dawamlık] səpər kılmioşan Markusni yənə elip berixni aqılanilik əməs dəp qaridi. 39 Xuning bilən ikkiylən otturisida bək kəskin ihtilap bolup, ahir berip ular bir-biridin ayrılıp ketixti. Barnabas Markusni elip, kemigə olturup Sıprus arilioşa kətti. 40 Pawlus bolsa Silasni tallidi; qerindaxlarning ikkiylənnı Hudaning xapaitigə amanət kilixi bilən u ikkisi yoloşa qikqti. 41 U əmdi Suriyə wə Kilikiyə əlkillirini arilap ətüş, [hərkəysi jaylarda] jamaətlərnı kuwwətəndürdi.

16 Andin u Dərbə wə Lıstra xəhərlirigimü bardi. Mana, xu yərdə etikədqı Yəhudi bir ayalning oşlı, Timoti y isimlik bir muhlis bar idi. Uning atisi bolsa grek idi. 2 Lıstra wə Konya xəhərliridiki qerindaxlarning həmmisi uning toşruluk yaxhi guwahlik beratti. 3 Pawlus uni əzi bilən billə elip mangmakqi boldi. Birək bu yərdiki Yəhudiylarning həmmisi [Timoti yning] atisining grek ikənlikini bilgəqə, Pawlus uni elip hətnə kıldurdi. 4 Ular xəhər-yezilərdin ətkəq, Yerusalemdeki rosullar bilən aqsaqallar [yat əllərgə] bəkitkən bəlgilimilərnı ularning riayə kilixi üqün tapxurdi. 5 Xundək kılıp, jamaətlər etikətdə küqəytilip, sanlırimü kündin-küngə kəpəydi. 6 Mukəddəs Roh ularning Asiya əlkisidə səz-kalamni jakarlixioşa yol qoymioşan bolup, Pawluslar əmdi Frigiyə wə Galatiya rayonlıridin ətüş, 7 Misiyə rayonişa kəlgəndin keyin, Bitiniyə əlkisigə kirməkqi boldi. Birək Əysaning Rohi ularoşa bundək kilixikimü yol qoymidi. 8 Xuning bilən ular Misiyədin ətüş, dengiz boyidiki Troas xəhərigə qixti. 9 Xu küni kəqtə, Pawluska bir oşayibanə kərünüx kərünüp, Makedoniyaşək bir kixi uning aldidə ərə turup: — [Dengizdin] ətüş, Makedoniyəgə kəlip, bizgə yərdəm bərgəysən! — dəp ətündi. 10 U bu kərünüxnı kərgəndin keyin, Rəb bizni jəzmən u kixilərnıng qexioşa berip, ularoşa hux həwər jakarlaşka qəkiroşan, degən huləsigə kəlip, dərhal Makedoniyəgə berixka təyyarlandı. 11 Biz kemigə qikqip, Troastin yoloşa qikqip, Samodrak arilioşa qarap yol alduk wə ətisi [Makedoniyədiki] Neapolis xəhərigə yetip barduk. 12 U yərdin Makedoniyanıng

xu rayonidiki Filippi degən muhim xəhirigə
öttük. Bumu Rimdiki bir mustəmləkə xəhər
idi. Biz bu yərdə birnəqqə kün turduq. **13**
Xabat küni, [xəhər] dərwasidın qıqıp dərya
sahiligə barduk; qünki biz u yərdə dua-tilawət
kildioğan bir jay bar dəp oyliduk; dərwəkə
xundak boldi. Biz olturup, u yərgə yioçiloğan
ayallarə səzləxkə baxliduk. **14** Ularning
iqidə səsün rəht sodisi kildioğan, Tiyatira
xəhirilik, Hudadin qorqidioğan Lidya isimlik
bir ayal bar idi. Rəb uning kəlbini Pawlusning
eytkanlirini qobul kilixka aqti. **15** U ailisidikilər
bilən qemüldürülgən bolup bizdin ötünüp:
— Əgər silər meni [həkiqətən] Rəbgə etikad
kiloquqi dəp bilsənglər, mening öyümgə berip
turunglar! — dəp qing turup bizni maqullatti.
16 Bir küni biz xu dua kildioğan jayə ketip
barəjinimizda, bir dedək bizgə yolukti; bu
kizəyə pal saləquqi bir jin qaplixiwaloğanidi;
dedək hojayinlirioğa pal selix yoli bilən nuroğun
payda tepip bərgənidi. **17** U yol boyi Pawlus
wə bizgə əgixip: — Bu kixilər Həmmidin aliy
Hudaning kulliri, ular silərgə nijatlik bir yolini
jakarlaydu! — dəp warkirap mangdi. **18** U uda
kəp künlər xundak warkiridi. Bu ix Pawlusning
kəlbini azablap, u kizəyə burulup, jinəyə: —
Əysa Məsihning nami bilən buyruymənki,
uningdin qik! — deyixigila, jin xuan qikip kətti.
19 Dedəkning hojayinliri uningəyə baoljoğan
pul tepix ümidining yokka qikqanlikini
kərüp, Pawlus bilən Silaska kol selip, ularni
bazar məydanoğa sərəp, həkümdarlarning
aldioğa elip bardi. **20** Ular ikkiylənni
sorakqi əməldarlarning aldioğa qikirip: —
Bu adəmlər Yəhudiylar bolup, xəhirimizni
qalaymikanlaxturuwətməktə. **21** Biz bolsak
rimliklarmiz, ular qanunimizəyə hilap boləjan
wə qobul kilixka yaki yürgüzüxkə bolmaydioğan
kaidə-yosunlarni tərəjib kiliwatidu! — dəp
xikayət kildi. **22** Toplanəjan halayikmu ularəyə
hujum kilixka qozəjaldi; sorakqi əməldarlar
ularning kiyimlirini yirtip yalingaqlap, kaltək
bilən dumbilaxka əmr qüxürdi. **23** Ikkiylənni
kaltək bilən kəp dumbilioğandin keyin, ularni
zindanoğa taxlidi wə xundakla gundipayni kattik
kəzətxkə buyrudi. **24** U buyrukni tapxuruwelix
bilən ularni zindanning iqkiridiki kamerəyə

solap, putlirioğa ixkəl saldi. **25** Tün yerimda,
Pawlus bilən Silas dua kilip, Hudaəyə mədhəyə
küylirini eytiwatatti. Baxka məhbuslar bolsa
kulak selip anglawatatti. **26** Tuyuksiz kattik
yərgə təwrəx yüz bərdi; zindanning ullirimu
təwrinip kətti wə zindanning həmmə ixikliri
xuan eqilip, hər bir məhbusning kixənlirimu
qüxüp kətti. **27** Gundipay uyqudin oyoçinip,
zindanning ixiklirining oquq turoğanlikini
kərüp, məhbuslar qəqip ketiptu dəp oylap,
kiliqini suçurup elip, əzini eltürüwalmaqqi
boldi. **28** Ləkin Pawlus kattik awazda: —
Əzünggə zərər yətküzmə, həmmimiz bar!
— dəp warkiridi. **29** Gundipay: Qiraolarni
kəltürünglər dəp towlap iqkirigə etilip kirip,
titrigən halda Pawlus bilən Silasning ayioğa
yikildi. **30** Andin ularni taxkiriəyə elip qikip: —
Kutkuzuluxum üçün nemə kilixim kerək? —
dəp soridi. **31** Rəb Əysaəyə etikad kiləjin, wə
xundak kilsang, əzüng həm ailəngdikilərmu
kutkuzulidu! — dedi ular. **32** Xuning bilən,
ikkiylən uningəyə wə uning barlik ailisidikilərgə
Rəbning səz-kalamini yətküzdi. **33** Keqə xu
səətning əzidila [gundipay] ularni baxlap
qikip, yarilirini yuyup tazilidi; andin u dərhal
ailisidikilər bilən qemüldürüxni qobul kildi;
34 ikkiylənni əz əyigə baxlap kelip, ularning
aldioğa dastihan saldi. U pütkül ailisidikilər bilən
Hudaəyə etikad kiləjanliqtin zor xadlandi. **35**
Ətisi ətigəndə, sorakqi əməldarlar yasawullarni
zindanoğa əwətip: — U ikkiylənni qoyuwetinglar!
— dəp buyrudi. **36** Gundipay Pawluska
bu səzni yətküzüp: — Sorakqi əməldarlar
ikkinglarni qoyuwetix yarlikini qüxürdi. Silər
əmdi zindandin qikip, tinq-aman yolunglarəyə
qikinglar, — dedi. **37** Biraq Pawlus yasawullarəyə:
— Biz Rim puqraliri bolsakmu, əməldarlar
bizni sorak kilmayla halayikning aldidə kaltək
bilən dumbalap, zindanoğa taxlidi. Əmdi ular
həzir bizni yoxurunəyə qoçlimaqçimu? Yaq,
bundak kilsa bolmaydu! Əməldarlar əzliri
kelip bizni qikarsun! — dedi. **38** Yasawullar
bu səzlərnə sorakqi əməldarlarəyə yətküzdi.
Ular ikkiylənni Rim puqrasi ikənlikini
anglap qorqup kətti; **39** ularning kənglini
elixka [zindanoğa] berip, ularni zindandin
elip qikqandin keyin, xəhərdin qikip ketixni

kayta-kayta o'tindi. **40** Ikkiylən zindandin qiqixi bilən Lidyaniyə öyigə bardı; andin u yərdə qerindaxliri bilən kərüxüp, ularni riqəbtləndürgəndin keyin, yoloğa qiqip kətti.

17 Ular səpirini dawam qilip Amfipolis wə Apolloniya xəhərliridin o'tüp, Tesalonika xəhriyə kəldi. U yərdə Yəhudiylarning sinagogi bar idi. **2** Pawlus aditi boyiqə ularning arisiyə kirip, uda üq xabat küni u yərdə jəm boləjanlar bilən muqəddəs yazmilarni xərhəp munazirilixip, **3** ularəğa Məsihning azab-okubətlər tartqəndin keyin ölümdin tirilixi muqərrər dəp qüxəndürdi həm ispatlidi wə: — Mən silərgə jakarliəjan muxu əysa dəl Məsihning Əzi xu! — dedi. **4** [Yəhudiylarning] iqidin bəzilər qayil bolup ixinip, Pawlus bilən Siləşqə qoxuldi; xundəqlə Hudadin qorqidiojan Greklərdin zor bir top adəmlər wə az bolmiojan yukiri təbikiidiki grek ayallarmu xundəq ixəndi. **5** Birəq Yəhudiylar buningəğa həsət qilip, birnəqqə qəbih adəmlərnə yiqip, bir top kixilərnə toplap, xəhərnə astin-üstün qiliwətti. Yəhudiylar Pawlus bilən Silasni xəhər həlk [kengəxmisiyə] tapxurup berix üqün ularni tutux məqsitidə Yason isimlik birsiniyə öyigə basturup bardı. **6** Lekin ular ikkiylənni tapalmay ular Yason wə baxqə birnəqqə qerixdaxni xəhər əməldarlrining aldioğa tartip apirip: — Jəhənni astin-üstün kiliwətkən axu adəmlər muxu yərgimu yetip kəldi; **7** Yason ularni öyidə qəbul qildi. Ular əysa isimlik baxqə bir padixəh bar dəp jakarlap, Qəysərnin pərmanliriəğa qarxi qiqiwatidul — dəp quqan selixti. **8** Ular bu səzlər bilən halayiqni wə xəhər əməldarlrini dəkkə-dükkigə selip qoydi. **9** Əməldarlar Yason wə baxqə tutup kelingənlərdin kapalət puli aloqəndin keyin, ularni qoyuwətti. **10** Qerindaxlar həyal bolmay Pawlus bilən Silasni xu küni keqidə Beriya xəhriyə əwətiwətti. Ular u yərgə yetip barəğanda, Yəhudiylarning sinagogiə qirdi. **11** U yardiki [sinagogdikilər] Tesalonikadikilərgə kariəğanda esil hislətlək bolup, səz-kalamni kizikip anglidi wə ularning eytqanlrining tojra yaki hataliqni eniqaləp bilix üqün, hər küni muqəddəs yazmilarni qetirkinip izləndi. **12**

Nətijidə, ularin nuroqun Yəhudiylar, esilzadə grek ayallardin bir qismi wə xundəqlə heli kəp grek ərlər etiqađ qildi. **13** Lekin Tesalonikadiki Yəhudiylar Hudaning səz-kalamining Pawlus arqilik Beriyadimu jakarliniwatqinini anglap, u yərgimu berip topiləng kətürməqə bolup, ammimi qutratti. **14** Xuning bilən qerindaxlar Pawlusni dərhal dengiz boyiəğa əwətiwətti. Silas bilən Timotiy bolsa Beriyada qaldı. **15** Pawlusni uzitip mangojanlar uni Afina xəhriyəqə elip bardı. Andin ular Pawlusning: — «Silə Silas bilən Timotiyəğa mumkinqədər mening yeniməğa tezraq kəlsun dəp yətküzüp mening yeniməğa tezraq kəlsun dəp yətküzüp koyunglar» degən tapxurukini elip, [Beriyaəğa] qaytip kəldi. **16** Pawlus Afina xəhridə Silas bilən Timotiyni kütüp turəğanda, pütkül xəhərdikilərnin butpərəslikkə berilip kətkənlikini kərüp, rohi qattik azablandı. **17** Xunga u sinagogda Yəhudiylar wə Hudadin qorqidiojanlar bilən həm xuningdək hər küni bazarda uqriəjanla kixilər bilən munazirilixətti. **18** «Epikurlar» wə «Stoiklar» dəp atəjan bəzi pəylasoplarmu uning bilən munazirilixikə baxlidi. Ularin bəzilər: — Bu bilərmən poqi nemə dəp jəylüwatidu? — deyixti. Yənə bəzilər Pawlusning əysa wə adəmlərnin ölümdin tirildürüldiojanliki həkkidiki hux həwərnə jakarliəjanliqidin: — U yat ilahlarınin tərəjibatqisi ohxaydul — deyixti. **19** Xunga, ular Pawlusni elip «Areopagus» degən [kengəx] məydaniəğa apirip: — Sən tarqitiwatqan yeni təlimingning nemə ikənlikini bizmu bilsək qandəq? **20** Qünki sən bəzi qəyriy ixlarni kulikimizəğa yətküzüwətisən, biz ularning mənisi zadi nemə ikənlikini bilgümüz bar, — deyixti **21** (əmdi Afinaliqlər wə u yərdə turuwatqan qətəlliklərnin həmmisi waqtini birər yengilikni yətküzüx yaki anglaxtin baxqə ixkə sərp qilmaytti). **22** Xunga Pawlus Areopagus məydanining otturisiəğa qiqip mundaq dedi: Əy Afina həlk! Silərnin hər jəhəttin jin-ilahlarəğa qəqunuxkə qattəq berilənliliklarni kərdum. **23** Qünki həmmə yərnə ariləp, silərnin tawapqəhliringle rni kəzdin kəqürginimdə, üstigə «Naməlum bir Hudaəğa atəjan» dəp pütülgən beəjixlimisi bar yənə bir qurbəğəhni kərdüm. Əmdi mən silə tonumay turup ibadət

kiliwatқан xu [Hudani] mana hazır silərgə tonuxturup jakarlay. 24 Pütkül aləmni wə uningdiki barlık məvjudatlarni yaratқан Huda asman-zeminning İgisi bolup, insanlarning қоли билən yasaloқan ibadəthanilarda turmaydu, 25 yaki birər nərsigə həjiti qüxkəndək insanlarning қолirining əjrigə mohtəj əməstur, qünki U Əzi həmmə janıwaroја hayatlik, nəpəs, xundakla [əhtiyajlık boloқan] həmmə nərsini ata қилidu. 26 U birla adəmdin insaniyətiki barlık millətlərnı barlıqқа kəltürdi, ularni pütün yər yüzigə orunlaxturup, ularoја has boloқan pəyt-pəşillər həmdə turidoқan jaylirining pasillirini aldin bəlgiləp bərdi. 27 Bularning məqsiti «İnsanlar meni izdisun, bəlkim silaxturup tapsun» degənliktur. Əməliyəttə, u heqқaysimizdin yirək əməs. 28 Qünki biz Uningda yaxaymız, hərikət қилimiz wə Uningda wujudimiz bardur; aranglardiki bəzi xairlar eytkinidək: «Biz Uning nəslidurmız!». 29 Xunga, Hudaning nəslı boloқaqқа, biz Təngri Boloқuқini altun-kümüx yaki taxtin yasaloқan, hünərwənnıng məhariti wə təsəwwuri bilən oyuloқan birər nərsigə ohxaydu, dəp oylımaslıqımız kerək. 30 Xunga Huda burunki zamanlardikilərnıng xundak oјəplətlık waқitlirini nəziridin saқit қилоқini bilən, lekin bügünki күndə U həmmila yərdə pütün insanlarnı gunaһlırioја towa қилıxқа əmr қилмақта! 31 Qünki U Əzi tikligən insan arқılık pütkül dunyani həqқaniylik bilən sorak қилidoқan bir күnini bəlgilidi; U uni əlümdin tirildürgənliki bilən bu ixning muқərrər ikənlikiгə ispat bərgənidi. 32 [Pawlusning] «əlgənlərnıng tirilixi» həqқidə eytkənlirini anglioқanda bəzilər uni məshirə қилıxқа baxlıdi. Yənə bəzilər: — Bu ix həqқidə səndin yənə anglaylı, — dedi. 33 Buning bilən, Pawlus maydandın qıqip kətti. 34 Bırak bəzilər uningoја қоxulup, etiqad қилди. Bularning iqidə «Areopagus» kəngəxmə həy’ətliridin biri boloқan Diyonisiyus wə Damaris isimlik bir ayal, xuningdək baxқа birқанqə kiximu bar idi.

18 Bu ixlardin keyin, Pawlus Afina xəhiridin ayrılıp Korint xəhirigə bardı. 2 U u yərdə Pontus əlkisidə tuoқuloқan Akwila isimlik bir Yəhudıy bilən uning ayalı Priskillanı uqrattı.

Ular [Rim] [imperatorı] Klawdiyusning barlık Yəhudıylar Rim xəhiridin qıqip ketixi kerək, degən yarlıkı səwəblik yekında İtaliyədin kəlgənidi. Pawlus ular bilən tonuxup, 3 ular bilən kəsıpdax boloқaqқа, billə turup ixlidi (qünki ular qedırqılık bilən xuoқullınatti). 4 Hərbir xabat күnidə u Yəhudıylarning sinagogioја kirip, Yəhudıylar wə greklar bilən munazirilixip ularni [Hudaning səz-kalamioја] қayıl қилıxқа tirixatti. 5 Bırak Silas bilən Timotiy Makedoniyədin kəlgəndin keyin, Pawlus səz-kalamni yətküzüxkə aldiridi, jan keydürüp Yəhudıylarоја: — Əysa — Məsiһning Əzidur, dəp guwahlık bərdi. 6 Lekin, ular uningoја қarxi qıqip uni həqarətlidi. Buning bilən Pawlus pəxini kəqip, ularoја: — Əz kəninglar əz bəxinglaroја qüxsun! Mən buningoја jawabkar əməsmən! Bügündin baxlap, mən [silərdin burulup] yat əlliklərgə bərimən, — dedi. 7 Buning bilən Pawlus uların ayrılıp, Titiyus Yustus isimlik, Hudadin қorқidoқan bir kixining əyigə berip turdi. Uning əyi sinagogning yenida idi. 8 Əmdi sinagogning qongı Krispus pütün ailisidikilər bilən Rəbgə etiqad қилди. Nuroқun Korintliklarmu bu həwərnı anglap, etiqad қилip qəməldürüxni qəbul қилди. 9 Rəb keqidə Pawlusқа bir oјayıbanə kərünüx arқılık wəhiy yətküzüp uningоја: — Қorқma, süküt қилmay səzlə, 10 qünki Mən sən bilən billə. Heqkim sanga қol selip zərər yətküzməydu, qünki Mening bu xəhərdə nuroқun kixilirim bar, — dedi. 11 Xuning bilən Pawlus u yərdə bir yil altə ay turup, u yərdiki kixilər arisida Hudaning səz-kalamini əgətti. 12 Əmma Galliyo Ahaya əlkisining waliysi boloқan waқtida, Yəhudıylar birlixip Pawlusni tutup Galliyoıng «sorak təhti»ning aldioја apirip, uning üstidin: Bu adəm kixilərnı қanunoја hilap həlda Hudaоја ibadət қилıxқа қayıl қилıwatıdu! — dəp xıkayət қилди. 14 Pawlus aоzını aqay dəp turuxioја, waliy Galliyo Yəhudıylarоја: — Dərwəкə, i Yəhudıylar, bu xıkayitnglar birər nəhəқlık yaki eoјir jinayət tooқrisida boloқan bolsa, səwrqanlık bilən silərgə қulak salsam orunluқ bolatti. 15 Bırak bu ix [pəқət] bəzi nam-isimlar, səzlər wə əzünglarning [Təwrat] қanuninglar üstidə talax-tartıxlarоја qetixlik ikən, uni əzünglar bir tərəp қilinglar! Mən

bundak ixlaroja soraqqi bolmaymən! — dedi. **16** Xuning bilən u ularni sorak tæhti aldidin hæydæp qikardi. **17** Halayik sinagogning qongi Sostenisni tutuwelip, sorak tæhtining aldida kattik urojili turdi. Birak [waliy] Galliyo bu ixlarning heqkaysisioja qilqæ pisænt kilmidi. **18** Pawlus Korint xæhiridæ yænæ kœp künlærni etküzgændin keyin, kerindaxlar bilən hoxlisip, Priskilla wæ Akwilalarning hæmrahliqida kemigæ olturup, Suriyægæ qarap kætti. [Yoloja qikixtin ilgiri] u Kænkriya xæhiridæ Hudaoja iqqæn bir kæsimidin qaqlirini qüxürüwætkenidi. **19** Ular æfæsus xæhirigæ baroqandin keyin, u Priskilla wæ Akwilani kaldurup koyup ezi [xu yærdiki] sinagogka kirip, Yæhudiylar bilən munazirilæxti. **20** Ular uni uzunrak turuxka tælæp kiliwidi, u koxulmay, **21** «Mæn qandakla bolmisun kelær heytni Yerusalemda etküzimæn; andin Huda buyrusa, silærning yeninglaroja yænæ kelimæn», — dæp ular bilən hoxlisip, æfæstun kemæ bilən yoloja qikti. **22** U Kæysæriyæ xæhiridæ kemidin qüxüp, [Yerusalemoja] qikip jamaæt bilən hal soraxqandin keyin, Antakya xæhirigæ qüxüp kætti. **23** Antakyada bir mæzgil turoqandin keyin, u yænæ yoloja qikip Galatiya wæ Frigiya yurtlirini bir-birlæp arilap, baroqanla yeridæ barlik muhlislarning etiqadini kuwwætlidi. **24** Bu arida, Iskændæriyæ xæhiridæ tuquloqan Apollos isimlik bir Yæhudiy æfæsus xæhirigæ kældi. U natik adæm bolup, muqæddæs yazmilardin helila qongqur sawati bar adæm idi. **25** U Ræbning yoli toqruluk tælim aloqan bolup, otluk roh bilən æysa hækkidæ æynæn sæzlæp tælim berætti. Birak uning hæwiri pækæt Yæhya [pæyoqæmbær]ning yürgüzgæn qemüldürüxi bilən qæklinætti. **26** U sinagogda yüræklik sæzlæxkæ baxlidi. Uni angliqan Priskilla bilən Akwila uni øyigæ elip berip, uningoja Hudaning yolini tehimu tæpsiliy qüxændürdi. **27** Keyin, Apollos Ahaya ølkisigæ barmakqi bolojanda, [æfæsusluk] kerindaxlar [Ahayadiki] muhlislaroja hæz yezip, ulardin Apollosni karxi elixni bækmæ tælæp kildi. U xu yærgæ berip, Hudaning mehir-xæpkiti arkilik etiqad qilqanlaroja koxulup, ularoja zor yærdæmdæ boldi. **28** Qünki u hælk-ælæm aldida Yæhudiylar bilən munazirilixip, ularoja küqlük

ræddiyæ berip, muqæddæs yazmilarni xærhlixi bilən Mæsihning æysa ikænlikini ispatlap bærdi.

19 Apollos Korint xæhiridiki waqtida, Pawlus sæpær kilip, iqqi quruqluk arkilik æfæsus xæhirigæ kældi. U yærdæ bæzi muhlislar bilən uqrixip, 2 ulardin: — Silær etiqad qilqaninglarda, Muqæddæs Roh silærgæ ata qilinoqanmu? — dæp soridi. — Yak, biz hætta Muqæddæs Roh bar degænni zadi anglimaptikænmiz, — dæp jawab bærdi ular. 3 Pawlus yænæ: — Undaqta, silær qandak qemüldürülüxtæ qemüldürülgænsilær? — dæp soridi. — Biz Yæhya [pæyoqæmbær] yatküzgæn qemüldürülüxni koqul kilduk, — dedi ular. 4 Pawlus: — Yæhya [pæyoqæmbær] hælkqæ yatküzgæn qemüldürülük bolsa gunahlaroja towa kilixni bildüridoqan qemüldürülük bolup, ularoja øzidin keyin kælgüqigæ, yæni æysaoja etiqad kilix keræklikini tapilinoqanidi, — dedi. 5 Ular buni anglap, Ræb æysaning namida qemüldürülüxni koqul kildi. 6 Pawlus qolini ularning üstigæ tægküzüp turuxi bilən, Muqæddæs Roh ularoja qüxti. Buning bilən ular namælum tillarda sæzlæxkæ hæm pæyoqæmbærlærqæ wæhij-bexærætlærni yatküzüxkæ baxlidi. 7 Ular tæhminæn on ikki ærkæk kixi idi. 8 Pawlus üq ay dawamida [æfæsus xæhiridiki] sinagogka kirip, yüræklik bilən sæz kilip, ular bilən Hudaning padixahlikidiki ixlar toqrisida munazirilixip kayil kilixka tirixti. 9 Lekin bæziliri jahillik kilip ixinixni ræt kilip, halayik aldida [Ræbning] yoloja hæqæræt kæltürgændæ, Pawlus ulardin qikip, muhlislarnimu ayrip qikti. U hærküni Tirannus isimlik adæmning leksiyihanisida munaziræ-muzakiræ øtküzdi. 10 Bu ix ikki yil dawamlaxti. Nætjidæ, Asiya ølkisidiki pütün hælk, Yæhudiylar bolsun, Greklær bolsun hæmmæylæn Ræbning sæz-kalamini anglidi. 11 Huda Pawlusning kolliri arkilik karamæt mejjilærni yaratti. 12 Kixilær hætta qol yaøqlik wæ pærtuqlarni Pawlusning tenigæ tægküzüp, andin kesællærning yenioja apirip, ularning üstigæ yapatti. Nætjidæ, kesællær saqiyip, yaman rohlar ulardin qikip ketætti. 13 Lekin xu ætrapta yüridoqan, «jinkæx» Yæhudiylarin bæzilirimu Ræb æysaning namini ixlitip bakqusi kelip, jin qaplxækanlar üstidæ turup jinlaroja: «Pawlus

jakarlawatqan Əysaning namidin sanga kattik buyruk berimən!» dəydiqan boldi. **14** Bu ixni kiliديوانلarning arisida Skewa isimlik bir Yəhudi bax kaħinning yettə oqlimu bar idi. **15** Lekin [ular koqliwətməqki boloqan] yaman Roh ularoqa jawabən: — Əysani tonuymən, Pawlustin həwirim bar, biraq əzünqlar kim bolisiler?! — dewidi, **16** yaman Roh qaplixiwaloqan kixi ularoqa etilip qikiq, ularni urup xama kiliq, ularning üstidin oqalib kəldi. Ular yalingaq wə yarilanoqan halda əyidin keqip qikiq kətti. **17** Bu ix Əfəsus xəħiridə turuwatqan barlik Yəhudiylar wə Greklərgimu məlum bolup, kərkunq həmmisini basti wə Rəb Əysaning nami uluqlandi. **18** Nətijidə, nuroqun etikadqilar burunqi kiliqanlirini ikrar kiliq, aldioqa qikti. **19** Seħirgərlilik kiliqanlardin nuroqun adəmlər əzlrining seħirgərlilik kitab-palnamilirini əkelip [bir yərgə dəwiləp], kəpqiqlikning aldida keydürüxti. Bu kitablarning kimmimi jəmiy əllik ming kümüx tənggigə yetətti. **20** Xundak kiliq, Rəbning səz-kalami küqgə igə bolup, bərk urup üstünlükkə ətti. **21** Bu ixlar yüz bərgəndin keyin, Pawlus kənglidə, Makedoniyə wə Ahaya əlkisidin ətöp Yerusalemoqa berixka niyət baqlidi. U: — U yərgə baroqandin keyin, Rim xəħirini kərip kelixim kərk, — dedi. **22** Xuning bilən, u əzigə yardəmdə boluwatqanlardin Timotiy bilən Erastus ikkiylənni Makedoniyəgə əwətiwetip, əzi yənə bir məzgil Asiya əlkisidə turdi. **23** Dəl xu qaqda, [Əfəsus xəħiridə] [Rəbning] yoli toqruluk eoqir malimaqilik kətürüldi. **24** Ayal ilah Artemisni sürətləp kümüx təkqə-həykəllərnə yasioquqi Dimitriy isimlik bir zərgər bar idi. Uning bu xixi hünərwənlərgə kəp payda tapkuzatti. **25** Dimitriy hünərwənlərnə wə xuningoqa ohxax ixlar bilən xuoqulliniwatqan baxka ustilarni yioqip, ularoqa: — Buradərlər, bizning gülliniximizning bu ix bilən baqlik ikənlikini bilisiler; **26** həzir həliki Pawlusning nemə ixlarni kiliq yürgənlikini angliqan həm kərgən boluxunqlar kərk. U: «Kəl bilən yasiwaloqan nərsilər ilahlar əməs» deyix bilən, pəkət Əfəstusta əməs, bəlki pütkül Asiya əlkisidə degüdək nuroqunliqan kixilərnə qayil kiliq, azdurup burawatidu. **27** Əmdi həzir bizning bu sodimizoqa bətnam qaplxax həwpi bolupla

qalmay, bəlki bütük ayal ilah Artemisning buthanisimu ərziməs dəp qarilip, hətta Asiya əlkisi wə pütkül jaħan ibadət kiliديوان [bu ayal ilahimizning] xan-xəripimu yokilix həwpiyə duq keliwatidu! — dedi. **28** Bu səzlərnə angliqan kəpqiqlik oqəzəpkə qəməp, qayta-qayta: — Əfəsusluqlarning Artemisimiz bütüktur! — dəp quqan kətürütkə baxlidi. **29** Bunun bilən pütkül xəħər malimatang bolup kətti. Halayik Pawlusning səpərdaxliridin Makedoniyəlik Gayus wə Aristarhustlarni tutup sərəp, serk məydaniqoqa təngla yopurulup mangdi. **30** Pawlus halayik arisioqa kirməqki boloqanidi, lekin muhlislar uning kirixigə yol koymidi. **31** Hətta Pawlusning dostliri boloqan əlkə əməldarliridin bezilirimu uningə həwər yətküzüp, uni serk məydaniqoqa berixka təwəkkül kilməslükqə jekilidi. **32** Əmdi bəzilər buni dəp warkirisa, bəzilər uni dəp warkirixip, pütün sorun warang-qurungoqa toldi; kixilərnəng kəpinqisi əzlrining nemigə yioqilənlərimu bilməytti. **33** Yəhudiylar Iskəndər isimlik adəmnə aldioqa ittirip qikiqiwidi, kəpqiqlik uni aldioqa turuquzdi. Iskəndər kəpqiqlikkə kəl ixariti kiliq, [Yəhudiylarni] aqliməqki boldi. **34** Biraq kəpqiqlik uning Yəhudiy ikənlikini bilip kəlip, həmmisi təngla: — Əfəsusluqlarning Artemisimiz bütüktur! — dəp ikki saətqə quqan kətürüp turuxti. **35** Ahirdə, xəħərnəng bax mirzisi halayikni tinqlandurup mundak dedi: — Əy Əfəsusluqlar! Biz Əfəsusluqlarning xəħirining bütük Artemisning buthanisining wə uning asmandin qüxkən süritining koqdiqoqisi ikənlikini bilməydiqan kim bar! **36** Bu ixlarni inkar kilməslükqə, əzünqlarni besiwelixinqlar, baxbaxtaqlik kilməslükqənglər kərk. **37** Qünki silər bu kixilərnə bu yərgə [sorəqqa tartixka] elip kəldinqlar; lekin ular ya buthanilarni buloquqilar ya bizning ayal ilahimizqoqa kupurluk kiliqoqilardən əməs. **38** Əgər Dimitriy wə uningə qoxuloqan hünərwənlərnəng məlum bir kixining üstidin xikayiti bolsa, sorəqhanilar oquq turmaqta wə sorəqki waliylarmu bar. Ular xu yərlərdə bir-biri bilən dəwalaxsun; **39** wə baxka birər məsililərinqlar bolsa, rəsmiy sorunda bir tərəp kilinixi lazim. **40** Biz əmdi yənə bütüncü wəqəni

topilang dəp ərz qilinix həwpidə turuwatimiz; qünki bu malimanqlikning heq səwəbi kərsitilmigəqkə, həsabinimu berəlməymiz-də!
41 Bu sözləрни kılıp bolup, u yiojilojan halayikni tarkitiwətti.

20 Topilang besikkəndin keyin, Pawlus muhlislarni qakirip, ularni riojbətləndürdi wə ular bilən hoxlixip, Makedoniyəgə qarap kətti. 2 U xu ətraptiki yurtlarni arilap, etikadqilarni nurojun səz-təlimlər bilən riojbətləndürgəndin keyin, Yunanoja berip, 3 u yərdə üq ay turdi. Pawlus kemigə olturup Suriyəgə mangay dəp turojanda, Yəhudiylarning uni oltürüx suyikəsti bilinip kəlip, u Makedoniyə arkilik [kuruqluk bilən] kaytip ketix qararioja kəldi. 4 Uningoja həmrah bolojanlar Beriyalik Pirrusning oqli Sopater, Tesalonikaliklardin Aristarhus bilən Sekundus, Dərbəlik Gayus, Timotiy wə Asiya əlksidindin Tikikus bilən Trofimuslar idi. 5 Ular awwal Troas xəhirigə berip, bizning yetip beriximizni kütüp turdi. 6 Biz bolsak «petir nan heyti» künliridindin keyin, Filippi xəhiridindin kemigə olturup, bəx kündindin keyin Troaska kəlip, ular bilən uqraxtuk wə u yərdə yəttə kün turduk. 7 Həptining birinji küni, biz nan oxtuxkə jəm bolojanda, Pawlus ətisi kətməkqi bolojəqkə, jamaətkə səz kılıxkə baxlidi; səzini tün yerimgiqə uzartti. 8 Biz jəm bolojan yukiriki kəwəttiki eydə nurojun qara qiraşlar yenip turatti. 9 Əwtikus isimlik bir yigit derizidə olturojanidi. Pawlus səzləp heli bir yərgə barojanda, uni mügdək besiwatkanidi. Andin u şərk uykuşoja ketip, u üqinqi kəwəttin yərgə yikilip qüxti. Kəpqilik uni yərdin kətürüp qarisa, u oltup bolojanidi. 10 Pawlus pəskə qüxüp, uning üstigə etilip, kuqaklap turup: Azablanmanglar, u tirikkən! — dedi. 11 Kaytidin eygə qikip, nanni oxtup yegəndindin keyin, Pawlus ular bilən tang atkuqə uzun səzləxti wə u bu yərdin yoloja qikti. 12 [Troastikilər] bolsa heliki yigitni öyigə hayat apirip koydi. Ular buningdin qəksiz təşəlli tapti. 13 Biz bolsak Pawlustin burun Assos xəhirigə kəmə bilən barduk. Qünki Pawlus xu yərgə piyadə baray, silər məndin awwal yetip berip, u yərdə meni kemigə eliwelixni kütünglar, dəp orunlaxturojanidi. 14 Assosta

u biz bilən uqraxkəndin keyin biz uni kemigə elip Mitulin xəhirigə kəlduk. 15 Andin xu yərdin qikip, ətisi Hiyos arilining uduloja kəlip turduk. Üqinqi küni Samos arilioja yetip kəlduk wə Trogillium xəhiridə kənduk; uning ətisi Miletus xəhirigə barduk. 16 Qünki Pawlus Asiya əlksidə kəp wakitni otküzüwətməslik üqün, dengiz səpiridə əfəsusta tohtimay oltup ketixni qarar qiləjanidi. Səwəbi, u «orma heyti» künini mumkinkədər Yerusalemda otküzüx üqün aldiraytti. 17 Əmdi Miletus xəhiridindin əfəsuska adəm əwətip, jamaəttiki aksakallarni qakirdi. 18 Ular kəlgəndin keyin, u ularoja mundak dedi: — Mən Asiya əlksigə ayaş baskan birinji kündindin tartip, silər bilən kəndak otkənlilikim hərbinglaroja məlum. 19 Rəbning hizmitidə hər tərəptə kəmtər bolup, kəz yaxlirim təkülgənlikini, xundakla Yəhudiylarning suyikəstliri tüpəylidindin beximdin otkən sinaklarda qidiojanlikimni bilisilər, 20 wə yənə məyli ammiwi sorunlarda bolsun yaki ey-öylərdə bolsun, silərgə təlim bərginimdə, silərgə paydilik bolsila heqnemini ayimay jakarlap, 21 Yəhudiylar həm Greklərgimu Huda aldida towa kılıx wə Rəbbimiz Əysa Məsihgə etikad kılıx kerəkliligə guwahlik berip jekiligənlilikim həmminglaroja məlum. 22 Həzir mana, rohta başlanəjan halda Yerusalemoja ketiwatimən. U yərdə nemə ixlarning beximoja qüxidiojanlikini ukmaymən; 23 Pəxət xuni bilimənki, Muqəddəs Roh mən barəjanla xəhərlərdə zindan kixənliri wə azab-okubətlərnin meni kütüp turidiojanlikini aldindin enik eytip kəlməktə. 24 Ləkin mən əz musapəmni tamamlixim, Rəb Əysadindin tapxuruwaləjan hizmətni ada kılıxim, yəni Hudaning mehir-xəpkiti toşrisidiki hux həwərnin toluk guwahqisi boluxum üqün, əz hayatimni qiləq ayimaymən. 25 Mən silər bilən arilixip, həmminglar arisida yürüp Hudaning padixahlikini jakarlidim; əmdi mana manga məlumki, buningdin keyin silərdin heqkim yüzümni kayta kəməlməysilər. 26 Xuning üqün, bügün silərgə guwahlik kılıp eytip koyayki, mən heqbirining kənioja kəzrdar əməsmən. 27 Qünki mən Hudaning toluk məksət-iradisini qiləq elip kəlməy silərgə bayan

kilip yatküzüxtin bax tartmidim. **28** Mukəddəs Roh silərni Hudaning jamaitini bekiş üqün Uning padisi iqidə yetəkqi kilip tikligənidi; əmdi özünqlarəja həm Əz Ooqlining keni bilən setiwaləjan barlik padisioja səgək bolunglar! **29** Qünki manga ayanki, mən kətkəndin keyin, qilbərilər aranglarəja kirip, padini heq ayimaydu, **30** həmdə hətta aranglardinmu bəzilər muhlislarni əzlrigə tartiwelış üqün həkikətni burmiliojan türlük ixlarni sezləydu. **31** Xunga, səgək bolunglar, mening üç yil keqə-kündüz deməy, hərbinglarəja kəz yaxlirim bilən tohtimay nəsihət berip turojanlikimni esinglarda tutunglar. **32** Əmdi mən silərni Hudaəja wə Uning mehır-xəpəkət yatküzidiojan səz-kalamioja tapxurimən. Bu səz-kalam etiəkadinglarni kuruşka həm pak-mukəddəs kilinojan barlik həlki arisida iltipət kilinidiojan mirastin silərni nesip kilixka qadirdur. **33** Mən heqkaqan heqkimdin kiyim-keqək yaki altun-kümüş tama kilip bakmiojanmən. **34** Silərgə məlumki, mən ikki bilikimgə tayinip, ezümning wə həmrəhlirimning həjitudin qıktım. **35** Bunday kilip hər bir ixlarda mən silərgə muxundaq əjir-əmgək arkilik əjiz-həjətmənlərgə yardəm berix lazimlikini, xundaqla Rəb Əysa əzi eytkən: «Bərmək almağtinmu bəhtliktur» deginini esinglardin qikarماسliqinglar kerəklikini kərsəttim. **36** Bu sezlərni kilip bolup, u həmməylən bilən birliktə tizlinip olturup dua kildi. **37** Həmməylən kəttik yioqlixip kətti; Pawlusning boynioja esilip kuqaklap, kizəjin seyüxti. **38** Ularni əng azabliəjini Pawlusning, «Buningdin keyin yüzümni kayta kərəlməysilər» degən sezi boldi. Keyin, ular uni kemigə qikirip uzitip koydi.

21 Andin biz ulardin ajrilip qikəndin keyin, kemə bilən udul Qos arilioja qarap yol alduq. Ətisi, Rodos arilioja, u yərdin Patara xəhriyə barduq. **2** Patarada Fənikiyə rayonioja baridiojan bir kemini tepip, uningəja olturup yoləja qıktuk. **3** Siproş arili kəringəndin keyin, uni sol təripimizdə qaldurup ətup, Suriyəgə qarap mengip, Tur xəhriyə kuruklukka qıktuk. Qünki kemə bu yərdə yük qüxürməkqi idi. **4** U yərdə muhlislarni tepip, ularning yenida yəttə

kün turduq. Ularəja Mukəddəs Rohning wəhiyisi kelip, ular Pawluska ayioqing Yerusalemoja basmisun, dəp nəsihət kildi. **5** Birək biz u yərdə turux wağtimiz toxkanda, səpirimizni dawamlaxturduq. Ularning həmmisi, jümlidin hotun-baliliri bizni xəhərninq sirtioqingə uzitip qıkti. Həmmimiz dengiz boyida tizlinip olturup billə dua kilduk. **6** Kuqaklixip hoşlaxkəndin keyin, biz kemigə qıktuk, ular əylirigə kaytixti. **7** Tur xəhriyidin dengiz səpirimizni dawamlaxturup, ahirida Pitolimays xəhriyə kəlduk. U yərdiki qerindaxlar bilən kərişüp, ularning yenida bir kün turduq. **8** Ətisi, u yərdin ayrilip, Qəysəriyə xəhriyə kəlduk. Biz burun [Yerusalemdiki] «yəttə hizmətkar»din biri boləjan, hux həwərqə Filipning əyigə berip kənduk. **9** Bu kixining tehi yatlik kilinmiojan, bəxarət-wəhiylərnə yatküzidiojan tət kizi bar idi. **10** Biz u yərdə birnəqqə kün turojandin keyin, Agabus isimlik bir pəyojəmbər Yəhudiyə əlkisidin qüxti. **11** Bu kixi bizning aldimizoja kelip, Pawlusning bəlwəəjini kəlioja elip, əzining put-kəlini baəqlap: — Mukəddəs Roh mundaq dəydu: — Yəhudiylar bu bəlwəəqning igisini Yerusalemda muxundaq baəqlap, yat əlliklərninq kəlioja tapxuridu! — dedi. **12** Bularni anqlap, həm biz həm xu yərlək kixilər bilən birliktə Pawlustin Yerusalemoja barmioqin dəp ətünduk. **13** Ləkin Pawlus jawabən: — Silər nemixka bunqiwala yioqlap, yürükimni ezisilər? Mən Yerusalemda Rəb Əysaning nami üqün tutkun boluxla əməş, xu yərdə əlüxkimu təyyarmən, — dedi. **14** Biz uni kayil kiləlməy, ahirida süküt kilip: — Rəbning iradisi ada kilinsun! — deduk. **15** Bu künlərdin keyin, yük-təkimizni yioqixturup, Yerusalemoja qikip barduk. **16** Qəysəriyəlik muhlislardin birnəqqisi biz bilən səpərdax boldi; ular Minason isimlik bir kixining əyidə kənimiz dəp uni birgə elip mangdi; bu kixi Siproşluk, qeri muhlis idi. **17** Yerusalemoja yətkəndə qerindaxlar bizni huxallik bilən qarxi aldi. **18** Ətisi, Pawlus biz bilən billə Yəqupni kərgili bardi. Yəqup bilən aqsakəllarning həmmisi u yərgə yioqilojanidi. **19** Pawlus ular bilən salamlaxkəndin keyin, Hudaning əzining hizmiti arkilik əllər arisida kəliojan ixlirini bir-birləp ularəja təpsiliy

eytip bardi. 20 Bularni angliyoqanda, ular Hudaqqa madohiya okudi, andin Pawluska: — Keruwatisan, i kerindixim, Yehudiylar iqidə qanqa mingliqan etiqad qilouqilar bar! Ularning hammissi Tawrat qanunioqa [aməl kilixqa] intayin qizojin ikən. 21 Ular sening toqrangda: «U əlləning arisida yaxioqan pütin Yehudiylaroqa Musa [pəyoəmbərgə] tapxuruloinidin yenixni, yəni balilirini hətnə kildurmasliqni, Yehudiylarning ən'ənilirigə riayə qilmasliqni oğitidu» dəp anglidi. 22 Əmdi kandaq kilix kerək? Qünki halayik qokum sening bu yərgə kəlginlikingni anglap qalidu. 23 Xunga bizning deginimizdək qiləjin: Arimizda qəsəm iqnən tət adəm bar. 24 Sən ularni elip, ular bilən birliktə [Təwrattiki] tazilinix qaidisidin etüp, ularning [qurbanliq] qikimlirini özüng kətürgin, andin ular qaqlirini qüxürələydu. Buning bilən, həmməylən sən toqruluk angliqanlirining həmmisining rast əməslikini wə sening özüng Təwratqa tərtpi boyiqə riayə qiliwatliqingni bilip yetidu. 25 Əmma əllərdin boləqan etiqadqilaroqa kəlsək, biz ularoqa pəkətla butlaroqa ataləqan nərsilərnə yeməslik, qanni wə boqur soyuləqan haywanning gəxinimu yeyixtin wə jinsiy buzukluqtin əzlrini saqlax toqruluk qararimizni otkənki hət arkilik uqturduq. 26 Buning bilən, Pawlus u kixilərnə elip, ətisi əzi ular bilən billə tazilinix qaidisini otküzixti; andin u ibadəthanoqa kirip, [kahinlaroqa] əzlrining paklinix mudditining qaqa toxudioqanliqi, yəni hərqaysisi üqün qurbanliq kilinixning qaysi küni bolidioqanliqini uqturup koydi. 27 Yəttə künlük muddət toxuxqa az qaloqanda, Asiya əlkisidin kəlgən bəzi Yehudiylar Pawlusni ibadəthanida kerüp, halayikni kutritip, uningoqa qol selip: 28 — Əy Israillar, yardəmdə bolunglar! Həmmə yərdila, həmmə adəmgə həlqimizgə, Təwrat qanunioqa wə ibadəthanoqa qarxi səzlərnə oğitawatqan adəm dəl xu. Uning üstigə, u yənə Greklərnə ibadəthanimizoqa baxlap kirip, bu muqəddəs jayni buləjidi! — dəp quqan kətürdi 29 (ularning bundaq deyixining səwəbi, əslidə ular xəhərdə Əfəsusluk Trofimusning Pawlus bilən billə boləqanliqini kərgənidi wə Pawlus uni ibadəthanoqa baxlap kirgən,

dəp oyliqanidi). 30 Xuning bilən, pütin xəhər zilziligə kəldi. Halayik tərəp-tərəptin yügürüp kəlip, Pawlusni tutup, ibadəthanidin sərəp elip qiqti. Ibadəthanining dərwaziliri dərhal takiwetildi. 31 Bu top adəm Pawlusni [urup] oltürüwətməqci bolup turoqanda, pütkül Yerusalemni malimanqlik qaplap kətkənliki toqrisidiki bir həwər u yərdə turuxluk [Rim] qismining mingbexioqa yətküzildi. 32 Mingbexi dərhal ləxkər wə birnəqqə yüzbexini elip, top-top adəmlərnə basturuxka yügürüp kəldi. Mingbexi wə əskərlərnə kərgən halayik Pawlusni uruxtin tohtidi. 33 Mingbexi aldioqa etüp, ləxkərlərnə Pawlusni tutup ikki zənjir bilən baqlaxka buyrudi. Andin u: — Bu adəm kim? U nemə gunaq kildi? — dəp soridi. 34 Ləkin [topilangqilarning] iqidə bəzilər uni desə, bəzilər buni deyixip warqirixatti. Malimanqlik tūpəylidin mingbexi həqikiy əhwalni eniqloxka amalsiz kəlip, ahir Pawlusni qəl'əgə elip ketixni buyrudi. 35 Ləkin Pawlus qəl'əning pələmpiyigə kəlgəndə, topilangqilar tehimu zorawanlixip kətkəqkə, ləxkərlər uni kətürüxkə məjbur boldi. 36 Qünki ularning kəynidin top-top adəmlər əgixip mengip: — U yokitilsun! — dəp warqirixatti. 37 Kələgə əkirilixigə az qaloqanda, Pawlus mingbexioqa: — Sizgə bir eoqiz səz qilsam bolamdikin? — dəp soridi. Mingbexi: — Grekə biləmsən? 38 Undaqta, ilgiri isyan kətürüp, «hənjərqi qatillar»din tət ming adəmni baxlap qəlgə qeqip kətkən həliqi Misirlik əməsməsən? — dəp soridi. 39 Ləkin Pawlus: — Mən Yəhudi, Kilikiyə əlkisidiki uluq xəhər Tarsusning puqrasimən. Halayikqa birnəqqə eoqiz səz kiliximioqa ijazət qilixingizni etünimən, — dedi. 40 [Mingbexi] ijazət beriwidi, Pawlus pələmpəydə turup, halayikqa qol ixariti kildi. Qattik jimjitlik baskanda, u ibraney tilida səzləxkə baxlap: —

22 — Qerindaxlar wə ata-bowilar! Əmdi özümni aqlax səzliməgə kulak saləqaysilər, — dedi. 2 Ular Pawlusning ibraney tilida səzligini anglap, tehimu jim boluxti. U səzini dawam kildi: 3 — Mən bir Yəhudi, Kilikiyədiki Tarsus xəhəridə tuquldum; ləkin bu xəhərdə beqip qong qilindim, Gamaliyəlning

kol astida ata-bowilirimizga tapxurulojan Tawrat kanunining zir-zawerlarini qoymay oginip talim-tarbiya aldim. Men silarning bugun bolajininglariga ohxax, Huda yoliya intayin kizojin idim. 4 Men bu yoldikilarni hatta eltiruxkiya ziyankaxlik kilip, ularni ar-ayal demay tutkun kilip zindanoja saldurdum. 5 Bu toqruluk bax kahin wa aliy kengaxmidiki barlik aksakallarmu manga guwahqidur. Men ulardin Damaxktiki [Yahudiy] kerindaxlariga yezilojan hatlarni tapxuruwelip, xu yarda turuwatkan bu [yoldikilarni] jazalax uqun, ularni tutkun kilip Yerusalemoja apirimon dap yoloja qikkandidim. 6 Amdi xundak boldiki, sapar kilip Damaxkka yekinlaxkanda, quxka yekin, tuyuksiz asmandin kuqluk bir nur quxup, atrapimni yorutuwatti. 7 Men yerga yikilip kattim, andin manga: «Saul, Saul, Manga nemixka ziyankaxlik kilisen?» degon awazni anglidim. 8 «I Rab, sen kimsen?» dap sorisam, U manga: — «Men sen ziyankaxlik kiliwatkan Nasaretlik Aysadurmən!» dedi. 9 Men bilon billə mengiwatkanlar u nurni kergon bolsimu, lekin manga kilojan sezlarni quxanmidi. 10 Men yana, «I Rab, nemə kilixim kerək?» dap sorisam, Rab manga, «Ornungdin tur, Damaxkka kir, xu yarda sen ada kilix bekitilgan ixlarning hammisi toqruluk sanga eytip berilidu!» dedi. 11 Heliki nurning julaligidin kezirim kormas bolup kaldi. Yenimdikilar kolumdin yetaklap, Damaxkka elip kirdi. 12 U yarda Tawrat kanunioja ihlas baoljojan, Damaxktiki barlik Yahudiylarning hermitiga sazawer bolojan Ananias isimlik bir kixi bar idi. 13 U kelip, yenimda turup: «Kerindax Saul, bexingni kotirup qara!» dedi. Men xuan beximni kotirup qarap uni kerdum. 14 U manga: «Ata-bowilirimizning Hudasi seni iradisini bilixing, Hakkaniy Boluqini keruxung wa uning aozidin qikkən awazni anglixing uqun allikaqan tallidi. 15 Qunki sen putun insanlar aldida kergon-angliojanliringoja Uning guwahqisi bolisen! 16 Xundak ikən, sen yana nemiga hayal bolisen? Ornungdin turup, Uning namioja nida kilip qomuldurulup, gunahliringni yuozujin!» dedi. 17 Xundak boldiki, Yerusalemoja kaytip kalgimdin keyin, ibadethanida dua kiliwatkinimda, bir

ogayibanə korunux meni oruwaldi 18 wa [Rabning] manga: «Qapsan bol, Yerusalemdin dərhal ket. Qunki ular sening manga kilojan guwahlikingni qobul kilmaydu!» dawatkanlikini kerdum. 19 Men, «I Rab, ular mening Sanga etikad kilojanlarni zindanoja solap, herbir sinagoglariga kirip ularni urojanlikimni bilidu. 20 Sening guwahqing bolojan Istipanning keni tekulginida, monmu yenida turup uni olturganlarning kilmixlirioja koxulup, ularning kiyimliriga qarap bardim!» — dedim. 21 Birak u manga: «Ketkin! Seni yiraktiki allergə awetimən!» — dedi. 22 Pawlus muxu sezni deguqa halayik uningoja kulak seliwatatti. Lekin buni anglap ular awazini kotirup: — Undak bir kixi yer yuzidin yokitilsun! U tirik turuxka layik aməs! — dap qukan selixti. 23 Ular qirkirixip, qapan-yepinqilirini selip taxlap, topa-qang soruwatkanda, 24 mingbexi Pawlusni kal'aga elip kirip ketixka amr kiliwidi, halayikning uningoja nemə uqun bundak qukan salidojanlikini eniklax uqun laxkarliriga uni kamqilap sorak kilixni buyrudi. 25 Lekin ular Pawlusni kamqilax uqun oqulaqlitip baoljojana, u yenida turojan yuzbexioja: — Bir Rim puqrasini jinayiti bekitilməyla kamqilixinglar kanunioja uyojunmu? — dedi. 26 Bu sezni angliojan yuzbexi mingbexining aldioja berip: — Siz nemə ix kilay dawatisiz? Qunki u kixi Rim puqrasi ikən! — dedi. 27 Mingbexi Pawlusning aldioja berip, uningdin: — Manga eytkin, sen rasttinla Rim puqrasimu? — dap soridi. — Rast, dedi u. 28 — Men nahayiti yukiri bahada muxu puqralikka iga boldum, — dedi mingbexi. Pawlus: əmma men tuquluxumdinla xundak! — dedi. 29 Xuning bilon, uni sorakka tartmaqki bolojan laxkarlar dərhal uningdin ozlirini qatkəaldi. Mingbeximu uning Rim puqrasi ikənlikini bilip, uni baqlatkanlikki tupaylidin korkup kattı. 30 Mingbexi Yahudiylarning Pawlusning ustidin kilojan xikayitining həkikiy sawəbini bilix uqun, otisi uni yexip, bax kahinlar wa putun aliy kengaxmidikilarning bir yergə yiojilixini buyrudi. Andin Pawlusni elip kelip, ularning aldioja turojuzdi.

23 Pawlus aliy kengəxmə həy'ətlirigə tikilip turup: Kəringdaxlar, mən bügünciqə Hudaning aldida pak wijdanda mengip kəldim, — dedi. **2** Buni angliqan bax kahin Ananiyas [Pawlusning] yenida turojanlaroşa uning aozioşa uruxni buyrudi. **3** Pawlus uningoa: — Huda seni uridu, əy aqartiloşan tam! Sən u yərdə meni Təwrat qanuni boyiqə soraxqa tartixka olturisən, lekin Təwrat qanunioşa hilap halda meni urunglar dəp buyrudingoşu?! — dedi. **4** — Sən Hudaning bax kahinioşa axundax haqarət kəltürəmsən?! — deyixti yenida turojanlar. **5** Pawlus: — I kəringdaxlar, mən uning bax kahin ikənlikini bilməptimən. Qünki Təwrat: «Həlkinqni idarə qiləuqining yaman gepini kılma!» deyilgən, — dedi. **6** Lekin Pawlus ularning bir qismining Saduqiy, yənə bir qismining Pərisiylər ikənlikini bilip, aliy kengəxmədə yukiri awaz bilən: — Kəringdaxlar, mən bolsam Pərisiylərdin bolimən wə Pərisiylərninğ pərzəntimən. Mən əlgənlər kayta tirilixka baqliqan ümid toşrulux bu yərdə soraxqa tartiliwatimən! — dəp warqiridi. **7** U bu səzni deyixi bilənla, Pərisiylər bilən Saduqiylar arisida jedəl-əqowəşa qozəqilip, kengəxmidikilər ikkigə bəlünüp kətti **8** (qünki Saduqiylar əlgənlərninğ kayta tirilixi, yaki pərixta yaki rohlar məwjut əməs, dəydu. Lekin Pərisiylər həmmisini etirap kilidu). **9** Buning bilən kattik bir qukan-sürən kətürülüp, Pərisiy tərəpdari boləjan bəzi Təwrat ustazliri ornidin turup: — Biz bu adəmdin heqkəndax əyib tapalmiduk! Bir roh yaki pərixta uningoa səz kiləjan bolsa nemə boptu! — dəp kattik munaziriləxti. **10** Qukan-sürən tehimu küqiyip kətkəqkə, mingbexi [Yəhudiyların] Pawlusni tartixturup titma-titma kiliwetixidin qorqup, kisimoşa zaləşa qüxüp uni ularning arisidin zorlux bilən tartip qikip, kəl'əgə əkirip ketixini buyrudi. **11** Xu küni keqisi, Rəb Pawlusning yenida turup: — Jasarətlilik bol! Qünki Yerusalemda Mən toşramdiki ixlarəşa tolux guwahlik bərginində, Rim xəhəridimu xundax guwahlik kilixing mukərrər bolidu! — dedi. **12** Ətisi ətigəndə, Yəhudiylar Pawlusni əltürüxnə kəstləp, uni əltürmigüqə heqnersə yeməymiz, iqməymiz, dəp əzliqə ləniti bir kəsəmnə kilixti. **13** Bu suyikəst kəsimini iqkənlər kirik nəqqə kixi idi. **14** Ular bax kahinlar wə əksəqallarning aldioşa berip: — Biz Pawlusni əltürmigüqə heqnersə tetimaslikka kattik kəsəm iqtuk. **15** Həzir silər wə aliy kengəxmə uning ixlirini tehimu təpsiliy təxkürüxnə bahənə kilip, wəkil əwitip uni kengəxmigə elip kelixni mingbexidin tələp kilinglar. U bu yərgə yeqin kəlməyła uni jayliwetixkə təyyar turimiz, — dedi. **16** Lekin Pawlusning singlisining oqli bəktürmidin həwər tepip kəl'əgə kirip, Pawluska məlum kilip koydi. **17** Buning bilən Pawlus yüzbexiliridin birini qakirtip, uningoa: — Bu balini mingbexi bilən kəruxtürüp koysingiz. Qünki uningoa məlum kilidioşan ix bar ikən, — dedi. **18** Yüzbexi uni elip mingbexining aldioşa baxlap kirip: — Məhbus Pawlus meni qakirtip, bu balini siz bilən kəruxtürüp koyuxumni tələp kilidi. Qünki uning sizgə məlum kilidioşan ix bar ikən, — dedi. **19** Mingbexi uni kolidin tutup, bir qətkə tartip: — Manga məlum kilidioşan nemə ixing bar? — dəp soridi. **20** U jawabən mundaq dedi: — Yəhudiylar Pawlusning ixlirini təpsiliy təxkürəyli dəp səwəb kərsitip əzliqidin ətə uni aliy kengəxmigə elip berixni tələp kilix üqün til biriktürüxti. **21** Ularəşa qayil bolmioşayla, qünki kiriktin artuk adəm uni paylap turidu. Ular Pawlusni əltürmigüqə heqnersə yeməymiz, iqməymiz, degən qarəqix kəsimgə baqliniptu. Ular həzir əzliqining ularning təlipigə maqul boluxlirini kütüp turidu. **22** Mingbexi uningoa: — Bu ixni manga məlum kiləjanlikinqni heqkimgə tinma! — dəp tapilap, balini kayturdi. **23** Mingbexi yüzbexidin ikkini qakirtip: — Ikki yüz piyadə ləxkər, yətmix atlik ləxkər wə ikki yüz nəyziwəz ləxkərnə bügün keqə saət tokkuzda Kəyəsəriyə xəhərigə qarap yoləşa qikixka həzirlanglar! **24** Xuning bilən billə, Pawlusni waliy Feliksning yenioşa saq-salamət yətküzüx üqün, uning minixigə ulaqlarni təyyarlanglar! — dəp buyrudi. **25** Mingbexi [Feliskə] mundaq bir hət yazdi: — **26** «Hərmətlilik waliy Feliks janabliroşa Klawdiyus Lisiyastin salam! **27** Uxbu adəmnə Yəhudiylar tutuwaləjan bolup, uni əltürməqci boləjanda, uning Rim puqrasi ikənlikini bilip yetip, kisimni baxlap berip uni kutkuzdum. **28** Mən ularning bu

kixi üstidin qilōjan xikayitining nemə ikənlikini eniklimakqi bolup, uni Yəhudiylarning aliy kengəxmisiḡə elip bardim. **29** Əməliyəttə ularning uning üstidin qilōjan xikayitining əzlrining Təwrat kanunioḡa dair dətəlaləx məsililərgə munasiwətlik ikənlikini bayqidim, birək uningdin əlüm jazasi berixkə yaki zindanoḡa taxlaxkə layik birək xikayət qilōjudək ixni tapalmidim. **30** Keyin, Yəhudiylarning uni əltürüwetix kəstidə yürüwatқанliḡi həkqidiki ahbarat mangelim məlum kilinoḡanda, dərḡal uni siligə yollattim wə xuning bilən billə, uningə əz qilōjuḡilarning əzlrining aldida xikayətlirini eytixini buyrudum. Həyr!». **31** Ləxkərlər əmdə buyruk boyiqə Pawlusni keqiləp Antipatris xəḡirigə yətküzdi. **32** Ətisi, atlik ləxkərlər Pawlusni elip mengixkə ḡaldurulup, ḡaloḡan ləxkərlər [Yerusalemdeki] ḡəl'əḡə ḡaytip kəldi. **33** Atlikḡlar ḡəysəriyəḡə kirip, hətəni waliyoḡa tapxurdi wə Pawlusnimu uning aldida ḡazir kildi. **34** Waliy hətəni okuḡandin keyin, Pawlusning ḡaysi əlkidin ikənlikini sorap, uning Kilikiyədin kəlgənlikini bilip, **35** Uningə: — Üstüngdin əz qilōjuḡilar kəlgəndə ixliringni toluḡ anglaymən, — dedi wə uni Hərod hanning ordisisida nəzərbənd kilip ḡoyuxni buyrudi.

24 Bəx kündin keyin, bax ḡahin Ananiyas aḡsaḡallardin birnəḡḡəylən wə Tərtullus isimlik bir adwokat bilən ḡəysəriyəḡə ḡüxüp, Pawlus toḡrisidiki rəsmiy xikayətlirini waliyoḡa sundi. **2** Pawlus ḡaḡirtilip, Tərtullus uning üstidin xikayət kilip mundək dedi: — Hərmətlik Feliks janabliri! Biz əzlrining ḡol astilirida ḡər tərəptin aman-esənlikkə nesip bolup kəlməktimiz wə aldin kərərlikli bilən ḡəḡkimiz arisisida dana islahətlər bərlikkə kəltürülməktə, biz bu ixlardin ḡər wəḡit, ḡər jayda toluḡ minnətdarlik bilən bəḡriman boluwatimiz. **4** Birək əz wəḡitlirini kəp elip ḡoymasliḡim üḡün, xəḡḡətli bilən səzimizni ḡışkila anglaxlirini ətünüp soraymən. **5** ḡünki biz xuni tonup yəttuḡki, bu adəm balahor bolup, pütkül ḡahəndiki Yəhudiylər arisisida majira-topilang pəyda kilixni küxkürtküḡi, xundakla «Nasarətlilər» dəp ataloḡan məzhəḡning kattiwaxliridin biridir.

6 U bizning ibadəthanimiznimu bulōḡiməḡqi bolōjanidi. Xunga, biz uni tutuwalduk wə uni əz ḡanunimiz boyiqə sotlayttuk. Ləkin mingbexi Lisiyas əxəddiy zorluḡ bilən uni ḡollirimizdin tartiwaldi wə uningə əz qilōjuḡilarni əzlrining aldioḡa kelixkə buyruḡjanidi. **8** Uni sorək ḡilip kərsilə, bizning uningə ḡilōjan əzlrimizning toḡrilikini bilip yetidilə! **9** Sorunda bolōjan Yəhudiylarmu uning eyḡḡanlirioḡa ḡoxulup: Rast, rast, dəp xikayətni küḡəytti. **10** Waliy Pawlusḡa səz ḡilōḡin dəp ḡol ixaritini ḡilōḡanda, u mundək dedi: — Mən silining uzun yillardin beri bu ḡəḡḡni sorap kəlgənliklirini bilḡəḡkə, hatirjəmlik bilən aldilirida əzüm toḡramda ḡawab berimən. **11** Asanla biləyədilə, mən Yerusalemə ibadət kilixḡa bəroḡinimdin ḡaziroḡiqə pəḡət on ikki künla ətti. **12** Ular mening ibadəthanida birək adəm bilən munaziriləḡkinimni kərmigən, yaki sinəḡoglarda yaki xəḡərdə ammuni toḡiləḡoḡa ḡutratḡanliḡimnimu ḡəḡ kərmidi. **13** Ular yənə ḡazir janablirioḡa mening üstümdin ḡilōjan xikayətlirigə ḡəḡ ispatmu kəltürəlməydu. **14** Birək siligə xuni etirap ḡilimənki, mən ular «məzhəḡ» dəp atioḡan yol bilən mengip, Təwratta wə pəyḡəmbərlərnin yazmilirida pütüḡḡənlərninḡmu ḡəmmisiḡə ixinip, atəbowilirimning Hudaioḡa ibadət ḡilimən. **15** Mening Hudaioḡa bəroḡilōjan ümidim barki (bu kixilərmu bu ümidni tutidu), kəḡḡüsidə ḡəm ḡəḡḡaniylərnin ḡəm ḡəḡḡaniysizlərnin əlümədin tirilixi bolidu. **16** Xu səwəbtin, əzüm ḡəmixə Huda aldidimu, insanlar aldidimu pak wijdanliḡ boluxḡa intilimən. **17** Mən [Yerusalemədin] ayriloḡili heli yillar bolōjan bolup, bu ḡetim u yəḡḡə əz ḡəḡḡiməḡ ḡəyr-sədikə yətküzüp bərgili wə Huda aldioḡa ḡədiyə sunoḡili bəroḡjanidim. **18** Mən bu ixlarda boluwatattim, bəzilər meni tazilinix ḡədisini ada kilip bolōjan ḡəoḡda ibadəthana ḡəylisisida uḡratti; ləkin mən ətrəpimoḡa adəm toḡloḡinimmu yok, malimanḡilik ḡiḡəroḡinimmu yok. **19** Əməliyəttə meni uḡratḡanlar bolsa Asiya əlkisidin kəḡḡən bəzi Yəhudiylər idi; ularning üstümdin xikayətliri bərlə, əsli ular əzliri kelip, silining aldilirida əz ḡilixḡa toḡra kəlattə. **20** Bolmisa, muxu sorundikilər aliy kengəxmə

aldida turojnimda, meningdin qandak jinayət tapkanlikini eytip baksun! **21** Pəkət mundak bir ix bolojanidi: — Mən ularning aldida, «Bügünki kündə əlgənlərnin qayta tirilixi toqruluk silərnin soriqinglaroja tartilojanmən!» dəp warkiriojanidim. **22** [Rəbning] yoli toqruluk təpsiliy həwiri bar bolojan Feliks sorakni tohtitip, ularoja: — Mingbexi Lisiyas kəlgəndə dəwayinglar toqrisidiki həkümni qikirimən, — dedi. **23** U yüzbexioja Pawlusni nəzərbənd astioja elip, əmma uningoja bir'az kəngqilik kilip, dost-buradərlirining hərkaşisining uning həjətliridin qikixini tosmiojin, dəp buyrudi. **24** Birnəqqə kündin keyin, waliy Feliks ayali Drusila bilən billə kəldi (Drusila Yəhudiyy idi). U Pawlusni qakirtip, uningdin Məsih əysəoja etikad kilix yoli toqruluk anglidi. **25** Pawlus həkkanii yaxax, özini tutuwelix, kıyamət künidiki soal-sorak kilinixlar toqrisida səzləwatqanda, Feliks wəhimigə qüxüp uningoja: — Həzirqə qaytip tursang bolidu. Keyin manga pəyt kəlgəndə, yənə qakirtimən, — dedi. **26** U xuning bilən bir waqıtta Pawlusning para berixini ümid kilatti. Xuning üqün, uni imkankədər pat-pat qakirtip, uning bilən səzləxtətti. **27** Ləkin ikki yil toxkanda, Feliksning ornioja Porkiyus Festus waliy boldi. Feliks Yəhudiylaroja iltipət kərsitip ularning kənglini elix üqün Pawlusni solakta qaldurdi.

25 Festus [Yəhudiya] əlkisigə kirip, üq kündin keyin Kəysəriyədin qikip Yerusalemoja barojanidi. **2** Bax kaşinlar bilən Yəhudiylarning mətiwərliri uning aldida Pawlusning üstidin rəsmii xikayət kilip, uningdin iltipət sorap, adəm əwitip Pawlusni **3** Yerusalemoja elip kelixni ətündi. Məksiti, ular yol üstidə bəktürmə təyyarlap Pawlusni əltürüx idi. **4** Festus buni anglap ularoja: — Pawlus həzir Kəysəriyədə solakta turıwərsun. Mən yekında u yərgə qaytip kətməqimən. **5** Aranglardin həkukdar bolojanlar mən bilən billə qüxsun. Əgər uning birər əyibi bolsa, ular xu yərdə xikayət kılsa bolidu, — dəp jawab bərdi. **6** Festus ularning iqidə səkkiz-on kündin artuq turmay, Kəysəriyəgə qaytip qüxti. Ətisi sorak təhtigə olturup, Pawlusni elip kelixni buyrudi. **7** Pawlus kəlgəndə, Yerusalemdin qüxkən Yəhudiylar

uning ətrapioja olixip, uningoja nuroqun əojir jinayətlər bilən qarilap xikayətlərnı kildi. Birək bularning həqkəysisioja ispat kərsitip bərləmidı. **8** Pawlus özini aqlap: — Mən həqkəysi ixta Yəhudiylarning kanunioja, ibadəthanisioja yaki [imperator] Kəysərgə qarxi birər jinayətmu sadir kılmidim, — dedi. **9** Ləkin, Festus Yəhudiylarning kənglini elixqə, ularoja iltipət kərsətməqci bolup Pawlustin: — Yerusalemoja berip, u yərdə mening aldimda bu xikayətlərgə əsasən sotlinixqə razi bolamsən? — dəp soridi. **10** Ləkin Pawlus jawab berip mundak dedi: — Mən həzir Kəysərnin sorak təhti aldida turimən. Məni sorak kilixqə tegixlik yər mana muxu. Əzlrigə enik məlum bolojandək, mən Yəhudiylaroja həqkəndək nəhəklik kılmidim. **11** Əgər jinayitim bolsa, xundakla əlümgə layik birər ix kılojan bolsam, mən özümni əlümədin qəqurməymən. Birək ularning mening üstümdin kılojan xikayətlirining əsasi bolmisa, həqkimning məni ularoja tapxurup bərixkə həkqi yok. Mən Kəysərgə murajət kilimən! **12** Andin Festus məsiləhtəqiliri bilən səzləxkəndin keyin, Pawlusqə: — Sən Kəysərgə murajət kılding — uning aldioja əmdı bərisən! — dedi. **13** Birnəqqə kündin keyin, Agrippa han bilən [singlisi] Bərniki Festusqə təbrik-salamoja Kəysəriyəgə kəldi. **14** U yərdə uzun künlər turojandin keyin, Festus Pawlusning ixini hanoja məlum kilip: — Bu yərdə Feliks qaldurup kətkən bir məhbus bar. **15** Mən Yerusalemoja barojnimda, Yəhudiyy bax kaşinliri bilən əksakalliri uning üstidin xikayət kilip, məndin uni jazəoja məhkum kiliximni tələp kilixti. **16** Mən ularoja, ərz kilinjoquci ərz kıloquqilar bilən yüzləxtürülüp, uningoja özini aqlax pürsiti bərlimigüqə, uni jazəoja tapxurux rimliklarning aditi əməstur, dəp eyttim. **17** Xunga ular mən bilən billə bu yərgə kəlgəndin keyin, mən waqitni kəynigə sozmay, ətisila sorak təhtigə olturup u kixini əkilixni buyrudum. **18** Ərz kıloquqilar orunliridin turojanda, ularning uning üstidin xikayət kılojanliri mening oyliqojnimdək rəzil ixlar əməs idi, **19** Bəlki ularning əz ibadət tüzümi toqruluk wə əysa isimlik bir kixi həkqidə məlum talax-tartix məsililiri bar ikən. U kixi əlgən bolup, Pawlus bolsa u tirildi dəydikən.

20 Bu məsililərnı zadı kandaq eniklaxni biləlməy, mən Pawlustin Yerusalemoja berip, u yərdə bu ixlar tooqruluk sorakka tartilixka razi bolux-bolmaslikini soriojanidim. 21 Pawlus solakta turup imperator janablrining sorak qararini qikirixini murajiet kilojandin keyin, mən uni Kəysərning aldioja əwətküqə, solakta tutup turuxni buyrudum. 22 Agrippa Festuska: — Meningmu bu kixining sezlirini anglap baqqum bar, — dedi. — Ətə anglaysiz, — dedi u. 23 Xuning bilən ətisi, Agrippa bilən Bərniki həywət bilən ammiwiy yiojin zalioja kirip kəldi, mingbexilar wə xəhər kattiwaxlirimu ular bilən billə kirip kelixti. Festus əmr kiliwidi, Pawlus elip kirildi. 24 Festus mundak dedi: — Agrippa padixah aliyliri wə muxu sorunoja yiojilojan janablar! Bu kixini kəruwatisilər. Həm Yerusalemda həm bu yərdə pütin Yəhudi yəhəli uning tooqruluk ərz kilip manga murajiet kilip, u tirik qalduruxka bolmaydu! — dəp qurkiraxkanidi. 25 Ləkin mən uningdin ölüm jazasi berixkə tegixlik birər jinayət tapalmidim. Həzir bu kixi imperator janablriloja murajiet kildi. Xuning bilən uni [Rimoja] əwətxni qarar kildim. 26 Birak uning həkqidə ojojamoja məlum kilip yazojudək ix yok. Xuning bilən əhwalni rəsmiy təxkürüp birər yazojudək məlumatka igə bolux məksitidə uni hərblririning aldioja, bolupmu sili, Agrippa padixah aliylirining aldioja elip kəldim. 27 Qünki məhbəsnı sotka əwətkəndə, uning üstidin kilinojan xikayətlərnı enik kərsətməslık manga nisbətən orunluk əməstək bilinidu.

26 Xuning bilən, Agrippa Pawluska: — Əzüngning gepingni kilixingoja ruhsət, — dedi. Pawlus kolini sozup əzini aqlaxka baxlidi: 2 — I Agrippa han, bügün aldiridə Yəhudiylar mening üstümdin xikayət kiləjan pütin ixlar tooqruluk jawab berix pürsitigə nesip boləjanlikim üqün, bolupmu əzlrining Yəhudiylarning adətliri wə ularning arisidiki talax-tartixliridin həwərliri boləjanliki üqün əzümnı bəhtlik həsablaymən! Xuning üqün degənlirimni səwrqanlik bilən anglap bekiqlirini etünimən. 4 Mening dəslepki wəqitlirimda, yəni kikiqimdin tartip əz elimdə, Yerusalemda yürüt-turuxumning kandaq ikənliki Yəhudiylarning

həmmisigə ayan. 5 Ular xu dəslepki wəqitmdin beri meni tonuqaqka (əgər halisaidi, xuningəja guwahlik berətti), mening ibadət tüzümidiki əng tələpəjan məzhəpning xərtliri boyiqə yaxap, yəni Pərisiy bolup əmrümni etküzginimni bilidu. 6 Əmdi mən Huda ata-bowilirimizoja kiləjan wədigə baqilojan ümidim tüpəylidin həzir sorak kiliniwatimən. 7 Xu [wəding] nesiwisigə yetixni bizning pütkül on ikki kəbilimiz keqə-kündüz tohtawsiz Hudaəja ibadət kilip ümid kilmakta. I aliyliri, Yəhudiylarning mening üstümdin kiləjan xikayətliri dəl xu ümidkə baqliktur! 8 [Halayik], Huda əlgənlərnı tirildürsə, nemə üqün ixinixkə bolmaydu, dəp qaraysilər? 9 Dərwəkə, əzümmu əslidə Nasarətlık Əysaning namioja qarxi nurojun ixlarnı kilixim kerək dəp qayil idim 10 wə Yerusalemda ənə xundak ixlarnı kiləjanidim. Bax kahinlardin həkuk elip, əzüm Hudaning nurojun mukəddəs bəndilirini zindanoja tutup bərgən, ular əlümgə həküm kilinojandimu, həkümgə awaz kəxkanidim. 11 Mən həmmə sinagoglarda kəp kətim ularni izdəp tepip jazalap, kupurluk gəp kilixka zorliojanidim. Mən ularəja təlwilərqə əq bolup, hətta yaqa yurttiki xəhərlərgə berip, ularəja ziyankəlik kiləjanidim. 12 Bu ixlarda bolup bax kahinlar bərgən toluk wəkillik həkuki bilən Dəməxk xəhirigə qarap səpər kiliwatattim. 13 Qüx wəqtidə yolda ketiwetip, asmandin qüxkən, kuyax nuridinmu küklük bir nurning ətrapimni wə billə ketiwatkanlarnı yorutuwətkənlikini kərdüm. 14 Həmmimiz yərgə yikilojan bolup mən ibraniy tilidə eytiləjan: «əy Saul, Saul! Manga nemixka ziyankəlik kilisən? Seni zihlaxlarəja qarxi təpmiking sən üqün təs kelidu!» degən bir awazni anglidim. 15 Mən: — «I Rəb, sən kimsən?» dəp sorisam, Rəb manga: «Mən sən ziyankəlik kiliwatkan Əysadurmən! 16 Əmdi ornungdin tur; qünki Mən seni sən kərgən ixləroja həmdə Əzüm sanga ayan kilinojinimda kəridiojan ixləroja həziniqi ojojidar wə guwahlik bərgüqi boluxka tikləx üqün, sanga ayan boldum. 17 Mən seni əz həlkıngning həm əlləning kolidin kutkuzimən — qünki mən seni yat əlliklərnıng kəzlrini eqip, ularning qarangojuluktin yoruklukka,

Xəytanning ilkidin Hudaşa baolinixka buruluxi üqün ularning arisioşa əwətimən. Xuning bilən ular gunahlırining kəqürümigə, xundakla Manga etikađ kılıx arkilik pak-mukəddəs kılinoşanlarning arisida miraska muyəssər bolidu» — dedi. **19** Xunga, i Agrippa aliyliri, mən ərxtin kəlgən bu oşayibanə kərünüxkə itaətsizlik kılımdim. **20** Bəlki aldi bilən Dəməxk həlkigə, andin Yerusalem xəhıridikilərgə, pütün Yəhudiya əlkisidikilərgə həmdə yat əlliklərgimu, «Towa kılıp, Hudaşa baoliniglar, xundakla towa kılıxka uyoşun əməllərnı kərsitinglar» dəp jakarlap həwər yətküzüp kəldim. **21** Bu ixlar tüpəylidin Yəhudiylar meni ibadəthana hoylisida tutup, muxtlap əltürüwətməkqi boluxti. **22** Lekin bügüngiqə Hudaning yardəm-məditigə muyəssər bolup mən qing turuwatimən, təwəndikilər bolsun yukıridikilər bolsun həmməyləngə guwahlik berip kəldim. Guwahlikim dəl pəyoşəmbərlər həm Musa əzi bexarət kılıp eytkanliridin baxka nərsə əməs — **23** demək, Məsih jəzmən azab-oşubət qekip, tunji bolup əlümdin tirilgüqi bolup [Yəhudi] həlkigə həm pütkül əllərgimu yorukluk jakarlaydu. **24** Pawlus bu ixlarnı eytip əzini xundak əqlax jawabini bərgəndə, Festus yukıri awaz bilən uningşa: — Pawlus, sarang bolupsən! Bilimingning kəpliki əqlingni azduruptu! — dedi. **25** Lekin Pawlus: — Sarang əməsmən, i Festus janabliri, mən bəlki həkikətkə uyoşun həm salmikı bar səzlərnı jar kılımə. **26** Qünki [Agrippa] aliylirining bu ixlardin həwiri bar. Mən uningşa yürəklik bilən oşuk səzləwatimən, qünki bu ixlarning həqkaysisining uningdin yoxurun əməslıkigə ixinimən. Qünki bu ix bulung-puqşaklarda kılinoşan əməs! **27** — Əy Agrippa aliyliri, əzliri pəyoşəmbərlərnıng eytkanlırioşa ixinəmdila? Mən ixinidoşanlıklarını bilimən! — dedi. **28** Agrippa Pawluska: — Sən meni muxunqilik kışkıoşına wakıtta hristian boluxka kəyil kılmaqımusən? — dedi. **29** Pawlus: — Məyli kışka wakıt iqidə yaki uzun wakıtta bolsun, pəkət əzlırining əməs, bəlki bügün səzümnı anglıoşuqılarning həmmisi manga ohxax boluşay (pəkət məndiki zənjirlər silərdə bolmisun!) dəp Hudadin tiləymən, — dedi. **30** Xuning bilən

[Agrippa] han, xundakla waliy, Bərniki wə ular bilən billə olturoşanlar orunliridin turup, **31** [zaldin] qikıp, bir-birigə: — Bu kixining əlümgə yaki türmigə solaxka tegixlik həqbir jinayiti yox ikən! — deyixti. **32** Agrippa Festuska: — Bu adəm Kəysərgə murajət kilmioşan bolsa, koşuy berilsə bolidikəntuk! — dedi.

27 Bizning Italiyəgə dengiz yoli bilən beriximiz qarar kılinoşandın keyin, əməldarlar Pawlus bilən baxka bınəqqə məşbusni «Awoşustus kışmi»diki Yuliyus isimlik bir yüzbəxişa tapxurdi. **2** Biz Adramittiumning bir kemisigə qiktuş, Kəmə Asiya əlkisining dengiz boyliridiki xəşərlərgə baratti. Tesalonika xəşıridin boluşan Makedoniyəlik, Aristarhus isimlik bir kixi biz bilən həmsəpər bolđi. **3** Ətisi biz Zidon xəşırigə yetip kəlduk. Yuliyus Pawluska kəngqilik kılıp, xu yərdiki dost-buradərlirining yenioşa berip ularning oşəmhərlikini koşul kılıxişa ruhsət kıldı. **4** Biz u yərdin yanə dengizəşa qiktuş, Xəməllər kərixkəndək karxi təripimizdin qikşanlıqi üqün, Sıprus arilining xəməloşa dalda təripi bilən mangduk. **5** Kilikiyə wə Pamfiliyə əlkillirining udulidiki dengizdin ətüp, Likiyə əlkisidiki Mira xəşırigə kəlduk. **6** Xu yərdə yüzbəxi Iskəndəriyə xəşıridiki Italiyəgə baridoşan baxka bir kemini tepip, bizni uningşa qikırip koşıdı. **7** Dengizdə kəp künlər nəhayiti asta mengıp, təslıktə Kinidos xəşırining uduloşa kəlduk. Xəməllər mingix yəniliximizni toşuşaqşka, Kret arilining xəməldin dalda təripi bilən mengıp, Salmoniy [yerim arili]din ətüp, **8** dengizdə təslıktə ilgiriləp kışoşakni boşlay, Ləseyə xəşırigə yekın boluşan «Güzəl aramgaş» dəp atilidoşan bir yərgə kəlduk. **9** Səpər bilən heli wakıtlar ətüp, roza küni əllıkaşan ətkən boluşaqşka, dengizdə səpər kılıx hətərlik idi. Xunga Pawlus kəpşıkkə nəşıhət kılıp: **10** — Buradərlər, bu səpərnıng balayı'apət wə əşır ziyan bilən tüşəydoşanlıklarını kərüwatimən; mal wə kemidin məşrum bolupla kəlməy, səpər əz jenimizoşımı zəmin bolıdı! — dəp əgaşlandırdı. **11** Bırək yüzbəxi bolsa Pawlusning səzigə ixənəməy, kəmə baxlıqi bilən kəmə igisining səzigə ixəndi. **12** Uning üstigə, bu portmu kışılxka muşapık

jay bolmioaqqa, kəpçilik yənə dengizə qikiş, mumkinkədar Feniks xəhriyə yetip berip, xu yərdə kixlaxni kuwwətlidi. Feniks bolsa Kret arilidiki bir dengiz porti bolup, bir tərifi şərbiiy jənubka wə bir tərifi şərbiiy ximaləyə qəraytti. 13 Jənubtin məyin xamal qikişwatatti, kəpçilik nixanimizəyə yetidişən bolduk dəp, lənggərnə eliwetip, kemini Kret arilining kiroşkini boylap həydəp mangdi. 14 Ləkin uzun etməy, araldin kattik «xərkiiy ximaldin kəlgüqi» dəp atilidişən əxəddiiy kərə boran qikiş kətti. 15 Kəmə buranning kəmallikidə kələşəqqa, uni xamaləyə yüzləndürəlməy, boranning məyliqə mengixişəyə qoyup bərdük. 16 Klawda degən kikiş bir aralning xamaləyə dalda tərifiyə ətūwelip, qəlwakni kəmiyə qikişiwelip, aranla uni saqlap kəlalidük. Andin kəmişlər kemini arəşəmşilər bilən sirtidin orap bəşliwalidi. Kəmining Sirtis dəp ataləşən dengiz astidiki tax-kum dəwilirigə kəşilip pətip kəlixidin kərkəp, tormuz lənggərlirini qūşürüp, kemini xamalning həydixigə qoyup bərdi. 18 Boran üstimizgə xiddətlik səkəkəqqa, ətisi malni dengizəyə taxlaxka bəxlidi. 19 Üqinqi künidə ular əz kəlliri bilən kəmidiki kəral-jəbdükirini dengizəyə taxliwətti. 20 Kəp künlərgiqə ya kün ya yultuzlar kəriünməy, boran-qəpkun yənila xiddətlik üstimizgə tohtimay səkūwərgəqkə, ahirdə kətulup kəlix ümidimizmu yokka qikişkanidi. 21 Kəmidikişlər birnərsə yemiginigə kəp künlər boləşəndin keyin, Pawlus ularning arisida turup: — Buradərlər, silər baldurla məning gəpimə kəlak selip Krettin dengizəyə qikişmaslişinglar kərək idi. Xundək kələşən bolsanglar bu balayı apət wə ziyan-zəhmətlərgə uqrimişən bolattinglar. 22 Ləkin əmdi silərnə şərbiiylik boluxka dəwət kəlimən. Qünki aranglarda həqkəşinglar jənidin ayriləşini yok, pəkət kəmidinla məhrum kəlisilər. 23 Qünki mən təwə boləşən wə ibadət-hizmitini kəlip kəlgən Hudaning bir pərixtisi tünügün kəqə yəniməyə kəlip 24 mən: «Pawlus, kərkəma! Sən Kəşərnəning aldişəyə bərip turuxung kərək; wə mənə, Huda xapəət kəlip sən bilən billə səpər kələşənlarıning həmmisining jənini tiliginəni sənə ijəbət kəldi!» dedi. 25 Xuning üqün əy əpəndilər, şərbiiylik bolunglar; qünki

Hudaşəyə ixinimənki, mənə kəndək eytiləşən bolsa xundək əməlgə axurulidi. 26 Bərak biz məlum aralning kərişikəyə urulup kətximiz məkərrər bolidi. 27 Səpərimizning on tətinqi künə kəqisi, kəmə Adriatik dengizidə ləyləp yürüwatkan bolup, tün nispidə, kəmişlər kərukluşkəyə yəkənləp kəliptuk, dəp oylidi. 28 Ular qəngkərukni ələqəş arəşəmşisini dengizəyə qūşürüp, suning qəngkərukni ələqəş kərgənidi, yigirmə şələləq qikişti. Səl aldişəyə mənşip yənə ələqiwidi, on bəx şələləq qikişti. 29 Ular kəmining hada taxləşəyə urulup kətxidə kərkəp, kəmining kəyənidin tət lənggərnə taxliwətip, tang ətixni təlmürüp kütüp turdi. 30 Ləkin kəmişlər kəmidin kəqəkəqi bolup kəmining bəxidimmu lənggərnə əlip taxliwətyəli dəp bəhənə kərsitip, qəlwakni dengizəyə qūşürdi. 31 Pawlus yüzbexi wə ləxkərlərgə: — Bu [kəmişlər] kəmidə kəlmisa, silər kətulalməysilər! — dedi. 32 Buning bilən ləxkərlər kəmidiki qəlwəkning arəşəmşilərnəni kəşip, uni ləylitip qoydi. 33 Tang atay degəndə, Pawlus həmməylərnəni bir az şəzəliniwəlixkə dəwət kəldi. U: — Silərnəning dəkkə-dökkə iqidə həqnemə yeməy turoşingləşəyə on tət kün boldi. 34 Əmdi bir az şəzəlinixinglərnəni ətünimən. Qünki həyat kəlixinglar üqün muxundək kəlixkə toşra kəlidu; qünki həqkəşinglərnəning bəxidiki bir təl moymu ziyanəyə uqriməydu! — dedi. 35 Bu səznəni kəlip bolup, u kəlişəyə bir pərqə nənəni əlip, kəpçilikning aldidə Hudaşəyə təxəkkür eytip oxtup yedi. 36 Xuning bilən həmməylən şərbiiylikni şəzəliniwəlixkə bəxlidi 37 (kəmidə biz jəmiy ikki yüz yətmix altə kixi iduk). 38 Həmməylən kərsəklirini toklişəşəndin keyin, kemini yənəklitix üqün, kəmidiki buşəylərnimə dengizəyə taxliwətti. 39 Tang atkəndə, kəmişlər kərukluşkəning nə ikənlikini tonumidi. Ləkin uningdiki bir kəmluk kəltukni bəyəkəp, kemini bir əməl kəlip xu yərdə uruldurup kərukluşkəyə qikişəkəkəqi boldi. 40 Ular aldi bilən lənggərlərnəni bəxiwətip, ularni dengizəyə taxliwətti. Xuning bilən bir wəqitdə, kəmining ikki yənəlix pəlikning bəşlişini bəxiwətip, ularni qūşürüwətti. Andin kəmining bəxidiki yəlkənəni xamaləyə qikişirip, kemini kəmlukning kərişikəyə kəritip mangdurdi. 41

Əmdı ikki ekim bir-birigə uqraqxan yərgə kirip kəlip, ular kemini kırıqqa soxturuwaldi; kemining bexi dengiz tegigə urulup petip, midirlimay qaldı, lekin kemining arka tərıpi dolqunlarning zərbisi bilən quwulup ketixkə baxlıdı. **42** Ləxkərlər məhbuslarning suqa səkrəp keqıp ketixining aldini elix üqün, həmmisini öltürtüwətməkqi boldı. **43** Lekin yüzbezi Pawlusni kütquzuxni halioqan bolup, ləxkərləning bundak kılıxiqə yol qoymidi. U aldi bilən su üzüxni bilidioqanlarning suqa qüxüp kiroqakqa qikixini, **44** qaloqanlarning bəzilirini tahtaylaroqə, bəzilirini kemining quwulup kətkən parqiliriqə esilip, kiroqakqa qikixini buyrudi. Xundak boldiki, həmməylən kütulup saq-salamət kuruqlukqa qikti.

28 Biz kütulup saq-salamət kiroqakqa qikqandın keyin, u aralning Malta dəp atilidioqanlıqini bilduk. **2** Yərlik həlk bizgə intayin məhrıbanlık bilən muamilə kildi; qünki u qaoqda yamoqur yeoqıp, həwa sooquk boloaqqa, ular gülhan yeqip bizni kütüwaldi. **3** Pawlus bir baqlam otun terip kelip otqa taxlıwidi, issiktin etilip qikqan bir zəhərlik yılan uning kolini qixliginiqə qaplixıwaldi. **4** Xu yərliklər Pawlusning kolioqə yepixip turoqan yilanni kərüp, bir-birigə: — Bu adəm qoqum bir katil ikən! Dengizdin kütulup qikqan bolsimu, «Adillik» uning tirik kelixioqə yol qoymidi, — deyixti. **5** Lekin Pawlus yilanni otning iqigə silkip atti, əzi bolsa heqkandak zəhim yemidi. **6** Həlk uningə bədini ixqip ketidu yaki u tuyuksız yikilip əlidu dəp qarap turatti. Lekin uzun wakit qarap turup, uningda heqkandak binormal hələtning bolmioqanlıqini kərüp, oyliqinidin yenip: — Bu bir ilah bolsa kerək! — deyixti. **7** U yərning ətrapidiki yurtta, aral baxlıki (Publiyus dəp ataloqan)ning birnəqqə yər-etizliri bar idi. U bizni əyigə baxlap, üq kün kizoqin məhman kilip kütti. **8** U qaoqda xundak boldiki, Publiyusning atisining kizitmisı ərləp, toloqak bolup yetip qaloqanikən. Pawlus uning yenioqə kirip, dua kilip üstigə kolini təgküzüp, uni saqaytip qoydı. **9** Xuningdin keyin araldiki qaloqan kesəlləning həmmisi uning aldioqə kelip, saqaytildi. **10** Ular bizning hərmitimizgə

nuroqun sowoqatlarnı beoqixlioqan bolup, ahirda bu yərdin yənə yoloqə qikqan waktimizda, bizni yoloqə lazımlıq nərsə-kerəklər bilən təminlıdı. **11** Malta arılıda Iskəndəriyədin kəlgən, bexiqə «Samawiy Qoxkezək» ilahlırining nəqixliri oyuloqan bir kemə kixlioqanıdı. Aralda üq ay turoqandın keyin, bu kemə bilən yoloqə qiktuq. **12** Sirakoza xəhırigə kelip, u yərdə üq kün turduq. **13** Andın aylinip mengip, [Italiyədiki] Regiyum xəhırigə kəlduk. Ətisi xamal yənılixı əzgırip jənubtin qikixi bilən, ikkinqi küni Puteoli xəhırigə yetip kəlduk. **14** U yərdə birnəqqə kərındaxlarnı taptuk, ularning ətünüxliri bilən biz ularda bir həptə turduq. Xundak kilip biz Rim xəhırigə yetip kəlduk. **15** Keliwatqanlıqimizdin həwər tapqan xu yərdiki kərındaxlar bizni qarxi elix üqün xəhərdin qikip hətta «Apiyus baziri»oqıqə, [bəziliri] «Üq Saray»oqıqə kəlgənıdı. Pawlus ularni kərgəndə, Hudaqə rəhmət eytip, oqəyretləndi. **16** Rim xəhırigə kirginimizdə, yüzbezi məhbuslarnı orda qarawul begigə tapxurdi; lekin Pawlusning birlə kəzətküqi ləxkər bilən bir əyde ayrim turuxioqə ruhsət kilindi. **17** Üq kündin keyin, u u yərdiki Yəhudiylarning kattıwaxlırını əzi bilən kərüxüxkə qakirdi. Ular jəm boləqanda, u mundak dedi: — Kərındaxlar! Mən həlkimizgə yaki ata-bowilirimizdin qalduruloqan ərp-adətlərgə qarxi heqkandak ix kilmioqan bolsammu, Yerusalemda turoqinimda tutqun kilinip rimlikləning kolioqə tapxuruldum. **18** Rimliklər meni sorakqa tartip, məndə əlüm jazasioqə məhkum kiləjudək birər jinayət bolmioqaqqa, meni qoyuwətməkqi boldi. **19** Lekin Yəhudiylar buningə qarxilik bildürgəqkə, Qəysərgə murajət kilixkə məjbur boldum. Bularni deginim bilən, bu mening əz həlkim üstidin xıkayitim bar degənlikim əməs. **20** Xu səwəbtin mən silər bilən yüz kərüxüx wə bu həktə silərgə eytx üqün siləni bu yərgə qakirdim. Qünki bu zənjir bilən baqlinixning səwəbi dəl İsrailning kütəkən ümididur. **21** Ular Pawlusqə: — Biz bolsak Yəhudiyədin sən toquruluk hət almiduk, yaki u yərdin kəlgən kərındaxlarning heqkaysisimu sən toquruluk birər yaman həwər əkəlmidi yaki yaman gepingni kilmidi. **22** Lekin sening

pikirliringni angliqumiz bar. Qünki hëmmë yërdë kixilërnin [sën tawë bolqan] bu mæzhëpkë qarxi sëlawatqanliqidin hëwirimiz bar! — deyixti. **23** Xuning bilën ular Pawlus bilën kërüxüxkë bir künni bekitti. U küni nurojun kixilërnin uning turaloqusiqa kalgënid; u tang atqandin këqkiqë ularoqa [sëz-kalamni] xërhlep, Hudaning padixahliki hëkkidë toluq guwahlik berip, Tëwrat hëm pëyoqëmbërlërnin yazmiliridin nëkil këltürüp, ularni äysa toqiruluk qayil qilixqa küqidi. **24** Uning sëlirigë bëzilërnin ixëndürüldi, bëzilërnin ixinixni rët qildi. **25** Ular Pawlusning mundaq bir sözni qilixi bilën özara kelixëlmëy qaytip këtti. U mundaq dedi: — Muxëddës Roh Yëxaya pëyoqëmbër arkilik ata-bowilirimizoqa munu sözni dël jayida eytqan: **26** — «Barqin; muxu hëlkqë mundaq dëp eytkin: — «Silërnin anglaxni anglaysilërnin, biraq qüxënmëysilërnin; Kërüxnin kërüsilërnin, biraq bilip yëtmëysilërnin. **27** Qünki muxu hëlkning yürükini may qaplap këtkän, Ular angliqanda kulaklirini eqir qilawalqan, Ular këzlrini yumuwalqan; Undaq bolmisidi, ular këzliri bilën kërüp, Quliki bilën anglap, Këngli bilën qüxinip, Öz yolidin yanduruluxi bilën, Män ularni saqaytqan bolattim». **28** Xunga bilixinglar kërëkki, Hudaning bu nijatliki yat älliklërgë äwätiliwatidu. Ular bolsa uningoqa kulak salmay qalmaydu! — dedi. U bu sëlërnin eytqanda Yëhudiyalar öz-ara qattik talax-tartix qilixip këtti. **30** [Pawlus] özi ijarigë alqan eydë toluq ikki yil turdi wë bu yërdë uning bilën kërüxüxkë kalgän hëmmë kixilërnin qöbul qilip, **31** tolimu yürëklik bilën hëm hëq tosaloqoqa uqrimay, Hudaning padixahlikini jar qilip, Rëb äysa Mësihkë dair hëqikëtlërnin yëtküzüp tëlim bërdi.

Rimliklar oʻja

1 Rosullukka tallap qaqirilolan, Hudaning hux hawirini jakarlaxka ayrip taylorlangan, Masih oʻysaning kuli bololan manki Pawlustin salam! **2** Huda bu hux hawarning kelixini heli burunla payoʻjamborliri arkilik mukaddas yazmilarda wada kilolanidi. **3** Bu hux hawar Oʻz Ooqli, yani Rabbimiz oʻysa Masih toʻqrisididir; jismaniy jahattin U Dawutning naslidin tuqulolan; birdinbir pak-mukaddas Roh taripidin olumdin tirildurulux arkilik «kuc-kudrat Iqisi Hudaning Ooqli» dap korsitilip bekitilgan; **5** U arkilik, xundakla Uning nami uqun barlik ollar arisida Huda oʻja etikadtin bololan itaetmanlik wujudka kalturuluxka biz mehır-xepkatak wə rosullukka muyassar bolduk; **6** Silar ular arisida, oʻysa Masih taripidin qaqirilolansilar. **7** Xunga, Huda seygən wə U «mukaddas bəndilirim» dap qaqirojan Rim xahiridiki həmminglar oʻja, Atimiz Hudadin wə Rabbimiz oʻysa Masihtin mehır-xepkat wə aman-hatirjəmlik boloyay! **8** Aldi bilən mən oʻysa Masih arkilik həmminglar uqun Hudayimoja taxakkur eytimən; qunki silarning etikadinglar putkul aləmgə pur kətti. **9** Oʻz Ooqli toʻqrisidiki hux hawərdə qin roh-kəlbim bilən mən hizmitini kiliwatkan Huda Ozi mening dualirimda siləni xunqə uzlüksiz əsləp turojanlikimoja guwahtur. **10** Mən dualirimda, mumkin kədar Hudaning iradisi bilən siləning yeninglar oʻja berixka ahir muyassar boluxka həmixə etunimən. **11** Qunki mən siləni birər rohiy iltipatka igə kilix arkilik mustəhkəmləx uqun silər bilən kərixuxkə intayin təkəzzamən; **12** yani, mən aranglarda bolsam, bir-birimizning etikadidin əzara təsəlli wə ilham alalaymiz deməqimən. **13** Kərindaxlar, mən siləning xuni bilixinglarni halaymənki, baxka yərdiki əlliklərnin arisida hizmitim mewə bərgəndək, siləning aranglardimu hizmitimning mewə berixi uqun yeninglar oʻja berixni kəp ketim niyət kildim, lekin bəgungiqə tosaloyu oja uqrap keliwatimən. **14** Mən həkəndək adəmlərgə, mayli Yunanliklar wə yat taipilərgə, danixmən wə nadanlar oja bolsun, həmmisigə kərdarmən. **15** Xuning uqun imkaniyət manga yar bərsila

mən Rimdiki silərgimu hux hawərnəni yətküzüp bayan kilixka kizojinmən. **16** Qunki mən Masih toʻqrisidiki bu hux hawərdin hərgiz hijil bolmaymən! Qunki u uning oja ixəngüqilirininin həmmisini, aldi bilən Yəhudiyilarni, andin keyin Grekləni nijatka erixtiridolan Hudaning kuc-kudritidir! **17** Qunki [hux hawərdə] etikadka asaslolan, Hudaning birhil həkkaniylik i etikad kiloyuqilar oja wəhiy kilinolan. [Mukaddas yazmilarda] yeziloinidək: — «Həkkaniy adəm ixənq-etikadi bilən hayat bolidu». **18** Qunki həkkaniyətsizlik bilən həkikətni basidolan insanlarning barlik iplaslik oja wə həkkaniyətsizlikgə nisbətən Hudaning karatkan ojazipi ərxin oquk wəhiy kilinmakta. **19** Qunki insanlar Huda toʻqrisida biləydiyolan ixlar ularning kəz aldida turidu; qunki Huda həmmi ular oja oquk korsitip bərgən **20** (qunki dunya apiridə bololanin beri Hudaning kəz gə kərninməz əzgiqilikliri, yani mənggülik kudriti wə birdinbir Huda ikənliki Ozi yaratkan məwjudatlar arkilik oquk kərniməktə, xundakla buni quxinip yətkili bolidu. Xu səwəbtin insanlar hək bahənə korsitəlməydu) (aidios g126) **21** — qunki insanlar Hudani bilsimu, uni Huda dap uluqlimidi, Uning oja taxakkur eytmidi; əksi qə, ularning oy-pikirliri bimənə bolup, nadan kəlb i kərangəqulixip kətti. **22** Ozlirini danixmən kilip kərsətsimu, lekin əkilsiz bolup qikti; **23** qirimas Hudaning uluqlukuning ornioja qirip əlidiolan adəmatka, uqar-kənatlar oja, tət aya oqlik haywanlar oja wə yər beoqirlioyuqilar oja ohxaydiyolan butlarni alməxturup koyolanidi. **24** Xunga Huda ularni kəlbidiki xəhwəniy həwəsliri bilən iplaslik kilixka, xundakla bir-birininin tənlinini nomuska kəlduruxka koyup bərdi. **25** Ular Huda toʻqrisidiki həkikətni yalolan oja aylandurdi, Yaratkuqining ornioja yaritilolan nərsilərgə qokunup, tawap-təət kilolanidi. Həlbuki, Yaratkuqioja taxakkur-mədhiyə mənggü gə oqulmakta! Amin! (aidon g165) **26** Mana xuning uqun, Huda ularni pəskəx xəhwəniy həwəslərgə koyup bərdi. Həttə ayallarmu təbiy jinsiy munasiwətni ojayriy munasiwətkə aylandurdi; **27** xuningdək, ərlərmu ayallar bilən bolidolan təbiy jinsiy munasiwətləni taxlap, baxka ərlərgə xəhwəniy həwəslər bilən keyüp

pixidioqan boldi. Ərlər ərlər bilən xərməndiliklə kirixti wə nətijidə ularning muhalip kilmixliri əz bexioqə qıqti. **28** Ular Hudani bilixtin waz keqixni layik kərgənliki tallioqanliki üqün, Huda ularni buzuk niyətlərgə wə nalayik ixlarni kilixkə koyup bərdi. **29** Ular hərhil həkkanıyətsizlik, rəzillik, nəpsaniyətpilik, eqmənlikkə qəmüp, həsəthorluk, katillik, jedəlhorluk, məkkarlik wə hərhil bətniyətlər bilən toldi. Ular ioqwəgər, **30** təhməthor, Hudaəqə nəprətlinidioqan, kibirlik, mahtanqak, qongqi, hərhil rəzilliklərni oylap qikiridioqan, ata-anisining səzini anglimaydioqan, **31** yorutulmioqan, wədisidə turmaydioqan, kəyümsiz wə rəhimsiz insanlardur. **32** Ular Hudaning xularəqə boləqan adil həkümünü, yəni xundak ixlarni qiloquqilarning əlümgə layik ikənlikini enik bilsimu, bu ixlarni əzliri qilipla qalmay, bəlki xundak kilidioqan baxqilardın səyünüp ularni alkixlaydu.

2 əmdi əy baxqilarning üstidin həküm kilidioqan insan, kim boluxungdin kət'iynezər baqanə kərsitəlməysən; qünki baxqilar üstidin kaysi ixta həküm kılsang, xu ixta əz gunahingni bekitisən. Qünki əy həkümqi, sən əzüngmu ularəqə ohxax ixlarni qiliwatisən. **2** Bizgə məlumki, Hudaning undak ixlarni qiloqanlar üstidin həküm qikirixi [mutlək] həkikətkə اساسlanəqandur. **3** Xunga, i xundak ixlarni qiloqanlar üstidin həküm qikəroquqi, xundakla xuningəqə ohxax ixlarni qiloquqi insan, əzüng Hudaning həkümidin qaqalaymən dəp hiyal qiləmsən? **4** Yaki Hudaning məhribanliqining seni towa kilix yolioqə baxlaydioqanliqini heq bilməy, uning məhribanliqi, kəng kərsakliqi wə səwr-təqitining molluqioqə səl qərawatəmsən? **5** Əksiqə, towa qilmaydioqan jəhillikinq wə tax yürəklikingdin, Huda adil həkümünü ayan kilidioqan əqəzəplik küni üqün sən əz bexingəqə qüxidioqan əqəzipini toplawatisən. **6** Huda hərkimgə əz əməllirigə yarixə ix kəridu. **7** Yahxi ixlarni səwrqanliq bilən qilip, xan-xərap, hərmət-əhtiram wə bəqiyliqni izdigənlərgə U mənggülik həyat ata qilidu; (aiōnios g166) **8** lekin xəhsiyətpilərgə, həkikətkə tən bərməy, əksiqə həkkanıyətsizlikkə əgəxkənlərgə əqəzəp-kəhr

yaəqdurulidu; **9** yamanliq qilidioqan barliq jan igisigə, aldi bilən Yəhudiylarəqə, andin Greklərgə külpət wə dərd-ələm qüxidu; **10** birək, barliq yaxxilik qiloquqilarəqə, aldi bilən Yəhudiylarəqə, andin Greklərgə xan-xərap, hərmət-əhtiram wə aman-hatirjəmlilik təqdim qilinidu. **11** Qünki Hudada adəmninq yüz-hatirisini qilix yoktur. **12** — qünki Təwrat qanunini bilməy gunah sadir qiloqanlarning hərbi Təwrat qanunining həkümigə uqrimisimu, [əyibkə uqrap] həlak bolidu; Təwrat qanunini bilip turup gunah sadir qiloqanlarning hərbi bu qanun boyiqə sorəqə tartilidu **13** (qünki Hudaning aldidə qanunni anglioqanlar əməs, bəlki qanunəqə əməl qiloquqilar həkkanıy hesablinidu. **14** Qünki Təwrat qanunini bilməydioqan əlliklər təbiy həlaldə bu qanunəqə uyoqun ixlarni kılsa, gərqə bu qanundin həwərsiz bolsimu, Təwrat qanuni ularəqə kəringən bolidu. **15** Ularning bu qiloqanliri əz qəblirigə qanun tələplirining pütüklük ikənlikini kərsitidu; xuningdək, ularning wijdanlirimu əzlrigə həkikətninq guwahqisi bolup, oy-pikirliri əzini əyibləydu yaki əzini aklaydu) **16** — mən yətküzüp keliwatqan bu hux həwərgə əsasən Hudaning əysə Məsih arqilik insanlarning qəlbidə pükən məhpiy iqlar üstidin həküm qikiridioqan künidə [yukiridə eytiləqan iqlar qokum yüz beridu]. **17** Sənqu, əgər əzüngni Yəhüdiy dəp atəp, Təwrat qanunioqə ümid baəqləp, Hudaəqə təwəmən dəp mahtənsang, **18** qanundin əginip uning iradisini bilip, esil bilən pəsnə pərk ətkən bolsang, **19** Təwrat qanunidin bilim wə həkikətninq jəwhirigə igə boldum dəp qərap, əzüngni korlarəqə yol baxliəquqi, qərangəqədə qəloqanlarəqə mayək, nədanlarəqə əgətküqi, gedəklərgə ustəz dəp ixəngən bolsang — **21** əmdi sən baxqilarəqə təlim berisənu, əzünggə bərməmsən? Oəqrilik qilmənglar dəp wəz eytisənu, əzüng oəqrilik qiləmsən? **22** «Zinə qilmənglar» — dəp wəz eytiysənu, əzüng zinə qiləmsən? Butlardın nəprətlinisənu, əzüng buthanilardiki nərsilərni buləng-taləng qiləmsən? **23** Təwrat qanuni bilən mahtinisənu, əzüng xu qanunəqə hiləplik qilip, Hudaəqə daəq kəltürəmsən?! **24** Huddi [mukəddəs yazmilarda] yeziləqinidək: «Silərninq kilmixinglar tüpəylidin

Hudaning nomi taipilər arisida kupurluqqa uqrimakta». 25 Təvrat qanunioğa əməl kılsang, hətnə kilinojiningning əhmiyiti bolidu, lekin uningoğa hilaplik kılsang, hətnə kilinojining hətnə kılinmioğandək hesablinidu. 26 Əmdi hətnisizlər qanunning tələpligə əməl kılsa, gərqə hətnisiz bolsimu, Huda təripidin hətnilik hesablanmamdu? 27 Təvrat qanun dəsturidin həwərdar wə hətnilik turuqluq qanunioğa hilaplik kılouqı, i Yəhüdiy, qanunioğa əməl kılidoğan jismaniy hətnisizlər təripidin sening gunahıng üstidin həküm qikirilwatmamdu? 28 Qünki sirtki kərünüxi Yəhüdiy bolsila uni [həkiqiy] Yəhüdiy degili bolmaydu, sirtki jəhəttiki jismaniy hətninimu [həkiqiy] hətnə degili bolmaydu, 29 rohida Yəhüdiy bolojini [həkiqiy] Yəhüdiydir; uning hətnə kilinojini hətnə qanun dəsturi arkilik əməs, bəlki kəlbidə, Rohtindur. Bundaq kixining təriplinixi insanlar təripidin əməs, bəlki Huda təripidin bolidu.

3 Undaқта, Yəhüdiy bolojanning Yəhüdiy əməstin nemə artuq qilixi bar? Hətnilik bolojanning nemə paydisi bar? 2 Əməliyəttə, ularning hər jəhəttin kəp artuq qilixi bar. Birinqidin, Hudaning bexarətlilik səzliri Yəhüdiylarəğa amanət kilinoğan. 3 Əmdi gərqə ulardin bəziliri ixənqsiz qikқан bolsimu, buningəğa nemə bolatti? Ularning ixənqsizliki Hudaning ixənqliklikini yokқа qikiriwetərmi? 4 Hərgiz undaq kilmaydu! Huda rastqil hesablinip, həmmə adəm yaloğanqi hesablanun! Huddi [mukəddəs yazmılarda Huda həkqidə] yezilojindək: — «Səzliginingdə adil dəp ispatlanəjsən, Xikayətkə uqriojiningdə oşəlibə kıləjsən». 5 Ləkin bizning həkқaniysizlikimiz arkilik Hudaning həkқaniyilik təhimu enik kərsitilsə, buningəğa nemə dəymiz? Həkқaniysizlik üstigə oşəzəp təkidioğan Hudani həkқaniy əməs dəymizmi (mən insanqə səzləymən)? 6 Mundaq deyixkə hərgiz bolmaydu! Əgər undaq bolsa, Huda aləmni kandaq sorakқа tartidu? 7 [Bəzilər yənə]: «Mening yaloğanqilkimdin Hudaning həkқikətliki təhimu oquq kılinsa, xundaqla uluqluqi təhimu yorutulsa, əmdi mən yənə nemə üqün gunahkar dəp kərilip

sorakқа tartilimən?» [deyixi mumkin]. 8 Undak bolojanda nemixkə (bəzilər bizgə təhmət qaplimakqi bolup, gəplirimizni buriwətkəndək) «Yamanlik kılayli, buningdin yaxxilik qikip қalar» — deyixkə bolmaydu? Bundaq degüqilərnıng jazalinixi həkқiktur! 9 Əmdi nemə deyix kerək? Biz [Yəhüdiylar] [Yəhüdiy əməslərdin] üstün turamduq? Yak, hərgiz! Qünki biz yukurida Yəhüdiylar bolsun, Greklər bolsun həmmisining gunahıng ilkidə ikənlikini ispatlap əyibliduk. 10 Dərwəkə, mukəddəs yazmılarda yezilojindək: — «Həkқaniy adəm yok, hətta birimu yoktur, 11 Yorutuləğan kixi yoktur, Hudani izdiginimu yoktur. 12 Həmmə adəm yoldin qətnidi, Ularning barliki ərziməs bolup qikti. Mehribanlik kılouqı yok, hətta birimu yoktur. 13 Ularning geli eqiloğan kəbridək sesiktur, Tilliri kazzaplik kilmakқа; Kobra yilanning zəhiri ləwliri astida turidu; 14 Ularning zuwani qarəjax həm zərdigə toloğan. 15 «Putliri qan toküxkə aldiraydu; 16 Barəğanla yeridə wəyranqilik wə pəjəlik ixlar bardur. 17 Tinqlik-aramlik yolini ular heq tonuəğan əməs». 18 «Ularning nəziridə Hudadin korқidioğan ix yoktur». 19 Təwrattiki barlik səzlərnıng Təvrat qanuni astida yaxaydioğanlarəğa karita eytilənlilik bizgə ayan. Bularning məksiti, hər insanning aqzi bahənə kərsitəlməy tuwaklinip, pütkül dunyadikilər Hudaning sorikida əyibkar ikən dəp ayan kılinsun, degənliktur. 20 Xunga, heqқandak ət igisi Təvrat-qanunioğa əməl kılilixkə intilixliri bilən [Hudaning] aldida həkқaniy hesablanmaydu; qünki Təvrat qanuni arkilik insan öz gunahını tonup yetidu. 21 Biraq, hazır qanun yoli bilən əməs, bəlki Hudaning əzidin kəlgən birhil həkқaniyilik axkarilandi! Bu hil həkқaniyilikqə qanunning əzi wə pəyoşəbərərnıng [yazmilirimu] guwahlik bərgəndur; 22 yəni, Hudaning əysa Məsihning ixənq-sadaqətliki arkilik etikad kıləuqilərnıng həmmisining iqigə həm üstigə yətküzidioğan həkқaniyilikidur! Bu ixta ayrımqilik yoktur 23 (qünki barlik insanlar gunah sadir kılıp, Hudaning xan-xəripigə yetəlməy, uningdin məhrum boldi) 24 Qünki etikadqilərnıng həmmisi Məsih əysada boləğan nijat-hərlük arkilik, [Hudaning] mehir-xəpkiti

bilən bədəlsiz həkkanıy kılınıdu. 25 Huda Uni gunahlarınq jazasını kətürgüqi kafarət kurbanlıqi süpitidə təyinlidi; [insanlarınq] Uning [kurbanlıq] kenişə ixənq baqlıxi bilən [kurbanlıq] inawətliktur. Huda bu arkilik burunqi zamandikiləning sadir kılolan gunahlırişə səwr-taqətlik bolup, jazalimay etküzüwetixining adillik ikənlikini kərsətti. 26 Buningə ohxax bu [kurbanlıq] arkilik U hazirki zamanda bololan həkkanıyliqinimu kərsətkən. Xundak kılıp U Əzining həm həkkanıy ikənlikini həm Əysaning etiqadida boluqunı həkkanıy kıloluqi ikənlikinimu namayan kildi. 27 Undak bolsa, insanning nemə mahtanəşuqlıqi bar? Mahtinix yok kılındi! — Nemə prinsipka اساسən? Qanunəşə intilix prinsipi bilənmu? — Yak! «Etikad» prinsipi bilən! 28 Qünki «Insan Təwrat qanunioşə əməl kılıxka intilixliri bilən əməs, bəlki etiqad bilən həkkanıy kılınıdu» dəp hesablaymiz! 29 Əjəba, Huda pəkətlə Yəhudiylarınqla Hudasişmu? U əlləningmu Hudasi əməşmu? Xundak, u əlləningmu Hudasişdur. 30 Huda bolsa birdur, U hətnə kılinoşanlarnı etiqad bilən həmdə hətnə kılınmioşanlarnımu etiqad bilən həkkanıy kılıdu. 31 Əmdi etiqad prinsipi bilən Təwrat qanunini bikar kılıwetimizmu? Yak, dəl buning əksişə, uni küqkə igə kılımiz.

4 Undakta, biz [Yəhudiylarınqla] jismaniş jəhəttiki atimiz İbrahımning erixkini toşrisida nemə dəymiz? 2 Əgər İbrahım əməlliri bilən həkkanıy dəp jakarlanəşə bolsa, uningda mahtanəşudək ix bolatti (bərıbir Hudaning aldida uning mahtinix həkki yok idi). 3 Qünki mukəddəs yazmılarda nemə deyilən? — «İbrahım Hudaşə etiqad kildi; Bu uning həkkanıyliqi hesablandı» deyilidi. 4 İxligüqigə berilidişə hək «mehır-xəpəkət» hesablanmaydu, bəlki birhil «kərz kayturux» hesablınidu. 5 Birak, heq ix-əməl kılmay, pəkət nomussiz gunahkarlarnı həkkanıy kıloluqi Hudaşə etiqad kılıdişə kixining bolsa, uning etiqadi həkkanıyliq dəp hesablınidu! 6 Huda kılolan əməllirigə qarimay, həkkanıy dəp hesablışə kixining bəhti toşruluk Dawut [pəyoşəmbərmu]

mundak degən: — 7 «İtaətsizlikliri kəqürüm kılinoşan, Gunahlırişə yepiloşan kixi nemidegən bəhtliktur! 8 Pərwərdigar gunahlırişə bilən heq hesablanmaydişə nemişegən bəhtliktur!». 9 Əmdi bəht yaloşuz hətnə kılinoşanlarəşə ilə mənşup bolamdu, yaki hətnə kılınmioşanlarəşə mu mənşup bolamdu? Qünki: «İbrahımning etiqadi uning həkkanıyliqi dəp hesablandı» dəwatimiz. 10 Həkkanıyliq kəndak əşwalda uningəşə hesablandı? Hətnə kılınıxtin ilgirimu yaki hətnə kılınıxtin keyinmu? U hətnə kılinoşan həlda əməs, bəlki hətnə kılınmioşan həlda hesablandı! 11 Uning hətnini kəbul kıloluqi bolsa, uni hətnə kılınıxtin burunla etiqadi arkilik igə bololan həkkanıyliqkə məhür bəlgisi süpitidə bololanıdi. Demək, u hətnisiz turup Hudaşə etiqad kıloluqılarnıq həmşisining atisi boldi — ularmu [etiqadi bilən] həkkanıy hesablınidu! 12 U yənə hətnə kılinoşanlarınqmu atisişdur; demək, hətnə kılinoşan boluxi bilən tənglə hətnə kılınmioşan waqtidimu etiqadlıq yol mangoşan atimiz İbrahımning izlirini besip mangoşanlarınqmu atisi boləşdur. 13 Qünki [Hudaning] İbrahıməşə wə nəşligə dunyaşə miraşor bolux toşrisidiki wədə bərxı İbrahımning Təwrat qanunioşə əməl kılıxka intilginidin əməs, bəlki etiqadtin bololan həkkanıyliqtdin kəlgən. 14 Qünki əgər qanunioşə intilidişə nemişə miraşor bolidişə bolsa etiqad bikar nərsə bolup kalatti, Hudaning wədisimu yokkə qikirişə bolatti. 15 Qünki Təwrat qanuni [Hudaning] oşəzipini elip kelidu; qünki qanun bolmısa, itaətsizlik degən ixmu bolmaydu. 16 Xuning üqün, Hudaning wədisining [pəkət] Əz mehır-xəpəkiti arkilik əməlgə axuruluxi üqün, u etiqadkıla اساسlınidu. Buning bilən u wədə İbrahımning barlıq əwladlırişə, pəkət Təwrat qanuni astida turidişə nemişə kılinoşan. Qünki mukəddəs yazmılarda: «Seni nuroşun kəwmning atisi kıldim» dəp yeziləşidək, İbrahım həmşisining atisişdur. Dərhəkəkət, u ölüklərnı tirildüridişə, məwjut bolmioşanni bar dəp məwjut kılıdişə, əzi etioşad baqlışə Huda aldida həmşisining atisi boldi. 18 Heqkəndak

ümid qalmisimu u yənıla ümidtä etikad kildi wə xuning bilən uningə: «Sening nəsling [san-sanaksiz] bolidu» dəp aldın eytiləndək nuroqun qowmning atisi boldi. **19** U yüz yaxxa yekınlap, tenini əlgən hesablisimu, xundakla ayali Sarahningmu baliyatqusini əldi dəp qarısımı, yənıla etikadta ajizlaxmıdı; **20** Hudaning wədisigə nisbətən etikadsızlıq kılıp heq ikkilənımdı, əksiqə u etikadı arqılıq kükəytildı wə Hudanı uluqlıdı, **21** «U nemını wədə qıləjan bolsa xunı əməlgə axurux kudritigə Igidur» dəp toluk ixəndürıldı. **22** Xuning bilən bu «uning həkkaniyılıqı hesablandı». **23** Bu, «Uning həkkaniyılıqı hesablandı» degən səz yaləuz uning üqünla əməs, **24** bəlki Rəbbimiz Əysanı əlümdin tirildürgən Hudaəja etikad kılıxımız bilən həkkaniy hesablinıdıəjan bizlər üqünmu yeziləjan; **25** [Məsih] bolsa itaətsizlikirimiz üqün pıda yolıəja tapxuruldı wə həkkaniy kılıniximiz üqün tirildürıldı.

5 Xunga etikad bilən həkkaniy kılınəjan ikənımız, Rəbbimiz Əysa Məsih arqılıq Huda bilən inaq munasiwəttə bolımız. **2** U arqılıq etikad yolıda bizni qing turoquzıdıəjan bu mehir-xəpkitining iqigə kirix həkukıəja muyəssər bolduk, xuningdək Hudaning xan-xəripigə baqlıəjan ümidimizdin xad-huram bolımız. **3** Xundak bolupla qalmay, müxkül əhwallar iqıdə xadlinimiz; qünki müxküllük səwrqanlıqni, səwrqanlıq qıdamlıqni, qıdamlıq ümidni elip kelıdu, dəp bilımız. **5** Wə bu ümid bizni yərgə karıtıp qoyımaydu, qünki bizgə ata kılınəjan Mukəddəs Roh arqılıq Hudaning mehir-muəbbıti allıburun kəlbimizgə kuyulup exıp taxtı. **6** Qünki biz pəkət amalsız kələjınımızda, Məsih biz ihlassızlar üqün [Huda] bekitkən wəqıtta əzını pıda kıldı. **7** Bırsining həkkaniy adəm üqün jenını pıda kılıxi nəhayıti az uqraydıəjan ix; bəzıdə yaxxi adəm üqün bırsı pıda boluxka jür'ət kılıxımu mumkı; **8** ləkin Huda Əz mehiri-muəbbıtinı bizgə xuningda kərsıtıduki, biz tehi gunahkar wəqıtımızda, Məsih biz üqün jenını pıda kıldı. **9** Həzır biz Uning keni bilən həkkaniy kılınəjan ikənımız, əmdi U arqılıq [kelıdıəjan] əzəzəptin kutuluxımız tehimu jəzməndur. **10** Qünki burun

Hudaəja düxmən boləjan bolsaqmu, Oqlıning əlümi arqılıq bizni Uning bilən inaklaxturoəjan yərdə, Uning bilən inaklaxturoəjanın keyin, əmdi [Oqlıning] həyatı arqılıq biz tehimu kutuldurulmamduq?! **11** Buning bilənla qalmay, həzır biz Rəbbimiz Əysa Məsih arqılıq Huda bilən inaklaxturolduk, U arqılıqmu Hudaning Əzıdin xadlinımız. **12** Xuningdək, gunahning dunyaəja kirixi birla adəm arqılıq boldı, əlümning dunyaəja kirixi gunah arqılıq boldı; xuning bilən gunah arqılıq əlüm həmmə adəmgə tarkaldı; qünki həmmə adəm gunah sadır kıldı **13** (qünki Təwrat kənunıdin ilgirımu gunah dunyada bar ıdı, əlwəttə; həlbuki, kənun bolmısa gunahning hesabı elınımaydu. **14** Xundaktımu, əlüm Adəm'ata wəqıtıdin Musa pəyəəmbər wəqıtıəiqə insanlarəjımu həküm sürdı; ular gərgə Adəm'atıning sadır qıləjan itaətsizlikıdək gunah sadır kılınıəjan bolsımu, bu insanlarmu əlüm həkümidin haliy bolmıdı). Adəm'atıning əzi — keyin kelıdıəjan Məsihning bir bexarətlık ülgısidur; **15** həlbuki, [Hudaning] xapaətlık sowəjıti Adəm'atıning itaətsizlikıning pütünləy əksıdur. Qünki birla adəmning itaətsizlıki bilən nuroqun adəm əlgən bolsa, əmdi Hudaning mehir-xəpkiti wə xuningdək birla adəm, yəni Əysa Məsihning mehir-xəpkiti arqılıq kəlgən sowəjat exıp-texıp turoəjaqka, nuroqun adəmgə yətküzülüp tehimu zor nətıjə hasil kıldı! **16** Xu xapaətlık sowəjatning nətıjısı bolsa, xu bir adəmning gunahıning aqıwıtıgə pütünləy ohxımaydu. Qünki bir adəmning bir kətim ətküzgən itaətsizlıkıdin qıkarəjan həküm insanlarnı gunahkar dəp bekitkən bolsımu, əmma xu xapaətlık sowəjat bolsa kəplıgən kixılərning nuroqun itaətsizlikrıdin «həkkaniy kılınix»ka elip barıdu. **17** Əmdi bir adəmning itaətsizlıki tüpəylıdin, ənə xu bir adəm arqılıq əlüm həkümran boləjan yərdə, [Hudaning] mol mehir-xəpkitını, xundakla həkkaniyılıq boləjan xapaətlık sowəjıtını qəbul kıləjanlar bir adəm, yəni xu Əysa Məsih arqılıq həyatıta xunqə əjalıbanə həkümranlık kıləjuqılar bolmamdu! **18** Xunga, bir kətimlik itaətsizlik tüpəylıdin barlık insanlar gunahning jazasıəja məhkum kılınəjan bolsa, ohxaxla bir kətimlik həkkaniy əməl bilən həyatlık

elip kelidioqan h kqkaniylik p tk l insanlaroq  yətküzülgən. **19** Bir ad mning bir q timlik itaatsizliki arqilik nuroqun kixil r d rw k  gunahkar qilinip bekitilg nd k, bir ad mning bir q timlik ita tm nliki bilənmu nuroqun kixil r h kqkaniy qilinip bekitilidu. **20**  mdi Təwrat qanuni insanning itaatsizlikliri kəprək axkarlinip bilinsun d p kirg z lg nidi. Lekin gunah q y rd  k p yg n bolsa, [Hudaning] meh r-x pkitimu xu y rd  tehimu exip taxti. **21** Xuningd k, gunah [insaniy tning] üstidin həkümranlik qilip [ularni]  l mg  elip baroqinid k, [Hudaning] meh r-x pkiti h kqkaniylikq  asalinip həkümranlik qilip, insanni Rəbbimiz  ysa Məsih arqilik m ngg l k hayatlikq  erixtiridu. (ai nios q166)

6 Undaqta, nem  degülük? Hudaning meh r-x pkiti tehimu axsun d p gunah iqid  yaxaw r mduk? **2** Yak, hərgiz! Gunahq  nisbətən  lg n bizlər kandakmu uning iqid  yaxaw rimiz? **3** Yaki silər bilməmsilər? H rkaysimiz Məsih  ysaq  kirixk  qəmüldürülgən bolsak, Uning  l mi iqig  q m ld r l duk? **4** Biz q m ld r x arqilik Uning  l mi iqig  kirip, Uning bilən bill  k m lduk; buning məqsiti, Məsih Atining xan-xəripi arqilik  l mdin tirilginid k, bizningmu yengi hayatta mengiximiz  q ndur. **5** Q nki [M sihning]  l mig  ohxax bir  l md  Uning bilən birgə baqlanjanik nmiz,  mdi biz qoqum Uning tirilixig  ohxax bir tirilixtimu Uning bilən birgə bolimiz. **6** Xuni bilimizki, gunahning makani bolqan tenimiz kardin qikirilip, gunahning kullukida y n  bolmaslikimiz  q n, «kona ad m»imiz Məsih bilən bill  krestlinip  lg n **7** (q nki  lg n kixi gunah tin halas bolqan bolidu). **8** Məsih bilən bill   lg n bolsak, uning bilən t ng yaxaydioqanlikimizoqumu ixinimiz. **9** Q nki M sihning  l mdin tirilgəndin keyin qayta  lm ydioqanliqi,  l mning  mdi Uning  stidin y n  həkümranlik qilalmaydioqanliqi bizg  məlum. **10** Q nki Uning  l mi, U gunahni bir tərəp qilix  q n p k t bir q timlik  ldi; Uning hazir yaxawatqan hayati bolsa, U Hudaqə yüzlinip yaxawatqan hayattur. **11** Xuningq  ohxax, sil rmu  z nglarni gunahqə nisbətən

 lg n,  mma Məsih  ysada bolup Hudaqə yüzlinip tirik d p h sablانlar. **12** Xunga gunahning  lidiqan teninglarda həkümranlik qilixioq  yol qoymانlar, uning r zil arzu-həwəslirigə boysunmanلar, **13** xuningdək teninglarning heq  zasini h kqkaniy tsizlikq  koral qilip gunahqə tutup b rmانlar.  ksiq ,  l mdin tirild r lg nl rd k,  z nglarni Hudaqə atانlar h md  teninglardiki  zalarni h kqkaniy tning korali qilip Hudaqə atانlar. **14** Gunah sil rning  st nglaroq  heq həkümranlik qilmaydu; q nki silər Təwrat qanunining astida  m s, b lki Hudaning meh r-x pkiti astida yaxawatisil r. **15** Undaqta, kandak qilix ker k? Qanunning astida  m s, meh r-x p t astida bolqanlikimiz  q n gunah sadir qiliw rs k bolamdu? Yak, hərgiz! **16**  zliringlarni ita tm n qullard k birigə tutup b rsانlar, xu kixining quli bolqanlikinglarni bilməmsilər — yaki  l mg  elip baridioqan gunahning kulliri, yaki Huda aldida h kqkaniylikq  elip baridioqan ita tm nlikning kulliri boluxانlar muq r r? **17** Hudaqə t x kk r! Burun gunahning quli bolqansil r, bir k [M sihning] talimig  baxlinip, bu təlim kərsətkən n munig  qin dilinglardin ita t kildinglar. **18** Silər gunahning küqidin kutulduruluپ, h kqkaniylikning kulliri boldunلar. **19**  tliringlar ajiz bolq aq , sil rg  insanq  sezl watim n: — ilgiri silər t n  zayinglarni napak ixlaroq  w   hl ksizlikq  kullard k tutup berixinglar bil n tehimu  hl ksizliklarni qil and k,  mdi hazir t n- zaliringlarni pak-muq dd slikk  baxlaydioqan h kqkaniylikq  kullard k tutup beringlar. **20** Sil r gunahning kulliri bolqan waqtinglarda, h kqkaniylikning ilkid   m s idinglar. **21** Hazir nomus d p qarioqan burunqi ixlardin xu qaoqda sil r zadi kandak mew  k rd nglar? U ixlarning akjweti  l md r. **22** Bir k, hazir sil r gunah tin  rkin qilinip, Hudaning kulliri bolqan ik nsil r, silərdə  z nglarni pak-muq dd slikk  elip baridioqan mew  bar, uning natijisi m ngg l k hayattur. (ai nios q166) **23** Q nki gunahning ix h kqi y nila  l mdur, bir k Hudaning Rəbbimiz Məsih  ysada bolqan sowoqiti bolsa m ngg l k hayattur. (ai nios q166)

7 I kerindaxlar, mən hazır Təvrat qanunini bilgənlərgə sözləwatimən; silər qanunning pəkət həyat waqtidila insan üstigə həkümran bolidioqanlikini bilməmsilər? **2** Məsilən, eri bar ayal, eri həyatla bolidikən, qanun boyiqə erigə baqıloqan; lekin eri elüp kətsə, [özini erigə baqıloqan] nikah qanunidin azad kilinidu. **3** Xuning üçün, bu ayal eri həyat waqtida baxqa bir ərgə baqılsa, zinahor ayal dəp atilidu. Lekin eri elüp kətsə, u [nikah] qanunidin ərkin bolidu; xu qaşda baxqa bir ərgə təgsə, zina kiləjan bolmaydu. **4** Huddi xuningdək, kerindaxlar, silər Əysa Məsihning [qurbanlik] teni arkilik Təvrat qanunioja nisbətən əldünglar. Buning məksiti siləning baxqa birsigə, yəni əlümdin Tirilgüqigə baqlinixinglar wə xuning bilən Hudaoja mewə berixinglardin ibarəttur. **5** Qünki biz «ət»ning ilkidə waqtimizda, Təvrat qanuni gunahning arzu-həwəslirini tehimu kozəjap, tenimizdiki əzalarda əlümgə elip baridiojan mewini qıkarəjanidi; **6** lekin, hazır biz Təvrat qanunining ilkidin ərkin bolduq. Qünki əzimizni boəjap turidiojan bu qanunioja nisbətən əlgən bolup, qanunning dəsturining kona yolida əməs, bəlki Rohning yengi yolida [Hudaning] kulluqida bolimiz. **7** Undakta nemə degülük? Təvrat qanunining əzi gunahmu? Hərgiz undak əməs! Dərwəkə, qanunning kərsətmiliri bolmisa, gunahning nemə ikənlikini bilməyttim. Qanun «nəpsaniyətqilik kilma» demigən bolsa, nəpsaniyətqilikning nemə ikənlikini bilmigən bolattim. **8** Lekin gunah qanunning əmri arkilik pursət tepip, iqimdə hərhil nəpsaniyətqilikləni kozəjidi. Təvrat qanuni bolmisa, gunahmu əlüktək jansiz bolatti. **9** Bir qaşlarda qanunning sirtida yaxiojinimda həyat idim, lekin qanun əmrini bilixim bilənla, gunahmu janlinip, meni əlümgə elip bardi. **10** Əslidə kixigə həyatlik elip kəlsun dəp buyrulojan qanunning əmri əksiqə manga əlüm elip kəldi. **11** Qünki gunah qanunning əmri bilən hujum pursitini tepip, meni əzdurdi wə əmr arkilik meni əltürdi. **12** Buningdin kəriəjanda qanun həkikətən pak-mukəddəstur, uning əmrimu mukəddəs, toşra-adalətlik wə yaxxidur. **13** Undakta, yaxhi boləjini manga əlüm boldimu? Hərgiz undak əməs! Bəlki, gunahning kəwətlə kəbih ikənliki

əmr arkilik oquq axkarilinixi üçün, bu yaxhi əmning wasitisi bilən gunah məndə əlüm pəyda kildi. **14** Təvrat qanunining «rohqa təwə» ikənlikini bilimiz. Birək mən bolsam «ətə təwə»durmən, demək gunahqa küldək setiləjanmən. **15** Qünki nemə kiliwatqinimni əzümmu bilməymən. Qünki əzüm niyət kiləjan ixlarni kilməymən; əksiqə, nəprətlinidəginimni kilimən. **16** Lekin əgər əzüm halimiojan ixlarni kilsam, əzüm qanunning yaxhi ikənlikini etirap kiləjan bolimən. **17** Xundək ikən, bu ixlarni mən əməs, bəlki iqimdə məwjut boləjan gunah kilduridu. **18** Iqimdə, yəni mening ətlirimdə heq yaxhilikning məwjut əməslikini bilimən; qünki yaxhilik kilix niyitim bar bolsimu, uni kilalməymən. **19** Xuning üçün əzüm haliojan yaxhilikni kilməy, əksiqə halimiojan yamanlikni kilimən. **20** Əzüm niyət kilmiojan ixni kilsam, buni kilidiojan mən əməs, bəlki iqimdə makan kiləjan gunahdur. **21** Buningdin əzümdiki xundək bir qanuniyətni bayqaymənki, yaxhilikni kilməqci boləjinimda, yamanlik hamən iqimdə manga həmrəh bolidu. **22** Kəlbimdə Hudaning qanunidin səyünimən; **23** birək tenimdiki əzalirimda baxqa bir qanuniyətni sezimən. Bu qanuniyət kəlbimdiki qanun bilən jəng kilip, meni tenimdiki əzalirimdiki gunah sadir kildurojuqi qanuniyətkə əsir kilidu. **24** Nemidəgən dərdmən adəmmən-hə! Əlümgə elip baridiojan bu tenimdin kimmu meni kutquzar? **25** Rəbbimiz Əysa Məsih arkilik Hudaoja təxəkkür bolsun! Xundək kilip, kəlbim bilən Hudaning qanunioja itaət kilimən, lekin ətlirimdə gunah sadir kildurojuqi qanuniyətkə itaət kilimən.

8 Hulasilasək, Məsih Əysada boləjanlar gunahning jazasioja məhkum bolmaydu. **2** Qünki Məsih Əysada boləjan həyatlikni bəhx etidiojan Rohning qanuniyəti adəmnə gunahqa wə əlümgə elip baridiojan qanuniyəttin siləni halas kildi. **3** Qünki [gunahlik] ət elip kelidiojan ajizlik tüpəylidin Təvrat qanuni kilalmiojanni Hudaning Əzi [kildi]; U Əz Oşlini gunahkar ətlik kiyapəttə gunahni bir tərəp kilixqa əwətip, əttiki məwjut gunahni [əlümgə] məhkum kiliwətti; **4** bunun bilən [mukəddəs] qanunning həkəkaniy təlipi ətkə əgəxməyidəjan, bəlki

Rohqa əgixip mangidiojan bizlərdə əməlgə axurulidu. 5 Qünki ətkə boysunidiojanlar ətkə has ixlarning oyida yüridu; Muqəddəs Rohqa boysunidiojanlar bolsa, xu Rohqa ait ixlarning oyida yüridu. 6 Əttiki oy-niyətlər adəmni əlümgə elip baridu; Muqəddəs Rohqa ait oy-niyətlər həyatlik və hatirjəm-amanlıktur; 7 qünki əttiki oy-niyətlər Hudaqə düxmənliktur; qünki ət Hudaning qanunioja boysunmaydu həm hətta uningqə boysunuxi mumkin əməs; 8 əttə bolojanlar Hudani hursən qilalmaydu. 9 Əmma silərgə kəlsək, pəkət Hudaning Rohi dərəkə iqinglarda yaxawatqan bolsa, silər əttə əməs, bəlki Rohta yaxaysilər. Əmma Məsihning Rohioja igə bolmiojan adəm bolsa, u Məsihkə mənsuplardin əməs. 10 Lekin Məsih kəblinglarda bolsa, teninglar gunah tüpəylidin əlümning ilkidə bolsimu, həkqaniylik tüpəylidin rohinglar həyattur. 11 Həlbuki, əlgən əysani əlümdin Tirildürgüqining Əzidiki Roh silərdə yaxisa, Məsihni əlümdin tirildürgüqi kəblinglarda yaxawatqan Rohi arqilik əlidiojan teninglarnimu həyati küqkə igə qilidu. 12 Xuning üçün, qerindaxlar, biz ətkə qəzdar əməs, yəni uningqə əgixip yaxaxqə qəzdar əməsmiz. 13 Qünki ətkə əgixip yaxisanglar, həlak bolisilər; lekin Muqəddəs Rohqa tayinip əttiki kilmixlarni əlümgə məhkum qilsanglar, yaxaysilər. 14 Qünki kimlərkə Hudaning Rohining yetəqililikidə yaxisa, xularning həmmisi Hudaning pərzəntlidir. 15 Qünki silər qəbul qilojan roh kulluqqa ait əməs, xundakla siləni qayta qərkunqə salojuqi birhil roh əməs, bəlki silər oqulluqqa elip baridiojan Rohni qəbul qilojansilər; U arqilik «Abba, ata!» dəp nida qilimiz. 16 Roh bizning öz rohimiz bilən billə bizning Hudaning baliliri ikənlikimizgə guwahliq beridu. 17 Hudaning baliliri ikənmiş, əmdi mirashorlarmu bolimiz — Hudaning mirashorliri həmdə Məsih bilən tənq mirashor bolimiz — pəkətlə uning bilən tənq əzab-oqubət tartsaqla, uning bilən xan-xərpətin tənq bəhrimən bolimiz. 18 Qünki mən hazırki əzab-oqubətlərnin kəlgüsida bizdə axkarilinidiojan xan-xərpərlərgə heq selixturojuqiligi yok dəp hesablaymən. 19 Qünki pütkül kainat Hudaning oqullirining

ayan qilinixini intizarlik bilən kütməktə. 20 Qünki yaritilojan kainat [Hudaning] [ləniti astida qəlip], biməniliklə qəktürüldi. Bu, kainatning öz ihtiyari bilən əməs, bəlki uni qəktürgüqining iradisi bilən boldi və xundak ümidi bilən boldiki, kainat əzimu qirixtin bolojan kulluktin qutquzulup, Hudaning pərzəntlirigə beqixlinidiojan xan-xərpəkə təwə bolojan hərlükkə erixtürülüxtin ibarət idi. 22 Qünki pütkül kainatning həzirojuqə nalə-pəryad kətürüp, tuqut tolojuqining əzabini birliklə tartiwatqanlikini bilimiz. 23 Yalojuz kainat əməs, hətta bizmu, yəni [muqəddəs] Rohning tunji qiqarojan mewisidin bəhrimən bolojan bizlərmu dilimizda nalə-pəryad kətürməktimiz həmdə [Hudaning] oqulliri süpitidə qəbul qiliniximizni, yəni tenimizning nijatning hərlükigə qiqirilixini intizarlik bilən kütməktimiz. 24 Biz ümidkə baqilojanəqqa tkuzulojanikənmiş. Lekin ümid qilinojan nərsə kərülgən bolsa, u yənə ümid bolamdu? Kimmu kəz aldidiği nərsini ümid qilsun? 25 Birək, tehi kərmiginimizgə ümid baqilojanikənmiş, uni səwraqanlik bilən kütüximiz kəraktur. 26 Xuningdək, insaniy əjizlikimizda [Muqəddəs] Roh qəlip bizgə yardəm qilidu; qünki qəndək dua qiliximiz kəraklikini bilməymiz. Lekin Rohning Əzi ipadiligüsiz nalə-pəryad bilən biz üçün [Hudaning aldida] turup dua-tilawət qilməktə. 27 Insanlarning kəlbini inqikiləp kəzitip qariojuqi bolsa, [Muqəddəs] Rohning oy-niyətlirining nemə ikənlikini bilidu; qünki U Hudaning iradisi boyiqə muqəddəs bəndiliri üçün [Hudaning aldida] dua qilip ətünməktə. 28 Xundakla xuni bilimizki, pütkül ixlar Hudani səyidiojanlarning, yəni uning məksət-muddiasi boyiqə qaqirilojanlarning bəht-bərikitigə birliklə hizmət qilməktə. 29 Qünki Huda aldin kəngligə pükəkənxiləni, ularning kəlgüsida Əz Oqulining obrazioja ohxax bolidiojinini, Oqulining nurojuqun qerindaxliri arisidiki tunji oqli bolidiojinini aldin bəlgiligən. 30 Aldin bekitkən kixiləni U qaqirdi, qaqirojan kixiləni U həkqaniy qildi; həkqaniy qilojanlarqə U xan-xərpə ata qildi. 31 Undakta, bu ixlarqə yənə nemə dəyli? Huda biz tərəptə turojanikən, kimmu bizgə qarxi qiqalisun?!

32 Өз Оoқлиниму айимай, Uni һәмمیمиз үqün pida yoluqа tapxuroqan [Huda], Uningoqа qoxup һәмmini bizgә xәrtsiz ата қилмай қаларму? 33 Kimmu Hudaning tallioqanliri üstidin xikayәt қilalisun?! Huda һәққaniy қилоqan yәrdә, 34 kimmu gunahқа мәһkum қilalisun? Өlgән, xundақla tirilgән wә Hudaning ong yenida turuwatqan, һәмдә biz үqün [Hudaning aldida] turup dua-tilawәt қiliwatqan Mәsiһ xundақ қilarmu?! 35 Kim bizni Mәsiһning meһir-muһәbbitidin ayriwetәlisun? Japamuxәққәtmu, dәrd-әlәmmu, ziyankәxlikmu, aqarqilikmu, yalingaqlikmu, heyim-hәtәrmu yaki қiliqmu? 36 [Muxәddәs yazmilarda] eytiloқinidәk: — «Seni dәp күn boyi қirilmәktimiz, Booquzlinixni күtүp turoqan qoylardәk һesablanmaқtimiz». 37 Biraқ bizni Sәyгүqigә tayinip bularning һәmmisidә oqaliplarning oqalipi bolmaқtimiz; 38 Xuningoqа kәt'iy қayil қilindimki, mәyli әlüm bolsun һayatliқ bolsun, pәrixtilәr bolsun jin-xәytan һәkүmranlar bolsun, һazirki ixlar yaki kәlgүsidiki ixlar bolsun, һәrkәndәk roһiy күqlәr bolsun, 39 pәläk bolsun һang bolsun, xundақla pүtkүl kainatta yaritiloqan һәrkәndәk baxқа bir xәy'i bolsun, bizni Rәbbimiz Mәsiһ әysada boloqan Hudaning meһir-muһәbbitidin һeққаqan ayriwәtkүqi bolalmaydu.

9 Mән Mәsiһtә һәқiqәtni sәzlәymән, yaloqan gәp eytmaymән, wijdanim Muxәddәs Rohning ilkidә bolup özәmgә guwahliқ қilmaқta — 2 Kәlbimdә zor dәrd-әlәм wә tügimәs azab bar. 3 Qünki mening buradәrlirim, yәni jismani yәһәttiki qerindaxlirim boloqan Israillarni [nijat tapқuzalisam] [Hudaning] lәnitigә qәlip Mәsiһtin мәһrum қiliniximni tilәxkә razi idim; ular Israillar! — ularoqа oqulluқ һoқuқи, [Hudaning] xan-xәripining ayan қilinixi, әһdiliri, Tәwrat қanunining amanәt boluxi, ibadәt hizmәtliri wә [Tәwrat] wәdiliri nesiwә қilindi. 5 Uluoq [ibraniy] ata-bowiliri ularningkidur; jismani yәһәttә Mәsiһ ularning әjdadidur. U barliқ mәwjudat üstidin һәkүm sürgүqi, mәnggү mubarәk Hudadur. Amin! (aion g165) 6 — Biraқ Hudaning [Israiloqа boloqan] sәzi bikar boldi, demәymән;

qünki Israildin boloqanlarning һәmmisila һәқiqiy Israil һesablanmaydu; 7 xuningdәk, Ibraһimning әwladliri bolsimu, һәmmisila uning pәrzәntliri һesablanmaydu. Qünki [muxәddәs yazmilarda Ibraһimoqа]: «Ishәқtin төrәlgәнләrlә sening nәsling һesablinidu» — deyiқgән. 8 Demәk, jismani yәһәttin [Ibraһimdin] төrәlgән pәrzәntlәr Hudaning pәrzәntliri boliwәrmәydu, bәlki [Hudaning] wәdisi арқilik төrәlgәнләr [Ibraһimning] һәқiqiy nәsli һesablinidu. 9 Qünki Hudaning bәrgән wәdisi mundақ idi: «[Kәlәр yili] muxu qaoqda қaytip kelimән, Sarah bir oquloqа ana bolidu». 10 Uning üstigә, Riwkah bir әrdin, yәni әjdadimiz Ishәқtin [qoxkezәkgә] һamilidar boloqanda, 11 Pәrzәntliri tehi tuoqulmioqanda, һeққәndәk yaxhi yaki yaman ixnimu қilmasta, Huda Өzining adәmlәrni tallaxtiki muddiasining ularning қилоqan ix-әmәllirigә әmәs, pәkәt Qaqiroquqi boloqanning iradisigә asaslanoqanliқini kәrsitix үqün, Riwkahоqа: «Qong kiқikining hizmitini қilidu» — deyiқgәndi. 13 Huddi yәнә muxәddәs yazmilarda eytiloқinidәk: «Yaqupni sәydüm, әsawdin nәpәtlәndim». 14 Undақта, bularoqа nemә dәyli? Hudada adalәtsizliқ barmu? Hәrgiz yoқ! 15 Qünki Huda Musaoqа mundақ degән: — «Kimgә rәһim қилоqum kәlsә, xuningoqа rәһim қilimән, Kimgә iq aqritқum kәlsә, xuningoqа iq aqritimән». 16 Demәk, bu ix insanning iradisigә yaki ularning tirixqanliқioqа әmәs, bәlki rәһimdillik kәrsәtkүqi Hudaoqа baoliқtur. 17 Qünki Huda muxәddәs yazmilarda Pirәwngә mundақ degән: — «Mening seni tikliximdiki mәxsәt dәl xuki, қudritimni üstingdә kәrsitix һәмдә namimning pүtkүl jaһanoqа jakarlinixi». 18 Demәk, Huda halioқinioqа rәһim қilidu, halioқinini tax yүrәk қilidu. 19 Әmdi bәlkim sән manga: «Hudaning iradisigә һeққim қarxi қiқalmaydioqan tursa, undақта Huda nemә үqün insanni әyibläydu?» — deyixing mumkin. 20 Biraқ, әy insan, Huda bilән takallaxқudәk kimsән? Kәlipta xәkillәndürüliwatqan nәrsә өзini xәkillәndürgүqigә: — «Meni nemә үqün bundақ yasiding?» — deyәlämdu? 21 Humdanqining ohxax bir kallәk laydin esil orunoqа ixlitidioqan қaqimu, xundақla adәttiki orunoqа ixlitidioqan қaqimu yasax һoқuқи

yokmu? **22** Huda Öz oʻzini kersitixni wə küq-kudritini tonutuxni niyət qiləjan bolsa, oʻzəpigə layiq boləjan, həlakətə təyyarlanəjan «kaqilar»ə adəttin taxkəri səwrəqlə bilən kəksi-kərnini kəng kilip kəlgən bolsa, uningə nəmə bəptu? **23** Wə xuning bilən Əzining rəhim-xəpkitining nixani qiləjan wə xan-xəpəkə muyəssər boluxkə aldın'ala təyyarlanəjan «kaqilar»da, yəni Əzi Yəhudiylar arisidinla əməs, bəki əllər arisidinmu qəqirojan bizlərdə xan-xəripining qəksizlikini namayan kilix üqün xundək kilixni haləjan bolsa, buningə nəmə bəptu? **25** Bu huddi Hudaning Həxiya pəyoəmbər arkilik eytkinidək: — «Əsli həlkim həsəblanmiəjan həlkni həlkim, Əsli səymigənlərni səyğənlirim dəymən»; **26** wə yənə: — «Burun ularəja: «Silər Mening həlkim əməsələr» deyilgən jayda, Kəlgüsidə dəl xu jayda ularəja «Tirik Hudaning oşulliri!» degən nam berilidu». **27** Yəxaya pəyoəmbərmu Israil toşruluk mundək jakarlanəjanidi: — «Israillarning sani dengiz səhilidiki kumdək kəp bolsimu, ləkin pəkət birlə «kəldi» kutkuzulidu; **28** qünki, Pərwərdigar Əz ixini tügitiwetip, həkkanıylik bilən tezdin uni ijra kilidu; qünki U yər yüzidə həkümünü təltəküs wə tez ijra kilidu». **29** Yəxaya pəyoəmbər yənə aldın eytkinidək: — «Əgər samawı koxunlarning Sərdari boləjan Pərwərdigar bizgə bir nəsil kəldurmiəjan bolsa, Sodom xəhəridək, Gomorra xəhəridək [yokəlan] bolattuk». **30** Undəkta, bularəja nəmə deyiximiz kerək? Həkkanıylikkə intilmigən əlliklər həkkanıylikkə, yəni etiqadkə asəsləjan birhil həkkanıylikkə erixti. **31** Ləkin Israil həkkanıylikni kərsətkən Təwrat kənunioja intilgini bilən kənunning təlipigə yetəlmidi. **32** Nəmə üqün? Qünki ularning [həkkanıylikkə] intilixi etiqad bilən əməs, bəki «sawəbliq ixlar» bilən idi. Ular «putlikaxang tax»kə putlixip yikilip qüxti; **33** huddi [mukəddəs yazmilarda] yeziləninidək: «Həlkni putlixidəjan putlikaxang taxni, Adəmnı yikitidəjan qoram taxni Zionəja koydum, Uningəja etiqad kiləjuqi hərgiz yərgə karitilip kəlməs».

10 Kəridəxlər, yürək intizarim, xundəkla Hudaəja yelinixim Israillarning

kutkuzuluxi üqündur. **2** Qünki xuningəja guwəhlik berimənki, ularning Hudaəja həkikətənmə kizəjin intilixi bar, birək ularning intilixi həkikiy bilim üstigə kuruləjan əməs. **3** Qünki ular Hudaning həkkanıylikini bilmigəqkə, uning ornioja əzlrining həkkanıylikini tikləxkə tirixip, Hudaning həkkanıylikioja boysunmidi. **4** Qünki Təwrat kənunining nixan-məkəsi Məsihning Əzidur; xuning bilən etiqad kiləjuqularning hər biri üqün həkkanıylik bar boldi. **5** Qünki Təwrat kənunioja əməl kilixtin kəlgən həkkanıylik həkkidə Musa pəyoəmbər mundək yazəjan; «Kənunning əmrlirigə əməl kiləjanlar xu ixliridin həyatlik tapidu». **6** Ləkin etiqadtin boləjan həkkanıylik mundək dəydu: — «Kənglüngdə: — «Kim asmanəja qikər?» (yəni «Kim Məsihni asmandin elip qüxürər?») **7** wə yəki «Həng tegigə kim qüxər?» (yəni «Məsihni əlümdin kim kəyturar?») — demigin». (**Abyssos g12**) **8** Əmndi xu [həkkanıylik] nəmə dəydu? — «Səz-kalam xəz-kalam dəl biz jakarlaydəjan etiqadning səzidur. **9** Demək, «Əysəning Rəb ikənlikini əozing bilən etirap kilsəng wə kəlbəngdə Hudaning uni əüləklər arisidin tirildürgənlikigə ixənsəng, kutkuzulisən!» **10** Qünki insan kəlbidə etiqad kilix bilən həkkanıy kəlinidu, əozidə etirap kilix bilən nijatkə erixidu. **11** Mukəddəs yazmilarda deyilgəndək; «Uningəja etiqad kiləjuqining hər biri hərgiz yərgə karitilməs». **12** Qünki bu jəhəttə Yəhudiylar bilən Greklarning pərki yok; hər ikkisinin Rəbbi həmməning Rəbbidur wə Əzigə nida kiləjanlarning həmmisigə mol bayliklərini ayimaydu. **13** Qünki: «Kimdikim Rəbning namini qəqirip nida kilsə kutkuzulidu». **14** Ləkin Rəbgə ixənmigən kixi kəndəkmu Uningəja nida kəlaləsun? U toşruluk angliməjan kixi kəndəkmu Uningəja ixənsun? Hux həwər jakarləjuqi bolmisa, ular uni kəndəkmu anglialisun? **15** Xu jakarləjuqilar əwətilmigən bolsa, hux həwərni kəndəkmu yətküzəlisun? Mukəddəs yazmilarda yeziləninidək: «Aman-hətirjəmlə toşruluk hux həwərni, bəht-saadət toşruluk hux həwərni yətküzgənləning əyaqliri nemiğəng güzəl-həl!». **16** Birək, huddi

Yəxaya [pəyoʻqəmbərning] «I Pərwərdigar, bizning həwirimizgə kimmu ixəndi?» deginidək həmmə adəm hux həwərgə itaət qiloʻan əməs. 17 Xunga etiqad həwərnı anglastin kelidu wə xu həwər Məsih toʻqruluk səzdə angilitidı. 18 Lekin xuni soraymənki, ular xu həwərnı anglimoʻqanmidu? Əlwəttə anglidi: — «Ularning sadasi pütkül dunyoʻqə, Səzliri yər yüzining kərlirigə yətti». 19 Yənə xuni soraymənki, Israillar [xu həwərdin] wakip bolmoʻqanmidu? Aldi bilən, Musa [Israiloʻqə] mundək bexarət bərgən: — ««Həq həlk əməs» boləqan bir həlk arkişik silərdə həsət qozəqəymən, Nədan bir həlk arkişik qəzipinglarnı qozəqəymən». 20 Keyin, Yəxaya pəyoʻqəmbər intayin yürəklik həlda xu bexarətnı berip: — «Əzümgə intilmigənlərgə Əzümni tapkuzdum, Meni sorimoʻqanlarəqə Əzüm kəründüm» — dedi. 21 Lekin, U Israillar həkəkide: — «Mən kün boyı bu itaətsiz wə tərsa həlkəkə kollirimni uzitip intilip kəldim!» — dəydu.

11 Undəkta, xuni soraymənki: — Huda Əz həlkədin waz kəqtimu? Hərgiz undək əməs! Mənmu İbrahım əwladidin, Binyamin kəbilisidin boləqan bir Israiloʻqə! 2 Huda aldin kəngligə pükəkən Əz həlkədin waz kəqkini yok, Muqəddəs yazmilarda İlyas [pəyoʻqəmbər] həkəkide nemə deyilgənliki silərgə ayan əməsmu? U Israillardin azar qekip Hudaəqə yelinip: — 3 «I Pərwərdigar, ular Səning pəyoʻqəmbərlirini oltürüxti, kurbangəhlirini qekixti. Pəkət əzüm yəloquzla kəldim, ular yənə meningmu jenimni almaqçı boluxuwatidu», degən. 4 Hudaning uningəqə kayturoʻqan kəlamı kəndək boldi? U: «Baaləqə tiz pükmiğən yəttə ming adəmnı Əzümgə elip kəldim» — degən. 5 Huddi xuningdək, bügünki kündimu Hudaning xəpaiti bilən [Israildin] Əzi tallioʻqan bir «kəldi» bar. 6 [Ularning tallinixi] xəpəət bilən boləqan bolsa, undəkta əzlrining əjir-əmili bilən boləqan əməs. Əməllərdin boləqan bolsa, xəpəət xəpəət bolmay qəlattı. 7 Nətijidə kəndək boldi? Israillar izdiginigə erixəlmidi, lekin ulardın tallənoʻqanlar erixti. Qəloʻqanlarning bolsa, kəngülliri bihudlaxturuldi. 8 Huddi muqəddəs yazmilarda eytiləninidək: — «Huda ularning roʻh-kəlbini

oʻqəplətkə saldi, Bügüngə kədar kəzlrini kərməs, Qulaklrini angliməs kildi». 9 Xuningdək Dawut [pəyoʻqəmbərmu] mundək degən: «Ularning dastihini əzlrigə qəpən wə tuzək bolup, Uları putlaxturup, kilmixlrini əz bexioʻqə qüxürsun! 10 Kəzlrini qərangəqulixip, kəralmisun; Bəllirini mənggü ruslatmay püküldürgəysən!» 11 Undəkta, xunimu sorayki: [Israillar] yikilip kaytidin turoʻqulmaslikkə putlaxkanmu? Hərgiz undək əməs! Lekin ularning taylor itaətsizlik qiloʻanlikədin nijat yat əlliklərgə yətküzüldi. Buningdin məksət Israillarnı həsətkə qozəqəxtin ibarəttur. 12 Əmđi ularning taylor itaətsizlik qilixi dunyoʻqə asayixlik bəhx ətkən bolsa, xundəkta ularning ziyən tartkəni əllərnı beyitkən bolsa, undəkta kəlgüsida ularning həmmisining toluq nijatlikkə erixixi dunyoʻqə tehimu zor bəht elip kəlməmdu?! 13 Əmđi silər əlliklərgə səzləwatimən; mən əlliklərgə rosul süpitidə bəkitilgəndin keyin, wəzəpəmnı xən-xərpəlik dəp uluəqəymənki, 14 janjigərlirim boləqanlarning həsitini qozəqəp, ularning bəzilirini qutuldurarmənməkin degən ümidtə bolimən. 15 Qünki ularning taxliwətilgənlikining nətijisi dunyadiki əllərnı Huda bilən inaklaxturux bolsa, undəkta ularning qəbul qilinixi əlümdin tirilix bolmay nemə? 16 Həsuldin tunji bolup qikəkən hemirdiki kallək muqəddəs həsəblənsə, pütün hemir muqəddəs dəp həsəblinidı. Dərahning yiltizi muqəddəs bolsa, xəhlirimu muqəddəs bolidı. 17 Zəytun dərihining birnəqqə xəhi dərwəkə sunduriwətilgənidi, wə sən yəwə zəytun kəqiti bolup, ularning orniəqə ulanding. Mana əmđi dərah yiltizidin ozukluk elip, mol xirnisidin bəhrimən boləquçı boləqanikənsən, 18 əmđi sunduruwətilgən axu xəhlərdin əzüngni üstün qilip mahtanma. Mahtansang, xuni untumioʻqinki, sən yiltizni əməs, yiltiz seni kətürüp quwwətləwatidı. 19 Sən əmđi: «Xəhlər mening ulinixim üqün sunduriwətildi» — deyixing mumkin. 20 Toʻqra, ular etiqadsizliktin sunduruldi; sən bolsang, etiqading bilən tik turisən; biraq uningdin məoʻqurulanma, əksiqə [Hudadin] qorq! 21 Qünki Huda əyni waqtida bu dərahning əz xəhlirini ayimioʻqanikən, sənimu ayiməslikı mumkin. 22 Mana, [bu ixlarda]

Hudaning mehribanlikioʻra h md  k ttik qol ik nlikg  qara. U  z yolidin yikilip q xk nlarg  k ttik qol idi, lekin sanga (mehribanlikida dawamlilik tursangla) mehribanlik k rs tm kt . Undak bolmioʻranda, s nmu kesip taxlinis n. **23** [Y hudiylarmu] etikadsizlikta qing turiwalmisa,  slidiki d r hk  ulinidu. Q nki Huda ularni kayta ulaxqa qadirdur. **24** Q nki  g r sən yawa zəytun dərihidin kesip elinip, t biiy kanuniy tk  hilap  alda [baʻʻdik]i yahxi zəytun d rihig  ulanoʻan y rda,  slidiki bu t biiy xahlarning  z d rihik  ulinixi tehimu mumkinu?! **25** Kerindaxlar,  z nglarni üstün w   killik qaoʻlaxtin saklinixinglar  q n, w hiy kilinoʻan xu sirdin həwərsiz kelixinglarni halimaym nki, ta [Huda tallioʻan] Yəhudi y  m sl rning sani toluqlanoʻuq , Israilning bir qismi tax y r klikk  kaldurulidu; **26** andin p tk l Israil kutkuzulidu. Bu tooʻruluk muq dd s yazmilarda mundaq yeziloʻan: — «Kutkuzoʻuqi Ziondin kelip, Iplasligni Yakuʻptin yoq kilidu. **27** Mən ularning gunahlrini elip taxliw tkinimd , Mana bu ular bilən t zidoʻan  hd m bolidu». **28**  mdi hux h w r jəhəttin kariʻoʻanda, sil rning b htinglar  q n Yəhudi y h lki [hux həwərgə] d xm n kilip bekitilgən; birak Hudaning tallixi jəhəttin kariʻoʻanda, ata-bowilirimiz səwəbidin s y lg ndur. **29** Q nki Huda  zi b rg nirini w  qakirikini kayturuwalmaydu. **30** Silər  llikl rnu bir qaoʻlarda Hudaʻoʻa ita t kilmioʻan bolsanglarmu, [Y hudiylarning] ita tsizlikining n tijisid  hazir r him-x p tk  erixinglar. **31** Y hudiylar bolsa ita t kilmay keliwatidu; [Hudaning] buningdiki məksiti, sil rg  kərsətkən r him-x p tk  arkiʻlik ularnimu r him-x p tk  erixt r xtin ibar ttur. **32** Q nki Huda pütkül insanoʻa r him-x p tk  k rsitix  q n, h mm yl nni ita tsizlikk  solap koydi. (ele s  g1653) **33** — Ah! Hudaning danaliki w  ilim- ekmitining bibaha baylikliri h m h sabsiz qongqurluqi! Uning h k milirining tegig  y tkili bolmas! Uning yolliri izd p tepixtin xunq  yiraqtur! **34** «Kimmu P rw digarning oy-muddalirini qüxinip y tti? Kimmu Uningoʻa m sli tqi bolalidi?» **35** «Uningoʻa kim awwal bir n rs  berip, Keyin uni kayturuq bər dey lidi?». **36**

Q nki barlik məwjudatlar Uningdin k lg n, U arkiʻlik m wjut bolup turidu, Həm Uning  q n m wjut bolup turidu. [Barlik] xan-x r p  b dgiq  Uningoʻa boloyay! Amin. (ai n g165)

12 Xunga,  y kerindaxlar, Hudaning r himdilliki bilən sil rdin xuni  t nim nki, teninglarni muq dd s, Hudani hurs n kilidoʻan, tirik qurbanlik s pitid  Uningoʻa beoʻixlanglar. Mana bu sil rning [Hudaʻoʻa] kilidoʻan həkikiy ibaditinglardur. **2** Bu dunyaning kelipioʻa kirip qalmanqar, b lki oy-pikringlarning yengilinixi bilən  zg rtilinglar; undak qil anda Hudaning yahxi, qobul qilarlik w  muk mm l iradisining nem  ik nlikini ispatlap bil leysil r. (ai n g165) **3** Manga ata kilinoʻan xapa tk  asas n h rbiringlaroʻa xuni eytimənki,  z nglar tooʻruluk  zanglarda bar boloinidin artuq oylimay, b lki Huda h rbiringlaroʻa təksim kil an ix nqning mikdarioʻa asas n salmaklik bilən  z nglarni d ngs p kərünglar. **4** Q nki tenimiz k plig n  zalardin tərkib tapqan h md  hərbir  zayimizning ohxax bolmioʻan roli bol and k, **5** bizmu k p boloinimiz bilən Məsihtə bir t n bolup bir-birimizgə baʻʻlinixlik  za bolimiz. **6** Xuning  q n bizg  ata kilinoʻan meh r-x p tk  boyiq , h rhil rohiy iltipatlimimizmu bar boldi. Birsig  ata kilinoʻan iltipat w hiyni y tk z x bolsa, ix nqisining dairisid  w hiyni y tk zsun; **7** baxkilarning hizmitini kilix bolsa, hizmat kilsun; t lim berix bolsa, t lim b rsun; **8** rioʻb tl nd r x bolsa, rioʻb tl nd rsun; s dik  berix bolsa, m rdlik bil n s dik  b rsun; yet kl x bolsa,  stayidillik bil n yet klisun; h yrhahlik k rsitix bolsa, huxal-huramlik bil n kilsun. **9** Meh r-mu hb bitinglar sahta bolmisun; r zilliktin n pr tlinglar, yaxhilikka qing baʻʻlininglar; **10** Bir-biringlarni kerindaxlarq  kiz jin meh r-mu hb b t bil n s y nglar; bir-biringlarni h rm tl p yukiri orunoʻa koyunglar. **11** Intilixinglarda erinm nglar, roh-q lbinglar yalkunlap key p turup, R bk  kullarq  hizmat kilinglar. **12**  midt  bolup xadlinip y r nglar; mux kk t-kiyinqiliklaroʻa s wr-tak tlik bolunglar; duayinglarni h rkand k wakitta

tohtatmanglar. **13** Mukəddəs bəndilərnin ehtiyajidin qıķinglar; mehmandostluķķa intilinglar; **14** Silərgə ziyankəxlik ķiləuqilarəjə bəht tilənglar; pəkət bəht tilənglarki, ularni ķarəjimanglar. **15** Xadlanəjanlar bilən billə xadlininglar; ķayəjurup yioqliojanlar bilən billə ķayəjurup yioqlanglar. **16** Bir-biringlar bilən inak etüp əhxax oy-pikirdə bolunglar; nəziringlarni üstün ķilmanglar, bəlki təwən təbikidiki kixilər bilən berix-kelix ķilinglar. Əzūnglarni danixmən dəp qəoqlimanglar. **17** Heqkimning yamanliķiojə yamanlik bilən jawab ķayturmanglar. Barlik kixining aldida ixliringlar pəzilətlik boluxķa kəngül koyunglar. **18** Imkaniyətning bariqə kəpçilik bilən inak etūnglar; **19** intikam almanglar, i səyümlüklirim; uni Hudaəjə tapxurup Uning əjəzipigə yol koyunglar, qūnki [mukəddəs yazmilarda] mundak yezilojan: «Pərwərdigar dəyduki, intikam Meningkidur, [yamanlik] Mən ķayturimən». **20** Xunga əksiqə «Düxmining aq bolsa, uni toydur, ussiojan bolsa, ķandur. Bundak ķilix bilən «uning bexiojə kəmur qəoqini toplap saləjan bolisən». **21** Yamanlik aldida bax əgmənglar, bəlki yamanliķni yaxhilik bilən yenginglar.

13 Həmmə adəm əzlrini idarə ķilojuqi həkuķ igilirigə boysunsun. Qūnki Huda tiklimigən həkümət yok; ķaysi həkük-həkümət məwjut bolsila Huda tərpidin tikləngəndur. **2** Xuning üqün, həkük-həkümətkə ķarxilik ķilojuqi kixi Hudaning orunlaxturuxiojə ķarxilik ķilojan bolidu. Karxilik ķilojuqilar sorakķa tartilidu **3** (qūnki həkümranlar yaxhilik ķilojuqilarəjə əməs, bəlki yamanlik ķilojuqilarəjə ķorķunq kəltüridu). Həkümranlardin ķorķuxni halimaymən desəng, undakta yaxhi əməl ķil. U qəojda həkümət tərpididin tərplinisən. **4** Qūnki həkümranlar sening mənəpəiting üqün Hudaning hizmətqisidur. Lekin yamanlik ķilsang, uningdin ķorķuxung kerək! [Həkümran] ķiliqni bikarəjə esiwalmaydu, u yamanlik ķilojuqiojə Hudaning əjəzipini ķərsitidiojan jaza bərgüqi süpitidə Hudaning hizmətqisidur. **5** Xuning üqün, həkümranlarəjə boysunux kerək. Bu, pəkət jazalinixtin saklinix üqünla əməs, bəlki pak wijdanlik bolux üqündur.

6 Muxu səwəbtinmu baj tapxurunglar; həkümranlar bolsa, Hudaning məhsus bu ixlarni baxķuruxķa bekitkən hizmətkarlidir. **7** Hərķimgə əz tegixlik həkķini tələnglar; əjəllə-parak tapxuruwaləuqiojə əjəllə-parakni, baj yiojķuqilarəjə bajni tapxurunglar; ehtiraməjə tegixlik boləjanlarəjə ehtiram ķilinglar, hərmət ķilixķa tegixlik boləjanni hərmət ķilinglar. **8** Bir-biringlarni səyüxtin baxķa, heqķimgə heqnərsidin ķərzdar bolmanglar. Qūnki baxķilarni səygən kixi Təwrat ķanunining təlipini əməlgə axurojan bolidu. **9** Qūnki «zina ķilma, ķatillik ķilma, oəjrilik ķilma, nəpsaniyətqilik ķilma» degən pərhizlər wə bulardin baxķa hərķandak pəzrlərmu, «ķoxnangni əzūngni səygəndək səygin» degən bu əmrgə yiojinqaklanəjan. **10** Mehir-muhəbbətkə berilgən [kixi] əz yekiniəjə heqķandak yamanlik yürgüzməydu; xuning üqün, mehir-muhəbbət Təwrat ķanunining təlipini əməlgə axurojuqidur. **11** Həzirķi wakitning jiddiyliķini bilip, xularni ķilinglar. Qūnki biz üqün allikəqan uyķudin oyojinix wakit-saiti yetip kəldi. Qūnki dəslepki etikad ķilojan waktimizəjə nisbətən nijatimiz tehimu yekinlap ķaldi. **12** Keqə etüxkə az ķaldi, kündüz yekinlaxti. Xunga, ķarangojulukning ixlirini taxlap, yoruklukning qəral-yaraklırini ķiyəyli. **13** Kündüzgə muwapik diyanətlik həyat kəqürəyli, əyx-ixrət wə xarabhorlukķa, zina wə kəyp-sapəjə, jedəl-majira wə həsəthorlukķa berilməyli; **14** əksiqə əzūnglarəjə Rəb Əysa Məsiħni ķiyiwelinglar wə gunahķar əttiki arzu-həwəslərnəi ķandak ķanduruxni heq oylimanglar.

14 Etikadi ajizlarni qəbul ķilinglar, lekin ular bilən pikirdə talax-tartix ķilmanglar. **2** Birsəi hərķandak yeməkligni yeyixkə bolidiojiniəjə ixinidu; lekin yənə etikadi ajiz birsəi pəkət kəktatlarnila yəydu. **3** Hərķandak yeməklilərnəi yəydiojan kixi yeməydiojan kixini kəmsitmisun; həmdə [bəzi nərsini] yeməydiojan kixi hərķandak yeməklilərnəi yəydiojan kixi üstidin həküm ķilmisun. Qūnki Huda uni qəbul ķilojan. **4** Baxķa birsəining hizmətkari üstidin həküm ķilojuqi sən kim iding? Hizmətkarning

tik turuxi yaki yikilip ketixigə pəkətlə öz hojayini məs'uldur. Həmdə [xu hizmətkarmu] tik turidiqan kilinidu — qünki [hujayini] Rəb uni tik turozuxqa qadirdur. 5 Məlum birsi məlum bir künni yənə bir kündin üstün kəridu, yənə birsi həmmə künni ohxax dəp qaraydu. Hərkim özining kəzqarixioqə toluk ixənqi bolsun. 6 Məlum künni qədirləydiqan kixi buning bilən Rəbbining hərmitidə uni qədirləydu. Bir nərsini yəydiqan kiximu Rəbbining hərmitidə yaydu, qünki u öz rizki üçün Hudaqə təxəkkür eytidu. Məlum nərsini yeməydiqan kixi yeməydiqanliki bilən özining Rəbbining hərmitidə yeməydu, umu xundakla Hudaqə təxəkkür eytidu. 7 Qünki heqkaysimiz özimiz üçün yaximaymiz və heqkaysimiz özimiz üçün əlməymiz; 8 Bəlki əgər yaxisak, Rəbbimiz üçün yaxaymiz; əlsək, Rəbbimiz üçün əlimiz. Xuning üçün yaxisakmu, əlsəkmu Rəbbimizgə mənsupturmiz. 9 Qünki Məsihning əlüxi və tirilixi dəl xu məqsət bilən boldiki, Uning əlüklərninğ həm tiriklərninğ Rəbbi boluxi üçünədur. 10 Undaqta, sən nemə üçün qerindixinğ üstidin həküm qilisən? Yaki nemə üçün qerindixinğni mənsitməysən? Qünki həmmimiz Hudaning sorak təhti aldida turiximiz kerək bolidu. 11 Qünki [muqəddəs yazmilarda] eytilöjindək: — «Pərwərdigar dəyduki: — Öz hayatim bilən kəsəm iqimənki, Manga barlik tizlar pükülidu, Barlik tillar Meni etirap kilip mədhiyə oquydu». 12 Xunga, hər birimiz Huda aldida özimiz toqruluk hesab berimiz. 13 Xuning üçün, bir-birimizning üstidin həküm qiloquqi ikkinqi biri bolmayli. Buning ornioqə xundak həküm-qararoqə kelinglarki, hərqandak qerindaxqə gunahqə yikididiqan bir nərsini yaki tuzakni qoymaslik kerək. 14 Rəbbimiz Əysada boləanliqimdin xuningəqə kət'iy ixəndürölüp bilimənki, hərqandak nərsə əzlikidin haram əməstur; lekin bir nərsini haram dəp qarioqan kixi üçün, u uningəqə haramdur. 15 Əgər yeməklikinğ tüpəylidin qerindixinğni azabqə qoyəqan bolsang, mehirmuhəbbət yolida mangmiəqan bolisən. Məsih uning üçün Öz jenini pida kilip əlgən, bu [qerindixinğni] yeməklikinğ bilən nabut qilmal 16 Əmdi silər yaxhi dəp qarioqan ixlarning yaman

deyilixigə səwəbqi bolup qalmanglar. 17 Qünki Hudaning padixahlıqi yemək-iqməktə əməs, bəlki Muqəddəs Rohta boləqan həqkaniylik, inaklıq-hatirjəmlik və xadliqtidur. 18 Bularda yaxap Məsihkə hizmət qiloquqi kixi Hudani hursən qilidu və insanlarning təriplixigə sazawər bolidu. 19 Xuning üçün özimizni inaklıqni ilgiri süridiqan və bir-birimizning etiqaadini kurup qikidiqan ixləroqə atayli. 20 Yeməklikni dəp Hudaning əjrini nabut qilmanglar. Həmmə nərsə dərwəqə həlalədur; birək birsi yegini bilən [etiqaadida] putlaxsa, u uningəqə yaman hesablinidu. 21 Xuning üçün gəx yeyix, xarab iqix, xundakla baxqə hərqandak ixlarni qilixinğ qerindixinğni gunahqə teyilduridiqan, azabqə qoyidiqan yaki uni ajizlaxturidiqan bolsa, bularni qilmiojining tüzük. 22 Seninğ [məlum bir ixni qilixqə] ixənqinğ barmu? Əmdi bu ixənq Huda bilən seninğ arandiki ixtur. Əzi qiliwatqan ixni toqra dəp qarioqan, xuningdin wijdanimu əyibkə buyrulmiəqan kixi nemidegən bəhtlik-hə! 23 Lekin [yeməkliktin] gumanlinip turup yənə xuni yegən kixi əyibkə buyrulidu, qünki buni ixənq bilən yemigən. Ixənqtin bolmiəqan hərqandak ix gunahqur.

15 Əmdi etiqaadimiz küqlük boləqan bizlər özimizni qanaətləndürüxnəla oylimay, bəlki etiqaadi ajizlarningmu ajizliklərini kətüriximiz kerək. 2 Hər birimiz öz yeqinimizning etiqaadini kurup qikixi üçün, uning bəht-bərikitini kəzləp, uni hursən qilixqə intiləyli. 3 Qünki hətta Məsihmu Əzini qanduruxni oylimioqanidi. Bu toqrısında muqəddəs yazmilarda mundak pütülgən: «Sən [Hudani] həkərat qiloqanlarning həkəratliri Meninğ üstümgə qüxti». 4 Qünki burunda [wəhiy bilən] pütülgən yazmilardiki hərqaysi səzlar bizgə əgitix üçün yeziloqan bolup, məqsiti muqəddəs kitablardin kəlgən səwr-taqət və ilhambəhx arqilik bizdə azru-ümidning boluxi üçünədur. 5 Əmdi səwr-taqət və ilhambəhxning Igisi Huda silərnə Məsih Əysani ülgə qilip, əzara bir oy-niyətkə kəltürgəy; 6 buning bilən silər Hudani, yəni Rəbbimiz Əysa Məsihning Atisini bir jan bir dil bilən bir əojizdin uluqloqaysilər. 7 Xunga, Məsih silərnə

qobul qilip, Huda σ ja xan-x σ r σ p k σ lt σ rginid σ k, karam σ t σ lar ar σ kilik, Mu σ k σ dd σ s Ro σ hning k σ q-sil σ l σ rmu bir-biringlarni qobul qilinglar. 8 Q σ unki sil σ l σ rg σ xuni eytim σ nki, \mathcal{A} ysa M σ sih σ Hudaning ata-bowilaro σ ja b σ rg σ n w σ dilirini ispatlax σ q σ n, x σ ar σ kilik σ ll σ rmu Hudaning r σ h σ im-x σ p σ kitini k σ ri σ p uni ulu σ qlixi σ q σ n, h σ tn σ e qilin σ janlaro σ ja Hudaning h σ k σ ik σ itini y σ t σ k σ z σ g σ iqi hizmat σ kar y σ rl σ rd σ e bu hux h σ w σ orni jakar σ lax σ ka intilip s σ p σ itid σ e t σ yinl σ ndi. Bu huddi [mu σ k σ dd σ s y σ z σ milarda]: — «Xunga Sanga σ ll σ r arisida mad σ hiy σ e o σ quym σ n, W σ Sening namingni k σ yl σ ym σ n» — d σ p yezilo σ janidi. 10 W σ U y σ n σ : — « \mathcal{A} y σ ll σ r, [Huda]ning h σ lk σ i bil σ n bill σ e xad-huram bolunglar!» — d σ ydu. 11 W σ y σ n σ U: — « \mathcal{A} y bar σ lik σ ll σ r, P σ rw σ rdigarni mad σ hiyil σ nglar, \mathcal{A} y p σ tk σ il ko σ wml σ r, Uni ulu σ qlanglar!» — d σ ydu. 12 Y σ n σ , Y σ xaya [p σ y σ q σ mb σ rrmu] mundak d σ ydu: — «Y σ ss σ ning yiltizi bol σ jan kixi m σ ydan σ ja qik σ idu, \mathcal{A} ll σ rg σ e h σ akimlik kilidio σ jan zat ornidin turidu; \mathcal{A} ll σ r d σ rw σ k σ e Uningo σ ja σ mid ba σ qlaydu». 13 \mathcal{A} mdi σ midning Igisi Huda \mathcal{O} zig σ ixiniwatkanlik σ nglardin k σ lbinglarni toluk xad-huramlik w σ tin σ q-hatirj σ mlikk σ e tolduro σ jay, xuning bil σ n Mu σ k σ dd σ s Ro σ hning k σ q-q σ udriti bil σ n σ midk σ e tolup taxkaysil σ r. 14 I kerindaxlirim, k σ ngl σ nglarning mehribanlik bil σ n tolo σ janlikio σ ja, m σ l biliml σ r bil σ n toluk bez σ lg σ nlikig σ e, xundakla bir-biringlaro σ ja σ zara jekil σ p ber σ laydio σ janlik σ nglaro σ qimu kayilm σ n. 15 Xundak bolsimu, Huda manga ata kil σ jan xapa σ t t σ p σ ylidin m σ n sil σ rg σ e bir k σ sim t σ r σ pl σ rdin n σ qq σ e ixlarni σ s σ litip ko σ yux σ ka s σ l j σ ur' σ tlik bolup uxbu h σ tni yazmak σ t σ m σ n. 16 Xu xapa σ t bil σ n m σ n Hudaning hux h σ wirini y σ t σ k σ z σ up kahind σ k Uning ibaditini h σ mm σ e y σ rd σ e wujud σ ka k σ lt σ ri σ x hizmitid σ e [Y σ h σ diy σ m σ s] σ ll σ rg σ e M σ sih σ \mathcal{A} ysaning hizmatkari bolup t σ yinl σ ndim. Bu hizmitimning m σ ksiti σ ll σ arning Huda σ ja sunidio σ jan ibaditi Mu σ k σ dd σ s Ro σ h ar σ kilik p σ k-mu σ k σ dd σ s kilinip, Hudani hurs σ n kilidio σ jan kurbanlik σ t σ k Uning qobul kilixio σ ja layik boluxi σ q σ ndur. 17 Xuning σ q σ n M σ sih σ \mathcal{A} ysada bol σ janlikimdin Hudaning manga tapxuro σ janliridin p σ hirlinim σ n. 18 Q σ unki σ ll σ arning Huda σ ja ita σ t kilixi σ q σ n M σ sih σ ning manga kilduro σ janliridin baxka h σ q σ nemini til σ ja elixka h σ ddim σ m σ s. S σ z w σ σ m σ ll σ r ar σ kilik, alam σ tlik m σ jjizil σ r w σ b σ ndil σ larning qobul kilixio σ ja erixixi σ q σ n karam σ t σ lar ar σ kilik, Mu σ k σ dd σ s Ro σ hning k σ q-q σ udriti bil σ n Yerusalemdin baxlap Illirikon σ l σ kisig σ e aylinip h σ mm σ e y σ rd σ e M σ sih σ ning hux h σ wirini toluk jakar σ lidim. 20 Xundak qilip baxkilar salo σ jan ulning σ stig σ e bina salmaslik σ q σ n, σ z σ ldin M σ sih σ ning nami anglanmio σ jan y σ rl σ rd σ e bu hux h σ w σ orni jakar σ lax σ ka intilip k σ ldim. 21 Bu too σ risida [mu σ k σ dd σ s y σ z σ milarda] eytlo σ janid σ k: — «Uningdin h σ w σ rsiz bol σ janlar Uni k σ ridu, Anglimio σ janlar angl σ p q σ xinidu». 22 Mana, x σ [hizmatlirim] s σ w σ bidin yeninglaro σ ja berixni k σ p k σ etim oylo σ jan bolsammu, lekin tosulo σ ularo σ ja uqrap baralmidim. 23 Lekin hazir muxu σ traplarda [hux h σ w σ r y σ t σ k σ z σ lmig σ n] y σ llardin beri sil σ larni yo σ klap berix arzu σ yum bol σ janlik σ tin, Ispaniy σ g σ e beriximda sil σ l σ rnimu yo σ klap σ t σ m σ qim σ n. S σ pirim σ d σ e aldi bil σ n sil σ l bil σ n k σ ri σ x σ up, bir m σ zgil h σ mrahlik σ nglardin toluk huxallinip, andin sil σ lning yardim σ nglarda s σ pirimni dawamlaxturuxumni σ mid kilim σ n. 25 Bir σ k hazir bolsa Yerusalemo σ ja berip, u y σ rdiki mu σ k σ dd σ s b σ ndil σ larning hizmitid σ e boluxka ketiwatim σ n. 26 Q σ unki Makedoniy σ e w σ Ahaya σ l σ kiridiki jama σ t σ lar Yerusalemdiki mu σ k σ dd σ s b σ ndil σ r arisidiki yo σ ksullaro σ ja ian σ e toplap yard σ m berixni layik k σ rdi. 27 Bu ixni ular b σ r σ h σ k layik k σ rdi; σ m σ liy σ tt σ e bolsa ular Yerusalemdikil σ rg σ e k σ rz σ dardur. Q σ unki σ ll σ r [Y σ h σ diy kerindaxlarning] ro σ hiy b σ htliridin b σ h σ rim σ n bol σ jan bolsa, maddiy j σ h σ ttin ularo σ ja yard σ m berixk σ e too σ ra kelidu. 28 M σ n bu ixni p σ tt σ rg σ ndin keyin, y σ ni [Yerusalemdiki] kerindaxlarning [jama σ t σ larning etiqadining] bu mewisini qobul kilixini j σ zm σ n σ l σ xt σ rg σ ndin keyin, sil σ larni yo σ klap σ t σ p Ispaniy σ g σ e barim σ n. 29 Yeninglaro σ ja baro σ jinimda, M σ sih σ ning toluk b σ ht-b σ rik σ itini sil σ l σ rg σ e elip baridio σ janlikimni bilim σ n. 30 Kerindaxlar, R σ bbimiz \mathcal{A} ysa M σ sih σ w σ [Mu σ k σ dd σ s] Ro σ hning meh σ ir-muh σ bbiti bil σ n sil σ l σ rdin σ t σ nim σ nki, m σ n σ q σ n Huda σ ja dua qilip m σ n bil σ n birlik σ t σ e k σ ri σ x kil σ qaysil σ r — 31 mening Y σ h σ diy σ e σ l σ ksidiki etiqad kilmio σ janlarning yaman niy σ tliridin saklinixim, xuningd σ k Yerusalemda in'amni y σ t σ k σ z σ x hizmitimning x σ y σ rdiki mu σ k σ dd σ s b σ ndil σ larning qobul kilixio σ ja erixixi σ q σ n

32 həmdə ahirda Huda buyrusa, pekirning xad-huramlik bilən yeninglaroqa berip, silər bilən ortaq istirahət kiliximiz üqünmu dua qiløjaysilər. 33 Amanlik-hatirjəmlik Igisi boləjan Huda həmninglar bilən billə boləjay! Amin!

16 Kənhria xəhiridiki jamaətning hizmətqisi singlimiz Fibini silərgə təwsiyə kilip tonuxturimən; 2 uni muqəddəs bəndilərgə layik Rəbning muhəbbitidə qəbul kilip kütüwaləjaysilər, uning hərəkəndə ixta silərgə həjiti qüxsə, uningə yardəm qiləjaysilər. Qünki u əzimu nurojun kixilərgə, jümlidin mangimu qong yardəmqi boləjan. 3 Mən bilən birgə ixligən, Məsih Əysada boləjan hizmətdaxlirim Priska bilən Akwilaəqa salam eytkəysilər 4 (ular meni dəp əz həyatining heyim-hətirigə qarimidi. Həm yaləquz mənla əməs, bəlkə əllərdiki barlik jamaətlərmu ulardin minnətdardur). 5 Ularning ailisidə jəm bolidəjan jamaətkimu salam eytkəysilər. Asiya əlkisidin Məsihkə etikədtə əng dəsəlpki mewə bolup qikқан, səyümlüküm Epənitkə salam eytkəysilər. 6 Silər üqün kəp əjir singdürgən Məryəmgə salam eytkəysilər. 7 Mən bilən zindəndəx boləjan, Yəhuduy kərindəxlirim Andronikus wə Yunyaəqa salam eytkəysilər. Ular mənədin əwwal Məsihtə boləjan bolup, rosullar arisidimu əbruyluktur. 8 Rəbbimizdə boləjan səyümlüküm Ampliyatka salam eytkəysilər. 9 Biz birgə ixligən Məsihtə boləjan hizmətdiximiz Urbanus wə səyümlüküm Stahuslarəqa salam eytkəysilər. 10 Sinəklərdin ətkən, Məsihtə sadik ispatlinip kəlgən Apeliska salam eytkəysilər. Aristowulusning ailisidikilərgə salam eytkəysilər. 11 Yəhuduy kərindəxim Hərodijonəqa, Narkisning ailisidikilərdin Rəbdə boləjanlarəqa salam eytkəysilər. 12 Rəbning hizmitidə japa tartiwatқан Trifena wə Trifosa haniməqa salam eytkəysilər. Rəbning hizmitidə nurojun japa tartқан səyümlük [singlim] Pərsiska salam eytkəysilər. 13 Rəbdə tallənjən Rufuska wə uning mangimu ana boləjan anisəqa salam eytkəysilər. 14 Asinkritus, Filigon, Hərmis, Patrobas, Hərməs wə ularning yenidiki kərindəxləroqa salam eytkəysilər. 15 Filologus wə Yulyəqa, Nerius wə singlisəqa,

Olimpas wə ularning yenidiki barlik muqəddəs bəndilərgə salam eytkəysilər. 16 Bir-biringlar bilən pak səyüxlər bilən saləmixinglar. Məsihning həmmə jamaətliridin silərgə salam! 17 Kərindəxlər, silərdin xuni ətünimənki, silər əgəngən təlimə qarxi qikқан, arənglərdə ihtiləplərnə pəyda kilidəjan wə adəmnə etikəd yolidin təyilduridəjan kixilərdin pəhəs bolunglar, ulardin neri bolunglar. 18 Bundək kixilər Rəbbimiz Məsihkə əməs, bəlkə əz kərnioqa kul bolidu; ular silik-sipayə gəplər wə huxamət səzliri bilən saddilərnəng kəlbini əzduridu. 19 Silərnəng Rəbkə boləjan itətmənliklərdin həmməylən həwər tapti. Xungə əhwəlinglərdin xadlinimən; xundəktimu, yaxi ixlər jəhəttə əkil boluxunglərnə, yaman ixləroqa nisbətən nadən boluxunglərnə haləymən. 20 Amanlik-hatirjəmlik Igisi boləjan Huda uzun ətməy Xəytanni əyayə astinglərdə yənjyidu. Rəbbimiz Əysaning mēhir-xəpkiti silərgə yar boləjay! 21 Hizmətdixim Timotiy, Yəhuduy kərindəxlirim Luyus, Yason wə Sospatirlərdin silərgə salam. 22 (uxbu hətə kələm təwrətküqi mənki Tərtiyumu Rəbdə silərgə salam yolləymən). 23 Manga wə əyidə daim yiojilidəjan pütün jamaətkə səhibhanlik kilidəjan Gayustin silərgə salam. Xəhərnəng həziniqisi Erastus silərgə salam yolləydu, kərindəximiz Kuwartusmu xundək, 24 Rəbbimiz Əysa Məsihning mēhir-xəpkiti həmminglarəqa yar boləjay! Amin! 25 Uzun zamanlərdin buyan sükəttə səklinip kəlgən sirning wəhij kilinixi boyiqə, mənəng ərkilik yətküzülgən bu hux həwər, yəni Əysa Məsihning jakərlinixi bilən silərnə mustəhkəmləxkə qədir Boləquqəqa [xən-xəpəp boləjay!] (aiōnios g166) 26 Sir bolsa insanlərnə etikədtiki itətmənlik yolioqa elip bərix üqün, mənggü həyat Hudaning əmrigə binəən həm biwasitə həm burunkə pəyotəmbərlərnəng yezip qəldurəjanliri ərkilik, həzir barlik əllərgə wəhij kilindi; (aiōnios g166) 27 xundək qiləjan birdinbir danə Boləquqi Hudəqa Əysa Məsih ərkilik xən-xəpəp əbədil'əbəd boləjay! Amin! (aiōn g165)

Korintliklar oʻya 1

1 Hudaning iradisi bilan Məsih Əysaning rosuli dəp qaqiriloʻan mənki Pawlustin wə kerindiximiz Sostenistin Korint xəhriidiki jamaətkə, Məsih Əysada pak-muqəddəs kilinip, «muqəddəs bəndilirim» dəp qaqiriloʻanlar oʻya wə xuningdək hər yərlərdə Rəb Əysa Məsihning (U ular oʻya wə bizgə mənsub!) namioʻya nida kiləuqilarning həmmisigə salam! **3** Atimiz Huda həmə Rəb Əysa Məsihtin silərgə mehixəpkət wə hatirjəmlilik boləyay! **4** Hudaning Məsih Əysada silərgə ata kilinoʻan mehixəpkəti tūpəylidin Hudayimoʻya hərdaim təxəkkür eytimən; **5** buning bilan silər Uningda hər tərəptə, hərəkəndə səzdə, hər tərəptiki bilimlərdə bay kilinoʻansilər, **6** huddi Məsihning guwahliki silərdə təstiklanəndə. **7** Xuning bilan silərdə hərəkəndə rohiy iltipət kəmlilik qilməstan, Rəbbimiz Əysa Məsihning ayan kilinixini kütisilər; **8** U yənə silərnə ahiroʻuqə mustəhkəmləyduki, Rəb Əysa Məsihning küni kəlgüqə əyibsiz saklinisilər; **9** Huda səzidə turoʻuqidur — silərnə Əz Ooqli Rəb Əysa Məsihning sirdax-həmdəmlilikigə qaqiroʻuqi dəl Uning Əzidur. **10** Əmdi mən silərdin Rəbbimiz Əysa Məsihning nami bilan xuni ətünimənki, i kerindaxlar, gepinglar bir yərdin qiqsun, aranglarda bəlgünqilik bolmisun, bir pikirdə, bir niyəttə kəmil birləxtürülənglar; **11** Qünki Klowining ailisidikilərnəning manga silər toʻranglarda eytixiqə, i kerindaxlirim, aranglarda talax-tartixlar bar ikən. **12** Dəməqci boləjinim xuki, hərbinglar: «Mən Pawlusning tərəpdari», «Mən Apollosning tərəpdari», «Mən Kefasning tərəpdari» wə «Mən Məsihning tərəpdari» dəwatisilər. **13** Əjəbə, Məsih bəlungənmikən? Silər üqün krestləngən adəm Pawlusmidir? Silər Pawlusning namioʻya qəməldürüldənglarmu? **14** Mən Huda oʻya təxəkkür eytimənki, aranglardin Krispus bilan Gayustin baxka heqkaysinglarni qəməldürmidim; **15** xuning bilan heqkim meni əzining namida adəmlərnə qəməldürdi, dəyəlməydu. **16** Durus, mən yənə Istifanasning eyidikilərnimu qəməldürdüm; baxka birawni

qəməldürginimni əsliyəlməymən. **17** Qünki Məsih meni adəmlərnə qəməldürüxkə əməs, bəlki hux həwərnə jakar laxka əwətti; uni jakar lax bolsa insanning həkəmlilik səzliri bilan bolmasliki kerək; undəx boləyanda Məsihning kresttiki [kurbanliqining] küqi yoqitiloʻan bolidu. **18** Qünki kresttiki kurbanliki toʻruʻluk səz-kalam həkətkə ketiwatqanlar oʻya əhməklik, əmma kutulduruluwatqan bizlərgə Hudaning küq-kudritidur. **19** Qünki mundaq pütülgənki, «Mən danixmənlərnəning danixmənlərnəning yoqitimən, aqillarning aqillikini qətkə qaqimən». **20** Undəqta, danixmənlər kəni? Təwrat əlimaliri kəni? Bu dunyadiki bəsmunazirə kiləuqilar kəni? Huda bu dunyadiki danalikni əhməklik dəp kərsətkən əməsmu? (aiōn g165) **21** Qünki Huda danalikni bilan bekitkini boyiqə, dunya əz danalikni arkilik Hudani tonumioʻan, xunga Huda əhmikənə dəp qarəloʻan, jakarliniwatqan səz-kalam arkilik uningəya ixəngüqilərgə nijatlik yətküzüxni layik kərgən. **22** Qünki Yəhudiylar məjizilik əlamətlərnə, greklar bolsa «danalikni» tələp kilidu; **23** əmma biz bolsəq Məsihni, yənə krestləngən Məsihni jakarlaymiz; bu Yəhudiylar oʻya nisbətən bizarlik ix, əllərgə nisbətən əhmikanilik dəp qarilidu; **24** əmma qaqiriloʻanlar üqün eytkənda, məyli Yəhudiylar bolsun yaki greklar bolsun, Məsih Hudaning küq-kudriti wə Hudaning danalikidur. **25** Qünki Hudaning əhmikaniligi insanlarning danalikidin üstündur, Hudaning ajizliki insanlarning küqidin üstündur. **26** Qünki, i kerindaxlar, silərnəning qaqiriloʻan wəqittiki həlinglar üstidə oylinip bekinglar; qaqiriloʻanlar arisida insaniy tərəptin dana qarəloʻanlar anqə kəp əməs, küq-həqəqkə igə boləyandax anqə kəp əməs, əksəngəklər anqə kəp əməs idi; **27** bəlki Huda danalarni hijalətkə qaldurux üqün bu dunyadiki əhmək sanəloʻanlarni talliwaldi; küqliklərnə hijalətkə qaldurux üqün bu dunyadiki ajiz sanəloʻanlarni talliwaldi; **28** U yənə bu dunyadiki qədsirsizlərnə, pəs kəruʻlidioʻanlarni talliwaldi, «yoq boləyən nərsilərni» məwjut xəy'ilərnə yoqka qikiriwətiq üqün talliwaldi. **29** Uning məksiti Huda aldida heq ət igisi mahtanmaslik üqündur. **30** Əmma Uning tərəpidin silər Məsih

Əysada turisilər; U bizgə Hudadin kəlgən danalığ, həqqaniylik, pak-mukəddəslik və hərlük-azadlıq kəlinəyandur; **31** xuningdək [Təwratta] pütülgəndək: «Pəhirlinip mahtioquci bolsa Rəbdin pəhirlinip mahtisun!».

2 Mən bolsam, i kərindaxlar, yeninglaroşa barəjinimda, Hudaning guwahlikini jakarlaw üqün heq gəpdanlıq yaki əkil-danalıq ixlitip kəlgən əməsmən; **2** qünki mən aranglarda Əysa Məsihdin baxka, yəni krestləngən Məsihdin baxka heqnemini bilməslikkə bəl baolıoşanıdim; **3** mən aranglarda boləjan waqtimda ajizlikta, kərkunqta və titrigən hələttə bolattim; **4** mening sezlirim həm jakarlixim bolsa adəmni kayil kıləqudək insaniy danalıq sezlər bilən əməs, bəlki Rohning alamət kərsitixliri və küq-kudrət bilən boləjan idi. **5** Buningdin məksət silərnin etikadinglar insaniy danalıqkə əməs, bəlki Hudaning küq-kudritigə baolansun degəndin ibarət idi. **6** Həlbuki, kamalətkə yətkənlər arisida biz danalıqni bayan kılımiz; bu danalıq bu dəwrdiki danalıq əməs, yaki bu dəwrdiki həkümranlarning danalıq əməs (ular zawallıqka yüz tutqandur); (aiōn g165) **7** əmma biz bir sirni axkarılap, Hudaning bir danalıqini bayan kılımiz; Huda əslidə axkarə kılınmıoşan bu danalıqni barlik dəwrlərdin burun bizning xan-xərpəkə muyəssər boluximiz üqün bekitkənidi. (aiōn g165) **8** Bu danalıqni bu dəwrdiki həkümranlarning heqkaysisi qüxinip yətmigənidi; uni qüxinip yətkən bolsa, xan-xərpəning İgisi boləjan Rəbni krestlimigən bolatti. (aiōn g165) **9** Həlbuki, [Təwratta] pütülgəndək: — «Əzini səyğənlərgə Hudaning təyyarlıoşanlırı — Dəl heqkəndək kəz kərmigən, Heqkəndək kulak anglimıoşan, Heqkəndək kəngül oylap baqmıoşan nərsilərdur». **10** Əmma bu nərsiləni Huda Rohi arkilik ayan kildi; qünki Roh bolsa həmmə ixləni, hətta Hudaning qongkur təglirini inqikiləp izligüqidur; **11** Qünki insanlarda, insanning kənglidikini bilgüqi xu insanning rohidin baxka nərsə barmu? Xuningə oħxax, Hudaning Rohidin baxka, Hudaning kənglidikilirini bilgüqi yoktur. **12** Əmma bizning qəbul kıləjinimiz bolsa bu dunyadiki roh əməs, bəlki Hudadin kəlgən

Rohdur; dəl xundək boləjaqka biz Huda təripidin bizgə sehiylik bilən ata kılınəjan nərsiləni bilip yetələymiz. **13** Bu ix-xəy'iləni insaniy danalıqin oğitilgən sezlər bilən əməs, bəlki [Mukəddəs] Rohin oğitilgən sezlər bilən, rohiy ixləni rohiy sezlər bilən qüxəndürüp sezləymiz. **14** Əmma «janəşə təwə» kixi Hudaning Rohining ixlirini qəbul kılmaydu, qünki bu ixlər uningə nisbətən əhmikanilikdur; u ularni heq qüxinip yetəlməydu, qünki ular roh bilən pərk etilip bahəlinixi kərəktur. **15** Rohka təwə kixi həmmə ixləroşa bahə berələydu; əmma uningə bolsa heqkim bahə berəlməydu. **16** Qünki kim Rəbning oy-kənglini qüxinip yetip, Uningə məsləhətqi bolalisun? Əmma biz bolsək Məsihning oy-kəngligə igimiz.

3 Ləkin mən, i kərindaxlar, Rohka təwə kixilərgə seş kıləqudək silərgə seş kılalmay keliwatimən; əksiə seşiləni ətkə təwə kixilə, Məsihdə boləjan bowək həsəblap silərgə seşləxkə məjbur boldum. **2** Mən silərgə süt iəqküzdü, gəxni yegüzmidim; qünki silər gəxni həzim kılalmaytinglar, xundəklə həzirmu tehi həzim kılalmaysilə; **3** Qünki silər yənilə ətkə təwəduşilə. Aranglarda həsəthorluk və talax-tartixlar bar boləjaqka, silər ətkə təwə əməsmu, insanlarqə mengiwatmamsilə? **4** Qünki birsi «Mən Pawlus təpədari», baxka birsi «Mən Apollos təpədari» desə, silər pəkət insanlarning yolida mangəjan bolup qalmamsilə? **5** Apollos degən kim? Pawlus kim idi? Biz pəkət silərnin etikadinglarə wasitiqi bolduk, halas; hər birimiz pəkət Rəb bizgə təksim kıləjini boyiqə wəzipə ada kılidiəjan hizmətkarlar, halas, xundək əməsmu? **6** Mən tiktim, Apollos suəjardi; əmma əstürgüqi bolsa Hudadur. **7** Xunga tikküqi heqnemigə hesab əməs, suəjəroququmu heqnemigə hesab əməs, pəkət əstürgüqi Huda Əzi həmmidur. **8** Əmma tikküqi və oşa kıləquqi bolsa bir məksəttidur; xundəktimu hər biri öz əjri boyiqə in'amini qəbul kılidu. **9** Qünki biz Hudaəşə təwə məhəndəxturmiz; silər bolsanglar Hudaning baş-ətizi, Hudaning kurulusilə. **10** Hudaning manga təksim kıləjan məhər-xəpki boyiqə, huddi usta memardək ul saldim, andin baxka birsi uning üstigə

kuruwatidu. Əmma hər bir kuroquqi qandak kuruwatkanliqoja ehtiyat kilsun. **11** Qünki selinojan ulni, yəni Əysa Məsihdin baxka heqkandak ulni selixka bolmaydu. **12** Əmdi birsi bu ul üstigə altun, kümüx, qimmatlik taxlar, yaojaq, qeplər, saman salsa, **13** hər birining singdürgən əjrining qandakliqi kərinidu; qünki xu küni uni axkarə kılıdu, qünki uning mahiyiti otta kərilidu; ot hər bir kixining əjrini, qandak mahiyəttin boləjanliqini sinaydu. **14** Birsining ul üstigə kurojan ixi puhta saklinip kalsa, u in'amoja erixidu; **15** Birsining kurojini keyüp kətsə, u ziyan tartidu; u əzi kütulidu, əmma goya ottin ətüp kutulojan birsigə ohxap kalidu. **16** Əjəba, əzünglarning Hudaning ibadəthanisi ikənlikinglarni wə Hudaning Rohining silərdə turojanliqini bilməmsilər? **17** Birsi Hudaning ibadəthanisini harab kilsa, Huda uni harab kılıdu; qünki Hudaning ibadəthanisi pak-mukəddəstur, silər dəl xundak silər. **18** Heqkim öz-özini aldimisun; birsi özini bu dəwərdə dana dəp sanisa, nadan bolup qalsun; xuning bilən u dana bolidu. (aiōn g165) **19** Qünki bu dunyadiki danalığı Hudaəja nisbətən əhməklikdür; qünki: — «U danixmənlərni öz hyligərlikining tuziqoja alidu», dəp wə yənə: «Rəb danixmənlərnin oy-hiyallirining tutami yoklukini bilidu» dəp pütüklüktür. **21** Xunga heqkim insan degənlərni pəhirlinip danglimisun; qünki həmmə məwjudatlar silərgə təwədur; **22** Pawlus bolsun, Apollos bolsun, Kefas bolsun, dunya-jahan bolsun, həyat bolsun, əlüm bolsun, hazırki ixlər bolsun, kəlgüsi ixlər bolsun, həmmisi silərgə mənəstür; **23** silər bolsanglar Məsihning, Məsih bolsa Hudaningkidur.

4 Birsi biz toqruluk birnemə deməqci bolsa, bizni Məsihning hizmətkarlıri wə Hudaning sirliri amanət qilinəjan ojojdarlar dəp bilsun. **2** Əmdi ojojdar degənlərdin tələp kilinidəjini xuki, ular wapadar-sadiq boluxi kerəktür. **3** Əmma mən silər təripinglərdin yaki baxka hərəkəndə insanıy sot təripidin sürüxtürüp bahalansam, bu mən üqün ziojirqilik ix; mən həttə özüm toqruluk sürüxtürüp olturmaymən. **4** Qünki wijdanim əyibləyidəjan heqkandak ixlirimdin həwirim yok; əmma bu ixning

əzi meni həqkanıy dəp aqlımaydu; meni sürüxtürüp bahalıəjuqi bolsa Rəbdur. **5** Xunga wakti-saiti kəlmigüqə, yəni Rəb kəlmigüqə heq ix toqruluk həküm qikərmanglar; Rəb kəlgəndə u qarangojuluktiki yoxurun ixlarni axkarılaydu, kəlb-dillardiki barlıq oy-niyətlərni ayan kılıdu; xu qəoqda hər biri Huda təripidin təriplinidu. **6** Əmma, i qerindaxlar, bu ixlarni silərnin mənəpətinglarni dəp özümgə wə Apolloska tətbiklidim; məksət silər biz arkilik «pütülgənnin dairisidin həlkəp kətmənglar» degən sawakni əginixinglar, xundakla heqkaysinglarning məlum birsini baxka birsidin üstün dəp pəhirlinip təkəbburlixip kətməslikinglar üqündur. **7** Qünki kim seni baxka birsidin üstün kılıdu? Sanga ata qilinəjan nərsidin baxka sənə yənə nemə bar? Həmmə sanga berilgən tursa, nemixka «Məndə əsli bar idi» dəp pəhirlinip kərəngləp ketisən? **8** Silər allıqəjan toyunup kətinglər! Allıqəjan beyip kətinglər! Silər bizsiz padıxahlar bolup həküm sürdünglar! Kaxki silər həqikətən həküm sürgən bolsanglaridi — undaqta biz silər bilən billə həküm sürgən bolattuq! **9** Qünki Huda rosullar boləjan bizlərnə əlümgə məhkum boləjan adəmlərdək əng ahıroja koyup sazayı qilip otturoja qikərojan, dəp oylaymən; qünki biz pütkül ələmgə, yəni həm pərixtilərgə həm insanlarəja bir hil tamaxa bolduq. **10** Biz Məsih üqün əhmək sanəjanlarmiz, əmma silər Məsihdə danasilər! Biz əjiz, əmma silər küqlüksilər; silər izzətlik, əmma biz har; **11** Həzirki dəkikigiqə aq-yalingaq, qəngqap yürməktimiz, dumbalinip, sərgərdan, makansiz bolup yürməktimiz; **12** öz qolimiz bilən ixləp japa tartmaqtimiz; ahənətkə qəlojanda yahxilik tiləwatimiz; ziyənkəxlikkə uqriəjanda, qidawatimiz; **13** təhmətkə uqriəjanda, [biz ularni] qiraylıqə [towioja] ündəymiz; biz jəhənnin daxkili, insanlarning süpüründisi dəp qariliwatimiz, ta həzirojqə xundak. **14** Bu ixlarni yezixim, silərnə hijalətkə qaldurux üqün əməs, bəliki səyümlük balilirim süpitidə silərgə nəsihət qiliwatimən; **15** qünki silərnin Məsihdə tümənligən tərbiyiligüqiliringlar bolsimu, silərnin atanglar kəp əməstür; qünki mən Məsih əysada bolup silərnə hux

həwər arqilik tərəldürüp ata boldum. **16** Xunga mən silərdin ötünimənki, meni ülgə qilinglar. **17** Dəl bu səwəbtin mən Rəbdə boləjan öz səyümlük wə ixənqlik oolum Timotiyni yeninglarəja əwəttim; hərəkaysi jaylardiki jamaəttə egətkənlirimgə əgixip, u silərgə Məsihdə boləjan yollirim toqurluk əslitidu. **18** Əmma bəziliringlar, «Pawlusni yenimizəja kəlməydu», dəp kərəngləp kəttinlar; **19** birək Rəb buyrusa mən pat arida yeninglarəja barimən; xu qəqda mən kərəngləp kətkənlərnin səzlinini əməs, bəlki ularda boləjan küq-kudrətni kərüp bakay. **20** Qünki Hudaning padixahlıki səzdə əməs, bəlki küq-kudrəttə ispatlinidu. **21** Əmdi nemini halaysilər? Yeninglarəja tayək kətürüp beriximmimu, yaki mehİR-mulayimlik rohdə beriximmimu?

5 Hərtərəptin xu angliniwatiduki, aranglarda buzukqilik bar ikən — bundək buzukqilik həttə taipilər arisidimu tiləja elinmaydu — u bolsimu birsining öz atisining ayalıəja qəqilixtin ibarət. **2** Əmma silər yoşınap kərəngləp kəttinlar! Bu rəzil ixni sadir kıləjan kixi arimizdin koşliwetilsun dəp ekünüxüinglarəja toqra kəlməmdü? **3** Qünki gərqə təndə silər bilən billə bolmisammu, əmma rohta silər bilən billə bolux süpitidə allıkaqan xundək mən xu həkümni qıqardimki, **4** (həmminglar Rəb Əysa Məsihning namida jəm boləjanda, özümning rohim silər bilən bolup, Rəbbimiz Əysa Məsihning küq-kudritigə tayinip) — **5** xundək kıləjan kixining ətliri həlak kılinsun, xuning bilən uning rohi Rəb Əysaning künidə kutquzuluxi üqün Xəytanning ilkiğə tapxurulsun. **6** Silərnin qongqilik kıləjeninglar yahxi əməs. «Kıqıkkınə hemirturuq pütkül hemirni boldurup yoşınitidu» dəp bilməmsilər? **7** Kona hemirturuqni qıqıriwetinglar; xuning bilən silər əslı hemirturuqsız hemirdək yengi bir zuwula bolısilər; qünki «ətüp ketix heyti»[diki kəzimiz] boləjan Məsih kurbanlık kılindi; **8** xunga heytni yaman niyətlık wə rəzillık boləjan hemirturuq bilən əməs, bəlki səmimiylık wə həqıqət boləjan petir nan bilən təntənə kılıp ətküzəyli. **9** Mən [aldinkı] həttə silərgə buzukqilik kıləjuqılar bilən arilaxmanglar dəp

yazəjanidim; **10** əmma bu deginim bu dunyadiki buzukqilik kıləjuqılar, yaki nəpsaniyətqilər, yaki kazzaplar yaki butpərəslər bilən arilaxmanglar deginim əməs; undək boləjanda dunyadin ayrilixkə məjbur bolattinglar; **11** əmma hazırkı bu hetimdə yazəjanim xuki, özini «kerindax» dəp atıwaləjan əmma xundəkla buzukluk kıləjuqi, nəpsaniyətqi, butpərəs, hərəkəkəx yaki kazzap bolsa, undək bir kixi bilən arilaxmanglar, həttə uning bilən həmdastihanmu bolmanglar. **12** Sirttikilərnıni həküm qıqırip bir tərəp kılıxning mən bilən nemə munasiwiti? Ləkin iqinglardikilərnıni özünqlar həküm qıqırip bir tərəp kılıx silərnin iqinglar əməsmü? **13** Ləkin sirttikilərnin üstigə bolsa Huda Əzi həküm qıqıridu. Xunga «bu rəzil adəmnı aranglardın qıqıriwetinglar».

6 Silərnin aranglarda əzara arazlık ix bolsa, uni muqəddəs bəndilərnin bir tərəp kılıxiəja tapxurmay, həqkanıysızlarınin aldidə dəwalixixkə petinaləmsilər? **2** Muqəddəs bəndilərnin dunyani sorək kılidiəjanlıkını bilməmsilər? Əgər dunyani silər sorək kılidiəjan ix bolsa, əmdi ziəqırqilik ixlərnıni həl kılıxkə yarıməmsilər? **3** Pərixtilər üstidinmu həküm qıqıridiəjanlıkımızni bilməmsilər? Xundək boləjanikən, bu həyattiki ixlərnıni həl kılıx kənqilik ix idi? **4** Silərdə muxu həyattiki ixlər üstidin həküm kılıx zərür tepiləjanda, jamaət arisidə təwən dəp kəraləjanlarnıni uni həl kılıxkə salməmsilər? **5** Muxulərnıni silərnıni hijalətkə qaldurux üqün dəwatimən. Əjəba, aranglarda öz kərinəxliri otturısida həküm qıqırojudək dana kixi yokmu, həttə birimu yokmu? **6** Uning ornıda, kərinəx bilən kərinəx dəwalixiwatidu, — wə kapırlar aldidə xundək kılidu! **7** Əməliyəttə öz aranglarda dəwalərnin boləjanlıkınınin əzi silərgə nisbətən bir əyibtur. Nemixkə uwalqilikkə qidiməysilər? Nemixkə nəhəkqiliklə yol koyməysilər? **8** Əksiqə, silər nəhəkqilik kılıwətilər, hiyanət kılıwətilər, yənə kelip kərinəxliringlarəja xundək kılısilər! **9** Həqkanıysızlarınin Hudaning padixahlıkiəja warislik kılalməydiəjanlıkını bilməmsilər? Aldinip kətmənglar! Buzukqilik kıləjuqılar, butpərəslər, zina kıləjuqılar, bəqqıwəzlar, bəxkə

erlar bilan buzukluk qilouqilar, 10 oqrilar, napsaniyatqilar, harakkaxlar, tohmathorlar yaki aldamiq-kazzaplar Hudaning padixahliqioja warislik qilalmaydu; 11 bazinglar dervvaka xundak bolojansilar; amma siler Rab Oysa Masihning namida va Hudayimizning Rohi bilan yuyulduklar, pak-mukaddas kilindinglar, haxkaniy kilindinglar. 12 «Hamma narsa manga halaldur», amma hamma narsa paydilik boluwarmaydu; «hamma narsa manga halaldur», amma men heqkandak narsining humarioja kul bolmaymen. 13 «Yemaklikler axkazan uqun, axkazan bolsa yemaklikler uqundur»; amma Huda u va bu har ikkisini yokka qikiridu; ten bolsa buzukqilik uqun amas, balki Rab uqundur; Rab ten uqundur. 14 Huda Rabni tirildurdi, xuningdak biznimu Oz kudriti bilan olumdin tirilduridu. 15 Teninglarning Masihning azaliri ikonlikini bilmamsiler? Undakta, Masihning azalirini elip, pahixa ayalning azaliri kilsam bolamdu? Hergiz bolmaydu! 16 Kim pahixa ayal bilan baqlanojan bolsa uning bilan bir ten bolidu, dep bilmamsiler? Qunki «[er-ayal] ikkisi bir ten bolidu» — deyilganidi. 17 Amma Rabga baqlanojuqi bolsa Uning bilan bir rohtur. 18 Buzukluktin keqinglar. «Insanlarning harbir sadir qilojan gunahi oz tenining sirtida bolidu!» — amma buzukluk sadir qilouqi oz teniga qarxi gunah kilidu. 19 Silarning teninglar silarni turaloju qilojan, Huda taripidin silerga iltipat kilinojan Mukaddas Rohning ibadathanisi, siler ozunglarni ozumningki amas dep bilmamsiler? 20 Qunki siler qong badal bilan setiwelinojansilar; xunga teninglarda Hudani uluqlanglar.

7 Amdi hazir siler hetinglarda otturioja koyojan soallaroga kelayli, — «Er ayal zatining teniga tagmisah yahxidur». 2 Durus. Amma buzukqiliklardin saklinix uqun, harbir arkakning ozining ayali bolsun, harbir ayalning ozining eri bolsun. 3 Er ayalioja nisbatan erlik majburiyatini ada kilsun, ayalmu eriga nisbatan ayallik majburiyatini ada kilsun. 4 Ayal oz tenining igisi amas, balki eri uning igisidir; xuningoja ohxaxla, er oz tenining

igisi amas, balki ayali uning igisidir. 5 Pakat putun zehninglar bilan dualaroga berilix maksitida oz makullukunglar bilan waqtinqa birga yatmaslikka kelixkandinla baxka, er-ayal ezara bir-birining jinsiy hax-talipini rat kilmisun. Xundak alahida mazgildin keyin yona birga bolunglar. Bolmisa, ozunglarni tutuwalalmaydiojanlikinglardin Xaytan silarni azdurux pursitini tepixi mumkin. 6 Amma mundak deyixim buyruk yolida amas, balki maslihah yolididir. 7 Amdi men barlik adamlarning manga ohxax [boytak] boluxini halayttim; lekin bu ixta Hudaning hamma adamga bavgan oz iltpati bar; birsi undak, yona birsi bundak. 8 Amma men jorisiz tnhax yaxiojanlar va tullaroga xuni eytmaneki, mandak tnhax turiwarsah yaxhi bolidu; 9 amma ozunglarni tutuwalalmisanglar, nikaqlininglar; qunki [ixk] otida koygandin kera nikaqlik bolojan yaxhi. 10 Amma nikaqlanojanlaroga kalsak, ularoga men xuni tapilaymaneki, — (bu amaliyatta mening tapiloinim amas, yonila Rabningki), ayal eridin ajraxmisun 11 (amma u ajraxkan bolsa, u tnhax etsun, yaki eri bilan yarixiwalsun); va armu ayalini koyup barmisun. 12 Qalojanliringlaroga kalsak, men xuni eytmaneki (bu Rabning eytkini amas), kerindaxning etikadsiz ayali bolsa va ayali uning bilan turuwerixka razi bolsa, u uni koyup barmisun; 13 [etikadqi] ayalning etikadsiz eri bolsa va eri uning bilan turuwerixka razi bolsa, u eridin ajrixip katmisun. 14 Qunki etikadsiz er bolsa etikad qilojan ayalda pak dep hasablinidu; etikadsiz ayal bolsa [etikad qilojan] kerindaxta pak dep hasablinidu; bolmisa, parzentliringlar haramdin bolojan bolatti; amma ular amdi pak boldi. 15 Lekin etikadsiz bolojan tarapning katkisi bolsa, u ajrixip katsun; bundak ahwallarda kerindax aka-ukilar, hada-singillar [nikah majburiyatiga] baqlinip qalojan bolmaydu; kandakla bolmisun Huda bizni inak-hatirjamlikta yaxaxka qakirojandur. 16 Oy [etikadqi] ayal, eringni [etikad kildurup] kutulduralaydiojanlikingni nadin bilisen? Oy [etikadqi] er, hotunungni [etikad kildurup] kutulduralaydiojanlikingni nadin bilisen? 17 Halbuki, Rab harqaysimizoga kandak taxsim

kilojan bolsa, qandak halatta qakirojan bolsa, u xuningda mengiwarsun; men hammə jamaətlərdə xundak yolyorukni tapilaymən. **18** Birsı sünnətlık haləttə qakirildimu? U kayta sünnətsiz kılınmisun; birsi sünnətsiz haləttə qakirildimu? U əmdi sünnət kılınmisun. **19** Sünnətlık bolux heqnersə hesablanmas, sünnətsiz boluxmu heqnersə hesablanmas; [hesab bolidojini] Hudaning əmrlirigə əməl kılıxtin ibarəttur. **20** Hərkim kaysi haləttə qakirilojan bolsa, xu haləttə qalsun. **21** Sən qakirilojanda kul halitidə idingmu? Uning bilən karing bolmisun; lekin əgər hərlük pursiti kəlsə, uni qolungdin bərmə. **22** Qünki Rəbtə qakirilojan kul bolsa Rəbning hər adimidur; uningəyə ohxax, qakirilib hər boləquqimu Məsiləning kulidur. **23** Silər qong bədəl bilən setiwelindinglar; insanləyəyə kul bolmanglar. **24** I kerindaxlar, hərbinglar kaysi haləttə qakirilojan bolsanglar, xu haləttə Huda bilən billə turunglar. **25** Əmma nikahlanmiojanlar toşruluk Rəbdin buyruk tapxuruwalmidim; xundaktimu Rəbdin boləjan rəhim-xəpətkə muyəsəər boləjanlıkim üqün sadik adəm süpitidə öz pikrimni eytimən. **26** Əmdi hazırki kiyinqilikqə kariəjanda, ər kixining xu [tənhə] haləttə boluxini yahxi ix dəymən. **27** Ayələyə bəşlənəjan bolsang, undakta, uning bilən əjrixixni oylima; ayəlingdin əjrixip kəttingmu? Undakta yənə əylinixni oylima. **28** Lekin əylənsəng, sən gunah kıləjan bolmaysən; wə nikahlanmiojanlar nikahlənsə, ularmu gunah kıləjan bolmaydu. Əmma xundak kilsə ular jismani yəhəttə jəyəyəyə uqraydu; mening silərnı uningdin haliy kıləjum bar. **29** Əmma xuni degüm barki, i kerindaxlar — wəkit kışkidur. Xunga ayəllik boləjanlar ayəlsizlərdək bolsun; **30** matəm tutqanlar matəm tutmiojanlərdək bolsun; bəht-huxəllikta boləjanlar bəht-huxəllikta bolmiojanlərdək bolsun; mal-mülük setiwələnəjanlar mal-mülüksizlərdək bolsun; **31** bu dunyadiki baylıqlərdin bəhrimən boləjanlar dunyani əzining təəllukəti dəp bilmisun; qünki bu dunyadiki hazırki halət ətəp kətidu. **32** Əmma silərnıng əjəmsiz boluxunglarnı haləymən. Ayəlsiz kixi bolsa Rəbning ixlirini oylaydu, qandak kılıp Rəbni hursən kılıxning

əjemidə bolidu. **33** Əmma ayəllik kixi qandak kılıp ayəlini hursən kılıx üqün bu dunyadiki ixlərnıng əjemidə bolidu; **34** Yənə kelip ayəl wə nikahlanmiojan kizning otturisida pərk bar; nikahlanmiojan kiz bolsa Rəbning ixlirining, qandak kılıp həm təndə həm rohta pak-mukəddəs boluxning əjemidə bolidu; əmma yatlık boləjan ayəl qandak kılıp erini hursən kılıx üqün, bu dunyadiki ixlərnıng əjemidə bolidu. **35** Əmma mən bu səznı silərnıng mənəpətinglarnı kəzdə tutup dəwatimən; boynungləyəyə sirtmak selix üqün əməs, bəki ixlirınglarnıng güzəl boluxi, kənglünglar bəlünmigən həlda Rəbgə berilib Uni kütüxünglar üqün dəwatimən. **36** Əmma əgər birsi niyət kıləjan kizəyə nisbətən muamiləmnıng durus bolmiojan yeri bar dəp qarısə, u kiz yaxlık bəharidın ətəp kətkən bolsa, ikkisi əzini tutuwəlmisə, u haliojinini kilsun, u gunah kıləjan bolmaydu; ular nikah kilsun. **37** Birək, birsi əz kənglidə mukim turup, heqkandak ixk besimi astida bolmay, bəki əz iradisinı bəxkurup, kənglidə niyət kıləjan kizini əmrigə əlməslıknı qarar kıləjan bolsa, yahxi kıləjan bolidu. **38** Kışkisi, əyləngənnıng əylənginimu yahxi ix, əylənmigənnıng əylənmiginimu tehımu yahxi ix. **39** Eri həyat qəşdə ayəli uningəyə bəşlənəjandur; əmma eri əlümdə uhləjan bolsa, u haliojan kixigə (pəkət Rəbdə, əlwəttə) nikahlinixkə ərkin bolidu. **40** Lekin qarixımqə u tul qalsə, tehımu bəhtlik bolidu; məndımu Hudaning Rohi bar, dəp ixinimən!

8 Əmdi «butləyəyə ətəp nəzir kılinojan taamlar» məsilisigə kələyli. «Həmmimizdə bilim bar» dəp bilimiz. Hox, birək bilim bolsa adəmni kərənglitidu; məhır-muhəbbət bolsa adəmni kuridu. **2** «Mening bilimim bar» dəp həşəblojan kixi, əməliyəttə heqnemini tehi bilixkə tegixlik dərijidə bilmigən bolidu. **3** Əmma Hudani səygən kixi bolsa, u Uning təripidin tonulidu. **4** Hox, əmdi «butləyəyə ətəp nəzir kılinojan taamlar» toşruluk — bizgə məlumki, «Jahənda but degən heqnemə həşəblənməydu», wə «birlə Hudadin bəxkə heq ilah yoktur». **5** Gərqə nurəqun atəlmix iləhlar bar bolsımu — məyli ular zemında yəki əsmənda turidu dəp qarilixidin

kət'inyəzər (dər-wə-kə «ilahlar» kəp, wə «rəb»lər kəptur) 6 birak biz üqün pəkətla bir Huda, yəni Ata bardur. Uningdin barlik məwjudatlar apiridə boləjan, bizmu Uning üqün məwjut boləjanmiz; [xuningdək], birla Rəb, yəni Əysa Məsih bardur. Pütkül məwjudatlar U arkilik məwjut, bizmu U arkilik həyatmiz. 7 Əmma bundak bilim həmmimizdə tehi yoktur; tehi butlarəja kəndürülginidin halas bolmiojan bəzi [ixəngüqilər] bolsa muxundak taamlarni «butka atəp nəzir kəlinəjan» dəp bilip yəydu; xundakla ularning wijdani ajiz boləjaqka, buləjanəjan bolidu. 8 Əməliyəttə taamlarning əzliri bizni Huda bilən yaraxaturalmaydu; yemisək bizning kəmqilikimiz hesablanmaydu, yegən bolsək artuqçilikmu hesablanmaydu. 9 Birək hərhalda [yeyix] ərkinliklarning ajizlarəja putlikaxang bolmaslikəja kəngül kəyunglar. 10 Qünki ajiz bir bəndə bilimi bar boləjan sening buthanidiki dastihanda olturup yegənlikingni kərsə, undakta u əz ajiz wijdaniəja kərxə halda butlarəja atəp nəzir kəlinəjan taamlarni yeyixkə «quruluq küqəytilidiəjan» bolmamdu? 11 Xuning bilən Məsih uning nijati üqün əlgən, sening kəringixing boləjan bu ajiz bəndə sening biliming wəjidin həlak bolidu. 12 Xu yol bilən kəringaxlarəja ziyən yətküzüp gunah kilip, ularning ajiz wijdanini zəhimpləndürüp, Məsihkə kərxə gunah kiliwatisilər. 13 Xunga, əgər birər taam əz kəringiximni yikətididiəjan kiltak bolsa, kəringiximni yikətməsləkim üqün mən mənggüqə gəxni kət'iy yeməymən. (aiōn

g165)

9 Mən ərkin əməsmu? Mən rosul əməsmu? Mən Rəbbimiz Əysa Məsihni kərgən əməsmu? Silər əzünglər mening Rəbdə boləjan əjrim əməsmu? 2 Əgər baxkəlarəja nisbətən rosul dəp hesablanmisa, mən heq bolmiojanda silərgə rosul boldum; qünki əzünglər Rəbdə mening rosul boləjanlikimni təstikləjən məhürdursilər. 3 Məni sürüxtə kilməkçi boləjanlarəja boləjan jawabim mundak; — 4 Bizləarning yəp-iqixkə həkükimiz bar əməsmu? 5 Bizning baxkə rosullar, Rəbning Əz iniliri wə Kefasning kiləjinidək, etikədqə bir singilni əmrimizgə elip səpərdə həmrəh kilip yürüx həkükimiz

yokmu? 6 Əjəba, pəkət Barnabas bilən meninglə əmgək kilməsləkkə həkükimiz yokmu? 7 Kim hirajətəni əzi tələp [əskər bolup] jənggə qikədu? Kim üzümzər bina kilip uning mewisidin yeməydu? Kəysi pada bəkküqə padining sütidin iqməydu? 8 Bu degənlimrim pəkət insaney kəzkarax boyiqə eytiləjanmu? Təwrat-kənunəning əzidimu ohxax deyilgən əməsmu?! 9 Qünki Musəja qüxürülgən kənunda: «Haman təkən əküzning əqziəja kəxək salma» dəp pütülgəndur. Huda əküzlərgəla kəyüngənmu, 10 yaki buni pəkət bizləni dəp eytkənmu? Xübhisizki, bu səzlər bizlər üqün pütülgəndur; xuning üqün yər həydidüqə ümidə həydidixigə tegixlik, xundakla haman təküqümü həsuldin bəhrimən bolux ümididə ixləxkə tegixliktur. 11 Biz silərgə rohij bəht-bərikətləni terip, silərdin maddiy jəhəttin yiojiwəlsək bu qəktin exip kətkənlik bolamdu? 12 Baxkə [hizmətqilər] silərdə muxu həkükni ixlətkən yərdə, biz xundak kilsək tehimu bolidiəju? Əmma Məsihning hux həwirigə heq tosaləju bolmisa, biz bu həkükni heqkəqən ixlitip bəkmiduk; əksiqə, hərəkəndək ixlarəja qidəp keliwatimiz. 13 İbadəthanidiki məkəddəs ixlar üqün ixligüqiləarning ibadəthanəja ataləjan hədiyələrdin yəydiəjanlikini, kurbəngahəta hizmət kiliwatkənlarning kurbənləklərdin ülüxini alidiəjanlikini bilməmsilər? 14 Xuningəja ohxax, Rəb hux həwəni jakarlioquqiləarning jeni hux həwərdin bəkilsun dəp bəkiktəndur. 15 Əmma mən bolsam bu həkükləarning heqkəyisini ixlitip bəkmidim. Həm həzirmu muxu həkükün padilinay dəp muxuləni yeziwatkinim yok! Qünki mən baxkələarning mənəni bu pəhirlinidiəjanlimrimdin məhürm kiləjinidin kərə əlginim tüzük! 16 Qünki mening hux həwəni jakarliximda pəhirləngüdək ix yok; qünki uning məjburiyəti mənəni bəsp turidu; hux həwəni jakarlimisam həliməja way! 17 Qünki əgər uni halis kilsam, buningdin manga in'am bolidu; əmma əz ihtiyarim bilən bolmisa, bu pəkət mening əqjədarlik burqini ada kiləjinim bolidu, halas. 18 Xundək ikən, mening in'amim zadi nemə bolidu? Mening in'amim dəl xuki, hux həwər jakarlioqinimda mən hux həwərgə kixiləni həksiz exitürimən — demək, in'amim

hux hawər yatküzüxtiki tegixlik [hək elix] (əməliyəttə, muxu uyultax Məsihning Əzi idi); hokuklirimni heq ixlətməslirimdin ibarəttur. **5** xundaqtimu, Huda ularning kəpinqisidin **19** Qünki həmmə adəmnin ilkidin ərkin bolup, əzümni kəpqilikə kul kildim; xu yol bilən tehimu kəprək adəmlərnı kayil kilip kutkuzsam dəymən. **20** Yəhudiylarnı kayil kilip kutkuzux üqün Yəhudiylarəja nisbətən Yəhudiyoja ohxax boldum; Təwrat kanuni astida turojanlarnı kayil kilip kutkuzux üqün (Təwrat kanuni astida turojan bolmisammu) Təwrat kanuni astida turojanlarəja nisbətən Təwrat kanuni astida turojanəja ohxax boldum; **21** Təwrat kanunida bolmiojanlarnı kayil kilip kutkuzux üqün Təwrat kanunida bolmiojanlarəja nisbətən (Huda aldida kanunsiz bolmay, bəlkı Məsihning kanuniəja boysunuxum bilən) mən Təwrat kanunida bolmiojanlarəja ohxax boldum; **22** ajizlarnı kayil kilip kutkuzux üqün ajizlarəja əzüm ajizdək boldum; mumkin kədər kəprək adəmnı kutkuzux üqün mən hərəkəndək adəmgə karita xundaq adəm boldum. **23** Əzümning hux hawərdin nesiwəm boluxı üqün uni dəp həmmə ixni kilimən. **24** Bəygiyə qüxkənlərnin həmmisi yügürixidu, əmma pəkət birila mukapatkə erixidiojanini bilməmsilər? Ojəlibə kəzinix üqün yügürünglər. **25** Musabikidə elixquqilarning həmmisi əzini hər jəhəttin tizginləydu; ular pəkət bir qirip ketidiojan təjoja erixix üqün xundaq kilidu, əmma biz bolsək qirimas taj üqün xundaq kilimiz. **26** Xunga mən nixansiz adəmdək yügürüwatmaymən; muxt atsam hawəəja atidiojan adəmdək bolmaymən. **27** Uning ornioja mən əz tenimni urup əzümgə kəndürüp, uni əzümgə kul kilimən; undək kilmiojanda, bəxqilarəja təlim jakarlap turup əzüm layakətlik bolmay kəlixim mumkin.

10 Qünki, i kərindaxlar, mən silərninğ ata-bowilirimizning həmmisining bulut astida yürgənlikidin wə həmmisining dengizdin etüp mangojanlikidin hawərsiz yürüxünglarnı halımaymən; **2** ularning həmmisi bulutta həm dengizda Musaning [yətəkqilikigə] qəmüldürülgən; **3** ularning həmmisi ohxax rohiy taamni yegən, **4** həmmisi ohxax rohiy iqimlikni iqkən; qünki ular əzlırigə [həmrəh bolup] əgixip yürgən rohiy uyultaxtin iqətti

(əməliyəttə, muxu uyultax Məsihning Əzi idi); **5** xundaqtimu, Huda ularning kəpinqisidin razi bolmiojanidi; qünki «Ular[ning jəsətliri] qəl-bayawanda qeqilip qəlojan». **6** Əmma bu ixlar ularning bexioja bizlərgə sawək-bexarət bolsun üqün qüxkənidi; buningdin məksət, bizning ularning yaman ixlarəja hawəs kıləjınidək hawəs kılmaslikimiz üqündur. **7** Silər yənə ularning bəzilirigə ohxax butkə qokunidiojanlardin bolmanglar; bular toqruluk; «Həlk yəp-ıqıxkə olturdi, andin kəyp-sapaəja turdi» dəp pütülgən. **8** Biz yənə ularning bəzilirining buzukqilik kıləjınidək buzukqilik kılmayli; qünki xu wəjidin ulardin yigirmə üq ming kixi bir kündila əldi. **9** Yənə ularning bəzilirining Məsihni siniojınidək Məsihni sinımayli; qünki xu səwəbtin ular yılanlar qeqixi bilən həlak boldi. **10** Yənə ularning bəziliri aqrinojandək aqrinip kəqxımanglar – nətijidə, ular jan aloquı [pərixətə] tərıpidin əltürüldi. **11** Əmdi bu wəkələrninğ həmmisi ularning bexioja bexarətlik misallar süpitidə qüxkən wə ahırki zamanlar beximizəja keliwatқан bizlərninğ ulardin sawək-ıbrət eliximiz üqün hatiriləngənidi. (aiōn g165) **12** Xuning bilən «Mən [etikadta] qing tirəp turmaqtımən» degən kixi əzining yikilip ketixidin həzi bolsun! **13** Silər duq kəlgən sinaklarning həmmisigə bəxkə adəmlərmu ohxax duq kəlgən. Wə Huda bolsa wədisidə turoquqidur, U silərnı kətürəlmigüdək sinaklarəja uqratmaydu, bəlkı sinək bexinglarəja qüxkəndə, xuning bilən təng uningdin etüp kutulux yolini yaritip beridu; silər xuning bilən uningəja bərdaxlik beridiojan bolisilər. **14** Xu səwəbtin, səyümlüklimin, butpərəsliktin kəqinglar! **15** Silərnı əkil-həxi jayida kixilər dəp qarap xuni eytiwatımən; səzligənlimni bəhalap bəkinglar: — **16** Biz bərikətlik bolsun dəp tiligən, bərikətlik jamdiki xarabni iqkinimiz, Məsihning kənidin ortək bəhirlənginimiz əməsmu? Bizning oxutқан nanni yeginimiz, Məsihning tenidin ortək bəhirlənginimiz əməsmu? **17** Biz nurojun bolsakmu bir nan, bir təndurmiz; qünki həmmimiz xu bir nandin nesiwə alimiz. **18** Jismaniy Israiləja qaranglar; qurbanliklarnı yegənlər qurbangahkə nesıpdaxlar əməsmu? **19**

Əmdi nemə deməqimən? Butka atap sunulojan **11** Əmdi silərni xuning üqün təripləymənki, qurbanlikning birər əhmiyiti barmidu? Butning i kerindaxlar, həmmə ixlarda silər birər əhmiyiti barmidu? **20** Yak, birak kapirlar meni əsləp turuwatisilər, mən silərgə butlaroşa sunojan qurbanliqlarni Hudaoşa əməs, tapxuroşinimdək, kərsətmilərni tutup bəlki jinlaroşa ataydu. Mən silərning jinlar bilən keliwatisilər. **3** Əmma mən silərning hər ortak nesipdax boluxunglarni halimaymən. ərning bexi Məsihdur, ayalning bexi ərdur **21** Rəbning jamidin wə jinlarning jamidin wə Məsihning bexi Hudadur dəp bilixinglarni təng iқkūqi bolsanglar bolmaydu; Rəbning halaymən. **4** Xunga, [ibadətka kətnaxkanda], dastihinoşa wə jinlarning dastihinoşa təng həkəndək ər bexioşa birnərsə artқан həlda dahil bolsanglar bolmaydu. **22** Rəbning həsət-oşəzipini kəzoşiməkqimizmu? Biz Uningdin dua kilsa yaki bexarət bərsə, u əz bexioşa hərmətsizlik kulojan bolidu. **5** Əmma [ibadətka kətnaxkanda], həkəndək ayal bexioşa birər kəzoşiməkqimizmu? Biz Uningdin dua kilsa yaki bexarət bərsə, u əz bexioşa hərmətsizlik kulojan bolidu; bundək ayalning qeqi qūxūriwətilgən, kəzoşiməkqimizmu? Biz Uningdin dua kilsa yaki bexarət bərsə, u əz bexioşa hərmətsizlik kulojan bolidu; bundək ayalning qeqi qūxūriwətilgən, [rəswa kilişoşan] ayaldin pərki yoktur. **6** Ayal kixining bexioşa artқini yok bolsa, qaqłiri qūxūriwətilsun; ayaloşa nisbətən qaqłirining kesiwətilixi yaki qūxūriwətilixi uyatlık ix bolsa, əmdi uning bexioşa birər artқini bolsun. **7** Qūnki ər kixi bolsa bexini yapmaslık kerək; qūnki ər kixi bolsa bexini yapmaslık kerək; qūnki u Hudaning sūrət-obrazi wə xan-xəripidur; əmma ayal kixi bolsa ərning xan-xəripidur. **8** Qūnki ər bolsa ayaldin əməs, bəlki ayal ərdindur. **9** Xuningdək ər kixi ayal üqün əməs, ayal kixi ər üqün yaritiloşandur. **10** Bu səwəbtin, həm pərixtilərning səwəbidin Bu səwəbtin, həm pərixtilərning səwəbidin ayal kixi bexida həkək[nin] [bəlğisigə] igə boluxi kerək. **11** Həlbuki, Rəbdə ayal ərsiz bolmas wə ər ayalsiz bolmas; **12** qūnki ayal ərdin qikirilənimdək, ər ayal arқilik [tuşulidu]; lekin həmmə ix Hudadindur. **13** Əz kənglūnglarda bəhə beringlar; ayallarning bexioşa birnərsə artmay turup Hudaoşa dua kilixi muwapıqmu? **14** Təbiətning əzi silərgə ər kixining uzun qaqłiri bolsa uningə uyat ikənlikini əgətmidimu? **15** Əmma ayal kixining uzun qaqłiri bolsa, bu uningə xan-xərəp bolidu; qūnki uning uzun qaqłiri uningə bezək-yepinqa bolsun dəp təkdim kilişoşan. **16** [Birsining bu ixlər toşruluk] talax-tartix kuloşu bolsa, [xuni bilsunki], bizlərdə həm Hudaning jamaətliridimu xulardın bəhə hək kaidilər yoktur. **17** Əmma hazır deməkqi boləjan ix, yəni silər yioşiloşan sorunlarəşa kəlsək, uningda silərni təripləymən; qūnki yioşiloşinglarning nətijisi paydilik əməs, silərmu meni ülgə kilinglar.

bəlki ziyanlıq boluwatidu. **18** Qünki birinçidin, silər jamaəttə yiqilöjünglarda, aranglarda guruhlaroşa belünüxlər bolöjanlikini anglidim; bu gəpkə qışmən ixəndim. **19** Aranglarda belünüxlər pəyda bolmay qalmaydu. Undak bolmioqanda aranglarda kimning layakətlük bolöjanlikini kəruwalöjili bolmaytti. **20** Silər bir yərgə jəm bolöjünglarda, silər [həqikətən] «Rəbning ziyapiti»din yeməysilər. **21** Qünki yegininglarda hərbinglar baxqilarning yeyixini kütməylə özünqlar elip kəlgən oqizani yəwerisilər-də, birsi aq kalidu, yənə birsi məst bolup ketidu. **22** Yəp-iqixkə öz öyliringlar yokmu? Hudaning jamaitini kəzgə ilmay, yoksullarni hijalətkə koymaqqimusalər? Silərgə nemə desəm bolar? Silərni təripləmdimən? Yaq, silərni təripliməymən. **23** Qünki mən silərgə [Rəbning ziyapiti tooruluk] yətküzgənlirimni özüm Rəbdin tapxuruwalöjanmən; demək, Rəb əysaoşa satkunluk kilingöjan keqidə u kəlioşa nan elip, **24** təxəkkür eytkəndin keyin uni oxtup: «Mana, silərgə atalöjan Mening tenim; buni Meni əsləp turux üqün muxundak kilinglar» — dedi. **25** Xuningdək, oqizadin keyin u jamni kəlioşa elip: «Mana, bu jamdiki xarab kənimda bolöjan «yengi əhdə»dur; hər kətim buningdin iqkininglarda, Meni əsləp turux üqün xundak kilinglar» — dedi. **26** Qünki silər hər kətim bu nandin yegən, bu jamdin iqkən bolsanglar, taki Uning kaytip kelixigiqə silər Rəbning ölümini jakarlıöjan bolisilər. **27** Xuning üqün, kimki layakətsiz həlda bu nanni yesə yaki Rəbning jamidin iqsə, Rəbning teni həm kənioşa nisbətən gunahkar bolidu. **28** Xuning üqün hər birsi bu ixlar üstidə öz-özini təxürüp, andin nandin yesun, jamdin iqsun. **29** Qünki [Rəbning] tenini pərk ətməy turup yegüqi wə iqküqi hər kim özigə həküm-jazani yətküzüp yəp-iqidu. **30** Bu səwəbtin aranglardiki nuroqun adəmlər zəiplixip kesəl boldi, hətta heli bir qismi [ölümdə] uhlap qəldi. **31** Ləkin əgər öz üstimizni təxürüp həküm qikəroşan bolsak, beximizöşa [Rəbning] həküm-jazasi qüxürülməydiöjan bolidu. **32** Əmma gərqə üstimizgə Rəb təripidin həküm-jazalar qüxürülgən bolsimu, əməliyəttə bu Uning bizgə qüxürgən «təribiyə jazasi»dur; buningdin

məksət, bizning bu dunya bilən birliktə həlakətkə həküm kilingmaslikimiz üqündur. **33** Xunga, i kəringdaxlar, [Rəbning ziyapitidə] yeyixkə jəm bolöjünglarda, [həmməylən toluk kəlgüqə] bir-biringlarni kütüinglar. **34** Birsi aq kərsak bolsa awwal əyidə yəp kəlsun; xundak kiling siləring jəm boluxunglar özünqlaroşa həküm-jaza yətküzməydiöjan bolidu. Qəloşan baxqə məsililərnəni bolsa, mən baröjinimda tərtipkə salimən.

12 Əmma i kəringdaxlar, rohij iltipatlaroşa kəlsək, siləring ular tooruluk bilməy kəlixinglarni halimaymən. **2** Silər taipiləring arisida bolöjan waqtinglarda hərhil yollaroşa baxlinip, gas-gaqa butlaroşa [qokunuxka] azdurulup kətkininglarni bilisilər. **3** Xunga mən silərgə ukturimənki, həqkim Hudaning Rohida turup: «əysaoşa lənət!» deməydu wə hər kəndak biri Mukəddəs Rohda bolmay turup «əysa Rəbdur!» dəp eytalmaydu. **4** Əmma iltipatlar hilmuhil, ləkin Roh bolsa birdur. **5** Hizmətlər bolsa hərhil, əmma [biz hizmitini kilingdiöjan] Rəb birdur. **6** Ixləx yollari hərhil, əmma həmməyləndə həmmə ixni wujudkə qikəroşuqi Huda birdur. **7** Əmma həmməylənnəng mənəpəti üqün hər birigə Rohning namayan boluxi beoixlinidu. **8** Qünki Roh arkilik birigə danalik yətküzgüqi səz, yənə birigə xu ohxax Roh arkilik həwər yətküzgüqi səz təksim kilingidu; **9** yənə ohxax Roh arkilik baxqə birigə alahidə ixənq, yənə birigə ohxax Roh arkilik [kesəllərnəni] saqaytix iltipatliri, **10** birawoşa məjizilərnəni yaritix təksim kilingidu; birawoşa wəhiy-bexarət berix; birawoşa hərhil rohlarini pərk etix, birawoşa naməlum tillarda səzləx, yənə birawoşa naməlum tillarni tərjimə kiling iltipati təksim kilingidu. **11** Əmma bu ixlarning həmmisini yürgüzgüqi ohxax xu bir Rohdur, U hər birigə Əzi layik kərup, ayrim-ayrim təksim kiling beridu. **12** Qünki insanij tən bir bolsimu nuroqun əzaliri bolöjindək, xundaklə əzaliri nuroqun bolsimu əzara koxulup bir tən bolöjandək, Məsilə Əzimu həm xundakdur. **13** Qünki həmmimiz, məyli Yəhudiylar bolsakmu, Greklər bolsakmu, kullar bolsakmu, hərlər bolsakmu, bir Rohda bir tənqə

kirixkə qəməldürüldük wə bir Rohtin iqixkə nesip kılınduk. **14** Qünki tən birlə əzadin əməs, bəlki kəp əzalardin tərki b tapıdu. **15** Əgər put: «Mən kol bolmi oqinim üqün mən təngə təwə əməsmən» desila, undakta u həkikətən təngə təwə əməs bolamdu? **16** Kulaq: «Mən kəz əməs, xunga mən təngə təwə əməsmən» desila, undakta u həkikətən təngə təwə əməs bolamdu? **17** Pütün tən kəzla bolsa, undakta anglax sezimimiz nədin bolıdu? Pütün tən kulaqla bolsa, undakta purax sezimimiz nədin bolıdu? **18** Həlbuki, Huda Əzığə layik kərgən tən əzalirining hər birini ayrim-ayrim əz jayı oqə orunlaxturoqan; **19** əgər ularning həmmisi ohxax əza bolsa, undakta uni kəndakmu tən degili bolatti? **20** Əmdilik tə əzalar kəp, tən bolsa birdur. **21** Kəz kəloqə: «Mening sanga ehtiyajim qüxməydu!» deyəlməydu; yaki bax bolsa putlar oqə: «Mening silərgə ehtiyajim qüxməydu!» deyəlməydu. **22** Dəl əksi qə, təndiki ajiz-ərziməs dəp kəringən əzalar kəm bolsa bolmaydu; **23** wə həm təndiki biz etiwarsiz dəp həsəbloqan əzalar oqə bolsa, tehimu kəprək etiwər kəlimiz; xundakla iskətsiz dəp kəraloqan əzalirimiz tehimu iskətlik kəlinidu; **24** əslidə yariximlik boləqan əzalirimiz oqə bolsa xundak kəlixning həjiti yok. Əmma Huda pütün tənni xundak birləxtürgənki, U etiwarsiz dəp həsəblənoqan əzalar oqə tehimu kəp etiwər beridu. **25** Buningdin məksət təndə həq bəlinüxlər bolmasliki, bəlki barlik əzalar əzara ohxax kəyümqanliktə boluxi üqündur. **26** Bir əza japa-dərd tartsa, barlik əzalar uning bilən təng japa-dərd tartıdu; bir əzaoqə xərəp kəlsə, barlik əzalar uning bilən təng xadlinidu. **27** Əmdi silər Məsihning tenidursilər, hər biringlər Uning ayrim-ayrim əzasidursilər. **28** Huda jamaəttə muxundaklarıni orunlaxturoqan: — awwal rosullarıni, andin pəyoqəmbərlərini, üqinqi bolup təlim bərgüqilərini; andin məjizə kərsətküqilərini, andin türlük kəsəllərini sakaytix iltipatlirioqə igə boləqanlarıni, yardəm bərgüqilərini, yetəkqilik kəloqəqilərini, hər hil naməlum tillarda söləydi oqanlarıni təyinləp orunlaxturoqandur. **29** Həmməylən rosulmu? Həmməylən pəyoqəmbərmu? Həmməylən təlim bərgüqimü? Həmməylən məjizə

kərsətküqimü? **30** Həmməyləndə sakaytix iltipatlirü barmu? Həmməylən naməlum tillarda söləmdü? Həmməylən naməlum tillarıni tərjimə kəlaləmdü? **31** Əmma silər qongrak iltipatlarıni təkəzza bolup kəoqlanglar; həlbuki, mən hazır silərgə həmmidin əwzəl bir yolni kərsitip bəray.

13 Mən əgərdə bu dunyadiki kixilər söləwatқан hər hil tillar həttə pərixtilərninğ tillirü bilənmu sölizəyləydi oqan bolsammu, birək mən məhir-muhəbbətsiz bolsam, u qaoqda mən pəkət bir «dang-dang» kəlidioqan mis dang, bir «qang-qang» kəlidioqan qang bolup kəlimən, halas. **2** Əgər mən pəyoqəmbərlik kəlalısam, barlik sirlar, barlik bilimlərini qüxinip boləqan bolsammu, həm xuning bilən bir wəqıtta təoqlarıni yətkiyəligüdək toluq ixənqtə bolsammu, əmma məndə məhir-muhəbbət bolmısa, undakta mən həq nərsə bolmi oqan bolimən. **3** Əgər barlik mal-mülkümmü sədikigə atar həm tenimni [Hudaning yolida] kurbanlik süpitidə kəydürülüxkə sunoqan təoqdiridim, əmma məndə yənıla məhir-muhəbbət bolmısa, undakta mening həq kəndak paydam yok boləqan bolıdu. **4** Muhəbbət səwr-təkətlik bolux həm məhribanliktur; Muhəbbət həsəthorluk kəilməydu: Muhəbbət əzini məhtiməydu, Təkəbburluk kəilməydu, **5** Nomussizlik kəilməydu, Əz mənpəətini kəzləp yürməydu, Teriktürülməydu, Kənglidə əqmənlik saklıməydu; **6** Həkkanıysizlik tən huxal bolməydu, Bəlki əməliyəttin, həkikəttin kənglik kəlidü, həmmigə yüzlinip [Huda oqə] ixinidu, həmmə ixkə ümid bəoqlaydu, həmmigə qıdaydu. **8** Məhir-muhəbbət hərgiz ahırlaxməydu. Bəxərtlər bolsa, kəroqə kəlməydu: «naməlum tillar» bolsa, tügəydu: [məjizilik] bilimlərmü kəroqə kəlməydu. **9** Qünki bizning bilidioqanlirimiz kəismən, bəxərt bəridioqanlirimiz kəismən; **10** ləkin mukəmməlik kəlgəndə, kəismənlik yokilidu. **11** Mən kəqikimdə balılarqə sölidim, balılarqə oy lidim, balılarqə həsəblidim; qong boləqinimda, mən balilikni təxlidim. **12** Qünki biz hazır bir tutuk derizidin müjməl həlda kərimiz, ləkin xu

qaoqda yuzmuyuz korimiz: Hazir man kismen tonuymen, xu qaoqda man [Huda] meni tonup keliwatqandek tonuymen. 13 Hazir ixanq, umid, meh'ir-muh'abbattin ibarat bu uq narsa turuptu; bulardin eng ustun turidiojini meh'ir-muh'abbattur.

14 Meh'ir-muh'abbatka intilip uni qoqxilinglar wa ham rohiy iltipatlaroqa, bolupmu bexarat berixka intizar bolunglar. 2 Qunki namelum tilda sezlaidiojan kixi adamlerga amas, balki Hudaqa sezlaidydu; angliouqilardin heqkim uni quxanmaydu, amma u Rohta sirlik ixlarni eytip beridu. 3 Lekin bexarat beridiojan kixi bolsa adamlarning etikadini kuruxka, ularni riojbatlenduruxka wa taselli berixka sezlaidydu. 4 Namelum tilda sezliguqi oz rohini kuridu; amma bexarat berguqi jamaatning [etikadini] kuridu. 5 amdilikta man silarning hamminglarning namelum tillarda sezliyaxinglarni umid qilimen, lekin bexarat berixinglarni tehimu umid qilimen. Namelum tilda sezliguqi sezini terjima kilmisa, jamaatning etikad kuruluxida bexarat berguqi uningdin uluq bolidu. 6 Kerindaxlar, man yeninglaroqa kelip, namelum tillardila sezliginim bilan melum wahi, bilim, bexarat yaki talimni yatkuzmisem, man silerga nemə payda tegkuzimən? 7 Hetta awaz qikiralaydiojan jansiz narsilar, mayli nay bolsun, qiltar bolsun xundak; ularning ahanglirining bir-biridin parki bolmisa, ularda qelinojan padə kandakmu park etilsun? 8 [Jəng] kaniyimu bəlgilik bir ahəngda qelinmisa, kim jənggə hazirlansun? 9 Xuningdək silər tilda enik quxinəligidək sez kilmisənglar, nemə deməkqi bolojininglarni kim quxinələydu? Silər hawaroqa gəp qiləndə bolisilər. 10 Jahanda, xubhisizki, hilmuhil til-awazlar bar wa ularning heqkaysisi manisiz amas; 11 əgər əmdi man melum awaz-tilning manisini bilmisem, man sezliguqigə nisbatən yat wa u manga nisbatən yat bolidu. 12 Əhwal silərdimu xundak, Xunga, silər rohiy iltipatlaroqa kizojinlik bilən intilənikənsilər, jamaatning etikadini kuridiojan iltipatlaroqa bay boluxka intilinglar. 13 Xunga, namelum tilda sezlaidiojan kixi

sezligənlirini terjima kilip berələydiojan bolsam dəp dua qilsun. 14 Qunki namelum tilda dua qiləjinimda, rohim dua kilidu, lekin əkil-idrakimdin bolsa mewə qikmaydu. 15 Undakta kandak kilix kerək? Mən bəzidə rohim bilən dua kilimən, həm bəzidə əkil-idrakim bilənmu dua kilimən; mən bəzidə rohim bilən mədhijə nahxilirini eytimən, həm bəzidə əkil-idrakim bilənmu mədhijə nahxilirini eytimən; 16 bolmisa, pəkət rohing bilənla mədhijə okusang, ixlətkən [tilingni] bilmigənlərnin gatarida olturojuqi təxəkkürənggə kandakmu «Amin» deyəlisun? Qunki u eytkiniginə quxanmaydu. 17 Sən dərhəqikət təxəkkürni yahxi eytisən, amma yeningdiki angliouqinigin etikadi kurulojini yok. 18 Mən bundak namelum tillarda xəhsən həmminglardin kəp sezlaidiojanlikim uqun Hudaqa təxəkkür eytimən; 19 həlbuki, jamaəttə boləjanda, namelum tilda tümən eoiz sezliginimdin kərə, baxqilaroqa təlim-tərbijə berəligidək quxinixlik sezdin bəx eoizla sezliyəlisəm dəymən. 20 Kerindaxlar, əkil-hoxunglarda bala bolmanglar; yamanlik jəhətidə bowaq bolunglar, amma əkil-hoxunglarda pixkədəm bolunglar. 21 Təwratta: «Qət tilliklarning sezi wa yat adəmlərnin ləwliri arkilik Mən muxu həlkə gəp qilimən; lekin xundak bolsimu ular yənila Manga kulak salmaydu — dəydu Pərwərdigar» dəp pütülgəndur. 22 Xunga «namelum tillar» bolsa bir alamət bəlgidur; etikadqilaroqa amas, balki etikadsizlaroqa alamət bəlgidur; wəhiy-bexarətlər bolsa, etikadsizlar uqun amas, balki etikadqilar uqun bolidu. 23 Xuning uqun pütkül jamaət bir yərdə jəm boləjanda, həmmisi əz aldioja bundak namelum tillarda sezləwərsə wa sadde yaki etikadsiz kixilər kirip qalsa, ular həmminglarni sarang bolup kapsilər deyixməndu? 24 Əmma həmminglar wəhiy-bexarət yatkuzənglar, etikadsiz yaki sadde kixi aranglaroqa kirip qalsa, həmminglar təripidin uning gunəhlirioja tənbiə berilidu, həmminglar təripidin uning gunəhkar ikənlik kərsitilidu; 25 kəlbidiki sirlar axkarə kilinojanda, u ezini yərgə taxlap: — «Huda həqikətən aranglardidur» dəp Hudaqa səjdə kilidu. 26 Əmdi kerindaxlar, kandak kiliximiz kerək? Silər bir yərgə jəm

bolojninglarda, hərbiringlarda [bir iltipat] bolidu; birsidə mədhıyə nahxisi, birsidə təlim, birsidə namələum til, birsidə wəhiy, birsidə namələum tilning yeximi bolidu. Həmmə ixlar etiqadning quruluıi üqün bolsun. 27 Namələum tilda sezlıgüqılər bolup qalsa, ikkisi yaki əng kəp bolqanda üqi nəwət bilən sezlisun wə birsi ularning eytkanlirini ərısun. 28 Əmma [jamaəttə] ərıgüqi bolmisa, u süküt kılsun; ez-ezıgə wə Hudaqə eytsun. 29 Wəhiy-bexarət yətküzgüqılər bolsa, ikki-üqi sezlisun; qalojanlar gəplirining wəznini ditlap tursun; 30 Əmma olturojanlar arisidin baxqa bir kixıgə məlum bir wəhiy berilsə, sezləwatқан kixi sezinı tohtitip nəwətnı uningqə bərsun. 31 Qünki həmmınglar bir-birləp wəhiy-bexarət yətküzsənglar bolidu; xuning bilən həmməylən əginidu, həmməylən riqbətlinidu. 32 Pəyoqəmbərlərnıng əz rohliri pəyoqəmbərlərnıng əzlırigə itaət kılidu. 33 Qünki Huda qalaymıqanqılık tuqduroquqi əməs, bəlki tinq-hatırjəmlik bərgüqidur. Barlık mukəddəs bəndilərnıng jamaətliridə xundak tərtip bar. 34 Aranglardiki ayallar jamaətlərdə süküttə oltursun; ularning sezlıxıgə ruhsət kılinmiojan; Təwrat qanunida bəlgiləngəndək, ular [tərtipkə] boysunsun. 35 Əmma ular məlum ixni bilməkqi bolsa, əyidə əz ərliridin sorısun; ayalning jamaəttə sezlıxi uyatlık ixtur. 36 Hudaning sez-kalami silərdin baxlanojanmu?! Yaki yaloquz silərgıla yetip kəlgənmu?! 37 Birsı əzini wəhiy-bexarətqi yaki rohiy kixi dəp sanisa, u silərgə hazır yazojan bu sezümnıng həqıqətən Rəbning əmri ikənlikini etirap kılsun. 38 Birsı buni etirap kılixni halımisa, u etirap kılinmaydu. 39 Xuning üqün, i qerındaxlar, wəhiy-bexarətlərnı yətküzüxkə təlmürüp intilinglar, xundakla namələum tillarda sezləxni qəklımənglar. 40 [Hulasə kılip eytkanda], hərbir ix qiraylık, tərtiplik kılınsun.

15 Əmma, i qerındaxlar, mən silərgə əslidə yətküzgən hux həwərnı bayan kılməqimən; silər bu hux həwərnı qəbul kılojan wə uningda qing turuwatısılər; 2 mən silərgə yətküzgən hux həwər boləjan kalamda qing turojan bolsənglar, — (ixəngininglar bikaroqə kətmıgən bolsa) — silər uning ərkılık

qutkuzuluwatisılər. 3 Qünki mən əzümgə amanət qılinojanlirini əng zərür ix süpitidə silərgımu tapxurdum; yəni, Təwrat-Zəburda əldin eytilojinidək, Məsih gunəhlirimiz üqün əldi; 4 U dəpnə kılındi; wə üqinqi küni yənə Təwrat-Zəburdə əldin eytilojinidək tirildürüldi; 5 U Kefəsqə, əndin on ikkiyləngə kəründi; 6 əndin U bir sorunda bəx yüzdin artuq qerındaxqə kəründi; ularning kəpinqisi bügünki kündə tirik, əmma bəziliri əlümdə uhlawatidu; 7 U Yəqupqə, əndin rosullarning həmmisıgə kəründi; 8 Həmmisidin keyin U huddi wəqıtsız tuqulojan bowəktək boləjan mangımu kəründi. 9 Qünki mən rosullar arisidiki əng təwinimən, rosul dəp atilixqə layıq əməsmən; qünki mən Hudaning jamaitıgə ziyanəkılik kılojanmən. 10 Ləkin hazır nemıla bolsam Hudaning mehir-xəpkiți ərkılık boldum; Unıng mənqə kərsətkən xu mehir-xəpkiți bikaroqə kətmidi; qünki mən [Hudaning hizmitidə] barlık rosullardin bəkrək japalık boldum; Unıng mənqə kərsətkən xu mehir-xəpkițidur. 11 Dəmək, məyli mən yaki baxqə [rosullar] bolsun, həmmimızning yətküzgənliri ohxax bolup, u dəl silər ixinip qəbul kılojan hux həwərdur. 12 Əmma Məsih əlgənlər iqidin tirildürülgən dəp jakarlanəjan bolsa, qəndəqmı aranglardiki bəzilər əlgənlərnıng tirilixi degən yəq ix, dəydu? 13 Əmma əlgənlərnıng tirilixi degən yəq ix bolsa, Məsihning tiriliximu yəq ix boləjan bolattı. 14 Xuningdək əgər Məsih əlümdin tirilgən bolmisa, jakarlıəjan həwirimiz bihudə boləjan, silərnıng etiqadinglarmı bihudə boləjan bolattı. 15 Həttə bizmu Huda toşrisidiki yalojan guwahqılər boləjan bolattuq — qünki biz Hudaning Məsihni əlümdin tirildürgənlikıgə guwahlık bərdük. Əgər həqıqətən əlümdin tirilix bolmisa, Huda Məsihnimu əlümdin tirildürmıgən bolattı. 16 Qünki əlgənlər qayta tirildürülmisə, Məsihmu tirilmıgən bolattı. 17 Mubada Məsih tirilmıgən bolsa, etiqadinglar kərəksız boləjan, silər tehiqə gunəhliringlarda yürüwatқан bolattınglar, 18 xundakla Məsihtə əlümdə uhlawatқанlarmı həlakətkə yüz tutқан bolattı. 19 Əgər ümidimizni pəqət bu dunyadiki həyatimiz üqünla Məsihgə baqlıəjan bolsəq, biz insanlar arisidiki əng biqarə adəmlərdin

bolqan bolimiz. 20 Emma əməliyətə, Məsih — buni eytsam silər üçün uyat əməsmu? 35
өлümdə uhliqanlar iqidə «hösulning tunji Bəlkim birsi: «Ölüklər qandak tirildürilər? Ular
mewisi» bolup, ölümün tirilgəndur; 21 Qünki bir qandak tən bilən tirilər?» — dəp sorixi mumkin.
insan arkilik ölüm [aləmdə] pəyda bolqinidək, 36 I əhmək kixi, sening terioqining, əlməy turup
ölümdin tirilixmu bir insan arkilik [aləmdə] kaytidin tirilməydu. 37 Həm sening terioqining,
pəyda boldi. 22 Adamatimizdin bolqanlarning əsümlükning teni əməs, bəlki uning yalingaq
həmmisi [uning tüpəylidin] ölümgə məhkum deni — məsilən, buqdayning yaki baxqa birər
bolqanliqioja ohxax, Məsihdə bolqanlarning ziraətning deni, halas. 38 Wə keyin Huda
həmmisi [Uning tüpəylidin] ölümün həyatqa Əz haħixi boyiqə uningqə məlum bir tənni
erixidu. 23 Emma həmməylən əz nəwət-beridu; xundakla uruk danlirining hər birigə
katarida tirilidu; tunji hösulning mewisi bolqan Məsih birinqi; ikkinqilər bolsa Məsihning əzining tenini ata qilidu. 39 Janiwarlarning ətliri
Məsih birinqi; ikkinqilər bolsa Məsihning has ətliri bar, haywanlarning əzigə has ətliri
dunyaqə kaytip kəlginidə əzigə təwə bolqanlar. 24 Andin ahirət bolidu; xu qaqda U barlik bar, uqar-qanatlarningmu bar, beliklarningmu
hökümranlikni, barlik hokuk wə hərhil küqlərni has ətliri bar, uqar-qanatlarningmu bar, beliklarningmu
əməldin qaldurup, padixahlikni Huda-Atioja bar. 40 Asmanda jisimlar bar, yər yüzidimu
tapxuridu. 25 Qünki U barlik düxmənlərni jisimlar bar; əmma asmandikisining jula-xəripi
[məqlup qilip] ayioji astida qilojuqə həküm baxxiqə, yər yüzidikisiningmu baxxiqə bolidu; 41
sürüxi kerəktur; 26 əng ahirki yoqitilidiojan Kuyaxning xan-xəripi bir hil, ayniq xəripi yənə
düxmən bolsa ölüm əzidur. 27 Qünki [Zəburda] bir hil, yultuzlarning xan-xəripi yənə bir hildur;
«[Huda] pütkül məwjudatni Uning ayioji astioja qünki yultuzlar xan-xərapliridə bir-biridin
boysundurojan» [dəp pütüklüktur]. Emma pərqlinidu. 42 Ölümdin tirilix həm xundaktur.
«pütkül məwjudat Uningqə boysundurulojan» [Tən] qirix həlitidə terilidu, qirimas hələttə
deyilginidə, roxəni, xu «pütkül» degən səz tirildürüldü; 43 Uyatliq hələttə terilidu, xan-
«həmmi Uningqə Boysundurojuzujuqi»ning xərəp bilən tirildürüldü; ajiz hələttə terilidu,
əzini iqigə alojan əməstur. 28 Emma həmmə əmma küq-kudrət bilən tirildürüldü. 44 U
Uningqə boysundurulojandin keyin, Oqul təbiətə təwə bir tən süpitidə terilidu; rohqa
həmmi əzigə boysundurojuqioja boysunidu; əslidə təbiətə təwə bir tən bolup tirildürüldü;
xuning bilən Huda həmmi əzigə boysundurojuqioja boysunidu; əslidə təbiətə təwə bir «janliq» tən
29 Ölümdin tirilix bolmisa, bəziləning əlgənlər bolidu. 45 Xunga [Təwratta] tən bolqan bolsa, əmdi
üqün qəməldürüluxini qandak quxinix kerək? mundak pütülgəni: «Tunji insan Adəm'atimiz
əlgənlər zadi tirilmisə, kixilər ular üqün nemə tirik bir jan qilip yaritildi»; əmma «ahirki
dəp qəməldürüldü? 30 Bizlər nemə dəp Adəm'ata» bolsa həyatliq bərgüqi Roh boldi. 46
[hər küni] hər səəttə həwp-hətərgə duq kelip Emma əwwal kəlgini rohij adəm əməs, bəlki
yürimiz? 31 Rəbbimiz Məsih Əysada silərdin «təbiətə təwə boljuqi» adəm idi, keyin «rohij
pəhirlinixim rast bolqandək, [i kərindaxlirim], adəm» kəldi. 47 Dəsləpki insan bolsa yərdin,
mən hər küni ölümgə duq kelimən. 32 asmandin kəlgəndur; 48 Tupraqtin apiridə
əgər insanlarning nukti'inəziridin eytkanda qilinijini qandak bolqan bolsa, [uningdin]
«əfəsus xəhiridə wəħxiy haywanlar bilən [bolqan] «tupraqliq»larmu xundak bolidu;
elixtim» desəm, əlgənlər ölümün tirilmisə, asmandin kəlgini qandak bolsa, uningdin
buning manga nemə paydisi? «ətə bəribir bolqan «asmanliqlar»mu xundak bolidu. 49
ölüp ketidiojan bolqandin keyin, yəp-iqip Bizlər «tupraqliq adəm» sürütidə bolqinimizdək,
yürüwalayli» degən səz yolluq bolmamti? «asmanliq adəm» sürütidimu bolalaymiz. 50
33 Aldanmanglar; qünki «Yaman həmraħlar Əmma xuni eytimənki, i kərindaxlar, ət wə
əhlakni buzidu». 34 Həkkəniy bolux üqün üqün əzindaxlar, ət wə
oyojinglar, gunahdin kol üzinglar; qünki qandin tərəlgənlər Hudaning padixahliqioja
bəziliringlarda Huda toqruluq həwər yoqtur warisliq qilalmaydu; qirigüqi qirimaydianoja
warisliq qilalmaydu. 51 Mana, mən silərgə

bir sirni eytip berimən; biz həmmimizla [өлümdə] uhlaydınların bolmaymiz; birak həmmimiz özgərtimiz! **52** Bir dəkiqida, kəzni bir yumup aqquqə, əng ahırkı kanay qelinəanda özgərtimiz; qünki kanay qelinsila əlgənlər qirimas həyatka tirildürüldü, xundakla özgərtimiz; **53** Qünki bu qirip kətküqi qirimas həyatni kiyiwelixa, bu əlgüqi əlməslükni kiyiwelixa kerək; **54** Əmma qirip kətküqi qirimas həyatni kiygəndə, bu əlgüqi əlməslükni kiygəndə, xu qaqda bu söz əməlgə axurulidu: «Əlüm qəlibə tərpidin yutulup yökutulidu!». **55** «Ah, əlüm, sening nəxtiring kəni?! Ah, əlüm, sening qəlibəng kəni?!» (Hadēs 986) **56** Əlümdiki nəxtər — gunahur, gunahning küqi bolsa, Təwrat kanuni arkilik namayan bolidu. **57** Ləkin bizni Rəbbimiz Əysa Məsilh arkilik bularning üstidin qəlibigə erixtürgüqi Hudaqa təxəkkür! **58** Xuning üqün, səyümlük qerindaxlirim, qing turup təwrənməs bolunglar, Rəbning hizmitidiki ixliringlar həmixə kəng ziyadiləxsun; qünki Rəbdə boləjan əjir-japayinglar hərgiz bihudə kətməydoqanlıqini bilisilər.

16 Əmdi muqəddəs bəndilər üqün ianə toplax toqruluk, silərnu Galatiya əlkisidiki jamaətlərgə tapiloqinimdək qilinglar. **2** Hər həptining birinqi künidə hərbinglar tapawitinglarning bərikiti boyiqə uningdin bir ülüxini əjiritip öz yeninglarda saklap koyunglar; xundak kilsanglar, kəlgən waqtimda ianə toplax həjət bolmaydu. **3** Mən kəlginimdə, silər qaysi adəmlərni layik kərip tallisanglar, mən xularqa [tonuxturux] hətlirini yezip berip muxu ianə-xəpkiinglarni Yerusalemoqa apirip berixkə əwətimən. **4** Meningmu berixim muwapik kəriksə, ular manga həmrah bolup baridu. **5** Əmma mən Makedoniyə əlkisidin ətkəndin keyin yeninglarqa kelimən — qünki mən Makedoniyədin ətməqimən — **6** bəlkim mən silər bilən billə bir məzgil turuxum mumkin, hətta yeninglarda qixlap kəliximmu mumkin; xuningdək andin kəyergə barmaqqi bolsam, silər yardım kilip, meni yoloqa selip koyarsilər. **7** Qünki bu kətim silərni yol üstidila kərip ətup ketixni halimaymən, bəlkı Rəb buyrusa, silər bilən billə uzunrak bir məzgil turoqum bar. **8**

Əmma mən Əfəsus xəhiridə orma həytioiqə turmaqimən. **9** Qünki [muxu yərdə] manga əjayib qong, utuk-mewə beriwatqan bir ixik kəng eqildi, xuningdək qarxi qikquqilarmu kəp. **10** Timotiy yeninglarqa berip tursa, uning aranglarda qorqmay ərkin-azadə yürüxigə kəngül bəlunglar. Qünki umu manga ohxax Rəbning hizmitini ixləwatidu. **11** Xunga həqkim uni təwən kərmisun; bəlkı uni mening yenimoqa kelixi üqün aman-esən uzitip yoloqa selip koyunglar; qünki uning qerindaxlar bilən billə kelixini kütməktimən. **12** Əmma qerindiximiz Apolləska kəlsəm, uningdin qerindaxlar bilən billə silərninq yeninglarqa berixni kəp ətündüm. Ləkin uning həzirqə barəqisi yox. Keyin pürsət pixip yetilgəndə baridu. **13** Həoxyar bolunglar, etikadta qing turunglar; mərdanə ərdək bolunglar! Qəysər bolunglar! **14** Silərninq kiləjan həmmə ixinglar məhir-muhəbbət bilən kilinsun. **15** Əmdi, i qerindaxlar, Ahaya əlkisidiki əng dəsəlpki etikad mewisi boləjan İstifanas wə uning ailisidikilərni, xundakla ularning Hudaning muqəddəs bəndiliringning hizmitidə boluxka qandak əzlrini atioqanlıqini obdan bilisilər; mən silərdin ətünimənki, muxundak kixilərninq wə ular bilən birliktə hizməttə hər bir japa tartiwatqanlarning səzlrigə kiringlar. **17** Əmma [yeninglardin] İstifanas, Fortunatus wə Akayikusning bu yərgə meni yoxlap kəlgənlikidin xadlandim; qünki ular silər tərəptin kəm boləjanlirini toluqlap bərdi. **18** Qünki ular mening rohimni wə həm silərninqkinimu yengiləndurdi; xunga xundak adəmlərni ətiwarlap hərmətlənglar. **19** Asiyadiki jamaətlərdin silərgə salam. Akwila wə Priskilla həm ularning əyidə jəm bolidoqan jamaəttinmu Rəbdə silərgə qizəqin salam yollaydu. **20** Qerindaxlarning həmmisi silərgə salam yollaydu. Bir-biringlar bilən pak səyüxlər bilən salamlixinglar. **21** Mana, mənki Pawlus öz qolum bilən salam yeziwatimən! **22** Hərkim Rəb Əysa Məsilhni səyüqi bolmisa, uningə lənət bolsun! Rəbbimiz, kəlgəysən! **23** Rəb Əysa Məsilhning məhir-xəpkiiti həmminglarəqa yar boləqay! **24** Mening Məsilh Əysada boləjan muhəbbitim həmminglar bilən billə boləqay. Amin!

Korintliklar oʻra 2

1 Hudaning iradisi bilan bekitilgan, Məsih Əysaning rosuli mənki Pawlus wə kerindax boləjan Timotiydin Korint xəhiridə turuwatqan, Hudaning jamaitigə wə xuningdək pütkül Ahaya əlkisidiki barlik muqəddəs bəndilərgə salam! **2** Atimiz Huda həm Rəb Əysa Məsihtin silərgə mehİR-xəpkət wə hatirjəmlik boləyay! **3** Rəbbimiz Əysa Məsihning Atisi, rəhimdilliklarning igisi Ata, barlik riəbt-təsəllining Igisi boləjan Hudaəja təxəkkür-mədhiyə okuləyay! **4** Biz uqriəjan hərəkəndəq japa-muxəkkəttə U bizgə riəbt-təsəlli beriwatidu, xuning bilən biz Huda təripidin riəbtləndürülgən bolup U yətküzgən riəbt-təsəlli bilən hərəkəndəq baxqə japa-muxəkkətkə uqriəjanlarəja riəbt-təsəlli berələydiəjan bolduk. **5** Qünki, Məsihning azab-okubətliri biz tərəpkə exip taxkəndəq, Məsih arkilik boləjan riəbt-təsəllimizmu exip taxidu. **6** Əmma biz japa-muxəkkəttə kalsəkmə bu silərnin riəbt-təsəlli wə nijat tēpixinqlar üqün bolidu; bular silərnin biz tartqan azab-okubətlərgə ohxax azab-okubətlərgə qidixinqlar bilən silərdimə hasil kilinidu; biz riəbt-təsəlli tapsəkmə u silərnin riəbt-təsəlliringlar wə nijatinglar üqün bolidu; xungə bizning silərgə baəliəjan ümidimiz mustəhkəmdur; qünki silər azab-okubətlərdin ortəq nesiwilik bolsanglar, ohxaxla riəbt-təsəllidin ortəq nesiwilik bolisilər dəp bilimiz. **8** Qünki, i kerindaxlar, silərnin Asiyada duq kəlgən japa-muxəkkəttin həwərsiz yürüxünlarni haliməymiz; u wəqitlarda biz qidiəusiz eəjir besiməja duq kəlduk, hətta hayatning əzidin ümid üzgüdək boləjaniduk. **9** Əmma əzimizgə əməs, bəli əlgənlərnə tirildürgüqi Hudaəja tayiniximiz üqün kəlbimizdə əlümgə məhkum kilinəjəndəq yürəttuk. **10** U bizni bundəq dəhxətlik bir əlümdin kutkuzəjan wə həzir kutkuzməqta, wə bizni yənila kutkuzidu, dəp uningəja ümid baəliduk; **11** silərmə buningdə həm biz üqün dua-tiləwətlər bilən mədət beriwatisilər; xundəq kilip talay adəmlərnin wasitisi arkilik bizgə kərsitilgən iltipət tūpəylidin

talay adəmlər [Hudaəja] rəhmətlər eytidiejan bolidu. **12** Qünki pəhrimiz, yəni wijdanimizning guwahliqi xuki, Hudaning aldida səp niyətlər wə səmimiylilik bilən (insaniy parasət bilən əməs, bəli Hudaning mehİR-xəpkiti bilən) biz bu dunyəja nisbətən wə bolupmə silərgə nisbətən əzimizni tutuwəlidiejan bolduk. **13** Qünki silərgə yazəjinimiz okuyəlaydiejan wə tonup yətləydiəjəndin baxqə həq nərsə əməs; ləkin mən silərnin bizni kışmən tonup yətkininglar boyiqə Rəb Əysaning künidə silər bizning pəhrimiz bolidiejaninglərdəq bizlərnimə silərnin pəhringlar bolidu dəp bizni toluk tonup yetixinglarni ümid kilimən. **15** Xuning bilən muxundəq ixənqtə bolup mən əslidə ikkinqi kətim silərgə mehİR-xəpkətni yətküzüxkə əwwal silərnin kəxinglarəja barməqdidim; **16** yəni, kəxinglərdin Makedoniyəgə ətup, əndin Makedoniyədin yənə kəxinglarəja kelixni, xundəqlə silər təriplinglərdin Yəhudiyə əlkisigə uzitiliximni ümid kiləjanidim. **17** Məndə xundəq niyət boləjəndə, mən uni yeniklik bilən qarar kiləjanm? Mən niyət kiləjəndə, məndə «ətlik» kixilərdikidəq: birdəm «bərək, bərək» wə birdəm «yək, yək» deyix barm? **18** Əmma Əz səzidə turojindəq, bizning silərgə eytkən səzimiz birdəm «bərək» wə birdəm «yək» bolməydu; **19** Qünki biz (mən wə Silwanus wə Timotiy)ning aranglarda jakarliəjinimiz — Hudaning Oəli, Əysa Məsih, birdəm «bərək» wə birdəm «yək» əməstur; bəli Uningdə «bərək»lə bardur. **20** Qünki Hudaning kənzilik wədiliri boluxidin kət'iyənəzər, ular Uningdə «bərək»tur, wə biz arkilik Uningdimə Hudaəja xən-xəwəp kəltüridiejan «Amin» bardur. **21** Əmdə bizlərnə silər bilən billə Məsihdə qing turojuzəjuqi boləjini həm bizni məsihligini bolsa Hudadur. **22** U yənə üstimizgə məhür besip, kəlbimizgə Əz Rohini «kapəət» boluxkə ata kildi. **23** Əmma Hudani əz jeniməja guwahqi boluxkə qəkirimənki, Korintkə tehi barmiejanlikimning səwəbi kənglunglarni ayax üqün idi. **24** Hərgiz əzimizni iman-etikədinglar üstigə həküm sürgüqilərmiz, demək, bəli silərnin xad-hurəmlikinglarni axuruxkə

silərgə h mkarlaxquqilarmiz; q nki silər etiqad arqililikla m zmut turisilər.

2 Lekin mən iqimdə, k xinglaro a barsam y n  azar elip barmaym n deg n qararo a k ldim. **2** Q nki  g r mən sil rg  azar bərsəm, mening t p ylimd n azar yeg nl rd n baxka kaysibiri meni xadlanduralisun? **3** Mən  sli meni xadlanduruxi tegixlik bolooanl rd n əksiqə azar y p qalmay deg n m k sett  xu h tni yazdim; q nki mening xadlikim silər h mninglarningmu xadlikidur d p silər h mninglaro a ix nq baqlidim. **4** Q nki  slid  ez m eo ir azab iqid  k lbimdiki dərd-ölümdən k p k z yaxlirimni tekk z p turup sil rg  xu h tni yazooanidim; m k sitim sil rg  azar berix  m s, b lki sil rg  qongqur baqlano an, exip taxqan muh bbitimni bilixinglar  q n idi. **5**  mma birərsi azar y tk zg n bolsa, uning azar y tk zɡini m n  m s d ym n, u b lki m lum d rijid  (bu ixni ziyad  eo ir kilooqum yok) h mninglaro a azar y tk zdi. **6** Bundaq ad mning k pinqinglar t ripidin t nbihl ngini yet rliktur; **7** Xunga hazir  ksiq , sil r uningooa meh ir-x pk t k rsitip rio b t-t s lli berixinglaro a tooqra kelidu; bolmisa bundaq bir xixi b lkim ooay t zor d rd- l md n ezini yokitiximu mumkin. **8** Xunga mən sil rg  uningooa muhəbbitinglarni ispatlixinglarni jekil ym n. **9** Xu hetimni y n  bir m k sett , yəni sil rning h mm  ixlarda ita tm n yaki ita tm n  m slikinglarni sinap bilixim  q n yazdim. **10** Lekin silər kaysibirini məlum ix  q n kəqürüm kilooan bolsanglar, m nmu həm uni xundaq kilooan bolim n; m nmu məlum bir ixni kəqürüm kilooaninimda (birər ixni kəqürüm kilooan bolsam), mən sil rni d p M sihning huzurida xundaq qildim. **11** Xuning bilən Xeytan bizdin heq  st nlikk  erixəlməydu; q nki biz uning hiylə-mikirlirid n bih w r əməsmiz. **12**  mdi M sihning hux həwirini jakarlaxqa Troas x hirig  k lginimd  w  xundaqla R b t ripidin [pursət] ixiki manga eqilo ini bilən, **13** k rindixim Titusni tapalmio inim t p ylid n ro im aram tapmidi; xuning bilən mən xu yərdikilər bilən hoqlixip, Makedoniyeg  s p r aldim. **14**  mma bizni M sihd  h mix  təntənə

bilən ooaliban  baxlaydio an, biz arqilik hər y rd   zig  dost tartkuqi huxpurakni qaqquqi Hudaooa t x kk r! **15** Q nki biz Hudaooa y tk z liwatqan M sihning huxpurikidurmiz, həm kutkuzuluwatqanlar arisida həm həlakətkə ketiwatqanlar arisida xundaqmiz; **16** keyinkilerg   l mg  bolooan  l mning puriki, aldinqilaro a hayatlikka bolooan hayatlikning purikidurmiz;  mdi muxundaq ixlarning h ddisid n kim qikalaydu? **17** Q nki biz k p kixil rning kilooanid k Hudaning kalam-s zini soda-setik ixni kilmaymiz; əksiqə biz s mimiylik bilən Huda aldida Hudadin [ w tilg nl r] s pitid  M sihd  s zl ymiz.

3 Biz y n  ezimizni təwsiyə kilooili turuwatamduk? Yaki baxka b zilerg  ker k bolooand k, sil rg  yezilooan yaki sil r yazooan t wsiyinamil r bizg  ker kmu? **2** Sil r  z nglar bizning t wsiyinamimizdursil r, k lbimizd  p t lg n, h r insano a tonux bolooan w  okulidio an. **3** Sil rning biz t ripimizdin p rwix kilooan, M sihning m ktupi ik nlikinglar ayan boldi (bu m ktup siyah bil n  m s, b lki tirik Hudaning Rohi bil n yezilooan; tax tahtaylaro a  m s, b lki k lbning  tlik tahtaylirio a p t kl ktur). **4**  mdi bizning M sih arqilik Hudaooa karaydio an xunq  zor ix nqimiz bar; **5** ezimizni bir rn rsini kilooud k iktidarimiz bar d p qao lo inimiz yoktur; iktidarlikimiz bolsa b lki Hudadindur. **6** U bizni yengi  hdining hizmatkarliri boluxka iktidarlik qildi; bu  hd  pütüklük söz-j mlilerg   m s, b lki Rohqa asaslano an. Q nki pütüklük söz-j mlil r ad mni  lt ridu; lekin Roh bolsa ad mg  hayat kəltüridu. **7**  mma s z-j mlil r bilən taxlaro a oyulo an,  l m k lt ridio an hizmat xan-x r p bilən bolooan w  xundaqla Israillar Musaning y zid  julalano an xan-x r ptin y zizg  k zlrini tikip k riyalmio an y rd  (g r q xu xan-x r p hazir  m ld n kaldurulooan bolsimu), **8** Roh bilən y rg z lido an hizmat tehimu xan-xərəplik bolmamdu? **9** Q nki ad mning gunahini bекitidio an hizmat xərəplik bolooan y rd , insanni h k kaniy kilidioşan hizmatning xəripi tehimu exip taxmamdu!? **10** Q nki  slid  xan-xərəplik bolooan ixning

hazirki oʻlayot zor xan-xarəplik ixning aldida heqkandak xan-xarəplikliki yoktur; 11 qunki əməldin qalduruloqan ix əslidə xan-xarəp bilən kəltürülgən yərdə, hazir ornini bəşqan ix tehimu xan-xarəplik bolidu. 12 Bizdə xunqə zor xundak bir ümid boləjanikən, biz tolimu yürəklik bolimiz. 13 Biz Israillarni əməldin qaldurulidioqan [əhdining] parlak nuriqə kəzini tikip karaxning aqiwitigə uqrap kətmisun dəp yuzigə qümpərdə tartiwaloqan Musoqə ohximaymiz. 14 Əmma ularning oy-kəngülliri qadaxlaxqanidi; qunki bügüngə kədər kona əhdini okuqinida muxu qümpərdə eliwetilməy kəldi; qunki pəkət Məsihdə boləqandila u elip taxliwetilidu. 15 Əmma bügüngə kədər, Musaning yazmiliri okuloqinida xu qümpərdə yənila kəlbini yepiwalmakta. 16 Əmma hərkim Rəbgə qarap burulsa, qümpərdə elip taxlinidu. 17 Əmma Rəb xu Rohtur; wə Rəbning Rohi kəyərədə bolsa, xu yərdə hərlik bolidu. 18 Wə biz həmmimizning yuzimiz qümpərdisiz həlda Rəbning xan-xarəpigə qarəqinida, Uning ohxax süritidə boluxqə Roh boləqan Rəb tərpidin xan-xarəp üstigə xan-xarəp qoxulup əzgərtilməktimiz.

4 Xunga [Huda] bizgə rəhim-xəpəkət kərsətkəndək, bu hizmət bizgə amanət kilinoqanikən, biz bəl koywətməymiz; 2 əmdilikdə xərməndilikə ait yoxurun ixlarni taxlap, nə aldəmqilikdə mangmay, nə Hudaning sezini burmilimay, bəlki həqikətni əynən ayan kilix bilən Huda aldida durusluqimizni hər adəmnig wijdaniqə kərsitimiz. 3 Əmma hux həwirimiz qümkəlgən bolsimu, u həlak boluwatqanlarəqə nisbətən qümkəldi; 4 Qunki Hudaning sürət-obrazi boləqan Məsihning xan-xarəpi toqrisidiki hux həwərnig nuri ularning üstidə yorumisun dəp, bu zamanning iləhi etikədsizlarning oy-zəhinlirini kor qildi. (aiōn g165) 5 Qunki biz əzimizni əməs, bəlki Məsih əysani Rəb, xuningdək əzimizni əysa üqün silərnig hizmətkaringlar dəp elan kilimiz. 6 Qunki «karəngəquluktin nur yorusun» dəp buyruqə Huda, Məsihning didaridin Əzining xan-xarəpini tonutuxqə boləqan yoruklukning [biz arkilik] qeqilixi

üqün, bizning kəlbimizni yorutqandur. 7 Əmma kudrətnig oʻlayot zorluqi bizdin əməs, bəlki Hudadin boləqanliki kəruinsun dəp bu gəhərgə sapal idixlarda qaqiləqlik həlda igidarlik kilimiz. 8 Mana biz hərtərtəptə qistilip qalduq, əmma yənjilmiduk; təmtirəp qalduq, əmma ümidsizlənmiduk; 9 ziyənkəxlikkə uqrawatimiz, əmma həmədəmsiz kəlmiduk; yiqitilduk, əmma həlak bolmiduk; 10 Əysaning həyati tenimizdə ayan kilinsun dəp, hərdəim tenimizdə əysaning əlümini kətürüp yürimiz. 11 Qunki əysaning həyati əlidioqan ətlirimizdə ayan kilinsun üqün, tirik qəloqan bizlər hərdəim əlümgə tapxurulmaktimiz. 12 Xuning bilən bizdə əlüm ixləwatidu, əmma həyat silərdə ixləwatidu. 13 Wə «Mən ixəndim, xunga səz qildim» dəp yeziləqandikidək iman-ixəntiki rohqə igə bolup, bizmu ixənduk wə xuning bilən səz kilimiz; 14 qunki Rəb əysani tirildürgən [Huda] bizni əysa bilən birgə tirildüridu, xundakla bizni silər bilən birgə Əz aldioqə hazir kilidu, dəp bilimiz. 15 Qunki [bu] həmmə ixlər silər üqündurki, tehimu kəp kixilərnig wujudida exip taxquqə beqixlanəqan mehīr-xəpəkət səwəbidin kəp kixilərnigmu Hudani uluqlap eytkən təxəkkürliri exip taxidu. 16 Xunga biz bəl koyuwətməymiz; gərqə taxki insanlikimiz solaxsimu, dərhəqikət iqki insanlikimiz kündin-küngə yengilanmakta. 17 Qunki bizning bir dəqikilik wə yenik jəpə-muxəqkətlirimiz biz üqün exip taxqən, mənggüllük, zor wəzinlik xan-xarəpni həsil kilidu. (aiōnios g166) 18 Xunga biz kəruingən ixləroqə əməs, bəlki kəruinməs ixləroqə kəz tikimiz; qunki kəruingən ixlər wəqitlik, əmma kəruinməs ixlər mənggüllüktur.

(aiōnios g166)

5 Qunki bu zeminoqə təwə əyimiz, yəni bu qedirimiz yəqitilsimu, Huda tərpidin boləqan, insan qoli bilən yasalmioqan bir əy, yəni asmanlarda əbədiy bir makanimiz bardur dəp bilimiz. (aiōnios g166) 2 Əmdi bu [kona əyimizdə] turoqinimizda asmandiki əyimizni kiyiwelixqə zor intizar bilən aq urmaktimiz 3 (bərəq, [asmandiki əyimizni] kiyiwəlsəq yalinqəq qəlməymiz). 4 Qunki muxu qedirda turoqinimizda, əqirqilikdə aq urmaktimiz; bu

bizning yalingaqlinixni haliqinimiz əməs, bəlki kiyindürülüşni, yəni bizdə əlidiqan nemə bolsa, uning həyat tərpidin yutuluxini halaymiz. **5** Əmdi bizni dəl muxu ixka təyyarlıoquqi bolsa Hudadur; U bizgə «kapalət» bolqan Əz Rohinimu ata kıldi. **6** Xuning bilən biz həmixə yurəklik bolimiz; həmdə tenimizdə makan tutqinimizda Rəbdin neri bolqan musapir bolimiz dəp bilimiz **7** (qünki biz kərux sezimi bilən əməs, etikad bilən mangimiz); **8** biz yurəklik bolup, xuningdək təndin neri bolup Rəb bilən billə bir makanda boluxka tehimu hursənmiz. **9** Xuning bilən, məyli təndə bolayli, təndin neri bolayli, uni hursən kilişni istəknixan kiliş intilimiz. **10** Qünki təndə kılqan əməllirimizni, yaxilik bolsun, yamanlik bolsun, hərberimizgə kayturuluxi üçün Məsihning sorak təhti aldida hazır boluximiz lazim bolidu. **11** Xuning bilən Rəbning dəhxitini bilgənlirimiz üçün, insanlarni ixəndürüşkə tiriximiz; lekin biz Hudaoqa oquq-axkarimiz, xuningdək siləning wijdaninqardimu axkarə tonulsak dəp ümid kilmən. **12** Biz hazır ezimizni kaytidin silərgə təwsiyə kılqinimiz yok, bəlki pəkət silərdə kəlbdi ixlardın əməs, taxki kiyapəttin pəhirlinidqanlarqə bərgüdək jawab bolsun dəp, silərgə bizlərdin pəhirlinix imkaniyitini yaritip beriwatimiz. **13** Qünki iq-iqimizgə siqmay kəloqan bolsakmu Huda aldida xundak bolduk, salmak bolsakmu silər üçün xundak bolimiz. **14** Qünki Məsihning muhəbbiti bizni [xundak kilişka] ündəydu; qünki biz birsi həmməylən üçün əldi, xunga həmməylənnimu əldi, dəp hesablaymiz. **15** Wə U həmməylənni dəp əldi, buningdin məqsət, həyat bolqanlar əzliri üçün əməs, bəlki ularni dəp əlup tirilgüqi üçün yaxixi üqündür. **16** Xuning bilən biz buningdin keyin heqkimni insanlarqə tonumaymiz; hətta biz Məsihni insanlarqə tonuqan bolsak, buningdin keyin uni yənə xundak tonumaymiz. **17** Xunga əmdi birsi Məsihdə bolsa, u yengi bir yaritiloquqidur! Kona ixlər ətup, mana, həmmə ix yengi boldi! **18** Wə barlik ixlər Hudadindur; U bizni Məsih arkilik Əzigə inaklaxturdi, xundakla bizgə inaklaxturux hizmitini tapxurdi: — **19** demək, Huda Məsihdə adəmləning itaətsizliklirini ularning əyibi

bilən hesablxmay, aləmni Əzigə inaklaxturdi; xuningdək bizgə inaklaxturux həwirini amanət kiliş tapxurdi. **20** Xunga huddi Huda biz arkilik [adəmlərdin inaklikka kelixni] ətuningidə, biz Məsihkə wakalitən əqlilərdurmiz; Məsihning ornida «Hudaoqa inaklaxturuloqaysilə!» dəp ətünimiz. **21** Gunahka heq tonux bolmiqan kixini Huda bizni dəp gunahning əzi kıldi; məqsiti xuki, bizning Uningda Hudaning həkkanıyliqi boluximiz üqündür.

6 əmdi [Hudaning] həmkarlıri süpitidə silərdin Uning mehir-xəpkitini kəbul kiliş turup uni bikarəqa kətküzmənglar dəp ətünimiz **2** (qünki u: «Xapaət kərsitilidqan bir pəyttə duayingni ijabət kilişni bekitkənmən, nijat-kutulux yətküzüldidqan bir künidə Mən sanga yardəmdə boluxumni bekitkənmən» — dedi. Mana, hazır bolsa «xapaət kərsitilidqan yaxhi pəyt»; mana, hazır «nijat-kutulux küni»dur!). **3** [Rəbning] hizmitigə daq kəltürülmisun dəp heqkandak ixta heqkimning imanioqa tosaloluluk kilmaymiz; **4** bəlki hərber ixta ezimizni Hudaning hizmətkarlıri süpitidə nəmunə kiliş yürimiz; zor qidamlik bilən, jəbir-zulumlarda, japa-muxəkətlərdə, besim-kistaklarda, **5** kamqa yarilirida, zindanlarda, kozqilang-topilanglar iqidə, eəjr mehnətlərdə, tünəxlərdə, roza tutuxlarda, **6** paklik bilən, bilimlər bilən, səwr-təkətlik bilən, mehrilanliklar bilən, Mukəddəs Roh bilən, sahtiliksiz mehir-muhəbbət bilən, **7** həkikətning səz-kalami bilən, Hudaning küq-kudriti bilən, həkkanıylikning ɔng-sol kəllardiki qoralliri bilən, **8** həm izzət-xəhəttə həm həkarət iqidə, təhmət həm tərplinxlər iqidə [əzimizni Hudaning hizməkarlıri süpitidə namayan kilduk]; yaloqanqılar dəp qarəloqan bolsakmu səmimiy-sadik bolup, **9** namsiz bolduk-yu, əmma məxhormiz; ələy dəp kalduk-yu, əmma mana, həyatturmiz; tərbiyidə jazalanduk-yu, əmma əlümgə məhkum kilinmiduk; **10** dərd-ələm tarttuk-yu, əmma daim xad-huramlikta turimiz; namrat bolqinimiz bilən, əmma kəp adəmlərnə bay kiloquqimiz; heqnemimiz yok bolqini bilən, əmma həmmigə igidarmiz. **11** Silərgə oquq-yoruk səzliduk, əy Korintliklar,

bizning baqrimiz silerga keng eqildi! 12 Silər biz tərəptin kişiləjan əməs, lekin öz iq-baqringlarning tarliqidin kişiləsilər; 13 əmdi adil almacturuxta bolup — (öz pərzəntlirimə səzligəndək səzləymən) — baqringlarni bizgimu keng eqinglar. 14 Etikadsizlar bilən bir boyunturuqqa qetilip tənqsizliktə bolmanglar; qünki həqkaniylik wə kəbihlik otturidə kəndəkmə ortəqlik bolsun? Yoruklukning karəngəjuluk bilən kəndək həmrəhlikə bolsun? 15 Məsihning Belial bilən nemə inəklilikə bolsun? İxəngüqining ixənmigüqi bilən kəndək ortək nəsivisi bolsun? 16 Hudaning ibadəthanisining butlar bilən kəndək birlikə bolsun? Qünki silər tirik Hudaning ibadəthanisidursilər — Hudaning: «Mən ularda turimən, ularning arisidə yürimən; ularning Hudasi bolimən wə ular Mening həlkim bolidu» deginidək [silər Uning ibadəthanisidursilər]; 17 Xuning üqün «Uların arisidin qikip ketinglar, Manga ayrilinglar», — dəydu Rəb, — «həq napək nərsigə təgküqi bolmanglar», «xundila Mən siləni qəbul qilimən», 18 wə: «Mən silərgə Ata bolimən, silər Manga oqul-qizlirim bolisilər» — dəydu Həmmigə Qadir boləjan Rəb.

7 Əmdi bu wədilərgə muyəsər boləjandin keyin, i səyümlüklər, əzimizni ətlərdiki həm rohtiki hərhil paskinilikə tazi lap, Hudaning qərkunqida əzimizdə [ayan kilinəjan] pək-muqəddəslikni kamalətkə yətküzəyli. 2 Bizni qəbul kiləjaysilər! Biz həqkimgə ziyan-zəhmət yətküzmiduk, həqkimni nabut kilmiduk, həqkimdin paydilanmiduk. 3 Muxuləni dəp, siləni əyibliməkqi əməsmən; qünki mən yukiridə eytkinimdək, silər kəlbimizdidursilərki, biz silər bilən billə əlüxkə, silər bilən billə yaxaxka təyyarmiz. 4 Silərgə baqləjan ixənqim zor, silərdin boləjan pəhrim zor; xuning üqün riqbət-təsəlligə tolduruldu, barlik jəpə-müxkülqiləkimizdə huxəllikim exip taxti. 5 Qünki bərhək, Makedoniyəgə kirginimizdimu ətlirimiz həq aram tapəlməy, hərtərəptin kişilip qəlduk; sirtimizdə jedəl-kürəxlər, iqimizdə qərkunqlar bar idi. 6 Əmma qüxkünlərgə riqbət-təsəlli bərgüqi Huda bizgə Titusning kelixi arkilik riqbət-təsəlli bərdi; 7 tapқан

riqbət-təsəllimiz pəkət uning kelixi arkiliklə əməs, bəlki uning silərdin tapқан riqbət-təsəllisi arkilikmu boldi; qünki u siləning [bizgə] zarikip təlmürgininglarni, siləning həsritinglarni, siləning mənə boləjan qizəjin oqəmhərlukunglarni eytip bərdi; xuning bilən mən tehimu huxəlləndim. 8 Qünki gərqə mən siləni hetim bilən azəbliəjan bolsəmmu, mən həzir uningdin puxaymən qilməymən; lekin əslidə mən xu hetimning siləni azəbliəjinini kərup puxaymən kiləjanidim (əməliyətə, siləning azəblinixinglar kişiqəjinə bir məzgilla boləjan). 9 Əmma həzir xədlinimən — azəbləninənglərdin əməs, bəlki xu azəbning siləni towa qildurəjanliqidin xədlinimən; qünki siləning azəblinixinglar Hudaning yolida idi; xuning bilən silər bizdin həq ziyan tartmidinglar. 10 Qünki Hudaning yolida boləjan azəb-qəyoju adəmnə hərgiz puxaymən qilməydiyəjan nijətkə bəxləydiyəjan towiyəjan elip baridu; əmma bu dunyadiki azəb-qəyoju adəmnə əlümgə elip baridu. 11 Qünki mənə, dəl muxu ix, yəni Hudaning yolida azəblinixinglar, silərgə xunqə kəp əstayidillik, əzliringlarni əyibtin nəkədər haləs qilix, xunqə kəp oqəzəp, xunqə kəp qərkunq, xunqə kəp təqəzzərlək, xunqə kəp qizəjinlik wə jəzəlxəqə xunqə təyyar boluxni elip kəldi! Silər bu ixning hər təripidə əzüngləning əyibtin haləs boluxunglarni ispatlidinglar. 12 Əmdi silərgə [xu] hətni yazəjan bolsəmmu, u hətni ziyan-zəhmət kiləjuqi kixi üqün əməs, yəki ziyan-zəhmət kilinəjuqi kixi üqün əməs, bəlki Huda əldidə bizgə boləjan kənglینگlərdiki qizəjinlikning arənglərdə ayan boluxi üqün yazdim. 13 Bu səwəbtin biz riqbət-təsəlligə erixtuk. Wə riqbət-təsəllimiz üstigə biz Titusning huxəllikə tüpəylidin tehimu zor xədlənduk; qünki uning rohi silər təripinglərdin yəngiləndi. 14 Qünki mən silər toqənglərdə birə xta pəhirlinip məhtiyəjan bolsəmmu, u xta həq hijil qəldurulmidim; bəlki silərgə eytkənlirimizning həmmisi həqikət boləjinidək, bizning Tituska siləni pəhirlinip məhtiximizmu həqikət bolup ispatləndi. 15 U siləning itətmənlilikinglarni, siləning uningdin kəndək əyməngən wə titrigən həldə uni qərxə ələjininglarni əsliginidə, uning silərgə

baqlıoan iq-baqlıridiki muhəbbətliri tehimu exip taxıdu. 16 Mən silərgə hər bir ixta ixənqim kamil bolıoanlıkidin xadlinimən.

8 Əmma, i kerindaxlar, biz silərgə Hudaning Makedoniyədiki jamaətlərgə beoqlıoan mehir-xəpkitini ayan kılməqimiz; 2 ular zor eoır japa-muxəkkəttə sinaloınida, kattik namrat əhwalda exip taxқан xadlıkı bilən ularning oquq kolluqining baylıkı urıup qıkti; 3 qünki ularning küqining bariqə, həttə küqidin artuq həyr-sahawət kılojanlıkıoşa özüm guwah. Ular ihtiyari bilən xundak kılip, 4 bizdin mukəddəs bəndilərgə xu yardəmdə boluxning bəhtigə wə xeriklikigə muyəssər boluxni kattik etündi; 5 xundak kılip, ular kütkinimizdək əməs, ümid kılojinimizdin exip əzlrini awwal Rəbgə, andin Hudaning iradisi bilən bizgimu beoqlıdidi; 6 xunga, Titus silərdə [bu] mehrıbanlıkıni baxlıoanıkən, biz Titustin silərnı buningoşa nesıpdax kılip uni ada kılixқа etündük. 7 Əmma silər hər tərəptə, yəni ixənqtə, səzdə, bilimdə, toluq əstayıdillıqta həm bizgə bolıoan mehir-muhəbbitinglarda əwzəl bolıoaninglardək, muxu mehirlik ixtimu əzünglarnı əwzəl kərsitinglar. 8 Mən bu gəp bilən silərgə buyruq kılməqı əməsmən, bəlki baxqılarning kızojnlıkı arqılık muhəbbitinglarning həkikiylikini ispatlıməqimən. 9 Qünki silər Rəbbimiz Əysa Məsihning mehir-xəpkitini bilisilər — gərqə u bay bolsimu, silərnı dəp yoksul boldiki, silər uning yoksulluqı arqılık beyitilisilər. 10 Mən bu toqruluk pikrimni otturıoşa qoyimən — bu silərgə paydılik, qünki silər aldınkı yilila ianə kılixta wə xuningoşa iradə baqlaxta yahxi baxlıdinglar. 11 Əmdi hazır uni ada kılinglar; kızojn iradə baqlıoaninglardək, bar dunyayinglar bilən xu ixқа əməl kılinglar. 12 Qünki [həyr-sahawətkə] bəl baqlıoıuqıoşa nisbətən, sowoşining Hudaoşa yarıoıudək boluxi qolida yoxқа əməs, bəlki qolida barioşa baqlıktur. 13 Qünki bu baxqılarning yükini yeniklitimən dəp, əzünglarnı kıynanglar deginim əməs, 14 bəlki silərdə artuq bolıoını hazırqə ularning kəm yerini tolduroşinidək, [künləning biridə] ularda artuq bolıoını siləning kəm yeringlarnı toldurıdu; xuning

bilən tənglıxıdu. 15 Huddi [mukəddəs yazmılarda]: «Kəp yioşkanlarningkidin exip kalmıdi, az yioşkanlarningmu kəmlik kılmıdi» dəp yezilıoandək bolıoay. 16 Əmma Titusning kəlbıgə silərgə bolıoan keyümümgə ohxax keyümni salıoan Hudaoşa təxəkkürlər bolıoay; 17 qünki u dərəkəkıket bizning iltimasimizni qobul kıloşını bilən, əzining silərgə küqlük keyümi bolıoıaqқа, u əzlükidin yeninglaroşa bardı; 18 əmma biz uningoşa barlık jamaətlər arisida hux həwər hizmitidə tərıpləngən kerındaxni həmrah kılip əwəttuk; 19 xuningdək u pəkət xu tərəptila əməs, bəlki jamaətlər tərıpidin bu həyrlik ixta bizgə həmsəpər boluxқа talliwelinıoanıdi. Əmdi biz bu həyr-sahawətnı bolsa, Rəbning xan-xəripini həm yardəmdiki kızojnlikimizni kərsıtix üqün uni yətküzıx hizmitidə bolimiz; 20 xundak kılip biz bu mol sowoşını məs'ul bolup yətküzıxtə hərəkəndak adəmnıng bizning üstimizdin təhmət kılməslikı üqün ehşiyat kılimiz. 21 Qünki biz pəkət Rəbning aldidila əməs, bəlki insanlarning kəz aldimu iximizni durus kılixқа kəngül bəlıp keliwatimiz. 22 Biz yənə ular bilən billə kəp ixlarda intayın əstayıdillıkı nuroşun kətim ispatlıoan kerındaxni əwətməqimiz; hazır uning silərgə baqlıoan zor ixənqi tıpəylidin uning intayın əstayıdillıkı tehimu küqlük boldi. 23 Titus toqruluk soallar bolsa u mening həmrahım wə hizmitinglarda bolıoan həmkarımdur; baxқа ikki kerındiximiz bolsa, ular jamaətləning əqliri, Məsihning xan-xəripıdur. 24 Xunga, jamaətləning kəz aldida muhəbbitinglarning ispatini, xundakla bizning silərdin pəhirlinixirimizning bikar əməslikini ularoşa kərsitinglar.

9 Qünki mukəddəs bəndiləning bu yardəm hizmiti toqruluk silərgə yənə yeziximning həjiti yok. 2 Qünki mən siləning bu ixқа kattik bəl baqlıoaninglarnı bilimən; mən bu toqruluk; Ahayadikilər ətkən yildin beri həyr-sədikə berixkə təyyar turuwatıdu, dəp Makedoniyədiki [kerındaxlaroşa] pəhirlinip mahtap kəlməktimən, xuning bilən siləning kızojnlikinglar ularning kəpinqisining [həyr-sədikə] [berixigə] tırtkə boldi. 3 Lekin

kerindaxlarni əwəxtiki məxsitim silərnin
toʻranglarda pəhirlinip mahtiximning bu
ixlarda bihuda ix bolup qalmasliki, silərnin
deginimdək təyyar bolup turuxunglar uqundur.
4 Mubada Makedoniyadikilər mən bilən billə
baroqinida, silər təyyarliqsiz bolsanglar, bu
ixənqimiz wəjidin biz hijalətkə kaldurulimiz,
silər səzsiz xundək bolisilər. **5** Xu səwəbtin mən
kerindaxlardin yeninglaroqə berip silərdin bu
wədə kiloqan həyrlik ixni aldin'ala təyyarlap
püttüruxini etünuxni zərür dəp həsablidim;
xundəkla bu silərdin birər nərsə ündüriwelix
bolmisun, bəlki məhribanliqinglardin bolsun. **6**
Əmma buni [əslənglar]: Behillik bilən az terioqan
az alidu, oquq kolluk bilən terioqini mol alidu. **7**
Hər adəm heq kiyinilip qalmay yaki məjburən
əməs, bəlki əz kənglidə pükkiniqə bərsun;
qünki Huda huxallik bilən bərgüqini yahxi
kəridu. **8** Əmma Huda hər bir iltipət-xapaətni
silərgə exip taxtuxkə qadirdur; xuning bilən
silər hərdaim hərtərpətkə hər ehtiyajkə təyyar
kuwwətlinisilər, kəngriqiliktə turup kolliringlar
hər hil güzəl ixkə yetidu. **9** [Mukəddəs
yazmilarda] pütülginidək: — «U əziningkini
tarkatqan, U yoksullaroqə sədikə bərgən; Uning
həqkanıyliki mənggügə turidu». (aiōn q165) **10**
Əmdi terioquqioqə terioqili uruk, yegili nan ata
kiloquq silərnin teriydioqan urukliringlarni
təminləp mol kilidu, həqkanıylikinglarning
həsul-mewilirini kəpəytidu. **11** Xuning bilən
silər hərəkəndək əhwalda kəli oquq boluxkə
hər tərəptə beyitilisilər, xuningdək bu ix
biz arkilik Hudaqə kəp təxəkkürlərnə elip
baridu; **12** qünki bu həyrlik hizmətni ada
kilix pəkət mukəddəs bəndilərnin həjətlirini
qandurupla qalmay, kəp kixilərnin Hudaqə
yətküzgən təxəkkürlirini exip taxturidu. **13**
Bu yərdəm hizmiti əzliringlarning Məsihning
hux həwirini etirap kilixinglardiki mewa
boləqan itaətmənlikinglaroqə dəlil-ispət bolidu,
xundəkla silərnin muxu [həjətmən] bəndilərgə,
xundəkla barlik adəmlərgə kərsətkən oquq
kolluk səhiylikinglardin ular Hudani uluqlaydu.
14 Wə Hudaning silərdə taxkinlatqan əjayib
məhİR-xəpkiti tüpəylidin, ular silər uqün dua-
tilawət kiloqinida, ular silərgə təlpünüp kəttik

seoqinip əsləydu. **15** Uning til bilən ipadiligüsiz
əjayib sowoqisi uqün Hudaqə təxəkkür boləqay!

10 Əmma əzüm, silər bilən billə boləqanda
muamilisi yumxək, lekin silərdin
ayriloqanda silərgə kərita kəttik kolluk dəp
kəraləqan mənki Pawlus Məsihning yuwax-
məminliki wə mulayimliki bilən silərdin
ətünümən, **2** — xuni tələp kilimənki,
yeninglaroqə baroqinimda, bizni «ətlər boyiqə
mangəqanlar!» dəp guman bilən kəraydioqan
bəzilərgə kərita oylioqinimdək kəttik kolluk
kilixkə meni məjbur kilmanglar; **3** gərqə biz
insaniy ətlərdə yürsəkmə, biz ətlər boyiqə
jəng kilməymiz. **4** Qünki jəng kəralirimiz
ətkə təwə kəralar əməs, bəlki Huda tərpidin
kəroqan-istihkamlarni gumran kilix küqigə
igə kilinoqan kəralardur; **5** biz ular bilən bə-
munazirilərnə wə Hudani tonuxkə kərxilixixkə
turoqan hərəkəndək həkawur tosaləquni gumran
kilimiz, xundəkla hər bir oy-hiyallarni Məsihkə
bəkindurup itaət kilixkə kəltürimiz; **6** silər toluq
itaət kiloqandin keyin, [aranglarda] kəndək
itaətsizlik kəloqan bolsa bularni jazalaxkə
təyyarmiz. **7** Silər pəkət kəz aldinglardiki
ixlaroqila kəraydikənsilər. Əgər birsi əzini
Məsihkə təwəmən dəp kərisə, u yənə xuning
üstigə oylansunki, u Məsihkə təwə boləqinioqə
ohxək, bizmə Uningoqə təwədurmiz. **8** Qünki,
Rəb tərpidin silərnə nabut kilix uqün əməs,
bəlki etikədinglarni kurux uqün bizgə amanət
kilinoqan həkukimiz toqruluk təhimə kəp
ziyadirək mahtansammə, buningdə heq yərgə
kərap qalməymən; **9** əmdi mən pəkət hətlərdila
silərnə kərkətkəmqi əməsmən; **10** qünki bəzilər:
«Uning hətliri dərwəkə wəzinlik həm küqlük;
lekin u yetip kəlgəndə salapətsiz, gəpining
tutami yok bolidu» deyixidu. **11** Əmdi bundək
hiyal kiloquqilar xuni bilip kəyosunki, biz yirəkta
boləqinimizdə hətlərdiki səzimiz kəndək boləqan
bolsə biz yetip barəqinimizdə əməliyitimizmə
xundək bolidu. **12** Qünki biz əzimizni əzini kəltis
qəoqlaydioqanlar bilən bir kətaroqə koyuxkə
yaki ular bilən selixtuxkə pətinməymiz;
xundək kixilər əzilirini əzilirining əlqimi bilən
əlqəp, əzilirini əzliri bilən selixturidioqan
bolup, həqikətkən əkilisizlardindur. **13** Biz

əmdi özimizgə bekitilgən əlqəmdin həlkəp mahtinip yürginimiz yok. Biz bəlki həmmiini əlqigüqi Huda bizgə bekitkən hizmət dairisidiki əlqəm, yəni silərnin [hizmitinglarəjimu] yetidoğan əlqəm bilən pəhirlinimiz. **14** Qünki əlqimi silərnin hizmitinglarəja yətməydoğan kixilərdək, [hizmitinglarda boləjinimizda] dairimizdin həlkəp kətməymiz, qünki biz Məsihnin hux həwirini yətküzüxtə [birinqi bolup] yeninglarəjimu kəldük. **15** Biz hizmət dairimizdin həlkəp, baxkılarning singdürgən japa-əjirliri bilən mahtanojinimiz yok; lekin biz silərnin iman-etikədinglar əskənsəri aranglardiki hizmitimiz bizgə bekitilgən dairimiz iqidə tehimu ziyadə kengəytilsun dəp ümid kəlimiz; **16** xundək boləjanda, biz silərdin tehimu yirək yərlərgə hux həwərnə yətküzüp jakarlaydoğan bolimiz; təyyarəja həyyar bolup, baxkılarning dairisidiki hizmət əjri bilən mahtinix bizgə yat. **17** Əmma «Pəhirlinip mahtioquqi bolsa Rəbdin pəhirlinip mahtixi kerək!». **18** Qünki əzini təripligüqi əməs, bəlki Rəb təripligən kixi həkikətən layakətlaktur.

11 [Mahtanojan] bu azəjinə əhməklikimoja səwrqan boləjaysilər! Əmdi silər manga səwrqanlik kəlip keliwatisilər. **2** Qünki mən Hudadin kəlgən otluk muhəbbət bilən silərni [azduruxlardin] həsət kəlimən; qünki kizni bir ərgila yatlik kəlojandək, mən silərni Məsihkəla pak kiz süpitidə hazır boluxka wədiləxtürgənmən. **3** Əmma yilan Həwa'animizni hiyligərlik bilən azdurojanandək, oy-kənglünqlar Məsihkə baqlanojan səmimiy, sap wəpaliktin ezip buləjinixi mumkin dəp ənsirəymən. **4** Qünki birsi kəlip biz silərgə həq jakarlap bəkmiojan bəxka bir əysani jakarlisa, yaki kəlbinqlardin orun bərgən Rohning ornioja bəxka bir rohka orun bərsənglar wə silər kəbul kəlojan hux həwərdin bəxka bir «hux həwər»ni kəbul kəlsanglar, silər bu ixlarəja əjayib səwr-takət bilən ətəwerixinglar mumkin! **5** Həlbuki, mən əzümni hərəkəndək ixta axu «kəltis uluql rosullar»din kəm sanimaymən! **6** Gərqə mening gəp-səzlim addiy bolsimu, bilim jəhəttə mən undək əməs; biz kəliwatqan hər bir əməllirimizdə buni silərgə hər jəhəttin ispatlap roxən kəldük. **7**

Əmdi mən silərni kətürilsun dəp əzümni təwən tutup, Hudaning hux həwirini hək tələp kəlməy jakarlap gunah kəldimmu? **8** Mən silərnin hizmitinglarda boluxka bəxka jamaətlərdin bulap-talap, ularning yardimini kəbul kəldim. **9** Silər bilən billə boləjan wəktiriridə, həjətmən boləjan bolsammu, mən həqkimgə əojirimni saləjan əməs (qünki Makedoniyədin kəlgən kərinaxlar mening kəm-kütəmni toluklap bərdi); hərəkəndək ixta əzümni silərgə yük bolup kəlixtin saqlap kəldim wə buningdin keyimmu xundək kəlimən. **10** Məsihnin həkikəti mənə rast boləjandək, Ahaya yurtlirida həqkimmu meni muxu mahtinixtin tosumaydu! **11** Nəmə üqün? Silərni yaxsi kərmigənlikim üqünmu?! Huda bilidu! **12** Lekin [bizgə ohxax həsəblinix] pərsitini izdigüqilərnin pərsitini məhrum kəlix üqün, xuningdək ular mahtinidojan ixlarda həkikətən bizgə ohxax bolsun dəp, mən nəmə kəliwatqan bolsam xuni kəliwerimən. **13** Qünki bundək kixilər sahta rosullar, əldəmqi hizmətkarlar, Məsihnin rosullirining kəyapitigə kəriwəlojanlardur. **14** Bu ix əjəblinərlik əməs, qünki Xəytan əzimu nurluk bir pərixtnin kəyapitigə kəriwalidu. **15** Xunga uning hizmətqiliriningmu əzlrini həkkanıylikning hizmətqiliri kəyapitigə kərgüzəwəlix əjəblinərlik ix əməs; lekin ularning əkəwiti əzlrining ixligənligirigə layik bolidu. **16** Yənə xuni eytimənki, həqkim meni əhmək dəp həsəblimusun; həttə əgər meni xundək dəp kərisanglarmu, əmdi mənədek əhməkni səwr kəlip kəbul kəlojaysilər, xuning bilən əzümnu azəjinə mahtiniwəlay. **17** Mening hazır bularni səzlixim Rəb təripidin əməs, bəlki əzümning əhməkərgə yürəklik pə etip mahtinixim, halas. **18** Nurojun adəmlər insanlərgə pə etip mahtanojanidin, mənmu mahtinip bəqay. **19** Qünki əzünqlar xunqə dana boləjandin keyin, silər əhməkərgə səwr-takət kəlixka razi bolisilər! **20** Məsələn birsi silərni kəul kəliwəlsa, birsi silərni yutuwəlsa, birsi silərdin nəp əlsa, birsi əldinglarda qongqilik kəlsa yaki yüzünqlərgə kaqat əlsa, silər uningəja yol kəyisilər. **21** Əpsus, nomus kəlip eytimənki, biz undək ixlarəja əjizlik kəldük! Əmma ular birər ixta mahtinixka pətinəjan yərdə (əhməkərgə

sozlawatimən!) mənmu xu ixta [mahtinixka] haldimu, yaki təndin taxkirimu bilməymən, petinimən. **22** Ular ibraniylarmu? Mənmu xundak, Ular Israillarmu? Mənmu xundak, Ular İbrahimning nəslimu? Mənmu xundak. **23** Ular Məsihning xizmətkaririmu? (mən əkildin azoqanlardək sozlawatimən!); mən tehimu xundak; ziyadə kəp zorukup ixlidim, intayin kəp dərriləndim, intayin kəp kətim kəmaldim, kəp kətim əlüm həwplirigə duq kəldim; **24** Yəhudiylarning «bir kəm kırık kəmqa» jazasioqə bəx kətim tartildim, **25** üq kətim tikənlık kəmqa jazasini yedim, bir kətim qalma-kesək kılindim, üq kətim kəmə hədisisigə uqridim, bir kəqə-kündüzni dengizda ətküzdüm. **26** Daim səpərlərdə bolimən; dəryalarning həwplirini, karəqılarning həwplirini, yurtdaxlirimning həwplirini, yat əlliklərnıng həwplirini, xəhərnıng həwplirini, bayawanning həwplirini, dengizning həwplirini, sahta kərinədxlar arisidiki həwplirini baxtin kəqürdü; **27** əngəklər wə japa ixlarda zorukup, pat-pat tünəklərdə, aqlıqta wə usuzlukta, daim roza tutuxlarda, sooqıqlarda wə yeling-yalingaqıqlıqta yürüp kəldim. **28** Bu sirtiki ixlərdin baxka, iq-baoqrimda barlık jamaətlər üqün hər küni üstümni besip keliwatқан oqəmlərnı yəwatimən. **29** Hərkim ajizlisa, mən ajizlimidimmu? Hərkim ezip putlaxқан bolsa, mən ertənmidimmu?! **30** Əmdi əgər mahtinixim zərür bolsa, əz ajizlikimni kərsitidoqan ixlər bilən mahtinimən. **31** Rəb əysaning Huda-Atisi, mənggü təxəkkür-mədhıyilərgə layik Boləuqioqə ayanki, mən yaloqan eytmidim. (aion 9165) **32** Dəməxk xəhıridə padıxah Aretasning qol astidiki waliy meni tutux üqün, pütün Dəməxk xəhıri ni kəttik təqib astioqə aloqanidi. **33** Lekin mən sepildiki bir kamardın sewət bilən pəskə qüxürülüp, uning qolidin kutulup kəqtim.

12 [əpsus], mahtiniwerixning zərürıyiti bar. Gərqə uning paydisi bolmisimu, mən Rəbdin kəlgən əlamət kərunüxlər wə wəhıylər üstidə tohtılay. **2** Məsihdə boləqan bir adəmnı tonuymən; u on tət yil ilgiri (təndə boləqan haldimu, yaki təndin taxkirimu bilməymən, Huda bilidu) üqinqi kət asmanəqə kətürüldi. **3** Mən xundak bir kixini bilimən (təndə boləqan

haldimu, yaki təndin taxkirimu bilməymən, Huda bilidu) — **4** u jənnətkə kətürülüp, xu yərdə til bilən ipadiligili bolmaydoqan, insanlarning deyixi mən'i kılinoqan əjayip ixlarnı anglidi. **5** Xundak bir adəm bilən mahtinimən, əzüm həkqıdə bolsa ajizlikmdin baxka birər ix bilən mahtanmaymən. **6** Həttə mahtinay desəmmu əhmək həsablanmaymən; qünki mən həkqətni eytkən bolattim; əmma birsı məndə kərginidin yaki mən tooqruluk anglioqinidin meni (manga axkarılanəqan wəhıylərnıng oqayət zor uluəqlükı tüpəylidin) yukiri oylap kəlmisun dəp əzümni mahtinixtin yioqdim. Muxu wəhıylərnıng zor uluəqlükı tüpəylidin kərengləp kətməslikim üqün ətlirimgə sanjiloqan bir tikən, yəni meni urup tursun dəp Xəytanning bir əlqisi manga təksim kılinoqan; buning məksiti, mening kərengləp kətməslikim üqündur. **8** Buning tooqrisida u məndin kətsun dəp Rəbgə üq kətim yelindim; **9** lekin U manga: «Mening mehir-xəpkitim sanga yetərlık; qünki Mening küq-ğudritim insanning ajizlikıdə toluk əməlgə axurulidu» — dedi. Xunga mən Məsihning küq-ğudriti wujudumda tursun dəp ajizliklirimdin mahtinixni tehimu huxluk bilən tallıwalimən; **10** xunga mən Məsih üqün ajizliklərnı, həkəretlərnı, kiyinqiliklərnı, ziyankəxliliklərnı wə əzab-oqubətlərnı hursənlık dəp bilimən. Qünki kəqan ajiz bolsam, xu qəoqda küqlük bolimən. **11** Mən [mahtinip] dərwəqə əhmək bolup kəldim! Lekin əzünglar meni buningəqə məjbur kıldinglar. Əməliyəttə əslidə mən silər təripinglərdin təripinixim kəreək bolatti; qünki həq ərziməs bolsammu, mən heliki «kəltis uluəq rosullar»din həq təreptə həq ixta kəm əməsmən. **12** Dərwəqə mən aranglarda boləqan qəoqda rosulning bəxəreətlik əlamətliri, hərtəreplik qıdam-səwrqanlık iqidə məjizilik əlamətlər, kəramətlər həm qudrətlik məjizilər bilən əməldə kərsitilgən. **13** Silərnı baxka jamaətlərdin kəysi təreptə təwən orunoqə kəoydum? — pəkətlə əzümni silərnıng üstünglərgə yük kılıp artip kəoymioqinim bilənmu?! Mening bu ədalətsizlikimni əpu kıləqaysilər! **14** Mana, həzir yeningləroqə üqinqi kətim berixkə təyyarmən, xuning bilən silərgə həq yük əoqirimni saləqum yok. Qünki izdiginim igilikinglar əməs, bəlki

özünglardur; pərzəntliri ata-anilar üçün əməs, bəlkı ata-anilar pərzəntliri üçün mal-mülük yıyixi kerək. **15** Əmdi jeninglar üçün igilikimdin huxluk bilən sərp qilimən həmdə özümni sərp qilimən — gərqə mən silərni qanqə səygənsəri mən xunqə az səyülsəmmu. **16** Əmdi xundak bolıjını bilən, mən silərgə heq yük bolıjan əməsmən; biraq həligərlik qilip, mən silərni bablap qoydum! **17** Əjəba, mən silərgə əwətkən adəmlərnin birərsi arqilik silərdin nəp aldimmu?! **18** Mən Titusni silərnin yeninglarıya berixka ündidim wə yənə heliki kerindaxnimu uning bilən billə əwəttim. Titusning silərdin nəp elip bakqan yeri barmu? Biz ikkiylən ohxax bir rohta yüriwatmamduk? Bizning baska izimiz ohxax əməsmikən? **19** Yaki silər əzəldin bizni «Ular aldımizda əzlrirni aqlap keliwatidu» dəp oylawatamsilər? [Ix undak əməs]. Biz pəkət Məsihdə bolup Huda aldida səzləwatimiz; kiliwatqan həmmə ixlar, i səyümlüklirim, silərnin etikadinglarni qurux üqündur. **20** Qünki mən yeninglarıya barıjnimda, silərnin ümid qilıjan yerimdin qıkmay kelixinglardin, özümningmu silərnin ümid qilıjan yeringlardin qıkmay keliximdin, yəni aranglarda oıowıya-jedəl, həsəthorluk, oıəzəp-nəprət, mənəmənqilik, təhməthorluk, oıəywəthorluk, təkəbburluk wə parakəndiqiliklər bolarmikin dəp ənsirəymən; **21** — bu kətim silərnin yeninglarıya barıjnimda, aranglardiki gunah sadir qilip, taki bügüngə kədər ötküzgən napaklik, buzukluk wə xəhwaniy ixlardin tehi towa qilmıojan nuroıun adəmlərnin səwəbidin Hudayim meni aldinglarda təwən qilip qoyarmikin, xularning qilmixliri tüpəylidin matəm tutmay turalmaymənмикin, dəp ənsirəymən.

13 Bu yeninglarıya üqinqi kətim berixim bolidu. «Hər bir həküm ikki-üq guwahqining aıozida ispatlinixi kerək». **2** Mən ilgiri ikkinqi kətim yeninglarda bolıjnimda burun gunah sadir qilıjanlarıya həm qalıjan həmminglarıya xundak eytkən, hazirmu silərdin neri bolsammu qaytidin aldin'ala agahlandurup eytimənki (silər Məsihning mən arqilik səzligənlikigə ispat tələp qilip

keliwatqininglar tüpəylidin), mən barıjnimda heqkimni ayimaymən; dərwəkə mən arqilik səzləwatqan Məsih silərgə nisbətən ajiz əməs, bəlkı aldinglarda intayin kudrətliktur; **4** U dərwəkə ajizlikta krestləngən bolsimu, lekin Hudaning kudriti bilən yənıla həyat. Bizmu Uningda ajiz bolsakmu, Hudaning silərgə karatqan kudriti bilən, Uningıya baıjlinip həyat yaxaymiz. **5** Əmdi özünglarni etikadta barmu- bekinglar! Silər Əysa Məsihning özünglarda bolıjanlikini (sinaktin xallinip qalmisanglar!) bilip yətməmsilər? **6** Əmdi silərnin bizning sinaktin xallinip qalmıojanlikimizni bilip kelixinglarni ümid qilimən. **7** Silərnin heqqandak rəzillik qilmaslikinglar üçün Hudaıya dua qilimiz; bu, bizning sinaktin ötti dəp qariliximiz üçün əməs — hətta sinaktin ötmidi, dəp qaralsakmu, məyli — muhımi silərnin durus bolıjanni qilixinglar. **8** Qünki biz həqikətkə qarxi heq ix qilalmaymiz; nemila qilsak u bəribir həqikətni ayan qilidu, halas. **9** Qünki biz ajiz bolsakmu, silərnin küqlük bolıjininglardin xadlinimiz. Xuningdək biz yənə xuningıya dua qilimizki, silər kamalətkə yətküzülgəysilər. **10** Silərnin yeninglarıya barıjnimda Rəb manga oıulitix üqün əməs, bəlkı etikadni qurux üqün amanət qilıjan həqıqimni ixlitip silərgə qattik qollukni kərsətməslikim üqün, mən silərdin yirakta bolıjnimda muxularni yazdim. **11** Əng ahirda, kerindaxlar, xadlininglar; kamalətkə yətküzülinglar, riıjət-təsəllidə küqəytilinglar; bir oy, bir pikirdə bolunglar; inak-hatirjəmlikte ötünglar; wə mehir-muhəbbət wə inak-hatirjəmlikning Iğisi Huda silər bilən billə bolidu. **12** Bir-biringlar bilən pak səyüxlər bilən salamlixinglar. **13** Barlik muqəddəs bəndilərdin silərgə salam. **14** Rəbbimiz Əysa Məsihning xapaıti, Hudaning mehir-muhəbbiti wə Muqəddəs Rohning həmrah-həmdəmliki silərgə yar bolıjay!

Galatyaliklaroʻja

1 Mänki Pawlus, rosul bolójan (insanlar tärıpıdın əmäs yaki insanlarning wasıtısı bilən əmäs, bəlki Əysa Məsıh wə Uni əlgənlərdın tırıldürgüqi Huda'Ata tärıpıdın tərınləngən) **2** wə mən bilən billə turuwatқан barlık kərındaxlardin Galatiya əlkısidiki jamaətlərgə salam. **3** Huda'Ata wə Rəbbimiz Əysa Məsıhđın silərgə mehir-xəpkət wə hatırjəmlık bolójay! **4** U Huda'Atımızning iradısi boyıqə bizni bu hāzırki rəzil zamandı kütquzuxka Əzini gunahlırimiz üqün pıda kıldı; (aiōn g165) **5** Hudaəja barlık xan-xərəp əbədil-əbədgiqə bolójay, amin! (aiōn g165) **6** Silər özünglarni Məsıhning mehir-xəpkiti arkilik Qaqırəjuqıning yenidin xunqə tez yıraklıxturup baxkıqə bir hil «hux həwər»gə əgixip ketiwatqıninglarəja intayın həyran qalmaqımən! **7** Əməliyətə u heqkandak baxka «hux həwər» əməstur! — pəkətlə bəzi kixilər silərnı qaymaqturup, Məsıhning hux həwirini burmilimakqi bolójan, halas. **8** Lekin hətta biz özimiz bolayli yaki asmandın qüxkən pərixətə bolsun, birsi bizning silərgə jakarlıəjınimızəja ohximaydıəjan baxka bir «hux həwər»ni silərgə jakarlisa, bexıəja lənət yaəjsun! **9** Biz burun eytkinimizdək, hāzırmu mən xuni eytimənki, birsi silərnıng qəbul kıləjıninglarəja ohximaydıəjan baxka bir hux həwərni jakarlisa, bexıəja lənət yaəjsun! **10** Mən Hudani ixəndürüxüm kerəkmü yaki insanlarni ixəndürüxüm kerəkmü? Yaki insanlarni hursən kılaxim kerəkmü? Mən insanlarni hursən kılaxni nıxan kıləjan bolsam, Məsıhning kuli bolmıəjan bolattım. **11** Əmdi, i kərındaxlar, silərgə xuni ukturımənki, mən jakarlaydıəjan hux həwər insanlardın kəlgən əmäs. **12** Qünki mən uni insandı qəbul kıləjınim yok yaki birər kixi uni mangle əgətini yok, bəlki Əysa Məsıh mangle wəhiy arkilik yətküzgən. **13** Qünki silər mening Yəhudiylarning diniy yolida kəndak hayat kəqürgənlikim toəjruluk — mening Hudaning jamaitigə əxəddiy ziyankəxlik kılip uningəja buzəjuqınlık kıləjanlıkimni anglıəjansilər. **14** Həmdə mən Yəhudiylarning diniy yolida elimizdiki nuroəjan təngtuxlırimdin helila aldida

turattım wə ata-bowilirimning ən'ənilirini saklıaxka pəwkuł'addə kızıəjin idim. **15** Əmma anamning kərsikidin tartıp meni Əzi üqün ayrip, mehir-xəpkiti arkilik meni qaqırəjan Huda Əz Oəjlini əllər arisida jakarlax üqün məndə uni axkarılxni layik kərginidə, mən heqkandak kan-ət igisi bilən məslihətləxməy, **17** yaki Yerusaleməja məndin ilgiri rosul boləjanlar bilən kərüxüxkə barmay, bəlki udul Ərəbistanəja atlandım. Keyin Dəməxkəkə kaytıp kəldim. **18** Andın üq yildin keyin Yerusaleməja Petrus bilən tonuxuxka bardım wə uning kəxida on bəx kün turdım. **19** Əmma xu qəəja Rəbning inisi Yakuptın baxka rosullarning heqkaysisi bilən kərüxmidim. **20** Mana, mening silərgə hāzir yazəjınim Huda aldida heq yaləjan əmäs! **21** Keyin, mən Suriyə wə Kilikiyə əlkillirigə bardım. **22** Əmma Yəhudiyədiki Məsıhdə boləjan jamaətlər meni qırayımdın tonumaytti. **23** Ular pəkət burun bizgə ziyankəxlik kıləjan adəmning əzi xu qəəja yokətməkqi boləjan etikədni hāzir hux həwər dəp jakarlimakta, dəp anglıəjanidi; **24** xuningdək ular mening səwəbımdın Hudani uluəjlıdi.

2 Yənə buningdin on tət yil keyin, mən Barnabas bilən Yerusaleməja qıktım; Titusnimu həmrəh kılip bardım. **2** Mən bir wəhiygə binaən xu yərgə barəjanidim; wə mən bikar qəpmıəjınimni yaki bikar qəpmaywatqınimni jəzmləxtürüx üqün [Yerusalemdikilərnıng] aldida (əməliyətə pəkət «jamaətnıng tüwrükłiri»dəklərgə ayrim haldə) əllər arisida jakarlaydıəjan hux həwərni bayan kıldim. **3** Nətijidə, hətta mangle həmrəh boləjan Titus Yunanlık bolsimu, həttni qəbul kılaxka məjburlanmidı; **4** [xu qəəjdiki «hətnə» məsilisi»] bolsa, bizning Məsıh Əysada muyəssər boləjan hərlükümüzni nəzarət kılax üqün arimizəja soəjunup kırıwaləjan, bizni kullukka qüxürüxməkqi bolup, yaləjanqılık kıləjan sahta kərındaxlar tüpəylidin boləjanidi. **5** Lekin biz hux həwərnıng həkıqiti silərdin məhrum kılınmısın dəp ularəja hətta bir səəjqimu yol kəyəjınimiz yok; **6** lekin abruyluk həsəblənan adəmlərdin bolsa (mening ularning nemə ikənlikı bilən karım yok;

Huda heqkandak insanning yuz hatirisini kilmaydu!) — muxu abruyluk [arbablar] dap sanaloqanlarning mandiki [hux hawerga] koxkini yok idi. 7 Dal aksiq, hux haworni hatna kilinoqanlaroga yetkuzux wazipisi Petruska tapxurulojandak, hatnisizlerga yetkuzux wazipisi manga tapxuruloqan dap tonup yetip 8 (qunki Petrusni hatniliklarga rosullukka Kukulendurguqi bolsa, menimu allerga [rosul boluxka] kukulendurganidi), 9 manga ata kilinoqan xu mehır-xepkatni tonup yetken «jamaetning tuwrulikliri» hesablanoqan Yakup, Kefas wa Yuhannalar bolsa, siler allerga beringlar, biz hatniliklarga barayli dap Barnabas bilən ikkimizga hamdamlik ong kolini berixti. 10 Ularning bizga pekət kambəoqellərni untumanglar degən birla talipi bar idi; mən dəl bu ixka kizojin bolup keliwatattim. 11 Birak, keyin Petrus Antakya xehirigə kalgəndə, uning ayiblik ikənliki enik bolojaqqa, mən uni yuzturanə ayiblidim. 12 Qunki Yakupning yenedin bəzi adəmlər kelixtin ilgiri u yat əlliklər bilən hamdistihan bolojanidi; birak ular kalgəndə, hatniliklərdin qorkup [xu kerindaxlardin] ezini tartti. 13 Hətta baxka Yəhudiy [kerindaxlar] uning bu sahtilikioja koxulup kətti; hətta Barnabasmu azdurulup ularning sahtipəzlikigə xerik boldi. 14 Əmma mən ularning hux hawəning həkikiti boyiqə durus mangmiojanlikini kərup, hamməylənnin aldidila Petruska: «Sən Yəhudiy turup, Yəhudiylarning adətliri boyiqə yaximay, bəlki yat əlliklərdək yaxawatisən; xundak turukluk, nemixka sən yat əlliklərni Yəhudiylardək yaxaxka zorlimaqimusən?» — dedim, 15 wə yənə: «Biz [ikkimiz] tuquluximizdinla Yəhudiymiz, «gunahkar dap qaraloqan yat əlliklər»din əməsmiz, 16 lekin insanning həkkaniy kilinixini Təwrat kanunioja əməl kilixka intilixliri bilən əməs, bəlki əysa Məsihning etiqad-sadakətliki bilən bolidu, dap bilimiz. Xunga Təwrat kanunioja əməl kilixka intilix bilən əməs, bəlki Məsihgə baqlanoqan etiqad bilən həkkaniy kiliniximiz üqün bizmu Məsih əysaoga etiqad kilduk — qunki heq ət igisi Təwrat kanunioja əməl kilixka intilixliri bilən həkkaniy kilinmaydu» — dedim. 17 Əmma

Məsihtə həkkaniy kilinixka izdənginimizdə, bizmu «gunahkar» dap ispatlanoqan bolsakmu, Məsih əmdi gunahning hizmitidə boluqumu?! Yak, hərgiz! 18 Əmma mən əslidə oqulatқан nərsilərni kaytidin kursam, özümni [Təwrat kanunioja] hilaplik kiluquqi dap ispatlap kərsətkən bolimən. 19 Qunki mən Təwrat kanuni bilən Təwrat kanunioja nisbətən əldüm; nətijidə, mən Hudaoga yuzlinip yaxawatimən. 20 Mən Məsih bilən billə krestləngənmən, lekin mana, yaxawatimən! Lekin yaxawatkini mən əməs, bəlki məndə turuwatқан Məsihdur. Wə mening hazir ətlirimdə yaxawatқан hayat bolsa, meni səygən wə mən üqün Əzini pida kiluqan Hudaning Oqlining iman-etiqadidindir. 21 Mən Hudaning mehır-xəpkitini bikar kiliwətməymən; qunki həkkaniylik Təwrat kanuni arkilik kelidiojan bolsa, Məsihning əlüxi bikardin-bikar bolup qalatti.

3 I əkilsiz Galatyaliklar, kəz aldinglarda əysa Məsih enik sūrətləngən, aranglarda krestləngəndək kəringənikən, kim silərni həkikətkə itaət kilixtin azdurup sehirlidi? 2 Mən pekət xunila silərdin sorap biləyki: — Silər Rohni Təwrat kanunioja intilix arkilik qobul kildinglarmu, yaki [hux hawərn] anglap, etiqad arkilik qobul kildinglarmu? 3 Silər xunqə əkilsizmu? Rohka tayinip [hayatni] baxliojanikənsilər, əmdilikət ət arkilik kamalətkə yətməqumu? 4 Silər [etiqad yolida] boluqan xunqə kəp azab-oqubətlərni bikaroga tarttinglarmu? Dərwəkə bikaroga kəttioju?! 5 Silərgə Rohni Təminliguqi, aranglarda məjizilərni yaritwatkuqi bu karamətlərni silərnin Təwrat kanunioja intilip tayanuqiniglardin kilamdu, yaki angliojan hawərgə baqliojan ixənq-etiqadingleardin kilamdu? 6 [Mukəddəs yazmilarda deyilgəndək]: «Ibrahim Hudaoga etiqad kildi; bu uning həkkaniyliki hesablandi». 7 Xuning üqün, xuni quxinixinglar kerəkki, etiqadtin tuquloqanlarla Ibrahimning həkikiyi pərzəntlidir. 8 Mukəddəs yazmilarda Hudaning yat əlliklərni Əzige etiqad kilixi arkilik ularni həkkaniy kilidiojanliki aldin'ala kərulüp, Hudaning Ibrahimioja: «Səndə barlik əl-millətlərgə bəht ata kilinidu» dap

hux hawərnı aldın eytkanlıki hatiriləngənidi. 9 Xuning bilən, etiqadın boləqanlar etiqad kıləuqu İbrahım bilən təng bəht tapıdu. 10 Lekin Təwrat qanunioja əməl kılımız dəp yürgənlər bolsa həmmisi lənətkə qalidu. Qünki [mukəddəs yazmılarda] mundak yeziləqan: «Təwrat qanunida yeziləqan həmmə əmrlərgə üzliksiz əməl kılmaywatqan hər bir kixi lənətkə qalidu». 11 Yənə roxənki, heqkim Hudaning aldida qanunioja intilix arkilik həkkanıy kılınmaydu; qünki [mukəddəs kitabta yeziləqanidək]: — «Həkkanıy adəm ixənq-etiqadi bilən həyat bolıdu». 12 Əmma qanun yoli etiqad yolioja asasləqan əməs, bəlki [mukəddəs kitabta]: — «Qanunning əmrlirigə əməl kıləuqu xu ixlar bilən həyat bolıdu» deyilgəndəktur. 13 Həlbuki, Məsih bizni Təwrat qanunidiki lənəttin hər kılax üçün ornımızda lənət bolup bədəl təlidi. Bu həktə [mukəddəs yazmılarda]: «Ya qərqə esiləqan hər bir kixi lənətkə qaləqan həsablansun» dəp yeziləqan. 14 Xuning bilən Məsih Əysa arkilik İbrahımoja ata kılınəqan bəht yat əlliklərgimu kəltürülüp, biz wədə kılınəqan Rohni etiqad arkilik qəbul kılalaymız. 15 Qerındaxlar, mən insanlarqə səzləymən; hətta insanlar arisida əzara əhdə tüzülsimu, baxka heqkim uni yokka qikiriwetəlməydu yaki uningəja birər nərsə qoxalmaydu. 16 Xuningdək, [Hudaning əhdididiki] wədilər İbrahım wə uning nəsligə eytiləqan. [Mukəddəs kitabta] U: «wə sening nəsilirigə», (yəni, kəp kixilərgə) deməydu, bəlki «sening nəsiligə», (yəni yaləquz bir kixigila), dəydu — bu «nəsil» Məsihdur. 17 Mən xuni deməqimənki, Hudaning Məsihkə aldın tüzgən bir əhdisini tət yüz ottuz yildin keyin qüxürülgən Təwrat qanuni əməldin qalduralmaydu, Hudaning bu wədisini heq bikar kılalmaydu. 18 Qünki [wədə kılınəqan] miras qanunioja asasləqan bolsa, mana u Hudaning wədisigə asasləqan bolmaytti; lekin Huda xapaət bilən uni İbrahımoja wədə arkilik ata kıləqan. 19 Undakta, Təwrat qanunini qüxürüxtiki məksət nemə? U bolsa, insanlarning itaətsizlikliri tüpəylidin, Hudaning mirasi wədə kılınəuqu, yəni İbrahımning nəslı dnyaəja kəlgüqə qoxumqə kılıp beriləqan; u pərixtilər

arkilik bir wasitiqining kəli bilən bekitilip yoloja qoyulojan. 20 Əmma «wasitiqı» bir tərəpningla wasitiqisi əməs (bəlki ikki tərəpningkidur), lekin Huda Əzi pəkət birdur. 21 Undakta, Təwrat qanuni Hudaning wədilirigə zıtmu? Yak, hərgiz! Əgər birər qanun insanlarnı həyatlikka erixtürələydiəqan bolsa, undakta həkkanıylik jəzmən xu qanunioja asasləqan bolatti. 22 Həlbuki, mukəddəs yazmılar pütkül aləmni gunahning ilkiqə qamap qoyəqan; buningdiki məksət, Əysa Məsihning sadəqət-etiqadi arkilik wədinig etiqad kıləuqularəja berilixi üqündur. 23 Lekin etiqad yoli kelip axkarə boləuqə, biz Təwrat qanuni təripidin qoşdılıp, axkarə bolidiəqan etiqadni kütüxkə qamap qoyulojanıduq. 24 Xu təriqidə, bizning etiqad arkilik həkkanıy kılıniximiz üçün Təwrat qanuni bizgə «tərbiyiligüqi» bolup, bizni Məsihkə yetəklidi. 25 Lekin etiqad yoli axkara bolup, biz əmđi yənə «tərbiyiligüqi»ning nazaritidə əməsmiz. 26 Qünki həmminglar Məsih Əysəja etiqad kılax arkilik Hudaning oşulliri boldunglar. 27 Qünki hərqaysinglar Məsihgə kirixkə qəmtüldürüləqan bolsanglar, Məsihni kiywaləqan boldunglar. 28 Məsihdə nə Yəhudıy bolmaydu nə Grek bolmaydu, nə kul bolmaydu nə hər bolmaydu, nə ər bolmaydu nə ayal bolmaydu, həmminglar Məsih Əysada bir bolisilər. 29 Silər Məsihkə mənəsup boləqanikənsilər, silərmu İbrahımning nəslı bolisilər wə uningəja wədə kılınəqan [bəht-saadətkə] mirashordursilər.

4 Yənə xuni eytimənki: Gərqə bir bala pütün mülükning igisi bolsimu, mirashor gədək waqitlirida taki atisi bəlgiligən waqit toxmiojuqə, u əz əyidiki kuldin pərki bolmaydu. Qünki u yənıla hojıdarlar wə bala baqquqılarning baxquruxida bolıdu. 3 Xuningəja ohxax, bizmu gədək waqtimızda, bu dnyadiki «asasiy kaidə-qanuniyətlər» astida kul boləqanıduq. 4 Lekin, waqit-saiti toluk toxkanda, Huda Əz Oşlini [bu dnyaəja] əwətti. U bir ayal kixidin tuşulojan, xuningdək Təwrat qanuni astida tuşulojanıdi. 5 Buningdiki məksət, Huda Təwrat qanuni astida yaxıəqan [bizlərnı] bədəl tələp hərlikkə qikirip, bizning

oqullukka qobul kiliniximiz üqündur. 6 Həm silər Uning oqulliri bolojanliqinglar üqün, Huda Öz Ooqlining: «Abba! Atam!» dəp qaqiroquqi Rohini əwətip kəlbimizgə saldi. 7 Xuning üqün, silər hazır kü əməs, bəlki oqulliridursilər; oqulliri bolojanikənsilər, Huda arkiplik Əzigə mirashor bolisilər. 8 Burun, Hudani tonumiojan waqtinglarda dərwaqə yalojan ilahlarınq kulluqioja tutulojansilər. 9 Əmdilikdə, hazır [həqiqiy] Hudani tonuojanikənsilər, — yaki enikrak qilip eytkanda, Huda tərpidin tonulojanikənsilər, əmdi silər nemə dəp bu dunyadiki küqsiz, əbjək ərziməs «asasiy kaidə-kanuniyətlər»gə qarap yanisilər? Ularning kulluqioja yengiwaxtin kaytixni halamsilər? 10 Silər alahidə kün, ay, pəsil wə yillarni etiwaroja elip hatiriləxkə baxlidinglar! 11 Mən ilgiri silərgə singdürgən əjrim bikar ketərmikin, dəp silər üqün ənsirəwatimən. 12 Kerindaxlar, mən xuni silərdin etünimənki, manga ohxax bolunglar; qünki mən silərgə ohxax boldum. Silər əslidə manga heq azar yətküzmiqəndinglar. 13 Əmma silərgə məlumki, ətlirimdiki bir zəiplik tūpəylidin, mən hux həwərnə silərgə birinqi ketim yətküzgənədim. 14 U qaojda, ətlirimdiki wə zəiplik silərgə nisbətən sinaktək bolsimu, lekin silər meni kəmsitmidinglar yaki qətkə kaqmidinglar. Əksiqa, meni Huda əwətkən bir pərixtni, hətta Məsih Əysa əzini kütəkəndək kütüwədinglar. 15 U qaojdiki bəht-bərikitinglar əmdi nəgə kətti?! Mən silərgə guwaħqi bolup eytalaymənki, u qaojda silər mumkin bolsa, manga kəzliringlarni oyup berixkimu razi idinglar! 16 Əmdilikdə, silərgə həqiqətni səzligənlikim üqün düxmininglarəja aylinip qaldimmu? 17 [Mən eytip ətkən] heliki adəmlər silərgə kizojinlik kərsitidu, əmma niyiti durus əməs; ular pəkət silərnə [nijatning] sirtioja qikirip, kizojinliqinglarni əzligə qaritiwəlməqə. 18 Əmma mən silər bilən birgə bolojan waqitlardila əməs, bəlki daim yaxhi ixka kizojinlik kilixning əzi yaxxidur, əlwəttə. 19 Səyümlük balilirim! Məsih silərdə tərəldürülgüqə mən silər üqün tolojaq azablrini yənə bir ketim tartiwətimən! 20 Mening hazırta yeninglarəja berip, silərgə baxkiqə tələppuz bilən səzligüm keliwatidu; qünki

bu əhwalinglar toqjruquq nemə kilixni zadila bilməywatimən! 21 I Təwrat kanunining ilkidə yaxaxni halaydiojanlar, silərdin xuni sorap baqay, silər Təwratning əzidə nemə deyilgənlikigə kulək salmamsilər? 22 Təwratda, İbraħimning ikki ooqli bolup, biri dedəktin, yənə biri hər ayalidin bolojan, dəp hatiriləngən. 23 Dedəktin bolojan ooqul «ət bilən» tuqulojan; hər ayalidin bolojan ooqul bolsa Hudaning wədisi arkiplik tuqulojandur. 24 Bu ikki ixni bir ohxitix degili bolidu. Bu ikki ayal [Hudaning insanlar bilən] tüzgən ikki əhdising wəkilidur. Birinqi əhdə Sinay [teojidin] kelip, dərəhəkiqət balilirini kulluqta boluxka tuojidu; mana Həjər uningəja wəkilidur; 25 demək, Həjər bolsa Ərəbistandiki Sinay teojioja simwol qilinip, yənə bügünki Yerusalemoja ohxitilidu; qünki u xəhər wə uning baliliri kulluqta turmaqta. 26 Əmma yukiridin bolojan Yerusalemlər hərdur, u həmmimizning anisidur; 27 Qünki, [mukəddəs yazmilarda] mundaq yeziləjan: — «Huxal bol, i pərzənt kərmigən tuojmas ayal! Təntənə qilip yangrat, towla, i tolojaq tutup baqimiojan! — Qünki qerib ayalning baliliri eri bar ayalningkidin kəptur!» 28 Əmdi i kerindaxlar, İshək Hudaning wədisidin tuqulojandək bizmu Hudaning wədisi boyiqə tuqulojan pərzəntlərmiz. 29 Lekin u qaojda «ətlərdin tuqulojan» bala «roħtin tuqulojan» balioja ziyankəxlik qiləjnidək, hazır xundək bolidu. 30 Lekin mukəddəs yazmilarda nemə deyilgən? Uningda: «Sən bu dedikingni ooqli bilən koxup həydiwət! Qünki dedəktin tapqan ooqul hərgiz hər ayalingdin bolojan ooqul bilən mirəskə ortək bolmaydu!» dəp pütülgən. 31 Əmdi, kerindaxlar, biz dedəkning əməs, bəlki hər ayalning pərzəntliridurmiz. Məsih bizni hərərlüktə yaxisun dəp hər qildi. Xuning bilən uningda tapan tirəp turunglar wə kulluqning boyunturuqioja kaytidin kisilip qalmanglar.

5 Mana, mənki Pawlus silərgə xuni eytip koyayki, əgər silər hətnə qobul kilsanglar, u qaojda Məsihning silərgə heqkəndək paydisi qalmaydu. 3 Mən hətnini qobul kiləjan hər bir kixigə yənə agahlandırurp həqiqətni eytip koyayki, ularning Təwratdiki barlik əmr-bəlgilimilərgə [toluq əməl qilix]

məjburiyiti bardur. **4** Əy Təwrat kanuni arkilik özümni həkkəniy adəm kılay degənlər, hərbinglər Məsihdin ayrılıp, məhrum bolup, [Hudaning] xapaitidin qikip, yikilip uningdin qaldinglar. **5** Qünki Rohqa tayinip həkkəniylikka baqlanəjan arzu-armanni etiqad bilən təlpünip kütməktimiz. **6** Qünki Məsih əysada hətnilik küqkə igə əməs, hətnisizlikmu küqkə igə əməs, küqkə igə boləjini pəkət muhəbbət arkilik ix kildiojan etiqadur. **7** Silər obdan qepip mengiwatqanidinglar; birək kim silərni həkikətkə itaət kilixtin tosuwaldi? **8** Bundək qayil kilix amili silərni Qakiroquqidin boləjan əməs! **9** «Kiqikkina hemirturuq pütkül hemirmi boldurup yoojinitidu!» **10** Özüm Rəbgə qarap qayil boldumki, silərmu bu ixta heq baxkiqə oyda bolmaysilər. Əmma silərni qaymuqturuwatqan kim boluxidin kət'iyənəzər, u qokum tegixlik jazasini tartidu. **11** Qerindaxlar, əgər mən «hətnə kilinix kerək» dəp jakarlap yürəgən bolsam, undəkta mən bügünki küngiqə yənə nemə üqün [Yəhudiyıldin] ziyankəlikkə uqrıp kelimən? Əgər xundək kiləjan bolsam, «krest bizarliki» yok kilinatti! **12** Silərni kutritiwatqan bu adəmlər əzlrini ahta kiliwətsun dəymən! **13** Qünki qerindaxlar, silər ərkinlikkə qakirildinglar. Ləkin ərkinlikinglarni ətləning arzu-həwəslirigə qanduruxning bahənisə kilmənglar, bəlki məhr-muhəbbət bilən bir-biringləning kulluqida bolunglar. **14** Qünki pütkül Təwrat kanuni «Qoxnangni əzüngni səygəndək səygin» degən birlə əmrədə əməl kilinidu. **15** Ləkin pəhəs bolunglarki, bir-biringlarni qixləp tartip yalmap yürüp, bir-biringlərdin yutulup kətmənglar yənə! **16** Əmma xuni dəymənki — [Mukəddəs] Rohqa menginglar, wə xu qaoqda silər ətləning arzu-həwəslirigə yol koymaysilər. **17** Qünki ət Rohqa zit boləjan ixlarni arzu kilidu, wə Roh ətkə zit boləjan ixlarni arzu kilidu. Ular ikkisi bir-birigə qarimukarxidur; nətijidə, əzünglar arzu kiləjan ixlarni kilalmaysilər. **18** Wəhələnki, silər Rohning yetəkqilikidə bolsanglar, u qaoqda Təwrat kanunining ilkidə bolmaysilər. **19** Əmdi ətning əməlliri roxənki — zinahorluk, buzukluk, napaklik, xəhwəniylik, **20** butpərəslik, sehigərlik,

əqmənliklər, jedəllər, kizəjanqukluklar, qəzəplər, rikəbətlixixlər, bəlgünqiliklər, guruhwazliqlər, **21** həsəthorluklar, qatilliklar, hərəkəkəxliklər, əyx-ixrətlər qatarlik ixlardur; bu ixlər toqruluk burunki eytkinimdək həzir yənə bir ketim əgəhlandurimənki, bundək ixlarni kiləjuqılar Hudaning padixahlikiqə miraslik qilmaydu. **22** Wəhələnki, Rohning mewisi bolsa məhr-muhəbbət, xad-huramlik, hatirjəmlik, səwr-təkət, məhribanlik, yaxxilik, ixənq-sadiklik, **23** məmin-mulayimlik wə əzini tutuwelixtin ibarət. Muxundək ixlarni tosidiojan heqqandək kanun yoktur. **24** Ləkin Məsihkə mənsup boləjanlar ətlirini, xundəkla uningdiki ixqlər wə həm həwəslərni təng krestligən bolidu. **25** Rohqa yaxawatqan bolsək, Rohqa əgixip mangayli. **26** Bir-birimizni rənjitip, bir-birimizgə həsət kilip, həkawur xəhrəpərəslərdin bolmayli.

6 Qerindaxlar, aranglərdin birsining həzirmu bir gunəh-səwənlik sadir kiliwatqanliki bayqəjan bolsa, aranglərdiki rohiy kixilər yuwax-mulayimlik rohi bilən uni yolidin kayturup kelinglar. Xuning bilən bir wəqittə, əzüngləningmu azdurulup kətməslikingləqə dikqət kilinglar. **2** Bir-biringləning əqirqilikini kətüringlar. Xundək kilsanglar, Məsihning kanunioqə əməl kiləjan bolisilər. **3** Qünki birsining tarazioqə tohtioqudək ix bolmay turup əzini tarazioqə tohtioqudək dəp qaoqlisə, u əzini aldiojanlik, halas. **4** Ləkin hərkim əz əməliyitigə qarap təxkürüp baksun; xuning bilən baxkiləningkidin əməs, bəlki əz əməlliridinlə pəhirləngüdək ix bolsa, pəhirlənsə bolidu. **5** Qünki hər bir adəm əz yükini kətürüxi kerək. **6** Hudaning səz-kalamidin təlim aloquqi əzīgə təlim bərgüqini əzidə bar boləjan yaxxi nərsilərdin ortək bəhrimən kilsun. **7** Əz-əzünglarni aldımənglar — Hudani aldap əhmək kiləjili bolmaydu; qünki kim nemə terisə, xuni alidu. **8** Əz ətlirining arzu-həwəslirini qanduruxka uruk qaqqan kixi əz ətliridin qiriklik həsulini alidu. Ləkin Rohni hursən kilix üqün uruk qaqqan kixi bolsa Rohnin mənnggülik həyat alidu. (aiōnios g166) **9** Xungə, yaxxi ixlarni kilixtin hərəyayli. Uningəqə

erinmisək waḳti-saiti toxḳanda qoḳum ḥosul alalaymiz. **10** Xu səwəbtin, bizdə pursət bolsila, həmməyləngə, bolupmu etikadtiki ailigə mənsup boləjanlarəja yahxi ixlarni ḳilip berəyli. **11** Mana, əz ḳolum bilən xunqə qong hərplər bilən yazəjiniməja ḳaranglar! **12** Silərgə hətnini ḳəbul ḳilixni məjburliməḳqi boləjanlar, ularning hərbi pəḳət əzlrining taxḳi ḳiyapitini pərdazlap ḳərsətməḳqi boləjan, halas; ularning bu məḳsiti pəḳət «Məsihning kresti» tūpəylidin boləjan ziyankəxlidin ḳəixtin ibarət, halas. **13** Qünki ular əzlimu hətnə ḳilinoḳini bilən Təwrat ḳanunioja əməl ḳilmaydu; lekin ular ətliringlardin mahtinix üqün bəribir silərnə hətnini ḳəbul ḳildurməḳqi bolidu. **14** Əzümni elip eytsam, Rəbbimiz əysa Məsihning kresttiki [əlümü]din baxḳa ḥəq ix bilən mahtanmiojəymən! Qünki Uning kresti wasitisidin bu dunya mənə nisbətən krestləngən wə mənmu bu dunyaoja nisbətən krestləngənəmən. **15** Qünki Məsih əysada nə hətnilik nə hətnisizlik degənlər küqkə igə əməstur; birdinbir küqkə igə bolidioḳini pəḳət yəngi bir yaraloḳuqidur! **16** Bu ḳaidə boyiqə mangidiojanlarəja, ularning həmmisigə wə Hudaning Israilioja hatirjəmlək wə rəḥim-xəḳət boləy! **17** Buningdin keyin ḥəḳkim bu ixlər bilən yənə meni awarə ḳilmisun! Qünki mən əz bədinimdə əysaning yara izlirini ḳətürimən! **18** Ḳerindaxlar, Rəbbimiz əysa Məsihning meḥir-xəḳiti roḥinglarəja yar boləy! Amin!

Əfəsusluklaroşa

1 Hudaning iradisi bilən, Məsih Əysaning rosuli boləjan mənki Pawlustin Əfəsusta turuwatқан mukəddəs bəndilərgə, yəni Məsih Əysada ihlasmən boləjanlaroşa salam! **2** Atimiz Huda həm Rəb Əysa Məsihtin silərgə mehİR-xəpkət wə hatirjəmlik boləjay! **3** Bizni Məsihtə, ərxlərdə barlıq rohİy bəht-bərikətlər bilən bərikətligən, Rəbbimiz Əysa Məsihning Hudasi həm Atisi mubarək boləjay! **4** Qünki U bizni, muhəbbət iqidə bolup Əzining aldidə pak-mukəddəs, daəşiz turuximiz üqün aləm apiridə kilinmay turupla tallıwaləjanidi; **5** U Əz iradisigə yaqqini boyiqə bizni aldin'ala Əysa Məsih arkilik Əzigə oçulluqqə qəbul kilixkə bekitkənidi; **6** bu ixta Uning mehİR-xəpkitining uluqluqioşa mədhiyə oqulidu; qünki U mehİR-xəpkiti bilən bizni Əz səyginidə xapaətləndürgənidi. **7** Biz Uningda [Atining] mehİR-xəpkitining molluqi bilən Uning keni arkilik kulluqtin hər kilinixkə, itaətsizlikirimizgə qarita kəqürümgə muyəssər bolduk; **8** U [bu mehİR-xəpkətni] barlıq danalix həm pəm-parasət bilən bizgə zor tartuqlidiki, **9** — U Əz kəngligə pükkən güzəl həhixi boyiqə iradisidiki sirni, yəni wəqit-zamanlarning pixip yetilixini idarə kilixi bilən barlıq məwjudatlaroşa, yəni ərxlərdə boləjaning həmmisigə, zeminda boləjaning həmmisigə Məsihni bax kilip ularni Məsihtə jəm kilix məksitini bizgə ayan kildi; **11** Uningda bizmu Hudaəşa miras kilinəjan; biz xu məksəttə barlıq ixlarni əkil-iradisi boyiqə idarə Kiləşuquning nixani bilən xu ixkə aldin'ala bekitilgənidi; **12** xuning bilən Məsihni awwal tayanq kiləjan bizlər Uning xan-xərpining uluqluqini namayan kiləşuqi bolduk; **13** həkikətning kalam-səzini, yəni nijatinglardiki hux həwərnə angləp silərnu Uningəşa tayandinglar — wə Uningəşa ixəngininglarda, silər wədə kilinəjan Mukəddəs Roh bilən məhürləndinglar. **14** Hudaning xan-xəripining uluqluqi namayan kilinip, igiliki üzül-kesil hər-nijat kilinəşuqə, Mukəddəs Roh mirasimizning «kapalət»i bolidu. **15** Xuning bilən, silərnə Rəb Əysaəşa baəşiləjan etikadinglar wə barlıq mukəddəs bəndilərgə

boləjan muhəbbitinglar toəşruluk angliəşandin tartip, **16** dualirimda silərni əsləp, silər üqün rəhmət eytixni tohtatmidim; **17** tiləydiyininim xuki, Rəbbimiz Əysa Məsihning Hudasi, xan-xərpəning Iğisi boləjan Ata silərnəning Uni toluk bilixinglaroşa danalix həm wəhİyni əzləxtürgüqi rohni ata kiləşay, **18** xuning bilən silərnəning kəlbətiki kəzliringlar roxənlixip, Uning qəkirikioşa baəşiləjan ümidning nemilikini, Uning mukəddəs bəndiliridə boləjan xərpəlik mirasining qimmətlilikini **19** wə Uning ixəngüqi bizlərgə zor küqi bilən qarətkən kudritining həsəbsiz büyüklükini bilip yətkəysilər; **20** dəl xu kudrətni U Məsihni əlümdin tirildürüp, ərxlərdə Əzining ong yenida olturoşuəşinida Uningda yürügüzgənidi; **21** pəkət bu zamandila əməs, bəlki kəlgüsi zamandimu Uni barlıq həkümranliqtin, həkukqtin, küq-kudrəttin, həjayinliqtin wə barlıq tiləşə elinidəjan hərəkəndəq nam-xərpətin kəp üstün qəşəşəjan; (aiəñ q165) **22** barlıq məwjudatlarni Uning putliri astioşa qəşəşəjan, jamaət üqün Uni həmmigə bax boluxkə ata kiləjan. **23** Jamaət bolsa Uning teni, yəni həmmiini həmmə jəhəttin Tolduroşuquning mukəmməl jəwhiridur.

2 Wə silər bolsanglar, kəbihlikliringlar həm gunəhliringlarda əlgən bolup, **2** bu dunyaning dawrigə əgixip, həwaning həkukqini tutkən həkümədarəşa, yəni bügünki kündə itaətsizliktin boləjan pərzəntləni qutritiwatқан rohka əgixip, bu ixlarda ilgiri mangəşansilər; (aiəñ q165) **3** biz hərberimizmu ilgiri xularning arisida ətlirimizdiki xəhwət-həwəslərdə həyat ətküzgənmiz, ətlirimiz həm əz oy-hiyalimizning həhixlirioşa əməl kilip, baxkilarəşa ohxax, məhİyətə «əşəşəptiki pərzəntlər» boləjanmiz; **4** birəş Huda, mol rəhİm-xəpkətni kərsətküqi bolup, bizni səyğəndə bizgə kərsətkən ələmbəhx mehİR-muhəbbiti tūpəylidin, — **5** həttə itaətsizliklərdə əlgən wəktimizdimu, bizgə Məsih bilən billə jan kirgüzüp (mehİR-xəpkət bilən qutkuzuləşinglar!), **6** bizni Uning bilən billə tirildürüp, ərxlərdə Məsih Əysa bilən billə olturoşuəşəjan; **7** məksiti kəlgüsi zamanlarda Uning Məsih Əysada bizgə qaritiləjan məhribanliqi bilən ipadiləngən

xapaitining xunqə oʻjayət zor ikənlikini kəsitixtin ibarəttur; (aiōn g165) 8 qünki silər xəpқət bilənla ixənq arқilik қutқuzulduŋlar. Bu ix əzünqlardin kəlgən ix əməs, bəlki Hudadin kəlgən iltipət, 9 u zadila adəmləning əməl-əjrudin kəlməydu, bu həm heqkimning mahtanmasliқi үqündur. 10 Qünki biz Hudaning ixligən һüniridurmiz, һəyrhaһ ixlar үqün Məsiһ əysada yaritiloqanmiz; Huda əsli bizning ularda mengiximiz үqün bu ixlarni aldin'ala təyyarlioqanidi. 11 Xunga silər əslidə ətliringlaroqa asasən «yat əllər» dəp һesablanoqininglarni, — insanning kəli bilən ətliridə «hətnə қilinoqanlar» dəp ataloqanlar təripidin «hətnisiz» dəp ataloqanliқinglarni, 12 xundaqla xu qaoqda Məsiһsiz bolup, Israilning puқraliқining sirtida turup, wədilərnə elip kəlgüqi əһdilərnə yat bilip, bu dunyada ümidsiz həm hudasis yaxioqininglarni esinglarda tutunglar; 13 lekin əsli yiraқlarda boloqan silər һazir Məsiһning keni arқilik yeқin қilindinglar; 14 qünki U bizning inaқliқimizdur, U ikki tərəpni bir қilip otturidiki ara tamni qeqiəwətti; 15 yəni, Əz ətliri arқilik eqmənlikni tügitiq, bəlgilimilərnə kərsətkən, əmrlərnə yətküzgan қanunni bikar қilip, ikki tərəpni Əzidə yengi bir adəm қilip yaratti, xuning bilən inaқliқni apiridə қildi; 16 krestkə mihlinip muxuning wasitisi bilən eqmənlikni қətl қilip, ikkisini bir təndə Huda bilən əpləxtürdi; 17 andin U kelip, yiraқlarda turoqan silərgimu inaқliқ hux һəwirini jakarlidi, yeқindikilərgimu inaқliқni jakarlidi. 18 Qünki һər ikkimizning Uning arқilik bir Rohta Ata aldioqa kirix һoқuқimiz bardur. 19 Xunga xuningdin baxlap silər musapirlar, yaқа yurttikilər əməs, bəlki muқəddəs bəndilərgə wətəndax bolisilər, Hudaning əyidikiliridin bolisilər; 20 silər rosullar wə pəyoqəmbərlər boloqan ulning üstigə қurulmaқtisilər; binaning «burjəк texi» bolsa əysa Məsiһ Əzidur; 21 Uningda pütkül bina puhta jipsilaxturulup, Rəbdə muқəddəs bir ibadəthana boluxқа əsüp barmaqta. 22 Silərmu [қoxulup] Uningda Hudaning bir turaloqusi boluxқа Rohta birləxtürülüp қurulmaқtisilər.

3 Xu səwəbtin silər «yat əldikilər» үqün Məsiһ əysaning məһbusi boloqan mənki Pawlus — 2 (silər bəlkim manga tapxuruloqan, silərgə Hudaning xəpқitini elip baridioqan oqojidarliқim tooqruluk, 3 yəni Uning manga wəһiy bilən sirni ayan қiloqanliқi tooqruluk һəwərdar boluxunglar mumkin (mən bu tooqrisida ilgiri az-paz yazoqanidim; 4 silər uni oқuoqininglarda, Məsiһning siri tooqruluk yorutuloqanliқimni bilip yetisilər) 5 ilgiriki dəwrlərdə bu sir insan balilirioqa Uning muқəddəs rosullari wə pəyoqəmbərlirigə Roh arқilik һazirқidəк eniқ wəһiy қilinoqandəк, ayan қilinoqan əməs. 6 Deməк, hux һəwər arқilik «yat əldikilər»din boloqanlarmu ortaq mirashorlar, təndiki ortaq əzalar, Məsiһ əysada boloqan wədidin ortaq bəһrimən bolouqular bolidu; 7 Hudaning xəpқiti manga elip kəlgən iltipət bilən, Uning küq-қudritining yürgüzülüxi bilən, mən bu ixқа hizmətkar қilip təyinləndim; 8 manga — muқəddəs bəndiliri iqidiki əng təwinidinmu təwən boloqan manga muxu iltipət, yəni əllər arisida Məsiһning məlqərligüsiz bayliқliri tooqruluk hux һəwər jakarlap 9 wə xundaqla һəmmini yaratqan Hudada yoxurun bolup kəlgən bu sirning қandaқ əməlgə axuruluxi tooqruluk һəmməylənnə yorutux hizmiti amanət қilindi. (aiōn g165) 10 Buning məqsiti ərlərdə boloqan һəкүmranlaroqa һəm һoқuқlaroqa Hudaning көp tərəplimilik danaliқi jamaət arқilik һazir axkarə қilinixtin ibarəttur. 11 Bu ix bolsa, Uning Məsiһ əysa Rəbbimizdə ijra қilinoqan mənggүlik muddiasi boyiqidur; (aiōn g165) 12 Uning ixənq-sadiқliқi arқilik biz jasarətkə һəm Hudaning aldioqa hatirjəmlik bilən kirix һoқuқioqa igə bolduқ; 13 xuning үqün silərdin etünimənki, mening silər үqün tartqan japa-jəbiririm түpəylidin pərixan bolmanglar; qünki bu ix silərnəng xan-xəripinglar bolidu). 14 Mən xu səwəbtin tizirimni Atioqa pükimənki, 15 (asman-zemindiki barliқ atiliқ munasiwətlər Uningdin «ata» namini alidu) 16 U Əz xan-xəripidiki bayliқlar bilən, Rohi arқilik silərnə iqki dunyayinglarda küqləndürgəy; 17 xuning bilən Məsiһ қəlbinglarda ixənq arқilik turup, silər meһir-muһəbbət iqidə yiltiz tartoqan, ul selinoqan, 18 barliқ

mukəddəs bəndilər bilən billə Məsihning muhəbbitining kəngliki, uzunluqi, qongkurluqi wə egizlikini qūxinip igiliwaloqaysilər; yəni adəmning bilip yetixidin həssiləp exip qūxidoqan Uning muhəbbitini bilip yətkəysilər, xuningdək Hudaning mukəmməl jəwhiri bilən tolduruloqaysilər. 20 Əmdi iqimizdə yürgüzidoqan kudriti boyiqə barlik tilikimiz yaki oylioqanlirimizdinmu həddi-həsabsiz artuk wujudqə qikrixqə qadir Boləuqioqə, — 21 Uningoqə dəwrədin dəwrgiqə, əbədil'əbədgiqə jamaəttə Məsih Əysa arkiplik xan-xərəp boləjay! Amin! (aiōn g165)

4 Əmdi xu səwəblərdin, Rəbning məhbusi boləqan mənki, [Hudaning] silərnə qəqiroqan [büyük] qəqiriqioqə layik həlda mengixliringlarni ətünimən, 2 həmmə ixtə kəmtərlik wə yuwax-mulayimlik bilən, səwraqanlik bilən, bir-biringlarəqə muhəbbət iqidə kəng kərsək bolup, 3 inək-hatirjəmlikning rixtisi bilən, Rohta boləqan birlikni tutuxqə intilixinglarni [ətünimən]. 4 Tən birdur, Roh birdur, — huddi qəqiriloqninglarda, ohxax bir arzu-ümidkə qəqiriloqninglardək, — 5 Rəb birdur, iman-etiqad birdur, qəməldürülük birdur, 6 həmmening Huda'Atisi birdur; U bolsa həmmidin üstün turəuqi, həmmi yürgüzgüqi wə həmmimizning iqidə Boləuqidur. 7 Xundəktimu həzir hərberimizgə Məsihning iltipatinə əlqimi boyiqə xəpəkət təkdəim kilinoqandur; 8 xunga, mukəddəs kitabta [Huda] eytkinidək: — «U yuqiriəqə kətürüldi, [Insanlarni] tutkən kiləuqilarni U Əzi əsir kilip elip kətti, Həm insanlarəqə iltipatlarni təkdəim kilidi». 9 Əmdi «kətürülgən» zat bolsa, [awwal] yərnəg tegigə qūxkən zatning Əzi əməsmu? 10 Qūxkən zat bolsa barlik əxlərdin yuqiriəqə kətürülgənnəg dəl Əzidur; kətürülükning məqsiti, aləmning barlikni tolduruxtin ibarət; 11 Xunga, bəzilərnə rosullar, bəzilərnə pəyşəmbərlər, bəzilərnə hux həwərqilər, bəzilərnə bəkkəuqi wə yaki təlim bərgüqilər kilip təyinligən dəl Əzidur. 12 Bularning məqsiti mukəddəs bəndilərnə hizmət wəzipisigə, jümlidin Məsihning tenini kurup qikixqə qorallandurup kamalətkə

yətküzüxtin ibarət; 13 wəzipə həmmimizning etikadta həm Hudaning Ooqlini toluk tonuxta birlikkə keliximizgiqə, kamil adəm bolup yetixip qikiximizgiqə, — yəni Məsihning mukəmməl jəwhiri gəwdiləngən kəddi-kəmət əlqimigə yetiximizgiqə dawamlaxturulmaqta; 14 xundək boləqanda, yəne gədək balilərdin bolmay, adəmlərnəg kuwlukidin oylap qikқан aldəmqi niyət-pilanliri bilən, ularning hiylə-nəringidin qikқан təlimatinəg dolqunliridin urulup, uning hərhil xamilida uyək-buyəkqə uqurulup kətməymiz; 15 əksiqə, məhir-muhəbbət iqidə turup həqikətkə berilip ix kərup, bəximiz boləqan Məsihkə bəqlinixta hər jəhəttin əsüp yetilidoqan bolimiz; 16 Uningdin pütkül tən, əzaliri bir-birigə jipsilaxturulup, ozukluk təminligüqi hərbir əgə arkiplik bir-birigə tutaxturulup, hərbir əzaning əzigə has əlqəngən wəzipini etixi bilən barəqanqə əstürülüp, muhəbbət iqidə əz-əzini kurup qikixqə ixliməktə. 17 Xunga xuni eytimənki, Rəbtə uni tapiləymənki, yat əllərnəgkidək, yəni ularning əz oy-pikirlirininəg bimənilikidə mənəginidək mənəwərməslənglər kərek; 18 ular kəlbining kəttiklikidin kelip qikқан bilimsizlik tūpəylidin, Hudaning həyatidin adajuda kilinip, qūxənqisi kərangəulixip kətkən, 19 ar-nomusni taxliwetip, nəpsaniyətqiləki awup hərhil iplasliklarni yürgüzüxkə, kəyp-sapaəqə berilgən. 20 Əmma silər bolsənglər, Məsihni xundək yolda əginip tonuəqan əməsilər — 21 (həqikətnəg əysada boləginidək, uni həqikəttən əngliəqan, uningda əgitiłgən bolsənglər) — 22 demək, ilgiriqi turmuxənglərəqə has boləqan, aldəmqi arzu-həwəslərgə əgixip əzini buləqioqə «kəna adəm»ni seliwetip, 23 oy-zehninglarning rohdə yəngilinip, 24 Hudaning ohxaxlikəqə əsasən, həqikəttin qikқан həqkanıylikta wə pak-mukəddəslikta yaritiloqan «yəngi adəm»ni kiyiwelənglər kərekətur. 25 Xuning bilən yaləqanqiləknə seliwetip, hərberimiz əz yəkinlirimiz bilən həqikətnə səzlixəyli; qünki biz bir-birimizgə nisbətən bir tənning əzaliridurmiz. 26 «Aqqiklininglər, əmma gunəh kilmənglər»; qəzəpinglər kün patkuqə dawam etiwərmisun; 27 yaki Iblisqə heq orun kəyup bərmənglər. 28

Oqri ikkinqi oqrilik qilmissun; əksiqə u mehñət kilip ikki qoliqə tayinip həlal ix kilsunki, həjiti bolqanlaroqimu bəlüp bərgüdək əz tapkini bolsun. 29 Aqzinqlardin heqkandək iplas səz qikmissun, pəkət angliouqilaroqə xəpəkət yətsun üqün, ehtiyajkə uyoqun wə adəmni kurup qikidioqan səzləрни eytinglar. 30 Hudaning Muqəddəs Rohiqə azab bərmənglər; qünki silər Uning bilən hər-nijat küni üqün mehürləngənsilər; 31 əzünglardin hərəkandək eq-adawət, aqqiq-şəzəp, kəhr, jedəl-majiralar, til-ağanət həmdə hərhil qara niyətləрни neri kilinglar; 32 bir-biringlaroqə mehriban, yumxək dillik bolup, Huda Məsihtə siləрни kəqürüm kilqinidək bir-biriningləрни kəqürüm kilinglar.

5 Xunga Hudaning səyümlük pərzəntliridin bolup, Uni ülgə kilinglar; həmdə Məsih bizni səyüp, Əzini biz üqün Hudaşə huxpurək süpitidə hədiyə-qurbanlik boluxkə atap pida qilqandək silərnu muhəbbət iqidə menginglar. 3 Əmma muqəddəs bəndilərgə layik həlda, buzukluk, hərəkandək paskinilik yaqi nəpsaniyətqilik aranglarda hətta tiloqimu elinmissun; 4 Xundakla iplaslik, əhmikənə paranglar yaqi qakina qaqqaklaru tilinglaroqə elinmissun — bularmu muwapik əməstur — bəlki aozinglardin təxəkkürlər qiqsun. 5 Qünki xuningdin həwərdarsilərki, hərəkandək buzukluk kilouqi, napək bolouqi yaqi nəpsaniyətqi kixi (bundək kixi əməliyəttə bir butpərəskə barawər) Məsih wə Hudaning padixahlığıqə mirashor bolalmaydu. 6 Heqkimgə əzüngləрни kuruk gəplər bilən aldatmanglar; qünki bu ixlar tüpəylidin Hudaning şəzəpi itaətsizliktin bolqan pərzəntləning bexiqə qüxidu. 7 Xunga ularoqə muxu ixlarda xerik bolmanglar; 8 qünki silər əsli qarəngşuluk idinglar, ləkin həzir Rəbdə yorukluksilər; yoruklukning pərzəntlirigə layik menginglar 9 (qünki yoruklukning mewisi toluk mehribanlik, həkqaniyəlik wə həkqəttin tərki b tapkəndur), 10 nemə ixləning Rəbni hursən kilidioqanlikini əginip ispatlanglar. 11 Qarəngşulukteki mewisiz ixlar bilən qetilip qalmanglar; əksiqə, ularni eqip əyiblənglar; 12 qünki ularning yoxurunqə ixligənlirini hətta tiloqə elixmu nomus ixtur. 13 Əmma

yorukluk bilən əyibləp axkarilanqan hərəkandək nərsə ouqk kəruinidu; yorukluk axkarilqan həmmə nərsə yoruklukqə aylinidu. 14 Xuning üqün U mundək dəydu: — «Oyoqan, əy uykuqi! Tiril əlüklər arisidin! Wə Məsih seni parlap yoritidu». 15 Xuning üqün siləning mengiwatqan yolunglaroqə ehtiyat bilən dikqət kilinglar; yolunglar nadanləningkidək əməs, danaləningkidək bolsun; 16 wəqit-pursətni şəniyəmət bilip tutuwelinglar; qünki muxu dəwr rəzildir. 17 Bu səwəbtin nadan bolmanglar, bəlki Rəbning iradisining nemə ikənlikini qüxəngüqi bolunglar; 18 Həraq-xarəb iqip məst bolmanglar; xundək kiliq adəmni xallaklaxturidu; buning orniqə Rohkə tolduruloqə bolunglar, 19 bir-biringlaroqə zəbur-nəşəmilər, mədhiyə küyliri wə rohiyə nahxilər eytixip, kəblinglarda nahxənəşəmilər yangritip Rəbni mədhiyilənglar; 20 hərdəim həmmə ixlar üqün Rəb əysə Məsihning namida Huda həm Ata Bolouqioqə təxəkkür-rəhmət eytinglar, 21 Məsihtin əyminip, bir-biringlaroqə boysununglar. 22 Silər ayallar, Rəbkə boysunqandək əz ərlirinqlaroqə boysununglar; 23 qünki Məsih jamaətning bexi bolqandək, ər ayalning bexidur; Məsih yənə təngə kutkuzouqidur. 24 Əmdilikdə jamaət Məsihkə boysunqandək, ayallar ərlirigə həmmə ixtə boysunsun. 25 Ərlər ayallirinqləрни səyünglər, huddi Məsihningmu jamaətni səyüp, uning üqün Əzini pida qilqinidək səyünglar; 26 [Məsihning jamaət üqün] xundək kilixi jamaətni muqəddəs kilip, «dasning süyi» bolqan səkəlam bilən yuyup paklandurux üqündur, 27 xuningdək jamaətni xərəplik həlda Əzīgə həzir kilip, bir heq daş, qoruk yaqi bularoqə ohxək hərəkandək nərsilərdin həliyə kilip, toluk muqəddəs wə əyibsiz kilixtin ibarəttur. 28 Xuningoqə ohxək, ərlər əz ayallirini əz tenini səyğəndək səyüxi kerəktur; əz ayalini səyğən kixi əzini səyğən bilən barawər. 29 Qünki heqkim əslə əzining etidin nəprətləngən əməs, əksiqə uni ozuklanduridu həm əsraydu; bu huddi Məsihning jamaətni [ozuklanduridioqinioqə həm uni əsraydioqinioqə] ohxaydu. 30 Qünki biz Uning tenining əzaliridurmiz: — 31 «Xu səwəbtin ər ata-anisining yenidin ayrılıp, əz ayalioqə bəqlinidu; ikkisi bir tən bolidu». 32 Bu sir

intayin qongkurdur; əmma mən hazır Məsih wə jamaət toqıruluk sözləwatimən. **33** Əmma silərmi hərbinglar öz ayalinglarni өзüinglarni səyğəndək səyüinglar; ayal bolsa, eridin əyminip, uni hərmətli sun.

6 Balilar, Rəbdə ata-aniliringlaroşa itaət kilinglar; qünki bu durusdur. **2** «Atangni wə anangni hərmətlə» — bu bolsa öz iqigə wədini aloşan birinci əmrdir — **3** «Xuning bilən sening ixliring kütluq bolidu, zeminda uzun əmür kərisən» — [dəp wədə kilingoşan]. **4** Silər atilar, baliliringlarni hapa kilmanglar, bəlki ularni Rəbning tərbiyisi həm kərsətmisidə bekinglar. **5** Silər kullar, əttin boloşan hojayininglaroşa Məsihka itaət kilinglarningdək qin kənglünglarningin əyminix wə titrəx bilən itaət kilinglar; **6** pəkət kəz aldidila hizmət kiling, adəmnəni hux kilinglarning qullaridin bolmanglar, bəlki Məsihning kullirining süpitidə Hudaning iradisini jandil bilən bəja kəltürüinglar, **7** adəmlərgə əməs, bəlki Rəbgə qin dilinglarningin hizmət kilinglar; **8** xuni bilgənki, hərəkəndək adəm birər yaxxilik kilsa, məyli u kul bolsun yaki hər bolsun, xu ix Rəbdin uningə yanidu. **9** Silər hojayinlar, kulliringlaroşimu ohxax yol bilən muamilə kiling, ularoşa həywə kilinglarning qol üzüinglar; qünki ularningmu wə siləringmu hojayinlinglar ərxtidur, Uningda hərəkəndək adəmnəning yüz-hatirisini kiling degənnəng yoklukini bilisilər.

10 Ahirda, kəringdaxlar, Rəbdə wə Uning küq-kudritidə küqləndürüinglar; **11** Iblisning hiylə-nəyrənglirigə takabil turuxunglar üqün Hudaning pütkül sawut-yarişini kiyiwəlinglar; **12** qünki elixidişinimiz ət wə qan igiliri əməs, bəlki həkümranlar, həkukdarlar, bu dunyadiki qarəngəylikni baxquruşuq dunyawəni əmirilər, yəni ərxlərdə turuwatқан rəzil rohiy küqlərdir.

(**aiōn g165**) **13** Muxu wəjidin özüinglaroşa Hudaning pütün sawut-yarişini elip artilinglarki, rəzillik künidə bərdaxlik bilən kəttik turidişan, ahir həmmə ixni ada kiling, yəni qing dəssəp turidişan bolisilər. **14** Əmdi qing turunglar — həqiqət bəlweşini belinglaroşa başlap, məydənglərgə həkəniylik sawutini kiyip, putunglaroşa hatirjəm-inaklik hux həwirini

yətküzüxkə təyyarlik qorukini kiyip, yəni qing dəssəp turunglar. **16** Bu ixlarning həmmisidə iman-ixənəngning kəlləsinəni koləşə elinglar; uning bilən silər rəzil boləyüingning barlik ot oklirini əqüriwətəlydişan bolisilər.

17 Həmdə bəxinglaroşa nijatning dubuloşisini kiyip, Hudaning səz-kalamini, yəni Rohning kilingini elinglar; **18** həmmə wəqit-pəsildə Rohəni hərhil dua-tilawət həm iltija bilən dua kilinglar; dəl bu ixta kətiy hoşyar turup barlik muqəddəs bəndilər üqün hər tərəplimə dua-iltijalar kilinglar; **19** mən üqünmu dua kilinglarki, — eşişiz əqkinimda manga səzlər kəlsun, hux həwərnəng sirini dadillik bilən əxkarə kiling. **20** Mən dəl xu ixtə zənjirlər bilən başlanışan əlqimən; xungə kilingə tegixlikim boyiqə, [hux həwər yətküzüxtə] dadillik bilən səz kilingimə [dua kilinglar]. **21** Əmdi mening toşramdiki ixlarningin, mening qəndək ətəwatқанlikimdin həwərlinixinglar üqün, səyümlük kəringdax həm Rəbdə sadik hizmətkar boləşan Tikikus silərgə həmmə ixlarni məlum kiling. **22** Mening uni dəl muxu ix üqün yeninglaroşa əwətişim, silərnəng ixlirimizdin həwərdar boluxinglar wə uning kənglünglaroşa təsəlli wə ilham bərxi üqündur. **23** Kəringdaxlaroşa hatirjəmlik, muhəbbət həm iman-ixənəng Huda'Ata wə Rəb Əysa Məsihdin boləşay! **24** Rəb Əysa Məsihni əlməs-qirimas səygi bilən səygişilərgə məhir-xəpəkət yar boləşay!

Filippiliklaroʻja

1 Əysa Məsihning kulliri bolqan Pawlus wə Timotiydin, Filippida turuwatqan, Məsih əysada bolqan barliq muqəddəs bəndilərgə, yetəqilərgə wə hizmətqilərgə salam! **2** Silərgə Huda'Atimiz wə Rəb Əysa Məsihtin mehir-xəpəkət wə hatirjəmlilik ata qilinoyay! **3** Hərketim silərnı əsliginimdə mən Hudayimoʻja təxəkkür eytimən, **4** hərketim dua qilqinimda, silərnıng birinqi künidin tartip bügüngə qədər hux həwər hizmitigə bolqan həmkarlıqinglar tüpəylidin tohtimay xad-huramliq bilən silərgə dualilawət qiliwatimən; **6** qünki mening däl xuningoʻja ixənqim kamilki, silərdə yaxxi ixni Baxliqıuqi bu ixni taki Əysa Məsihning küniqigə kamalətkə yətküzüp tamamlaydu; **7** mening həmminglar toqıruluq xundaq oylixim toqıridur; qünki mən qəlbinglardidurmən; mən zindanda zənjrlənginimdimu wə hux həwərni aqlıqinimdimu, dəlilliginimdimu [Huda manga yətküzgən] mehir-xəpəkəttin silərmu ortaq bəhrimən bolisilər. **8** Mening Məsih Əysaning iq-baqrıda bolup silərnı xunqilik təlpünüp seqinoʻjanliqimoʻja Huda Əzi guwahqidur. **9** Mening dua-tilawitim bolsa, silərnıng muhəbbitinglarning hərtəraplimə bilim wə ətrəpliq sawat bilən yorutulup tehimu exip taxkayki, **10** silər nemə ixlarning əwzəl ikənlikini pərk etələydiqan bolup, Məsihning künidə pak-diyənətlik, əyibsiz bolisilər **11** həmdə Əysa Məsih arqilik bolqan, Hudaning xan-xəripi həm mədhiyisini elip kelidiqan həkqaniqliqning mewisi bilən toldurusilər. **12** Birəq silərgə xuni həwərləndürməqimənki, i qerindaxlar, mening bu əhwalim əməliyətə hux həwərning tehimu kəng tarkilixi üqün türtkə boldi; **13** Qünki mening qamilixim Məsih üqün ikənliki imperator ordisidiki qarawulhanidikilərgə wə baxqə həmməyləngə ayan boldi. **14** Xuning bilən qerindaxlarning kəpinqisi mening qamilixim tüpəylidin Rəbgə tayinip [Hudaning] səz-kalamini qorkmay səzləxkə tehimu jür'ətlik boldi; **15** dərwəkə, bəziliri həsət qilip yaki rıqəbətlixip, bəziliri aq kəngüllük bilən Məsihni jakarlaydu; **16**

keyinkiliri bolsa bərhək muhəbbəttin, mening hux həwərni aqlap ispatlixim üqün muxu yərgə qoyuloʻjanliqimni bilgənlikidin xundaq qilməqta; **17** Aldinqiliri bolsa qin kənglidin əməs, bəlki xəhsiyətqilikidin, mening zənjrləngən dərdimgə dərd qoxmaqqi bolup xundaq qilməqta. **18** Əmdi bularoʻja nemə degülük? Qandəqla bolmisun, toqıra niyəttin bolsun sahtilıqtin bolsun, ohxaxla Məsih jakarlinidu; mən xuningoʻja xadlinimən; bərhək, dawamliq xadliniwərimən. **19** Qünki dualiringlar wə Məsih Əysaning Rohining kuwwətlixı arqilik bu ixlər niyət-kutquzuluxumoʻja mədət bolidu dəp bilimən, **20** — demək, təqəzzalixim wə ümid-istikim boyiqə heq ixta hijalətqilikdə qalməstin, tirik yaki əlük bolay, hərdəim bolqinidək həzirmu toluq jasarət bilən Məsih tenimdə uluqlansun! **21** Qünki manga nisbətən həyatimning əzi Məsihdur, əlüh bolsa tehimu paydılıqtur. **22** Jenim tenimdə qalsa, əmdi nesiwəm yənə mewilik hizmət bolidu; lekin qaysisini əwzəl bilip talliweliximni bilməywətimən; **23** mən həyat bilən mamət otturisida kisilip qaldim; qünki bu dunyadin ayrilip, Məsih bilən billə boluxqə intizarmən — bu ix ziyadə əwzəldur; **24** əmma silər üqün jenimning tenimdə qəlixı tehimu zərürəqu dəymən. **25** Əmdi buningoʻja ixənqim kamil bolup, silərnıng etiqađta aloqə ilgirilixinglar həm xad-huram boluxunglar üqün mən silər bilən billə qəlip dawamliq turimən dəp bilimən; **26** xuning bilən mening silərgə yənə həmrəh bolqinim wəjidin mən arqilik Məsih Əysada pəhirlinip təntənə qilixinglar tehimu ziyadilixidu! **27** Pəkət ezüqlarnı Məsihning hux həwirigə layiq tutunglarki, mən yeninglaroʻja berip silər bilən didarlxəqandimu, silərdin ayriloʻqandimu, ixliringlardin anglaydiqinim silərnıng bir roq bir janda bolup qing dəsəp turup, hux həwərdiki etiqađning yolida kürəxkə intilıwatqininglar, **28** xundəqla qarxi qıqqıqılarning heqqandəqlə wəhimiliridin patiparaq bolup kətmigininglar bolsun; silərdiki bu oqıyət, ularoʻja həlakətnıng bəlgisi, silərgə bolsa kutquzuluxunglarning alamiti, xuningdək alayitən Hudadin kəlgən bir alaməttur; **29** Qünki Məsihning yolida silərgə pəkət Uningoʻja

ixinixnila əməs, yənə Uning üqün horlukğa uqraqmu nesiwə qilinodundur. 30 Qünki silər ilgiri mändə kərgininglardək wə xuningdək hazır angliqininglardək mən yolukқан kürəxkə silərnu yolukmaqtilsilər.

2 Əgər əmdi Məsihtə rioqət bar deyilsə, muhəbbətning təsəllisi bar deyilsə, Rohning sirdaxlık bar deyilsə, qəlbədə iq aqrıtixlar həm rəhimdillik bar deyilsə, 2 — əmdi ohxax bir oy-pikirdə bolup, bir-biringlaroşa ohxax muhəbbəttə baqlinip, bir jan bir niyəttə bolup, aranglarda heq ix rikəbəttin yaki kuruk xəhrətpərəsliktin bolmisun; əksiqə, oy-hiyalinglarda kikiq peillik bolup hərbinglar baxqilarni özünqlardin yukiri dəp bilinglar; xundak bolqanda xad-huramliqimni kamil kilisilər. 4 Hərbinglar pəkət öz ixliringlaroşa kəngül belüp qalmay, bəlki baxqilarningkigimu kəngül belünqlar. 5 Məsih əysada bolqan oy-pozitsiyə silərdimu bolsun: — 6 U Hudaning tip-xəklidə bolsimu, Əzini Huda bilən təng kilixni olja kilip tutuwalmidi; 7 əksiqə, U Əzidin həmmi kurukdidi, Əzigə qulning xəklini elip, Insanlarning siyaqoşa kirip, insaniy təbiəttin ortaqdax bolup, 8 Əzini təwən kilip, Həttə elümgicə, yəni kresttiki elümgicə itətmən boldi; 9 Xunga Huda Uni intayin yukiri kətürüp mərtiwilik kildi, Uningoşa hərqandak namdin üstün bolqan namni beqixlidiki, 10 Əysaning namioşa asmanlarda, yər yüzidə həm yər astida barlık tizlar pükülüp, 11 Huda'Atioşa xan-xərəp kəltürüp hər bir til əysa Məsihning Rəb ikənlikini etirap kilidu. 12 Xuning bilən, əy səyümlüklirim, silər həmixə itəət qiloqininglardək, pəkət mən yeninglarda bolqinimdila əməs, bəlki hazırkidək mən silərdin neri bolqanda tehimu xundak itəət bilən əyminixtə, titrigən halda öz nijatinglarni hertərəpkə tətbiqlaxqa intilinglar. 13 Qünki Hudaning güzəl haqixi boyiqə silərnin iradə tiklixinglaroşa wə xuningdək uni əməlgə axuruxunglarda iqinglarda ixliguqi Uning Əzidur. 14 Həmmə ixlarni oqudungximay yaki talax-tartix kilmay qilinglar; 15 xuning bilən silər əyibsiz, sap dillik bolup, bu dəwrdeki tətür, əsəbbiy adəmlər otturisida yaxap, ularning

arisida dunyaoşa yorukluk bərgüqilərdək parlap, Hudaning daqsiz pərzəntliri bolisilər; 16 xuningdək həyatning səz-kalamini sunup bərgüqi bolqininglar tüpəylidin, mən silərdin Məsihning künidə bikar yügürməptimən, bikar japa tartmaqtimən dəp pəhirlinip təntənə qilaylaydioqan bolimən. 17 Həttə mən «xarab hədiyə» süpitidə etiқadinglardiki qurbanlik həm hizmət-ibadətning üstigə quyulsammu, mən xadlinimən, xundakla silər bilən billə ortaq xadlinimən. 18 Silərnu ohxax yolda xadlinisilər wə mən bilən billə ortaq xadlinixinglar kerək. 19 Lekin mən Rəbdə pat arida Timotiyni yeninglaroşa əwətxni ümid qilimənki, əhwalinglarni anglap mənmu hux bolsam; 20 qünki yenimda uningəşa ohxax, dilimiz bir bolqan, ixliringlaroşa qin dilidin kəngül bəlgüqi baxqa adəm yoktur. 21 Qünki həmmə adəm əysa Məsihning ixlirioşa əməs, bəlki əzining ixliri bilən xuqullinixqə intilidu; 22 əmma silər uning salaḥiyitini, uning hux həwərnin hizmitidə huddi atioşa həmrah bolup ixləydioqan balidək mən bilən birgə meḥnət singdürgənlikini bilisilər. 23 Əmdi aqiwitimning kəndak bolidioqanlikini enik bilgən haman, uni dərhəl mangduruwetixni ümid qilimən; 24 əmma əzümning yeninglaroşa pat arida baridioqanlikimoşa Rəb arqilik ixənqim bar. 25 Əmma buningdin awwal mening kərxindixim, hizmətdixim həm səpdixim bolqan, silərnin əlqinglar həm həjaitimdin qikқан qurbanlik yardiminglarni yətküzgüqi Epafroditni yeninglaroşa əwətxni zərür taptim, 26 qünki u həmminglaroşa seqinip təlpüngənidi həm silərnin uning kesəl həlidin həwər tapqininglar tüpəylidin azablandı. 27 U dərwəqə kesəl bolup əjəlgə yeqinlixip qaldı; lekin Huda uningəşa rəhim kildi; həm mening dərdimning üstigə dərd bolmisun dəp yaloquz uningəşila əməs, bəlki mangimu rəhim kildi. 28 Xuningdək uning bilən yənə kərüxüp xadlinixinglar wə xundakla əzümgə nisbətən dərdlirimni azaytix üqün uni tehimu jiddiy yoloşa salmaqimən. 29 Əmdi uni xad-huramlik bilən Rəbdə qobul qilinglar həm uningdək adəmlərgə hərmət qilinglar; 30 qünki u Məsihning hizmitini dəp, silərnin manga

kilmaqçı bolqan yardim Inglarni bejirixtə yolukqan boxlukni toldurup əjəlgə yüzlinip, öz jenini təwəkkül kildi.

3 Ahirida, əy qerindaxlirim, Rəbdə xadlininglar! Bularni silərgə qayta yezix mən üqün awariqilik əməs, bəlki silərgə amanlik elip kelidu. **2** Itlardin həzi bolunglar, yamanlik kilouqilardın həzi bolunglar, «tilim-tilim kəsküqilər»din həzi bolunglar! **3** Qünki həkikiy sünnətlilər bolsa Hudaning Rohi arqilik ibadət kilouqi, Məsih Əysadin pəhirlinip təntənə kilouqi, ətkə tayanmaydiojan bizlərdurmiz. **4** Meningmu ətkə tayanouqilikim bar! Baxqılar «öz ətlirimgə tayansam bolidu» desə, mən tehimu xundak; **5** sünnətkə kəlsək, mən tuoujilup səkkizinqi küni sünnət kilindim; Israil millitidin, Binyaminning kəbilisidinmən, «Ibraniylarning ibraniyisi»mən; Təwrat-kanuni tərəptin eytkanda, «Pərisiy» məzhəpidimu bolqanmən; **6** Hudaəja bolqan kizojinlikiməja kəlsək, jamaətkə ziyankəxlik kilouqi idim; Təwrat kanuni tələp kiləjan həkqaniylikka kəlsək, əyibisiz idim; **7** əmma manga nemə ix «paydilik» bolsa, bularni Məsih səwəbidin ziyalik dəp hesablidim; **8** Məsih Əysa Rəbbimni tonuxning əwzəlliki wəjidin, mən baxqa həmma ixni ziyalik dəp hesablaymən; mən dərwəkə Uning üqünmu həmmidin məhrum bolqan; bərhək, Məsihkə erixim üqün bularni nijasət dəp hesablaymənki, **9** Məsihtə bolup, özündiki kandaqtur həkqaniylik (Təwrat kanunidin qikqan həkqaniylik)tin waz keqip, Məsihning etiqad-sadiklik arqilik bolqan həkqaniylik, yəni etiqad arqilik Hudadin bolqan həkqaniylikka erixələymən; **10** muddiayim Uni tonuxtur, — yəni Uning ölüp tirilixining küq-qudritidə yaxap, Uning azabliroja sirdax-həmdəmlikdə bolup, Uning ölümünü ülgə kiliip əzgərtilip, **11** xundakla mumkin kədər ölümdin tirilixkə yetixni muddia kiliimən. **12** Ularəja erixtim yaki kamalətkə yəttim deməqci əməsmən; lekin Məsih Əysaning meni tutuwelixida bolqan muddia-nixanini özüm tutuwalsam dəp qepip yürməktimən. **13** Qerindaxlar, mən ezümni uni tutuwaldim dəp qarimaymən. Pəqət xu bir ixnila kiliimənki, ötüp kətkən

ixlarni untup, aldimdiki ixlarəja intilip, **14** nixanni kooqlap, Hudaning Məsih Əysada bolqan bəyüük qaqirikidiki in'amioja qarap qepip yürməktimən. **15** Əmdi arimizdin kimki pixip yetilgən bolsa xu oy-məksəttə bolayli. Əgər baxqiqə oy-məksəttə bolsanglar, Huda bunimu silərgə kərsitip beridu. **16** Qandakla bolmisun, kandaq əlqəmgə yətkən bolsak, xu əlqəm boyiqə kədəm besiwəryəli. **17** Meni ülgə kiliip əgixinglar, əy qerindaxlar, xundakla biz silərgə tikləp bərgən nəmunə boyiqə ohxax yolda mangojanlarəjimü kəzünglarni tikip, ulardin əgininglar. **18** Qünki silərgə kəp kətim eytkinimdək, wə həzirmü kəz yaxlirim bilən qayta eytimənki, nurojun kixilər Məsihning krestioja düxmən bolup mangmaqta. **19** Ularning akiwiti həlakəttur, hudasi əzining kərnidur, xəripi kiliip mahtanojini öz nomussizlikidur, oyliəjanliri pəqət bu dunyadiki ixlardur. **20** Həlbuki, bizning puqralikimiz bolsa ərxtidur, biz dəl xu yərdin Nijatkarning qüxüxini intizarlik bilən kütməktimiz — U bolsa Rəbbimiz Əysa Məsihdur. **21** U barlik məwjudatlarni Əzigə boysunduridiojan kudriti boyiqə bizning əbgar bu tenimizni əzgərtip, Əzining xan-xərpəlik tenigə ohxax həloja kəltüridu.

4 Əmdi, əy qerindaxlirim, səygənlirim wə təlpüngənlirim, mening xad-huramlikim, mening beximning taji bolouqilar, Rəbdə qing turunglar, i səygənlirim! **2** Ewodiyadin etünimən, wə Suntihədin etünimənki, Rəbdə bir oy, bir pikirdə bolunglar! **3** Durus, mən səndinmu tələp kiliimənki, i həkikiy həmboyunturukluk hizmətdixim, bu ayallarning yardimidə boləjin; mana ular mən wə Klimənt bilən billə, xundakla namliri «həyatlik dəptiri»gə hatiriləngən baxqa hizmətdaxlirim bilən billə hux həwər hizmitini ilgiri sürüxtə birgə kürəx kiləjan. **4** Rəbdə xadlininglar; mən yənə eytimənki, xadlininglar! **5** Silərnin mulayimlikinglar pütkül insanoja ayan bolsun; Rəb yekındur! **6** Həq ix tooujuluk əndixə kilmanglar; bəlki hər bir ixtə təxəkkür eytip tilikinglarni Hudaəja dua həm iltija arqilik məlum kilinglar; **7** xu qaojda adəmnin oyliəjinidin exip qüxidiojan, Huda igə bolqan hatirjəmlilik kəblinglarni wə oy-pikringlarni

Məsih Əysada qoşdaydu. **8** Ahirida, əy kerindaxlirim, nemə ixlar həkikət, nemə ixlar aliyjanab, nemə ixlar həkkanıy, nemə ixlar pak, nemə ixlar hux-yekimlik, nemə ixlar xan-xəhrətlik bolsa, kişisi hərəkəndə ixlarda əhlak-pəzilət yaki mahtaxqa layik tərəplər bar bolsa, xu ixlaroja kəngiyl qoyup oylininglar. **9** Məndin əgəngən, qobul kıləjan, angliəjan wə məndə kərgənlərnin hərəkəndəki bolsa, silər xularoja əməl kilinglar; xundək kıləjanda hatirjəmlik Igisi boləjan Huda silərgə yar bolidu. **10** Əmdi mən Rəbdə ziyadə xadlandimki, silər hazır ahirda mənə boləjan kəyümqanlıqların kəyitidin kərsətinglar (bilimənki, mənə daim kəyünüp kəldinglar, əmma pəkətla kərsitix pürsiti qikmidi). **11** Mən bu gəpimni, birər mohtajliktin eytiwatqinim yok; qünki əhwalim kəndəklə boluxidin kət'iyənəzər, bəriəja kənaət kilixnə əginiwaldim. **12** Mən osal əhwalda yaxaxni bilimən, həm kəngriqilikdə yaxaxnimə bilimən. Hər ixta, hər əhwalda, həm toklukta həm aqlikta, həm bayaxatqilikta həm mohtajliktə yaxaxning sirini əginiwaldim. **13** Mənə kudrət Bərgüqigə tayinip həmmə ixni kılalaydiəjan boldum. **14** Həlbuki, mening kiyinqilikiməja ortək boluxunglar bilən yahxi kildinglar. **15** Silərgimə məlumki, əy Filippiliklar, mən Makedoniyə əlkisidin ayrilip qikqinimda, hux həwərnə baxqə yərlərgə yətküzgən dəsəptiki wəqitlərdə, silərdin baxqə həqkəndəklə jamaət berix wə qobul kili xilirida mən bilən həmkarlxmıəjan. **16** Qünki Tesalonika xəhıridiki wəqtimdimə ehtiyajim qüxkəndə silər mənə birnəqqə kətim yərdəm əwətinglar. **17** Mening bundək deyixim, silərdin birər sowəjatni izdəp sorıəjinim əməstur, izdiginim bolsa həsəwətingləroja [rohiy] məwining kəp toplinixidin ibarəttur. **18** Ləkin mənə həmmə nəsə bar, həttə yetip axkudək bar; silər əwətkənlirinqlərnə Epafrodittin tapxuruwelip tərəmgə siəqmay kəldim wə molqilikqə qəmdum. Bu əwətkininqlar intayin huxbuy, Hudaəja qobul boləjudək, xundəklə Uni hursən kildiəjan bir qurbanliktək idi. **19** Wə mening Hudaəyim silər mohtaj boləjan həmmə nəsini Məsih Əysada boləjan xan-xəripidiki bayliqləroja əsasən mol təminləydu. **20** Əmdi Hudaəyimiz həm

Atimizoja əbədil'əbədgiqə xan-xərap boləjay! Amin. (aiōn q165) **21** Məsih Əysada boləjan barliq muqəddəs bəndilərgə salam yətküzinglar. Yenimdiki kerindaxlardinmə silərgə salam! **22** Barliq muqəddəs bəndilərdin, bolupmə Kəysər [imperatorning] ordisida boləjanlardin silərgə salam! **23** Rəbbimiz Əysə Məsihning məhırxəpki tərəngləroja yar boləjay!

Kolossiliklarga

1 Hudaning iradisi bilən Məsih Əysaning rusuli boləjan mənki Pawlustin wə kerindax Timotiydin, Kolossi xəhīridə turuwatқан mukəddəs bəndilərgə, yəni sadīk qerindaxlarəja salam! Huda Atimizdin mehīr-xəpқət wə hatirjəmlīk silərgə boləjay! **3** Biz Məsih Əysaqə baqlıəjan etīkadinglar wə barlīk mukəddəs bəndilərgə baqlıəjan muhəbbitinglar toqruluk angliəjandin keyin, silər üqün dua qiləjinimizda silər üqün ərlərdə saklaklīk ümid tūpəylidin Rəb Əysa Məsihning Huda-Atisəja üzlüksiz rəhmət eytimiz; **5** Silər ilgiri bu ümid toqrīsida hux həwərdiki həqīkət səzliri arkilīk angliəjansilər; **6** bu hux həwər pūtkül jaəanəja yetip kelip mewə berip awumaqta, xundaqla silərgimu yetip kelip, silər uni anglap Hudaning mehīr-xəpқitini həqīkətan bilip yətkən birinqi kündin baxlap u silərdimu mewə berip awup barmaqta; **7** silər hux həwərnī səyümlük ixdiximiz əpafrastin əgəngənsilər; u yardimizdə Məsihning sadīk hizmətqisidur; **8** u bizgə silərnīng Rohta boləjan muhəbbitinglarni ayan kildi. **9** Bu səwəbtin bizmu buning toqrīsida angliəjan kündin baxlap silər üqün dua qilip iltija qilixni tohtatmiduk; tiləydiəjinimiz xuki, Hudaning iradisi hərtərpəlik danalīk wə rohiy yorutulux bilən silərdə toluk bildürilsun. **10** Xundaq boləjanda silər Rəbgə layīk halda hərtərpətə Hudani hursən qilip, hərқandəq gūzəl ixlarda mewə bərgəndə, Hudani həqīkiy bilixinglar arkilīk əsüp yetilisilər; **11** bizni mukəddəs bəndilərnīng yoruklukta boləjan mirasəja muyəssər boluxқа layīk qiləjan Atisəja təxəkkür eytip, Uning xan-xərpəlik kudriti boyiqə hərtərpəlik kūq bilən hər ixlarda xadlīkқа tolup qidamlik wə səwr-takətlīk boluxқа küqləndürülsilər. **13** U bizni қarangulukning həkümranlīqidin azad qilip, səygən Oqlining padixahlīqisəja yətkəp koydi; **14** Uningda hərlik-azadlīkқа, yəni gunahlırimizdin kəqürümgə muyəssər bolduk. **15** U bolsa kərünməs Hudaning sūrət-obrazidur, pūtkül kainattiki tunjidur; **16** qünki Uningda barlīk məwjudatlar, asmandiki bolsun, zemindiki

bolsun, kərünidiəjan bolsun, kərünməs bolsun, məyli təhtlər, hojayinlar, həkümranliklar, hōkūqdarlar bolsun, barlīk həmmə Uning tərpidin wə Uning üqün yaritiləjandur. **17** U həmmidin burundur, wə həmmə məwjudatlar Uningda bir-birigə baqlinip turmaqta; **18** U yənə tənning, yəni jamaətnīng bexidur; u baxlinixtur, əlgənlərdin tunji bolup tirilgūqidur; buningdiki məqsət, Uning pūtkül məwjudatlar iqidə hər jəhəttin əng üstün orunda turuxi üqündur. **19** Qünki Huda Əzining mukəmməl jəwhirini Uningda turoquzuxқа, **20** wə Uning arkilīk barlīk məwjudatlarni Əzi bilən əpləxtürüxkə layīk kərgənidi, yəni, Uning kresttə təkülgən kəni arkilīk inaklīk elip kəlgəndin keyin, — U arkilīk məyli zeminda bolsun, ərlərdə bolsun barlīk məwjudatlarni Əzi bilən əpləxtürüxkə layīk kərgənidi; **21** wə əslidə rəzil əməlliringlar tūpəylidin Əzigə yat qilinəjan, kənglūnglarda dūxmənlik boləjan silərnimu, U Əz tlik tenidə əlüm arkilīk Əzigə pak-mukəddəs, əyibisiz wə daəqsiz hazır qilix üqün Əzi bilən əp qiləjan **23** (əgər silər etīkadta ul selinip mustəhkəm turup, hux həwərdiki ümidtin neri qilinmisanglar); bu hux həwər pūtkül asman astidiki kainatta jakarlanəjan; mənki Pawlus Uningəja hizmətqi qilindim. **24** Əmdi mən silər üqün tartқан jəpalirim üqün xadlinimən, wə xuningdək Məsihning jəpalirida kəm boləjanlirini əz ətlirimdə Uning teni, yəni jamaət üqün toluklaymən; **25** mən [jamaət] üqün Hudaning səz-kalamisəja əməl qilix üqün Uning manga silərnī dəp tapxurojan oqojidarlīqi boyiqə hizmətqi qilindim; **26** bu səz-kalamidiki sir barlīk əsirlərdin wə dəwrlərdin yoxurun tutuləjan, əmma hazır mukəddəs bəndilirigə axkarilandi; (aion g165) **27** qünki Huda ularəja əllər arisida əməlgə axuruluwatқан bu sirning xərpəlik baylīqlirini bildürüxni halidi; bu sir bolsa xan-xərpəkə elip barəjuqi ümid boləjan, silərdə turuwatқан Məsihning Əzidur. **28** Biz uni jakarlaymiz, hər bir adəmnī Məsihdə kamalətkə yətkən halda Huda aldida hazır qilix üqün barlīk danalīk bilən hər bir adəmgə jekiləymiz, hər bir adəmgə təlim berimiz. **29** Mən xuningəja intilip, Uning wujudumda ixligini boyiqə kūrəx

kilip japa tartimən; Uning wujudumda ixligini dər-wəkə tolimu zordur.

2 Qünki mändə silər üqün, Laodikiyədikilər üqün, xuningdək didarimni kərmigənlərninğ həmmisi üqün nəkədər zor kürəxning boluwatqanlikini silərgə bilgüzməqimən; **2** küriximning nixani, həmməylənninğ mehīr-muhəbbəttə bir-birigə baqlinip, kəlblirininğ rişbətəndürülüxi, Hudaning sirini, yəni Məsihni qüxinixtə wə toluq bilixtə boləjan ixənq-hatirjəmlikkə erixixi üqündur; **3** qünki Uningda danalixning wə bilimning barlik baylikliri yoxurunəjandur. **4** Mening buni deyixim, heqkimning silərnə kayil kilarlik silik-sipayə gəpliri bilən aldimaslikü üqündur; **5** qünki gər-qə tən jəhətidin silərdin neri bolsammu, roh jəhətidin mən silər bilən billimən, silərninğ səptə turuwatqininqlarəja wə Məsihgə baqliojan etikadinglarning qinglikioja qarap xadlinimən. **6** Məsih, Rəb əysani kəndək qəbul kiləjan bolsanglar, xu həlda Uningda mēnginglar, **7** silər təlim berilgəndək Uningda yiltiz tartip, etikadinglar kuruluwatqan həlda, etikadta hatirjəm kilinip, rəhmət eytixlar bilən taxkinlap turəjuqi bolunglar; **8** heqkimning Məsih boyiqə bolmiojan, pəylasopluk yaki bimənə aldəmqilik bilən, insanlardin kəlgən təlimlər, yəni bu dunyadiki «asasiy kaidə-qanuniyətlər» boyiqə silərnə əz oljisi kilip azdurməslikü üqün həzi bolunglar; **9** qünki Uningda, yəni Məsihdə, Hudaning barlik mukəmməl jəwhiri tən xəklidə turidu; **10** wə silər Uningda, yəni barlik həkümdarlarning həm həkükdarlarning bexi Boləjuqida mukəmməldursilər; **11** silər Uningda adəmning kolisiz boləjan sünnət bilən sünnət kilinojansilər; demək, Məsihning sünniti bilən [gunəhlik] ətkə baqlənojan təndin halas kilinojansilər; **12** Uning bilən təng qəməldürülüxtə dəpnə kilinojansilər; silər yənə Uni əlümdin tirildürgən Hudaning wujudunglarda ixləydiojanlikioja ixənq baqlax bilən Uning bilən təng tirilgənsilər. **13** Əmdi gər-qə itaətsizlikinglar wə ətliringlardiki sünnətsizlikinglar tüpəylidin əlgən bolsanglarmu, U silərnə Məsih bilən

billə janlandurdi; həmmə itaətsizlikirimizni kəqürüm kilip, **14** bəlgilimilərdə əz iqiqə elinojan üstimizdin ərz kilidiojan, bizni əyibləydiojan pütüklərnə əqürüp taxlidi; U ularni bizdin neri kildi, krestkə mihlatkuzdi. **15** U həkümdarlardin wə həkükdarlardin olja elip, [kresttə] ularni rəs-wa kilip ularning üstidin təntənə bilən qəlibə kildi. **16** Əmdi heqkimning yemək-iqmək, heyt-bayramlar, «yengi ay» yaki xabat künlər jəhətliridə silərninğ üstinglərdin həküm qikirixioja yol qəymanglar; **17** bu ixlar bolsa bir kələnggə, halas; uning jismi bolsa Məsihningkidur! **18** Heqkimning silərnə «kiqik peillik» wə pərixitilərgə ibadət kilixkə dəwət kilip in'aminglardin məhrum kilixioja yol qəymanglar; muxundək kixilər [gunəhlik] ətliridiki oy-pikirliri bilən həkawurlixip, kərgən kərunüxlərgə esiliwalməktidur; **19** Ular «bax»ni qing tutkini yəktur; lekin baxtin ügə wə singirlar arkilik pütkül tən kuwwətlinidu wə bir-birigə baqlinip, Hudadin kəlgən awux bilən axmaktə. **20** Əgər Məsih bilən bu dunyadiki kaidə-qanuniyətlərgə nisbətən əlgən bolsanglar, nemixkə (bu dunyada yaxiojanlardək) «Tutma!» «Tetima!» «Təgmə!» degəndək bəlgilimilərgə riayə kilisilər **22** (bundək [bəlgilimilər ilkidiki] nərsilərninğ həmmisi istemal kilinix bilən yəkilidu)? Muxundək bəlgilimilər pəkət insanlardin qikkən kərsətmilər wə təlimlərdin ibarət, halas; **23** ularda dər-wəkə birhil pidaiylarqə ibadət, kiqik peillik wə əz tenigə karita kattik kolluk boluxni dəwət kilix boləjaqkə, ularda danalixning kərunüxi bar; əməliyətə [bundək danalixning] paydisi yəktur – ular pəkət əttiki həwəslərgə yol qəyidula, halas.

3 Silər Məsih bilən təng tirildürülgən bolsanglar, əmdi yukiridiki ixlarəja intilip izdininglar; Məsih xu yərdə Hudaning ong yenida olturidu. **2** Kəngül-zəhninglarni yərdiki ixlarəja əməs, bəki yukiriki ixlarəja qəyunglar; **3** qünki silər əlgənsilər, wə həyatinglar Məsih bilən billə Hudada yoxurun turidu. **4** Əmma həyatimiz boləjan Məsih axkarilənojan qəjda, xuan silər uning bilən billə xan-xərəptə axkarilinidiojan bolisilər. **5**

Xunga yərgə təwə ixlarni qiloquqi hərқandak əzaliringlarni, yəni buzukluk, napaklik, iplas həssiyatlar, rəzil həhixlar wə nəpsaniyətqilik (u butpərəslikkə barawərdur)ni əlümgə məhküm qilinglar; 6 qünki bu ixlar tüpəylidin Hudaning oşəzipi itaətsiz pərzəntlərgə qüxidu. 7 Silər bular arisida yaxioşan waқtinglarda, bundak ixlardimu mangoşansilər. 8 Əmma hazır silər muxularningmu həmmisini əzünglərdin seliwetinglar — yəni oşəzəp, kəhr-səpra, yaman niyətlər, təhmət, aqşinglərdin qikidioşan iplas səzlərnimu seliwetinglar. 9 Bir-biringlaroşa yaloşan səzlimənglar; qünki silər kona adəmnı kilmixliri bilən seliwətkənsilər, 10 wə yengi adəmnı kiygənsilər; yengi adəm bolsa əzini Yarətkuqining sürət-obrazi boyiqə toluk bilixtə daim yengiliməktə; 11 uningda həqқandak yunanlik yaki Yəhudi, sünnətlik yaki sünnətsiz, yat mədiniyətlilik, Skit, kul yaki hərlər məwjut əməstur; bəlki Məsiş həmmidur, wə həmmididur. 12 Xunga, Hudaning talliwaloşanlirioşa, pak-muқəddəs wə səyüngənlərgə layik, adəmgə iq aqşritidioşan baqirlarni, məhrıbanlik, kiqik peillik, məminlik wə səwr-taqətlıknı kiyiwelinglar; 13 bir-biringlaroşa yol qoyunglar, narazilik ix bolsa bir-biringlarnı kəqürüm qilinglar; Məsiş silərnı kəndak kəqürüm qiloşan bolsa silərmu xundak qilinglar. 14 Muxu ixlarning üstigə kamil birlikning rixtisi boləşan məhr-muqəbbətnı koxup beringlar. 15 Məsişning hatirjəmliki kəblinglarda həküm sürsun (silər bir tən bolup bu hatirjəmlıktə boluxқа qakiriloşan ikənsilər) wə xundakla rəhmət eytixlarda bolunglar. 16 Məsişning səz-kalamini əzünglarda baylik həsil qilip turəşunglar, barlik danalik bilən bir-biringlaroşa əgitinglar, jekilənglar, qin kəblinglarda zəbur-nəşmilər, mədhiyə küyliri wə rohiy nahxilarnı yangritip Hudani qiraylik mədhiyilənglar; 17 wə həmmə ixlarda, səz bolsun, əməl bolsun, həmmisini Rəb əşyaning namida qilip, uning arқilik Huda'Atioşa rəhmət eytinglar. 18 Silər ayallar, Rəbdə boləşan süpitinglaroşa layik əz ərliringlaroşa boysununglar; 19 silər ərlər, əz ayalliringlaroşa muqəbbət kərsitinglar; ularoşa aqqik kilmənglar. 20 Silər balilar, ata-

anənglaroşa həmmə ixlarda itaət qilinglar; qünki bundak qilix Rəbdə boləşan güzəl ixtur. 21 Silər atilar, baliliringlarning kəngligə azar bərmənglar; undak qilsənglar kəngli yara bolıdu. 22 Silər kullar, əttin boləşan hoşayininglaroşa həmmə ixta itaət qilinglar; pəқət kəz alıdidila hizmət qilip, insanlarnı hux qiloquqi kullardin bolmənglar, bəlki Rəbdin əymınip qin kənglünglərdin ix kəşünglar. 23 Nemə ixni qiliwatқан bolsənglar, uningda insanlar alıdida əməs, bəlki Rəb alıdida qiloşandəq jan-dil bilən uningəşa ixlənglar; 24 qünki mirasning in'amioşa Rəbdin muşəssər qilinoşanlikinglarnı bilisilər; qünki silər Rəb Məsişning ibadət-qulluqididursilər. 25 Əmma kim həqқanişizlik qilsa qiloşan həqқanişizlikə əz bəşioşa qüxidu; bu ixta həqқandak yüz-hatirə qilinix yoқtur.

4 Silər hoşayınlar, kulliliringlaroşa adil wə toşra muamilə qilinglar; qünki ərxte əz hoşayininglarning barlikini bilisilər. 2 Dua-tilawətkə hərқandak waқıtta berilinglar, buningda rəhmətlər eytixip hoşyar turunglar; 3 xuning bilən biz üqünmu dua qiloşaysilərki, Huda bizgə Məsişning sirini jakarlıx üqün Əz səzigə ixik aqsun; mən dəl sir üqün zənjirlər bilən baqşanoşanmən; 4 xunga qilixқа tegixlikim boyiqə, sirni axkariliximəşa [dua qilinglar]. 5 Sirttikilərgə nisbətən danalik bilən mənginglar, pürsətlər qıqқanda kəngül koxup qoldin bərmənglar. 6 Silərnıng gəp-səzlinglar hərdaim məhr-xəpət bilən bolsun, tuz bilən tetitilsun; xuning bilən silər hərbir adəmgə kəndak jawab berixni bilisilər. 7 Səyümlük qerındax həm Rəbdə sadik hizmətkar, ixdiximiz boləşan Tikikus silərgə mən toşruluk həmmə ixlarnı məlum qilıdu. 8 Mən uni dəl muxu ix üqün yeninglaroşa əwətxim, silərnıng əşwalinglarnı bilıwelıxi wə xundakla kənglünglaroşa ilham-rişəbət berixi üqündur. 9 Mən əzi silərdin boləşan, sadik wə səyümlük qerındiximiz Onesimusni uning bilən əwəttim; ular silərgə muxu yərdiki barlik ixlarnı məlum qilıdu. 10 Türmidixim boləşan Aristarşus silərgə salam yollaydu; Barnabasning nəwri inisi Markusmu

xundak (silər uning toʻqiruluk tapxuruklarni tapxuruwaldinglar; u yeninglaroʻja kəlsə, uni qəbul qilinglar); **11** Yustus dəp ataloʻjan Yəxuamu salam yollaydu. Hudaning padixahlīki uqūn manganə hizmətdax boləjan sūnnət qilinəjanlardin pəkət muxular bardur; ular manganə təsəlli boləjan. **12** Silərdin boləjan, Məsih Əysaning quli Əpafra silərgə salam yollaydu; u siləning Hudaning pūtkül iradisidə mukəmməl, kamalətkə yetip qing turuxunglar uqūn hərədaim silər uqūn dualarda kürəx qilidu. **13** Qūnki mən uningə guwahqimənki, u silər uqūn, Laodikiadikilər uqūn wə Heyrapolistikilər uqūnmu kəp japa tartidu. **14** Səyümlük tewip boləjan Lukadin silərgə salam, Demastinmu xundak. **15** Laodikiadiki kərindaxlarəja bizdin salam, Nimfaəja həm uning əyidə yəqilidəjan jamaətkimu salam eytinglar. **16** Bu hət aranglarda oquloʻjandin keyin, silər uni Laodikiyidiki jamaəttimu oqutunglar, wə Laodikiyədikilərgə yazəjan hətni silərnu oqunglar; **17** wə Arkippusqə: «Sən Rəbdə tapxuruwaləjan hizmitinggə, toluq əməl qilixing uqūn kəngül qoyəjin» — dənglar. **18** Mənki Pawlustin əz qolum bilən yazəjan salam. Mening kixənlinip qamap qoyuloʻjanlikimni əslənglar. Silərgə mehīr-xəpəkət boləjay!

Tesalonikaliklaroqa 1

1 Mänki Pawlus, Silas h md  Timotiydin Huda'Atimiz w  Rəbbimiz  ysa M sihd  bolojan, Tesalonika x hiridiki jama tk  salam. Silərgə mehir-x p t w  hatirj mlik bolojay!
2 Biz dualirimizda sil rni yad etip turup, Hudaoja silər  q n h rdaim t x kk r eytimiz; **3** Huda'Atimizning aldida etikadinglardin bolojan  m lliringlarni, mehir-muhabb ttin qikqan japalik  jringlarni, Rəbbimiz  ysa M sihk  baoljojan  midt  bolojan qidamlikinglarni izqil  sl p turuwatimiz. **4** Q nki  y kerindaxlar, Huda s yg nl r, Uning sil rni talliojanliki bizg  ayan. **5** Q nki hux h wirimiz sil rg  y tk z lginid  s zl r bil nla  m s, b lki k q-kudr t bilən, Mukəddəs Roh bilən, mutlək j zml xt r lɡ n halda sil rg  y tk z lɡ n; uning üstigə, bizning sil rning aranglarda bolojinimizda sil rni d p  zimizni kandaq tutkanlikimizni obdan bilisilər. **6** Xuning bil n silər eojr azab-okubət iqid  turuklukmu, Mukəddəs Rohning xadliki bil n s z-kalamni kobul kilip, bizni, xundakla R bning  zini  lɡ  kilip  g xtinglar, **7** xuning bil n silər Makedoniyə w  Ahaya  lkiliridiki barlik etikadqilaroja  lɡ  bolup qiktinglar; **8** q nki R bning s z-kalami sil rdin p k t Makedoniyə w  Ahayaoja y ngrap kalmastin, b lki h mm  yerg  Hudaoja baoljoj n etikadinglar toojruluk h mm  yerg  h w r tarkiliptu; nətijidə, bizning [xu yərlərdə hux h w r toojruluk] heqnemə deyiximizning hajiti kalmidi. **9** Q nki [biz barojanliki jaydiki] kixil r sil rning bizni kandaq qarxi alojanlikinglarni, sil rning butlardin kandaq waz keqip tirik w  h kikij Hudaning hizmitid  boluxka, xundakla Uning Ooqlining, y ni U  l mdin tirild rg n, k lɡ sid  kelidjojan o z ptin bizni kutkuzojuqi  ysaning  rxtin kelixini k t xk  Hudaoja bakkanlikinglarni bayan kilixidu.

2 Q nki, i kerindaxlar, bizning aranglaroja kirginimiz toojruluk bilisil rki, u bikaroja k tmidi. **2** Sil rg  y n  xumu m lumki, g rq  ilgiri Filippi x hirid  kiyin-kistak w  harlikka uqroj n bolsakmu, zor kattik karxilikka karimay Hudaning hux həwirini

sil rg  yətküzüxkə Hudayimizning mədət berixi bilən y r klik bolduq. **3** Q nki bizning  t n x-jekil xirimizd  heqqandaq ald mqilik, napak niy t yaki h ylig rlik yoqtur. **4**  ksiq , biz Huda t ripidin hux həwərning amanət kilinixka layik k r lɡ n ad ml r s pitid  biz xuningoja munasip halda ad ml rni  m s, b lki kəlbimizni siniojuqi Hudani hurs n kilix  q n [hux h w rni] jakarlaymiz. **5** Q nki silər bilg nd k biz heqkaysi waqitta aranglaroja huxam tqilik bilən w  yaki tamahorlukka niqab tak p kəlmiduk — (bu ixta Huda bizg  guwahqidur) — **6** g rq  biz M sihning rosullirining s pitid  t l p y kliyelajdiojan bolsakmu, m yli silər bolunglar yaki baxkilar bolsun, heqbir insandin birər izzət-xəhrət izdigən  m s iduk. **7**  ksiq  biz aranglarda huddi bala imitidjojan ana  z bowaqlirini key n p asriojand k sil rg  mulayim muamilid  bolduq. **8** Xu qaoqda, sil rg  xundak t lp ng niduk, sil rg  p k t Hudaning hux h w rini tapxuruxnila  m s, hətta  z jenimizni tapxuruxkimu razimiz; q nki silər bizg  intayin k dirlik idinglar. **9** Q nki, i kerindaxlar, bizning kandaq japalik əmgək kilojinimiz esinglarda bardur; heqkaysinglaroja eojrimizni salmaslik  q n keq -k nd zl p mehn t kilduq, Hudaning hux həwirini sil rg  y tk zduq. **10** Etikadqilardin bolojan sil rning aranglardiki  m liy tlirimizning kandaq ihlasmən, h kkanij w   yibiz ik nlikig   z nglar w  Hudaning  zimu guwahqidur. **11** W  y n  silər bilgininglard k, atining  z p rz ntirig  nəsihət b rginid k biz h rbiringlaroja xundak jekiləp, riojb t-təsəlli berip, sil rni  z padixahliqioja w  xan-xəripigə qakiriwatkan Hudaoja layik halda mengixka d w t kilduq. **13** Hudaoja y n  xu səwəbtin tohtawsiz t x kk r eytimizki, sil rning bizdin anglojan Hudaning s z-kalamioja kulak salojininglarda, uni insandarin k lɡ n s z s pitid   m s, b lki uning  m liy s pitid , yəni Hudadin k lɡ n s z-kalam d p uni kobul kildinglar; u [s z-kalam] hazir ixəngüqi silərdə ixlim kt . **14** Q nki silər, i kerindaxlar, Yəhudiya  lksidiki Məsih  ysada bolojan jamaətlərdin  lɡ  aldinglar; ular [xu y rd ] Y hudiylar t ripidin kandaq harliklaroja

uqriqan bolsa, silermu öz yurtdaxliringlar tərpidin ohxax harliklaroqa uqridinglar. **15** Ular, yəni xu Yəhudiylar, əslidə Rəb Əysani wə pəyoqəmbərləni ɵltürgən wə biznimu ziyankəxlik kiliq koqliwətkənidi. Ular Hudani narazi kiliq, wə həmmə insan bilən qerixip, **16** «yat əlliklər»ning nijatliqqa erixixi üçün ularoqa səzliximizgə toskunluq kiliwatidu. Xuning bilən ular gunahlırini üzlüksiz qeqigə yətküzməktə; lekin oqəzəp ularning bexioqa toluqi bilən qüxürülüx aldida turidu. **17** Lekin biz, i qerindaxlar, amalsiz silərdin intayin kışka wəkiqə judalaxqan bolsaqmu (təndə bolsimu, kəlbədə əməs), silər bilən yənə didar kəriuxükə kəwətlə intizarlikimizdin yeninglaroqa berixqə tehimu bək intilduk! **18** Xuningdək yeninglaroqa baroqumiz bar idi — əməliyəttə mənki Pawlus kayta-kayta tirixip baqtim; biraq buningoqa Xəytan toskunluq kildi. **19** Qünki bizning istək-arzuyimiz, xadlikimiz wə Rəbbimiz Əysa kaytip kəlgəndə pəhriliniqoqan tajimiz nemə bolidu? Bu dəl silər özünglar əməsmu? **20** Qünki silər bizning pəhrimiz, bizning xadlikimiz!

3 Xuning bilən biz [silərdin həwərsiz] taqitimiz taq bolup, özimiz Afina xəhiridə yaloquz kəlip, **2** aldinglaroqa qerindiximiz həm Huda yolida Məsihning hux həwiridə boluwatqan hizmətdiximiz Timotiyni siləni etikadta mustəhkəmləx-küqəyitə wə riqbətləndürüx üçün əwətiqni qarar kilduk; **3** [bizning uni əwətiqtiki] məqsitimiz, heqkimning bexinglaroqa qüxkən muxu zəhmət-kiyiniliclar səwəbidin [etikadta] təwrinip kalmasliqi üçün. Qünki özünglar bundak ixlaroqa uqraqqa aldin'ala bəkitilgən, dəp bilisilər. **4** Qünki biz silər bilən billə boləqan waqtimizda, silərgə həmmimiz azab-kiyinilicqə uqrimay kalmaymiz dəp aldin'ala eytkəniduk. Əməliyəttə hazır deqinimizdək boldi, dəp bilisilər. **5** Xu səwəbtin taqitim taq bolup, etikadinglarning zadi kəndak ikənlikini bilix üçün, azduroquqi siləni azdurup bizning silərgə singdürgən əjrimiz bikaroqa kəttimikin dəp ənsirəp, Timotiyni yeninglaroqa əwətkənidim. **6** Lekin Timotiy baya yeninglardin kaytip kəlgəndə, etikadinglar wə mehir-muhəbbitinglar

toqrisida bizgə yahxi həwər elip kəlip, silərdin bizni hərdəim seqinip turoqanlikinglarni wə huddi biz silər bilən didarlixixqə təlpüqinimizdək, silərdin bizni kərgünglar kəlgənlikini eytti. **7** Xuningdək, əy qerindaxlar, beximizə qüxkən muxundak barliq azab-oqubət wə eqirqilic iqidə turiwatqinimizda silərdin, yəni qing etikadinglardin riqbət-təsəlli taptuk; **8** Qünki Rəbdə qing turoqan bolsanglar, biz [əlməy], hayat kalimiz! **9** Əndi silər üçün, Hudaqimuz aldida silərdin wəjinglardin tolimu xadlanduk, bu zor xadlikimizdin silər üçün Hudaqə kanqilic dərijidə təxəkkür eytsaq bolar?! **10** Silər bilən didar kəriuxükə wə etikadinglardiki yətersizlikləni mukəmməl kiliqqa muyəssər bolux imkaniyiti üçün, keqə-kündüz Hudaqə zor təlmürüp yelinmaqtimiz. **11** Əndi bizning Huda'Atimizning Əzi həm Rəbbimiz Əysa bizning yolimizni yeninglaroqa baxliqay; **12** əndi mehir-muhəbbətimuz silərgə toloqandək, Rəb silərdin bir-biringlaroqa wə həmmə adəmlərgə boləqan mehir-muhəbbitinglarni axurup, toluq taxturoqay; **13** həm xundak boləqanda, Rəbbimiz Əysa Əzining barliq mukəddəs bəndiliri bilən billə kaytip kəlgəndə kəlbinglar bizning Huda'Atimiz aldida pak-mukəddəsliktə nuqsansiz boluxqə mustəhkəmlinidu!

4 Ahirida, i qerindaxlar, biz Rəb Əysada turup silərdin xuni ɵtünimiz həm jekiləymizki, silər bizdin Hudani hursən kiliqqa kəndak mengixinglar kərəklikini tapxuruwaləqininglardək həm hazır xu boyiqə mengiwatqinizinglardək, xundak kiliqinglar tehimu exip taxqay. **2** Qünki silər bizning Rəb Əysa arkilic silərgə nemə əmlərdi tapiloqanlikimizni bilisilər. **3** Qünki Hudaning iradisi xuki, pak-mukəddəs kiliq, hərəkəndak buzukqilicqin saklinix, **4** yəni hərbinglar Hudani tonumaydiqan taipilərdək xəhwəniy həwəslərgə berilməy, bəki kəndak kiliq əz tenini baxqurup, uni pak-mukəddəsliktə ar-nomus bilən saklaxni əqiniwelixtur. **6** Bu jəhətlərdə heqkim öz qerindixining həkqigə qang selip, öz payda-mənpəitini koqlimisun; qünki biz ilgiri silərgə qüxəndürüp toluq

agahlanduroqinimizdäk, barlıq muxundak hājiti yok. 2 Qünki özünglar obdan bilisilər, Rəbning küni huddi keqিদə kirgən oşrining kelixigə ohxax [tuyuksiz] kelidu. 3 Əmdi kixilər «[Dunya] tinq-aman boluwatidu» dəp turoqanda, huddi hamilidar ayalning tolojıki uxtumtut tutkındək, halakət ularning bexioja tuyuksiz kutulalmaydu. 4 Lekin silər, i kerindaxlar, karangolulukta turoquqilar əməssilər; xuning bilən u kün silərni oşrıdək qeqütüp kəlməydu. 5 Qünki silər həmninglar yoruluklukning pərzəntliri, kündüzning pərzəntliridursilər; biz keqigə təwə yaki karangolulukka mənsup əməsmiz. 6 Xuning üçün baxka həmmisidək uhlımaylı, bəlkı səgək wə salmaq bolaylı. 7 Qünki uhlaydıoqanlar keqisi uhlaydu, məst bolıdıoqanlarmu keqisi məst bolıdu. 8 Birak əzimiz kündüzgə mənsup bolıoqandin keyin, salmaq bolaylı, kəkrikimizgə etıkad wə mehir-muhəbbətni sawut kılıp, beximizıoja nijatka baolanoqan ümidni dubuloja kılıp kiyıwalaylı; 9 qünki Huda bizni Əz oşızıpıgə uqritıx üçün əməs, bəlkı Rəbbimiz Əysa Məsih arklılik nijatka erixtırıx üçün tallap bekitkən. 10 U biz üçün əldi — məksiti, həyat kəlip oyoqak tursakmu yaki [əlümdə] uhliıoan bolsakmu, bizning Uning bilən billə həyatta boluximiz üqındur. 11 Xuning üçün, hazır kılıwatkıninglarıoja ohxax, bir-biringlarni dawamlik riıbətəndürıüp, bir-biringlarning [etikadını] kurunglar. 12 Əmdi i kerindaxlar, aranglarda japalık ixləwatkan wə Rəbdə silərgə yetəkqilik kılıp, nəsihət berıwatkanlarni kədirlıxinglarni ətünimiz. 13 Bu hizmətliri üçün ularni qongkur hərmət wə mehir-muhəbbət bilən kədirlənglar. Bir-biringlar bilən inak ətünglar. 14 Əmma, i kerindaxlar, silərdin xunimu ətünimizki, tərtipsiz yürənglərgə nəsihət beringlar, yürəksizlərni riıbətəndürünglar, ajızlarıoja yar-yələk bolunglar wə həmme adəmgə səwrıoan bolunglar. 15 Həqkaysinglar yamanlıkka yamanlik kılmaslıkka kəngül bəlünglar, bir-biringlarıoja wə barlık kixilərgə həmixə yaxxilik kılıxka intilinglar. 16 Hərdaim xadlininglar. 17 Tohtımay dua kilinglar. 18 Hərkəndək ixta təxəkkür eytinglar. Qünki mana bular Hudaning Məsih Əysada silərgə karatkan

5 Lekin i kerindaxlar, silərgə xu ixlarning wəktılıri wə zamanlıri toşrisida yeziximning

iradisidur. **19** Rohning otini oqurmanglar.
20 Aranglarda pəyojəmbərlərqə yətküzülgən
bexarətlik sözlərnı kəmsitmənglar; **21** həmmə
gəpni təxürüp ispatlap kərünglar; durus
bolsa uni qing tutup [kəldin bərmənglar]. **22**
Yamanlıqning hərəkəndəq xəklidin əzünglərnı
yırəq tutunglar. **23** Hatırjəmlıqning İgisi boləqan
Huda Əzi silərnı əzül-kesil pak-muqəddəs
qıləqay, Rəbbimiz Əysa Məsih qayta kəlgüqə
pütkül rohinglar, jeninglar wə teninglərnı
əyibsiz saklıəqay. **24** Silərnı Qəqiroquqi bolsa
sədik-wəpadur, U uni jəzmən əda qılmay
qəlməydu. **25** Qerındaxlar, biz üqün dua qilinglar.
26 Həmmə qerındaxlar bilən pak səyüxlər bilən
saləmlixinglar. **27** Mən Rəbdə silərgə xuni jiddiy
tapiləymənki, bu hətni [xu yərdiki] həmmə
muqəddəs qerındaxlarəqə oqup beringlar! **28**
Rəbbimiz Əysa Məsihning məhır-xəpkiti silərgə
yar boləqay!

Tesalonikaliklaroqa 2

1 Mænki Pawlus, Silas hæmdæ Timotiydin Huda'Atimiz wæ Ræbbimiz Əysa Mæsihdæ

boloqan, Tesalonika xæhiridiki jamaætkæ salam.

2 Huda'Atimiz wæ Ræb Əysa Mæsihtin silærgæ mehir-xæpkæt wæ hatirjæmlik ata kiliqoyay!

3 Silæ üqün Hudaqoqa hærdaim tæxækkür eytiximizqoqa toqra kelidu (hæmdæ xundak

kilix tolimu layiktur), i kerindaxlar, — qünki etikadinglar küqlük ösmæktæ hæmdæ bir-

biringlaroqa boloqan mehir-muhæbbitinglarmu exip taxmakta. **4** Xuning bilæn biz özimiz

silærning bexinglaroqa qüxkæn, xundakla bærdaxlik beriwatqan barlik ziyankæxlik wæ

japa-eqirqiliklar iqidæ kærsetkæn sæwr-qidamlik wæ etikadinglar üqün, Hudaning hærkaysi

jamaætliridæ silærdin pæhirlinimiz; **5** bu ixlar Hudaning kelidioqan adil hækümini

kærstitidioqan roxæn bir alamættur wæ xundakla, bu ixlar silærning Hudaning padixahlikioqa layik

hesablinixinglar üqün bolidu; silæ mana xu padixahlik üqün zulum-zæhmæt qekiwtasilæ;

6 xundak ikæn, silærgæ eqirqilik saloquqilaroqa Huda eqirqilik salsa, hæm xundakla Ræb Əysa

kudrætlik pærixtiliri bilæn ærxin kayta kærüngæn qaoqda, eqirqilikqa uqriqoqan silærgæ biz bilæn

tæng aramlik bærsæ durus ix bolmamdu? **8** Xu qaoqda U Hudani tonumaydioqanlardin,

xundakla Ræbbimiz Əysa Mæsihning hux hæwirigæ itaæt kilmaydioqanlardin yalkunluk ot

bilæn intikam alidu. **9** Bunday kixilær Ræbning huzuridin wæ küq-kudritining xan-xæripidin

mæhrum kilinip, mænggülik halakæt jazasini tartidu. (aiñios g166) **10** U waqıtta U Əzining

barlik muqæddæs bændiliridæ uluqlinip, xu künidæ barlik ixængænlærdæ (silæ dærwæka

bizning guwahlikimizqoqa ixængændursilæ) Əzining karamætlikini kærsitip, mædhüyilængili

kelidu. **11** Xuning üqün, biz silæ üqün daim xundak dua kilimizki, silærni qakiroqan bizning

Hudayimiz silærni Əz [uluq] qakirikioqa layik hesablap, yaxhilikqa intilgæn barlik güzæl

mæxsæt-muddialiringlarni wæ etikadinglardin qikqan barlik hizmætlinglarni küq-kudriti

bilæn æmælgæ axuroqay. **12** Xuning bilæn,

Hudayimizning wæ Ræbbimiz Əysa Mæsihning mehir-xæpkiti arkilik Ræbbimiz Əysa Mæsihning nami silærdæ xan-xærpæ bolup uluqlinidu wæ silærmu Uningda xan-xærpæ erixisilæ.

2 I kerindaxlar, Ræbbimiz Əysa Mæsihning kayta kelixi, xundakla bizning Uning bilæn

bir yærgæ jæm kiliniximiz toqrisida silærdin xuni ötünümizki, **2** Əgær silæ «mælum rohtin

kælgæn wæhüy»din bolsun, birsining sæz-tælimidin bolsun yaki «bizning namimizda»

yeziloqan mælum hætlærdin bolsun «Ræbning küni yetip kældi» degæn sæzni anglisanglar,

jiddilixip hoduqup kæt-mænglar yaki dækkæ-dükkigæ qüxmænglar! **3** Bu ixlarda hærkandak

adæmning hærkandak usul bilæn silærni aldixioqa yol qoy-mænglar; qünki awwal «[qong] yenix»

bolup, andin «gunahüy adæm», yæni «halakætka mæhkum kilinoquqi adæm» axkarilanmiqoqa,

axu kün kælmæydu. **4** Xu adæm huda dæp ataloqanoqa yaki kixilær qokunidioqan hærkandak

nærsilærgæ karxi qikip, özini hæmmidin üstün kilip kærstitidu; u xundak kilip Hudaning

ibadæthanisida olturuwelip, özini Huda dæp kærsitip jakarlaydu. **5** Mæn silæ bilæn billæ

boloqan waqıtmda bularni silærgæ eytkinim esinglarda bardu? **6** Wæ uning bælgilængæn

waqti-saiti kælmigüqæ axkarilanmasliki üqün, nemining uni tosüp turuwatqanliki silærgæ

mælum. **7** Qünki «qanunni yoqatquqi sirlik küq» allikaqan yoxurun hærikæt kilmakta; lekin bu

ixlarni hæzirqæ tosüp keliwatqan birsu bardu; U otturidin qikkuqæ xundak tosuqluk peti turidu;

8 andin axu «qanunni yoqatquqi» axkarilinidu; birak Ræb Əysa aqzidiki næpisi bilænla uni

yutuwetidu, kælgæn qaoqdiki parlak nuri bilæn uni yok kiliwetidu. **9** «Qanunni yoqatquqi»ning

mæydanqoqa qikixi Xæytanning pæntliri bilæn bolidu, u hæp türlük küq-kudræt, mejiæ wæ

yaloqan karamætlærni kærsitip, **10** halakætka yüzlængænlærni azduridioqan hærhil kæbih hüylæ-

mikirlærni ixlitidu. Ularning halakæt aldida turuwatqanliqining sæwæbi ezlirini nijatqa

yetæklæydioqan hæqikætni sæymæy, uningqoqa kælbidin orun bærmæslidikidur. **11** Xu sæwæbtin,

Huda ularqoqa yaloqanqilikqa ixænsun dæp hæqikættin qætнитidioqan bir küq æwætidu. **12**

Nätijida, həkikətka ixənməy, bəlki kəbihlikni hursənlik dəp bilgənlərnin həmmisi jazaəja məhkum kəlinidu. **13** Ləkin, əy, Rəb səyğən kərindaxlar, biz silər üqün hərdaim Hudaəja təxəkkür eytiximizəja toəjra kəliduki, Huda Rohning wasitisida pak-muqəddəs kəlinixinglar wə həkikətka ixinixinglar arkilik silərni nijatka erixixkə muqəddəmdila talliwaldi. **14** U biz yətküzgən hux həwər arkilik silərni xu nijatka, yəni Rəbbimiz Əysa Məsihning xan-xəripigə erixixkə qəkirdi. **15** Xuning üqün, əy kərindaxlar, tapan tirəp turunglar, biz silərgə eəjizqə yaki hət arkilik yətküzgən təlimni qing tutunglar! **16** Əmdi Rəbbimiz Əysa Məsihning Əzi wə bizni səyğən, mehir-xəpəkət bilən mənggülik riəbtətəsəlli həm güzəl ümid ata kəlojan Huda'Atimiz (aiōnios g166) **17** kəlbinglarni riəbtətləndürgəy həmdə silərni hər bir güzəl ix kəlixta, hər bir yahxi səzlərni yətküzüxtə küqləndürgəy!

3 Ahirida, i kərindaxlar, biz üqün dua kilinglarki, Rəbning səzi huddi silərgə yətkən qəəjdikigə ohxax, [hərkəndə yərdə] tez tarqalsun wə xan-xərpəklik dəp uluəjlansun; **2** xuningdək bizning kəbih wə rəzil adəmlərdin kutuluximiz üqünmu dua kilinglar. Qünki həmmila adəm ixənq-etikədlək boluwərməydu. **3** Əmma Rəb Əzi ixənqliktur; U silərni mustəhkəm kəlidu həm rəzil boləjuqidin saklaydu. **4** Əmma Rəbdə, silərgə tapilojənimizni kəliwətiləy, xundəklə dawəmlək kəliweridu, dəp hatirjəmmiz. **5** Əmdi Rəb kəlbinglarni Hudaning mehir-muhəbbitigə həm Məsihning səwr-qidəmləkəja qəmkəxkə yətkəligəy. **6** Əmdi kərindaxlar, Rəbbimiz Əysa Məsihning namida xuni tapiləymizki, bizdin əlojan təlimlərgə riayə kilməy, tərtipsiz yürgənlərdin əzünglarni neri tutunglar. **7** Bizdin kəndəklə ülgə elixinglar kərəklikini əzünglar bilisiləy; qünki biz silər bilən billə boləjanda tərtipsiz yürmiganiduk. **8** Həqkimning nenini bikəroja yeməyttuk; bəlki biz həqkəysingləroja eəjirimizni salmaslik üqün, keqə-kündüzləp tirixip-tirmixip jəpalək ixləyttuk. **9** Bundək kəliximiz, silərdin yərdəm kütüxkə həklik bolmiojanlikimizdin əməs, bəlki əzimizni silərgə bizdin yahxi ülgə qəldurup, silərnin bizgə əgixixinglar üqün idi. **10**

Qünki biz silərnin yeninglərdə boləjənimizdə silərgə: «Birsi ixliməymən desə, u yemisun!» dəp tapilojaniduk. **11** Qünki biz arənglərdə bəzilərnin tərtipsiz laəjaylap, həq ixliməy bəxkilərnin ixlirioja arilixip yüridiojanlikini əngliduk. **12** Biz muxundəkləroja Rəb Əysa Məsihdə xundək buyruymiz wə ulərdin ətinüp sorəymizki, tinq yaxap, əngkinglar bilən əz neninglarni tepip yənglar. **13** Ləkin silər, i kərindaxlar, yahxi ixlarni kəlixtin erinmənglar. **14** Əmma əgər uxbu hetimizdiki səzlərgə itəət kilməydiojan birsi bolsa, uningdin həzər əylənglar wə uni hijalətkə qəldurux üqün uning bilən bardi-kəldi kilmənglar. **15** Birək, uni düxmən kətarida kərməy, əksiqə uningəja bir kərindax süpitidə nəsihət kilinglar. **16** Hatirjəmlək İgisi boləjan Rəb hər wəkət hər yolda xəhsən silərgə hatirjəmlək ata kəlojay. Rəb həmminglar bilən billə boləjay! **17** Mənki Pawlus bu ahirkə salimimni əz kolum bilən yazdim; bu, mening həmmə hətlirimning əzigə has bəlgisidur. Mana bu mening əz kəlimimdur. **18** Rəbbimiz Əysa Məsihning mehir-xəpəkiti həmmingləroja yar boləjay!

Timotiyoga 1

1 Kutquzoquqimiz Hudaning wə ümidimiz Məsih Əysaning əmri bilən Əysa Məsihning rosuli kılıp təyinləngən mənki Pawlustin **2** etiqad yolidiki özümning sadik oolum boləjan Timotiyoga salam. Huda'Atimiz wə Rəbbimiz Məsih Əysadin sanga mehır-xəpkət, rəhimdillik wə hatirjəmlilik boləyay! **3** Makedoniya əlkisigə barəjanda, səndin etüingimimdək [xuni yənə etünimənki], [xu yərdiki] bəzi kixilərgə bid'ət təlimlərnı egətmənglar dəp tapilixing üqün sən dawamlıq Əfəsus xəhırədə qaləjın; **4** ularning əpsanilər wə ayioji yok nəsbənamilərgə bənd bolmaslıkını tapiləjın; bular Hudaning etiqad arkipliklə əməlgə axurulidəjan Əz əyigə boləjan pilanini ilgiri sürməydu, bəlki pəkət bimənə talax-tartixlarnı kəltürüp qıqırıdu, halas. **5** Əmdilikdə bizgə tapılanəjan təlimning muddiası sap qəlb, pak wijdan wə sahtiliksiz etiqadtin kelip qıqıdian mehır-muhəbbəttin ibarəttur. **6** Bu ixlarda bəzi kixilər qətnəp, bimənə gəplərnı kilixkə burulup kətti. **7** Ularning Təwrat qanunining əliması boləjusi bar; birək ular əzlrining nemə dəwatqanlıkını yaki əzlrining hədəp qəyt kiliwatqan səzlrining nemə ikənlikini qüxənməydu. **8** Əmdi bizgə məlumki, əgər kixilər Təwrat qanunini əyni muddiasida qollansa, u paydiliktur. **9** Qünki biz yənə xuni bilimizki, Təwrat qanuni həkkəniy adəmlər üqün tüzülgən əməs, bəlki qanunəjan hiləplik qıloquqılar wə boynı kəttiklər üqün, ihlassızlar wə gunahkarlar üqün, iplaslar wə kupurluk qıloquqılar üqün, atisini əltürgüqilər wə anisini əltürgüqilər üqün, kəttilər, **10** buzukluk qıloquqılar, bəqqiwəzlar, adəmlərnı kullukqə bulioquqılar, yaləjanqılar, kəsəmhərlər üqün wə yaki saqlam təlimlərgə zit boləjan baxkə hərəkəndək kilmixlarda boləjanlar üqün tüzülgən. **11** Bu təlimlər təxəkkür-mubarəkkə layik Boləjuqi Hudaning mənə amanət qılojan xan-xəripini ayan qılojan hux həwərgə asalanəjan. **12** Mənə küq-qudrət bərgən, mənı ixənqlik dəp qarap, Əz hizmitigə təyinligən Rəbbimiz Məsih Əysəjə təxəkkür eytimənki, **13** U mənı təyinlidı! — burun kupurluk wə

ziyənəklik qılojuqi, zalim bir adəm bolsammu, mənə rəhim kərsitildi; qünki mən bu ixlarnı nadanlik wə etiqadsizlikdən qılojanidim. **14** Həlbuki, Rəbbimizning mənə kərsətkən mehır-xəpkəti ziyadilixip, Məsih Əysada boləjan etiqad wə mehır-muhəbbət wujudunəjan elip kirilixi bilən exip taxtı. **16** Muxu səz ixənqlik wə hər adəm uni qəbul qılixı tegixliktur — «Məsih Əysa gunahkarlarnı kutquzux üqün dunyəjə kəldi!». Mən gunahkarlar iqidiki əng əxəddiyisidurmən! Ləkin dəl xu səwəbtin Məsih Əysaning əng əxəddiy gunahkar boləjan mənı, keyin Əzigə etiqad qılıp, mənggülik həyatqə erixidəjanlarəjan misal qılıp mənə Əzining barlik səwr-təkitini ayan qılixı üqün, mənə rəhim-xəpkət kərsitilgəndur. (aiōnios g166) **17** Əmdi mənggülik Padixahkə, yənı əlməyidəjan wə kəz bilən kərgili bolmayidəjan, birdinbir Hudaəjan əbədil'əbədgiqə hərmət-izzət wə xan-xərap boləyay! Amin! (aiōn g165) **18** Əy, oolum Timotiy, burun sən tooturluk eytiləjan bəxərətlik wəhəylərgə əsasən bu buyruqni sənə tapxurimən. Bu wəhəylərnı kəral qılıp, etiqadta wə pak wijdanında qing turup, güzəl urux qılojaysən. Bəzilər wijdanında pak turuxtın qətnəp kətti, nətijidə ularning etiqadı huddi hada taxkə urulup oərək boləjan kəmidək wəyran boldi. **20** Humeneus wə Iskəndərlər mənə xundək kixilərdındur. Ularnı kupurluk kilməslikni egənsun dəp, Xəytanning ilkiqə tapxurdum.

2 Mən həmmidin əwwal, [etiqadqılarəjan] pütkül insanlar üqün Hudadin tiləklər tilixini, dua-tilawət kilixini, baxqılar üqün murajət kilixini wə təxəkkürlər eytixini, **2** bolupmu padixahlar wə barlik əməldarlar üqün dua-tilawət kilixini jekiləymən. Xundək qılojanda, biz toluq ihlasmənlik wə salmaqlik bilən tinq wə aman-esən həyat kəqürələymiz. **3** Bundək dua-tilawət kilix güzəl ixtur, Kutquzoquqimiz Hudanı hürsən qılidu. **4** Qünki U pütkül insanning kutquzuluxı wə ularning həkikətnı tonup yetixini halaydu. **5** Qünki birlə Huda bardur, Huda bilən insanlar arisida bir kelixtürgüqimü bar, U bolsimü Əzi insan bolup kəlgən Məsih Əysadur. **6** U barlik insanlarnı hər kilix üqün

Özini qurban kilip bədəl teldi; xundak kilip bekitilgən waqit-saitidə Hudaning nijatioja guwahlik berildi. 7 Mən bu guwahlikni yetküzüx üqün jakarqi wə rosul boluxka təyinlinip (mening bu sezlirimning həmmisi rast, mən yalojan gəp kilmidim), yat əlliklərgə etikad wə həkikət yolida əgətküqi bolup tikləndim. 8 Xunga, mən xuni halaymənki, ərlər kəyərdə bolsun, duağa jəm bolqanda qəzəpsiz wə dətalaxsiz həlda, həlal əməlik kollirini kətürüp dua kılsun. 9 Ohxax yolda ayallarmu muwapik kiyinip, əzlrini ar-nomus wə salmaqlik bilən pərdaz kılsun. Ularning əzlrini pərdazlax, qaqlirini alahidə yasax wə altun, ünqə-mərwayit wə esil kımmət kiyim-keqəklər bilən əməs, 10 Həzətkarlar bir hotunluk, öz pərzəntliri wə ailisini yahxi baxkuridiojan kixilərdin bolsun. 11 [Jamaət sorunlirida], ayallar tinq olturup, toluk itaətmənlik bilən təlim alsun. 12 Lekin ayallarning ərlərgə təlim berixi yaki ular üstidin həküm sürüxigə yol qoymaymən. Əksiqa, ular tinq bolsun. 13 Qünki awwal Adəm'ata, keyin Həwa'ana yaritilojan. 14 Awwal aldini azdurulojanmu Adəm'ata əməs, bəlki [Həwa'ana] idi. U tolimu aldanojanlikidin ularning itaətsizlikigə qüxüp qalojanidi. 15 Lekin ayallar etikadta, mehir-muhəbbət wə pak-muqəddəslikta salmaqlik bilən turidiojanla bolsa, ular tuqutta saq-salamət kutulidu.

3 «Əgər birsi jamaətkə yetəkqi boluxka intilsə, u güzəl bir wəzipini arzu qiləjan bolidu» degən bu səz həqktur. 2 Əmdi yetəkqi bolsa əyibsiz, bir hotunluk, salmaq, pəmlik, ədəplik, mehməndost, Huda toşrisida təlim berələydiəjan boluxi, 3 xundakla hərakəkəx wə zorawan bolmasliqi, mulayim boluxi, səpra, nəpsaniyətqi bolmasliqi, 4 əz ailisini yahxi baxkuralaydiəjan boluxi, tolimu salapətlük bilən pərzəntlirini ata-anisioja boysunidiəjan kilip tərbiyiləydiəjan kixi boluxi kerək. 5 Qünki birsi öz ailisini baxkuruxni bilmisə, u Hudaning jamaitidin kəndakmu həwər alalisun? 6 [Yetəkqi] yengi etikadqilərdin bolmisun; undak bolsa, u təkəbburlixip ketixi mumkin, xuningdək Xəytanning əyibigə kirip, u uqriojan həkümigə qüxidu. 7 U [jamaətning]

sirtidikilər tərpidinmu obdan tərplididiojan boluxi kerək; xundak bolqanda, u baxkilarning qarilixioja uqrimaydu, Xəytanning kıltiqioja qüxməydu. 8 Huddi [yetəkqilərgə] ohxax, jamaətning hizmətkarlimu salmaq, ikki hil gəp kılmaydiəjan, hərak-xarabka berilməydiəjan, nəpsaniyətqi bolmiojan kixilərdin boluxi, 9 pak wijdani bilən etikadning sirini qing tutidiojan boluxi lazim. 10 Bundak adəmlərnimu aldi bilən sinap kərüp, əyib tərəpliri bolmisa, andin hizmət wəzipisigə qoyuxka bolidu. 11 Xuningdək, bu hizmətkarlarning ayallirimu təmkın, pitnə-pasat kılmaydiəjan, salmaq wə hərkəndak ixta ixənqlik boləjanlərdin boluxi lazim. 12 Hizmətkarlar bir hotunluk, öz pərzəntliri wə ailisini yahxi baxkuridiojan kixilərdin bolsun. 13 Hizmətkarning wəzipisini obdan orunojanlar əzi üqün yahxi nam-ataqka sazawər bolidu wə Məsih əysada boləjan etikadta zor jür'ət-ixənqkə erixidu. 14 Mən gərqa pat arida yeningəya yetip berixni arzu kılsammu, yənila bu hətni yazdim; 15 Mubada mən həyal bolup qalsam, həttin Hudaning ailisi arisida əzüngni kəndak tutux kerəklirini bilisən. Bu ailə bolsa tirik Hudaning jamaiti, həkikətning tüwrüki wə təglikidur. 16 Həmməylən etirap kılmay turalmayduki, ihlasmənlikning siri büyüktur: — «Əzi insan tenidə ayan boldi, Roh Uning həkəkaniylikini ispatlidi, Pərixitlərgə u kəründi, Uning həwiri pütkül əllərgə jakarlandi, Jahənda Uningəya iman kəltürüldi, U xan-xərəp iqidə ərxkə kətürüldi».

4 Əmdi Roh xuni alahidə eytiduki, ahir zamanlarda bəzilər etikadtin yenip, aldamqi rohləroja wə jinlarning təlimlirigə berilip əgixidu. 2 Bundak [təlim bərgüqilər] sahtilikta yalojanqilik kilip, huddi daoqməllap kəydürüwətkəndək öz wijdanini yokitip qoyəjan; 3 ular nikəhlinixni wə bəzi yeməklıklərnə istemal kilixni mən'i kilidu. Əmma [ular mən'i kilidiojan] yeməklıklərnə Huda Əzigə etikad qiləjan həm həkikətni bilgənlərnəng təkəkür eytip qəbul kilixi üqün yaratqanidi. 4 Qünki Huda yaratqan həmmə nərsə yaxxidur, ular təkəkür bilən qəbul kilinsa, ularning həqkaysisini qəklər rət kilixka

bolmaydu. 5 Qünki ular Hudaning söz-kalami wə insanlarning duasi bilən halal kīlinidu. 6 Bu nāsīhətlərnī kerindaxlarning səmigə salsang, Məsih Əysaning yahxi hizmətkari boləjan bolisən. Xundakla, əzūngning əstayidil əgəxkən etikədtiki wə saəqlam təlimlərdiki səzlər bilən kuwwətləndürülgənliking ayan bolidu. 7 Əmma ihlassizlarning wə momaylarning əpsanilirini qətkə kəkīp, əzūngni ihlasmənlik yolida qenikturup yetixtūrgin. 8 Qünki «Bədənni qenikturuxning azrak paydisi bar, lekin ihlasmənlik tē intilixning hərtərpilik paydisi bar; u hāzirkī wə kəlgūsi hāyat üqūn bəht elip kelidu» 9 — bu səz hək̄tur wə uni kəbul kīlixkə pütūnləy ərzyidu. 10 Əməliyəttə biz buning üqūn jəpalik əjir singdürüwatimiz wə har kīliniwatimiz. Qünki ümidimizni pütkül insanlarning, bolupmu etikəd kīloquqilarning Kutquzoquqisi — mənggū hāyat Hudaəja baəqliduk. 11 Bu ixlarni [jamaətkə] tohtimay tapiliojin wə əgətkin. 12 Həqkimning sening yaxlikingəja səl karixioja yol koyma; bəlki səzliringdə, əməlliringdə, mehīr-muhəbbət, etikəd wə paklik tē etikədqilarəja nəmunə bol. 13 Mən yeningəja barəjuqə, əzūngni jamaətkə [mukəddəs yazmilarni] okup berix, jekiləx wə təlim berixkə beəjixliojin. 14 [Jamaitingning] aksakalliri kollirini uqangəja koyəjanda, [Hudaning] wəhīyisi arkīlik sanga ata kīlinixi bilən səndə boləjan iltipatkə bipərwəlik kīlma. 15 Bu ixləja berilip, əzūngni ularəja toluk atiojin. Xuning bilən sening ələja baskanliking həmməyləngə ayan bolidu. 16 Əzūnggə wə bərgən təliminggə izqil kəngül koyəjin. Qünki xundak kīləjanda əzūngnimu wə sanga kulak saləjanlarnimu kutkuzisən.

5 Yaxanojan ərlərnī əyibligəndə kattik səzlimigin, bəlki ularəja atang süpitidə nāsīhət bərgin. Xuningdək, yigitlərgə kerindaxliring süpitidə səzligin. 2 Yaxanojan ayallarəja anang süpitidə, yax ayallarəja aqa-singilliring süpitidə hər ix tə pak kəlb bilən muamilə kīlojin. 3 Hək̄kīqiy tul ayallarni hərmətləp, ularning hālidin həwər əl. 4 Lekin, tul ayallarning pərzəntliri yaki nəwriliri bolsa, ular əldi bilən əz əilisigə nisbətən

ihlasmənlikni əginip, əz ata-ənisining əjrinī yandursun; qünki bu ix Hudani hursən kīlidu. 5 Əmdi hək̄kīqiy tul ətūwatқан, yəlojuz kələjan ayallar bolsa, ümidini Hudaəja baəqləjan bolup, kəqə-kündüz dua-tilawəttə bolidu. 6 Lekin huzur-hələwətkə berilgən tul hotun hāyat bolsimu, əlgəngə barəwərdur. 7 Əmdi baxqilar tərīpidin əyiblinidiojan əhwaləja qūxūp qəlmaslikī üqūn sən ularəja bu ixlarni jekiləp tapiliojin. 8 Lekin birsi əz tuəqānliridin, bolupmu əz əilisidikilərdin həwər əlmisa, u etikədtin tanəjan dəp kərilip, kapirlərdin bəttər bolidu. 9 Tul əyal tiziməja əlinsa, yexi atmixtin təwən bolmaslikī, birlə ərning əyali boləjan boluxi kərak, 10 yənə gūzəl əməlliri bilən tərīpləngən boluxi, balilirini yahxi tərbiyiləp qəng kīləjan, musapirləyəja mehmandostluk kərsətkən, mukəddəs bəndilərnīng putlirini yuyup koyəjan, kiyinqilik tə kələjanlarəja yərdəm kəlini uzartқан, əzini hərhil həyr-sahawət ixlirioja beəjixliojanlar boluxi kərak. 11 Lekin yax tul ayallarni [tizimlikkə] kīrgüzmə. Qünki ularning ixkə həwəsliri kəzoqlip Məsihdin tenip, kayta nikahlinixni ərzu kīlidu; 12 xuning bilən, ular dəsəp bərgən wədīsīgə hiləplik kīlix səwəblik əyiblik bolidu. 13 Uning üstigə ular hūrunlukni ədət kīliləp, əymu-əy dokurup yürūxni əginidu; xundakla hūrun boluplə qəlmay, əjəwət kīlip, baxqilarning ixlirioja qepiloqəq bolup nəlayik ixləyəja waləkləydiojanlardin bolup kəlixi mumkin. 14 Xuning üqūn, bundak yax tul ayallarning nikahlinip, pərzənt kərup, əy ixliri bilən xuəqullinixini halaymən. Xundak kīləjanda, bizgə karxi turojuqioja bizni hək̄kəndak əyibləp-hək̄arətləx pərsiti qīkmaydu. 15 Qünki xundak bəzi tul ayallar əllikəqan etikədtin tenip Xəytanning kəynigə kirip kətti. 16 Əgər etikədi bar bir ər yaki əyal kixining tul kələjan tuəqānliri bolsa, u əzi ularəja yərdəm bərsun, yūki jamaətkə qūxmisun. Xundak boləjanda, jamaət hək̄kīqiy igə-qəkisiz tul ayallarəja yərdəm kīlalaydu. 17 Jamaətni yahxi yətkələydiojan əksakallar, bolupmu Hudaning səz-kalamini yətküzūx wə təlim berix tē əjir singdürgənlər ikki həsə hərmətkə sazawər kīlinsun. 18 Qünki mukəddəs yazmilarda: «Haman təpkən

öküzning aqzini boqma» wə: «Mədikar öz həkqini elixka həkqliktur» deyilgən. **19** Ikki yaki üç guwahqi hazır bolmioquqə, aqsakal üstidin kilingoan ərzni qobul kılma. **20** Əgər [aksakallardin] birsi gunah sadir kילוan bolsa, baxkılarningmu buningdin ibrət elip qorkuxi üqün, jamaət aldida tənbiş berip əyibligin. **21** Hudaning, Məsih Əysaning wə Huda tallioan pərixtilərnin aldida xuni sanga agah kilip tapilaymənki, sən bu əmrlərgə heq ayrimiqilik kılmay, heqkəndə ixta bir tərəkə yan basmay kət'iy əməl kילוin. **22** Birawning uqisioja kolungni koyuxka aldirap kətmə; baxkılarning gunahlirioja xerik bolma. Əzüngni pak tutkın **23** (axkəzining yahxi bolmiojanliqi, xundakla sən daim aqrıydiojan boliojaqqa, sula iqiwərməy, bir'az xarabmu iqip bərgin). **24** Bəzi kixilərnin gunahliri burunla enik, xundakla sorak künigiqə saklinidu; lekin bəzilərnin ularning kəynidin əgixip baridu, keyin axkarə bolidu. **25** Huddi xuningoja ohxax, bəzi kixilərnin güzəl əməllirini asanla kəruwaliojili bolidu; hazır axkara bolmisa keyin axkarilanmay qalmaydu.

6 Kulluk boyunturuk astida boliojanlarning həmmisi öz hojayinlirini hər tərəptə hərmətli sun. Xundak kילוanda, Hudaning nami wə Uning təlimining həkərkə uqrixidin saklaniojili bolidu. **2** Hojayinliri etiqadqi bolsa, kulliri: «Biz həmmimiz ohxaxla kərin daxlaroju» dəp, ularoja hərmətsizlik kilmisun. Əksiqə, ularoja tehimu əstayidil hizmət kilsun. Qünki ularning yahxi hizmitidin bəhrimən bolidiojanlar dəl sadik etiqadqilar həm səyümlük bəndilərdur. Sən bu təlimləni əgətkin wə jekiligin. **3** Ohximiojan təlimləni tərəjib kילוan wə saqlam səzləni (yəni Rəbbimiz Əysa Məsihning hək səzlrini), xundakla ihlasmənlikkə yetəkləydiojan təlimni qobul kilmiojan kixi bolsa, **4** undaklar dəwəkə kərəngləp kətkən, heqnemə qüxənməydiojan kixilərdindur. Ular niza-munazirə pəyda kিলixka wə gəp talixixka hərismən; bundak ixlardin həsəthorluk, jedəl-majira, təhmət, rəzil gumanhorluk hasil bolidu, **5** həmdə niyiti qirikləxkən, həkikəttin məhrum boliojan

kixilər arisida daimlik sürkilix kəltürüp qikiridu. Bundak kixilər ihlasmənligni paydətəpawətnin bir yoli dəp qaraydu. **6** Dərwəkə, [Hudaqja] ihlasmən wə razimən bolux ojayət zor paydidur. **7** Qünki biz bu dunyaoja heqnemə elip kəlmiduk, xuningdək uningdin heqnemini elip kətəlməymiz. **8** Xunga, yemək-iqmək wə kiyim-keqik yetərlik bolsila bulardin kənaət kilingiz. **9** Lekin bay boluxni oylaydiojanlar bolsa haman azduruluxlaroja uqrap, tuzakka wə xundakla insanlarni wəyranqilikka wə həlakətkə qəktüridiojan nuroqun əhmikanə həm ziyalik arzu-həwəslərnin ilkiyə teyilip ketidu. **10** Qünki pulpərəslik hərhil rəzilliklərnin yiltizidur. Bəzilər buningoja intilixi bilən etiqəttin qətnəp, əzlrini nuroqun dərd-qayoqlar bilən sanjidi. **11** Əmma sən, əy Hudaning adimi, bundak ixlardin yirək qaq; həkkanıylik, ihlasmənlilik, ixənq-etiqad, məhr-muħəbbət, səwr-takət wə məmin-mulayimlikni intilip kooqla. **12** Etiqəttiki güzəl kürəxtə küqəp kürəx kil. Mənggülik həyatni qing tutkın. Sən dəl buningoja qakirildin həmdə uning yolida nuroquniojan guwahqilar aldida bu etiqədnin güzəl xahitlikini kilding. (aiōnios g166) **13** Həmmigə həyatlik beriwatқан Hudaning aldida, xundakla Pontius Pilatus aldida güzəl xahitlikni kilip guwahlik bərgən Məsih Əysaning aldida sanga xuni tapilaymənki, **14** Rəbbimiz Əysa Məsih kayta ayan bolioquqə, [Hudaning] bu əmrigə heq kusursiz wə daqsiz əməl kילוin. **16** Uning ayan boluxini wəqit-saiti kəlgəndə birdinbir mənggü əlmigüqi, insan yekinxalmaydiojan nur iqidə yaxaydiojan, heqkim kərmigən wə kərməydiojan mubərəkləxkə layik boliojan birdinbir Həkümran, yəni padixahlarning Padixahi, rəblərnin Rəbbi əməlgə axuridu. Uningoja izzət-hərmət wə əbədil'əbəd küq-kudrət bolioja, amin! (aiōnios g166) **17** Bu zamanda bay boliojanlaroja məqrurlanmaslikni, tayaniojusiz ətkünqi baylikka əməs, bəlki biz bəhrimən boluxka həmmini bizgə sehilylik bilən tolup taxқан həlda təminligüqi Hudaqja tayinip ümid baqlaxni tapiliojin; (aiōn g165) **18** ularoja yahxi əməlləni kிலixta [həkikiy] bay bolunglar, həyr-sahawətlik ixlarda mərd, baxkılar bilən ortaq bəhrinixkə kili oquq bolunglar dəp

tapiloiin. **19** Ular bundak kiloianda, hakiqiy hayatni tutux uqin keloiakti ozliriga puhta bir asas-ul bolidoiian bir hazina topliyalaydu. **20** ay Timotiy, sanga amanat kiloiian [hakiqatlarni] kooiida. Oziingni ihlassiz, kuruk gaplardin hamda atalmix ilimning talax-tartixliridin neri tutkin. **21** Bazilar muxundak bimona [ilinga] egiman dep jakarlap, etikadtin qatnidi. Mehir-xepket silerga yar boloiay!

Timotiyoga 2

1 Məsih Əysada wədə kilingan hayatni elip berix üqün, Hudaning iradisi bilən Əysa Məsihning rosuli boləjan mənki Pawlustin səyümlük balam Timotiyoga salam: Huda'Atimizdin wə Rəbbimiz Məsih Əysadin sanga mehır-xəpkət, rəhimdillik wə hatirjəmlük boləjay! **3** Mən ata-bowilirimning izini besip sap wijdanim bilən hizmitini kiliwatқан Hudağa təxəkkür eytimən, qünki keqə-kündüz dualirimda seni tohtawsiz əsləp turimən; **4** kəz yaxliringni əsliginimdə, xadlikka qəmişüm üqün sən bilən yənə didarlixixka kattik təlpünüp yürməktimən; **5** qünki seningdə boləjan sahtiliksiz etiqad esimdin qıqmaydu. Bu etiqad əng awwal momang Loista, andin anang Ewnikidə bar boləjan, əmdi hazır səndimu bar ikən dəp hatirjəmdurman. **6** Xuning üqün mən xuni kaytidin sanga əslitimənki, kollirimni uqangəya koyuxum bilən səndə boləjan, [Huda] sanga təkdım kıləjan iltipatni kaytidin yalkunlitip jari kıləjin. **7** Qünki Huda bizgə kərkunqaklikning rohini əməs, bəlki bizgə küq-kudrətning, mehri-muhəbbətning wə salmaklikning Rohini təkdım kildi. **8** Xunga Rəbbimiz həkkidiki həwər-guwahliktin, yaki Uning məhbusi boləjan məndin nomus kılma. Əksiqə, Hudaning küq-kudriti bilən hux həwərni jakarlaw yolidiki harlik-muxəkkətəni əz həssəng boyiqə ortaq tartqin; **9** Huda bizni əz əməllirimizgə əsasən əməs, bəlki əz muddiasi wə mehır-xəpkitigə əsasən kutkuzup, pak-muxəddəs qakirikı bilən qakirdi; Uning bu mehır-xəpkiti həmmə dəwr-zamanlardin ilgirila Məsih Əysada bizgə beşixlanəjandur; (aiōnios g166) **10** lekin bu mehır-xəpkət Kutkuzəqumiz Əysa Məsihning kelixi bilən hazır ayan boldi; U əlümni bikar kiliwetip, hux həwər arkilik hayatlik wə qirimaslikni yoruklukta ayan kildi. **11** Mən bolsam əllərgə bu hux həwərning jakarqisi, rosuli wə təlim bərgüqisi bolup təyinləngən. **12** Mən xu səwəbtin hazırki bu harlik-muxəkkətləni tartmaqtimən. Lekin buningdin nomus kılmaymən; qünki mən kingə etiqad kıləjanlikimni bilimən

həmdə Uning manga tapxurojan amanitini xu künqiqə sakliyalaydiojanliqioğa qadir ikənlikigə ixəndürüldum. **13** Məndin angliəjan saəqlam təlim səzlrining nəmunilik bir üzündisini saklap, Məsih Əysada boləjan muhəbbət wə etiqad bilən qing tutqin; **14** bizdə makanlawқан Muqəddəs Rohka tayinip sanga tapxurulojan xu güzəl amanətəni sakla. **15** Sən bilginingdək, Asiya əlkisidiki [etiqadqilarning] həmmisi [degüdək] məndin yüz əridi. Ularning arisida Figelus wə Hermogenesmu bar. **16** Rəb Onesiforning ailisidikilirigə rəhim-xəpkət kərsətkəy. Qünki u mening məhbus boləjanlikimdin heq nomus kılmay kəp qetim meni yoklap səyündürdi. **17** U Rim xəhirigə kəlginidə meni tapquqə kəp izdəp awarə boluptu. **18** Rəb xu künidə uni Əzidin rəhim-xəpkətkə muyəssər kıləjay; uning Əfəsus xəhiridə manga kərsətkən hizmətlirining kanqilik ikənlikini obdan bilisən.

2 Xunga əy oqlum, sən Məsih Əysada boləjan mehır-xəpkətkə tayinip küqlük bol; **2** wə sən kəp guwahqilar aldidə məndin angliəjanliringni həm ixənqlik həmdə baxqilarəjimu təlim berələydiəjan adəmlərgə amanət kıləjin. **3** Əysa Məsihning yahxi jəngqisi bolux süpitidə, harlik-muxəkkətəni əz həssəng boyiqə ortaq tartqin. **4** Jəngqi boləjan kixi əzini əskərlikkə tizimləəjan sərdarini razi kiliş üqün adətiki turmux ixlirini əzizə hələk kiliwalmaslik kerək. **5** Musabikigə katnaxқан tənhərikətqimu musabikə kaidilirigə riayə kilmisa, qəlibə tajioğa erixəlməydu. **6** Əjir singdürgən dehqan həsulidin birinqi bolup bəhrimən boluxi tegixliktur. **7** Bu səzlrim üstidə yahxi oyla, xuning bilən Rəb sanga həmmə ixta yorutidu. **8** Sən Dawutning nəslə boləjan, əlüməndin tirilgən Əysa Məsihni mən yətküzüwatқан hux həwər boyiqə esingdə qing tut. **9** Bu hux həwərni dəp kəp harlik-muxəkkət qekip, hətta jinayətqi həsəblinip kixənlinip yatimən. Həlbuki, Hudaning səz-kalami heq kixənlənməydu! **10** Əmdi mən dəl xu səwəbtin, [Huda] talləjan bəndiləning Məsih Əysada boləjan nijatka mənggülik xan-xəpəp bilən erixixi üqün həmmə ixka bərdaxlik berimən. (aiōnios g166) **11** Təwəndiki bu səzlər ixənqliktur: — «Uning bilən billə əlgənənmiz,

Uning bilən hayatta billə yaxaymiz. 12 Kiyinqiliklaroşa bərdaxlik bərsək, Uning bilən billə həküm sürimiz. Biz uningdin tansak, Umu bizdin tanidu. 13 Biz Uningoşa sadakətsizlik kilsakmu, U yənila sadakətluktur; Qünki U Əzidin heq tanalmaydu». 14 Bu ixlarni dawamlıq [kərindaxlarning] səmigə selip, ularni Rəb aldida bimənə səzlər üstidə talax-tartix kılmaslikni əstaydillik bilən agahlandıroşin. Bundak talax-tartixlarning heqkəndak paydisi bolmayla kalmay, bəlki angioşuqilarni nabut kilidu. 15 Usta tikimqi rəhtni tooşra piqkəndək həkikət səzini durus qüxəndürüp, əzüngni Huda aldida təstiklanoşudək, yərgə qarap kalmaydioşan mahir bir hizmətkar kilip kərsitixkə intilip kəngül kəyoşin; 16 lekin iplas, kuruş gəplərdin neri tur. Qünki bundak gəplərnə kiləşuqilar bəribir tehimu ihlassizlikkə qəməp ketidu. 17 Muxundaklarning gəpliri huddi mərəzdək tezla yamrap ketidu. Himeneyus wə Filetoslar mana xundaklarning iqidiki ikkisidur; 18 ular həkikəttin qətnəp, əlgənlərnəng tirilixi degən bu ix allıkaşan yüz berip boldi, dəydu, xundakla bəzilərnəng etikadini oşulitidu. 19 Həlbuki, Hudaning məzmut uli qing turmaqta. Uning üstigə məhür bilən: «Rəb Əzigə təwə boləşanlarni tonuydu» wə «Rəbning mubarək namini ləwzigə alidoşanlarning həmmisi rəzilliktin kol üzsun» dəp məhürləngəndur. 20 Bay-bayaxat adəmnəng əyidə pəkət altun wə kümüx kaqa-kuşuqilarla əməş, yaşaq, sapal kaşuqilarnu bolidu. Kaqa-kuşuqilarning bəziliri ətiwarlinidu, bəziliri pəs kəruşididu. 21 Əgər bir kixi əzini undaklarning kiridin taziləp haliy kilsa, u muşəddəs kılinoşan, hoşayinimizəşə yaraydioşan kaşiqdək, həkəndək güzəl ixlarəşə təyyar bolidu. 22 Xunglaşka, yaxliknəng arzu-həwəşliridin əzüngni kaşuroşin, pak kəlb bilən Rəbgə nida kiləşuqi bilən billə həkəkəniylik, ixənq-etikəd, meşir-muşəbbət wə tinq-hatirjəmlikni koşilixip izdə. 23 Lekin əhmikanə, bilimsizliktin qikəşan talax-tartixlarəşə arilixixni rət kil, qünki bundak ixlarning jedəl teriydioşanlikini bilisən. 24 Əmdilikdə Rəbning kuli jedəlləxməsliki, bəlki həmmə kixilərgə muşayim-məşriban, təlim berixkə mahir, səwr-təkətlik boluxi kerək; 25

xuning bilən əz-əzigə kərxə boləşanlarəşə u Huda bəlkim ularəşə həkikətni tonup yetixigə towa kilidioşan kəlbni berəş dəp, məmin-muşayimlik bilən nəşihət kilsun; 26 bundak boləşanda ular uykušini eqip, əzlrini əz muddiasioşə əməş kilixkə tutkun kiləşan İblisning tuzikidin kutulalaydu.

3 Əmma xunimu bilginki, ahir zamanlarda əşir künlər bolidu. 2 U qəşdiki insanlar əzinila oylaydioşan, pulpərəş, mənmənqi, həkawur, kupurluk kilidioşan, ata-anisining səzini tingximaydioşan, tuzkor, iplas, 3 kəyümsiz, kəqürümsiz, təhməthor, əzini tutalmaydioşan, wəhxiy, həyr-sahawətlikkə düxmən, 4 satkun, təlwə, xəhrətpərəş, huzur-hələwətni Hudadin yaxhi kəridioşan, 5 sirtki kiyapəttə ihlasmən boluwelip, əməliyəttə ihlasmənliknəng kudritini inkar kilidioşan bolidu. Bundaklardin yirək tur. 6 Qünki ularnəng arisidiki bəzilər əymu-əy soşkunup kirip, gunahlar bilən besiləşan, hərhil xəhwət-həwəşlərnəng kuli bolup kaləşan nadan ayallarni azdurup əzigə əsir kilidu. 7 Bundak ayallar daim təlim alsimu, hərgiz həkikətni tonup yetəlməydu. 8 Əmdi Yannis bilən Yambris Musa pəyoşəmbərgə kəndək kərxə qikəşan bolsa, bu [azduşuqilarnu] həkikətkə xundak kərxə qikəşu. Ular zəşin-kəngülliri qirigən, etikəd jəhəttə daxkal dəp ispatlanəşan kixilərdur. 9 Lekin əmdi ular bu yolda aləşə ilgiriliyəlməydu; qünki [Yannis bilən Yambris]nəng həmakətləki oşuq kəruşəngəndək, bularnəngmu həmmigə kəruşididu. 10 Lekin sən bolsang mening təlimim, yürüş-turuxum, məksət-iradilirim, ixənq-etikədim, səwr-təkitim, meşir-muşəbbətim, qidamlikim, mən uqriəşan ziyankəxləklər wə azab-oşubətlərgə, jümlidin Antakya, Koniya wə Listra xəşərliridə yüz bərgənlərgə tolimu kəngül belüş kəşding, xundakla mən bərdaxlik bərgən xunqə ziyankəxləklərdin toluş həwiring bar; Rəb ularnəng həmmisidin meni kutkušzdi. 12 Dərwəqə, Məşih Əşsada ihlasmən həyat kəqürüşkə iradə tikligənlərnəng həmmisi ziyankəxləkkə uqraydu. 13 Lekin rəzil adəmlər wə ezitku-kazzaplar bəribir bəşkuşlarnimu aldap, əzimu aldinip, barəşanseri əşəbiylxididu. 14 Lekin sən bolsang, əşəngən wə toluş ixəndürüşlən

həqiqətlərdə qing tur; qünki bularni kimdin oğangənlikingni bilisən, 15 həmdə balilik qaoqliringdin tartipla muqəddəs yazmilarni bilip kəlding; bularning sanga Məsih Əysaəja baolanojan etikađ arķilik boləjan nijat toqiruluk seni dana kılalaydiojanlikini bilisən. 16 Pütkül muqəddəs yazmilarning həmmisi Hudaning Rohining yolyoruk-ilhəmi bilən yezilojan bolup, u təlim berix, tənbiħ berix, hataliklarni tüzitix wə kixilərnəi həkķaniyəť yolioja baxlaxķa paydiliktur. 17 Bular arķilik Hudaning adimi toluq qorallinip, barlik yahxi əməllərnəi kılaxķa təyyar bolalaydu.

4 Mən Huda həmdə tiriklər bilən əlüklərnəi sorak kılaxķa təyyar turidiojan Məsih Əysaning aldidə, xundakla Uning kayta ayan boluxi wə Uning Əz padixahlikəi bilən sanga xundak agah kilip tapilaymənki, 2 [Hudaning] səz-kalamini jakarla; waķit-pursəť yar bərsun-bərmisun, uningoja jiddiy qara. Toluk səwr-taqəť wə təlim-əķidə bilən nəsihəť kıləjəi, tənbiħ bərgin, riqəbətəndürgin. 3 Qünki xundak bir zaman keliduki, insanlar saqlam təlimni anglaxķa qidimay, bəki kulaklırioja hux yakidiojan səzlərnəi anglax üqün ətrəpioja əz xəhwəť-həwəslirigə uyojun təlim bərgüqilərnəi toplydu. 4 Ular həkķəťkə kulak salmay, əpsanilərnəi tingxaxķa burmilinip ketidu. 5 Lekin sən hərķandak əħwalda oyojaķ tur, harlik-muxəkķəťlərgə bərdaxlik bəř, hux həwərqining wəzิปisini orunda, tapxuruləjan hizmitingni hər tərəptin toluq ada kıləjəi. 6 Qünki əzümgə kəlsəm, jenim kurbanlikning «xarab hədiyə»sidək təküldiojan waķti yetip kəldi, mening bu dunyadin ketix waķtimmu yekinlaxti. 7 Güzəl kürəxnəi mən kilip boldum, yügürüx musabikisining mənzilini besip boldum, birdinbir etikađni qing saklap kəldim. 8 Həzir həkķaniylikning [oqlibə] taji mən üqün saklinip turmaķta. Uni, həkķaniy sorakqi boləjan Rəb xu künidə manga, xundakla yaləuz mangila əməs, Uning kelip ayan boluxioja təlpünüp turojanlarning həmmisigə in'am kilip kiygüzidu. 9 Imkaniyəťning bariqə yenimoja tezdin yetip kəl. 10 Qünki Demas bu həzirki dunyani tama kıləjanlikəi üqün meni

taxlap Tesalonika xəħirigə kəťti. Kriskis Galatiya əlkisigə, Titus Dalmatiya əlkisigə kəťti. (aion g165) 11 Yenimda yaləuz Luķa qaldi. Markusni əzüing bilən birgə elip kəl, qünki u hizməťlirimdə manga kəp əskəťidu. 12 Tikikusni bolsa Əfəsus xəħirigə əwəťiwəťtim. 13 Kelixingdə Troas xəħiridə Karpusning yenioja qaldurup qoyəjan yepinqam bilən kitablarini, bolupmu oram terə yazmilarni billə alojaq kəlgin. 14 Miskər Iskəndər manga tola əskilik kildi. Rəb uningoja kilmixlirioja layik yandurmay qalmaydu. 15 Sən həm uningdin hoxyar bol; qünki u biz yətküzgən səzlimizgə kəťtik qarxilik kərsəťti. 16 Tunji kəťimlik sorakta mening əkliniximoja yardəm kilidiojan həqkim qikmidi, həmmisi meni taxlap kəťti. Bu ix ularəja həsəblanmioja! 17 Lekin Rəb mening bilən billə turup, mən arķilik Injil jakari toluq kılilip, bu yərdiki barlik yat əlliklərdin boləjanlarning anglixi üqün meni küqləndürdi; xuning bilən mən xirning əozzidin kutkuziwelindim. 18 Rəb meni barlik rəzil ixtin kutkuzup, əřxtiki padixahlikəja sak yətküzidu! Xan-xəřəp Uningəja əbədil'əbəđgicə mənsup boləja! Amin! (aion g165) 19 Priska bilən Akwilaəja wə Onesiforning ailisidikilərgə məndin salam eyt. 20 Erastus Korint xəħiridə qaldi. Lekin Trofimus kesəl bolup qaləjanliktin, uni Miletus xəħiridə qaldurup qoydum. 21 Kix qüxüp kətküqə imkaniyəťning bariqə bu yərgə kəlgin. Yubulus, Pudis, Linos, Klawdiya wə barlik qerindaxlardin sanga salam. 22 Rəb Əysə Məsih roħing bilən billə boləja! Mehir-xəpkəť silər bilən billə boləja!

Tituska

1 Hudaning talliojanlirioja amanət bolojan etikađ wə ihlasmənlikkə elip baridiojan həkikətning bildürülixi üqün, Əysa Məsihning rosuli kılıp təyinləngən, Hudaning küli bolojan mənki Pawlustin sanga salam — **2** (bu etikađ wə həkikət mənggüliük hayatka baolanojan ümidni elip kelidu; bu mənggüliük hayatni mutlək yalojan eytmaydiojan Huda həmmə dəwr-zamanlardin ilgirila wədə kılıojanidi; (aiōnios g166) **3** lekin [həzir] wədisining waqti kelip Kutkuzojuqimiz Huda buning kalam-həwirini Əz əmri bilən manga tapxurojan jakar arkilik axkarilidi) **4** — ortak etikađimizda əz oqlum bolojan Tituska salam! Huda'Atimiz wə nijatkarimiz Məsih Əysadin sanga mehixəpkət wə hatirjəmlik bolojay! **5** Seni Kret arilida qalduruxtiki səwəb, orundilip bolmiojan ixlarni bir tərəp kılıxing üqün wə hər xəhərdə sanga tapiliojinimdək jamaətkə aqsakallarni təyinlixing üqün idi. **6** Aqsakallıqka təyinlinidiojan kixi əyibsiz boluxi, bir ayallik, pərzəntliri bolsa etikađ kılıjuqi boluxi wə ixlirida xallaklık kılıdiojan yaki [ata-anisioja] boysunmaydiojan əyibli ri bolmiojan boluxi kerək. **7** Qünki jamaətning yetəqisi Hudaning [ailisigə] ojojidar bolux süpitidə, əyibsiz boluxi kerək; bəxbəxtək əməs, terikkək əməs, hərak-xarəbka berilgən əməs, zorawan əməs, nəpsaniyəti əməs, **8** bəlki mehmandost, sahawətlik, yaxxilikni səyidiojan, salmaq, adil, ihlasmən wə ezini tutuwalojan boluxi lazim. **9** U yənə saqlam təlim bilən riqbət-təsəlli berix üqün wə qarxi qikkuqilaroja rəddiyə berix üqün, tapxurulojan təlimdiki ixənqlik kalam-səzdə qing turuxi kerək. **10** Qünki həzir bimənə səz kılıdiojan, kixilərnin kənglini owlap ezitkuluk kılıdiojan, əz beximqilik kılıdiojan kəpligən kixilər bar, bolupmu hətniliklərdin qikqanlar bar. **11** Ularning aozini etix kerək; qünki ular həram dunyani dəp əgitixkə tegixlik bolmiojan təlimləni əgitip, hətta pütün aililəni nabut kılmaqta. **12** Xulardin biri, yəni [Kret arilidikilərnin] əzining bir pəyojəmbiri: «Kretlar həmixə yalojan səzləydiojanlar,

wəhxiy həywanlar wə hurun toymaslardur» degən. **13** Bu guwahlik həkikəttur; xunga ularning etikađta saqlam turuxi üqün, xundakla Yəhədiy əpsanilərgə wə həkikəttin qətnigənlər tokuwalojan insaniy kaidə-bəlgilimilərgə kulək salmasliki üqün ularni kattik əyibləp aqahlandırojin. **15** Pak kixilər üqün həmmə nərsə pak; lekin bulojojan napaklar wə etikađsizlar üqün həqkəndək nərsə pak əməstur. Qünki ularning oy-pikrlirimu, wijdanimu bulojini pəkətn. **16** Ular Hudani tonuymiz dəp dawrang kılısimu, lekin əməlliridə Uningdin tanidu; qünki ular yirginqliklər, həqgəp anglimaydiojanlar, həqkəndək yaxxi ixlarni kılıxka yarimaydiojanlardur.

2 Lekin sən bolsang saqlam təlimgə kəndək uyojun yaxaxni əgitixing kerək. **2** Yaxanojan ərlərgə, həoxyar, salmaq, təmkən, etikađta, mehix-muhəbbəttə wə səwr-təkəttə saqlam boluxni tapiliojin. **3** Xuningdək, yaxanojan ayallaroja yürux-turuxta ihlas-muqəddəslikkə layik boluxni, qeqimqilik kılmaslikni, hərak-xarəbka berilməydiojan boluxni, güzəl ixlarni əgətküqilər boluxni tapiliojin. **4** Buning bilən ular yax ayallaroja ərlirigə kəyünux, balilirioja kəyünux, salmaq bolux, pak bolux, əy ixlirini puhta kılıx, mehriban bolux wə əz ərlirigə boysunuxni əgətəlydu. Xundək bolojanda Hudaning səzi qarılanmaydu. **6** Xuningdək yax ərlərnimu salmaq boluxka jekiligin. **7** Əzüngmu həmmə ixta güzəl əməllirig bilən ularoja ülgə bolojin; təlim bərginingdə pak-diyanətlik, əojir-besik bolup, **8** həqkim kusur tapalmaydiojan, saqlam səzləni yətküzgin; buning bilən, qarxi qikkuqilar biz toqruluk yaman gəp kılıdiojan yəni tapalmay hijil bolidu. **9** Kullaroja əz hojayinlirini həmmə ixta kənaətləndürüp ularoja boysunuxni əgətkin. Ular gəp yandurmay, **10** soqrilik kılmay, əzlrining hər jəhəttə ixənqlik ikənlikini kərsətsun. Ular buning bilən Kutkuzojuqimiz Hudaning təlimatioja hər jəhəttin zinnət bolidu. **11** Qünki Hudaning nijatni barlik insanlaroja elip kılıdiojan mehix-xəpkiti ayan boldi; **12** u bizgə ihlászlik wə bu dunyaning arzu-həwəslirini rət kılıp, həzirki zamanda salmaq, həqkanıy,

ihlasmən həyatni ötküzüximiz bilən, (aiōn g165) 13 uluq Huda, nijatkarimiz Əysa Məsihning xan-xərəp bilən kelidioqanlikioja bolqan mubarək ümidimizning əməlgə exixini intizarlik bilən kütüxni oğitidu. 14 U bədəl tələp bizni həmmə itaətsizliklərdin azad qilix həmdə bizni əzi üqün pak qilip, Əzigə mənəsup bolqan, yaxxi əməllərgə kizojin intilidioqan həlk qilixkə biz üqün qurban boldi. 15 Barlik hōkukungni ixlitip bu ixlarni jakarlap eytkin, nəsihət berip jekiligin wə agahlandurojin. Həqkim seni kəmsitmisun.

3 [Jamaəttikilərgə] xuni əslitip turojinki, ular həkümranlaroja wə hōkukdarlaroja boysunup, xularning sōzini anglisun, hərəkəndəq yaxxi əməllərnə qilixkə təyyar tursun, 2 həqkimning yaman gəpini kilmisun, jedəlhör bolmisun, mulayim bolsun, həmmə adəmgə hər jəhəttə məmənlik kərsətsun. 3 Qünki biz əzimizmu əslidə nadan bolup, itaətsiz, azduruloqan, hərhil xəhwət-həwəslərnəng həm ləzzətlərnəng quli bolqan, rəzillik wə həsəthorluk iqidə yaxioqan, nəprətlik bolqan həm bir-birimizdin nəprətlinidioqanlardin iduk. 4 Biraq Kutquzoquqimiz Hudaning insanlaroja bolqan məhrəbanlikə wə məhir-muhəbbiti ayan boluxi bilən, 5 (əzimizning kəndəktur həkəkəniy əməllirənimiz bilən əməs, bəlki Uning rəhim-xəpkiti bilən) yengidin tuquluxta yuyuxliri wə Muxəddəs Rohəta yengilixi arkilik U bizni kutquzdi; 6 bu Rohni Huda Nijatkarimiz Əysa Məsih arkilik wəujudimizoja mol kuydi. 7 Bu arkilik, Hudaning məhir-xəpkiti bilən həkəkəniy kilinip, mənggülik həyatkə erixix ümidini tutqan mirəshorlar bolduk. (aiōnios g166)

8 Bu səzlər ixənqliktur wə bu həkəkətlərnə alahidə təkitlixingni tələp kilimən. Xundəq kilojiningdə, Hudaəja etikəd kiləqanlar əzlrini yaxxi əməllərnə qilixkə berilixkə kəngül bəlidu. Bu ixlər insanlar üqün güzəl wə paydilik. 9 Biraq əhmikənə munazirilər, nəsəbnəmilərdiki [kürək gəplər], jedəl-majralar, Təwrat kənunioja munəsiwətləlik talax-tartixlərdin əzüngni neri tutqin; qünki bular paydisiz wə bimənilitur. 10 Ariəja bəlgünqilik kiləjuqi adəmnə bolsa bir-ikki kətim agahlanduroqəndin keyin uning bilən bolqan bardi-kəldini üziwət; 11 qünki

bundəq adəmnə həkəkəttin qətnidi, gunəh sadir kiliwatidu, xundəqklə əzini əzi jəzaəja məhkum kiləqan dəp bilisən. 12 Artemasni yəki Tikikusni sangə mangduroqəndə, mumkin kədər tezrək Nikopolis xəhirigə mənəng yeniməja kəlgin, qünki u yərdə kixliməqki boluwətimən. 13 Adwokat Zenas bilən Apollosning səpirigə kəngül bəlüp həmmitingnəng bəriqə uzətkin; kəm-kütilliri bolsa, ulərnəng həjittidin qikkin. 14 Bizning kəwmimiz mewisiz kəlməsləlik üqün həjətmənlərgə yərdəm kilip, əzlrini güzəl əməllərnə qilixkə beəjixləxni oğənsun. 15 Yenimdikilərnəng həmmisidin sangə salam. Etikədtə bizni səyidəqəlarəja salam eyt. Məhir-xəpət həmmingləroja yəz boləjay!

Filemonoʻja

1 Məsih Əysaning məhbusi mənki Pawlus wə qerindiximiz Timotiydin səyümlükimiz wə hizmətdiximiz Filemonoʻja **2** wə singlimiz Afiyoʻja, səpdiximiz Arkippuska wə eyüngdə yiojilidioʻjan jamaətkə salam! **3** HudaʼAtimiz wə Rəbbimiz Əysa Məsihdin silərgə mehİR-xəp̄kət wə hatirjəmlik boləjay! **4** Rəbbimiz Əysaʻoʻja wə barlik muqəddəs bəndilərgə boləjan mehİR-muhəbbiting wə ixənq-etikadingni anglap, mən dualirimda həmixə seni yad etip turuwatimən, sən üqün təxəkkür eytimən; **6** Bizgə nesip boləjan, Məsihni uluʻolaydioʻjan barlik yahxi iltipatni toluq tonup yetixing bilən, sening etikadning əməlliridə mərdlərgə ortaklixixing küqəytilsun dəp dua qilimən. **7** Qünki sening mehİR-muhəbbiting manga zor huxallik wə riqəbət elip kəldi; qünki i kerindixim, muqəddəs bəndilərnin iq-baojirliri sening arkilik kəp səyümdürüldi. **8** Xunga, gərgə seni layik ixni kiliqka buyruqka Məsihdə jürʼətlilik bolalisammu, **9** lekin yənila muhəbbətning türtkisi bilən mənki keri Pawlus həmdə həzir mu Əysa Məsihning məhbusi bolux süpitidə sanga iltimas qilip ətünüxnə layik kərdum — **10** kixənlərdə turup tuʻoʻqan balam, yəni Onesimus toʻoʻruluk iltimasim bar. **11** U burun sanga paydisiz boləjan bolsimu, əmma həzir sangimu, mangimu paydiliqtur. **12** Mən həzir uni — janjirimni sening yeningoʻja qayturup əwətimən. **13** Hux həwərnə dəp kixənlərdə turojnimda uni sening ornungda mening hizmitimda boluxka yenimda qaldurup qaləjum bar idi; **14** birak sening razilikingni almay həqnemini qiləjum yok; xundak qiləjanda sening manga qiləjan yahxiliking məjburiy əməs, bəlkə razimənlilik bilən bolidu. **15** Qünki sening Onesimustin wakitlik məhrum boləjiningning səwəbi, bəlkim dəl sening uningoʻja əbədilʼəbədgiqə nesiwə boluxung üqün idi. (aiōnios g166) **16** Mening xundak deginim, uningoʻja kul qatarida əməs, bəlkə kuldin kəp üstün — manga nəkədər səyümlük, xundakla sanga tehimu xundak bolidioʻjan (insaniy munasiwətlər bilən həm Rəbdə boləjan munasiwət bilən), səyümlük

qerindax qatarida igə bolisən; **17** xuning üqün, əgər sən meni həmdax qatarida kərsəng, uni meni qobul qiləjandak qobul qiləjin. **18** Əgər burun u sanga birər yolsizlik qiləjan bolsa yaki sanga kərzdar boləjan bolsa, buni mening həsabi moʻja yazəjin. **19** Mana mənki Pawlus bu səzlərnə öz qolum bilən yeziwatimən: kərzi bolsa ezüm kayturimən; lekin mən sanga ezüingning jening bilən manga kərzdar boləjiningni tiləja almaymən. **20** Xunga, əy qerindixim, mən Rəbdə səndin mənəpətkə erixməqimən; iq-baojirlirimni Məsihdə səyümdürgin. **21** Ixənqim səzümni anglyaidioʻjanlikingə kamil bolup wə sorioʻjanlirimdin artuq orunlaydioʻjanlikingni bilip, sanga muxundak yazdim. **22** Bulardin baxka, manga turaləju jay təyyarlap qoyəjin. Qünki dualiringlar arkilik mening silərgə kayturup beriliximni ümid qilimən. **23** Əysa Məsihkə hizmət qiləjanliki üqün zindandixim boləjan Əpafras, **24** hizmətdaxlirim Markus, Aristarhus, Demas wə Luqalardin sanga salam. **25** Rəbbimiz Əysa Məsihning mehİR-xəp̄kiti rohinglarəja yar boləjay!

Ibraniylaroja

1 Huda burunki zamanlarda ata-bowilaroja pəyojəmbərlər arkilik türküm-türküm boyiqə wə nurojun yollar bilən səz kəlojan bolup, wə muxu ahirki künlərdə bolsa bizgə Ooqli arkilik sözlidi. U Ooqlini pütkül məwjudatning mirashori kəlip bekətkən, Uning arkilik kainatlarni yaratqan. (aiōn g165) **3** U Hudaning xan-xəripidin parliojan nur, Uning əyniyitining ipadisidur, U kudrətlik səz-kalami bilən pütkül kainattiki məwjudatni əz ornida turojuwatqan bolup, U gunahlarıni tazilax hizmitini ada kəlojandin keyin, ərxətiki xanu-xəwkət igisining ong yenida olturdi. **4** Xuningdək, U pərixtilərdin kəp üstün nam-mərtiwigə miras bolup, ulardın xunqə yüksək turdi. **5** Qünki Huda [mukəddəs yazmilarda] pərixtilərnin qəyisioja: «Sən Mening Ooqlumdursən, bügün Mən Seni tuəjdurdum», wə yənə: «Mən Uningoja Ata bolimən, Umu Manga Ooqlu bolidu» degənidi? **6** Uning üstigə, U Əzining tunjisini yər yüzigə əwətkəndə, «Barlik pərixtilər Uningoja səjdə kəlsun» degən. **7** U pərixtilər toqruluk: — «U pərixtilərini xamallar, Hizmətkarlırini ot yalkuni kəlidu», degənidi; **8** ləkin Ooqli həkkidə bolsa Uningoja mundak degən: — «Sening təhting, i Huda, əbədil'əbədliktur; Sening padixahliqindiki xahənə hasang adalətning hasisidur. (aiōn g165) **9** Sən həkkəniyətni səyüp, rəzillikkə nəprətlinip kəlgənsən; Xunga Huda, yəni Sening Hudaying Seni həmrahliringdin üstün kəlip xadlik meyi bilən məsih kəldi». **10** Huda Ooqlioja yənə mundak degən: — «Sən, i Rəb, həmmidin burun zeminning ulini salding, Asmanlarıni bolsa kəlliring yasiojandur; **11** Ular yok bolup ketidu, Ləkin Sən mənggü turisən; Ularning həmmisi kiyimdək konirap ketidu; **12** Sən ularni ton kəbi yəgəp koyisən, Xunda ular kiyim-keqək yənggüxləngəndək yənggüxlinidu. Birak Sən mənggü əzgərmigüqidursən, Yilliringning tamami yoktur». **13** Yənə, U qəyisibir pərixtigə: — «Mən Sening düxmənliringni təhtipəring kəlimiojuqə, Mening ong yenimda olturisən»

— degənidi? **14** Xundak ikən, pərixtilərnin həmmisi pəkət nijatka miraslik kəlidiojanlar üqün hizmət kəlixka [Huda təripidin] əwətilgən hizmətqi rohlər əməsmu?

2 Bu səwəbtin, allikəndak yol bilən [həkkikiy yoldin] teyilip kətməslikimiz üqün, angliojan həkkikətlərgə tehimu etibar kəliximiz lazim. **2** Qünki pərixtilər arkilik yətküzülgən səz-kalamning turaklik ikənliki ispatlaniojan həmdə uningoja hər bir boysunmaslik wə itaətsizlik kəlix tegixlik jəzoja tartilidiojan yərdə, **3** xunqə uluq kutkuzux-nijatka etibar bərmisək, biz kəndakmu [jazadin] kəqip kutulalaymiz?! Qünki bu nijatning həwiri dəsləptə Rəb arkilik ukturulojan, həm uning həkkikini biwasitə angliojanlarmu bizgə təstikliojan; **4** uning üstigə Huda bəxəratlik alamətlər, kəramətlər wə hərhil kudrətlik məjizilər arkilik, xundakla Əz iradisi boyiqə Mukəddəs Rohning ata kəlojan iltipətliri bilən təng buningoja guwahlik bərgən. **5** Biz dəwatqan kəlgüsi dunyani Huda pərixtilərnin bəxkuruxioja ətküzüp bərgini yok; **6** bəlkə bu həktə [mukəddəs yazmilarning] bir yeridə birəylən mundak guwahlik bərgəndur: — «[I Huda], insan degən nemidi, Sən uni seəjnidikənsən? Adəm balisi nemidi, Sən uning yenioja kəlip yokləydikənsən? **7** Qünki Sən uning ornini pərixtilərnin kidin əzojinə təwən bekitkənsən, Sən uningoja xan-xərəp wə xəhrətlərnə taj kəlip kiydürdüngənsən; Uni kəlung yasiojanlarıni idarə kəlixka tikliding; **8** Sən barlik məwjudatlarıni uning puti astida boysundurojənsən». Əmdi «barlik məwjudatlarıni uning puti astida boysundurojənsən» degini, həqkəndak nərsə uningoja boysunmaslikka kəldurulmiojan, degənliktur. Birak, hazırqə məwjudatlarınin, həmmisininglə uningoja boysuniojanlıkını tehi kərməywatimiz. **9** Ləkin biz üqün pərixtilərdin «əzojinə wəkit təwən kəliniojan», əlüm əzəblirini tartkanlıki üqün hazır xan-xərəp wə hərmət taji kiydürləngən Əysani kərgüqi bolduk; qünki U Hudaning məhər-xəpki bilən həmməylən üqün əlümning təmini tetidi. **10** Qünki pütkül məwjudatlar Əzi üqünmu həm Əzi arkilikmu məwjud bolup turuwatqan Hudaəja nisbətən,

nuroqun oqullarni xan-xərəpkə baxliqanda, ularning nijatining yol baxliqushisini azab-oqubətlər arkilik kamalətkə yətküzüxkə layik kəldi. **11** Qünki pak-mukəddəs Kiloquqi bilən pak-mukəddəs kilinoqanlarning həmmisi dər-wəkə ohxax Birsidin kəlgəndur; xuning bilən U ularni «kerindax» deyixtin nomus kilmaydu. **12** Huddi U [Hudaqə (mukəddəs yazmilarda yeziloqandək)]: «Namingni kerindaxlirimoqə jakarlaymən, Jamaət iqidə Seni nahxilarda küyləymən» degən. **13** U yənə: «Mən sanga tayinimən» wə «Karanglar, mana Mən bu yərdə Huda Manga ata kילוqan pərzəntlər bilən billə» degən. **14** Pərzəntlər bolsa ət bilən qəndin tənlik boləqəqka, Oqulmu [xu pərzəntlərnəngkigə] ohxaxla ət wə qəndin tənlik boldi. Bundək kilixtiki məksət, U əlüm arkilik əlüm həkukini tutqan iblisning küqini bikar kılıp, **15** əmür boyi əlüm qorqunqidin kulluqka tutuloqanlarning həmmisini azadlikka qikirix üqün idi. **16** Qünki U dər-wəkə pərixtilərgə əməs, bəlki İbrahımning əwladlirioqə tutixidu; **17** Xuning üqün, U Hudaqə ait ixlarda rəhimdil wə sadik bax kahin boluxi üqün, həlkning gunahlirining kəqürüm qurbanlikini bəralixi üqün, U hər jəhəttin kerindaxlirioqə ohxax kilinixi kerək idi. **18** Qünki Əzi sinaklarni Əz bexidin kəqürüp, azab-oqubət qəkkən boləqəqka, U sinaklarəqə duq kəlgənlərgimu yardəm bəraləydu.

3 Xundək ikən, əy mukəddəs kerindaxlar, ərxin boləqan qakirikqə ortək nesip boləqanlar, əzimiz etirap kילוqan Rosul wə Bax Qahin, yəni Əysəqə kəngül qoyup karanglar. **2** Huddi Musa [pəyoqəmbər] Hudaning pütün ailisidə hizmət kילוqanda Hudaqə sadik boləqandək, umu əzini təyinləp hizmətkə Qoyuqioqə sadik boldi. **3** Ləkin əyni bərpa kילוquqi əzi bərpa kילוqan əyidinmu artuq xəhrətkə sazawər boləqinidək, Umu Musadin artuq xan-xərəpkə layiqtur. **4** Qünki həmmə əyning bərpa kילוquqisi bardur; ləkin pütün məwjudatning bərpa kילוquqisi bolsa Hudadur. **5** Musa bolsa hizmətkar salahiyiti bilən Hudaning pütün ailisidə sadiklik bilən keyinki axkarilinidoqan ixlarəqə guwahlik bərix hizmitini kילוqan. **6** Ləkin Məsih bolsa

Hudaning ailisigə Oqul salahiyiti bilən həküm süridu; wə əgər biz jasaritimiz wə ümidimizdin boləqan iptiharlikni ahioqiqə qing tutsək, dər-wəkə Hudaning axu ailisigə təwə boləqan bolimiz. **7** Xunga, [mukəddəs yazmilarda] Mukəddəs Rohning deginidək, Bügün, əgər silər [Hudaning] awazini anglisanglar, **8** Əyni qəqlarda Uni qəzəpləndürüp, qəl-bayawanda Uni sinoqan künidikidək, Yürikinglarni kattik kilmanglar! **9** Mana xu yərdə ata-bowiliringlar Meni sinidi, ispatlidi həm Mening kילוqanlirimni kirik yil kərüp kəlgənidi. **10** Mən xu dəwrin bizar bolup: — «Bular kənglidə daim adaxqanlar, Mening yollirimni həq bilip yətmigən. **11** Xunga Mən qəzəpliniq kəsəm iqip: — «Ular Mening aramlikimoqə kət'iy kirməydu» dedim». **12** Əmdi kerindaxlar, həqkaysinglarda yaman niyətlik wə etikədsiz kəlb bolmisun, xundəkla uning mənggü həyat Hudadin yüz ərüməsligə kəngül bəlunglar; **13** pəkət «bügün»la bolidikən, həqkaysinglar gunahning azduruxliri bilən kənglünqlarning kattiklaxmasliki üqün hər küni bir-biringlarni jekilənglar. **14** Dəsləptiki hatirjəmlikimizni ahioqiqə qing tutsəkla, dər-wəkə Məsih bilən xerik boləqan bolimiz. **15** Yukirida eytiləqinidək: — «Bügün, əgər silər [Hudaning] awazini anglisanglar, Əyni qəqlarda [Uni] qəzəpləndürgən künidikidək, Yürikinglarni kattik kilmanglar!» **16** (Əmdi Uning awazini anglap turup, Uni qəzəpləndürgənlər kimlər idi? Musa pəyoqəmbərnəng yətəkqilikidə Misirdin [kutulup] qikqan axu [İsraillarning] həmmisi əməsmu? **17** U kirik yil kimlərgə qəzəpləndi? Yənila xu gunah etküzüp, yikilip jəsətliri qəldə qəloqanlarəqə əməsmu? **18** Xundəkla U kimlərgə Əz aramlikimoqə kət'iy kirməysilər dəp kəsəm kildi? Əzigə itəət kilmioqanlarni əməsmu? **19** Xunga bulardin kərüwalalaymizki, ularning [aramlikka] kirməsliki etikədsizliki tüpəylidin idi).

4 Əmdi Uning aramlikioqə kirip bəhrimən bolux toşrisidiki wədisi [bizgə] qəlduruloqəndin keyin, aranglardiki birərsiningmu uning nesiwisidin qüxüp kəlixidin qorqunqta əhtiyat kilyayli. **2** Qünki hux həwər huddi

[qoldiki Israillaroja] angli tiloandak bizlærgimu angli tildi. Lekin ularning angli ojanliri etikað bilæn yuoturulmiojanliktin, sez-kalamning ularoja heqkandak paydisi bolmiojanidi. 3 Qünki bu aramliqqa kirgænler bolsa — etikað kilöjan bizlærmiz. Huddi Hudaning eytkinidak: «Xunga mæn ojezæplinip kæsäm iqip: — «Ular Mening aramliqimoja ket'iy kirmæydu — degæn». Hudaning æmælliri bolsa dunya apirida bolöjandila hæmmisi tamamlanojanidi; 4 qünki yaritilixning yættingi küni hækkida mukæddæs yazmilarning bir yeridæ mundak deyilgæn: «Yættingi küni kælgændæ, Huda hæmmæ æmælliridin aram aldi». 5 Yænæ kelip yukirida eytilöjandak Huda: «Ular Mening aramliqimoja ket'iy kirmæydu» degænidi. 6 Buningdin körünærlikki, Hudaning aramliqioja kirælæydiojanlar bar, æmma uning toorisidiki hux hæwærni awwal angli ojanlar itaetsizlik kilöjanliki üqün, uningoja kirælmidi. 7 Xuning üqün, Huda ænæ xu [aramliq toorisida] uzak wakittin keyinki mælum bir künni «bügün» dæp bekitip, Dawut [pæyojæmbær] arkilik yænæ xundak eytkæn: — «Bügün uning awazini anglisanglar, Yürikinglarni kattik kilmanglar!» 8 Əgar Yæxua [pæyojæmbær] [Israillarni] aramliqqa kirgüzgæn bolsa idi, Huda keyin yænæ bir [aramliq] küni tojruluk demigæn bolatti. 9 Kiskisi, xabat künidiki bir aramliq Hudaning hælkinu kütmæktæ. 10 Qünki Hudaning aramliqioja kirgüqilær huddi Huda «Oz æmælixliridin aram alojan»dæk, æzlrining ixliridin aram alidu. 11 Xunga heqkaysimizning ænæ xu [Israillardæk] itaetsizlik kilöjan halitidæ yikilip qüxmæsliki üqün, hærberimiz bu aramliqqa kirixkæ intilæyli. 12 Qünki Hudaning sez-kalami janliktur wæ küqkæ igidur, hætta jan bilæn rohni, yilik bilæn boojumlarni bir-biridin ayriwetæligidæk dærijidæ, hærkandak qox bislik kiliqtin ittiktur, kælbidiki oy-pikir wæ arzu-niyætlærnig üstidin hækülüm qikærojuqidur. 13 Uning aldida heqkandak mæwjudat ojayip æmæstur; bæki bizdin hesab Alojuqining kælziri aldida hæmmæ ix oquk-axkaridur. 14 Xundak bolöjanikæn, xundakla ærx-asmanlardin ötüp qikkæn uluö Bax Kæhinimiz, yæni Hudaning Ojli æysa bolöjanikæn, biz etirap kilöjan

etikaðimizda qing turayli. 15 Qünki bizgæ tæyinlængæn bax kæhinimiz ajizliklirimizoja hæsdaxliq kilmiojuqi æmæs, bæki bizgæ ohxax hærhil azdurux-sinaklaroja duq kælgæn, lekin gunah sadir kilip bakmiojuqidur. 16 Xunga yürükimiz tok halda ræhim-xæpætkæ erixix wæ yardæmgæ ehtiyajliq waktimizda xapaæt tæpex üqün mehir-xæpætkæ [ayan kilinojuqi] tæhtkæ yekinlixayli.

5 Hær ketimlik bax kæhin insanlar arisidin tallinip, hælkkæ wakalitæn Hudaoja hizmæt kilixkæ, yæni hælknig atiojan hædiyælirini wæ gunahlar üqün kilöjan kurbanliklirini Hudaoja sunuxkæ tæyinlinidu. 2 Uning hærtærlæp ajizlikliri bolöjaqqa, bilimsizlær wæ yoldin qætnigænlærgæ mulayimlik bilæn muamilæ kilalaydu. 3 Xu ajizliki üqün u hælknig gunahliri hæsabioja kurbanlik sunöjandæk, öz gunahliri üqünmu kurbanlik sunuxkæ tojra kelidu. 4 Heqbir kixi bu xæraplik mærtiwini æzlükidin almaydu, pæket Hærunoja ohxax, Huda tæripidin qakirilojandila uni alidu. 5 Huddi xuningdæk Mæsihmu bax kæhin mærtiwisigæ Özini uluölap æzlükidin erixkæn æmæs, bæki Uni [uluölijuqi Huda] Özi idi; U Uningoja: — «Sæn Mening Oojlumdursæn, bügün Mæn Seni tuöjdurdum» degæn. 6 U [mukæddæs yazmilarning] yænæ bir yeridæ Uningoja: — «Sæn æbædil'æbædgigæ Mælkizædæknig tipidiki bir kæhindursæn» degæn. (aiön g165) 7 [Mæsih] yær yüzidiki künlærdæ, Özini ælümdin kutkuzuwelixkæ qadir Bolöjuqioja kattik nidalar wæ kæz yaxliri bilæn dua-tilawætlær wæ yilinixlarni kætürdi. Uning ihlasmænlikidin dualiri ijabæt kilindi. 8 Gærqæ U [Hudaning] Oojli bolsimu, azab qekixliri arkilik itaætmæn boluxni egændi. 9 U mana muxundak mukæmmæl kilinojan bolöjaqqa, barliq Özigæ itaæt kilöjuqilaroja mænggüliq nijatni barliqkæ kæltürgüqi bolup, (aiönios g166) 10 Huda tæripidin «Mælkizædæknig kæhinliq tüzümi tærtipidæ bax kæhin» dæp jakarlandi. 11 Bu ix tojruluk eytidiojan nuroqun sæzlimiz bar, lekin kulakliringlar pang bolup kætkæqkæ, bularni silærgæ enik qüxændürüx tæs. 12 Qünki silær alliburun tælim bærgüqi boluxkæ tegixlik bolöjan qæoqdimu, æmæliyættæ silær yænila

Hudaning söz-kalamining asiyi həqiqətlirining nemə ikənlikini baxqılarning yengiwaxtin eɡitixigə mohtajsilər; silərgə yirik yeməlik əməs, bəlki yənıla süt kerəktur. **13** Qünki pəkət süt bilənla ozuklinidiojanlarning bowaxtin pərki yoxtur, ular həkəkaniyət kalamioja pixxiq bolmiojan oqoridur, halas. **14** Biraq yeməlik bolsa yetilgənlər, yəni əz ang-zehinlirini yaxhiyamanni pərək etixkə yetildurgənlər üqündur.

6 **2** Xuning üqün, Məsih toqrisidiki dəslepki asiyi təlimdə tohtap qalmay, — yəni kaytidin «əlük ixlar»din towa kilix wə Hudaoja etiqad baqlax, qəməldürülüxlər, «kol təgküzix», əlgənlərnin tirildürülüxi wə mənggülik həküm-soraq toqrisidiki təlimlərdin ul salayli dəp olturmay, mukəmməllikkə qarap mangayli. (aiōnios g166) **3** Huda haliojanikən, biz xundak kilimiz. **5** Qünki əslidə yorutulup, ərxniki iltipattin tetiojan, Mukəddəs Rohtin nesip boləjan, Hudaning söz-kalamining yaxhilikini həm kəlgüsi zamanda ayan kilinidiojan kudrətlərnə hes kilip baqkanlar əgər yoldin qətnigən bolsa, ularni kaytidin towa kildurux hərgiz mumkin əməs. Qünki ular əz-əzigə kilip Hudaning Oqlini kaytidin krestləp rəswa kilməktə. (aiōn g165) **7** Qünki kəp qətimlap əz üstigə yaqləjan yamoqur süyini iqlən, əzidə terioquqlaroja mənəpətlilik ziraətlərnə estürüp bərgən yər bolsa Hudadin bərikət alməktə. **8** Biraq tikən wə kaməjaq estürgən bolsa, u əzimizə bolup, lənətkə yəkin bolup, aqiwiti kəydürülüxtin ibarət bolidu. **9** Lekin əy səyümlüklirim, gərqə yukiriki ixlarni tiləja alojan bolsakmu, silərdə buningdinmu əwzəl ixlar, xundakla nijatlikning elip baridiojan ixliri bar dəp kayil bolduk. **10** Qünki Huda kiləjan əməlliringlearni wə Uning mukəddəs bəndilirigə kiləjan wə həzirmu kiliwatқан hizmitinglar arkilik Uning nami üqün kərsətkən mehir-muhəbbitinglarni untup kalidiojan adalətsizlərdin əməs. **11** Əmma silərnin ümidinglearning toluk jəzm-hatirjəmlilik bilən boluxi üqün, hərbinglarning ahioqiqə xundak oqyərət kilixinglarəja intizarmiz; **12** xundakla sərəlmilərdin bolmay, bəlki etiqad wə səwrqanlik arkilik Hudaning wədilirigə warislik

kiləjanlarni ülgə kilidiojanlardin boləjaysilər. **13** Qünki Huda İbrahimoja wədə kiləjanda, Əzidin üstün turidiojan həqkim bolmiojaqqa, Əzi bilən kəsəm kilip: **14** «Sanga qoqum bəht ata kilimən, seni qoqum kəpəytip berimən» — dedi. **15** Xuning bilən, [İbrahim] uzun wəktit səwr-təkət bilən kütüp, Hudaning wədisigə erixti. **16** Qünki insanlar əzlidiridin üstün turidiojan birini tiləja elip kəsəm kilidu; ularning arisida kəsəm ispat-tastik həsəblinip, hər hil talax-tartixlarəja hatimə beridu. **17** Xuningdək Huda, Əz wədisigə warislik kiləjanlarəja Əz nixan-məksitining əzgərməydidiojanlikini tehimu oqukrak bildürux üqün, kəsəm kilip wədə bərdi. **18** Xuning bilən kət'iy əzgərməs ikki ix arkilik, kəz aldımizda koyulojan ümidni qing tutux üqün [həlakəttin] əzimizni qaqurup uni baxpanah kiləjan bizlər küqlük rioqbat-illəmoja erixələymiz (bu ikki ixta Hudaning yalojan eytixi kət'iy mumkin əməs, əlwəttə). **19** Bu ümid jenimizəja qing baqlənojan kəmə lənggirikdək xühhisiz həm mustəhkəm bolup, [ərxniki] ibadəthanining [iqki] pərdisidin etüp bizni xu yərgə tutaxturidu. **20** U yərgə biz üqün yol eqip mangoquqi Əysa bizdin əwwal kirgən bolup, Məlkizədəkning kahinlik tüzümi tərtipidə mənggülik təyinləngən Bax Kahin boldi. (aiōn g165)

7 Qünki bu Məlkizədək Salem xəhirining padixahı, xundakla Əng Aliy Boləquqi Hudaning kahini bolup, İbrahim padixahlarni yengip jəngdin kaytqanda, uning aldioja qikkən wə uningəja bəht tiligənidi. **2** İbrahim bolsa erixkən barlik [oljisinin] ondin bir ülüxini uningəja atiojanidi. [Məlkizədək degən isimning] birinqi mənisi «həkəkaniyət padixahı» degənliktur; uning yənə bir nami «Salemning padixahı» bolup, buning mənisi «amanlik padixahı» degənliktur; **3** uning atisi yok, anisi yok, nəsəbnamisi yok, künlirining baxlinixi wə həyatining ahirlixixi yoxtur, bəlki u Hudaning Oqlioja ohxax kilinip, mənggülik kahin bolup turidu. **4** Əmdi karanglar, bu Məlkizədək nemidegən uluq adəm-hə! Həttə ata-bowilirimizning qongi İbrahimmu oljisinin ondin birini uningəja atiojan. **5** Dərwəqə Lawiyning əwladliridin kahinlikni zimmisigə

aloqanlar Təvrat qanuni boyiqə həlktin, yəni öz qerindaxliridin İbrahimning puxtidin bolojiniqə qarimay tapkinining ondin bir uluxini yiojixi əmr kilinoqan. 6 Lekin bularning kəbilə-urukidin bolmioqan Məlkizədək bolsa İbrahimdin «ondin bir uluxi»ni qobul qilqan andin Hudaning wədilirigə iqə boluqu İbrahimqə bəht tiligən. 7 Xübhısizki, bəht tiligüqi bəhtkə erixküqidin üstündür. 8 Bu yərdiki «ondin bir ulux»ni qobul qilquqular əlidioqan adəmlərdindir; u yərdiki «ondin bir ulux»ni qobul qilququ toqrisida [mukəddəs yazmılarda] «U hayət yaxioquqı» dəp guwahlik berilgəndur. 9 Həttə mundak deyixkə boliduki, ondin bir uluxni alidioqan Lawiyu [əjdadi] İbrahim arkilik [Məlkizədəkkə] ondin bir uluxni bərgən. 10 Qünki Məlkizədək İbrahimni qarxi aloqanda, Lawiyi [kəlgüsıdiki puxti bolux süpitidə] yənila İbrahimning tenidə idi, dəp həsəblaxkə bolidu. 11 Əmdi Lawiy kəbilisining kahinlik tüzümi arkilik mukəmməl həkkanıylik kələydioqan bolsa (qünki xu tüzümgə əsaslinip Təvrat qanuni İsrail həlkigə qüxürülgənidi), keyinki waqıtlarda Hərunning kahinlik tüzümi boyiqə əməs, bəlki Məlkizədəkning kahinlik tüzümi boyiqə baxkə bir kahinning qikixining nemə həjiti bolatti? 12 Əmdi kahinlik tüzümi əzgərtilgən bolsa, uningqə [munasiwətlik] kanun-tüzümmu əzgərtilixkə toqra kelidu. 13 Qünki bu eytiliwatqan səzlər karitiloqan zat bolsa baxkə bir kəbilidin bolup, bu kəbilidin heqkim qurbangahta hizməttə bolup baqmioqan. 14 Qünki Rəbbimizning Yəhuda kəbilisidin qikqanlıki enik; Musa bu kəbilə toqrisida kahinlikqə munasiwətlik heqbir nəsə demigənidi. 15 Əmdi Məlkizədəktək baxkə bir kahin qikqan bolup, bu əzgirix munulardin tehimu roxən bolidu; 16 uning [kahinlikqə] təyinlinixi ət igilirigə baqlik əmr bilən əməs, bəlki pütməs-tügiməs hayatning kudritidin bolqandur. 17 Qünki bu həktə [mukəddəs yazmılarda]: «Sən əbədil'əbədgiqə Məlkizədəkning tipidiki bir kahındursən» dəp guwahlik berilgən. (aiōn q165) 18 Qünki aldinki əmr-tüzüm əjizliki wə ünümsizliki tüpəylidin küqidin qalduruloqan 19 (– qünki Təvrat qanuni heq ixni kamalətkə yətküzəlmidi).

Uning orniqə bizni Hudaqə yekinlaxturidioqan, uningdin əwzəl ümid elip kelindi. 21 Uning üstigə, bu ix [Hudaning] kəsimi bilən kapalətkə iqə bolmay qəlmidi (ilgiri ətkən kahinlar [Hudaning] kəsimisiz kahin bolqanıdi; lekin, əysa bolsa Əzigə: – «Pərwərdigar xundak kəsəm iqtı, həm hərgiz buningdin yanmaydu: – «Sən əbədil'əbədgiqə kahındursən»» Degüqining kəsimi bilən kahin boldi). (aiōn q165) 22 Əmdi əysa xundak uluq ix bilən əwzəl bir əhdining kepili kilindi. 23 Yənə kelip, ilgiri ətkən kahinlar kəp boluxi kerək idi; qünki ularning [hərbiri] əlüm tüpəylidin wəzıpisini dawamlaxturalmay qalqan. 24 Lekin [əysa] mənggügə turuqaqkə, Uning kahinlik hərgiz əzgərtilməstur. (aiōn q165) 25 Xu səwəbtin, U Əzi arkilik Hudaning aldiqə kəlgənləni üzül-kesil kutkuzuxkə qadır; qünki U ular üqün Hudaqə murajət qilixkə mənggü hayattur. 26 Muxundak bir bax kahin dəl bizning həjitimizdin qikidioqan – mukəddəs, əyibsiz, oqubarsiz, gunahkarlardin neri kilinoqan, ərxlərdin yukiri elip kətürülgən kahındur. 27 U axu bax kahinlardək hər küni aldi bilən əz gunahlıri üqün, andin həlkning gunahlıri üqün qurbanlik sunuxkə mohtaj əməs. Qünki U Əzini qurbanlik süpitidə sunoqanda, həmməylən üqün buni bir yolila ada kildi. 28 Qünki Təvrat qanuni əjiz bəndə bolqan insanlarni bax kahin kilip təyinləydu, lekin Təvrat qanunidin keyin kəlgən Hudaning kəsəm-kalami mənggügə kamalətkə yətküzülgən Oqulni bax kahin kilip təyinlidi. (aiōn q165)

8 Eytqanlirimizning bax nuqtisi xuki: Ərxтики uluq Boluquqining təhtining ong təripidə olturoqan xundak bir Bax Kahinimiz bar. 2 U mukəddəs jaylarda, xundakla insan əməs, bəlki Pərwərdigar tikkən həkikiy ibadət qedirining həmmisidə kahinlik hizmitini qilququdu. 3 Hərbir bax kahin hədiyə həm qurbanliklar sunux üqün təyinlinidu. Xuning üqün, [bizning bu bax kahinimizningmu] birər sunidioqini bolux kerək idi. 4 Dərwəqə əgər U yər yuzidə bolsidi, hərgiz kahin bolmaytti; qünki bu yərdə Təvrat kanun-tüzümi boyiqə hədiyə sunidioqan kahinlar alliburunla bardur 5 (bu [kahinlar] hizmət kilidioqan [ibadət qediri] pəkətlə ərxтики

ixlarning kəqürülmisi wə kələnggisidur. Musa dəl bu ibadət qedirini kuruqxə baxliyojanda, Hudaning wəhijysi uningəja kelip: «Ehtiyat kילוinki, bularning həmmisini sanga taojda kərsitilgən ərnək boyiqə yasiojin» dəp agahlandurojan). **6** Lekin hazir U ([kona əhdigə ait] wədilərdin əwzəl wədilər üstigə bekitilgəq) tehimu yahxi bir əhdining wasitiqisi boləjaqqa, Uningəja berilgən kahinlik hizmiti baxkə kahinlarningkidin xunqə əwzəl turidu. **7** Əgər xu dəsəlpki əhdə kəm-kütisiz bolsa idi, keyinkisi üqün orun izdəxning heqkandək həjiti bolmiojan bolatti. **8** Lekin, Huda kona əhdini yetərsiz dəp qarap, [Israillaroja] mundək degən: — «Mana, xu künlər keliduki, — «mukəddəs jay»əja») hərədaim kirip, ibadət dəydu Pərwərdigar, — Mən Israil jəməti wə Yəhuda jəməti üqün yengi bir əhdini əməlgə axurimən. **9** Bu əhdə ularning ata-bowiliri bilən tüzgən əhdigə ohximaydu; xu əhdini Mən ata-bowilirini qolidin tutup Misirdin kütquzup yetəkliginimdə ular bilən tüzgənidim; qünki ular Mən bilən tüzüxkən əhdəmdə turmidi, mən ularin nəzirimni yetkidim, — dəydu Pərwərdigar. **10** Qünki xu künlərdin keyin, Mening Israil jəməti bilən tüzidiojan əhdəm mana xuki: — «Mən Əz təwrat-kanunlirimni ularning zəhin-əkligə salimən, həmdə ularning kəlbəgimu pütimən; Mən ularning Hudasi bolimən, ularmu Mening həlkim bolidu. **11** Xundin baxlap heqkim öz yurtdixioja, yaki öz kərindixioja: — «Pərwərdigarni tonuojin» dəp egitixining həjiti qalmaydu; qünki ularning həmmisi, əng kiqikidin qongiojiqə Meni bilip boləjan bolidu; **12** qünki mən ularning kəbihlikirigə rəhim kilimən həmdə ularning gunəhliri wə itaətsizlikirini mənggügə esimdin qikiriwetimən». **13** Əmdi Hudaning bu əhdini «yengi» deyixi burunkisini «kona» degənlikidur; əmdi waqti ətkən, koniriojan ix bolsa uzun etməy yokilidu.

9 Birinji əhdidə munasiwətlik ibadət bəlgilimiliri wə yər yüzigə təwə boləjan bir mukəddəs ibadət jayi bar idi. **2** Buningəja bir ibadət qediri tikilgənidi; uning mukəddəs jay dəp ataləjan birinji bəlümidə qiraədan, xirə hən xirə üstidə rətləngən nanlar bolatti. **3**

Uning ikkinji, [yəni iqki] pərdisining kəynidə əng mukəddəs jay dəp ataləjan yənə bir qedir bəlümi bar idi. **4** Xu yərgə təwə boləjan altun huxbuygaq wə pütünləy altun bilən kaplanəjan əhdə sanduqi bar idi. Sanduqning iqidə altundin yasaləjan, manna selinəjan komzək, Həruning bih sürgən hāsisi wə ikki əhdə [tax] tahtisi bar idi. **5** [Sanduq] üstidiki «kafarət təhti»ning üstigə xan-xərpəlik «kerub»lar ornitiləjan bolup, kənatliri bilən uni yepip turatti. Əmdi bular toqruluk təpsiliy tohtilixning hazir waqti əməs. **6** Bu nərsilər mana xundək orunlaxturuləjanin keyinla, kahinlar qedirning birinji bəlümigə [(yəni «mukəddəs jay»əja)] hərədaim kirip, ibadət hizmitini kilidu. **7** Birək, [«əng mukəddəs jay» dəp ataləjan] ikkinji bəlümgə pəkət bax kahin yilda bir kətimla kiridu. Kahin u yərgə əz gunəhliri wə həlkning nadanliktin ətküzgən gunəhliri üqün ataləjan [kurbanlik] kəniniməy kirməydu. **8** Bu ixlar arkilik Mukəddəs Roh xuni kərsitip bərməktiki, bu birinji ibadət qediridiki tüzüm inawətlik bolup tursila, əng mukəddəs jayoja baridəjan yol yənila eqilmaydu. **9** Mana bular rəsimek hazirki zamanni roxənləxtüridəjan bir hil obraz, halas. Buningdin xuni kəriwəlixkə boliduki, bu qedirdə sunulidəjan hədiyə wə kurbanliklar ibadət kילוquqini wijdanida pak-kamil kilalmaydu. **10** Ular pəkət yemək-iqməklər wə boyini suoja selixning türlük rəsmiyətirigə baqlik bolup, [kanun-tüzüm] tüzütülük waqti kəlgüqilik küqkə igə kilinəjan, insanlarning ətlirigila baqlik boləjan bəlgilimə-nizamlardur. **11** Lekin Məsih bolsa kəlgüsidiki karamət yahxi ixlarni elip barəjuqi bax kahin bolup, adəm kəli bilən yasalmiojan, bu dunyaoja mənəsup bolmiojan, tehimu uluoq wə tehimu mukəmməl ibadət qedirioja kirdi; **12** əqkə yaki mozaylarning [kurbanlik] kəniniməy, bəki Əzining [kurbanlik] kəni arkilik U (Əzila mənggülük hərlük-nijatni igiligən bolup) bir yolila mənggügə əng mukəddəs jayoja kirdi. (aiōnios g166) **13** [Kona əhdə dəwridə] əqkə wə buqilarning kəni hən inəkning külliri napək boləjanlarning üstigə sepilsə, ularni ət jəhətidin tazilap pak kילוəjan yərdə, **14**

undakta, mænggülik Roh arkilik özini oqubarsiz qurbanlik süpitidə Hudaşa atiojan Məsihning kenı wıjdanınglarnı elük ixlardın pak kılıp, bizni mænggü hayat Hudaşa ibadət kılıxka tehımu yetäklımədu?! (aiōnios g166) 15 Xuning üqün u yengi əhdıning wasıtıqısıdur. Buning bilən (ınsanlarning awwalkə əhdə astıda sadır kılöjan itaetsızlıklırı üqün azadlık bədılı süpitidə xundak bir elüm bolöjanıkən) Huda tərıpıdın qakırılöjanlar wədə kılınöjan mænggülik miraska erixələydu. (aiōnios g166) 16 Əgər wəsiyət kaldurılsa, wəsiyət kalduroquqıning elüxi tästıklanoquqə, wəsiyət küqkə igə bolmaydu. 17 Qünki wəsiyət pəkət elümdın keyın küqkə igə bolıdu. Wəsiyət kalduroquqi hayatla bolsa, wəsiyıtıning heqkandak küqi bolmaydu. 18 Xuningöja ohxax, dəsłəpki əhdımu kan ekıtılöjandıla, andın küqkə igə bolöjan. 19 Qünki Musa Təwrat kanunı boyıqə hərбір əmrını pütün həlkəkə ukturojandın keyın, mozay wə əqkiləning suöja arılaxturölöjan kenını kızıllı yung yıpta baölöjan zofa bilən kanun dəsturoja wə pütün həlkəkə sepıp, ularöja: 20 «Mana, bu Huda siləning əməll kılıxinglaröja əmr kılöjan əhdıning kenıdur» — dedi. 21 U yənə ohxax yolda ibadət qedıröja wə qedırdıki ibadətəkə munasıwətlik pütkül saymanlarning üstıgə kan səptı. 22 Dər wəkə, Təwrat kanunı boyıqə həmmə nərsə degüdək kan bilən paklınidu; [qurbanlik] kenı təkülmıgüqə, gunahlar kəqürüm kılınmaydu. 23 Hox, ərxıkıgə təkıld kılıp yasölöjan bu buyumlar muxundak [qurbanliklar] bilən paklınixı kerək idi. Bırak ərxıkı nərsıləning ezi bulardın esıl qurbanliklar bilən paklınixı kerək. 24 Qünki Məsih ərxıkı həkıkiy ibadət jayıöja təkıld kılınöjan, adəm kılı bilən yasölöjan mukəddəs jayıöja əməs, bəlki Hudanınıng huzurıda bizgə wəkıllık kılıp hazır bolux üqün ərxning ezigə kirıp boldı. 25 [Yər yüzdıki] bax kaşınning yılmuyıl öz kenını əməs, bəlki [qurbanliklarning] kenını elıp, əng mukəddəs jayıöja kayta-kayta kirıp turojındək, u qurbanlik süpitidə özını kayta-kayta atax üqün kirgını yok, 26 Əgər xundak kılıxning zərürıyıtı bolöjan bolsa, dunya apırıda bolöjandın berı Uning kayta-kayta azab qekıxıgə tooqra kelətti. Lekin

U mana zamanlarning ahırıda gunahını yok kılıx üqün, bir yolıla Əzını qurban kılıxka otturoja qıktı. (aiōn g165) 27 Həmmə adəmning bir kətim elüxi wə əlgəndın keyın sorakka tartılıxı bekitilgəngə ohxax, 28 Məsihmu nuroqun kixıləning gunahlırını Əz üstıgə elix üqün birlə kətim qurbanlik süpitidə sunulojandın keyın, Əzını təlpünüp kütəkənlərgə gunahını yok kılöjan həlda nıjat kəltürütkə ikkinqi kətim axkarə bolıdu.

10 Təwrat kanunı kəlgüsıdə elıp kelınıdıöjan güzəl ixlarning öz əynını əməs, bəlki ularning kələnggisınıla sürətləp bərgəqkə, u tələp kılınöjan, yılmuyıl sunulup keliwatkan ohxax qurbanliklar arkilik [Hudaşa] yekınlaxmakqi bolöjanlarnı hərgızmu mukəmməl kılalmaydu. 2 Bolmısa, muxu qurbanliklarning sunuluxı ahırlıxattı, qünki ibadət kılöjuqıllar pak kılınıp, wıjdanı yənə öz gunahlırı tüpəylıdın azablanmayttı. 3 Həlbuki, muxu qurbanliklar yılmuyıl öz gunahlırını əzlırigə əslıtip turıdu. 4 Qünki buka wə əqkiləning kenı gunahları hərgız elıp taxlıyalmaydu. 5 Xuning üqün, U dunyaoja kəlgəndə mundak degən: — «Nə qurbanlik, nə atiojan axlık hədıyölırı bolsa Senıng tələp- arzuıung əməs, Bırak Sən Mən üqün bir tən təyyarlap bərdıng; 6 Nə kəydürmə qurbanliklar, nə gunah qurbanlikıdınmu səyünmıdıng; 7 Xunga jawab bərdımkı — «Mana Mən kəldım! — Kanun dəsturıngda Mən tooqruluk pütülgəndək — I Huda, iradəngni əməlgə axurux üqün kəldım». 8 U yukırıda: «Nə qurbanlik, nə axlık hədıyölırı, nə kəydürmə qurbanliklar nə gunahını tılıgüqi qurbanliklar Senıng tələp- arzuıung əməs, Sən ulardınmu səyünmıdıng» (bu qurbanliklar Təwrat kanunıning təlıpı boyıqə sunuluxı kerək idi) degındın keyın 9 yənə: «Senıng iradəngni əməlgə axurux üqün kəldım» degən. Demək, [Huda] keyınkısını küqkə igə kılıx üqün, aldınkısını əməldın kaldurıdu. 10 Hudanınıng bu iradısı boyıqə Əysa Məsihning tenıning bir yolıla qurban kılınıxı arkilik biz gunahın paklınip, [Hudaşa] atalduq. 11 Hər kaşın hər künü ibadət hızmıtıdə turıdu, xundakla gunahları hərgız sakıt

kilalmaydigan ohxax hildiki qurbanliklarni [Huda]o]a] kayta-kayta sunidu. 12 Birak, bu [kahin] bolsa gunahlar uqun birla ketimlik manggu inawetlik bir qurbanlikni suno]andin keyin, Hudaning ong yenida olturdi; 13 U xu yerdə «dixmənli ri Əz ayio]i astida təhtipər kilino]uqə» kütidu. 14 U muxu birla qurbanlik bilən Huda]o]a] atap pak-mukəddəs kilino]anlarni manggugə mukəmməl kildi. 15 [Mukəddəs yazmilarda] [pütülgəndək], Mukəddəs Rohmu bu həkətə bizgə guwahlik beridu. Qünki U awwal: — 16 «U künlərdin keyin, Mening ular bilən tüzidio]an əhdəm mana xuki, dəydu Pərwərdigar; Mən Əz təwrat-kanunlirimni ularning zehin-əkligimu salimən, Həmdə ularning kəlbigimu pütimən» degəndin keyin, U yənə: — 17 «Ularning gunahli ri wə itaətsizlikirini manggugə esimdin qikiriwetimən» — degən. 18 Əmdi xu yolda gunahlar kəqürüm kilino]anikən, gunahlar uqun qurbanlik kilixning həjritimu kəlmaydu. 19 Xuning uqun, əy qerindaxlar, əysaning qeni arkilik əng mukəddəs jay]o]a] kirixkə jür'ətlik bolup, 20 (U bizgə eqip bərgən, ibadəthanining pərdisidin (yəni, Uning ət-tenidin) etidio]an xu yipyengi, həyatlik yoli bilən) 21 xundakla Hudaning ailisini baxquridio]an bizning ulu]o] kahinimiz bolu]anli ki bilən, 22 dillirimiz wijdandiki bulu]unuxlardin sepilix bilən paklanu]an wə bədinimiz sap su bilən yuyulu]andək tazilano]an həlda eti]adning tolu]k jəzm-hatirjəmliki wə səmimiy kəlb bilən Huda]o]a] yekinlixayli! 23 Əmdi etirap kilu]an ümidimizdə təwrənməy qing turayli (qünki wədə Bərgüqi bolsa səzidə turo]uqidur) 24 wə mehİR-muhəbbət kərsitix wə güzəl ix kilixkə bir-birimizni kəndək kəzo]ax wə ri]o]bətəndürüxni oylayli. 25 Bəzilər adət kiliwəlo]andək, jamaəttə jəm boluxtin bax tartmayli, bəlki bir-birimizni jekiləp-illəmləndurayli; bolupmu xu küning yekinlaxkənlilikini baykio]aninglarda, tehimu xundək kilayli. 26 Hə]kikətni tonuxkə nesip bolu]andin keyin, yənila kəstən gunah etküzüwərsək, u qəo]da gunahlar uqun sunulidio]an baxkə bir qurbanlik bolmas, 27 bəlki bizgə kəlidio]ini pəkət sorək, xundakla Huda bilən kərxilixidio]anlarni yəp tügiti]kə

təyyar turidio]an yalkunluk otni kərkunq iqidə küttü]xla, halas. 28 Əmdi Musao]a] qüxürülgən Təwrat kanunini kəzgə ilmio]an hərəkəndək kixi ikki yaki uq guwahqining ispati bolsa, kəngqilik kilinmayla əltürü]ətti. 29 Undakta, bir kixi Hudaning Oo]lini dəpsəndə kilsa, Hudaning əhdisinin kənio]a], yəni əzini pak kilu]an kəno]a] napak dəp kərisa, xəpkət kilu]uqi Rohni həkə]ət kilsa, buningdin tehimu eo]ir jəzo]a] layik həsəblinidu, dəp oyliməmsilər? 30 Qünki [Təwrat]ta] «Intikəm Meningkidur, kixining kilimixlirini əz bəxio]a] əzüm yandurimən, dəydu Pərwərdigar» wə «Pərwərdigar Əz həlkini sorək]kə tartidu» degüqini bilimiz. 31 Mənggü həyat Hudaning kollirio]a] qüxüp jəzalinix nəkədər dəh]xətlik ix-hə! 32 Əmdi silər yorutuluxtin keyin, əzab-o]kubətlik, kəttik kürəxlərgə bərdəxlik bərgən axu burunkı künlə]ri esinglarda tutunglar. 33 Bəzi wəqitlarda rəswa kilinip həkə]ət]əx wə harlinixlar]o]a] uqridinglar wə bəzi wəqitlarda muxundək muamililərgə uqri]o]anlar]o]a] dərdəx boldunglar. 34 Qünki silər həm məhbuslarning dərdigə ortək boldunglar həm mal-mülkü]nglar bulano]andimu, kəlgüsidə tehimu esil həm yokəp kətməy]o]an bəkiy təəllukət]kə igə bolidio]anli]k]inglarni bilgə]kə, huxallik bilən bu ixni kəbul kildinglar. 35 Xuning uqun, jəsaritinglarni yokətmə]nglar, uningdin intayin zor in'am bolidu. 36 Qünki Hudaning iradisigə əmə] kilip, Uning wədə kilu]o]ini]o]a] muyəssər bolux uqun, səwr-qidam kilixinglar]o]a] to]o]ra kəlidu. 37 Qünki [mukəddəs yazmilarda] [Huda] mundək degən: — «Pəkət əzo]inə wəqittin keyinla», «Kəlgüqi dər wəkə yetip kəlidu, U kəqikməydu. 38 Birək hə]k]kəniy bolu]uqi eti]ad bilən yaxaydu; Ləkin u kəynigə qekinsə, Jenim uningdin səyünməydu». 39 Həlbuki, biz bolsək kəynigə qekinip həlak bolidio]anlardin əməs, bəlki eti]ad bilən əz jənimizni igilə]nərdindurmiz.

11 Eti]ad bolsa ümid kilu]an ixlarning reallik]tiki ipadisi wə kə]ünməy]o]an xəy'ilə]ning dəlilidur. 2 Qünki burunkı mətiwə]lirimiz kədimdə mana xu eti]ad bilən [Hudadin kəlgən] yaxi guwahlikni alo]an. 3

Biz etiqad arkilik kainatning Hudaning soz-kalami bilan ornitiloanlikini, xundakla biz koruwtatkan mawjudatlarning korgili bolidioan xay'ilardin qikkkan amaslikini quxinalaymiz. (aion 9165) 4 Etikadi bolojaqqa Habil Qabilningkidinmu awzal bir kurbanlikni Hudaoya atiojan; etikadi bolojaqqa Huda uning atiojanlirini tariplap, uningoya haxkkaniy dap guwahlik bardi. Gargap olgan bolsimu, etikadi bilan u yanila bizga gap kilmakta. 5 Etikadi bolojaqqa, Hanoah elumni kormayla [arxka] keturildi; Huda uni keturup elip katkaxka, u yar yuzida heq tepilmidi. Sawabi u elip ketilixtin ilgiri, Hudani hursan kilojan adam dap tariplangonidi. 6 amdilikta etikad bolmay turup, Hudani hursan kilix mumkin amas; qunki Hudaning aldioja baridiojan kixi Uning barlikioja, xundakla Uning Ozini izdiganelrga ajrini kayturuquqi ikanlikiga ixinixi kerak. 7 Etikadi bolojaqqa, Nuh tehi korulup bakmiojan waxalar haxkida Huda taripidin agahlandurulojanda, ihlasmenlik korqunqi bilan ailisidikilorni kutkuzux uqun yoojan bir kemayasidi; hamda etikadi arkilik xundak kilip putkul duniyadikilarning gunahliri ustidin hokum qikardi, xundakla etikadtin bolojan haxkkanilylikka mirashor boldi. 8 Etikadi bolojaqqa, Huda Ibrahimni uningoya miras supitida barmakqi bolojan zeminoja berixka qakirojanda, u itaet kildi; u kayerga baridiojanlikini bilmay turup yoloja qikti. 9 Etikadi bolojaqqa u waxda kilinojan zeminda, huddi yaxa yurtta turojandak musapir bolup qedirlarni makan kilip yaxidi. Hudaning uningoya kilojan waxdisining ortak mirashorliri bolojan Ishax wax Yakuplarmu uning bilan birga xuningoya ohxax yaxidi. 10 Ibrahimning xundak kilixidiki sawab, u ulliri mustahkam bolojan xahorni kutkenidi; xaharning layihiliguqi ham kurouquisi Huda Ozidur. 11 Etikadi bolojaqqa Sarah gargap yaxinip qalojan, tuout yexidin etkən bolsimu, hamilidar bolux iktidarioja igə boldi; qunki u waxda kilojan Hudani ixanqlik dap karaytti. 12 Buning bilan birla adəmdin, yani olgan adəmdək bolup qalojan bir adəmdin asmandiki yultuzlardək kəp, dengiz sahilidiki kumdək sansiz əwladlar barlikka kəldi. 13 Bu kixilərninğ həmmisi Hudaning

wədə kilojanlirioja muyəssər bolmay turupla etikadi bolojan halda aləmdin etti. Birax ular hayat waqtida bularning kəlgüsida əməlgə axurulidioanlikini yiraktin korup, kuqax eqip hursənlik bilan kutkən wə əzlrini yar yuzida musapir wə yoluqi dap axkarə eytkanidi. 14 Bu bundak sozlərninğ kilojan kixilərninğ bir wətənni təxna bolup izdəwatqanlikini enik ipadiləydu. 15 Dərwəxə, ular əz yurtini seojinojan bolsa, kaytip ketix pursiti qikkkan bolatti. 16 Lekin ular uningdinmu əwzal, yani ərxteki bir makanni təlpünüp izdiməktə. Xuning uqun, Hudaning əzlrining Hudasi dap atilixidin nomus kilmaydu; qunki mana, U ular uqun bir xəhər haziriojan. 17 Ibrahim Huda taripidin sinalojinida, etikadi bolojaqqa oqli Ishaxni kurbanlik supitida Hudaoya atidi; gargap u Hudaning wədilirini, jumlidin «Sening namingni dawamlaxturidiojan nəslinğ bolsa Ishaxtin kelip qikidu» deginini tapxuruwalojan bolsimu, u yanila birdinbir oqlini kurban kilixka təyyar turdi. 19 Qunki u hətta Ishax olgan təkdirdimu, Hudaning uni tirildürəxkə qadir ikənlikigə ixəndi. Mundaqqə eytkanda, Ishaxni əlümdin tirildürəlgəndək kaytidin tapxuruwaldi. 20 Etikadi bolojaqqa, Ishax oqulliri Yakup bilan əsawning kəlgüsü ixlirioja həyrlik tiləp dua kildi. 21 Etikadi bolojaqqa, Yakup aləmdin ətux aldida Yüsüpning ikki oqlining hər biri uqun həyrlik dua kilip, hasisioja tayinip turup Hudaoya səjdə kildi. 22 Etikadi bolojaqqa, Yüsüp səkratka quxup qalojanda, bəni Israilning Misirdin qikip ketidiojanlikini tiləp aldi həmdə əzining ustihanliri toqrulukmu əmr kildi. 23 Etikadi bolojaqqa, Musa tuoulojanda, uning ata-anisi uni uq ay yoxurdi; qunki ular Musaning yekimlik bir bala ikənlikini kərdi, padixahning pərmanidinmu korqmidi. 24 Etikadi bolojaqqa, Musa qong bolup uluq zat boləqandin keyin, «Pirəwning kizining oqli» deqən atakta turiwerixni rət kilip, 25 gunah iqidiki ləzzətlərdin waqitlik bəhrimən boluxning ornioja, Hudaning həlki bilan billə azab qekixni əwzal kərdi. 26 U Məsihqə karitiojan haxarətkə uqraqxi Misirning həzinsidiki bayliklarəja igə boluxtinmu əwzal bildi. Qunki kəzlrini [ərxteki] in'aməja tikiwatatti. 27 Etikadi bolojaqqa, u

padixahning oʻzapidinmu qorkmay Misirdin qiqip kotti. [Japa-muxakkatkə] qididi, qunki Kəzɡə Kərunmigiqi uning kəzīgə kərunip turojandək idi. 28 Etikadi boləjaqqa, u «tunji oqjlining jenini alojuqi» [pərixtning] [Israillarəja] təgməsliki üqün [tunji] «ötüp ketix» heytni ötküzüp, xuningəja munasiwətlilik kanni [buyrulojini boyiqə] sepip-sürkidi. 29 Etikadi boləjaqqa, [Israillar] Kizil dengizdin huddi kuruklukta mangojandək mengip etti. Biraq [ularni koqjlap kəlgən] Misirliklər ötməqci boləjanda suqə oqərk boldi. 30 Etikadi boləjaqqa, həlk yəttə kün Yeriho xəhirining sepilini aylanojandin keyin sepil erüldi. 31 Etikadi boləjaqqa, pəhixə ayal Raħəb Israil qarlioqulirini dostlarqə kütüwaləjaqqa, itaətsizlər [boləjan əz xəhiridikilər] bilən birliktə həlak bolmidi. 32 Mən yənə nemixka səzləp olturay? Gideon, Barak, Ximxon, Yəftah, Dawut, Samuil wə kəlojan baxka pəyojəmbərlər toqrisida eytip kəlsəm waqit yətməydu. 33 Ular etikadi bilən əllərninɡ üstidin oqalib kəldi, adalət yürgüzdi, [Huda] wədə kəlojanlarəja erixti, xirlarning aqozilirini etip koqydi, 34 dəhətlik otning yalkunini eqürdi, kəliqning tiqjidin keqip kutuldi, ajizliktin küqəydi, jənglərdə baturluk kərsətti, yat əllərninɡ koqunlirini teripirəng kildi. 35 [Etikadi boləjaqqa], ayallar əlgən uruk-tuqjanlirini əlümdin tirildürgüzüp kayturuwaldi; biraq baxkilar kəlgüsida tehimu yahxi həalda əlümdin tiriləyli dəp, kutulux yolini rət kilip kiyinilixka bərdaxlik bərdi. 36 Yənə bəzilər sinilip har-məshirilərgə uqrap kamqilandi, bəzilər hətta kixənlinip zindanoqə taxlandi; 37 ular qalma-kesək kilip öltürüldi, hərə bilən hərilinip parqilandi, sinaklarni bexidin ötküzdi, kəliqlinip öltürüldi; ular koq-əqkə terilirini yepinqə kəlojan həalda sərsan bolup yürdi, namratlikta yaxidi, kiyin-kistakka uqridi, horlandi 38 (ular bu dunyoqə zayə kətkənidi), qəllərdə, taqlarda, əngkürlərdə wə gəmilərdə sərgərdan bolup yürdi. 39 Bularning həmmisi etikadi bilən Hudaning Əz guwahı bilən təripləngən bolsimu, Hudaning wədə kəlojinoqə əyni boyiqə erixkini yok. 40 Əmdilikta Huda bizlər üqün tehimu əwzəl bir nixan-

məksətni bekitkən bolup, ular bizsiz kamalətkə yətküzülməydu.

12 Əmdi ətirapimizda guwahqilar xunqə qong buluttək bizni oruwəloqəqqa, hərhil eqoir yük həm bizgə asanla qirmixiwəlidiojan gunahni qerüp taxlap, aldimizəja koqyulojan yügürux yolini qidamlik bilən besip yügürəyli; buningda kəzimizni etikadimizning Yol Baxlioquqisi wə Takamullaxturoquqisi boləjan əysəja tikəyli. U Əzini kütəkən huxallik üqün kresttiki azabka bərdaxlik bərdi həm uningda boləjan həkarətkə pisənt kəlmidi. Xuning bilən U Hudaning təhtining ong təripidə olturoquzuldi. 3 Kənglünqərninɡ hərıp sowup kətməsliki üqün, gunahkarlarning xunqə kəttik horlaxlirioqə bərdaxlik Bərgüqini kəngül koqyup oylanglar. 4 Gunahka qarxi küərlərdə tehi kan akquzux dərijisigə berip yətmidnglar. 5 Hudaning silərgə Əz pərzəntlirim dəp jekiləydiojan [muqəddəs yazmilardiki] munu səzilirini untudnglar: — «I oqjum, Pərwədigarning tərbisigə səl qarima, Əyiblənginingdə kənglünqə sowup kətmisən, 6 Qünki Pərwədigar səyginigə tərbiyə beridu, Mening oqjum dəp koqbul kəlojanlarning həmmisini dərriləydu». 7 Azab qəkkininglarni Hudaning tərbisigə dəp bilip, uningəja bərdaxlik beringlar. Qünki silərninɡ tərbiyə elixinglarning əzi Hudaning silərnə oqjum dəp muamilə kəlojanlikini kərsitidu. Qaysi pərzənt atisi təripidin tərbiyələnəydu? 8 Əmdi [Hudaning] tərbiyilixidə hərбір pərzəntining əz ülüxi bar; lekin bu ix silərdə kəm bolsa həkəkiqiy oqjulliridin əməs, bəlkə hərəmdin boləjan pərzənti bolup qiqisilər. 9 Uning üstigə həmmimizning əzimizgə tərbiyə bərgən ət jəhəttiki atilirimiz bar, biz ularnimu hərəmətləp kəlduk. Xundak ikən, roqlarning atisoqə tehimu itaət kilmamduk? Xundakta həyatimiz yaxnimamdu? 10 Ət jəhəttiki atilirimiz bərhək pəkət əzi muwapik kərgən yol boyiqə azoqinə waqit bizni tərbiyiligən. Lekin U bolsa bizgə paydilik bolsun dəp, pak-muqəddəslikidin muyəssər boluximiz üqün tərbiyiləydu. 11 Əmdi kəttik tərbiyə berilgən waqtida adəmnə hux kilməydu, əksiqə adəmnə kayoqəja qəmdüridu;

birak buning bilən tüzəlgənlərgə u keyin həkkanıyliktin qıkkən tinq-hatirjəmlikning mewisini beridu. **12** Xuning üqün, «Telip sanggilioğan qolunglarni, zəiplixip kətkən tizinglarni ruslanglar» **13** wə «aksək»larning pükülüp qalmay, bəlki xıpa tepixi üqün pütliwinglarni tüz yollarda mangdurunglar. **14** Barlık kixilər bilən inək ötükxə wə pak-muqəddəs yaxaxka intilinglar; muqəddəs bolmioğan kixi hərgiz Rəbni kərəlməydu. **15** Oyoqak turunglarki, həkqim Hudaning mehır-xəpkitidin məhrum qalmisun; aranglarda silərgə ix tapkuzup silərnı kəydürıdıoğan, xundakla kəp adəmlərnı buloqap napak boluxka səwəb bolıdıoğan birər əq-adawət yiltizi ünmsun. **16** Aranglarda həkqıbr buzuqluk kıləuqı yaki əzıning tunji oqulluk həkukıni bir wah tamakka setiwətkən əsawdək ihlassız kixi bolmsun. **17** Qünki silərgə məlumki, əsaw keyin [atisıning] həyrlik duasını elixni oylioğan bolsımu, xundakla unıngəya intilip kəz yaxlırını ekıtip yalwuroğan bolsımu, u [bu ixlarnı ornıoq] [kəltürıdıoğan] towa kılıx yolını tapalmay, rət kılınıdı. **18** Qünki silər qol bilən tutkılı bolıdıoğan, yalkunlap ot yenip turuwatqan həmdə sürlük bulut, qarangoşuluk wə qara kuyun kaplıoğan axu taoqka kəlmıdınglar — **19** (u jayda kanay sadası bilən səzlıgən awaz yətküzülgəndə, bularnı anglıoğanlar: «Bizgə yənə səz kılınmsun!») dəp [Hudaəya] yalwuruxtı; **20** qünki ular kılinoğan əmrni kətürəlmıdı. «Egər bu taoqka hətta birər həywanıng ayıoqı təgsımu, qalma-kesək kılıp öltürülsun» [dəp tapıloğanıdı]; **21** u kərünıx xundak qorqunqluk idiki, Musamu: «Bək kattık qorqup oqal-oqal tıtrəp kəttım» degənıdı. **22** — Silər bəlki Zion teoqıoq, yəni mənggü həyat Hudanıng xəhırı — ərxtiki Yerusaleməya, tümənlıgən pərixılərgə, **23** isımlırı ərxtə pütülgən tunji tuoşuloğanlarning həyt-mərikə huxallıqıda jəm kılinoğan jamaitıgə, həmməylənnıng sorakqısı Hudaəya, takamullaxturuloğan həkkanıy kixılərnıng rohlırıoq **24** wə yəngı əhdıning wasıtıqısı əysəya, xundakla həm Uning sepilgən kənoqı kəldınglar. Bu qan Həbilnıngkıdın əwzəl səz kılıdı. **25** Bu səzni kıləuqını rət kılmaslıkınglar

üqün dıkkət kılınglar. Qünki yər yüzıdə əzlırıgə wəhıy yətküzüp agahlandıroşuqını rət kıləoğanlar jazadıng kəqıp kutulalmıoğan yərdə, ərxtə bıznı agahlandıroşuqıdın yüz ərüsək, həlımız tehimu xundak bolmamdu? **26** Əmđı xu qaoşda Hudanıng awazı zemınnı təwritiwətkənıdı; ləkin əmđı U: «Əzüm yənə bir kətim zemınnıla əməs, əsmannımu təwritimən» dəp wədə kılđı. **27** «Yənə bir kətim» degən bu səz təwritılıdıoğanlarning, yəni yarıtıloğan nərsılərnıng təwritılıxı bilən yökıtilıdıoğanlıkını, təwrətkılı bolmaydıoğan nərsılərnıng mənggü mukım bolıdıoğanlıkıdın ıbarət mənını bıldürıdı. **28** Xuning üqün, təwrətkılı bolmaydıoğan bir padıxahlıqka mıyəsər bolup, mehır-xəpəkəni qıng tutup bu arkilik ihlasmənlik wə əymınix-qorqunq bilən Hudanı hursən kılıdıoğan ıbadətlərnı kılaylı. **29** Qünki Hudaıymız həmmını yəwətküqı bir ottur.

13 Aranglarda kərındaxlık mehır-muqəbbət tohtımsun. **2** Natonux kixılərgə mehmandost boluxni untumanglar. Qünki bəzilər xu yol bilən bılməstın pərixılərnı mehman kıləoğan. **3** Zındanoqı taxlanəoğanlarnı ular bilən bıllə [zındanda] zənjırləngəndək yad etınglar. Horlanoğanlarnı əzünglarmu təndə turuwatqan bəndə süpıtdə yad etıp turunglar. **4** Həmmə adəm nıkahka hərmət kılın, ər-hotunlarning yatıdıoğan yeri daəşız bolsun; qünki Huda buzuqlıq kıləuqılər wə zına kıləuqılərdın həsəb alıdı. **5** Məngıxturuxunglar pulpərəsıktın halıy bolsun, barioqı kənaət kılınglar. Qünki Huda mundak degən: «Səndın əsla ayrılmaymən, Seni əsla taxlımaymən». **6** Xunga, yürəklik bilən eytalaymızki, «Pərwərdıgar mənıng Yardəmquımdur, hək qorqmaymən, Kixılər məni nemə kılalısın?» **7** Silərgə Hudanıng səz-kalamını yətküzgən, silərnıng yətkəqılırlınglarnı esınglarda tutunglar. Ularning məngıxturuxıning mewa-nətıjısıgə kəngül koyup qarap, ularnıng etıqadını ülgə kılınglar: — **8** Əysa Məsih tünügün, bügün wə əbədıl'əbədıqə əzgərməydu! (aiōn g165) **9** Xuning üqün, hərhil oqıyırıy təlımlər bilən ezıkturulup kətmənglar;

qünki insanning kälbi [kurbanlikka has] silärgä muxunqilikla sözlärni yazdim, halas. **23** yemäklklär bilän ämäs, bälki Hudaning mehir-xäpkiti bilän kuwwätländürülgini äwzäl. Qünki bundaq yemäklklärä berilip keliwatқанlar ulardin heqқandaq payda көrgän ämäs. **10** Bizläring xundaq bir kurbangahimiz barki, ibadät qedirida hizmettä bolojanlarning uningdin yeyix höquki yoktur. **11** Qünki gunah tilax süpitidä soyulojan, keni bax kahin täripidin äng mukäddäs jayoja elip kirilgän kurbanlik haywanlarning teni bolsa karargahning sirtioja elip qikilip köydürülätti. **12** Xunga äysamu Öz keni bilän hälkni paklap Hudaoja atax üqün, xähär dәрwazisining sirtida azab qekip äldi. **13** Xundaq ikän, bizmu karargahning sirtioja qikip, Uning yenioja berip, Uningoja karitilojan hakaratkä ortak bәrdaxlik beräyli. **14** Qünki yәр yüzidä mänggü mäwjut turidiojan xähirimiz yok, bälki kәlgüsidiki xähärgä intilmäktimiz. **15** Xunga, Mәsih arkilik Hudaoja kurbanlik süpitidä mädhijilirimizni tohtawsiz atayli, yәni ez läwlimizning mewisi süpitidä Uning namini etirap kilayli. **16** Әmdi häyr-sahawät kilixni wә baringlardin ortak täksimläxnä untumanglar. Qünki Huda bundaq kurbanliklardin hursän bolidu. **17** Yetäqiliringlaroja itaät kilip, ularoja boysununglar. Qünki ular öz hizmitidin Hudaoja hesab beridiojanlar bolup, hämixä jeninglardin häwәр elixkä oyojaқ turidu. Ularning bu ixi kayoju-älәм bilän ämäs (qünki undaq bolsa silärgä heq payda yәtküzilmäydu) bälki huxal-huramlik bilän elip berilsun. **18** Biz üqün dua kilip turunglar; qünki wijdanimizning pak ikänlikigä, hәрbir ixlarda tooja yolda mengixni halaydiojanlikimizoja kayil kilinduk. **19** Yeninglaroja patraq kaytip berixim üqün, dua kilixinglarni alahidä әtünimән. **20** Әmdi mänggülük әhdining keni bilän koy padisining katta padiqisi bolojan Rәbbimiz äysani әlümdin tirildürgüqi, hatirjәmlikning Igsi bolojan Huda (**aiōnios g166**) **21** Әysa Mәsih arkilik silärgä Özini hursän kilidiojan ixlarni kildurup, silärni hәрbir yahxi әmäldä takamullaxururup iradisining ijraqiliri kilojay! Mәsihkә әbәdil'әbәdgigә xaxәрәp bolojay! Amin! (**aiōn g165**) **22** Silärdin әtünimәnki, i kerindaxlirim, bu näsihät söziүmgә eojir көrmәy kulak salojaysilär;

Yakup

1 Hudaning wə Rəbbimiz Əysa Məsihning kuli boləjan mənki Yakuptin tarkək turuwatқан muhəjir on ikki kəbiligə salam! **21** kerindaxlirim, hərəkəndək sinaklarəja duq kəlsənglar, buni zor huxallik dəp bilənglar. **3** Qünki silərgə məlumki, bundək etikədinglarning sinilixi silərdə səwr-qidamlik xəkilləndüridu; **4** səwr-qidamlikning hisliti kəblinglarda turup xundək pixip yetilsunki, xuning bilən silər pixқан, mukəmməl wə kəm-kutisiz bolisilər. **5** Biraq əgər arənglardiki birsi danalikka mohtaj bolsa, həmmigə sehiylik bilən beridəjan xundəkla əyibliməydiəjan Hudadin tilisun. Xuning bilən uningəja qokum ata kəlinidu. **6** Biraq u heq delioqul bolmay ixəng bilən tilisun; qünki delioqul kixi huddi xamalda urulup uyan-buyan yəlpüngən dengiz dolkunioja ohxaydu. **7** Undək kixi Rəbdin birər nərsigə eriximən, dəp heq hiyal kilmisun; **8** undəkler üjmə kəngül bolup, barlik yollirida tutami yok ədəmdur. **9** Namrat boləjan kerindax əzining yukirioja kətürülgənlikigə təntənə kilsun; bay boləjan kerindax bolsa, əzining təwən kəlinəjanlikioja təntənə kilsun, qünki u ot-qəpləning qeqəkliridək tozup ketidu. **11** Kuyax qikip kiziojanda, ot-qəpləni kurutidu, gülliri tozup ketidu-də, uning güzəlliki yokilidu; bay ədəmlər huddi xuningəja ohxax, əz hələkəqilikidə yokilidu. **12** Sinaklarəja [səwrqanlik bilən] bərdaxlik bərgən kixi nəkədər bəhtlik-hə! Qünki u sinaktin etkəndin keyin, [Huda] Əzini səygənlərgə wədə kəlojan həyat tajiəja muyəssər bolidu. **13** Adəm əzduruluhka duq kəlgəndə «Huda meni əzduruwatidu» demisun. Qünki Huda yaman ixlar bilən əzduruluxi mumkin əməs həm bəxkilarni əzurməydu. **14** Bəlki birsi əzduruləjanda, əz həwəs-nəpsi kəzojəlip, ularning kəynigə kirgən bolidu; **15** andin həwəs-nəps həmilidar bolup gunəhni tuəjidu; gunəh əsüp yetilip, əlümgə elip baridu. **16** Xunga səyümlük kerindaxlirim, əldinip kəlmənglar! **17** Barlik yuksək sehiylik wə hər bir mukəmməl iltipət yukiridin, yəni [asmandiki] [barlik] yorukluklarning Atisidin qüxüp kelidu; Uningda

heqkəndək əzgirix bolməydu yaki Uningda «aylinix» bilən həsil bolidəjan kələnggilərmu bolməydu. **18** U bizni [Əzi yaratқан barlik] məwjudatlarning iqidə Əzigə dəsləp pixқан mēwidək bolsun dəp, Əz iradisi boyiqə bizni həkəqətning səz-kalami arkilik tuəjdurdi. **19** Xuning bilən, i səyümlük kerindaxlirim, hər adəm ənglaxka tez təyyar tursun, səzləxkə əldirimisun, oğəzəplinixkə əldirmisun. **20** Qünki insanning oğəzipi Hudaning həkkanıylikini elip kəlməydu. **21** Xuning üqün, barlik ipləsləklərnə wə kəninglarəja patməywatқан rəzillikni taxlanglar, [kəblinglarda] yiltiz tartkuzuləjan, silərnə kutkuzalaydiəjan səz-kalamni kəmtərlik-məminlik bilən kəbul kilinglar. **22** Əmma əz-əzünglarni əldəp pəkət səz-kalamni əngliəquqilərdin bolmənglar, bəlki uni iğra kəloquqilərdin bolunglar. **23** Qünki birsi səz-kalamni əngləp qoyupla, uni iğra kilmisa, u huddi əynəktə əzining əyni kiyapitigə qarap qoyup, ketip kəlojan kixigə ohxaydu; qünki u əz turkioja qarap bolup, qikipla, xu həman əzining kəndək ikənlikini untuydu. **25** Ləkin əxu kixilərnə ərkinlikkə erixtüridəjan mukəmməl kənanioja əstayidillik bilən dawamlik qarap, untuəq əngliəquqi bolmay, bəlki uning iqidə yaxap iğra kəloquqi boləjan kixi ixlirida bəhtlik kəlinidu. **26** Birsi əzini ihlasmən ədəmmən dəp həsəbliəjan, ləkin tilini tizginlimigən bolsa, əzini əzi əldaydu; bundək kixining ihlasmənliki biğudiliktur. **27** Huda'Atimizning nəziridiki pak wə dəqsiz ihlasmənlik xuki, kiyinqilikta kəlojan yetim-yesir, tul hotunlarni yoklap, ularəja oğəmhərlük kəlix wə əzini bu dunyaning buləjixidin dəqsiz saklaxtur.

2 Kerindaxlirim, xan-xərap İgisi boləjan Rəbbimiz Əysa Məsihning etikəd yolini tutkənəkənsilər, ədəmning taxki kiyapitigə qarap muamilə kəlidəjanlərdin bolmənglar. **2** Qünki sinagoginglarəja əltun üzük takəjan, əsil kiyəngən bir bay bilən təng jul-jul kiyəngən bir kəmbəəjəl kirsə, **3** silər əsil kiyəngənni ətiwarlap «Tərgə qikip oltursila!» desənglar, kəmbəəjəlgə, «U yərdə tur!» yaki «Ayaə təripimdə oltur!» desənglar, **4** əzərə ayrimiqilik kəlojan wə insanlar üstidin yaman niyət həküm

qikarøjuqilardin boløjan bolmamsilər?! 5 Kulak selinglar, i søyümlük kerindaxlirim — Huda bu dunyadiki kəmbəøjəllərni etikadta bay bolux həmdə ularni Əzini səygənlərgə berixkə wadə kıløjan padixahlikioja mirashor boluxka talliojan əməsmu? 6 Birak silər kəmbəøjəllərni kəzğə ilmidinglar! Baylar silərni əzğən wə sotsoraklarøja sərighən əməsmu? 7 Üstinglərgə koyulojan axu mubarək namøja kupurluk kiliwatkanlar yənə xu [baylar] əməsmu? 8 Mukəddəs yazmildiki «koxnangni özüngni səygəndək səy» degən xahanə kanunøja həkikiy əməl kilsanglar, yaxsi kıløjan bolisilər. 9 Lekin kixilərgə ikki hil kəz bilən qarisanlar, gunah kıløjan bolisilər, Təwrat kanuni təripidin hilaplik kıløjuqilar dəp bekitilisilər. 10 Qünki bir kixi pütün Təwrat kanunioja əməl kildim dəp turup, [həтта] uningdiki birlə əmrgə hilaplik kilsa, u pütün kanunøja hilaplik kıløjuqi hesablinidu. 11 Qünki: «zina kılma» Degüqi həm «katillik kılma»mu degən. Xunga, zina kılmisanglarmu, lekin katillik kıløjan bolsanglar, yənila [pütün] Təwrat kanunioja hilaplik kıløjan bilən barawər bolisilər. 12 Xunga səz-əməlliringlar adəmnə ərkinlikkə erixtüridiojan kanun aldida sorak kilinidiojanlarning salahiyitigə uyojun bolsun. 13 Qünki baxkilarøja rəhim kilmiojanlarning üstidin qikiridiojan həküm rəhimsiz bolidu. Əmdi «rəhim kilix» «həküm qikirix»ning üstidin øjəlibə kilip təntənə kilidu. 14 I kerindaxlirim! Birsə aøzida, «Məndə etikad bar» dəp turup, əmma [uningda] [munasip] əməlliri bolmisa, uning nemə paydisi? [Bundak] etikad uni kutkuzalamdu? 15 Əmdi əgər aka-uka yaki aqa-singillardin biri yalingaq kalsa yaki kündilik yeməkliki kəm bolsa, silərdin biri ularøja: «[Hudaøja] amanət, kiyiminglar pütün, qorsikinglar tok kilinojay!» dəp koyupla, tenining həjitidin qikmisa, buning nemə paydisi? 17 Xuningøja ohxax yaløuz etikadla bolup, [uningøja] [munasip] əməlliri bolmisa, [bundak etikad] əlük etikadtur. 18 Lekin bəzibir adəmlər: «Səndə etikad bar, məndə bolsa əməl bar» dəp [talixidu]. Lekin mən: «Əməlsiz boløjan etikadingni manga kərsitə kəni?!», «Mən etikadimni əməllər bilən kərsitimən» dəymən. 19 — Sən «Huda

bir» dəp ixinisən — Barikalla! Lekin həтта jinlarmu xuningøja ixinidu, xundakla qorqup dir-dir titrəyduøju! 20 Əy, kuruk hiyal adəm! Əməlliri yok etikadning əlük etikad ikənlikini qaçanmu bilərsən? 21 Atimiz İbrahim öz oøli İshakni qurbangah üstigə sunøjanda öz əmili arkilik həkkaniy dəp jakarlanøjan əməsmu? 22 Əmdi xuni kərweləixkə boliduki, uning etikadi munasip əməllərni kildi wə etikadi əməllər arkilik mukəmməl kilindi. 23 Mana bu ix [Təwratiki]: «İbrahim Hudaøja etikad kildi. Bu uning həkkaniyliki hesablandi» degən yazmini ispatlaydu, xundakla u «Hudaning dosti» dəp ataldi. 24 Buningdin xuni kərweləysilərki, insanlar etikadi bilənla əməs, bəliki əməlliri bilən həkkaniy dəp jakarlinidu. 25 Muxuningøja ohxax, pəhixə ayal Raħab [İsraill] qarlıøjuqilirini öz øyidə kütüp, ularni baxka yol bilən qaçuruwətəkənliki üqün, u ohxaxla ix-əməli bilən həkkaniy dəp jakarlanøjan bolmamdu? 26 Tən roħ bolmisa əlük boløjandək, əməlliri yok etikadmu əlüktur.

3 Kerindaxlirim, aranglardin kəp kixi təlim bərgüqi boliwalmanglar! Qünki silərgə məlumki, biz [təlim bərgüqilər] baxkildardin tehimu kəttik sorakka tartilimiz. 2 Qünki həmmimiz kəp ixlarda hatalixip putliximiz. [Həlbuki], əgər birsə tilda hatalaxmisa, u kamalətkə yətkən, pütkül tenini tizginliyəlīgən adəm bolidu. 3 Mana, biz atlarni özimizgə bekindurux üqün aøziøja yügən salimiz; buning bilən pütkül tənirini [haliojan tərəpkə] buriyalaymiz. 4 Mana, kemilərgimu qaranglar; xunqilik yoøjan bolsimu, yənə kelip dəhxətlik xamallar təripidin urulup həydididiojan bolsimu, lekin rolqi kəyərgə ularni həydəy desə, u kiqikkinə bir rol arkilik uni haliojan tərəpkə buraydu. 5 Xuningøja ohxax, gərqə til [tenimizning] kiqik bir əzasi bolsimu, lekin tolimu yoøjan səzləydu. Kiqikkinə bir ot uqkunining qong ormanøja ot tutaxturalaydiojanlıkını oylap bekinglar! 6 Til — dərwəxə bir ottur; u əzalirimiz arisidin orun elip kəbihlikkə tolojan bir aləm bolidu. U pütkül tənni buløjuquqidur; u dozah otidin tutaxturu-lup,

pütkül tæbiätning qaqïoqa ot tutaxturidu! (Geenna 1067) 7 Qünki härtürlük haywanlar häm uqar-kanatlar, emiligüqi haywanlar häm dengizdiki mahluklar insaniyät tæripidin köndürülmäktä hämdä köndürülgänidi. 8 Emma tilni heqkim köndürälmäydu; u tinimsiz ræzil bir nærsä bolup, janöqa zamin bolidiojan zähærgä toloqandur. 9 Biz tilimiz bilän Pærwærdigar Atimizöqa xanu-tæxækkür qayturimiz, wæ yænæ uning bilän Hudaning obrazida yaritilojan insanlarni qaröqaymiz. 10 Demäk, ohxax bir eoqizdin häm tæxækkür-mubaræk häm lænät-qaröqax qikiidu. I kerindaxlirim, bundak bolmasliki keräk! 11 Bir bulak ohxax bir közdin birla wakitta tatlik häm kirtak su qikiramdu? 12 I kerindaxlirim, ænjür dærihi zæytunning mewisini bærmäydu, yaki üzüm teli ænjürning mewisini berälämdu? Häm tuzluk [bulak] tatlik sunimu qikiralmaydu. 13 Aranglarda kim dana wæ pæmlik? Pæzilätlik yürüx-turuxidin u danalikka has bolöjan mæmin-kæmtærlük bilän æmællirini kersætsun! 14 Lekin ægær kæblinglarda aqqik hæsäthorluk wæ jedæl-majira bolsa, æmdi yalöjan sæzlær bilän hæqikætni yokqa qikarmanglar, mahtanmanglar. 15 Bundak «danalik» ærxтин æmæs, bælki dunyaöqa, insan tæbiyitigä has bolup, jin-xæytandin kælgændur. 16 Qünki hæsäthorluk wæ jedæl-majira bolöjanla yærdä kalaymikanqilik wæ hærhil ræzilliklær bolidu. 17 Lekin ærxтин kælgæn danalik bolsa, u aldi bilän paktur, u yænæ tinqlikærwær, hux peil, baxkilarning pikrigæ kuliki oquk, ræhimdil bolup, yahxi mewilær bilän tolojan, uningda tærpæbzlik yaki sahtipæzlik yoktur. 18 Hækkaniylik urukliri tinqlikærwærlær arisida qeqilip, tinqlik iqidä mewæ beridu.

4 Aranglardiki urux wæ majiralar nædin kelip qikiidu? Bu dæl tæn æzaliringlar iqidä jæng kiliwatқан arzu-hæwæslinglardin æmæsnu? 2 Silær arzu-hæwæs kilisilær, lekin arzu-hæwæslinglaröqa erixmæysilær; adæm olturisilær, hæsäät kilisilær, lekin erixælmæysilær; jedæl-majira qikirip jæng kilisilær. Erixmæysilær, qünki tilimæysilær. 3 Tilisænglarmu erixælmæysilær, qünki öz arzu-hæwæslinglarni qandurux üqün ræzil niyætlær bilän tilæysilær. 4 Äy zinahorlar! Bu dunya bilän dostlixixning

æmæliyættæ Huda bilän düxmænlixix ikænlikini bilmæmtinglar? Kimdikim bu dunyani dost tutmaqçi bolsa, özini Hudaning düxmini kilidu. 5 Muqæddæs yazmilarda: «[Huda] kælbimizgæ makan kildurojan Roh naqar arzu-hæwæslerni qilamdu?» degæn sæz silærqæ bikar deyilgænmu? 6 Lekin [Huda] bærgæn mehir-xæpæt buningdin üstün turidu. Xuning tüpæylidin muqæddæs yazmilarda: «Huda tækæbburlaröqa qarxidur, lekin mæmin-kæmtærlærgæ xæpæt kilidu» dæp yezilöqandur. 7 Xuning üqün, Hudaöqa boysununglar. Xæytanöqa qarxi turunglar; [xundak] kilsanglar] u silærdin qaquidu. 8 Hudaöqa yekînlixinglar, Hudamu silærgæ yekînlixidu. Äy gunahkarlar, [gunahtin] kolunglarni yuyunglar; äy üjmæ kængüllær, kæblinglarni pak qilinglar. 9 [Gunahlinglaröqa] kayoju-hæsæt qekinglar, hæza tutup yioqlanglar, külkænglarni matæmgæ, huxallikiglar]ni kayojuöqa aylandurunglar. 10 Ræbning aldida özünglarni tæwæn tutunglar wæ xundak qilöqanda U silærni üstün kilidu. 11 I kerindaxlar, bir-biringlarni sækmænglar. Kimdikim kerindixini sæksæ yaki uning üstidin hæköm qilsa, Tæwrat kanuninimu sækæn wæ uning üstidin hæköm qilöjan bolidu. Xundak kilip kanun üstidin [toöqra-natoöqra dæp] hæköm kilsang, kanunöqa æmæl qilöquçi æmæs, bælki özüngni [uning üstidin] hæköm qilöquçi kiliwalöjan bolisæn. 12 Kutkuzuxka wæ halak kilixka qadir bolöjan, kanun Tüzgüqi wæ hæköm Qilöquçi pæqæt birdur! Xundak ikæn, sæn baxkilar üstidin hæköm qilöqudæk zadi kimsæn? 13 Hæy, «Bügün yaki ætæ palani-püküni xæhærgæ barimiz, u yærdä bir yil turup, tijaræt kilip payda tapimiz» degüqilær buningöqa kulak selinglar! 14 Äy ætæ nemæ bolidiojanlikini bilmæydiojanlar, hayatinglar nemigæ ohxaydu? U huddi oqil-pal payda bolup yokap ketidiojan bir parqæ tuman, halas. 15 Buning ornioqa, «Ræb buyrusa, hayat bolsak, uni kilimiz, buni kilimiz» deyixinglar keräk. 16 Lekin æmdi silær hazir undak yoojan gæpliringlar bilän mahtinisilær. Bundak mahtinxlarning hæmmisi ræzil ixtur. 17 Xuningdæk kimdikim mælum yahxi ixni kilixka tegixlik dæp bilip turup kilmiojan bolsa, gunah qilöjan bolidu.

5 Əy baylar, kulak selinglar! Bexinglaroşa bolsun. Xundak kıloşanda, [Hudaning] jazasioşa qüxidoşan külpətlər üçün dad-pəryad qüxməysilər. **13** Aranglarda azab tartkuqi kixi ketürüp yioşlanglar. **2** Baylişinglar qirip barmu? U dua kilsun. Huxal yürüwatқанlar kətti, kiyim-keqikinglarni küyə yəp kətti, **3** barmu? U küy-mədhijə nahxilirini eytsun. altun-kümüxliringlarni bolsa dat basti, bu **14** Aranglarda aşırik-silaklar barmu? Ular dat [kiyaməttə] əzünglaroşa qarxi guwahlik Rəbning namida uning [bexioşa] may sürüp berip, gəzünglarni otta köydürülgəndək Rəbning namida uning [bexioşa] may sürüp yəwetidu. Silərnin baylişlarni toplixinglar məsih kılıp dua kilsun. **15** Xundak kılıp iman-ahirki künlərdə boldi! **4** Mana, etizlişinglarda ixənq bilən kılinoşan dua bimarni saşaytidu, Rəb ixləp həsul yioşkanlaroşa hiyanət kılıp ix kılınidu. **16** Xuning hək üstünglərdin pəryad ketürməktə, bular kəqürüm kılınidu. **16** Xuning xuningdək ormiqilarning nalə-pəryadlıri kılınidu. **16** Xuning xuningdək ormiqilarning nalə-pəryadlıri ikrar kilinglar wə xipalik tepixinglar üçün bir-saminglaroşa dua kilinglar. Həşşaniy adəmnin bir-saminglaroşa dua kilinglar. Həşşaniy adəmnin duasi zor küq wə qong ünümgə igidur. **17** İlyas pəyoşəmbərmu bizgə ohxaxla insaniy təbiətlik idi. U yamoşur yaşmisun dəp ihlas bilən dua kildi; nətijidə, zeminoşa üç yil altə ay həq yamoşur yaşmidu. **18** Andin u yənə dua kildi wə yamoşur qayta yaşdi, yərmu həsul-mewisini kəldinglar; u silərgə qarxilik kərsətməydu. **7** yənə bərdi. **19** Qerindaxlirim, aranglarda Xunga, qerindaxlar, Rəbning qayta kelidoşan birsi həşşikəttin qətnigən bolsa, wə yənə birsi künigiqə səwr-takət kılıp turunglar. Mana, xuni bilsunki, gunahkar kixini azoşan yolidin deşkan kixi yərninğ esil mewisini kütidu; yar kayturup əkəlgüqi xu kixining jening elümdin dəsəlpki wə keyinki yamoşurlarəşa muyəssər kutuluxioşa wə nuroşun gunahlarınğ yepip boləşuqə uni intizarlik bilən səwr-takət iqidə qoyulixioşa səwəbqi bolidu. kütidu. Silərmu səwr-takət kılıp kəlbinglarni mustəhkəm kilinglar. Qünki Rəbning qayta kelixi yekınlap qaldı. **9** Qerindaxlar, əzünglar sorakka tartılmaslişinglar üçün bir-biringlərdin sorak kıləşuqi ixik aldida turidu. **10** Pərwərdigarning namida qaytəməşlən burunkı pəyoşəmbərlərninğ qandak azab-oşubət tartkanlişiq, xundakla səwr-takət kıləşanlişiqni ülgə kilinglar. **11** Biz mana muxundak [səwr-takət bilən] bərdaxliş bərgənlərnı bəhtlik dəp həşablaymiz. Ayupning azab-oşubətkə qandak səwr-takət bilən bərdaxliş bərgənlərnı anglişansilər wə Pərwərdigarning uningəşa ahirki kıləşinini, xundakla «Pərwərdigarning iq-başri xəpkət wə rəşimdillik bilən tolaşan»lişiqni kərgənsilər. **12** Əmdi i qerindaxlirim, əng muşimi, kəsəm kilmanglar — nə asman nə zemin nə həqkandak baxka nərsilərninğ nami bilən kəsəm kıləşuqi bolmanglar, bəliki «bolidu» desənglar həşşikiy «yak» desənglar həşşikiy «yak»

Petrus 1

1 Əysa Məsihning rosuli boləjan mənki Petrustin Pontus, Galatiya, Kapadokiya, Asiya və Bitiniyə əlkilliridə tarqəq yaxawatqan musapir bəndilərgə salam. **2** Silər Huda'Atining əldin bilgini boyiqə tallinip, Roh tərpidin pak-muqəddəs kəlindinqlar. Buningdin məqsət, silərning Əysa Məsihning itaitidə boluxunqlar və kəning üstünqlarə sepilixi üqündur. Mehir-xəpət və hatirjəmlilik silərgə həssiləp ata kəlinəyay! **3** Əzining zor rəhəmdillik bilən, Əysa Məsihning əlümdin tirilixi arkilik bizni yengidin tuəqdurup, əlməs ümidkə nesiwə kəlojan Rəbbimiz Əysa Məsihning Huda'Atisəyə mubərək-mədhəyiləp oquləyay! **4** Demək, silər üqün qiriməs, daətsiz və solmas miras ərlərdə saklanmaqta. **5** Ahir zamanda axkarilinixkə təyyarlanəjan nijat üqün, silər etikadinglar bilən Hudaning kudriti arkilik qoədalmaqtisilər. **6** Silər bu [nijattin] zor xadlinisilər — gərqə hazır zərür tepiləqanda silərning hərhil sinəqlər tūpəylidin kəşka wəqit azab-oqubət qekixinqlarə toəyra kəlsimu. **7** Altun həman yokəlip ketidəjan nərsə bolsimu, saplikə ot bilən sinilidu. Xuningəyə ohxax altundin tolimu kəmmətlik boləjan etikadinglar sinilip ispatlinidu. Buning bilən u Əysa Məsih [kəyta] axkarilanəjan wəqitdə mədhəyə, xan-xəpət və izzət-hərmət kəltüridu. **8** Əysa Məsihni ilgiri kərip bəkməjan bolsanglərmu, Uni səyüp kəldinqlar; və həzirmu Uni kərməysilər, ləkin Uningəyə yənəla etikət kəlip kəlbinqlar ipadiligəsiz xan-xəpətkə toləjan huxallik bilən yayraydu. **9** Xuning bilən silər etikadinglərnin nixani, yəni jeninglərnin nijatəyə muyəssər boluwatisilər. **10** Silərgə ata kəlinəjan bu mehir-xəpətkəni əldin eytkən [ilgirikə] pəyəqəmbərlər bu nijat-kətkuzulux toəyrisidə təpsiliy izdəngən, uni qūxinixkə tirixkanidi. **11** Ularda boləjan Məsihning Rohi ularəyə Məsih kəlgüsüdə tartidəjan azab-oqubətlər və bulardın keyinki kəlidəjan xan-xəpətlər toəyrisidə əldin'ala məlumat bərip bəxərət kəltürginidə, ular bu ixlarning kəndəy yol bilən və kəysi zamanda yüz bəridəjanlik

üstidə izdəngən. **12** Xuning bilən ularəyə bu ixlarni əldin eytixi ular əzliri üqün əməs, bəlkə silərning hizmitinqlarda boləjan, dəp ayan kəlinəjan. Əmdi bəgünki kəndə bu ixlər ərxtin əwətəlgən Muqəddəs Rohning kəyqi bilən silərgə hux həwərnə yətküzgūqilər arkilik silərgə jakarlandi. Həttə pərixtilərmu bu ixlarning tegi-təktini səpsəlip qūxiniwəlixkə təlpünməktə. **13** Xungə, zəhinqrlinglərnin belini baəlap, əzūnglərnə səgək-salmək tutunqlar, ümidinqlərnə Əysa Məsih kəyta kərunəjan kənidə silərgə əlip kəlidəjan bəht-xapətkə pütünləy baəlanqlar. **14** [Hudaning] itətmən pərzəntliri sūpitidə, ilgirikə oqapillik qəqliringlərdikidə kə hawayi-həwəsəlgə bərimənglər. **15** Əksiqə, silərnə qəkirəyūqi pak-muqəddəs boləjanəyə ohxax bərlək yürūxturuxinqlarda əzūnglərnə pak-muqəddəs tutunqlar. **16** Qūnki [muqəddəs yazmilarda]: «Pak-muqəddəs bolunqlar, qūnki Mən pak-muqəddəsturmən» dəp hatiriləngən. **17** Silər dua kəlojeninglərdə kixilərnin hər birininq ix-hərikətiqə kərap yüz-hatirə kəlməy Sorək Kəloqūqini «Ata» dəp qəkiridikənsilər, undəktə bu dunyada musapir bolup yaxawatqan wəqtinglərnə [Uning] kərkəunqida ətküzūnglər. **18** Qūnki silərgə məlumki, silər ata-bowiliringlər tərpidin silərgə kəldurəlan əhmiyətsiz turmuxning [kullukidin] azad boldunqlar. Bu, kəmmətinə həman yokətidəjan altun yəki kəmməxtək nərsilərnin təlimi bilən boləjan əməs, **19** bəlkə kəmmətlik kəni bilən, yəni kəmm-kütisiz və daətsiz kəyə kəbi Məsihning kəmmətlik kəning bədiligə kəldi. **20** U dərwəqə dunya apiridə kəlinixtin ilgirikə [Huda tərpidin] xu sūpitidə tonuləjan, hazır U zamanlərnin muxu ahirikə wəqitliridə silər üqün [bu dunyaəy əwətəlip] axkərə kəlinidi. **21** Silər Uning arkilik Uni əlümdin tirildürüp, Uningəyə xan-xəpət bərgən Hudəyə etikəd kəliwatisilər. Hudaning [xuni kəlojini] etikadinglar və ümidinqlər Əzīgə baəlan sun üqündur. **22** Silər həkəikətkə itəət kəlojanlikinqlərdin kəlbinqlərnə paklap, kərinəxlərnə səyidəjan sahtisiz mehirmuqəbbətkə kirixtinglər; xungə, bir-biringlərnə qin kəlbinqlərdin kəzəy səyūnglər. **23** Qūnki silər yengiwəxtin tuəquldunqlar — bu qirip

ketidioqan uruk arkilik əmäs, bəlki qirimas uruk, yəni Hudaning həyatıy küqkə igə wə mənggü turidioqan səz-kalami arkilik boldi. (aiōn g165) 24 Qüinki [huddi muqəddəs yazmilarda yezilöjindək]: «Barlıq ət igiliri ot-qəptur, halas, Ularning barlıq xan-xəripi daladiki gülgə ohxax; Ot-qəp solixidu, gül hazan bolidu, 25 Bırak Rəbning səz-kalami mənggügə turidu!» Silərgə yətküzülgən hux həwərdə jakarlanöqan səz-kalam dəl xudur. (aiōn g165)

2 Xuning üqün silər barlıq rəzillik, barlıq məkkarlıq, sahtipəzlik, həsəthorluk wə həmmə təhməthorluklarıni taxlap, 2 Rəbning məhrıbanlıqını tetip bilgənıkənsilər, huddi yengi tuöqulöqan bowaklardək bolup [Hudaning] səz-kalamidiki sap sütkə təxna bolunglar. Buning bilən, silər nijatning [kamalitigə] yetip əsisilər. 4 Əmdi silər Uningöja, yəni adəmlər təripidin ərziməs dəp taxlinip, ləkin Huda təripidin tallanöqan wə kədirləngən tirik tax Bolöquqıning yenioja kelip 5 silər əzünglarmu tirik taxlar süpitidə bir röhıy ibadəthana kılınixka, Əysa Məsih arkilik Hudani hursən kıldıöqan röhıy kurbanlıklarıni sunıdıöqan muqəddəs kahın katarıdikilər boluxka kuruuwatısilər; 6 Qüinki muqəddəs yazmilarda mundaq deyilgən: — «Mana, tallanöqan, kədirləngən bürjək ul texini Zionöja koydum. Uningöja etıqad kılöquqi hərkim hərgiz yərgə qarap kalmaydu». 7 Əmdi etıqad kılöquqi bolöqan silərgə nisbətən [taxning] kədiri bolıdu. Ləkin [Uningöja] etıqad kılmaydıöqanlaröja nisbətən U [muqəddəs yazmilarda deyilginidək] boldi: — «Tamqılar ərziməs dəp taxlıwətkən bu tax, Burjək [ul] texi bolup tikləndi!», Wə: — «[Bu tax] kixilərgə putlıkaxang tax, Adəmni yikıtıdıöqan qoram tax bolıdu». Qüinki [muxundaq kixilər] [Hudaning] səz-kalamioja itəət kılmaslıkı tüpəylidin putlıxip yikılıdu; ularning bundak boluxı aldın bəkitilgəndur. 9 Ləkin silər bolsanglar [Huda] tallıöqan bir jəmət, xahənə bir kahınlıq, pak-muqəddəs bir əl, xundaqla Əzigə alahidə has bolöqan bir həlksilər; buning məqsiti, silərni karəngöquluktın Əzining tilsimat yoruklukıöja qaqıroquqıning pəzilətlirini

namayan kılıxinglardın ıbarət. 10 Burun silər bir həlk həsəblanmaytınglar, ləkin hazır Hudaning həlksilər; burun [Hudaning] rəhım-xəpkıtıgə erixmıgənıdınglar, ləkin hazır erixtınglar. 11 I səyümlüklirim, silər bu dunyaoja musapir wə məhmandursilər, silərdın ətünümənki, röh-kəlbınglar bilən karxilixıdıöqan ətlirınglardiki nəps-xəhwətlərdın əzünglarnı yırək tutunglar. 12 Yürüx-turuxunglar etıqadsızlar arısıda esil-pəzilətlık bolsun. Muxundaq kılöqanda, gərqə ular silərgə yamanlıq kılöquqılar dəp təhmət kılsimu, dəl təhmət kılöqan ıxlarda silərnıng yəhxi əməllirınglaröja qarap, [Hudaning] ularni [öyojıtıp] yoklaydıöqan künidə uni uluölıxi mumkin. 13 Xunga Rəbning hərmitidə insanlar arısıdiki hərбір həkimiyyətning tüzümigə, məyli əng yukiri mənsəptiki padıxahka bolsun yəki u təyinligən həkukdarlaröja bolsun boysununglar. Qüinki bu həkukdarlar [padıxah] təripidin yaman ıx kılöquqılarnı jazaoja tartıx, yəhxi ıx kılöquqılarnı hərmətkə sazawər kılıx üqün təyinləngəndur. 15 Qüinki Hudaning iradısi xundaqkı, yəhxi əməllirınglar bilən nadan adəmlərnıng orunsız xıyayətlirini tuwakıxtur. 16 Silər ərkin-azad bolöjıninglar bilən, bu ərkinlikınglarnı yamanlıq kılıxning bahənisi kılıwalmanglar, bəlki Hudaning küli süpitidə bolup, 17 Barlıq insanlarnı hərmətlənglar, [etıqadqı] kərındaxlırınglaröja məhr-muhəbbət kərsıtinglar, Hudadıni kərkunglar, padıxahıni hərmətlənglar. 18 Kullar, hojayınlırınglaröja toluk kərkunq bilən boysununglar — yalöuz məhrıban wə hux peil hojayınlaröjıla əmäs, bəlki terikkək hojayınlaröjımu boysununglar. 19 Qüinki əgər bırsi Huda aladıa pak wıjdanlık bolux üqün nəhək azab-ökubət qəksə həmdə bularöja səwr-təkət kılısa, bu Hudani hursən kılıdu. 20 Qüinki əgər silər gunah ətküzüp, tegıxlık urulöjıninglarda, unıngöja bərdaxlık bərsənglar, buning mahtanöjudək nemisi bar! Ləkin yəhxi ıxlarnı kılıp azab-ökubət qəksənglar həmdə unıngöja bərdaxlık bərsənglar, u Hudani hursən kılıdu. 21 Qüinki silər dəl xuningöja qakırıldınglar. Qüinki Məsihmu silər üqün azab-ökubət qekıp, silərni Əzıning ızıdın mangsun dəp, silərgə ülgə kaldurdi; 22 «U gunah sadır kılıp bakmıöqan, Uning aqızıdın həqkəndək

aldamqilik-yaloqanqilikmu tepilmas». **23** U haqarətlənginidə, til kayturmaytti. Azab-okubət qəkkəndə, U heq təhdit salmaytti; əksiqə, Əzini adil həküm qıqarəuqining kollirioja tapxuratti. **24** U Əzi bizning gunahqa nisbətən əlüp, həkkanıylikqa nisbətən yaxiximiz üçün yaojaq tüwrüktə gunahlimizni zimmisigə aldi; silər Uning yariliri bilən xipa taptınglar. **25** Qünki burun silər qoylardək yoldin ezip kətkənsilər, ləkin həzir jeninglarning padiqisi həm yetəkqisining yenioja kaytip kəldinglar.

3 Xuningəja ohxax, i ayallar, silər ərliringlarəja boysununglar. Xundək kilsanglar, həttə səz-kalaməja itaət kılmaydiojan ərlər bolsa, əz ayalining bu pəzilitidin təsirlinip, ihlasmənlik bilən ötküzgən pak yürüx-turuxinglarəja qarap, gəp-səzsizlə kayil kılinidu. **3** Güzəllikınglar sirtki kəruñüxtin, yəni alahidə əruwəlojan qeqinglar wə taqiojan altun zibu-zinnətlərdin yaki esil kiyimlərdin bolmisun, **4** bəlkı «kəlbınglardiki əzünglar», yəni məmin wə tinq rohtin boləjan qirimas güzəllıktin bolsun; bundək [güzəllik] Hudaning aldidə intayin kımmətliktur. **5** Qünki burunkı qaojlarəja, Hudaəja ümidini baoljojan ihlasmən ayallar dəl muxundək [güzəllik bilən] əzlrini zinnətləp, ərlirigə itaət kılattı. **6** Dəl muxundək yolda Sarah İbrahımi «əojam» dəp atap, uning səzlrigə boysunatti. Silər heqkəndək wəswəsılərdin kərkəmay ixlarnı durus kılsanglar, silərmu [Sarahning] pərzəntliri boləjan bolisilər. **7** Xuningəja ohxax, əy ərlər, silərmu ayalliringlar bilən turuxta, ularni ayal kixilər bizdin əjiz bəndilər dəp bilip ularni qüxinip yetinglar; silər ular bilən [Huda] xapaət kılojan həyatka ortək mirashor bolup, ularni hərmət kılinglar. Xundək kilsanglar, dualiringlar tosaləjuəja uqrimaydu. **8** Ahiridə, həmmınglar bir niyət bir məksəttə, bir-biringlarəja həmdərd bolup, bir-biringlarnı kərındaxlarqə səyünglar, iq-baoqri yumxək wə kəmtər bolunglar. **9** Yamanlıkqa yamanlık, ahanətkə ahanət bilən əməs, əksiqə, bəht tiləx bilən jawab kayturunglar. Qünki silər dəl bu ixka qakirilojansilər; xuning bilən əzünglar bəhtkə mirashor bolisilər. **10** Qünki [muqəddəs yazmilarda

yezilojınidək]: — «Kimki həyatni səyüp, yaxhi kün kərgüqi bolay desə, Tilini yamanlıktin tartsun, Ləwliri məkkarlıktin neri bolsun; **11** Yamanlıktin əzini tartip, Güzəl əməllərnı kılip yürsun; Aman-hatırjəmlikni izdəp, uni qoojlap yürsun. **12** Qünki Pərwədigarning kəzi həkkanıylarning üstidə turidu, Uning kuliki ularning iltijalirioja oquq turidu; Ləkin Pərwədigarning yüzi rəzillik yürgüzgüqilərgə qarxi turidu». **13** Əgər silər daim yaxhi ixlarnı kılixka intilsənglar, kim silərgə yamanlık kılar? **14** Ləkin həttə həkkanıylik yolida azab-okubət qəksənglarmu, ohxaxla bəhtlıksilər! Ləkin ularning wəhimisidin kərkəmənglar wə alakzadə bolmənglar; **15** bəlkı kəlbınglarəja Rəb Məsıhni həmmidin üstün dəp bilinglar; silərdə boləjan ümidning səwəbini soriojanlarəja məmin-mulayimlik wə ihlaslık bilən jawab berixkə həmixə təyyar turunglar. **16** Hərdə wijdanınglarnı pak tutunglar; xuning bilən silərgə «yamanlık kılojuqılar» dəp təhmət kılojanlar silərnıng Məsıhdə boləjan pəzilətlık yürüx-turuxınglarnı kərup, əzlrı kılojan təhmətlərdin hijil bolsun. **17** Qünki Hudaning iradisi xundək bolsa, yaxhılik kılojıninglar üçün azab-okubət qəksənglar, bu yaman ix kılojıninglar tüpəylidin azab-okubət qəkkıninglardın əwzəl, [əlwəttə]. **18** Qünki Məsıh bizni Huda bilən yaraxturux üçün, yəni Həkkanıy Boləjuqi həkkanıy əməslərnı dəp, birlə kətimlik azab-okubət qəkti; gərqə U tən jəhəttə əltürülgən bolsimu, ləkin rohta janlanduruldi; **19** xuning bilən U solap qoyulojan rohlarning yenioja muxu rohiy həyatlıki bilən berip, [Əzining bu qəlibisini] jakarlıdi. **20** [solap qoyulojan] bu rohlar burunkı zamanda, yəni Nuh [pəyoqəmbər]ning künliridə, kəmə yasiliwatқан məzgıldə Huda səwrqanlık bilən [kixilərnıng towa kılixini] kütkinidə, Uningəja itaətsizlik kıldı. Pəkət xu kəmigə kirgən birkənqisi, yəni jəmiy səkkiz jan su arkılik kutkuzuldi. **21** Mana bu «suəja qəməldürüx»ning bəxariti boləjan. Əmdi qəməldürüx — bədənnıng kirdin tazilinixi əməs, bəlkı adəmnıng pak wıjdan bilən Əysə Məsıhning tirildürülxı arkılik Hudadin tiligən təlipi — bizni həzir kutkuzuwatıdu **22** (Məsıh [tirilip]

ərxə qikip, pərixtilər, barlik rohiy hokukdarlar wə küqlükler Uningoşa bosunduruldi wə u Hudaning ong yenida turmakta).

4 Əmdi Məsih tenidə azab-okubət qəkkənəkən, silərmu xundak iradə bilən əzünglarni korallandurunglar. (qünki [Huda yolida] əz tenidə azab-okubət qəkkən kixi gunahın kol üzgən bolidu; 2 undak kixi tenidə qaloşan hayatini yəne insaniy nəps-həwəslərgə berilix bilən əməs, bəlki Hudaning iradisigə muwapik etküzidu). 3 Qünki künlirimizni yat əllik etikadsizlarning iradisigə əməl kilix bilən, yəni hərtürlük buzukqilik-xəhwaniylik, nəps-həwəslər, hərəkəxlik, əyx-ixrət, məyhörlük wə yirginqlik butpərəslıklar iqidə etküzginimiz əmdi kupayə kilar! 4 Bu ixlarda ular silərnin ularoşa həmərah bolup xundak iplasliqkə yügürmiganlikinglaroşa əjəblinip, silərnəni hərəkətliməktə. 5 Ular həman həmə tiriklərnəni wə əlgənlərnəni sorak kilixkə təyyar Turəşuqioşa həsəb bərməy qalmaydu. 6 Xunga dəl xu səwəbtin, əlgənlər əttə yaxawatqan insanlar [sorak kilinidioşan]dək sorak kilinip, Hudaşa nisbətən rohta yaxisun dəp, ularoşimu hux həwər yətküzülgən. 7 Əmdi barlik ixlarning ahirlixidioşan küni yekınlaxmakta; xunga, salmaq bolunglar wə dua kilixkə səgək turunglar. 8 Ləkin həmmidin muhimi, bir-biringlaroşa kizoşin mehir-muhəbbəttə turuweringlar. Qünki «mehir-muhəbbət nuroşunlioşan gunahlərnəni yapar». 9 Bir-biringlərdin aşrinmay əzərə mehməndost bolunglar. 10 Huda təripidin hərbinglaroşa ata kilinoşan iltipatkə binaən, uning hərtərəplik mehiri-xəpkitini kixilərgə yətküzidioşan yaxhi oşojidarlar süpitidə, bu iltipat bilən bir-biringlaroşa hizmət kilinglar. 11 Kim səz kilsa, u Hudaning kalam-bexarətlirini yətküzgüqi süpitidə səzlisun. Kim baxqilaroşa hizmət kilsa, u Huda ata qiləşan küq-kudriti bilən hizmət kilsun. Xundak boləşanda, Huda həmmə ixtə əysə Məsih arqilik uluşolinidu. Barlik xan-xəwəp wə küq-kudrət Uningoşa əbədil'əbədgiqə mənsuptur, amin! (aiōn q165) 12 Səyümlükirim, otluq sinakning bexinglaroşa qüxkənlikigə karap, əjayib ixkə yolukup qaldim, dəp

həyran qalmanglar. 13 Bəlki, Məsihning azab-okubətlirigə qandak ortak boləşan bolsanglar, silər xundak xadlininglar. Xuning bilən Uning xan-xəripi ayan qilinoşinida, silərmu yayrap xadlinisilər. 14 Silər Məsihning nami tüpəylidin hərəkətkə uqrisanglar, bəhtlik bolisilər! Qünki xan-xəwəpning Roşi, yəni Hudaning Roşi wujudunglaroşa qüxkən bolidu. 15 Aranglərdin birining azab-okubət qekixi hərğizmu qatıl, oşri, rəzil yaki qepiloşak bolux səwəbidin bolmisun. 16 Birak qəkkən azab-okubiti «Məsihiy» dəp ataloşanlıki səwəbidin bolsa, u buningdin nomus kilmisun; əksiqə, muxu nam [bilən] [ataloşanlıki] üqün Hudaşa mədhiyə okusun. 17 Qünki sorakning baxlinidioşan wakti-saiti kəldi; sorak aldi bilən Hudaning əyidikiliridin baxlinidu; wə əgər biz bilən baxlansa, u həlda Hudaning hux həwirigə kulak salmioşanlarning aqiwiti nəmə bolar? 18 [Dəl] [mukəddəs yazmılarda yeziloşinidək]: — «əgər hərəkəniylarning kutkuzuluxi təs bolsa, ihlassizlər həmə gunahkarlarning aqiwiti qandak bolar?» 19 Xuning üqün, Hudaning iradisi bilən azab-okubət qəkkənlər yaxhi əməllərnəni dawam kilip, jenini wədisidə turidioşan Yaratküqioşa amənət kilip tapxursun.

5 Əmdi mən aranglərdiki aqsakallərdin (Məsihning azab-okubətlirining guwahqisi, namayan kilinidioşan xan-xəwəpkə nesip boləşuqi wə silərgə ohxax bir aqsakal süpitidə) xuni ətünimənkə, 2 — Hudaning silərnin aranglərdiki padisini obdan bekinglar; ularoşa yətaqilik hizmitidə bolup, uni məjburən əməs, bəlki ihtiyarən zimminglaroşa elinglar; pul-dunya üqün əməs, bəlki huxallik bilən kilinglar. 3 Hudaning padisoşa oşojining əz təəllukatlırioşa boləşinidək bolmay, bəlki ularoşa ülgə bolunglar. 4 Xundak kilsanglar, Bax Padiqi axkarə boləşanda, mənggü tozumas xan-xəwəp tajoşa erixisilər. 5 Əy yaxlar, qonglaroşa boysununglar. Xuningdək, həmminglar bir-biringlaroşa nisbətən kişik peillikni üstinglaroşa oriwelinglar. Qünki: «Huda təkəbburləroşa qarxidur, ləkin məmin-kəmtərlərgə xəpəkət kilidu». 6 Əzünglərnəni Hudaning kudrətlilik kəli astida təwən tutunglar. Xundak kilsanglar,

wak̄ti-saiti k̄alḡand̄a Huda sil̄orni yuk̄iri k̄et̄uridu; 7 Barlik ōj̄am-k̄aȳoquliringlarni Uning ūstiḡa taxlap k̄oyunglar. Q̄unki U sil̄orning ōj̄eminglarni k̄ilidu. 8 Ūz̄unglarni h̄oxyar w̄a s̄aḡak tutunglar. Q̄unki d̄uxmininglar bol̄oʻjan Iblis huddi h̄erkir̄awatkan xirdak, yutkudak birsini izd̄ap k̄atrap ȳurm̄akt̄a; 9 sil̄ar etikadinglarda qing turup uninḡoʻja k̄arxi turunglar. Q̄unki bilisil̄arki, p̄ut̄un dunyadiki k̄erindaxliringlarnu ohxax azab-oqub̄atlarning t̄uḡixiḡuq̄a qidawatidu. 10 Ūmma sil̄orni M̄asih̄ Ūysa ark̄ilik Ūzining m̄anḡḡul̄uk xan-x̄aripiḡa qak̄iroʻjan, p̄ut̄k̄ul̄ meh̄ir-x̄ap̄k̄atning Iḡisi bol̄oʻjan Huda azrak̄kin̄a wak̄it azab-oqub̄at q̄ak̄kininglardin keyin, Ūzi sil̄orni āsliḡa k̄alt̄ur̄up, d̄as turoʻuzup, must̄ah̄kam w̄a ul̄oʻja bek̄itilḡand̄ak t̄awr̄anm̄as k̄ilidu. (aiōnios g166) 11 Uninḡoʻja [barlik] xan-x̄ar̄ap w̄a k̄uq-kudr̄at āb̄adil'̄āb̄ad m̄ansup bol̄oʻjay, amin! (aiōn g165) 12 M̄an bu k̄isk̄ioʻjina h̄atni yezip, ōz̄im sadik̄ k̄erindixim d̄ap bilid̄oʻjan Silwanusning wasitisi bil̄n sil̄erḡa yollidim. Uxbu h̄atni yeziximning m̄ak̄siti, sil̄erḡa jekil̄ax w̄a sil̄orni rioʻb̄atl̄end̄ur̄ux, xundakla Hudaning h̄ak̄ik̄iy meh̄ir-x̄ap̄k̄itining ān̄a xundak ik̄anlikiḡa guwahlik̄ berixtin ibar̄attur. Bu meh̄ir-x̄ap̄k̄at̄ta qing turunglar. 13 Sil̄ar bil̄n bill̄a tallanoʻjan Babil̄da turuwatkan jamāat w̄a oq̄lum Markustin sil̄erḡa salam. 14 Bir-biringlar bil̄n meh̄ribanlarq̄a s̄oȳux̄up salamlixinglar. Sil̄erḡa, ȳani M̄asih̄d̄a bol̄oʻjan h̄am̄minglaroʻja amanlik-hatir̄j̄amlik yar bol̄oʻjay!

Petrus 2

1 Əysa Məsihning kuli və rosuli bolqan mənki Simeon Petrustin Hudayimiz və Kutquzoquqimiz Əysa Məsihning həkkanilyliki arqılık biz bilən ohxax qımmətlik bir etiqadka muyəssər qilinoqanlaroqa salam! **2** Silər Hudani və Rəbbimiz Əysani qongkur tonuoqanseri, mehır-xəpəkət və hatirjəmlilik silərgə həssiləp axqay! **3** Bu [duayimning] asasi — biz bizni Əzining xan-xəripi və esil pəziliting təsiri arqılık Qakiroquqini qongkur tonuoqanlikimiz üqün, Uning ilahiy küq-kudriti həyatimizə və ihlasmənlikte mengiximizə kerəklik bolqan həmmi ata qildi. **4** U muxu pəzilətliri arqilik bizgə qımmətlik, əng uluq wədiləni bərdi, bular bilən silər bu dunyadiki həwayi-həwəslərdin bolqan iplasliktin kutulup, Hudalik təbiətkə ortaq nesip bolalaysilər. **5** Dəl muxu səwəbtin, silər pütün küqüqlər bilən etiqadinqlarəqa esil pəzilətni, esil pəzilitinglarəqa bilimni, **6** biliminqlarəqa təmkinlikni, təmkinlikinqlarəqa qidamlikni, qidamlikinqlarəqa ihlasmənlikni, **7** ihlasmənlikinqlarəqa kerindaxlik mehribanlikni, kerindaxlik mehribanlikinqlarəqa mehır-muhəbbətni kərsitixni qoxuxka intilinglar. **8** Qünki bu hususiyətlər silərdə bar bolsa, xundakla exip beriwatqan bolsa, bular siləni Rəbbimiz Əysa Məsihni qongkur tonuxka [intilixtə] ix-əməlsiz və mewisiz qaldurmaydu. **9** Əmmə əgər birsidə bular kəm bolsa, u kor adəmdur — u burnining uqinila kərəlyədioqan, ilgiriki gunahlıridin pak qilinoqinini untuoqan bolidu. **10** Xuning üqün, i kerindaxlar, silər [Huda təripidin] qakiriloqanlikinqlarni, xundakla tallanoqanlikinqlarni jəzmləxtürüxkə intilinglar. Xundak qilsanglar, heqqaqan teyilip kətməysilər. **11** Xundak bolqanda Rəbbimiz və Kutquzoquqimiz Əysa Məsihning mənggülük padixahlikidimu qizəqin qarxi elinilsilər. (aiōnios **g166**) **12** Xunga, gərqə silər bu ixlarni bilgən bolsanglarmu, xundakla bizgə igə qilinoqan həqikəttə mustəhkəmləngən bolsanglarmu, mən yənila hərdaim bu ixlarni esinglarəqa salmaqimən. **13** Dərwəqə, mən muxu qedirimda bolsamla, bularni səminglarəqa selip, siləni

oyqitip turuxni layiq kərimən. **14** Qünki Rəbbimiz Əysa Məsihning burun manga ayan qiloqinidək, mening bu qedirim pat arida uqamdin seliwetilidioqanlikini bilip turuptimən. **15** Bərħək, mən siləning bu ixlarni mən bu dunyadin kətkinimdin keyinmu hərwaqit esinglarəqa kəltürüxüqlər üqün küqümning bariqə intilimən. **16** Qünki biz silərgə Rəbbimiz Əysa Məsihning küq-kudriti və hazır boluxini ukturoqinimizda hərgizmu hilyigərlıktin oydurup qikiloqan riwayətlərgə əgəxmıduk, bəlki biz Uning həywətlik xan-xəritigə öz kəzimiz bilən guwahqimiz. **17** Qünki U muqəddəs taqda Huda'Atidin xan-xəhrət və uluqlukka erixkəndə, axu uluq xan-xərpəlik yərdin: «Bu Mening səyümlük Oqlum, Mən Uningdin hursənmən» degən xundak zor bir awaz Uningəqa yətküzülüp anglandi. **18** Muqəddəs taqda biz Uningəqa həmrəh bolup billə turoqan boləqaqka, ərxtin bu awaz anglanoqinida bizmu öz kulikimiz bilən uni anglıduk. **19** Uning üstigə həmmimizdə pəyoqəmbərlər yətküzgən tolimu ixənqlik bexarətlik səz-kalam bardur; silər tang süzülgüqə, tang yultuzi qəblinglarni toluk yorutkuqə bu səz-kalaməqa kulak salsanglar, yahxi qiloqan bolilsilər (bu səz-kalam huddi qarənoquda qaknap turidioqan qiraəqka ohxaxtur). **20** Xuni həmmidin muhım dəp bilixinglar kerəkki, muqəddəs yazmildiki heqqaysi wəhiy pəyoqəmbərləning öz qüxənqisi boyiqə yətküzülgən əməs. **21** Qünki heqqəndak wəhiy-bexarət insanlarning iradisidin kəlgən əməs, u bəlki Hudaning muqəddəs adəmliri Muqəddəs Roh təripidin yetəklinip, Uning türtkisi bilən eytkən səz-kalamdur.

2 Ləkin burun həlk iqidə sahta pəyoqəmbərlər qikkən, xuningdək aranglardimu sahta təlim bərgüqilər məydanəqa qikidu. Ular soqunup kirip, həlakətkə elip bəridioqan bid'ət təlimləni aranglarəqa astirtin kirgüzüp, hətta əzlrini hər qilixka setiwəloqan igisidinmu tenip, buning bilən öz bexioqə tezla həlakət qüxüridu. **2** Nuroqun kixilər ularning xərməndilikigə əgixip ketidu, xuningdək ularning səwəbidin həqikət yolu həqarətkə uqraydu. **3** Ular aqkəzliükidin

oydurma sözlər bilən silərni satidioqan meli kılıdu. Əmdi ularning bexioqə heli burunla bekitilgən jaza bikar olturmaydu, ularning həlakiti bolsa uhlap yatmaydu. **4** Qünki Huda gunah sadir kılqan pərixtilərni ayap olturmay, bəlki ularni təhtisaraning hangioqə taxlap, sorakqə tartquqə zulmətlik qarangoşuluqtiki zənjirlər bilən solap qoyqan yərdə, (Tartarođ 5020) **5** xundakla qədimki dunyadikilərnimu ayap qoymay, hudasisliqqa berilgən dunyani topan bilən oərək kılıp, pəkət həkkanıyliqqa dəwət kılquqi Nuhni baxqə yəttisi bilən saklap qaloqan yərdə — **6** həmdə keyin Sodom wə Gomorra xəhərlirini keyinki dəwrlərdiki hudasisliqqa berilgənlərgə ibrət bolsun dəp bekitip, bexioqə külpətlik jazani qūxürüp kül kılqan, **7** xuning bilən birgə muxu əhlaksizlarning buzukqılıqliridin yirginip azablanqan, həkkanıy bolqan Lutni ular arisidin qutulduroqan yərdə — **8** (ənə xundak kixilərnin iqidə yaxioqan həkkanıy Lutning həkkanıy kəlbi hər küni anglioqan wə kərgən itaətsizliklər tūpəylidin azablinatti) **9** əmdi xuni kərūwalalaymizki, Rəb ihlasmənlərni duq kəlgən sinaklardin kəndak kutkuzuxni wə xuningdək həkkanıysizlarni sorak küniqigə jazalinixqə saklap qoyuxni bilidu. **10** Bularning arisidiki əz liriqə əgixip pasik həwəslərgə berilgən, xundakla həkkanıy igilirigə səl kariqanlarning jazasi tehimu xundak bolidu. Muxundak kixilər həli qong, mənəmənqilərdur, ular «[rohij] uluqlar»qə həkarət kılıxtin həq kərkəmaydioqanlardur. **11** Hətta ularin küq-kudrətə üstün turidioqan pərixtilərnu Pərwədigarning aldidə bu «[uluqlar]»[ni] həkarət bilən ərz kilmaydu. **12** Əmma bular huddi owlınip boşuzlinix üqün tuşuloqan yawayi əkilsiz həywanlardək kelip, əzliri qūxənməydioqan iqlər üstidə həkarətlik səz kılıdu wə xundakla əzlirining həlakət iqliri bilən toluq həlak bolidu, **13** xundakla əz həkkanıysizliqioqə tuxluk jazaning mewisini yəydu. Ular hətta kündüzi oquq-axkara əyx-ixrət kılıxnimu ləzzət dəp hesablaydu; ular [silərgə] nomus wə daş kəltürüp silər bilən bir dastihanda olturup, əz məkkarlıqliridin zoklinidu. **14** Ularning zinahorluk bilən toloqan kəzliri gunah sadir kılıxtin üzilməydu; ular

tutami yəq kixilərnə ezikturidu; ular kəlbinə aqkəzlükə kəndürqən, lənətkə yəqin balilardur! **15** Ular toşra yoldin qətnəp, Bosorning ooqli Balaamning yolioqə əgixip kətti. U kixi həram yolda tapqan həkkanıy yaxi kərgüqi idi, **16** ləkin u kılqan kəbihlik tūpəylidin tənbihini yedi (zuwansiz exək insaning awazi bilən səzləp pəyoqəmbərnin əhmikanə ixini tosti). **17** Mana muxundak kixilər kurup kətkən bulaklar, borandin həydilip yürqən tumanlarqə ohxaydu; ularqə məngülik zulmətnin qərkərangəşuluqida jay həziləp qoyuloqan. (questioned) **18** Qünki ular yaloqan-yawidə yooqan səzlər bilən mahtinip, adəmnin ətlik həwəslirini qəzoqitip əyx-ixrət iqliri bilən ezitkuluk yolida mənigəwatqanlardin əzlirini yengilə qəqurəqlarni əzduridu. **19** Ular muxu kixilərgə «Silərnə ərkənlikə erixtürimiz» dəp wədə kılıdu, ləkin əzliri əməliyəttə buzuklukning kulliridur. Qünki adəm nemə tərpidin boysunduruloqan bolsa, xuning quli bolidu. **20** Qünki əgər ular Rəbbimiz wə Kutkuzəşuqimiz əysə Məsihni tonux arkilik bu dunyaning pasiklikliridin qutulup, keyin xularqə yənə baqlinip, boysunduruloqan bolsa, ularning keyinki həli dəsəpkisidinnu bəttər bolidu. **21** Qünki həkkanıylik yolini bilip turup, əzizə yətküzilgən mukəddəs əmrin yüz ərügəndin kərə, bu yolni əslidinlə bilmigini əwzəl bolatti. **22** Muxu ixənqlik həkmətlik səzlər ular də əməlgə axurulidu: — «It aylinip əz kusukini yər» wə yənə «Qoxqə yuyunup qikiqlə qaytidin patqakta əşinar».

3 I səyümlük lirim, həzir silərgə bu yeziwatqinim ikkinqi hetimdur. Hər ikki hetimdə silərnin sap kənglünqlarni oyoqitip, xu iqlarni əslitixkə intildimki, **2** mukəddəs pəyoqəmbərlər burun eytqan səzlərgə wə Rəbbimiz həm Kutkuzəşuqimizning rosullirinqar arkilik yətküzgən əmrigə kəngül bəlüxünqlarni ətünimən. **3** Əng muhimi xuni bilixinqar kərəkki, künlərnin ahirida əzining həwayi-həwəslirining kəynigə kiridioqan, məshirə kılıdioqan mazaqqlar qikiq: **4** «Kəni, Uning qaytip kelimən degən wədəsi?! Atabowilirimiz [əlümdə] uhlap qaloqandin taki

hazirovqə həmmə ixlar dunya apiridə boləjan wəkwittiki bilən ohxax hələttə ketiwatidu» dəp məshirə kəlixidu. **5** Həlbuki, ular əng kədimki zamanda Hudaning səzi bilən asmanlarning yaritiləjanlikini wə xuningdək yərning sudin qikkən həm suning wasitisi bilən barliqkə kəlgənlikini ətəy untuydu; **6** xu amillarning wasitiliri bilən xu zamandiki dunya kəlkündin çərək bolup yokaldi. **7** Əmma hazırki asmanlar bilən zemin ohxaxla xu səz bilən ihlassiz adəmlər sorəqkə tartilip həlak kəlinidəjan axu kündə otta kəydürülükxə saklinip, ta xu künigiqə həlalin həwər elinip turidu. **8** Əmdi i səyümlüklirim, xu ix nəziringlərdin kəqmisunki, Rəbgə nisbətən bir kün ming yildək wə ming yil bir kündəktur. **9** Rəb Əz wədisini [orundaxni] (bəzilərnin «kəqiktürdi» dəp oyliəjnidək) kəqiktürgini yok, bəlki həqkimning həlak boluxini halimay, həmmə insanning towa kəlixiojə kirixini arzulap, silərgə kəngqilik kəlip [wəqitni sozmaqta]. **10** Ləkin Rəbning küni huddi oçrining kəlixidək [kütülmigən wəqitta] bolidu. U küni asmanlar xiddətlik güldürligən awaz bilən oçayib bolup, kainatning barliq kəurulmiliri xiddətlik otta erip tügəydu; zemin wə uningdiki pütkül nərsilərmu kəyüp ketidu. **11** Həmmə nərsə mana xundaq erip yokilidəjan yərdə, silər qəndək adəmlərdin boluxunglar kəmək? — həyatinglərnə pak-mukəddəslikdə wə ihlasmənlikdə ətküzüp, **12** Hudaning künini təlmürüp kütüp, u künnin tezrək kəlixə üqün intilixinglar kəmək əməsmu? U künnin kəlixə bilən pütün asmanlar otta yokəp tügəydu wə kainatning barliq kəurulmiliri xiddətlik otta erip tügəydu. **13** Ləkin biz bolsək Uning wədisi boyiqə, yəngi asman-zeminni intizarliq bilən kütməktimiz. U yər həqkəniylikning makanidur. **14** Xuning üqün, əy səyümlüklirim, bu ixlarni kütüwatqənikənsilər, [xu tapta] Hudaning aldidə nuqsənsiz wə dəoçsiz, inəqlik-hətirjəmlik iqidə hazır bolup qikixinglar üqün intilinglar. **15** wə Rəbbimizning səwr-təqitini nijət dəp bilinglar, dəl səyümlük kərindiximiz Pawlusmu əzigə ata kəlinəjan danəlik bilən bu ixlər toçruluk silərgə yazəjan; **16** barliq hətliridimu u bu ixlər həqkidə tohtilidu. Uning hətliridə quxinix təs boləjan bəzi ixlər bar; bu ixlarni

təlim almiəjan wə tutami yok kixilər mukəddəs yazmilarning bəxkə kəsimlirini burmiliojəndək, burmilap quxəndüridu wə xuning bilən əz bəxiəjə həlakət elip kelidu. **17** Xuning bilən, i səyümlüklirim, [mən eytqən] bu ixlarni aldin'ala bilgənlikənsilər, bu əhləksizlərnin səpsətliri bilən əzdururup, mustəhəkəm turuxunglərnə yokitip koyuxtə həoxyar bolunglar. **18** Əksiqə, [Hudaning] məhər-xəpkitidə həm Rəbbimiz wə Kutkuzəqumiz Əysə Məsihə boləjan bilixdə dawəmlik əsünglər. Uningəjə həm hazır həm axu əbəd küniqiqə barliq xən-xəwər mənsup boləy! Amin! (aiəñ g165)

Yuhanna 1

1 Əzəldin bar boləyüqi, əzimiz angliəjan, əz kəzlimiz tikilip qariəjan wə qollirimiz bilən tutup siliəjan həyatlik Kalami toərisida [silərgə bayan kiliimiz] **2** (bu həyatlik bizgə ayan bolup, biz uni kərduq. Xuning bilən bu həktə guwahlik berimiz həmdə Ata bilən billə bolup, keyin bizgə ayan boləjan xu mənggülik həyatni silərgə bayan kiliimiz) (aiōnios g166) **3** — silərnimu biz bilən sirdax-həmdəmliklə bolsun dəp biz kərgənlimizni wə angliəjanlimizni silərgə bayan kiliimiz. Bizning sirdax-həmdəmlikimiz Ata wə Uning Oəli əysa Məsih biləndur. **4** Siləning huxallikənglar tolup taxsun dəp, bularni silərgə yeziwatimiz. **5** Wə biz Uningdin angliəjan həm silərgə bayan kilidiəjan həwirimiz mana xudurki, Huda nurdur wə Uningda həqkəndəq karəngəyulək bolmaydu. **6** Əgər biz Uning bilən sirdax-həmdəmlikimiz bar dəp turup, yənilə karəngəyuləkə yürsək, yaləjan eytkən wə həqkətkə əməl kilmioəjan bolimiz. **7** Ləkin U Əzi nurda boləyidək biznu nurda mangsak, undəktə bizning bir-birimiz bilən sirdax-həmdəmlikimiz bolup, Uning Oəli əysa Məsihning kəni bizni barlik gunahətin paklaydu. **8** Əgər gunahimiz yok desək, əz əzimizni aldiəjan bolimiz həmdə bizdə həqkətkə turmaydu. **9** Gunahlimizni ikrar kilsak, U bizning gunahlimizni kəqürüm kəlip, bizni barlik həqkanıysizlikətin pak kəlixkə ixənqlik həm adildur. **10** Əgər gunah kilmiduk desək, Uni yaləjanqi kəlip qəyəjan bolimiz wə Uning səz-kalami bizdin orun almiəjan bolidu.

2 I əziz balilirim, mən siləni gunah sadir kilmisun dəp, bu səzləni yeziwatimən. Mubada birsi gunah sadir kilsa, Atining yenida bir yadəmqi wəkilimiz, yəni Həqkanıy Boləyüqi əysa Məsih bardur. **2** U Əzi gunahlimiz üçün [jazani kətürgüqi] kafarəttur; muxu kafarət pəkət bizning gunahlimiz üçünlə əməs, bəlki pütkül dunyadikilərnəning gunahliəri üçünəndur. **3** Bizning uni tonuəjanlikimizni biləliximiz — Uning əmrlirigə əməl kəliximizdındur. **4** «Uni tonuymən» dəp turup, Uning əmrlirigə əməl kilmioəyüqi kixi yaləjanqidur, uningda

həqkətkə yoktur. **5** Ləkin kimki Uning səzigə əməl kilsa, əmdi uningda Hudaning mēhir-muhəbbiti həqkətkətin kamalətkə yətkən bolidu. Biz əzimizning Uningda boləjanlikimizni ənə xuningdin bilimiz. **6** «Hudada turup yaxaymən» degüqi bolsa [əysaning] mangəyidək ohxax mēngixi kərək. **7** I səyümlükirim, silərgə [burun anglap bəkmioəjan] yēngi bir əmri əməs, bəlki dəsəptin tartip silər tapxuruwaləjan kənə əmri yeziwatimən. Uxbu əmr silər burundinlə anglap keliwatқан səz-kalamdur. **8** Ləkin yənə kəlip mən silərgə yeziwatkinimni yēngi əmr [desəkmü bolidu]; bu əmr Məsihdə həm silərdimü əməl kəlinməktə, qünki karəngəyulək ətəp kətməktə, wə həqkəy nur allikəjan qəqəlixkə bəxlidi. **9** Kimdəkim əzini «nurda yaxawatimən» dəp turup, kərinəxini əq kərsə, u bəyüngiqə karəngəyuləkə turuwatқан bolidu. **10** Kərinəxioə mēhir-muhəbbət kərsətkən kixi yoruklukə turməktə, uningda gunahkə putlaxturidiəjan hēqnemə kəlməydu. **11** Ləkin kərinəxini əq kərgən kixi karəngəyuləkətidur; u karəngəyuləkə mangidu wə kəyərgə kətiwatқанlikini bilməydu, qünki karəngəyulək uning kəzliniəri qariəyü kəliwətkən. **12** Mən bularni silərgə yeziwatimən, i əziz balilirim, qünki gunahlieringlar Uning nami üqün kəqürüm kəlinədi. **13** Mən buni silərgə yeziwatimən, i atilar, qünki silər Əzəldin Bar Boləyüqini tonudənglar. Mən buni silərgə yeziwatimən, i yigitlər, qünki silər u rəzil üstidin ələlibə kəildinglar. **14** Mən buni silərgə yeziwatimən, i əziz balilirim, qünki silər Atini tonudənglar. Mən buni silərgə yeziwatimən, i atilar, qünki silər Əzəldin Bar Boləyüqini tonudənglar. Mən buni silərgə yeziwatimən, i yigitlər, qünki silər küqlüksilər, Hudaning səz-kalami silərdə turidu wə silər u rəzil üstidinmü ələlibə kəildinglar. **15** Bu dunyani wə bu dunyadiki ixlarni səymənglar. Hərkim bu dunyani səysə, Atining səyğüsü uningda yoktur. **16** Qünki bu dunyadiki barlik ixlər, yəni əttiki həwəs, kəzlərdiki həwəs wə həyatioə boləjan məqrurlukəning həmmisi Atidin kəlgən əməs, bəlki bu dunyadin boləjandur, halas; **17** wə bu dunya wə uningdiki həwəsəlarning həmmisi ətəp kətidu. Ləkin Hudaning iradisigə əməl kəliəyüqi kixi mənggü yaxaydu. (aiōn g165) **18** Əziz

balilirim, zamanning ahirki saiti yetip kaldi; wə silər dəjjalning [ahir zamanda] kelidioxanlikini anglioxininglardək, əməliyəttə bolsa hazirning əzidila nuroxun dəjjallar məydanoxə qixti; buningdin zamanning ahirki saiti bolup kəloxanlik i bizgə məlum. 19 Ular arimizdin qixti, lekin ular əslidə bizlərdin əməs idi. Qünki əgər bizlərdin boloxan bolsa, arimizda turiwərgən bolatti. Lekin ularning heqkaysisining əslidə bizdikilərdin bolmioxanlik i pax kilinioxanlik i üqün ular arimizdin qixip kətti. 20 Həlbuki, silər bolsanglar Mukəddəs Boloxuqidin kəlgən məsihligüqi Rohxin nesip boldunglar wə xuning üqün silər həmmə ixni bilisilər. 21 Silərgə bu hətni yiziximdiki səwəb, silərxning həkikətəni bilmigəniliknglar üqün əməs, bəlki həkikətəni bilip, yəloxanqilikning həkikəttin kelip qixmaydioxanlikini bilgəniliknglar üqündur. 22 Əmisə, kim yəloxanqi? Əysaning Məsih ikənlikini inkar kiloxuqi kixi bulsa, u yəloxanqidur. Ata wə Ooxulni inkar kiloxuqi kixi ezi bir dəjjaldur. 23 Kimdəkim Ooxulni rət kilsa uningda Ata bolmaydu. Lekin Ooxulni etirap kilsa, uningda Ata bolidu. 24 Silər bolsanglar, burundin anglap keliwatkingniglar i əzimglarda dawamlik turoxuziweringlar. Burundin anglap keliwatkingniglar silərdə dawamlik turiwərsə, silərxmu dawamlik Ooxul wə Atida yaxawatқан bolisilər; 25 wə Uning bizgə kiloxan wədisi bolsa dəl xu — mənggü həyatliktur. (aiōnios g166) 26 Silərxni azdurmaq i boloxanlarni nəzərdə tutup, bularni silərgə yazdim; 27 Silər bolsanglar, silər Uningdin kobul kiloxan məsihligüqi Roh silərdə turiwəridu, silər heqkimning əgitixigə mohtaj əməsilər; bəlki ənə xu məsihligüqi Roh silərgə barlik ixlar tooxruluk əgitiwatқandək (U həktur, heq yəloxan əməstur!) — həm əgətkəndək, silər dawamlik Uningda yaxaydioxan bolisilər. 28 Əmisə, i əziz balilirim, dawamlik Uningda turup yaxaweringlar. Xundək kilsanglar, U hərkaqan qaytidin ayan boloxanda qorkmas bolimiz həm U kəlginidə Uning aldida heq hijalət bolup qəlmaymiz. 29 [Hudaning] həkəkəniy ikənlikini bilgənikənsilər, həkəkəniylikka əməl kiloxuqilarning hər birining uning təripidin tuoxuloxuqi ikənlikinimu bilsənglar kərək.

3 Karanglar, Ata bizgə xundək qongkur mehir-muhəbbət kərsətkənki, biz «Hudaning əziz baliliri» dəp atalduk — wə biz həkikətənxmu xundək. Bu dunya xu səwəbtin bizni tonup yətməyduki, qünki bu dunya Uni tonumidi. 2 Seyümlükirim, biz hazır Hudaning əziz baliliridurmiz; kəlgüsidə qandək bolidioxanlikimiz tehi oxuk ayan kilinmioxan. Biraq U [qaytidin] ayan kilinioxanda, Uningoxə ohxax bolidioxanlikimizni bilimiz; qünki xu qaoxda biz Uning əynən Əzini kərimiz. 3 Wə [Məsihgə] ümid baolioxan hər bir kixi U pak boloxandək əzini paklimakta. 4 Gunah sadir kiloxan kixi [Hudaning] qənunioxə hilaplik kiloxan bolidu. Qünki gunah sadir kiloxanlik [Hudaning] qənunioxə hilaplik kiloxanliktur. 5 Həlbuki, silər Uni gunah larni elip taxlax üqün dunyoxə kelip ayan kilinioxan wə xundəkla Uningda heqkandək gunah yoktur, dəp bilisilər. 6 Uningda yaxawatқан hər bir kixi gunah sadir kilmaydu; kimdəkim gunah sadir kilsa, Uni kərmigən wə Uni tonumioxan bolidu. 7 Əziz balilirim, heqkimning silərxni aldioxə yol koymanglar. Həkəkəniylikka əməl kiloxuqi kixi U həkəkəniy boloxinidək həkəkəniydur. 8 Lekin gunah sadir kiloxuqi Iblisindur. Qünki Iblis əlmisəktin tartip gunah sadir kilip kəlməktə. Hudaning Ooxlining dunyada ayan kilinixidiki məksət Iblisning əməllirini yokitixtur. 9 Hudadin tuoxuloxuqi gunah sadir kilmaydu; Hudaning uruki uningda oxun aloxaqka, u gunah sadir kilixi mumkin əməs, qünki u Hudadin tuoxuloxandur. 10 Hudaning baliliri bilən Iblisning baliliri xuning bilən pərkliniduki, kimdəkim həkəkəniylikka əməl kilmisa wə yaki əz kərixidioxə mehir-muhəbbət kərsətmisə Hudadin əməstur. 11 Qünki silər dəsəptin anglap keliwatқан həwər mana dəl xuki, bir-birimizgə mehir-muhəbbət kərsitiximiz kərəktur. 12 U u rəzildin boloxan, inisini oltürgən Qabiloxə ohxax bolmaslikimiz kərək; u nemixka inisini qətl kildi? Uning əzining kiloxanliri rəzil, inisinin kiloxanliri həkəkəniy boloxanlik i üqün xundək kiloxan. 13 Xunga, i kərixindaxlar, bu dunya silərxni əq kərsə, buningoxə həyran qəlmanglar. 14 Biz kərixindaxlarni səygənilikimizdin, ołümdin həyatlikka otkənlikimizni bilimiz. Əz kərixidixini

söymigüqi tehi elümdə turuwatidu. **15** Qerindixioqa oqmənlik kıljoan kixi qatildur wə heqkandak qatilda mənggülik hayatning bolmaydioanlikini bilisilər. (aiōnios q166) **16** Biz xuning bilən mehİR-muhəbbətning nemə ikənlikini bilimizki, u biz üqün Öz jenini pida kıldi; xuningdək bizmu qerindaxlirimiz üqün öz jenimizni pida kılıxqa kərzdardurmiz. **17** Əmma kimki bu dunyada mal-mülki turup, qerindixining mohtajlikini kərüp turup, uningoqa kəksi-qarnini aqmisa, bundak kixidə nədimu Hudaning mehİR-muhəbbiti bolsun? **18** Əziz balilirim, sөz bilən wə til bilən əməs, bəlki əməldə wə həkikəttə mehİR-muhəbbət kərsitəyli. **19** Biz xundak ixlar bilən əzimizning həkikəttin boləanlikimizni bilələymiz wə [Hudaning] aldida kəlbimizni hatirjəm kılalaymiz. **20** Xundaktimu, mubada kəlbimiz bizni yənila əyiblisə, Huda yənila kəlbimizdin üstün wə həmmini bilgüqidur. **21** Sөyümlüklirim, əgər kəlbimiz bizni əyiblimisə, Hudaning aldida yürəklik turimiz **22** wə xundakla Uningdin nemini tilisək xuningoqa erixələymiz; qünki biz Uning əmrlirigə əməl kılıp, Uni hursən kıldioqan ixlarni kılımiz. **23** Wə Uning əmri xuki, uning Oqlı Əysa Məsihning namioqa etiқad kılıximiz həmdə Uning bizgə tapilioqinidək bir-birimizgə mehİR-muhəbbət kərsitiximizdin ibarəttur. **24** Uning əmrlirigə əməl kılıdioqan kixi [Hudada] yaxaydioqan wə [Hudamu] uningda yaxaydioqan bolidu. Əmdi Hudaning bizdə yaxaydioanlikini bilginimiz bolsa, U bizgə ata kıljoan Rohtindur.

4 Sөyümlüklirim, hər bir [«wəhiy kıləuqi»] rohlarning həmmisigila ixiniwərmənglar, bəlki bu rohlarning Hudadin kəlgən-kəlmigənlikini pərkəndürüx üqün ularni sinanglar. Qünki nurojun sahta pəyojəmbərlər dunyadiki jay-jaylaroqa pəyda boldi. **2** Hudaning Rohini mundak pərkəndürələysilər: Əysani, yəni dunyaoqa insaniy təndə kəlgən Məsihni etirap kıləuqi hər bir roh Hudadin bolidu; **3** wə dunyaoqa insaniy təndə kəlgən Əysa Məsihni etirap kılmaydioqan roh Hudadin kəlgən əməs. Bundaklarda əksiqə dəjjalning rohi ixləydu; silər bu rohning kelidioanlikini toqruluk anglioqanidinglar wə dər wə kə u hazır dunyada pəyda boldi. **4** Əy əziz balilirim, silər bolsanglar Hudadin boləansilər wə ularning üstidin oqalib kəldinglar; qünki silərdə Turojuqi bu dunyada turojuqidin üstündur. **5** Ular bolsa bu dunyaoqa mənəsup; xunga ular bu dunyaning sөzlerini kılıdu wə bu dunyadikilər ularoqa kılak salidu. **6** Biz bolsak Hudadin boləanmiz; Hudani tonuəjan kixi bizning sөzlimizni anglaydu. Hudadin bolmioqan kixi bolsa bizning sөzlimizni anglimaydu. Mana buningdin Həkikəttning Rohi bilən ezitkölukning rohini pərk etələymiz. **7** Sөyümlüklirim, bir-birimizgə mehİR-muhəbbət kərsitəyli; qünki mehİR-muhəbbətning əzi Hudadindur wə mehİR-muhəbbət kərsətküqining hər biri Hudadin tuəuloqan bolidu wə Hudani tonuydu. **8** MehİR-muhəbbət kərsətmigüqi kixi Hudani tonumioqan bolidu; qünki Huda Əzi mehİR-muhəbbəttur. **9** Hudaning mehİR-muhəbbiti bizdə xuning bilən axkara boldiki, Huda bizni Uning arқilik hayatka erixsun dəp birdinbir yeganə Oqlini dunyaoqa əwətti. **10** MehİR-muhəbbət dəl xuningdin ayanki, bizləning Hudani sөyginimiz bilən əməs, bəlki U Əzi bizni sөyüp gunahlırimizning jazasini kətürgüqi kafarət boluxka Əz Oqlini əwətkini bilən ayandur. **11** I sөyümlüklirim, Huda bizgə xu kədər mehİR-muhəbbət kərsətkən yərdə, bizmu bir-birimizgə mehİR-muhəbbət kərsitixkə kərzdardurmiz. **12** Heqkim heqkaqan Hudani kərgən əməs; lekin bir-birimizgə mehİR-muhəbbət kərsətsək, Huda bizdə yaxaydu wə uning mehİR-muhəbbiti bizdə kamalətkə yətkən bolidu. **13** Biz bizning Uningda yaxawatqanlikimizni wə Uning bizdə yaxawatqanlikini xuningdin bilimizki, U Əz Rohini bizgə ata kıljoan. **14** Biz xuni kərgən wə xundakla xuningoqa guwahlik berimizki, Ata Oqlulni dunyaoqa kutkuzəuqi boluxka əwətti. **15** Əgər kimdəkim Əysani Hudaning Oqlı dəp etirap kılsa, Huda uningda, umu Hudada yaxaydu. **16** Biz bolsak Hudaning bizgə boləan mehİR-muhəbbitini tonup yəttük, xundakla uningə tolimu ixəndük. Huda Əzi mehİR-muhəbbəttur wə mehİR-muhəbbəttə yaxioquqi kixi Hudada yaxaydu, Hudamu uningda

yaxaydu. 17 Muxundak bolojanda, mehirmuhəbbət bizdə mukəmməllixidu; xuning bilən biz sorak künidə hatirjəm-korkmas bolalaymiz. Qünki əysa qandak boluwatқан bolsa bizmu hazır bu dunyada xundak boluwatimiz. 18 Mehirmuhəbbəttə korkunq yoktur; kamil mehirmuhəbbət korkunqni həydəp yokқа qikiridu. Qünki korkunq Hudaning jazasi bilən baqlinixliktur; korkunqi bar kixi mehirmuhəbbəttə kamalətkə yətküzülgən əməstur. 19 Biz mehirmuhəbbət kərsitimiz, qünki Huda aldi bilən bizgə mehirmuhəbbət kərsətti. 20 Əgər birsi «Hudani səyimən» dəp turup, kərindixioğa əqmənlik kilsa, u yaloğanqidur. Qünki kəz aldidiki kərindixini səymigən yərdə, kərüp bəkmioğan Hudani qandakmu səysun? 21 Xunga bizdə Uningdin: «Hudani səygən kixi kərindixinimu səysun» degən əmr bardur.

5 Əysaning Məsih ikənlikigə ixəngən hər bir kixi Hudadin tuşuloğan bolidu; wə tuşduruqu [Atini] səyidioğan hər bir kixi Uningdin tuşuloquqinimu səyidu. 2 Biz əzimizning Hudaning balilirini səyidioğanlikimizni xuningdin bilimizki, Hudani səyüp, Uning əmrlirigə əməl kiximizdindur. 3 Hudani səyüx Uning əmrlirigə əməl kixi deməktur; wə Uning əmrliridə turmaq eojir ix əməstur. 4 Qünki Hudadin tuşuloğanlarning həmmisi bu dunya üstidin oşəlibə kilidu; wə dunyaning üstidin oşəlibə kijoquqi küq — dəl bizning etiқadamizdur. 5 Bu dunyaning üstidin oşəlibə kijoquqi zadi kimlər? Pəқət əysani Hudaning Oşli dəp etiқad kijoquqilar əməsmu? 6 U bolsa su wə қan arқilik kəlgən zat, yəni əysa Məsihdur; Uning kelixi pəқət su bilənla əməs, bəlki қan bilənmu idi. Wə bu ixlaroğa guwahlik bərgüqi bolsa Rohtur, qünki Roh Əzi həқikəttur. 7 Qünki Uning toşruluk üq guwahlik bərgüqi bar: — 8 bular Roh, su wə қandin ibarəttur. Bu üqining [guwahlik] birdur. 9 Əgər biz insanlarning guwahlikini қobul kilsak, Hudaning guwahlikini bularningkidin üstündur. Huda Əz Oşli toşrisida xundak guwahlik bərgən — 10 (Hudaning Oşlioğa etiқad kijoğan kixining iqidə xu guwahlik bardur; birak Hudaoğa ixənmigən kixi Uni yaloğanqi kijoğan

bolidu, qünki U Hudaning Əz Oşlini təstiklioğan guwahlikioğa ixənmigən) 11 guwahlik dəl xudurki, Huda bizgə mənggülik həyatni ata kildi wə bu həyatlik Uning Oşlididur. (aiōnios g166) 12 Xunga Oşuloğa igə bolojan kixi həyatlikқа igə bolojan bolidu; Hudaning Oşlioğa igə bolmioğan kixi həyatlikқа igə bolmioğan bolidu. 13 Mən bularni Hudaning Oşlining namioğa etiқad kijoğan silərgə silərnin mənggülik həyatқа igə bolojanlikinglarni bilixinglar üqün yazdim. (aiōnios g166) 14 Wə bizning Uningoğa bolojan toluq ixəng-hatirjəmlikimiz xundakki, Uning iradisigə muwapik hərқandak bir ixni tilisək, U bizni anglaydu. 15 Uni hərməmə tiliginimizni anglaydu dəp bilgənikənmiz, duayimizda Uningdin tiliginimizgə erixtuk, dəp bilimiz. 16 Birsi kərindixining əlümgə məhkum kilmaydioğan bir gunah sadir kijoğanlikini kərsə, uning üqün dua kilsun; wə Huda əlümgə məhkum kilmaydioğan gunah sadir kijoğanlar üqün uningoğa həyatlik ata kilidu. Əlümgə məhkum gunahmu bardur. Uning toşrisidin tilisun, deməymən. 17 Həmmə həққaniyətsizlik gunahtur; wə əlümgə məhkum kilmaydioğan gunahmu bar. 18 Hudadin tuşuloquqining gunah sadir kilmaydioğanlikini bilimiz; qünki əslidə Hudadin tuşuloğan Zat bundak kixini қoşdap қalidu wə axu rəzil uningoğa tegəlməydu. 19 Əmди əzimizning Hudadin bolojanlikimiz əzimizgə məlum; əmma pütkül dunya bolsa u rəzilning ilkididur. 20 Yənə bizgə məlumki, Hudaning Oşli dunyaoğa kəldi wə Həқikijiy Boluquqini tonuximiz üqün kənglimizni yorutti; wə biz Həқikijiy Boluquqining Əzidə, yəni Uning Oşli əysa Məsihdə yaxawatimiz. U bolsa həқikijiy Huda wə mənggülik həyatliktur! (aiōnios g166) 21 Əziz balilirim, əzünglarni hərқandak butlardin saқlanglar.

Yuhanna 2

1 **2** Mənki aqsaqaldin [Huda tərripidin] tallanoqan hanimoqə wə uning əziz baliliriqə salam! Mən siləni həkikəttə səyimən wə yaloquz mənla əməs, yənə həkikətni tonuoqanlarning həmmisi bizdə yaxawatqan wə xundakla əbədgiqə bizgə yar bolidioqan həkikətni dəp siləni səyidu. (aion q165) **3** Huda'atidin wə Atining Oquli Rəb Əysa Məsihdin xapaət, rəhim-xəpəkət wə hatirjəmlilik silərgə həkikət wə mehİR-muħəbbət iqidə boləjay! **4** Baliliringning arisida biz Atidin əmr tapxuruwaləqandək həkikəttə mangoqanlarni kərginim üqün intayin hursən boldum. **5** Əmdi, hərmətlik hanim, mən səndin bir-birimizgə mehİR-muħəbbət kərsitəyli, dəp ətünimən. Mening sangə yezip ətünim yengi bir əmr əməs, bəlki dəsləptin tartip bizdə bar əmrdir **6** (mehİR-muħəbbət xuki, uning əmrlirigə əməl kəlip mengixtur). Mana bu əmr silə burundin tartip anglap keliwatqandək, uningda mengixinglar üqün silərgə tapilanoqandur. **7** Qünki nuroqun aldamqilar dunyaning jay-jaylirida qikti. Ular Əysaning dunyaqə insaniy təndə kəlgən Məsiħ ikənlilikini etirap qilmaydu. Bundaklar dəl aldamqi wə dəjjaldur. **8** Biz wə əzünglar singdürgən əjirni yokitip qəymay, bəlki toluk in'amoqə igə boluxunglar üqün, əzünglarəqə agah bolunglar. **9** Kimki Məsiħning təlimidin halkip qikiq, uningda qing turmisa, Huda uningəqə igə bolmaydu. Lekin Uning təlimidə qing turoquqi bolsa, Ata həm Oqul uningəqə igə bolidu. **10** Əgər birsi Uning təlimini elip kəlməy siləning yeninglarəqə kəlsə, uni əyünglarəqə baxlimanglar həm uningəqə salammu bərmənglar. **11** Qünki undək adəmgə salam bərgən kixi uning rəzil əməllirigə xerik boləquqidur. **12** Silərgə pütidiəqan yənə kəp səzlim bar idi; lekin kəqəz bilən siyahni ixlətkəndin kəqə, huxallikimizning tolup texixi üqün yeninglarəqə berip didar kəruxiqəp səzlixixni arzu qilimən. **13** Huda tərripidin tallanoqan hədəngning baliliridin sangə salam!

Yuhanna 3

hatirjæmlik yar boloyay! Dostlardin sanga salam. Sænmu [u yærdiki] dostlaroyay isim-famililiri boyiqay mændin salam eytkaysæn.

1 Mænki aqsaxal özüm hækikættæ søygæn søyümlük Gayuska salam! **2** I søyümkük [dostum], jening güllængændæk, hæmmæ ixliringning güllinixigæ wæ teningning salamæt boluxioyay tilækdaxmæn. **3** Kerindaxlar kelip, sændæ boloyan hækikæt tooyruluk guwahlik bærgændæ, mæn intayin bæk huxallandim; qünki sæn hækikættæ dawamlük mengiwatisæn. **4** Manga nisbætæn, æziz balilirimning hækikættæ mengiwatqanlikini anglaxtinmu qong huxallük yoktur. **5** Søyümlük [dostum], yeningoyay baroyan kerindaxlaroyay (gærfæ ular sanga natonux bolsimu) qiloyanliringning hæmmisidæ ihlasmænliking ispatlinidu. **6** Ular jamaæt aldida sening bu mehir-muhæbbiting tooyrisida guwahlik bærdi. Ularni yænæ Hudaning yolioyay layik sæpirigæ uzitip koysang, yahxi qiloyan bolisæn. **7** Qünki ular [sæpærdæ] yat ællik [etikædsizlardin] heq nemæ almay, xu mubaræk nam üqün yoloay qikti. **8** Xunga, hækikæt bilæn hizmætdax bolup tæng ixligüqi bolux üqün biz xundaxlarni kollap-kuwwætlaximizgæ tooyray kelidu. **9** Bu tooyruluk jamaætkæ mæktüp yazdim. Lekin ularning arisida özini qong tutup, jamaætkæ bax bolux tæmæsidæ boloyan Diotræpæs bizni qobul qilmaydu. **10** Xuning üqün mæn baroyanda, uning qiloyan æskiliklirini, yæni uning bizning üstimizdin qiloyan ræzil sæzliri bilæn oøywitini yuzigæ salimæn; u uninglik bilænla tohtap qalmaydu, yænæ [sæpærdiki] kerindaxlarni qobul qilmayla qalmay, qobul qilmaqqi boloyanlarnimu tosidu wæ hættæ ularni jamaættin qooylap qikiriwatidu. **11** I søyümlük [dostum], yamanliktin æmæs, yahxiliktin ülgæ aloyin. Yahxilik qiloyuqi Hudadindur. Yamanlik qiloyuqi Hudani heq kormigændur. **12** Demitriusni bolsa hæmmæylæn, hættæ Hækikætning özi yahxi guwahlik berip tæriplæydu. Bizmu uningoyay guwahlik berimiz wæ guwahlikimizning hækikæt ikænlikini sænmu bilisæn. **13** Sanga yazidioyay yænæ kæp sæzlim bar idi; lekin kælæm bilæn siyahni ixlætkændin kæræ, **14** Sæn bilæn pat arida didar kærüxüxnü arzu qilimæn; xu qaoqda dærkæmdæ sæzliximiz. Sanga

Yəhuda

1 Əysa Məsihning kuli, Yaqubning inisi mənki Yəhudadin qaqiriloqanlaroşa, yəni Huda'Atimiz tərripidin səyülgən, Əysa Məsih tərripidin qoşdilib kəlgənlərgə salam. **2** Silərgə rəhimdillik, amənlik-hatirjəmlilik və mehİR-muhəbbət həssiləp ata kəlinoşay! **3** I səyümlüklirim, mən əsli silərgə ortak bəhrimən boluwatқан nijațimiz toşrisida hət yezixka zor ixtiyakim bolsimu, lekin hazır buning ornioşa silərnı muqəddəs bəndilərgə bir yolila amənət kəlinoşan etikađni qolunglardin bərməslikkə jiddiy kürəx kəlixka jekiləp uxbu hətni yazmisam bolmidi. **4** Qünki məlum kixilər — ihlassiz adəmlər, heli burunla munu sorakka tartilixka pütülgənlər aranglaroşa sukunup kiriwaloşan. Ular Hudaning mehİR-xəpkitini buzukluk kəlixning bahənisioşa aylanduruwaloşan, birdinbir İgimiz və Rəbbimiz Əysa Məsihdin tanoşan adəmlərdir. **5** Xuning üqün mən silərgə xuni esinglaroşa kaytidin selixni halaymənki (gərqə silər burun həmmə ixlardin həwərləndürülgən bolsanglarmu), burun Rəb [Əzi üqün] bir həlkni Misirdin kutquzoşan bolsimu, ularning iqidiki [Əzigə] ixənmigənlərnı keyin həlak kildi. **6** [Wə silər xunimu bilisilərki], əslidiki ornida turmay, öz makanini taxlap kətkən pərixtilərnı Rəb uluş [kiyamət] küning sorikioşiqə mənggü kixənləp mudhix qarangoşulukta solap saqlimakta. (aiōnios g126) **7** Sodom və Gomorra və ularning ətrapidikı xəhərlərdikilərmu xu ohxax yolda, yəni xu [pərixtilərgə] ohxax uqioşa qikқан buzukqilikka və oşayriy xəhwətlərgə berilip kətkən, [keyinki dəwrlər] ularning akiwitidin ibrət alsun üqün mənggülik ot jazasioşa ərnək kəlinip kəydürülgən. (aiōnios g166) **8** Lekin muxu «qüx kərgüqilər» xu ohxax yol bilən adəmlərnıng tənirininimu bulojimakta, ular hokuk igilirigə səl kərioşuqilardın bolup, [ərxțiki] uluşlaroşimu həkərat kəlixmakta. **9** Lekin hətta bax pərixta Mikailmu Musaning jəsiti toşrisida İblis bilən muzakirə kəlip talax-tartix kəloşanda, uni həkəratlik səzlər bilən əyibləxkə petinalmioşan, pəkət «Sanga Pərwərdigarnıng Əzi tənbiğ

bərsun» dəpla koyoşan. **10** Lekin bu kixilər əzliri qüxənməyđioşan ixlər üstidə kupurluk kəlidu. Birak ular hətta əkilsiz həywanlardək öz təbiitining inkaslıri boyiqə qüxənginiqə yaxap, xu arkilik əzlrini həlak kəlidu. **11** Bularning həlioşa way! Qünki ular Kəbilning yolu bilən mangđi, mal-mülükni dəp Balaamning azoşan yolioşa əzini atti və ular Korahning asiylük kəloşinioşa [ohxax] ahir həlak bolidu. **12** Ular mehİR-muhəbbətnı təbrikləx ziyapətliringlaroşa həq tartinmay silər bilən billə dahil bolidioşan, əzlrinila bakđioşan hətərlük hada taxlardur. Ular xamallardin həyđilip kəlgən yamoşursiz bulut, yiltizidin qomurup taxlanoşan, kəq küzdiki mewisiz dərəhlər, ikki kətim əlgənlər! **13** Ular dengizning dawaloşuwatқан, buzoşunluk dolğunlıri, ular öz xərməndiqilikini kəsmakta; ular ezip kətkən yultuzlar bolup, ularoşa mənggülik kəpkarangoşulukning zulmiti həzirlap koyuloşandur. (aiōn g165) **14** Adəm'atining yəttinqi əwladi boloşan Hənoh bu kixilər toşrisida mundaq bexarət bərgən: — «Mana, Rəb tūmənminglioşan muqəddəsliri bilən kelidu, **15** U pütkül insanlarnı sorak kəlip, barlık ihlassizlarning ihlassizlarqə yürgüzgən barlık ihlassizliklırioşa əsasən, xundakla ihlassiz gunahkarlarning Əzini həkəratlıgən barlık əsəbiy səzlırigə əsasən ularnı əyibkə buyruydu». **16** Bu kixilər həman oşotulđap, aşrinip yüridu, öz həwəslirining kəynigə kiridu; aşzida yooşanqilik kəlidu, öz mənəpəitini kəzləp baxkilaroşa huxaməťqilik kəlidu. **17** Lekin, i səyümlüklirim, Rəbbimiz Əysa Məsihning rosullirining aldin eytқан səzlırini esinglarda tutunglarki, **18** ular silərgə: «Ahir zamanda, əzining ihlassiz həwəslirining kəynigə kirip, mazaq kəloşuqılar məydanioşa qikđidu» degənidi. **19** Muxundaq kixilər bəlgünqilik pəyda kəlidioşan, öz təbiitigə əgəxkən, Rohka igə bolmioşan adəmlərdir. **20** Lekin silər, i səyümlüklirim, əng muqəddəs boloşan etikađinglarnı ul kəlip, əzünglarnı kurup qikənglar, Muqəddəs Rohta dua kəlip, **21** adəmnı mənggülik həyatka elip baridioşan Rəbbimiz Əysa Məsihning rəhimdillikini təlmürüp kütüp, əzünglarnı Hudaning mehİR-muhəbbiti iqidə tutunglar. (aiōnios g166) **22** İkkilinip kəloşanlaroşa

rəhım kilinglar; 23 bəzilərnı ot iqidin yuluwelip kutulduruwelinglar; bəzilərgə hətta ətliridin nıjasət qüxüp buloqanoqan kiyim-keqıqıgımu nəprətləngən həlda qorkunq iqidə rəhım kilinglar. 24 Əmma silərnı yolda teyılıp ketıxtın saklap, eqılıp-yeyılıp Əzınıng xərəplik huzurıda əyıbsız turquzuxqa Qadir Boluquqıqə, yəni Kutkuzoquqımız birdınbır Hudaqə Rəbbımız Əysa Məsıh arqılık xan-xərəp, 25 həywət-uluqluk, kudrət wə hokuk əzəldın burun, hazırmu ta bərlik zamanlarqıqə boluqay! Amin!
(aiōn g165)

Wəhiy

1 Bu kitab Əysa Məsihning wəhiysi, yəni Huda Uningoşa Öz kul-hizmətkarlırioşa yeqin kəlgüsida yüz berixi muqərrər boləjan ixlarni kərsitixi üqün tapxuroşan wəhiydir. Məsih buni Öz pərixitsini əwətip kuli Yuhannaşa alamətlər bilən ayan kildi. **2** Yuhanna bolsa Hudaning səz-kalami həmdə Əysa Məsih toşrisidiki guwahlikka kərgənlirining həmmisigə guwahlik bərdi. **3** Bu bexarətni oqup bərgüqi wə uning səzlrini anglap, uningda yeziloşanlaroşa itaət kילוquqi bəhtliktur! Qünki wəhiyning waqti yekindur. **4** Mənki Yuhannadin Asiya [əlkisidiki] yəttə jamaətkə salam! Həzir bar boləjan, ətkəndimu boləjan həm kəlgüsida Kəlgüqidin, Uning təhtining aldidiki yəttə Roh̄tin **5** wə sadik Guwahqi, əlümdin tunji Tirilgüqi, jahandiki padixahlarning Həkülmrani boləjan Əysa Məsihtin silərgə meh̄ir-xəp̄kət wə hatirjəmlik boləjay. Əmdı bizni səygiqi, yəni Öz kəni bilən bizni gunah̄lirimizdin yuoşan **6** wə bizni bir padixahlikka uyuxturup, Öz Atisi Hudaşa kah̄inlar kילוşanoşa barlik xan-xərap wə küq-kudrət əbədil'əbədgiqə boləjay, amin! (aīon g165) **7** Mana, U bulutlar bilən kelidu, xundakla hər bir kəz, hətta Uni sanjioşanlarmu Uni kəridu. Yər yüzidiki pütkül kəbilə-həlk U səwəblik aḥ-zar kəturidu. Xundak bolidu, amin! **8** Mən «Alfa» wə «Omega», Muqəddimə wə Hatimə Özümdurmən, həzir bar boləjan, burunmu bar boləjan həm kəlgüsidimu bar Boləquidurmən, xundakla Həmmigə Qadirdurmən, dəydu Pərwərdigar Huda. **9** Silərninḡ kərindixinglar həm silər bilən birgə Əysada boləjan azab-oqubət, padixahlik wə səwr-takəttin ortak nesipdixinglar boləjan mənki Yuhanna Hudaning səz-kalami wə Əysaning guwahliki wəjidin Patmos degən aralda [məḥbus] bolup turup qəloşandim. **10** «Rəbning küni»də mən Roh̄ning ilkiḡ elinixim bilən, kəynimdin kanay awazidək küqlük bir awazni anglidim. **11** Bu awaz: «Kəridioşanliriningni kitab kilip yaz wə uni yəttə jamaətkə, yəni Əfəsus, Smirna, Pərgamum, Tiyatira, Sardis, Filadelfiyə wə Laodikiyadiki jamaətlərgə əwət»

dedi. **12** Manga səz kילוşan awazning kimning ikənlikini kəriş üqün kəynimgə buruldum. Buruloşnimda, kəzümḡ yəttə altun qiraşdan **13** wə ularning otturisida uqisioşa putlirioşiqə qüxüp turidioşan ton kiyḡən, kəksigə altun kəmər başlişan İnsan'oşlişoşa ohxaydioşan biri kərişdi. **14** Uning bax-qeqi ak yungdək, hətta kardək ap'ak idi wə kəzliri goya yalkunlap turoşan ottək idi. **15** Putliri humdanda tawlinip parkirioşan tuqqa ohxaytti, awazi xarkirap ekjwatқан nuroşun sularning awazidək idi. **16** U ong kolidə yəttə yultuz tutқан bolup, aşzidin ikki bislik ətkür kiliq qikip turatti. Qirayi huddi kuyaxning toluk küqidə parlioşandək yarkin idi. **17** Uni kərginimdə, ayioşoşa əlüktək yikildim. U ong kolini üstümḡ təḡküzişup mundak dedi: — Korkma, Awwalkisi wə Ahirkisi **18** həmdə hayat Boləquqi Özümdurmən. Mən əlgənidim, əmma mana, Mən əbədil'əbədgiqə hayatturmən, əlüm wə təhtisarəning aqquqliri kolumdidur! (aīon g165, Hadēs g86) **19** Xuning üqün, kərgən ixlarni, həzir boluwatқан ixlarni wə bulardın keyin bolidioşan ixlarni yezip qaldur. **20** Sən ong kolumda kərgən yəttə yultuzning wə yəttə altun qiraşdanning siri mana mundak — yəttə yultuz yəttə jamaətninḡ əlqiliri wə yəttə qiraşdan bolsa yəttə jamaəttur.

2 — Əfəsustiki jamaətninḡ əlqisigə mundak yazoşin: «Ong kolidə yəttə yultuzni tutup, yəttə altun qiraşdanning otturisida Mangəquqi mundak dəydu: **2** — Səninḡ əjir-əməlliriniḡni, tartқан jəpaliriniḡni həm səwr-takitingni, rəzil adəmlərninḡ kilmixlirioşa qidap turalmaydioşanlikiniḡni, xundakla rosul bolmisimu əzlriniḡni rosul dəp atiwəloşanlarni sinap, ularning yəloşanqi boləjanlikini tonuoşanlikiniḡnimu bilimən. **3** Xundak, səninḡ səwr-takət kiliwatқанlikiniḡni, Məninḡ namim wəjidin jəpa-muxəkkətkə bərdaxlik bərgənlikiniḡni əmma erinmigənlikiniḡni bilimən. **4** Ləkin sanga xu bir etirazim barki, sən əzüngdiki dəsləpki meh̄ir-muhəbbəttin wəz kəqting. **5** Xunga kaysi hələttin yikilip qüxkənlikiniḡni esingḡə elip towa kילוşin, awwalki əməllərnəni qayta kילוşin. Bolmisa yəningoşa kəlimən wə towa kilmisəḡ

qiraqdeningni jayidin yetkiwetimən. **6** Birak, jamaätning əlqisigə mundak yazojin: — «Kəzliri sening xu artuqçilikning barki, Mən Əzüm yalkunlioqan otka wə putliri parkirak tuqqa nəprətlinidoqan Nikolas tərəpdarlirining ohxaydioqan Hudaning Ooqli mundak dəydu: **19** — Sening əməlliringni, mehİR-muhəbbitingni, kilmixliridin sənmu nəprətlisən. **7** Kuliki etikadingni, əjir-hizmitingni wə səwr-barlar Rohning jamaətlərgə degənlirini anglisun! Ojəlibə kילוquqilarni Hudaning takitingni, xundakla hazirki əməlliringning jənnitining otturisidiki hayatlik dərIHining awwalkidin exip qūxiwatkanlikinimu bilimən. mewiliridin yeyixkə muyəssər kilmən». **8** — **20** Lekin, sanga xu bir etirazim barki, əzini Izmirdiki jamaətning əlqisigə mundak yazojin: pəyoqəmbər dəp atiwaloqan axu hotun — «Awwalkisi wə Ahirkisi, əlgən wə Tirilgüqi Yizəbəlgə yol koyuwatisən. U hotun kul-mundak dəydu: **9** — Sening azab-oqubətliringni hizmətkarlırimoqa təlim berip, ularni jinsiy wə namratlikingni bilimən (lekin sən bay!), buzukluk kilixka wə butka atap nəzir kilinoqan Yəhudiy əməs turup əzlrini Yəhudiy dəwaloqan, gəxni yeyixkə azdurmakta. **21** Mən uningoqa Xəytanning bir sinagogi boləqlarning towa kילוqudək wəqit bərgənidim, lekin u əz təhmətlirinimu bilimən. **10** Aldingda qekidoqan buzuklukioqa towa kilixni halimaydu. **22** Əmdi azab-oqubətlərdin kərkəma. Mana, Iblis mana, Mən uni [eoqir kesəl] ornioqa taxlap yatkuzimən wə uning bilən zina kילוqanlar yekinda zindanoqa taxlitidu. Silər on kün kilmixlirioqa towa kilmisa, ularnimu eoqir kiynilisilər. Taki əlgüqə sadik boləqlin, Mən sanga azabka qəmdürimən. **23** Uning pərzəntlirinimu hayatlik tajini kiydürimən. **11** Kuliki barlar əjəllik kesəl bilən urimən. Xu qaoqda, barlik Rohning jamaətlərgə degənlirini anglisun! kəzitiq təxkürgüqining Əzüm ikənlikimni, Ojəlibə kילוquqilar ikkinqi əlümning ziyinioqa xundakla Mening hərbinglaroqa kילוqan hərgiz uqrimaydu!». **12** — Pərgamumdiki əməliyyitinglaroqa yarixa yanduridəqlinlikimni jamaətning əlqisigə mundak yazojin: — «Ikki bilidu. **24** Lekin, Tiyatiradiki qəloqanlaroqa, yəni bislik ətkür kiliqi bar Boləquqi mundak dəydu: bu təlimni qəbul kilmioqanlar (ularning pikri **13** — Mən sən olturoqan yəni, yəni Xəytanning boyiqə, Xəytanning atalmix «qəngqur sirliri»ni təhti boləqlan jayni bilimən. Xundaktimu, sən əgənmigənlər), yəni silərgə xuni eytimənki: Mening namimni qing tutup, hətta sadik Özünglarda bar boləqlanni Mən kəlgüqə qing guwahqim Antipas makaningda, yəni Xəytan tutunglar. Üstunglaroqa buningdin baxka yükni turoqan jayda kətl kilinoqan künlərdimu, Manga artmaymən. **26** Ojəlibə kילוquqilaroqa, yəni kילוqan etikadingdin tenip kətmiding. **14** Lekin əməllirimni ahioqiqə qing tutkan kixilərgə sanga xu birnəqqə etirazim barki, aranglarda bolsa, ularoqa pütkül əllərgə həkim bolux Balaamning təlimigə əgəxkənlərdin bəzilər həkukini berimən. **27** Mana bu Atam Manga bolmakta — Balaam bolsa Balakka Israillarni bərgən həkukka ohxax həkuktur: — «U ularni butka atap kurbanlik kilinoqan gəxni yeyix wə təmür kaltək bilən padiqidək baxqurup, sapal jinsiy buzukluk kilixka azduruxni əgətkənidi. **15** Xuningda ohxax, silərnin aranglarda Nikolas qaqilarni urup qakqandək tarmar kilidu». **28** tərəpdarlirining təlimini tutkanlarmu bar. Mən uningoqa tang yultuzinimu ata kilmən. **29** **16** Xuning üçün, towa kil! Undak kilmisang, Kuliki barlar Rohning jamaətlərgə degənlirini yeningoqa tez arida berip, aozimdikiki kiliqim anglisun!»

3 — Sardistiki jamaətning əlqisigə mundak bilən xularoqa hujum kilmən. **17** Kuliki barlar yazojin: — «Hudaning yəttə Rohi wə yəttə barlar Rohning jamaətlərgə degənlirini anglisun! yultuzining Igisi Boləquqi mundak dəydu: — Ojəlibə kילוquqilar bolsa yoxurup koyoqan Sening əməlliringni wə xundakla «hayat» degən mannadin berimən wə hərbirigə birdin aq tax nam-abruyungning barlikini, lekin əməliyyəttə berimən. Tax üstidə yengi bir isim pütüklük bolidu, xu isimni uni qəbul kילוqan kixidin əlük ikənlikingni bilimən. **2** Xunga, oyoqan, baxka heqkim bilməydu». **18** — Tiyatiradiki

seningdə bar boləjan, əmma ələy dəp kələjan [hislətliringni] küqəyt; qünki Hudayim aldida əməlliringning tügəl əməslikini bildim. 3 Uning üqün [söz-kalamni] kəndək qəbul kəlip angliəjiningni yadingəja kəltürüp, uni qing tutup towa kələjan. Ləkin oyojanmisəng Mən oqridək üstüngkə kelimən wə sən kəysi səttə üstünggə kelidəjanimni hərgiz bilməysən. 4 Ləkin Sardista öz kiyimlirigə daə təgküzimigən birnəqqə xəhs bar. Ular aq kiyim kiyip Mən bilən billə mangidu, qünki ular buningəja layiktur. 5 Ələlibə kələjuqular mana xundək aq kiyimləni kiyidu. Mən ularning namini həyatlik dəptiridin hərgiz əqürməymən, bəlki ularning namini Atam Hudaning wə Uning pərixtilirining aldida oquq etirap kəlimən. 6 Kəlikə barlar Rohning jamaətlərgə degənirini anglisun!» 7 — Filadelfiyədəki jamaətning ələsisigə mundək yazəjin: — «Mukəddəs wə Həqikəy Boləjuqi, xundəkla Dawutning əqquqəja igə Boləjuqi, əqşam həqkim yapalmaydu, yapsam həqkim əqalmaydu degüqi munu ixləni dəydu: 8 — Sening əməlliringni bilimən. Sening bir'az küqüing boləjaq səs-kəlamiməja itəət kələjining wə namimdin tenip kətmigining üqün, əldingdə həqkim yapalmaydəjan bir ixikni əqip koydum. 9 Mana, Xəytanning sinəgədikilərdin, Yəhudiy əməs turup əzlrini Yəhudiy dəp ətiwələjan yələjanqiləni bolsa xundək əkiwətəkə kəldurimənki, ularni kəlip sening əyicəjəja bax uridəjan wə Mening sənə səyğənlikimni bilidəjan kəlimən. 10 Sən Mening səwr-təkət yolumdiki səs-kəlamimni səkləp əməl kəlixing üqün bu dunyadiki insanləni sinəxkə pütkül yər yüzigə qüxidəjan wəbalik sinəkning wəqit-saiti kəlgəndə sənə uningdin səkləp kəşədpə kəlimən. 11 Mən pət əridə kelimən. Təjingni həqkimning tartiwəlməslikə üqün, əzüngdə bar boləjanni qing tutkən. 12 Ələlibə kələjuqini bolsa, Hudayimning ibadəthanisəja tüwrük kəlimənki, u u yərdin əslə qikmaydu. Mən uning üstigə Hudayimning namini, Hudayimning xəhərinəng namini, yəni ərxətin — Hudaning yənidin qüxidəjan yəngi Yərusəlemning namini wə Mening yəngi namimni yazimən. 13 Kəlikə barlar Rohning jamaətlərgə degənirini anglisun!» 14 — Laodikiyadiki jamaətnəng ələsisigə mundək

yazəjin: — «Amin Atələjuqi, yəni Sadik wə Həqikəy Guwahqi, Hudaning kəinitinəng kəlip qikixinəng Səwəbqisi mundək dəydu: 15 Sening əməlliringni bilimənki, sən soəjuqmu əməs, kizikmu əməs. Mən sening yə soəjuq, yə kizik boluxungni haləyttim! 16 Sən yə soəjuq yə kizik əməs, bəlki ilman boləjanlikəng üqün, sənə əozimdin hə kəlimən. 17 Sən bay ədəmmən, dələtmən boldum, həq nərsigə həjətmən əməsmən deginəng bilən əzüngning əjerib, biqərə, yəksul, kor wə yəlingəq ikənlikəngni bilmigəqkə, 18 bay boluxung üqün otta tawlənəjan əltun, yəlingəqlik nomuslukəngning yəpilixi üqün kiygüzülükənggə aq kiyim-kəqək, kəruxəng üqün kəzlrinənggə sürtükə tutiyəni məndin setiwəlixəngni nəsihət kəlimən. 19 Mən kimni səysəm, xuning əyibini kərsitip tərbiyələymən; xuning üqün kəzəjin kəyüp-pixip towa kəil. 20 Mana, Mən həzər ixik aldida turup, ixikni kəkiwətimən. Əgər biri əwəzimni əngləp ixikni əqsa, uning yəniəja kərimən. Mən uning bilən, umu Mən bilən billə əjizəlinidə. 21 Ələlibə kələjuqini bolsa, Mənmə ələlibə kəlip, Atəmnəng təhtidə uning bilən birgə əlturəjinimdək, unimə təhtimdə Mən bilən birgə əlturəxkə muyəssər kəlimən. 22 Kəlikə barlar Rohning jamaətlərgə degənirini anglisun!»

4 Andin mən kəriwidim, mana, əsməndə bir ixik əqiklik turətti. Mən tunji kətim əngliəjan kəny əwəziəja əhxəp kətidəjan əwəz mənə: «Bu yəkkə qik, sənə bulərdin kəyin yüz bərixə mukərrər boləjan ixləni kərsitəy» dēdi 2 wə dərhəl mən Rohning ilkidə boldum; mənə, ərxə bir təht, təhttə bir zət əlturətti. 3 Təhttə əlturəjuqinəng kəyapiti yəxil kəxtəx wə kizil kwərtəskə əhxəyətti. Təhtning qərisini zürməttək bir həsən-hüsən ərap turətti. 4 Təhtning ətrəpidə yənə yigirmə tət təht bər idi. Təhtlərdə aq kiyimlə bələn kiyinəng, bəxlirəja əltun təj təkələjan yigirmə tət əksəkəl əlturətti. 5 Təhttin qəkməklər kəqip, türlük əwəzlər wə güldürməmələr ənglinip turətti. Təhtning əldidə yəlkunləp turəjan yəttə məx'əl kəyüp turətti; bular Hudaning yəttə Rohi idi. 6 Təhtning əldi huddi hrustəldək pərkirəp turidəjan, süzük əynək dənizdək

idi. Təhtning otturida wə təhtning qərisidə, aldi wə kəyni kəzlər bilən tolojan tət hayat məhluk turatti. 7 Birinqi məhluk xiroja, ikkinqi məhluk bukiyoja ohxaytti. Üqinqi məhlukning yüzi adəmning qirayioja ohxaytti. Tətinqi məhluk pərwas kiliwatқан бүркүткə ohxaytti. 8 Tət hayat məhlukning hər birining altidin kaniti bar idi; ularning pütün bədinining qərisi hətta iq tərīpimu kəzlər bilən tolojanidi; ular keqə-kündüz tohtimay: — «Mukəddəs, mukəddəs, mukəddəstur, Bar boləjan, həzirmu bar həm kəlgüsidimu Boləjuqi, Həmmigə Qadir Pərwədigar Huda!» — deyixətti. 9 Hayat məhluklar təhttə olturojan əbədil'əbəd hayat Boləjuqini uluolap, Uningəja hərmət-xəwkət wə təxəkkür izhar kıləjinida, (aiōn g165) 10 yigirmə tət əksakal təhttə olturoquqining ayiojoja yikilip əbədil'əbəd hayat Boləjuqioja bax koyup səjdə kılatti, tajlirini təhtning aldioja taxlap koyup, mundaq deyixətti: — (aiōn g165) 11 «Sən, i Pərwədigarimiz wə Hudayimiz, Xan-xərəp, hərmət-xəhrət wə kudrətkə layiktursən. Qünki Əzüng həmmiini yarattıng, Ularning həmmisi iradəng bilən məwjut idi wə yaritildi!»

5 Andin təhttə olturoquqining ong kolida iq wə tax tərīpigə hət pütülgən wə yəttə məhür bilən peqətləngən bir oram yazmini kərdüm. 2 Yukiri awaz bilən: «Oram yazmini eqip, peqətlərni yexixə kim layiktur?» dəp towliəjan qawul bir pərixtinimu kərdüm. 3 Lekin nə ərxətə nə yər yüzidə nə yər astida oram yazmini aqalaydiojan yaki iqigə qaroyalaydiojan heqkim qikmidi. 4 Oram yazmini eqixka yaki iqigə qaraxka layik birərsi tepilmiojaqka, kattik yiojliwəttim. 5 Andin əksakallardin biri mangan: — Yiojlima! Qara, Yəhuda kəbilisidin boləjan xir — Dawutning yiltizi Boləjuqi ojalibə kildi; xunga oram yazmini wə uning yəttə peqitini eqixka U qadir, — dedi. 6 Andin qarısam, təht bilən tət hayat məhlukning arilikida, əksakallar otturida bir Qoza ərə turatti. U yengila boquzlanəjandək kılatti; Uning yəttə münggüzi wə yəttə kəzi bolup, bu kəzlər Hudaning pütkül yər yüzigə əwətkən yəttə Rohi idi. 7 Qoza berip, təhttə olturoquqining ong kolidin oram yazmini aldi. 8 Yazmini alojanda, tət

hayat məhluk wə yigirmə tət əksakal kəzining ayiojoja yikildi; ularning hər birining qiltari wə huxbuy bilən tolojan altun qiniliri bar idi (bu huxbuy mukəddəs bəndilərnin dualiri idi). 9 Ular yengi bir küy eytixti: — «Oram yazmini elixka, Wə peqətlərni eqixka layiksən; Qünki boquzlandıng Wə hər kəbilidin, hər tildin, Hər milləttin, hər əldin boləjan insanlarni Əz kəning bədili bilən setiwelip, Hudaəja mənsup kılding. 10 Ular ni Hudayimiz üqün bir padixəlikka uyuxturup, Kahınlar kılding. Ular yər yüzidə həküm süridu». 11 Andin kərdüm wə mana, təhtning, hayat məhluklarınin wə əksakallarnin ətrapida nurojunliəjan pərixtilərnin awazini anglidim. Ularning sani tümən ming-tümən ming, milyon-milyon idi. 12 Ular yukiri awaz bilən: — «Boquzlanəjan kəza kudrət, dələt, danalığ, küq-qıuwwət, hərmət, xan-xərəp Wə mədhıyigə layiktur» deyixətti. 13 Andin mən ərx, yər yüzi, yər asti wə dengizdiki hər bir məhluk wə ularning iqidə bar boləjanlarınin həmmisining: — «Təhttə Olturoquqioja wə Qozioja Mədhıyə, hərmət, xan-xərəp wə həkuk-kudrət Əbədil'əbədgiqə mənsup boləjay!» deginini anglidim. (aiōn g165) 14 Tət hayat məhluk «Amin!» dəp jawab kəyturatti, əksakallar yərgə yikilip səjdə kılatti.

6 Andin Qoza yəttə peqətnin birini aqkanda, mən qarap turdum. Tət hayat məhluktin birininin güldürməmidək awaz bilən: «Kəl!» deginini anglidim. 2 Kərdümki, mana bir aq at kəldi! Atka mingüqining kolida bir oq-ya bar idi; uningəja bir taj berildi. U ojalibə kıləjuqi süpitidə zəpər kuqux üqün jənggə atlandı. 3 Qoza ikkinqi peqətni aqkanda, ikkinqi hayat məhlukning: «Kəl!» deginini anglidim. 4 Yənə bir at otturioja qıkti, uning rənggi kıpkişiz idi. Atka mingüqigə yər yüzidiki tinlikni elip ketix wə insanlarni əzara kirojinqilikka selix həkuki berildi. Uningəja yənə qong bir kiliq berildi. 5 Qoza üqinqi peqətni aqkanda, üqinqi hayat məhlukning: «Kəl!» deginini anglidim. Mən kərdümki, mana bir qara at kəldi. Atka mingüqining kolida bir taraza bar idi. 6 Tət hayat məhlukning arisidin: — «Bir tawak buoqday bir dinarius puləja, Üq tawak arpa bir

dinarius puloşa setilidu. Əmma zəytun yeoşoşa wə xarabka zərər yətküzmgin!» — degəndək bir awazni anglidim. 7 Kəza tətinqi peqətni aqkanda, tətinqi həyat məhlukning: «Kəl!» degən awazini anglidim. 8 Kərdümki, mana bir tatirang atni kərdüm. Atka mingüqining ismi «Əlüm» idi. Uning kəynidin təhtisara əgixip keliwatatti. Ularoşa yər yüzining təttin birigə həkümranlik kılıp, kiliq, aqarqilik, waba wə yər yüzidiki yirtkuq həywanlar arkilik adəmni əltürüx həkuki berildi. (Hadēs g86) 9 Kəza bəxinqi peqətni aqkanda, Hudaning səz-kalami üqün wə izqil guwahlik bərgənliki wəjidin əltürülgənlərnin janlirini kurbangahning tegidə kərdüm. 10 Ular kattik awaz bilən nida selixip: — Əy həkimmutlək İgimiz, muqəddəs wə həkikiy Boloquq! Sən qaşanoşiqə yər yüzidə turuwatqanlarni sorak kilmay, ulardin kənimizning intikəmini almaysən? — deyixətti. 11 Ularning hər birigə birdin aq ton berildi. Ularoşa, əzünglaroşa ohxax əltürüldioşan kulburadərlirinqlar həm kərindaxlirinqlarning sani toxkuqə azoşinə wəqit aram elixinqlar kərək, dəp eytildi. 12 Andin mən Kəza altinqi peqətni aqkında kərdümki, mana dəhxətlik bir yər təwrəx yüz bərdi, kuyax bəəyni kəra yungdin tokuloşan bəzək kapkəra rənggə, tolun ay bolsa kənnin rənggigə kirdi. 13 Ənjür dərihining kattik boranda silkinixidin ənjür oşiriliri yərgə təkülgəndək, asmandiki yultuzlarmu yər yüzigə təküldi. 14 Asman huddi oram yazminin türülginidək oşayib boldi, hər bir taoş wə aral ornidin yətkəldi; 15 həmdə dunyadiki padixahlar, mətiwərlər, sərdarlar, baylar, küqlüklər, kullar wə hər lərnin həm misə engkürlərgə wə taoşlarning kamarlirioşa yoxurundi. 16 Ular taoşlaroşa wə kəoram taxlaroşa mundak dəp jar saldi: — «Üstimizgə qixüinglar! Bizni təhtə Olturoşuqining siymasidin həm Kəzoning oşəzipidin yoxurunglar wə saqlanglar! 17 Qünki Ularning dəhxətlik oşəzəp küni kəldi, əmdi kim put tirəp turalisun?!».

7 Uningdin keyin mən kərdümki, tət pərixətə yər yüzining tət bulungida turatti. Ular hər kəndək xamalning kuruqluk, dengiz

həm dəl-dərhəlgə urulmasliki üqün yər yüzining tət təripidin qikidioşan xamalni tizginləp turatti. 2 Mən həyat Hudaning məhürini aloşan, küni qikixtin kətürüliwatqan baxka bir pərixətini kərdüm. U kattik awaz bilən kuruqluk wə dengizlarni wəyran kiliş həkuki berilgən axu tət pərixetigə: 3 «Biz Hudaning kul-hizmətkarlırining pəxanisigə məhür bəşkuqə, kuruqluk, dengiz wə dəl-dərhəlni wəyran kilmanglar!» dəp towlıdi. 4 Mən məhürəngənlərnin sanini anglidim — İsrailərnin hər kəysi kəbililiridin bir yüz kirik tət ming kixi, yəni: — 5 Yəhuda kəbilisidin on ikki ming kixi, Rubən kəbilisidin on ikki ming kixi, Gad kəbilisidin on ikki ming kixi, 6 Axir kəbilisidin on ikki ming kixi, Naftali kəbilisidin on ikki ming kixi, Manassəh kəbilisidin on ikki ming kixi, 7 Ximeon kəbilisidin on ikki ming kixi, Lawiy kəbilisidin on ikki ming kixi, İssakar kəbilisidin on ikki ming kixi, 8 Zəbulun kəbilisidin on ikki ming kixi, Yüsüp kəbilisidin on ikki ming kixi, Binyamin kəbilisidin on ikki ming kixi kəbilisidin on ikki ming kixi məhürəngənidi. 9 Bu ixlərdin keyin kərdümki, mana hər əl, hər kəbilə, hər milləttin boləşan, hər hil tillarda səzlixidioşan san-sanəksiz zor bir top halayik təhtning wə Kəzoning əldida turatti; ularning həm misigə aq ton kiydürülgən bolup, kollirida horma xahliri tutqanidi. 10 Ular yukiri awaz bilən: — «Nijət təhtə olturoşuqi Hudayimizə wə Kəzioşa mənsup boləşay!» dəp wərkirixətti. 11 Barlik pərixətlər təhtning, aqsaqallarning wə tət həyat məhlukning ətrəpioşa oləşqanidi. Ular təhtning əldida yikilip, Hudaşa səjdə kiliş mundak deyixətti: — 12 «Amin! Həmd-mədhəyə, xən-xəşəp, Danəlik wə təxəkkür, Hərmət wə küş-kudrət Hudayimizə əbədil'əbədgiqə mənsup boləşay, amin!» (aiōn g165) 13 Əmdi aqsaqallərdin biri məndin: — Bu aq ton kiydürülgən kixilər kim bolidu, kəyərdin kəldi? — dəp soridi. 14 — Təksir, bu əzlrigə məlumdur, — dedim. U mənə: — Bular dəhxətlik əzəb-okuşətni bəxidən ətküzüp kəlgənlər. Ular tonlirini Kəzoning kənida yuyup əp'ək kuloşan. 15 Xunga ular Hudaning təhtning əldida turup, ibadəthanisida kəqə-kündüz Uning hizmitidə bolidu; təhtə Olturoşuqi bolsa ularning üstigə qədirini sayiwən kilişdi. 16 Ular

yənə heq aq qalmaydu, heq ussimaydu, ularoşa nə aptap, nə piziöjirim issik heq urmaydu. 17 Qünki ularni təhtning otturisdiki Koza bəkidu wə həyatlik süyi bulaklırioşa elip baridu; wə Huda ularning hər bir kəz yexini sürtidu, — dedi.

8 Koza yəttinqi pəqətni aqkanda, ərxtə yerim saətgə jimjitlik həküm sürdi. 2 Andin Hudaning aldida turidioşan yəttə pərixtni kərdüm. Ularoşa yəttə kanay berildi. 3 Altun huxbuydan tutқан yənə bir pərixte kelip, huxbuygaһning aldida turdi. Barlik muqəddəs bəndilərnin dualiri bilən birliktə təhtning aldidiki altun huxbuygaһ üstidə [Hudaşa] atap sunuxka uningşa kəp huxbuy berildi. 4 Wə huxbuyning tütünliri muqəddəs bəndilərnin dualiri bilən billə pərixtnin qolidin Hudaning aldioşa kətürüldi. 5 Andin pərixte huxbuydanni kolioşa elip, uni qurbangahdiki ot bilən toldurup, yər yüzigə atti; xuning bilən türlük awazlar, güldürmamilar anglandi, qaқmaklar qəkildi wə bir yər təwrəx boldi. 6 Andin qollirioşa birdin kanay tutқан yəttə pərixte kanaylirini qelixka hazirlandi. 7 Birinqi pərixte kaniyini qaldi; xuning bilən məldür wə ot qan arilax pəyda bolup yər yüzigə taxlandi, zeminning üqtin biri kəydürüldi, dəl-dərəhlərnin üqtin biri kəydürüldi wə pütkül yexil ot-qəplər kəydürüldi. 8 İkinqi pərixte kaniyini qaldi; xuning bilən goyaki lawuldap kəyüwatқан yooşan bir taşdək oşayət zor [bir jisim] dengizoşa taxlandi. Dengizning üqtin biri qanoşa aylandi 9 wə dengizdiki janiwarlarınin üqtin biri əldi; kemilərnin üqtin biri wəyran boldi. 10 Üqinqi pərixte kaniyini qaldi; xuning bilən asmandin məx'əldək yalkunlap yanoşan qong bir yultuz quxti; u dəryalarınin üqtin birininin wə bulaklarınin suliri üstigə quxti. 11 Yultuzning ismi «Kəkrə» idi. Sularning üqtin biri kəkridək bolup kətti, sular aqqik bolup kətkəqkə nuroşun adəm sudin əldi. 12 Tətinqi pərixte kaniyini qaldi; xuning bilən kuyaxning üqtin biri, aynin üqtin biri wə yultuzlarınin üqtin biri uruldi. Nətijidə, kuyax, ay wə yultuzlarınin yorukluқininin üqtin biri qarangoşulaxti, kündüzning üqtin biridə

yorukluk yokaldi, keqining üqtin biridimu xundak boldi. 13 Yənə kərdümki, asmannin otturidida uqup ketiwatқан bir bürkütning kattik awaz bilən: — «Kanayni qelixka təmxəlgən qaloşan üq pərixtnin kanay awazliri anglansa yər yüzidə turuwatқанlarınin halioşa way, way, way!» degininin anglidim.

9 Bəxinqi pərixte kaniyini qaldi; mən asmandin yərgə quxüp kətkən bir yultuzni kərdüm. Tegi yok hangoşa baridioşan kudukning aqquqi uningşa berildi, (Abyssos g12) 2 U tegi yok hangning kudukini aqti. Kuduktin yooşan humdanning isidək tütün ərlep qikti. Hangning kudukininin tütünidin kuyax wə kəkni qarangoşuluk basti. (Abyssos g12) 3 Tütünnin iqidin yər yüzigə qekətkə yaoşdi. Ularoşa yər yüzidiki qayanlardək qeqix küqi berilgenidi. 4 Ularoşa yər yüzidiki ot-qəplərgə wə hərқandək əsümlük yaki dəl-dərəhlərgə zərər yətküzmənglar, pəqət pexanisidə Hudaning məhüri bolmioşan adəmlərgilə zərər қilinglar, dəp eytildi. 5 Ularoşa adəmlərnin ətürüxkə əməs, bəlkə bəx ayoşiqə қiynoxka yol қoyuldi; ular yətküzidioşan azab adəmnin qayan qaққandikidək azab idi. 6 Xu күnlərdə, insanlar əlümnin izdəydu, lekin tapalmaydu; əlümnin seşinidu, lekin əlüm ulardin қақidu. 7 Qekətkilərnin қiyapiti huddi jənggə hazirlanoşan atlaroşa ohşaytti. Baxlirida bolsa altun tajka ohşaydioşan bir nərsə bolup, qirayi adəmnin қigə ohşaytti. 8 Qaqliri ayallarning qeqioşa, қixliri xirning қixioşa ohşaytti. 9 Ularning kəkrigidiki sawuti təmür sawutlaroşa ohşaytti; қanatlarınin awazi jənggə atlaroşa nuroşun at-hərwilərnin awazioşa ohşaytti. 10 Qayanlarınin қigə ohşax kuyruqliri wə nəxtərliri bar idi. Adəmnin bəx ay azabka salidioşan küq bolsa kuyruqlirida idi. 11 Ularnin idarə қilidioşan padixahı, yəni tegi yok hangning pərixtnisi bar idi. Unin ibranıyqə ismi Awaddon; grekqə ismi Apolıyon idi. (Abyssos g12) 12 Birinqi «way» ətüp kətti. Mana, buningdin keyin yənə ikki «way» kelidu. 13 Altinqi pərixte kaniyini qaldi; mən Hudaning aldidiki altun qurbangahning tət münggüzidin қikқан bir awazni anglidim, bu awaz kanayni tutқан altinqi pərixtigə: — Qong əfrat dəryasining yenida

baqlaklik tet paxitini boxat, dedi. **15** Dəl xu saət, xu kün, xu ay, xu yil üqün hazirlap qoyulojan bu tet paxitə insanlarning üqtin birini halak kilix üqün baqlaktin boxitildi. **16** Bularning atlik laxkərlər koxunining sani ikki yüz milyon idi. Ularning sanining jakarlanojanlikini anglidim. **17** Ojayibanə körünüxtə kezümgə körüngən at wə üstigə mingənlər mana mundak idi: atliklarning kəkrikidiki sawuti qooqđək kızil, kək yaquttək kək wə günggürttək serik idi. Atlarning baxliri xirning bexidək idi; ularning eoqliridini ot, tütün wə günggürt qikip turatti. **18** Bu üq baladin, yəni atlarning aqlizidin qikқан ot wə tütün wə günggürttin insanlarning üqtin biri öltürüldi. **19** Qünki atlarning küqi eoqlirida wə quyruqlirida idi; ularning quyruqlirining yilanlaroja ohxax bexi bolup, bular bilən adəmnı zəhimləndürətti. **20** Qalojan insanlar, yəni bu balayi'apətlərdin öltürülməy qalojanlar ez kollirining əməllirigə towa qilmidi, yəni jinlaroja, kərləməs, angliyalmas wə mangalmas altun, kümüx, tuq wə yaqıaq butlaroja qokunuxtin waz kəqmidi. **21** Ular katillik, şəhırgərlık, jinsiy buzukluk wə ooqrılıqliriojumu towa qilmidi.

10 Andin keyin, ərxin qüxüwatқан yənə bir küqlük paxitini kərdüm. U bir parqə bulut bilən yepinojan bolup, bexining üstidə bir həsən-hüsən bar idi. Qırayı kuyaxka, putliri ot tüwrükkə ohxaytti; **2** qolida bir kiqik eqiklik oram yazma bar idi. U ong putini dengiz üstigə, sol putini quruklukqa koyup turup, **3** xirning hərkirixigə ohxax kattik awaz bilən warkiridi. U warkiriojanda, yəttə güldürməmə əz awazlirini anglitip səz kildi. **4** Yəttə güldürməmə səz qilojanda, degənlirini hatiriliwalməqki bolup turattim. Bırəq asmandin: — «Yəttə güldürməmənin eoqtanlirini məhürləp, ularni hatirilimə» degən awazni angliđim. **5** Dengiz həm quruklukning üstidə turojan, mən kərgən u paxitə ong qolini asmanoja kətürüp, **6** asmanlar həm ularda bolojanlarning həmmisini, yər-zemin həm uningda bolojanlarning həmmisini, dengiz həm uningda bolojan həmmisini Yaratquqi, yəni əbədil'əbədgiqə hayat Yaxioquqi bilən kəsəm

qilip: — Wəqit yənə kəynigə sürülməydu; (**aiön q165**) **7** bəlki yəttinqi paxitə kanay qelix aldidə, yəni awazi anglinix aldidiki künlərdə, Hudaning Əz qul-hizmətkarlıri bolojan pəyojəmbərlərgə hux həwirini yətküzginidək Uning siri tügəllinip, əməlgə axidu, — dedi. **8** Mən asmandin anglijojan awaz manga yənə səzləp: — Bərip, dengiz həm quruklukning üstidə turojan paxitining qolidiki eqiklik oram yazmini alojin, dedi. **9** Mən bərip, paxitining kiqik oram yazmini manga bərixini soridim. U manga: — Buni elip yə! Axqaziningni zərdab qilidu, bırəq aqlizing həsəldək tatlik bolidu, dedi. **10** Mən xuning bilən kiqik oram yazmini paxitining qolidin elip yedim; dərwəqə aqlizmoja həsəldək tatlik tetidi, ləkin yegəndin keyin axqazinin zərdab boldi. **11** Xuning bilən manga: — Sən kəp millətlər, əllər wə hər hil tillarda səzlixidiojanlar wə padixəhlar tooqrısıdiki wəhıy-bəxərlərnı yənə jakarlıxing lazim, deyildi.

11 Manga əlqigüq həsidək bir qomux bərilip, mundak deyildi: «Baroqin, Hudaning ibadəthanisi, qurbangahı wə u yərdə ibadət qiliwatқанlarnı əlqigin. **2** Ləkin ibadəthanining taxkiriki həoylisini əlqiməy koy, qünki u yər yat taipilərgə bərilidi, xuning bilən muqəddəs xəhər kirik ikki ay dəpsəndə kilinidi. **3** Mən ikki guwahqimoja kudrət bərimən, xuning bilən ular bəz kiyim kiyip, wəhıy-bəxərlərnı bir ming ikki yüz atmix kün yətküzidu» **4** (bular yər-zeminning Rəbbi aldidə turojan ikki tüp zəytun dərihi wə ikki qıraqdandır). **5** Bırəsi ularni zəhimləndürməqki bolsa, eoqliridini ot pürkülüp qikip, düxmənlirini yəp tügıtidu. Ularni zəhimləndürməqki bolojanlar mana xundak öltürüldi. **6** Ular bəxərlət-wəhıynı yətküzgən künlərdə yamojur yaqlurmaslıkqa asmannı etiwetix kudritikə igə; sularnı qanoja aylandurux wə hərhil bala-waba bilən yər-zeminni haliojan wəqıtta urux kudritigimu igə. **7** Ularning guwahlık wəzıpi si ayaqlıxixi bilən, tegi yok hangdin qikidiojan diwə ular bilən elixidu wə ularni yengip öltüridu. (**Abyssos q12**) **8** Jəsətliri rohiy jəhəttin Sodom wə Misir dəp atilidiojan xu katta xəhərnıng oql koqısida yatidu; xu yərdə ularning Rəbbimu

krestlängənidi. **9** Hər milləttin, hər kəbilidin wə hər hil tilda səzlixidioqanlardin, hər əldin boləjan adəmlər ularning jəsətlirigə üq yerim kün tikilip karaydu wə jəsətlərnig yərlikkə koyuluxioqa yol koymaydu. **10** Yər yüzidə turuwatqanlar ularning bu həlidin huxallinip, təbriklixip, bir-birigə hədiyələr əwətxidü; qünki bu ikki pəyojəmbər yər yuzidikilərnə kiynaytti. **11** Lekin üq yerim kündin keyin, Hudadin kəlgən həyatlık nəpisi ikkiyləngə kirdi, ular ornidin put tirəp turdi; ularoqa karawatqanlarning üstigə qong bir kərkunq qüxti. **12** Andin ular ikkəyləngə ərxin kəlgən: — «Bu yakqa qıq!» degən yukiri bir awazni anglidi; xuning bilən ular düxmənlirining kəz aldida bir bulut iqidə asmanoqa kətürüldi. **13** Dəl xu saət iqidə xiddətlik yər təwrəx yüz bərdi, xəhərning ondin biri gumran bolup, yəttə ming kixi həlak boldi. Qəlojanliri dəkkə-dükkigə qəmüp, ərxitiki Hudani uluqlaxti. **14** İkkinqi «way» etüp kətti; mana, üqinqi «way» kelixkə az kaldi. **15** Andin yəttinqi pərixətə kaniyini qaldi; ərxətə yukiri awazlar anglinip mundak deyildi: — «Dunyaning padixahlıqi Pərwərdigarimiz Wə uning Məsihinig padixahlıqi boldi, U əbədil'əbədgiqə həküm süridu». (aiōn g165) **16** Hudaning aldida əz təhtliridə olturojan yigirmə tət aqsakal yərgə yikilip bax koyup, Hudaqə səjdə kilip mundak deyixti: — **17** «Xükürlər eytimiz sanga, I bar Boləjuqi wə bar boləjan Həmmigə Qadir Pərwərdigar Huda, Qünki uluq qudritingni kolungoqa elip, Həkümüngni yürgüzüxkə baxliding. **18** Əllər oşəzəpləngənidi, Əmdi Sening oşəzipping yetip kəldi! Əlgənlərnə sorak kilix, Kul-hizmətkarlıring boləjan pəyojəmbərlərnə, Mukəddəs bəndilərnə, Təwən yaki katta bolsun namingdin kərkənlərnə in'amioqa igə kilix, Yər yuzini həlak qilojanlarnə həlak kilix waqti kəldi». **19** Andin Hudaning ərxitiki ibadəthanisi eqildi wə uning əhdə sanduqi ibadəthanida kəründi; qakmaqlar, türlük awazlar, güldürmənilər, yər təwrəx wə dəlxətlik məldür boldi.

12 U qaqda, ərxətə əjayip bir karamət pəyda boldi — u kuyaxni yepinqaklıoqan, putlirining astida ay, bexida on ikki yultuzluk

taj bar bir ayal idi. **2** U həmilidar bolup, toləqak yəp tuəjuq azabida dad-pəryad kətürdi. **3** Andin ərxətə yənə bir alamət kəründi — mana, yəttə baxlık, on münggüzlük, yəttə bexida yəttə taj bar boləjan qong bir kizil əjdihə turatti. **4** U kuyruki bilən asmandiki yultuzlarning üqtin birini süpürüp, ularni yər yuzigə qərüwətti. Əjdihə tuəjuq dəp qəlojan ayal yənggigən həman uning balisini yalmap yutuwətməkqi bolup uning aldida turdi. **5** Ayal bir bala, yəni pütün əllərnə təmür həsisi bilən padiqidək bəkidioqan bir oşul tuəjdi. Bala bolsa Hudaning wə Uning təhtining aldioqa oşaqqidə elip qikildi. **6** Ayal qəlgə kaqti; u yərdə uning 1260 kün bəkilixi üqün uningə Huda tərripidin həzirləp koyuloqan bir jay bar idi. **7** Andin ərxətə jəng boldi. [Bax pərixətə] Mikail wə uning pərixtiliri əjdihə bilən jəng qilojili turdi; əjdihəmə əz pərixtiliri bilən ularoqa etildi. **8** Lekin u üstünlük qəzinalmidi, uningə wə pərixtilirigə ərxətə turuxka orun qalmidi. **9** Xuning bilən zor əjdihə, yəni Iblis wə Xəytan dəp atəloqan, pütün jəhənnəmə azdurojuqi həlikə qədimiy yilan yər yuzigə taxlandi. Uning pərixtilirimu uning bilən təng taxlandi. **10** Andin mən ərxətə yukiri bir awazning mundak degənlirini anglidim: — «Kəldi Hudayimizning niyatlıqi, qudriti, padixahlıqi wə Uning Məsihinig həquki! Qünki kərindaxlirimizning üstidin Hudayimizning aldida kəqə-kündüz xikəyət kilip turəjan xikəyət qilojuqi ərxin taxliwətildi; **11** kərindaxlar uning üstidin Qəzining qəni wə ularning guwəhlik səzi bilən oşalib kəldi; Ular həttə əlümnə kəzigə ilmay əz jənnəni əziz kərmidi. **12** Xuning üqün, xadlininglar, əy ərxlər wə ularda turuwatqalar! Lekin həlinglaroqa way, əy yər wə dengizlar! Qünki Iblis üstinglaroqa qüxti; Waqting az qəlojanlıqini bilgəq, Oşəzəp-kəhri bilən kəldi!». **13** Əjdihə əzining yər yuzigə taxlanəjanlıqini kərüp, oşul balini tuəjqan ayalni qəşlaxka baxlıdi. **14** Ayalning yilaning yuzidin daldilinixi, qəldə əzi [üqün həzirlənoqan] makənioqa bəripbir məzgil, ikki məzgil wə yerim məzgil bəkiləsun dəp xu yərgə uqup ketixi üqün, uningə yəşəjan bir bürkütning ikki qənitə berildi. **15** Andin yilan ayalning arqisidin əşqi bilən dəryadək

su pürküp, uni səl bilən ekıtip yoxatmaqçı boldi. **16** Lekin zemin ayaloğa yardım kılıp, aozzini eqip, əjdihə aozzidin pürküp qıkaroğan dəryani yutuwaıtı. **17** Buning bilən əjdihəning ayaloğa kəttik oəzıpi kelip, uning qaloğan nəslı, yəni Hudaning əmrlirigə əməl kılıp, Əysaning guwaılıkını tutkan pərzəntlırı bilən jəng kılolılı kətti; u dengiz saılı üstidə turatti.

13 Andin, dengizdin on münggüzlik, yəttə baxlık bir diwining qikiwatkanlıkını kərdüm. Uning hər bir münggüzidə birdin taj bar idi, hər bir bexidə kupurluk namlırı yeziklik idi. **2** Mən kərgən bu diwə yilpizoğa ohxaytti, putlırı eyikning putlırioğa, aozzi bolsa xırning aozzioğa ohxaytti. Əjdihə uningə öz kudriti, təhti wə zor hokukını bərdi. **3** Diwining baxlıridin biri əjəllik yarılanoğandək turatti. Lekin, bu əjəllik yara sakayoğanıdı. Pütkül dunya diwigə həyranuhəs bolup uningə [əgəxti]. **4** Əjdihə diwigə [səltənətlik] hokuk bərgəqkə ular əjdihəoğa qokunuxti. Ular yənə diwigimu qokunup: — Diwining təngdixi barmu? Uning bilən kimmu elixalisun? — dedi. **5** Diwigə təkəbburluk wə kupurluk kılıdioğan eozi berildi; uningə kirik ikki ay ix kərxkə hokuk berildi. **6** U Hudağa kupurluk kılolılı — Uning namioğa wə Uning dərgəhoğa, xundakla ərxni makan kılolanlaroğa kupurluk kılolılı aozzini aqti. **7** Uning mukəddəs bəndilərgə kərxni jəng kılıp, ularning üstidin ojalib kelixigə yol koyuldi; hər kəbilə, hər millət, hər hil tilda səzlixidioğan əllərgə həkümranlık kılıx hokukı uningə berildi. **8** Yər yüzidikilərnıng həmmisi — ələm apiridə boləoğandin buyan boozulıni boləoğan Kozining hayatlık dəptirigə nami yezilmioğanlar bolsa, uningə səjdə kılıdu. **9** Kuliki barlar, buni anglisun! **10** ««Tutkun bolidu» dəp bekitilgənlər qokum tutkun bolidu, «kılıqlınıdu» dəp bekitilgənlər qokum kılıqlınıp əlıdu». Mukəddəs bəndilirining səwri-takıti wə etiqadi mana xu ixlarda məlum bolidu. **11** Mən yərdin qikiwatkan yənə bir diwini kərdüm. Uning koziningkidək kiqik ikki münggüzi bar idi, lekin awazi əjdihəningkidək qikətti. **12** U awwalki diwigə wakalıtən uning pütün hokukını yürgüzüp, yər yüzini wə

uningda turuwatkanlarnı əjəllik yarisi sakayoğan awwalki diwigə qokunduridu. **13** U zor məjizilik əlamətlərnı kərsitətti, hətta kixilərnıng kəz əldida əsməndin yər yüzigə ot yaoduratti. **14** U awwalki diwigə wakalıtən kərsitixkə hokuklandıruloğan əlamətlər bilən yər yüzidə turuwatkanlarnı əzduurup, ularoğa «kılıq bilən yarılanoğan, lekin tirik qaloğan» degən awwalki diwigə atap bir but-həykəl yasap tikləxni tapilidi. **15** Diwining but-həykiligə nəpəs kirgüzüp, uningə uni səzliyələydioğan kılıx wə uningə qokunmioğanlarnıng həmmisini əltürgüzüx kudriti berildi. **16** U təwən wə katta, bay wə kəmbəoşəl, hər wə kullarnıng həmmisini ong kılı yaki pəxanisigə taməoğa basturuxkə məjburlidi. **17** U yənə bu taməoğa, yəni diwining nami yaki uning namidiki rəkəm besiloğanlardin baxkə həqkim bir nərsə setiwəlməydu yaki satalməydu, dəp bekitti. **18** Mana bu yərdə həkmət bar. Əkil-parasiti barlıki kixilər diwining rəkimini həsəblap baksun; qünki bu rəkəm bir ədəmning rəkimi bolidu. Uning rəkimi 666dur.

14 Andin mən kərdümki, mana, Kəza Zion teozi üstidə turatti. Uning yenida pəxanisigə Əz nami wə Atisining nami yeziloğan bir yüz kirik tət ming kixi bar idi. **2** Əsməndin huddi [xarkırap ekıwatkan] nurojun sularnıng əwəzidək wə kəttik güldürməmining əwəzidək bir əwəzni anglidim. Mən anglioğan əwəz yənə qiltarqılar qiltarlarnı qaloğan əwəzoğa ohxaytti; **3** həlikı kixilər təhtning, tət hayat məhlukning wə əksəkəllarnıng əldida yengi bir küyni eytixti. Bu küyni [gunəhlirining] bədili təlinip bu dunyadin əzad kılinoğan kixilərdin bir yüz kirik tət mingdin baxkə həqkim əginəlməytti. **4** Ular ayallar təripidin gunəhta buləoğanmioğan, qünki ular pak ədəmlərdur. Kəza nəgə barsa, ularmu Uningə əgixip xu yərgə baridu. Ular bədəl bilən insanlar arisidin Hudağa wə Kozioğa həsulning tunji mewisidək bolux üqün setiwəlinəoğan. **5** Ular əyibsiz bolup, aozzidin həq yəloğan səz qikməydu. **6** Andin mən əsməning otturisida uqup yürgən baxkə bir pərixtinı kərdüm. Uningə yər yüzidə turuwatkanlaroğa, yəni hər bir əl, kəbilə, hər hil tilda səzlixidioğanlar, hər millətlərgə

elip yatküzüxi üqün mænggülük hux hawər tapxuruldi. (aiōnios g166) 7 U yukiri awaz bilən: — Hudadin qorqunglar, Uni uluqlanglar! Qünki Uning sot kilix saiti yetip kaldi; asmanni, zeminni, dengizni wə su bulaklirini Yaratquqioja səjdə kilinglar! — dəytti. 8 Uning kəynidin ikkinqi pərixta kelip mundak dedi: «Ojulidi! Katta xəhər Babil ojulidi, u ez zina-buzukluqining səwdalix xarabini pütkül əllərgə iqküzgən». 9 Aldinqi ikki pərixtnin kəynidin yənə bir pərixta, yəni üqinqi pərixta yukiri awaz bilən mundak dedi: — «Kimdikim diwigə wə uning but-həykiligə qoqunsa, uning tamojisini pexanisigə yaki qolioja qobul kilsa, 10 Hudaning kəhrining əbjəx kilingmiojan sap xarabini Uning ojezi bilən tolojan kədəhtə iqidu. U mukəddəs pərixtilərnin wə Kozining aldida ot wə günggürttə kiynilidu. 11 Ularin gijnilixliridin qikkən is-tütəklər əbədil'əbəd purkirap turidu; diwigə wə uning but-həykiligə qoqunjanlar yaki uning namining tamojisini qobul qiləjanlaroja keqə-kündüz aramlıq bolmaydu». (aiōn g165) 12 Mukəddəs bəndilirinin sawri-taqiti wə etikadi mana xu ixlarda məlum bolidu. 13 Mən yənə asmanda mundak bir awazni anglidim: — «Bu səzni yaz: «Buningdin keyin Rəbdə wapat bolup əlgənlər bəhtliktur! — Durus, dəydu Roh, — ular hazır əz ixliridin tohtap aram alalaydu. Qünki qiləjan əməlliri ularoja əgixip kelidu». 14 Mən kərdümki, mana bir parqə ak bulut, bulutning üstidə bexioja altun təj kiygən, qolida ətkür bir orəjak tutqan Insan'ooşlioja ohxaydiojan birsı olturatti. 15 İbadəthanidin baxqa bir pərixta qikip, bulutning üstidə Olturojuqioja yukiri awaz bilən: — Orojıqin gni sal wə oruxqa baxla! Qünki orma waqti kəldi, yər yuzidiki ziraətlər pixip yetildi, dedi. 16 Bulut üstidə Olturojuqi orojıqini yər yuzigə saldi wə yər yuzidiki ziraətlər oruldi. 17 Ərxta boləjan ibadəthanidin yənə bir pərixta qikti. Uningmu ətkür bir orojıki bar idi. 18 Arkidinla, otni baxkuridiojan yənə bir pərixta kurbangahdin qikip, ətkür orəjak tutqan pərixtigə yukiri awaz bilən: — Ətkür orojıqin gni selip, yər yuzidiki üzüm telining sapaklirini yioşwal, qünki üzümliri pixip yetildi, — dedi. 19 Buning bilən pərixta orojıqini yər

yuzigə saldi wə yərdiki üzüm telining mewilirini yioşip, Hudaning kəhrining qong xarab kəlkikigə taxlıdi. 20 Xəhərnin girtidiki xarab kəlkikidiki üzümlər dəssilip, xərbətliri qan bolup, atning tizginigə qikidiojan egizlikte üq yüz qakirim yiraklıkqa akti.

15 Asmanda zor həm karamətlik yənə bir alamətni, yəni ahırkı yəttə balayi'apətni tutup turojan yəttə pərixtni kərdüm (ahırkı balayi'apət deyilixtiki səwəb, Hudaning ojezi bular bilən ahirlixidu). 2 Mən yənə ot arilax əynək dengizidək bir kərunüxnə həm əynək dengizning üstidə turojan, diwə wə uning but-həykili wə namining rəkimı üstidin ojalib kəlgənlərnı kərdüm. Ularin gıllirida Huda bərgən qiltarlar bolup, 3 ular Hudaning kul-hizmətkari boləjan Musaning küyini həm Kozinin küyini eytixatti: — «Uluş wə karamət Sening qiləjanlirin g, 1 Həmmigə Qadir Pərwərdigar Huda, Yollirin g adil wə həktur, 1 pütkül əllərnin g Padıxaş! 4 1 Pərwərdigar, kim Səndin qorqmaydiojan, Namin gni uluşlimaydiojan bolalisun? Qünki birdinbir mukəddəs Əzüngdursən; Barlık əllər aldın gəja kelidu, Sanga səjdə kilidu; Qünki həkkanıy qiləjanlirin g axkarə boldı». 5 Bu ixlardin keyin, mən kərdümki, mana ərxtikı ibadəthana, yəni həküm-guwaşlık qediri eqildi! 6 Yəttə balayi'apətni əz ilkidə tutqan yəttə pərixta pakiz, parkirap turidiojan libas kiygən, kəksigə altun kəmər başliojan halda ibadəthanidin qikti. 7 Tət hayat məhlukning biri yəttə pərixtigə əbədil'əbəd yaxaydiojan Hudaning kəhri bilən tolojan yəttə altun qinini bərdi. (aiōn g165) 8 İbadəthana Hudaning xan-xəripi wə kudritidin tütün bilən liş toldi. Yəttə pərixtnin g yəttə balayi'apiti ayaşlaxmiojuqə, həqkim ibadəthanioja kirəlmidi.

16 Xuningdin keyin, ibadəthanidin kətürülgən yukiri bir awazning yəttə pərixtigə: «Beringlar, Hudaning kəhri tolojan yəttə qinini yər yuzigə təkünglar!» degənlikini anglidim. 2 Birin qisi berip qenidikini yər-zeminoja təkti. Buning bilən diwinin tamojisı besilojan wə uning but-həykiligə

qoqunotjanlarda birhil yirginqlik həm azablik qaka-jahar t p yda boldi. 3 Ikkinqisi qinidikini dengizotja t kti; dengiz s yi  l kning kenioja ohxax kanoja aylandi w  iqidiki p t n janliklar  ldi. 4  qinqisi qinidikini d rya w  bulaklarning sulirioja t kti; ularning s yimu kanoja aylandi. 5 Andin mən sularning p rixtisining mundak deganlikini anglidim: — «Muxundak h k mlarni qikixingda adil bolos n, 1 hazir bar Bolotuqi, bar bolotan Muk dd s Bolotuqi! 6 Muxu ad mlar muk dd s b ndil r w  p yot mb rlarning kenini t k nliki w jidin, S n ularotja iqili kan b rding. Ular xuningotja layiktur». 7 Andin kurbangahning jawab n: — «Xundak, i H mmig  Qadir P rw rdigar Huda, H k mlirning h k w  adildur» — deganlikini anglidim. 8 T tinqisi qinidikini kuyaxning üstigə t kti; buning bilən kuyaxka insanlarni ot bilən  rtigili kudr t berildi. 9 Xuning bilən insanlar dəhxətlik kizikta  rt ldi; birak ular h q towa kilmidi w  bu balayi'ap tlarning Igisi bolotan Hudani uluotlaxning ornioja Uning namini karotaxti. 10 B xinqisi qinidikini diwining təhtigə t kti; diwining padixahlilikini karangojuluk basti, kixil r azabtin tillirini qixl xti 11 w  aotrik-azabi w  qaka-jarah tlirining d stidin  rtiki Hudani kupurluk kilip karotixip, kilmixlirioja h q towa kilixmidi. 12 Altinqisi qinidikini uluot  frat d ryasioja t kti; xu haman k nqikixtin kelidiotan padixahlarning yolini hazirlaxka d ryaning s yi kuridi. 13 Andin m n  jdihaning, diwining w  sahta p yot mb rning eotizliridin qikk n pakioja ohxaydiotan  q napak rohni kərdüm. 14 Bular məjizilik alam tlarni k rsitidiotan jinlarning rohliri bolup, p tk l y r y zidiki padixahlarni Həmmigə Qadir Hudaning dəhxətlik künidiki jənggə j m kilixka ularning yenioja qikip ketiwatatti 15 («mana, Mən ootrid k kelim n! Yalingaq mangmaslik, nomusi k r nm sliki  q n, kiyimlirini qing saklap, s g k turojanlar b htliktur!»). 16  mdi [napak rohlar] [padixahlarni] ibranioja «Harmageddon» deyilidiotan y rg  j m kildi. 17 Y ttinqisi qinidikini hawotja t kti; ərtiki ibadəthanidin, t httin yukiri bir awaz kətürülüp: «Ix tamam boldi!» deyildi. 18

Xuan qakmaklar qekildi, türlük awazlar w  g ld rmamilar anglandi w  dəhxətlik bir y r təwrəx yüz b rdi; insanlar y r y zid  apirid  bolotandin beri bunqilik dəhxətlik y r təwrəx h q bolup bakmiojanidi. 19 Katta x h r  qk  b l ndi; h rkaysi  ll rdiki x h rl rmu otulitildi. Xuning bil n katta x h r Babil Hudaning yadioja keqip uning  x ddiy k hrlik xarabi bil n tolotan k d h uningotja berildi. 20 Barlik arallar ezini kaqurup otayib boldi, taotlarmu yok boldi; 21 Insanlarning  stig  h rbir danisi bir talant eotirlikta kelidiotan m ld r asmandin yaotdi. M ld r apiti xundak d hx tlik boldiki, ad mlar ap tning d stidin Hudani kupurluk kilip karotaxti.

17 Y tt  qinisi bar y tt  p rixtingin biri kelip, manga s zl p: — Bu y rg  k l, nurotun sular  stid  olturotan qong pahix  ayalning tartidiotan jazasini sanga k rsitip koyay. 2 Y r y zidiki padixahlar uning bilən buzukluk  tk zdi, y r y zidikil r uning buzuklukining xarabidin məst boluxti, — dedi. 3 Xuning bilən u pərixte meni Rohning ilkidiki haləttə bir q lg  elip bardi. U y rd  y tt  baxlik, on m ngg zl k, p t n  zayini kupurluk namliri k pliotan bir tok kizil diwining  stid  olturotan bir ayalni kərdüm. 4 Ayal s s n w  tok kizil kiyim kiygən bolup, altun, kimmətlik yakut w  m rwayitlar bilən p rdazlanotjanidi. Kolida yirginqlik nomussizliklar w   z buzuklukining nijas tliri bilən tolotan bir altun k d h bar idi. 5 Pexanisig  bir sir — «Katta Babil, pahixil rning w  dunyadiki pütkül yirginqlik nomussizliklarning anisi» deg n nam pütüklük idi. 6 M n ayalning muk dd s b ndil rning küni w   ysaotja guwahlik b rg qil rning küni bil n m st bolotanlikini k rd m. Uni körüp tolimu t  j p kilip intayin h yran k ldim. 7 P rixte manga mundak dedi: — «Nemig  h yran k lding? Ayalning w  uni k t r p turotan y tt  baxlik, on m ngg zl k diwining sirini sanga eytip ber y. 8 S n k rg n diw  bir zamanlarda bar idi, hazir yok; uzun  tm y tegi yok hangdin qikip, halak tk  karap mangidu. Y r y zid  turuwatkanlar — dunya apirid  bolotandin buyan isimliri hayatlik d ptirig  p t lmig n

kixilər diwini kərüp intayin həyran qalidu. Qünki u bir zamanlarda bar idi, hazır yok, lekin yənə pəyda bolidu. (**Abyssos g12**) **9** Mana buni qüxinixkə lazim boləjan həkmət: — yəttə bax bolsa u ayal olturojan yəttə taoşka, xundakla yəttə padixahka wəkillik kılidu. **10** Bularning bəxi yikilojan, birsi bar, yənə biri tehi kəlmidi. U kəlgəndə pəkət azla wəqit turalaydu. **11** Burun bar boləjan, əmdi hazır yok boləjan diwining əzi səkkizinqi padixahdur, xundakla u həm yəttisidin biri bolup həlakətkə qarap mangidu. **12** Sən kərgən on münggüz on padixahdur. Ularning padixahlıqliri tehi yok, əmdi ularoşa diwə bilən billə bir saətlik padixahlıq həkukı berilidu. **13** Bu padixahlar bir oy, bir niyəttə bolup əz kudriti wə həkuklirini diwigə berixidu. **14** Diwə wə padixahlar birlixip Kozioşa karxi jəng kılidu. Koza ularning üstidin ojalib kelidu, qünki U rəblərnin Rəbbi, padixahlarning Padixahıdır. Uning bilən birgə turojanlar bolsa qakirilojan, tallanojan wə Uningoşa sadıq boləjanlardur». **15** Pərixətə manga yənə: — Pahixə ayal üstidə olturojan, sən kərgən sular bolsa millətlər, əzara toplaxқан nuroşun kixilər, əllər wə hər hil tillarda səlxididojan kixilərdur. **16** Sən kərgən on münggüz wə diwə bu pahixə ayaldin nəprətlinidu, uni talan-taraj kılıp yalingaqlap koyidu, uning gəxini yəp, əzini otta köydüridu. **17** Qünki Huda Əz səz-kalamlıri əməlgə axkuqə, axu [on padixahning] kəngligə Əz iradisini ijra kılıp, bir qararda tohtixip padixahlıq həkukını diwigə berix niyitini saldi. **18** Sən kərgən ayal yər yüzidiki padixahlar üstidin həkümranlik kılidojan katta xəhərdur, — dedi.

18 U ixlardin keyin mən qong həkukluk yənə bir pərixətinin asmandin qüxüwatқанlıqını kərdüm. Yər yüzi uning julalilikidin yorup kətti. **2** Pərixətə yuqiri awaz bilən mundaq warkiridi: — «Oşulidi! Katta xəhər Babil oşulidi! Əmdi u jinlarning makani, hər bir napak rohlarning solaxhanisi, Hər bir məkrüh wə yirginlik kuxlarning solaxqanggisı boldi! **3** Qünki barlik əllər uning zina-buzuklukuning səwdalix xarabidin iqixti; Yər yüzidiki barlik padixahlar uning bilən buzukluk ötküzixti, Yər yüzidiki sodigərlər

uning əyx-ixritining əlwəqkilikidin beyixti». **4** Asmandin yənə bir awazni anglidim: — «I Meninğ həlkim, uning gunahlirioşa xerik bolmasliqinglar üqün, Həm uning bexioşa qüxidojan balayi'apətlərgə uqrimasliqinglar üqün, uning iqidin qiqinglar! **5** Qünki uning gunahliri pələkkə yətküdək dəwilinip kətkən, Huda uning həkkanıyətisizliklirini esigə aldi. **6** U baxkıləroşa yanduroşinidək uning kıləşinini əzigə yandurunglar; Uning kilmixlirioşa muwapıq ikki həssə koşlap kayturunglar; U [baxkıləroşa] əbjəx kılıp bərgən kədəhtə uningəşa ikki həssə koyuk əbjəx kilinglar. **7** U əzini qanqilik uluşlıoşan bolsa, Qanqilik əyx-ixrəttə yaxioşan bolsa, Uningəşa xunqilik kıynilix wə dərd beringlar; U kənglidə: «Mən tul əməs, bəlkı təhtə olturojan hanixməni; Mən dərd-ələmni əsla kərməymən» degini tüşəylidin, **8** Bu wəşidin bir kün iqidila uningəşa qüxidojan balayi'apətlər, Yəni əlüm, dərd-ələm wə aqarqilik kelidu, U ot bilən köydürilidu; Qünki uni sorax kıləşuqi Pərwərdigar Huda kudrətliktur!». **9** Uning bilən buzukluk kıləjan wə uning bilən əyx-ixrəttə yaxioşan yər yüzidiki padixahlar uni ertigən otning is-tütəklirini kərgəndə, uning həlioşa qarap yioşazar kətürixidu. **10** Ular uning tartiwatқан azabidin kərkup, yirakta turup dəyduki: — «Way isit, way isit, i katta xəhər! Ah Babil, küqlük xəhər! Qünki bir saət iqidila jazaying bexingəşa qüxti!» **11** Yər yüzidiki sodigərlərmu uning üstidə yioşazar kılixidu. Qünki əmdi ularning kemidiki yük-mallirini, **12** yəni altunkümüş, kimmətlik yakutlar, ünqə-mərwəyit, nəpis libas rəht, səsün rəht, yipək, tok kizil rənglik gəzmal, hər hil huxbuy turunj yaşaqlar, pil qixi buyumliri, əng esil yaşaqlar, tuq, təmür wə mərmərlərdin ixləngən hilmuhil buyumlar, **13** xuningdək kəwzakdarqin, tetitkular, huxbuy, murməkki, məstiki, xarab, zəytun meyi, aq un, buşday, kala, koy, at, hərwa wə insanlarning tənliri wə janlıri degən mallirini setiwəlidojan kixi yoktur. **14** ([I Babil], jening məstanə boləjan esil mewilər səndin kətti, Barlik həxəmətlik wə həywətlik mal-dunyaliring səndin yokaldi. Ular bularnı əmdi hərgiz tapalmaydu!) **15** Bu mallarnı setip beyioşan sodigərlər bolsa

xəhərning tartiwatқан azabidin kórқup, yırақта turup uning üstidə yıoǵa-zar kılıxıp deyixiduki: — **16** «Way isit, way isit, i katta xəhər! Nəpis libas rəhtlərgə, səsün wə tok kızıl rənglik gəzməlləroǵa orilip, Altun, qımmətlik yəqutlar wə ünqə-mərwayitlar bilən bezəlgənsən! **17** Bir saət iqidila xunqə katta baylıqlar wəyran boldi!» Barlıq kemə hojayinliri, kemidiki barlıq yoluqlar, kemiqlər wə dengizəoǵa tayınıp jan baqıdıoǵanlarning həmmisi yırақта turup, **18** Uni ertigən otning is-tütəklirini kərüp: — Bu katta xəhərgə kaysi xəhər təng keləlisun? — dəp pəryad kətürüxti. **19** Ular baxlırioǵa topa qeqıp, pəryad kətürüxüp, yıoǵa-zar kılıxıp: — Way isit, way isit, u katta xəhər! U arqılıq, uning dəlitudin, dengizdə kemisi barlar beyioǵanıdı! Bir saət iqidila wəyran boldi bu xəhər! — deyixidu. **20** — «Uning bexioǵa kəlgənlərdin xadlinənglar, əy ərx, əy muqəddəs bəndilər, rosullar wə pəyoǵəmbərlər! Qünki Huda silərnəng dəwayinglardiki həkümnü uning üstidin qıqarəoǵan!». **21** Andin, küqlük bir pərixətə tügmən texioǵa ohxax yoǵan bir taxni kətürüp, dengizəoǵa taxlap mundak dedi: — «Mana xundak xiddət bilən, Katta xəhər Babil oǵulitilidu, U kəytidin kərünməydu! **22** Qiltarqılarning, sazqılarning, Nəyqilər wə sunayqılarning awazi seningdə kəytidin hərgiz anglanmaydu, Hərhil hünərnü kılıdıoǵan hünərwən seningdə kəytidin hərgiz tepilməydu, Tügməningmu awazi seningdə kəytidin hərgiz anglanmaydu, **23** Hətta qıraoǵning yorukü seningdə kəytidin hərgiz yoruydu, Toy boluwatқан yigit-kızning awazi seningdə kəytidin hərgiz anglanmaydu; Qünki sening sodigərliring yər yüzidiki ərbablar bolup qıqtı, Barlıq əllər sening sehır-əpsunliringəoǵa aldandı; **24** Pəyoǵəmbərlərnəng, muqəddəs bəndilərnəng [təkülgən kənliri], Xundakla yər yüzidə barlıq kiroǵın boləoǵanlarning kənlirimu uningdə tepildi».

19 Bu ixlərdin keyin, ərxətə zor bir top adəmlərnəng wərkiraxlıridək bir awazni anglidim. Ular: — — Həmdusana! Nijat, xan-xərəp wə kədrət Hudayimizəoǵa mənəsupur! **2** Qünki Uning həkümliri hək wə adıldur; U yər yüzini öz buzukluğu bilən buzəoǵan qoǵ

pahixining üstidin həküm qıqırıp, Öz kəl-hizmətkarlırining kəning intikəmini uningdin aldi, — deyixətti. **3** Ular ikkinqi kətim: — «Həmdusana!» deyixti. Uningdin qıqқан is-tütəklər əbədil'əbədgiqə purkıraydu! (aiǵn 9165) **4** Yigirmə tət aqsakal wə tət həyat məhluk yərgə yıqılıp: — «Amin! Həmdusana!» dəp, təhttə olturoǵan Hudaəoǵa səjdə kılıxti. **5** Andin təhttin kətürülgən bir awaz mundak dedi: — «Əy uning barlıq kəl-hizmətkarlıriri, Uningdin kərkiđioǵan kattılar bolsun, təwənlər bolsun, Həmminglar Hudayimizni mədhıyilənglar!» **6** Andin zor bir top adəmlərnəng awazioǵa, nuroǵun sularning xarkırıxioǵa, kəttik güldürməməllərnəng güldürlıxigə ohxax bir awazning mundak degənlikini anglidim: — «Həmdusana! Həmmigə Kədir Pərwərdigər Hudayimiz səltənət kıldı! **7** Xadlinaylı, təntənə kılaylı wə uni mədhıyiləp uluəlaylı! Qünki Kəzining toy-mərikə küni yetip kəldi, Kız özini təyyar kıldı!» **8** Kızəoǵa kiyix üqün pakiz, pərkırəp turıdıoǵan nəpis libas berildi (nəpis libas bolsa muqəddəs bəndilərnəng həkkanıy əməlliridur). **9** Andin, [pərixətə] mənə: — Munu səzlərnü hatiriliwal: — «Kəzining toy ziyapitigə qakırıloǵanlar bəhtlıktur!» — dedi. U mənə: — Bular Hudaning həkkiqiy səzlıridur, — dedi. **10** Mən uningəoǵa səjdə kıləyli ayioǵıoǵa yıkıldim. Ləkin u: — Hərgiz undak kılma! Mənmu Hudaning sən wə Əysəoǵa guwahlık bərgüqi kərindaxlıring bilən ohxax kəl-hizmətkərmən. Hudaəoǵıla ibadət kıl! Qünki wəhıy-bexəratning roħ-məhıyiti bolsa Əysə həkkiđə guwahlık bərixtur, — dedi. **11** Andin kərdümki, asman eqildi wə mənə, bir aq at turattı; üstigə mingüqining bolsa nəmi «Sadıq» wə «Həkkiqiy» bolup, U həkkanıylik bilən həküm qıqırıdu wə jəng kılıdu. **12** Uning kəzlıriri ot yalkunioǵa ohxaytti, bexida nuroǵun taji bolup, tenidə Əzidin baxқа həkım bilməyđioǵan bir nəm pütüklük idi. **13** U uqısoǵa kənoǵa mıləngən bir ton kiygənidi, Uning nəmi «Hudaning Kəlamı» dəp atilidu. **14** Uning kəynidin əgixip keliwatқан ərxteki kəoxunlar bolsa, aq atlarəoǵa mingən, ap'ak, pak nəpis kənap libas bilən kiydürülgənidi. **15** Uning əoǵızidin ətkür bir kılıq qıqıp turattı; U buning bilən barlıq əllərnü urıdu; U ularnü tēmür

kaltək bilən padiqidək baqıdu; U Həmmigə Qadir Hudaning dəhxətlik oʻzipping «xarab kəlkiki»ning qəyilgūqisidur. **16** Uning toni wə yotisi üstigə «Padixahlarning Padixahı wə rəbləning Rəbbi» degən nam yezilojanidi. **17** Andin mən quyaxning iqidə turojan bir pərixtni kərdüm. U asmaning otturisasi uquwatқан barlik kuxlaroja yukiri awaz bilən: —Kelinglar, Hudaning katta ziyapitigə yiojilinglar! **18** Padixahlarning, sərdarlarning wə palwanlarning, atlarning wə ularoja mingənləning, xundakla barlik oʻt igilirining, kullarning həm hərləning, kattilarning həm təwənləning gəxlirini yənglar! — dedi. **19** Xuning bilən mən diwə, yər yūzidiki padixahlar wə ularning koxunlirining atka Mingūqi həm Uning koxuni bilən jəng kilix üqün toplanojanlikini kərdüm. **20** Əmdi diwə wə uningoja wakalitən məjizilik alamətlərni kərsətkən sahta pəyojəmbərning hər ikkisi tutuwelindi (sahta pəyojəmbər xu alamətlər bilən diwining tamojisini qəbul kiləjan həm də uning but-həykiligə qokunəjanlarni azdurup yūrgənidi). Ular ikkisi gūnggürt yeniwatқан ot kəligə tirik taxlandi. (Limnə Pyr g3041 g4442) **21** Kəlojini bolsa atka Mingūqining əozzidin qikkən kiliq bilən kīrildi. Barlik pütün uqar-kanatlar bularning gəxi bilən yəp toyundi.

20 Uningdin keyin, kəlida tegi yok hangning aqquqi wə yoojan zənjir tutқан bir pərixtning asmandin qūxūwatқанlikini kərdüm. (Abyssos g12) **2** Pərixət əjdihani, yəni Iblis yaki Xəytan deyilidəjan heliki kədimiy yilanni tutup, ming yillik zənjirləp koydi. **3** Uning ming yil toxquqə əllərni azdurmaslikı üqün, uni tegi yok hangoja taxlap hangning əozzini etip pəqətliwətti. Bu wəqitlardin keyin, u wəqinqə koyup berilixi mukərrər. (Abyssos g12) **4** Andin mən təhtlərni wə ularda olturojanlarni kərdüm. Ularoja həküm kilix həkūki berilgənidi. Mən yənə, əysəoja bərgən guwahlikı wəjidin wə Hudaning səz-kalami wəjidin kallisi elinəjanlarning janlirininim kərdüm. Ular diwigə wə uning but-həykiligə qokunmiojan, uning tamojisi pexanisiqə wə kəlioja urulmiojanlar idi. Ular

tirilip, Məsih bilən biriktə ming yil həküm sürdi **5** (əlgənləning kəlojanliri ming yil toxmioquqə tirilməydu). Bu dəsəpki tirilix idi. **6** Dəsəpki tirilixtin nesiwə boləjanlar bəhtlik wə mukəddəstür; ikkinqi əlümning bularni ilkiqə elix həkūki yoktur. Ular Hudaning wə Məsihning kahinliri bolidu wə Uning bilən biriktə ming yil həküm süridu. **7** Ming yil toxqanda, Xəytan zindandin boxitilip, **8** yər yūzining tət bulungidiki əllərni, yəni Gog wə Magogni azdurux wə ularni jəng kilixka bir yərgə toplanxka qikidu. Toplanəjanlarning sani dengiz sahəlidiki kumdək sanəksiz bolidu. **9** Ular yər yūzidiki kəng tūzlənglikkə qikip, mukəddəs bəndiləning bargahini, yəni Huda səyidəjan xəhərni muhasirigə alidu. Lekin asmandin ot yeoip, ularni yutuwetidu. **10** Ular ni azdūrojan Iblis bolsa diwə bilən sahta pəyojəmbər kəyūwatқан ot wə gūnggürt kəligə taxlinip, u yərdə kəqə-kündüz əbədil'əbədgiqə kiyinilidu. (aiōn g165, Limnə Pyr g3041 g4442) **11** Uningdin keyin, qəng bir aq təht wə uningda Olturoquqini kərdüm. Asman bilən zemin Uning yūzidin əzini kaqurup, ular turojan jay hərgiz tepilməydu. **12** Mən yənə katta bolsun, yaki təwən bolsun, əlgənləning həmmisining təhtning aldida turojanlikini kərdüm. Kitablar eqildi; andin yənə bir kitab — «Həyatlik dəptiri» dəp atəlojan kitab eqildi. Əlgənlərgə kitablarda hatiriləngini boyiqə əz əməliyitigə karap həküm kilindi. **13** Dengiz əzidə əlgənlərni tapxurup bərdi, əlüm wə təhtisaramu əzlidiki əlgənlərni tapxurup bərixti. Hərkimning üstigə əz əməliyitigə karap həküm kilindi. (Hadēs g86) **14** Andin əlüm wə təhtisara ot kəligə taxlandi. Mana ikkinqi əlüm — ot kəlidur. (Hadēs g86, Limnə Pyr g3041 g4442) **15** Kimning ismining «Həyatlik dəptiri»də yezilmiojanlikı baykəlsa, ot kəligə taxlandi. (Limnə Pyr g3041 g4442)

21 Andin, yəngi asman wə yəngi zeminni kərdüm; qünki burunkı asman wə zemin ətūp kətkənidi, dengizmu məwjut bolmidi. **2** Mukəddəs xəhərnig, yəni Hudadin qikkən, huddi əz yigitigə toy pərdəzilirini kilip həzirlənojan kizdək yəngi Yerusəlemning ərxtn qūxūwatқанlikni kərdüm. **3** Ərxtn

yukiri k t r lg n bir awazning mundak degənlikini anglidim: «Mana, Hudaning makani insanlarning arisididir; U ular bilən bill  makanlixip turidu, ular Uning h lki bolidu. Huda  zim u ular bilən bill  turup, ularning Hudasi bolidu. 4 U ularning k zlidiridiki hər tamq  yaxni s rtidu;  mdi  l m əsla bolmaydu, n  matəm, n  yioja-zar, n  qayoju- l m bolmaydu, q nki burunki ixlar  t p k tti». 5 T htta Olturoquqi: — Mana, h mmi yengi kilimən! — dedi. U manga y n : Bularni hatiriliwal! Q nki bu s zl r həkikiy w  ixənqliktur, — dedi. 6 U y n  manga mundak dedi: — «Ix tamam boldi! Mən «Alfa» w  «Omega»durmən, Muk ddim  w  Hatimə  z mdurm n. Ussioqan h rkimg  hayatlik süyining bulikidin həksiz berimən. 7 O lib  kilouqi h rkim bularoqa mirashorluk kilidu; Mən uning Hudasi bolim n, umu Mening o lum bolidu. 8 Lekin k rkunq klar, etikadsizlar, yirginliklar, katillar, buzukluk kilouqilar, seh rg rl r, butpərəslər w  barlik yalojanqilaroqa bolsa, ularning kismiti ot bilən g ngg rt yenip turuwatqan k ldur — bu bolsa ikkinqi  l mdur». (Limn  Pyr g3041 g4442) 9 Ahirki y tt  balayı'ap t bilən tolojan y tt  qinini tutqan y tt  pərixtidin biri kelip, manga s zl p: — K l! Sanga Kozining jorisi bolidiojan kizni k rsitip koyay, — dedi. 10 Andin u meni Rohning ilkidə bolojan h lda yoojan w  egiz bir taoqka elip koydi. U yərdin manga Hudadin qikqan mukəddəs x h r Yerusalemning  rxtin q x watqanlikini kərsətti. 11 Uningda Hudaning xan-xəripi bar idi, uning julasi intayin kimmətlik g h rning, yexil yakutt k yaltiriojan hrustalning julasioja ohxaytti. 12 Uning qong həm egiz sepili bar idi; sepilning on ikki d rwazisi bolup, d rwazilarda on ikki pərixta turatti. Hərbir d rwazining  stig  Israillarning on ikki kəbilisidin birining ismi yezilojanidi. 13 M xrik təripidə  q dərwaza, ximal təripidə  q dərwaza, j nub təripidə  q dərwaza w  m oqrip təripidə  q dərwaza bar idi. 14 X h rning sepilining on ikki ul texi bolup, ularning üstigə on ikki isim, yəni Kozining rosulining ismliri p t kl ktur. 15 Manga s z kilojan p rixting qolida x h rni, uning d rwaziliri w  uning sepilini  lq ydiojan

altun komux  lqig q hasa bar idi. 16 X h r t t qasa bolup, uzunluk bil n k ngliki ohxax idi. P rixta x h rni hasa bil n  lqidi — on ikki ming stadiyon k ldi (uzunluk, k ngliki w  egizliki t ngdur). 17 U sepilnimu  lqidi. Sepilning [kelinlik] insanlarning  lq m birlik boyiq , y ni xu p rixting  lqimi boyiq  bir yüz kirik t t j yn k k ldi. 18 Sepilning kuruluxi bolsa yexil yakuttin, x h r  yn kt k s z k sap altundin bina kilinojanidi. 19 X h r sepilining ulliri h rhil kimm tlik yakutlar bil n bez lg nidi. Birinqi ul tax yexil yakut, ikkinqisi k k yakut,  qinqisi h kik, t tinqisi zumr t, 20 b xinqisi kizil h kik, altinqisi kizil xaxtax, y ttinqisi serik kwarts, s kkizinqisi sus yexil yakut, tokkuzinqisi topaz, oninqisi yexil kwarts, on birinqisi s s n yakut w  on ikkinqisi piroza idi. 21 On ikki dərwaza on ikki m rwayit idi, demək d rwazilarning h rbiri birdin m rwayittin yasalojanidi. X h rning oqol yoli  yn kt k s z k sap altundin idi. 22 Xəhərdə h qkand k ibadəthana k rmidim, q nki Həmmigə Qadir Pərwərdigar Huda w  Kozaning ibad thanisidir. 23 X h rning yorutuluxi  q n kuyaxka yaki ayoja mohtaj  m s, q nki Hudaning xan-xəripi uni yorutqanidi, uning qiriqji bolsa Kozidur. 24 əllər xəhərdiki yoruklukta yüridu; y r y zidiki padixahlar xanux wkitini uning iqig  elip kelidu. 25 Uning d rwaziliri k nd zda hərgiz takalmaydu ( m liy tt  u y rd  keq  zadi bolmaydu). 26 H rkaysi  ll rning xanux wkiti w  h rm t-izziti uning iqig  elip kelinidu. 27 H rkand k haram n rs  w  h rkand k yirginlik ixlarni kilouqi yaki yalojanqilik kilouqi uningoqa kirəlməydu; p k t nami Kozining hayatlik d ptirid  yezilojanlarla kir laydu.

22 Andin [pərixta] manga hrustald k parkirak hayatlik s yi ekawatqan d ryani kərsətti. D rya Hudaning w  Kozining t htidin qikqan bolup, 2 xəhərning oqol yolining otturisida ekawatqanidi. D ryaning bu təripidə w  u t ripidimu on ikki hil mew  beridiojan, hər ayda mewil ydiojan hayatlik d rihi bar idi; d r hning yopurmakliri  ll rning xipasi  q n idi. 3 L n t deg n  mdi bolmaydu; Hudaning w  Kozining t hti xəhərning iqid  bolup,

Uning qul-hizmatkarlari Uning hizmat-ibaditida bolidu. 4 Ular Uning jamalini korida; Uning nami ularning pexaniliriga pütüklük bolidu. 5 U yarda asla keqə bolmaydu, nə qiraol nuriqə, nə kuyax nuriqə mohtaj bolmaydu. Qünki Pərwardigar Huda ularning üstida yorida, ular əbədil'əbədgiqə həküim süridu. (aiōn g165)

6 Pərixta manga: — Bu səzlər həkikij wə ixənqliktur; pəyqəmbərlərnin rohlirining Rəb Hudasi yəkin kəlgüsida yüz berixi muqərrər bolqan ixlarni Əz qul-hizmatkarliriqə kərsitix üqün, pərixtisini əwətti, — dedi. 7 («Mana, pat yekinda kelimən! Bu kitabtiki bexarətnin səzlrini tutquqi kixi bəhtliktur!») 8 Bularni angliuqi wə kərgüqi mən Yuhannamən. Bu ixlarni angliuqinimda wə kərginimda, bularni manga kərsətkən pərixtigə səjdə kılqili ayiqi aldiqə yikildim. 9 Lekin u manga: — Hərgiz undaq kılma! Mənmü Hudaning sən wə kərindaxliring bolqan pəyqəmbərlər bilən ohxax qul-hizmatkarimən. Hudaqla ibadət kıl! — dedi. 10 U manga yənə: — Bu kitabtiki bexarətnin səzlrini pəqətlimə; qünki bularning waqti yəkin kəldi. 11 Kəbihlik kılquqi kixi kəbihlikni kılıwərsun; pəskəx kixi bolsa pəskəxliktə turiwərsun; həkkanıy kixi bolsa həkkanıyliqini yürüzüwərsun; pak-muqəddəs kixi bolsa pak-muqəddəsliktə turiwərsun, — dedi. 12 «Mana, pat yekinda kelimən! Hərkimning əməliyitigə qarap beridiuqinimni Əzüm bilən billə elip kelimən. 13 Mən «Alfa» wə «Omega», Birinqi wə Ahirqi, Muqəddimə wə Hatimə Əzümdurmən». 14 Həyatlik dərighining mewisidin nesip bolux wə dərweziliridin xəhərgə kirixkə muyəssər bolux üqün tonlirini yuqanlar bəhtliktur! 15 Xəhərnin sirtidikilər — itlar, sehırgərlər, buzukluk kılquqilar, qatillar, butpərsələr, yaloqanqilikqə huxtar bolqanlar wə əməl kılquqilardur. 16 «Mənki Əysa jamaətlərnin dəp silərgə bu ixlarning guwahliqini yətküzüx üqün pərixtamni əwəttim. Dawutning Yiltizi həm Nəslı, Parlaq Tang Yultuzidurmən!» 17 Roh wə toyi bolidiqan kiz: «Kəl!» dəydu. Angliuqi: «Kəl!» desun. Ussiouqi hərkim kəlsun, halioqan hərkim həyatlik süyidin həksiz iqsun. 18 Mənki bu kitabtiki bexarətnin səzlrini angliqanlarqə guwahlik berip aqaqlandurimənki: kimdikim

bu səzlərgə birnemini qoxsa, Huda uningqə bu kitabta yeziloqan balayi'apətlərnin qoxidu. 19 Kimdikim bu bexarətnin kitabning səzlrinin birər səzni elip taxlısa, Hudamu uningdin bu kitabta yeziloqan həyatlik dərighidin wə muqəddəs xəhərdin bolidiqan nesiwisini elip taxlaydu. 20 — Mana, bularqə aqaql-guwah Bərgüqi bolsa mundaq dəydu: — «Xundaq, pat yekinda kelimən!» — «Amin! Kəl, ya Rəb Əysa!» 21 Rəb Əysa Məsihning mehir-xəpki barlik muqəddəs bəndilər bilən billə bolqay, amin!

*Muqəddəs xəhərnin, yəni Hudadin qıqqan, huddi öz yigitigə toy pərdazlırını qılıp
hazırlanoqan kızdək yengi Yerusalemining ərxtin qüxüwatqanlıqni kərdüm. Ərxtin yuqiri
kötürülgən bir awazning mundaq degənlikini anglidim: «Mana, Hudaning makani
insanlarning arisididir; U ular bilən billə makanlixip turidu, ular Uning həlqi bolidu.*

Huda Əzimu ular bilən billə turup, ularning Hudasi bolidu.»

Wəhij 21:2-3

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Uyghur---Uyghur-Bible-Pinyin/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abysos

Luka 8:31
Rimliklaroqa 10:7
Wəhiy 9:1
Wəhiy 9:2
Wəhiy 9:11
Wəhiy 11:7
Wəhiy 17:8
Wəhiy 20:1
Wəhiy 20:3

aidios

Rimliklaroqa 1:20
Yəhuda 1:6

aiōn

Matta 12:32
Matta 13:22
Matta 13:39
Matta 13:40
Matta 13:49
Matta 21:19
Matta 24:3
Matta 28:20
Markus 3:29
Markus 4:19
Markus 10:30
Markus 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yuhanna 4:14
Yuhanna 6:51
Yuhanna 6:58
Yuhanna 8:35
Yuhanna 8:51
Yuhanna 8:52
Yuhanna 9:32
Yuhanna 10:28
Yuhanna 11:26
Yuhanna 12:34
Yuhanna 13:8
Yuhanna 14:16

Rosullarning paaliyətliiri 3:21
Rosullarning paaliyətliiri 15:18
Rimliklaroqa 1:25
Rimliklaroqa 9:5
Rimliklaroqa 11:36
Rimliklaroqa 12:2
Rimliklaroqa 16:27
Korintliklaroqa 1 1:20
Korintliklaroqa 1 2:6
Korintliklaroqa 1 2:7
Korintliklaroqa 1 2:8
Korintliklaroqa 1 3:18
Korintliklaroqa 1 8:13
Korintliklaroqa 1 10:11
Korintliklaroqa 2 4:4
Korintliklaroqa 2 9:9
Korintliklaroqa 2 11:31
Galatyaliklaroqa 1:4
Galatyaliklaroqa 1:5
Əfəsusluklaroqa 1:21
Əfəsusluklaroqa 2:2
Əfəsusluklaroqa 2:7
Əfəsusluklaroqa 3:9
Əfəsusluklaroqa 3:11
Əfəsusluklaroqa 3:21
Əfəsusluklaroqa 6:12
Filippiliklaroqa 4:20
Kolossiliklərgə 1:26
Timotiyoja 1 1:17
Timotiyoja 1 6:17
Timotiyoja 2 4:10
Timotiyoja 2 4:18
Tituska 2:12
İbraniylaroqa 1:2
İbraniylaroqa 1:8
İbraniylaroqa 5:6
İbraniylaroqa 6:5
İbraniylaroqa 6:20
İbraniylaroqa 7:17
İbraniylaroqa 7:21
İbraniylaroqa 7:24
İbraniylaroqa 7:28
İbraniylaroqa 9:26
İbraniylaroqa 11:3
İbraniylaroqa 13:8
İbraniylaroqa 13:21
Petrus 1 1:23

Petrus 1 1:25
Petrus 1 4:11
Petrus 1 5:11
Petrus 2 3:18
Yuhanna 2 1:217
Yuhanna 2 1:2
Yəhuda 1:13
Yəhuda 1:25
Wəhiy 1:6
Wəhiy 1:18
Wəhiy 4:9
Wəhiy 4:10
Wəhiy 5:13
Wəhiy 7:12
Wəhiy 10:6
Wəhiy 11:15
Wəhiy 14:11
Wəhiy 15:7
Wəhiy 19:3
Wəhiy 20:10
Wəhiy 22:5

aiōnios

Matta 18:8
Matta 19:16
Matta 19:29
Matta 25:41
Matta 25:46
Markus 3:29
Markus 10:17
Markus 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yuhanna 3:15
Yuhanna 3:16
Yuhanna 3:36
Yuhanna 4:14
Yuhanna 4:36
Yuhanna 5:24
Yuhanna 5:39
Yuhanna 6:27
Yuhanna 6:40
Yuhanna 6:47
Yuhanna 6:54
Yuhanna 6:68

Yuhanna 10:28
Yuhanna 12:25
Yuhanna 12:50
Yuhanna 17:2
Yuhanna 17:3
Rosullarning paaliyatliri 13:46
Rosullarning paaliyatliri 13:48
Rimliklaroşa 2:7
Rimliklaroşa 5:21
Rimliklaroşa 6:22
Rimliklaroşa 6:23
Rimliklaroşa 16:25
Rimliklaroşa 16:26
Korintliklaroşa 2 4:17
Korintliklaroşa 2 4:18
Korintliklaroşa 2 5:1
Galatiyaliklaroşa 6:8
Tesalonikaliklaroşa 2 1:9
Tesalonikaliklaroşa 2 2:16
Timotiyoşa 1 1:16
Timotiyoşa 1 6:12
Timotiyoşa 1 6:16
Timotiyoşa 2 1:9
Timotiyoşa 2 2:10
Tituska 1:2
Tituska 3:7
Filemonoşa 1:15
Ibraniylaroşa 5:9
Ibraniylaroşa 6:2
Ibraniylaroşa 9:12
Ibraniylaroşa 9:14
Ibraniylaroşa 9:15
Ibraniylaroşa 13:20
Petrus 1 5:10
Petrus 2 1:11
Yuhanna 1 1:2
Yuhanna 1 2:25
Yuhanna 1 3:15
Yuhanna 1 5:11
Yuhanna 1 5:13
Yuhanna 1 5:20
Yəhuda 1:7
Yəhuda 1:21
Wəhiy 14:6

eleēse

Rimliklaroşa 11:32

Geenna

Matta 5:22
Matta 5:29
Matta 5:30
Matta 10:28
Matta 18:9
Matta 23:15
Matta 23:33
Markus 9:43

Markus 9:45
Markus 9:47
Luşa 12:5
Yaqup 3:6

Hadēs

Matta 11:23
Matta 16:18
Luşa 10:15
Luşa 16:23
Rosullarning paaliyatliri 2:27
Rosullarning paaliyatliri 2:31
Korintliklaroşa 1 15:55
Wəhiy 1:18
Wəhiy 6:8
Wəhiy 20:13
Wəhiy 20:14

Limnē Pyr

Wəhiy 19:20
Wəhiy 20:10
Wəhiy 20:14
Wəhiy 20:15
Wəhiy 21:8

Sheol

Yaritilix 37:35
Yaritilix 42:38
Yaritilix 44:29
Yaritilix 44:31
Qəl-bayawandiki səpər 16:30
Qəl-bayawandiki səpər 16:33
Şanun xərhi 32:22
Samu'il 1 2:6
Samu'il 2 22:6
Padixahlar 1 2:6
Padixahlar 1 2:9
Ayup 7:9
Ayup 11:8
Ayup 14:13
Ayup 17:13
Ayup 17:16
Ayup 21:13
Ayup 24:19
Ayup 26:6
Zəbur 6:5
Zəbur 9:17
Zəbur 16:10
Zəbur 18:5
Zəbur 30:3
Zəbur 31:17
Zəbur 49:14
Zəbur 49:15
Zəbur 55:15
Zəbur 86:13
Zəbur 88:3
Zəbur 89:48

Zəbur 116:3
Zəbur 139:8
Zəbur 141:7
Pənd-nəsihətlər 1:12
Pənd-nəsihətlər 5:5
Pənd-nəsihətlər 7:27
Pənd-nəsihətlər 9:18
Pənd-nəsihətlər 15:11
Pənd-nəsihətlər 15:24
Pənd-nəsihətlər 23:14
Pənd-nəsihətlər 27:20
Pənd-nəsihətlər 30:16
Həkmət toplioşuqi 9:10
Küylərnin küyi 8:6

Yəxaya 5:14
Yəxaya 7:11
Yəxaya 14:9
Yəxaya 14:11
Yəxaya 14:15
Yəxaya 28:15
Yəxaya 28:18
Yəxaya 38:10
Yəxaya 38:18
Yəxaya 57:9
Əzakiyal 31:15
Əzakiyal 31:16
Əzakiyal 31:17
Əzakiyal 32:21
Əzakiyal 32:27
Hoxiya 13:14
Amos 9:2
Yunus 2:2
Həbakkuk 2:5

Tartaroō

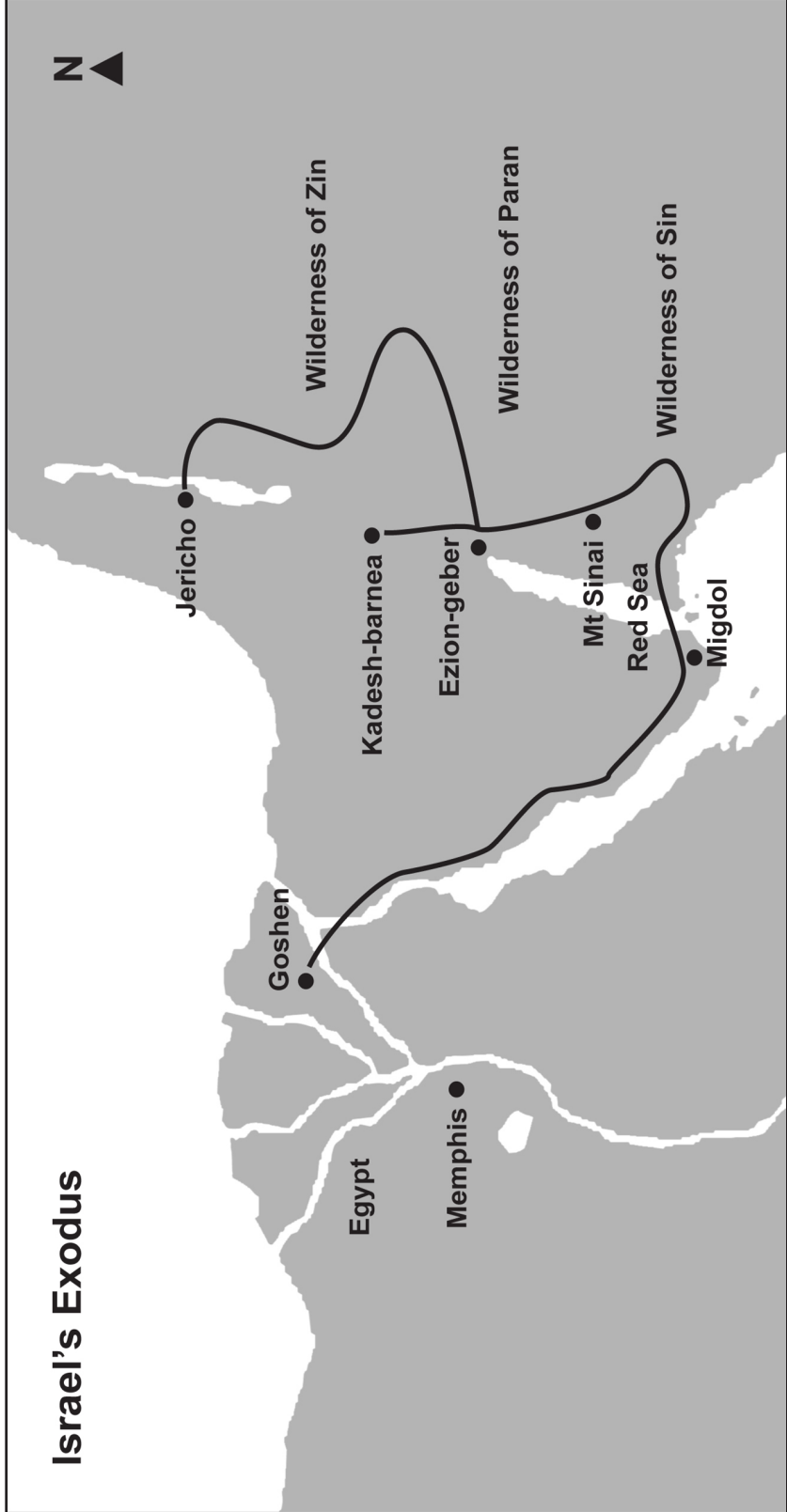
Petrus 2 2:4

Questioned

Petrus 2 2:17

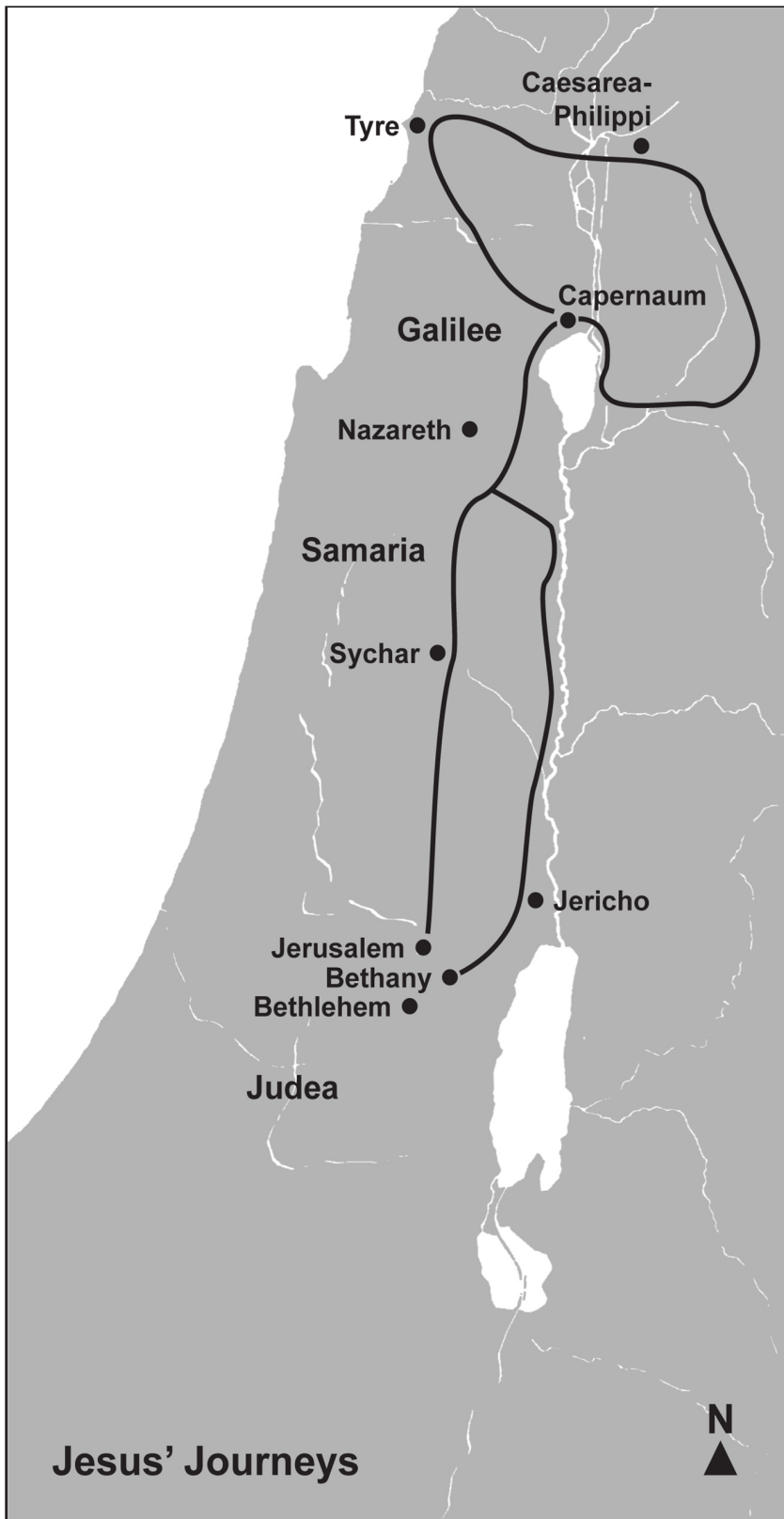
*Etikadi boloqaaqa, Huda Ibrahimi uningoa miras siipitidə barməqəi boləjan zeminəja berixə qəqiroqandə, u itcaət kıldi;
u kəyərğə baridəqanlıkini bilməy turup yoloqa qıktı. - İbraniylarəja 11:8*

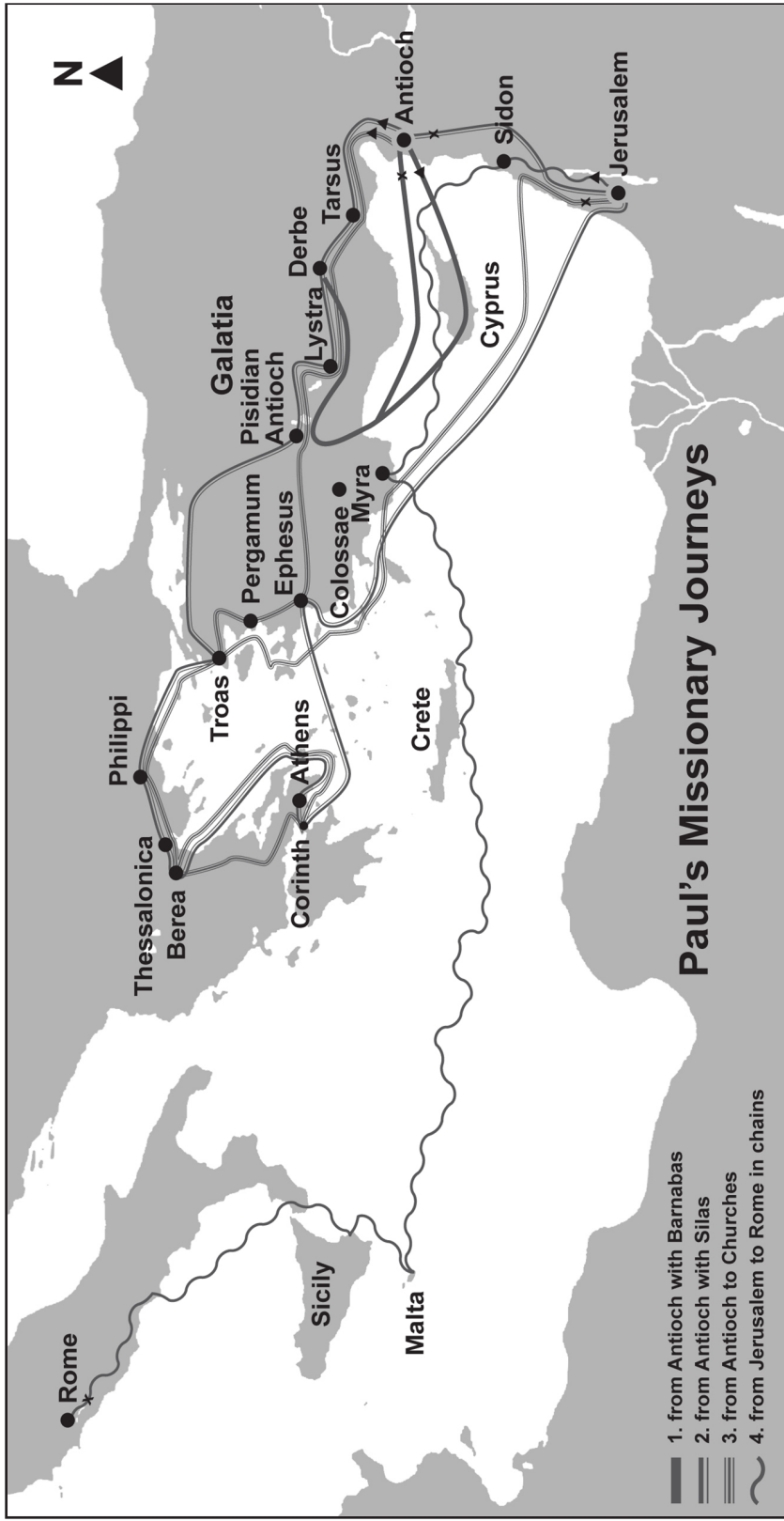
Israel's Exodus

Әмма Пирәwn һәлқни кетixкә қояғандин кейин, Филестиәләрning земинидики yol yeқin болситиму, Етуда ularни xu yol билән бахлимиди; қiңки u: «һәлқим jәnggә uғrap қалса, қорқup пuxayман қилип, Мисирәә yenip кетixи mumkin» дәp ойлиғаниди. - Мисирдин қилxix 13:17

Qünki Insan' o'jlimu dər wəqə xu yolda kəpqlik mening hizmitimda bolsun deməy, balki kəpqlikning hizmitida bolay wə jenimni pida qılix bədtligə nuroqun adamlarni hərlükkə qıkray dəp kəldi. - Markus 10:45

Rosultukça tallap qakiriloqan, Hudaning hux hawirini jakarlatxka ayrip tayinlangan, Masih Əysaning kuli bolagan manki Pawlustin salam! - Rimliklarğa 1.1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- 1956 Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyrd in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyrd in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▶			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ▶			Romans 5:12-19	
Where are we? ◀			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ▶	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son	God's perfect fellowship	
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ▶			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise		
Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers			
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				
			Revelation 20:13 Thalaasa	Matthew 25:41 Revelation 20:10
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire	Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Uyghur tili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, "*You did not choose me, but I chose you*," John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Xuning üqün, berip pütkül allarni [özümge] muhlis kılip yetixtürüinglar, xundaqla ularni Ata, Oqul wa Muqaddas Rohning namiyoq tawə kılip qemüldürüp, - Matta 28:19

